Sögne & Grebstad formandskab

Norsk Lovtidende.

2den Afdeling.

Samling af Love, Resolutioner m. m.

Udgiven efter offentlig Foranstaltning.

1889.

Udgiver: E. R. Bætzmann.

Kristiania.
Grøndahl & Sons Bogtrykkeri.

Norsk Lovtidende

2den Afdeling.

1889.

1889

Høieste Resolution, hvorved er bestemt: 4 Jan.

1. At det tillades, at der omkring Kirken i Eggedals Annexsogn til Sigdals Præstegjeld under Drammens Provsti i Kristiania Stift anlægges en ny Kirkegaard for Sognet.
2. — — —.

Høieste Resolution, hvorved er bestemt: 4 Jan.

1. At der meddeles Stadfæstelse paa det af Gottlob Schuster og Hustru Caroline Schuster af Trondhjem ved Gavebrev af 17de September 1888 under Navn af „Froken Emilie Schusters Gave" oprettede Legat til Anskaffelse af Sko for fattige Børn ved Forstaden Ilens Folkeskole.
2. At dette Legat med Hensyn til Regnskabsvæsen m. v. stilles under den for offentlige Stiftelser sædvanlige Kontrol.

Skrivelse fra Expeditionssekretæren ved Forsvarsdepartementets Marineafdeling til Kirkedepartementet, foranlediget ved en Henvendelse fra sidstnævnte Departement angaaende Spørgsmaalet om at henlægge Bestyrelsen af Hortens Fattigvæsen under Magistraten, i hvilken Anledning der meddeles, at Forsvarsdepartementet — efter at have indhentet en Erklæring fra Indredepartementet, hvori udtales, at der ikke bør gjøres nogen Indvending mod den nævnte Foranstaltning, naar der sikres Magistraten den samme eller en tilsvarende Assistance som den, der er tilstaaet den nuværende Ordfører i Fattigkommissionen — i den udfærdigede Bekjendtgjørelse om Auditørembedets Ledighed har indtaget et Forbehold om, at Auditøren uden særskilt Godtgjørelse vil have at finde sig i, at Bestyrelsen af Fattigvæsenet henlægges under Magistraten. 4 Jan.

4 Jan. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Finmarkens Amt, foranlediget ved en Forespørgsel om, hvorvidt der antages at være Adgang til at udfærdige Resolution til Bestemmelse af Opfostringsbidrag mod en Person, der opholder sig i Finland, — i hvilken Anledning Departementet meddeler, at forsaavidt Barnefaderens Opholb i Finland kan betragtes som blot midlertidigt, saaledes at han fremdeles kan ansees som norsk Undersaat, antages intet at være til Hinder for Udfærdigelse af den ansøgte Opfostringsresolution. Forsaavidt det efter muligens indhentede yderligere Oplysninger maatte antages godtgjort, at Vedkommende maa ansees at være udtraadt af sit undersaatlige Forhold til Norge, synes der at være Grund til gjennem Henvendelse til den norske Konsul paa hans nuværende Opholdssted at søge Barnemoderen forhjulpet til sin Ret.

5 Jan. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Kristiansands Stiftsdirektion, hvori det bl. a. bedes tilkjendegivet en privat Kirkeeier, at han ikke har Ret til at hugge i Kirkens Skove uden efter Udvisning.

7 Jan. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marineafdelingen, til Bestyrelsen for den tekniske Skole i Karljohansværn, hvorved Departementet i Henhold til den samme ved Kgl. Resolution af 7de Februar 1855 givne Bemyndigelse til at foretage Forandringer i Planen for den tekniske Skole meddeler sit Bifald til det af Bestyrelsen fremsatte Forslag om, at Bestemmelsen i Planens § 5, at Skolens Elever selv kan bestemme, om og hvor længe de vil benytte Undervisningen i Engelsk, fra det nye Skoleaars Begyndelse og indtil videre suspenderes, og at der i Stedet derfor paalægges de nye Elever, naar de har læst Engelsk paa Skolen i 2 Maaneder, at afgive Erklæring om, hvorvidt de ønsker at fortsætte med dette Fag, i hvilket Tilfælde de vil have at vedblive dermed gjennem det hele Kursus og underkaste sig Examen i Faget.

8 Jan. **Høieste Resolution**, hvorved der meddeles Stadfæstelse paa det ved Froken Petra Marie Juells Testamente af 6te Marts 1875 med Codicil af 3die April 1882 oprettede Legat til Bedste for nogle navngivne Slægtninge og efter deres Død for 3 ugifte trængende Kvinder af Kristiania, samt paa de for dette Legat udfærdigede Statuter.

12 Jan. **Kongelig Resolution**, hvorved bl. a. er bestemt, at den hidindtil bestaaende Kombination af Stillingerne som Direktør for Trafikafdelingen i Styrelsen for Statens Jernbaner og Overbestyrer ved Hovedjernbanen ophører fra 1ste Marts 1889.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at Østre Totens Kommune i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af Kr. 150,000 at udstede 4 pCt. rentebærende og paa Indehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes paa mindre Sum end Kr. 200, at deres Indfrielse, der skal være paabegyndt senest 2 Aar fra deres Udstedelse og foregaa med et ligestort aarligt Beløb, skal være fuldendt inden Udløbet af 40 Aar fra Udstedelsen, samt endelig, at Gjældsbrevene selv skal indeholde Oplysning om Reglerne for deres Indfrielse. 12 Jan.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at Aas Herred i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af Kr. 30,000 at udstede 4 pCt. rentebærende og paa Indehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes for en mindre Sum end Kr. 300, at deres Indfrielse — — — (o. s. v. som i foranst. Resolution). 12 Jan.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at Urskogs Kommune i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af indtil Kr. 37,000 at udstede rentebærende og paa Indehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes paa en mindre Sum end Kr. 200, at deres Indfrielse — — — (o. s. v. som i de to foranst. Res.r). 12 Jan.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Departementet for de offentlige Arbeider, der paa Foranledning af Ansøgninger fra tvende Jernbanefunktionærer om fri Sagførsel til at fralægge sig de mod dem fremsatte ærerørige Bebyrdninger havde udbedet sig Justitsdepartementets Udtalelse om, hvorvidt der i Almindelighed antages at være Adgang til at tilstaa underordnede Jernbanefunktionærer fri Sagførsel til Anlæg af Injuriesager i den civile Rettergangs Former, — i hvilken Anledning Departementet meddeler, at det udenfor de Tilfælde, der omfattes af Forordningen af 27de September 1799, er en stadig befulgt Regel, at fri Sagførsel ikke forundes i private Injuriesager. Paa Grund heraf vil Departementet ligesaalidt kunne anbefale de ovennævnte 2de Funktionærer tilstaaet den attragede Understøttelse af det Offentlige til Sagsmaals Anlæg, som underordnede Jernbanefunktionærer i Almindelighed vil kunne vente sig meddelt fri Sagførsel for at fralægge sig Bebyrdninger. 16 Jan.

Cirkulære fra Forsvarsdepartementet, Marineafdelingen, til Toldkontorerne: 16 Jan.

Af tvende hertil indkomne Skrivelser fra Tromsø og Trond-

16 Jan. hjems Toldkontorer af henholdsvis 27de Oktober og 14de November 1888 er Departementet bleven bekjendt med, at der ved disse Toldsteder i Henhold til Kirkedepartementets Skrivelse til Kristiania Toldkammer af 11te Januar 1866 og Finants- og Tolddepartementets Skrivelse til Fredrikshalds Toldkammer af 11te Juli 1867 — begge angaaende Fiskeafgift til Tiendefondet — hidtil ikke har været opkrævet Afgift til Havnefondet af Fiskevarer, der landværts udføres til Sverige (Lov af 24de Mai 1873 § 1).

I Anledning heraf skal Departementet, der om Sagen har brevvexlet med Finantsdepartementet, efter de oplyste Omstændigheder og under Hensyn til den gjældende Mellemrigslovs Bestemmelse om, at der ikke skal erlægges Udførselstold af Varer, som landværts udføres fra det ene til det andet Rige (Lov af 11te April 1874 § 2), — herved meddele Bemyndigelse for Toldkontoret til indtil videre at undlade at opkræve Afgift til Havnefondet af Fiskevarer ved deres landværts Udførsel til Sverige[1]).

[1]) Jfr. Skr. 23 Mai 1888.

18 Jan. **Kongelig Resolution***), hvorved Kjøbstadspolitilovgivningens almindelige Bestemmelser om Gadeuorden og Rolighedsforstyrrelse samt om offentlige til Dans, Kortspil eller anden Lystighed foranstaltede Samlingers Ophør til et bestemt Klokkeslet om Aftenen, — hvilke seneste ved Kongelig Resolution af 25de Januar 1879 bleve gjorte gjældende for Vestby Præstegjelds Landdistrikt, Akershus Amt, for et Tidsrum af 10 Aar, — gjøres gjældende for bemeldte Distrikt indtil videre.

18 Jan. **Kongelig Resolution**, hvorved Justits- og Politidepartementet bemyndiges til fra 1ste Januar 1889 indtil videre at forhøie den for Tiden fastsatte Godtgjørelse af Statskassen for Udførelsen af Ordførerhvervet i Fredriksstads Sundhedskommission til indtil 400 Kr. aarlig, der bliver at udrede af de til tilfældige og uforudseede Udgifter ved Medicinalvæsenet bevilgede Midler.

18 Jan. **Kongelig Resolution**, hvorved Justits- og Politidepartementet bemyndiges til indtil videre at forhøie den for Tiden fastsatte Godtgjørelse af Statskassen for Udførelsen af Ordførerhvervet i Brevigs og Stathelles Sundhedskommissioner til henholdsvis indtil 120 Kroner og 80 Kroner aarlig, der bliver at udrede af de til tilfældige og uforudseede Udgifter ved Medicinalvæsenet bevilgede Midler.

---

*) Bekjendtgj. 30 Jan. i Lovt. 1ste Afd. No. 1.

Skrivelſe fra Juſtitsdepartementet til Amtmanden i Jarlsberg og Larviks Amt angaaende Beregningen af Skifteſalæret i en af Eierne af Eidsfos Værk og hans afdøde Huſtrus Fællesbo, i hvilken Anledning Departementet paa Foranledning udtaler, at forſaavidt der beſtaar noget Intereſſentſkabsforhold med Hensyn til „Eidsfos Værk", ſaaledes at dette maa betragtes ſom en fra dets Indehaveres øvrige økonomiſke Virkſomhed afſondret Bedrift, antager Departementet, at enhver af Deltagerne alene kan anſees ſom Eier i det, ſom efter Opgjør af Værkets eller Intereſſentſkabets Aktiva og Paſſiva bliver tilbage ſom beholden Formue, og at der ſaaledes ved Skiftebehandlingen af nævnte Bo kun bliver at henregne til Boets Maſſe den af Vedkommende i hans Opgave til Skifteretten anførte Netto-Formue i Værket; jfr. Høieſteretsdomme af 6te Februar 1868, Retstidenden S. 243, og 4de Juni 1874, Retstidenden S. 559. Derimod maa af hans øvrige private Formue beregnes Salarium af Maſſen uden Fradrag af Gjæld. 18 Jan.

Skrivelſe fra den univerſelle Poſtforenings internationale Bureau i Bern til Poſtſtyrelſen, hvorved meddeles, at de i den univerſelle Poſtforening deltagende Landes Poſtſtyrelſer er komne overens om, at der i den Artikel IV i Expeditionsreglementet til Hovedkonventionen om Verdenspoſtforeningen vedføiede Tabel ſkal foretages følgende Forandringer: 18 Jan.

A. I den norſke Text under „Engelſke Kolonier":
I 5te—6te Linie ſtryges „Honduras".
Mellem 16de og 17de Linie indſkydes i de 4 Kolonner:
Honduras | 6 Cents | 3 Cents | 1 Cent.

B. I den franſke Text under „Colonies anglaises":
I 6te Linie ſtryges „Honduras".
Mellem 17de og 18de Linie indſkydes i de 4 Kolonner:
Honduras | 6 cents | 3 cents | 1 cent.

Skrivelſe fra Forſvarsdepartementet, Marineafdelingen, til Generalkrigskommisſæren, foranlediget ved en Foreſpørgſel fra Indrulleringschefen i Bergens Diſtrikt om, hvorvidt Skipperen bliver at medregne ved Betalingen for Mønſtring efter Loven af 29de Juni 1888, i hvilken Anledning Departementet meddeler, at det i Tilſlutning til den af Generalkrigskommisſæren udtalte Mening finder at maatte beſvare Spørgsmaalet benegtende. 19 Jan.

Høieſte Reſolution, hvorved Approbation meddeles paa den i Generalforſamling den 3die November 1888 vedtagne Forandring i § 19 i den ved høieſte Reſolution af 3die Juli 1861 approberede Plan for Sundalens Præſtegjelds Brandforſikringsindretning, ſaaledes at denne fremdeles kan nyde godt 25 Jan.

25 Jan. af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder.

26 Jan. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Romsdals Amt, hvori paa Foranledning meddeles, at Udgifterne ved Transport af fattige Sindssyge til private eller kommunale Sindssygeasyler ikke kan erholdes refunderede af Statskassen, selv om Indlæggelse i et saadant Asyl har været nødvendig, fordi den Sindssyge af Mangel paa Plads ikke kunde modtages i vedkommende Statsasyl. Den af Storthinget givne Bevilgning omfatter nemlig — bemærker Departementet — kun Udgifterne ved Transporten til og fra Statens Sindssygeasyler.

28 Jan. **Kongelig Resolution** *), hvorved efterstaaende Udkast til de nærmere Forholdsregler, der i Kjøbstaden Bergen blive at iagttage for at paase Overholdelsen af Bestemmelserne i Lov af 11te Juni 1857 angaaende Afgift til Kommunekassen af Hunde i Kjøbstæderne og visse Ladesteder, approberes:

§ 1. Over de til Afgift anmeldte Hunde føres paa Politikammeret en Protokol, der viser:

a. Anmeldelsesdagen,
b. Eierens eller Besidderens Navn,
c. Hundens Navn,
d. Hundens Kjøn, Art, Aftegning og andre Kjendemærker,
e. Hvorvidt og i bekræftende Fald naar og med hvilket Beløb Afgiften er betalt.

§ 2. Paa Forlangende meddeles vedkommende Anmelder, forsaavidt Afgiften betales, en Kvittering herfor til fornøden Legitimation.

§ 3. En lignende Protokol som den under § 1 nævnte føres over Hunde, tilhørende Reisende, forsaavidt de anmeldes for at legitimere Afgiftsfrihed i det lovbestemte Tidsrum.

§ 4. Ingen afgiftspligtig Hund maa vise sig paa offentlig Gade (herunder indbefattet Smit, Smug, Søgaard, Brygge, Vei, Almindinger og Pladse, der er aabne for almindelig Færdsel), uden at bære det for vedkommende Afgiftsaar af Politimesteren anordnede Politimærke, forsvarlig fæstet til Hundens Halsbaand. Mærket faaes paa Politikammeret ved Anmeldelsen.

§ 5. Antræffes inden Kjøbstadens Grændser Hunde, som ikke ere anmeldte — eller for hvilke Afgiften ikke er betalt 1 Aar efter Anmeldelsen eller efter at Anmeldelse lovmedholdig burde have fundet Sted — eller som ikke bære det i § 4 omhandlede Politimærke, kunne de foranstaltes opbragte og, saafremt Eieren ikke melder sig inden 3 — tre — Døgn, efterat der om Hundens

*) Bekjendtgj. 30 Jan. i Lovt. 1ste Afd. No. 1.

Opbringelse er skeet Bekjendtgjørelse i mindst 3 af Byens Dagblade, 28 Jan.
dræbte med Negres til Vedkommende for forvoldte Omkostninger. For Hundens Opbringelse erlægges 80 Øre og for dens Føde og Bevogtning 40 Øre daglig, for hvilke Udgifter saavelsom for Omkostningerne ved Kundgjørelsen Erstatning kan fordres, forinden Hunden tilbageleveres. Kan Hundens Eier eller Besidder ikke udfindes, bliver samtlige Omkostninger at udrede af Bykassen.

§ 6. Inden hvert Aars 15de Januar og 15de Juli har Politiadjutanten at tilstille Byens Kæmner de i det foregaaende Halvaar indbetalte Afgiftsbeløb tilligemed Extrakt af den i Henhold til § 1 førte Fortegnelse. Ligesaa bliver ved samme Leilighed at vedlægge en Fortegnelse over dem, som vel har anmeldt deres Hunde til Beskatning, men ikke har erlagt Afgiften, for at den fornødne Udpantning kan finde Sted.

§ 7. Hvert Aar i December Maaned bringer Politimesteren heromhandlede Bestemmelser i Erindring ved Bekjendtgjørelse i mindst 3 af Byens Dagblade.

§ 8. Foranstaaende Regler træder istedetfor de ved Kongelig Resolution af 25de September 1875 approberede.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt, at Andragender fra Armeens værnepligtige Underbefalingsmænd om Tilladelse til at udvandre indtil videre bliver at afgjøre af Forsvarsdepartementet. 28 Jan.

Kongelig Resolution, hvorved bestemmes, at den aarlige Pension, som det paaligger Infanteriets Kapteiner at sikre sine eventuelle Enker i den almindelige Enkekasse, fastsættes til 480 Kr. uden Hensyn til, om Vedkommende indehar national eller stadig tjenstgjørende Stilling. 28 Jan.

Kongelig Resolution, hvorved det bifaldes, at § 2 i den for Vardø Sømandsskole ved Kongelig Resolution af 3die Juli 1886 approberede Plan, hvorefter Skolen skal holdes i Virksomhed hvert andet Aar fra 15de September til 15de Marts med Indmeldelsesfrist til 15de August, forandres derhen, at Skolen holdes i Virksomhed hvert Aar med et tremaanedligt Kursus og Indmeldelse inden hvert Aars 15de September. 28 Jan.

Kongelig Resolution, hvorved Departementet for det Indre bemyndiges til fra 1ste Marts 1889 og indtil videre at anvende de ved Sammenslutningen af Egersunds og Arendals Grændsestationer ledigblevne Telegraflønninger ved Kristianias, Bergens og Trondhjems Stationer. 28 Jan.

28 Jan. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at den Fogedembedsgaarden Borten i Flaa Herred, Guldalens Fogderi, Søndre Trondhjems Amt, tilhørende Anpart i Flaa Kirke uden Godtgjørelse overdrages Flaa Menighed.

28 Jan. **Cirkulære** fra Indredepartementet, Poststyrelsen, til samtlige Postmestere og Posterpeditører (No. 2 for 1889), hvorved bl. a. meddeles, at der fra 1ste Febr. 1889 vil blive underholdt Postbefordring ved Landpostbud en Gang ugentlig mellem Brækkebygdens og Jensvolds Postaabnerier.

29 Jan. **Høieste Resolution**, hvorved den af Formænd og Repræsentanter i Kjøbstaden Kragerø den 14de December 1888 fattede Beslutning om Ansættelse af en Underfoged approberes i Medhold af § 40 i Lov om Formandskaber i Kjøbstæderne af 14de Januar 1837, forsaavidt Kommunen derved paaføres Udgifter for et længere Tidsrum end 5 Aar.

29 Jan. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Bratsbergs Amt, foranlediget ved, at en af Departementet begjæret Erklæring fra en Privatmand af en Embedsmand var bleven paategnet Departementets originale Skrivelse, i hvilken Anledning Departementet til Underretning og fremtidig Jagttagelse meddeler og beder vedkommende Embedsmand tilkjendegivet, at deslige Erklæringer bliver at expedere ved særskilt Skrivelse og ikke ved Paategning paa Departementets originale Skrivelser, hvilke skal blive berørende ved Amtets Arkiv; jfr. Skrivelse i Lovsamlingen 1ste Juni 1827.

30 Jan. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det ved Forstander Christian Lorck Schives og Hustru Marine Sophie, født Willes Testamente af 26de Oktober 1878 oprettede „Christian Lorck Schives og Hustrues Legat for Kunstnere."

30 Jan. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At ytre og indre Flekkerø samt Vaagsbygden, der henhøre til Oddernæs Jordemoderdistrikt i Lister og Mandals Amt, udskilles fra samme som et eget Jordemoderdistrikt under Navn af Flekkerø Jordemoderdistrikt.
2. At Approbation i Henhold til § 39 i Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 meddeles paa den af Oddernæs Herredsstyrelse under 20de November 1888 fattede Beslutning om Bevilgning af Lønsbidrag til en ansættendes Jordemoder i Flekkerø Distrikt.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Tromsø Amt, foranlediget ved en Forespørgsel om, hvorvidt en Skifteforvalter har været berettiget til at slutte et under hans Behandling staaende Bo uden at meddele en Fordringshaver Underretning om, at en af ham i Boet anmeldt Fordring var bleven modsagt, — i hvilken Anledning Departementet beder Vedkommende tilkjendegivet, at det er en Fordringshavers egen Sag at varetage sit Tarv i et Bo. Herunder hører ogsaa at skaffe sig Underretning om, hvorvidt en anmeldt Fordring er bleven modsagt. 30 Jan.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiania Stiftsdirektion, hvorved meddeles, at Departementet overensstemmende med, hvad det har udtalt ved tidligere Leiligheder, antager, at naar en Sognepræst har faaet Afsked fra et senere Tidspunkt end Afskedsresolutionens Datum, maa det i Lov af 17de Juni 1869 § 7 omhandlede „følgende Aar" regnes allerede fra Afskedsresolutionens Datum, ikke først fra det senere Tidspunkt, ved hvilket Afskeden faktisk træder i Kraft. 31 Jan.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiansands Biskop, foranlediget ved en Forespørgsel fra en Sognepræst om, hvorvidt han kunde ægtevie en i Forespørgselen nærmere omhandlet Sømand, — i hvilken Anledning Departementet udtaler, at da det ikke efter de foreliggende Opgaver med tilstrækkelig Grund tør sluttes, enten at Sømandens angivelige tidligere i England indgaaede Ægteskab har været ugyldigt, eller at den Kvinde, med hvem han skal have været gift, er afgaaet ved Døden, antages han for Tiden uberettiget til at indtræde i nyt Ægteskab, i hvilken Henseende det formentlig ingen Indflydelse har, at han har formaaet at stille Forlovere. Hans Begjæring om paany at blive ægteviet her i Riget bør derfor efter Departementets Mening ikke efterkommes, førend han enten ved behørige Legitimationer fra vedkommende udenlandske Autoriteter godtgjør, at hans tidligere i England indgaaede Forbindelse ikke har været et gyldigt Ægteskab, eller at vedkommende Kvinde er afgaaet ved Døden, eller ogsaa overensstemmende med Lovgivningens Bestemmelser erhverver Dom her i Riget for sit tidligere Ægteskabs Ophævelse. 31 Jan.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Hedemarkens Amt, foranlediget ved en Forespørgsel om en Distriktslæges Krav paa Honorar for Konsultationer og Udfærdigelse af Recepter vedkommende fattige Syge, tilhørende et Herred, for hvilket ikke særskilt Kommunelæge var ansat, i hvilken Anledning Departementet udtaler, at det i paagjældende Tilfælde 31 Jan.

31 Jan. maa anse Distriktslægen forpligtet til uden Honorar at yde Lægehjælp til vedkommende Herreds fattige Syge (hvad enten han anmodes om at tilse de Syge i deres Hjem eller under Konsultation paa Lægens Kontor), forsaavidt Varetagelsen af de egentlige Embedsforretninger tillader det — selvfølgelig med Ret for ham til, foruden Betaling for leveret Medicin, af vedkommende Fattigkasse at oppebære paa Reiser lovlig Diætgodtgjørelse. Forøvrigt henviser Departementet til Indredepartementets Skrivelser af 6te August 1858, 10de Januar 1873 og 1ste September 1877 (samtlige indtagne i „Norsk Medicinallovgivning", de to sidste tillige i den almindelige Lovsamling).

31 Jan. **Skrivelse** fra Indre-Departementet til Amtmanden i Smaalenenes Amt, foranlediget ved en Forespørgsel fra Magistraten i Fredrikstad om, hvorvidt Bevilling lydende paa indskrænket Udskjænkningsret i Henhold til Lov af 18de Juni 1884 om Udskænkning og Udsalg af Øl, Vin og Cider i Kjøbstæderne og Ladestederne dens § 5 kunde meddeles Stationsmesteren paa Byens Jernbanestation, — i hvilken Anledning Departementet meddeler, at en Jernbanerestauratør vistnok ikke ligefrem gaar ind under Bestemmelsen i nævnte Lovs § 5, 2det Punktum. Som den, der har at forsyne de Reisende saavel med Spise- som Drikkevarer og efter Beskaffenheden af Næringen i det hele ligger det dog efter Departementets Opfatning nærmere at sidestille ham med de der nævnte Personer end med de almindelige Øl- og Vinudskjænkere, der med Hjemmel af sin indskrænkede Ret holder Restaurationen aaben for Alle og Enhver og hvor selve Udskjænkningen er det Væsentlige. Departementet er derfor tilbøieligt til at antage, at der ikke fra Lovens Side bør være noget afgjørende til Hinder for, at der meddeles Stationsmesteren i Fredrikstad i Egenskab af Jernbanerestauratør en indskrænket Udskjænkningsret, en Ordning, der, saavidt sjønnes, paa Grund af Bestemmelsen i Udskjænkningslovens § 14, 3die Punktum, ogsaa er den, der antages bedst at ramme de Reisendes Tarv.

31 Jan. **Skrivelse** fra Indre-Departementet til Amtmanden i Kristians Amt, foranlediget ved tvende af Amtmanden indsendte Forestillinger, hvori Lovligheden af et af søndre og nordre Lands Herredsstyrelser i et kombineret Møde foretaget Valg af Kasserer ved Lands Sparebank bestredes.

Det formentlig Urigtige i Herredsstyrelsens Fremgangsmaade skulde efter de nævnte Forestillinger bestaa i, at der blev indkaldt en Suppleant istedetfor en af Formændene, der som Ansøger fratraadte ved Valget, samt at man efter den første Afstemning, ved hvilken to af Ansøgerne erholdt 15 Stemmer hver, medens to andre Ansøgere erholdt 1 Stemme, ikke lod Ordfø-

rererens Stemme gjøre Udslaget i Medhold af Formandskabs- 31 Jan.
lovens § 19, men afholdt nyt Valg mellem de to, der havde
erholdt de fleste Stemmer.

Departementet meddeler i Anledning heraf, at det med Amtmanden er enigt i, at der efter Udtrykkene i Formandskabslovens § 2 ikke foreligger nogen afgjørende Grund til at erklære Valget ugyldigt, fordi vedkommende Suppleant har deltaget i samme, saavelsom i, at den af Herredsstyrelsen befulgte Fremgangsmaade ved Afstemningen ikke er uforenelig med Loven.

Skrivelse fra Indredepartementet til Amtmanden i Nordre 31 Jan.
Trondhjems Amt, der havde anholdt om Departementets Udtalelse om, hvorvidt de Medlemmer af Stenkjærs Kommunebestyrelse, der tillige var Medlemmer af Stenkjærs Arbeidersamfund, burde antages at være inhabile til at deltage i Behandlingen af og Afstemningen over et fra Stenkjærs Arbeidersamfund indgivet Forslag om, at Stenkjærs Kommune skulde slutte sig til Arbeidersamfundet og Beitstadens Kommune ved Antagelse af fælles Læge, saaledes at Kommunen ydede 500 Kr. i aarlig Løn til Lægen.— Magistraten og Amtmanden havde antaget, at Spørgsmaalet burde besvares bekræftende. — Departementet meddeler, at det ikke tror at kunne slutte sig til denne Mening. En Korporation som et Arbeidersamfund kan neppe ved Afgjørelsen af et Spørgsmaal som det her foreliggende ligestilles med et almindeligt Interessentskab, og den økonomiske Interesse, som de enkelte Medlemmer af Arbeidersamfundet kan have i den omhandlede Sags Afgjørelse, synes ikke at være saaledes fremtrædende, at der skulde være tilstrækkelig Grund til at anse dem blandt disse, der sidde i Kommunebestyrelsen, for inhabile til at deltage i dens Behandling. Departementet henviser derhos til sin i den almindelige Lovsamling indtagne Skrivelse af 5te December 1848, hvor det er antaget, at de Medlemmer af Kommunebestyrelsen, som selv ere Detailhandlere og Udskjænkere af Brændevin, ikke ere inhabile til at deltage i Afgivelsen af Brændevinsskjønnene.

Skrivelse fra Indredepartementet til Amtmanden i Nord- 31 Jan.
lands Amt, foranlediget ved en Foresporgsel om, hvorvidt det bør ansees lovstridigt, at der af en Kommunes Kasse udredes Herberge-Godtgjørelse for Ligningskommissionens og Herredsstyrelsens Medlemmer.

Det var oplyst, at der i en Række af Aar har været opført paa Herredets Budgetter et Beløb af ca. 170 Kr. som Udgifter ved Afholdelse af Formandskabs-, Herredsstyrelses- og Ligningskommissionsmøder, og at dette Beløb har været anvendt til Leie af Lokaler for Mødernes Afholdelse samt til Erstatning til Vedkom-

31 Jan. mende, af hvem Lokalerne er leiede, i de ikke sjelden forekommende Tilfælde, at de har maattet herbergere Medlemmerne endog i flere Dage paa Grund af hinderligt Veir. Videre var oplyst, at der for Fremtiden vil stille sig Vanskeligheder iveien for at erholde hensigtsmæssig beliggende Lokaler, hvis ikke den hidtil betalte Godtgjørelse sikres vedkommende Bortleiere.

I Anledning heraf meddeler Departementet, at det antager, at der efter de oplyste Omstændigheder ikke bør gjøres nogen Udsættelse ved den omhandlede Udgiftspost.

31 Jan. **Skrivelse** fra Indredepartementet til Amtmanden i Tromsø Amt, hvori paa Foranledning af en Forespørgsel fra Magistraten i Tromsø meddeles, at Departementet med Magistraten og Stiftamtmanden antager, at det er Magistraten alene, der har at beramme Tiden for Afholdelse af Valg paa Formænd og Repræsentanter i Byerne.

2 Febr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

A. At der med Hensyn til Kavaleriets Ritmesteres Stilling og Inddeling i Lønningsklasser samt med Hensyn til den dem paahvilende Rulleførsel m. v. skal gjælde Følgende:

1. Af de to Ritmestere, der ere Chefer henholdsvis for en Eskadron af Linien og den tilsvarende af Landværnet, skal den ene tilhøre ældste, den anden yngste Lønningsklasse. Rulleførsel vil i Almindelighed ikkun blive paalagt Eskadronschefer af ældste Lønningsklasse.
2. Landværnets Eskadronschefer skulle være forpligtede til, — foruden at deltage i de for Landværnet særskilt anordnede Vaabenøvelser samt i Over- og Underbefalsforsamlinger og andre Kadreøvelser, — at deltage i Liniens Vaabenøvelser og særlig at overtage Besatning med Uddannelsen af Liniens Rekruter i den Udstrækning, hvori dette maatte blive bestemt, — alt mod derfor at nyde den for Liniens Eskadronschefer til enhver Tid for saadanne Tilfælde fastsatte Godtgjørelse.
3. De herefter ansættendes Eskadronschefer saavel af Linien som af Landværnet skulle være forpligtede til mod Godtgjørelse efter Regulativet af 6te Juni 1874 at overtage Kommandoen over vedkommende Kavalerikorps's saavel Linie som Landværnskorps samt til under Ledighed saavelsom i andre Tilfælde, hvor vedkommende Premierløitnant vilde være forpligtet til at føre Kommandoen, at bestyre anden Landværns- eller Linieeskadronschefspost ved samme Kavalerikorps med eller uden Rulleførsel eller den en saadan Post paahvilende Rulleførsel uden samtidig Bestyrelse af

vedkommende Eskadron, uden at de i saadan Anledning skulle have Krav paa at oppebære yderligere Godtgjørelse end ved Kongelig Resolution af 6te Juni 1874, jfr. Kongelig Resolution af 8de November 1884, bestemt. 2 Febr.

4. De ved Landværnskorpserne ansættendes Kvartermestere ville have uden særlig Godtgjørelse at overtage ogsaa Forretninger vedkommende Landværbningens øvrige Opbud.

B. At de nuværende Næsiske og Vardalske Eskadroner blive at inddrage fra 1ste Januar d. A. at regne, hvorefter Kavaleriets Liniekorpser ville bestaa af følgende Eskadroner:

Akershusske Kavalerikorps's af Eidsbergske, Holandske og Ullensakerske,

Oplandske Kavalerikorps's af Stangeske, Ringsakerske og Totenske, og

Trondhjemske Kavalerikorps's af Sparboske og Skognske.

Landværnskorpsernes Eskadroner betegnes indtil videre med Numere inden Korpserne.

C. — — — — —

D. — — — — —

E. At samtlige foran under Litr. D omhandlede Udnævnelser og Forsættelser blive at regne fra 1ste Januar d. A., fra hvilken Dag der ogsaa tillægges de Premierløitnanter og Sekondløitnanter, som ved nærværende Leilighed udnævnes henholdsvis til Ritmestere og Premierløitnanter, Anciennetet som saadanne, idet der forbeholdes de Løitnanter af Armeens øvrige Vaaben, der som Følge af Hærorganisationens Gjennemførelse senere ville blive udnævnte til høiere Grad med Anciennetet fra nævnte Dag, saadan Plads i vedkommende Anciennetetsrække, som ved samtidig Udnævnelse vilde have tilkommet dem i Medfør af deres nu indehavende Anciennetet.

F. — — — — —

G. At samtlige foran under Litr. D nævnte Officerer tilpligtes at indskyde i en muligens ved Lov oprettendes Pensionskasse. Ritmesterne ansættes derhos med Forpligtelse til at finde sig i de Bestemmelser, som maatte blive afgivne med Hensyn til Embedsvirksomhed og Forretninger samt Kommando- og Tjenesteforhold, Eskadronscheferne desuden med Hensyn til Embedsdistrikter, Chefsgaarde og Bopæl. Eskadronscheferne blive endvidere at forpligte til inden vedkommende Distrikt at overtage saadan Besatning med Hensyn til Opkrævning af og Regnskabshold for en muligens ved Lov indførendes Værneskat, som det maatte findes hensigtsmæssigt at paalægge dem.

H. At Kavaleriets Eskadronschefsgaarde indtil videre forblive ved de Linieeskadroner, for hvilke de for Tiden ere udlagte.

2 Febr. I. At de Embedsindtægter, hvoraf Bestallingsgebyrer ved nærværende Leilighed blive at beregne, fastsættes saaledes:

For Eskadronschefer af ældste Lønningsklasse .	Kr. 2480.
samt Chefsgaard eller Affavnsgodtgjørelse . .	„ 640.
	Kr. 3120.
For Eskadronschefer af yngste Lønningsklasse .	Kr. 2240.
Chefsgaard eller Affavnsgodtgjørelse	„ 480.
	Kr. 2720.
For Kvartermestere	Kr. 2400.
For Premierløitnanter	Kr. 1280.

4 Febr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at Velfjordens Herred i Søndre Helgeland i Tromsø Stift indtil videre fritages for den samme ifølge Lov om Almueskolevæsenet paa Landet af 16de Mai 1860 § 24 paahvilende Forpligtelse til at anskaffe Familiebolig med tilliggende Jordvei til en af dens Lærere.

4 Febr. **Skrivelse** fra Poststyrelsen til Amtmanden i Nordre Bergenhus Amt, hvorved meddeles, at Poststyrelsen ikke antager, at Sogneselskabernes Korrespondance er portofri, idet disse Selskaber formentlig maa betragtes som rent private. Heller ikke den specielle Del af Korrespondancen, som bestaar i Afgivelse af Indberetninger om Selskabernes Virksomhed til Amtslandhusholdningsselskabet, anser Poststyrelsen som portofri, idet Afgivelsen formentlig er en Betingelse for, at Sogneselskaberne kunne træde i Forbindelse med Amtslandhusholdningsselskabet og erholde Bidrag af dette.

5 Febr. **Skrivelse** af Justitsdepartementet til Amtmanden i Kristians Amt, hvori paa Forespørgsel meddeles, at Udgifterne ved den af en Distriktslæge anskaffede animalske Vaccine ikke antages at vedkomme Amtskommunen, medmindre enten Distriktslægen paa Forhaand har sikret sig Amtmandens Samtykke til dens Anskaffelse eller Amtmanden senere maatte godkjende de Grunde, som har bestemt ham dertil.

6 Febr. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Buskeruds Amt, hvori der i Anledning af en Forespørgsel fra en Privatlæge, der var fast engageret Læge ved en Fabrik, om hans Ret til at fordre Skyds- og Diætgodtgjørelse for Reiser til epidemiske Syge ved Fabriken, meddeles, at han vil være berettiget til Skyds- og Diætgodtgjørelse af det Offentlige for Reiser til epidemiske Syge, hvilke han dersteds maatte tilse i Hen-

hold til Lov af 16de Mai 1860 § 14, 2det Punktum, men deri- 6 Febr.
mod ikke paa Reiser, som maatte foretages i kurativt Øiemed, undtagen forsaavidt som Reiserne ere rekvirerede af vedkommende Fattigvæsen.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Søn- 8 Febr.
dre Bergenhus Amt, hvori i Anledning af en indkommen Forespørgsel angaaende Forstaaelsen af § 48 Litr. b i Landskatteloven af 15de April 1882 udtales, at Departementet antager, at Klage over, at nogen anden Skattepligtig er skatskrevet efter en for lav Ansættelse, maa, for at komme i Betragtning, være fremført af En eller Flere, hvis paalignede Skat udgjør idetmindste enten 200 Kr. eller 5 pCt. af den for hele Herredet udlignede Skat.

Plakat angaaende Refusion for Udgifter, som i Over- 11 Febr.
ensstemmelse med Lov angaaende Veivæsenet af 15de September 1851 § 4 ere i Aaret 1888 af Statskassen forskudte til Veivæsenet *).

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: Overensstemmende med de i Aarene 1887 og 1888 afholdte Storthings Beslutninger vil til Refusion for den paa Aaret 1888 faldende Andel af Bevilgningen til Veiarbeider for den indenrigske Samfærdsel blive at udligne paa Matrikulskylden Kr. 0.77 — syvti syv Øre — pr. Skyldmark samt paa Kjøb- og Ladestederne Kr. 128 000.00, der fordeles efter det indbyrdes Forhold, som er bestemt i Storthingets ovennævnte Beslutninger.

Som Følge heraf bliver overensstemmende med Lov angaaende Veivæsenet af 15de September 1851 § 4 samt Lov om Revision af Matrikulen af 6te Juni 1863 § 35 og § 37 til det paa ethvert Sted først indtræffende Skattething at erlægge af al, saavel priviligeret som upriviligeret Matrikulskyld — Finmarkens Amt undtaget — Kr. 0.77 pr. Skyldmark samt af efternævnte Kjøb- og Ladesteder følgende Beløb:

Fredrikshald	Kroner	2 534.40
Sarpsborg	—	691.20
Fredrikstad	—	2 227.20
Moss	—	1 472.00
Soon	—	153.60
Holen	—	51.20
Drøbak	—	422.40
Kristiania	—	49 075.20
Kongsvinger	—	268.80
Hamar	—	1 190.40
Gjøvik	—	486.40

*) Bekjendtgj. 12 Febr. i Lovt. 1ste Afd. No. 2.

11 Febr.	Lillehammer	Kr.	691.20
	Hønefos	—	307.20
	Drammen	—	5 427.20
	Kongsberg	—	499.20
	Svelvik	—	192.00
	Holmestrand	—	448.00
	Horten	—	1 100.80
	Aasgaardstrand	—	102.40
	Tønsberg	—	1 638.40
	Sandefjord	—	640.00
	Larvik	—	2 688.00
	Porsgrund	—	806.40
	Skien	—	1 612.80
	Brevik	—	422.40
	Stathelle	—	76.80
	Langesund	—	204.80
	Kragerø	—	1 075.20
	Østerrisør	—	524.80
	Tvedestrand	—	345.60
	Arendal	—	1 792.00
	Grimstad	—	640.00
	Lillesand	—	345.60
	Kristiansand	—	3 993.60
	Mandal	—	819.20
	Farsund	—	320.00
	Flekkefjord	—	384.00
	Sogndal	—	76.80
	Egersund	—	473.60
	Sandnes	—	358.04
	Stavanger	—	5 388.80
	Skudesnæshavn	—	192.00
	Haugesund	—	870.40
	Kopervik	—	153.60
	Bergen	—	16 857.60
	Florø	—	102.40
	Aalesund	—	1 408.00
	Molde	—	448.00
	Kristiansund	—	2 572.80
	Trondhjem	—	9 932.80
	Levanger	—	345.60
	Stenkjær	—	396.80
	Namsos	—	422.40
	Mosjøen	—	204.80
	Bodø	—	524.80
	Tromsø	—	1 600.00
		Kroner	128 000.00

Hvorefter alle Vedkommende sig underdanigst have at rette. 11 Febr.

Kongelig Resolution*), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Kommunebestyrelsen for Skei Herred i Nordre Trondhjems Amt under 29de December 1888 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet. 11 Febr.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 11 Febr.

1. At Gudstjenesterne i Bodø Præstegjeld under Søndre Saltens Provsti i Tromsø Stift fordeles saaledes mellem Præstegjeldets 3 Kirker, at der i Strømmens Kapel holdes Gudstjeneste hver tredie Søn- og Helligdag Aaret rundt (dog saa, at Nytaarsdag altid træder istedetfor første eller anden Juledag) og at de øvrige Gudstjenester i Præstegjeldet fordeles ligt mellem Landsognets Hovedkirke og Byens Kirke.
2. At Sognepræsten og Kaldskapellanen forretter hver det halve Antal af de Gudstjenester, som falder paa de nævnte Kirker, dog saa, at Sognepræsten altid forretter i Hovedkirken paa de store Høitiders første Dag.

Kongelig Resolution, hvorved det tillades, at det Skedsmo Indremissionsforening tilhørende Bedehus i Lillestrømmen i Skedsmo Præstegjeld under Nedre Romerikes Provsti i Kristiania Stift — ved Siden af fremdeles at anvendes som Indremissionslokale — tillades benyttet indtil videre som Kapel for Skedsmo Præstegjeld til Afholdelse af Gudstjeneste og Udførelse af ministerielle Forretninger, efter at Bedehuset ved dets første Benyttelse i nævnte Øiemed er indviet med en passende Tale af Sognepræsten. 11 Febr.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 11 Febr.

1. At Nissedals Jordemoderdistrikt i Bratsberg Amt, bestaaende af Nissedals og Treungens Sogne, deles i 2 Distrikter saaledes, at ethvert af nævnte Sogne skal udgjøre et eget Jordemoderdistrikt.
2. At Approbation i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 §§ 50 og 39 meddeles paa de af Bratsberg Amtsformandskab og Nissedals Herredsstyrelse henholdsvis under 27de Juni og 1ste September 1888 fattede Beslutninger om Bevilgning af den i Anledning af Delingen fornødne Lønning.

*) Bekjendtgj. 12 Febr. i Lovt. 1ste Afd. No. 2, hvor Forskrifterne er indtagne.

11 Febr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at en anden Læge end vedkommende Embedslæge kan antages til indtil videre at forrette som Ordfører i Sundhedskommissionen for Skedsmo Herred af Akers Lægedistrikt mod en Godtgjørelse af 80 Kroner aarlig, der bliver at udrede af de til tilfældige Udgifter ved Medicinalvæsenet bevilgede Midler.

11 Febr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at saavel Fuldmægtige som Betjente ved Bergens Postkontor fremtidig antages og afskediges af Poststyrelsen.

11 Febr. **Kongelig Resolution**, hvorved der meddeles Solums Herred Tilladelse til indtil 29de August 1893 at drive Telefonanlæg mellem Solums Herred og Skien samt Porsgrund i Forbindelse med disse Steders Telefonforeningers Linier, — paa Betingelse af, at Herredet i enhver Henseende retter sig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg, Vedligeholdelse og Drift, som Telegrafstyrelsen maatte foreskrive.

11 Febr. **Kongelig Resolution**, hvorved der i Medhold af Lovene af 3die Marts 1860, 26de Mai 1866 og § 2 i Lov af 3die Mai 1873 indeholdende Tillæg til og Forandringer i Lovene om den almindelige Brandforsikringsindretning for Bygninger, sammenholdt med Lov af 12te Mai 1877 § 9, fra 1ste Januar 1889 og indtil videre tilstaaes en Nedsættelse i Brandkontingenten af 40 pCt. af samtlige de i bemeldte Indretnings Kjøbstadafdeling forsikrede Bygninger i Kjøbstaden Kristiania.

11 Febr. **Kongelig Resolution**, hvorved der i Medhold af Lovene af 3die Marts 1860 og 26de Mai 1866, jfr. § 2 i Lov af 3die Mai 1873 indeholdende Tillæg til og Forandringer i Lovene om den almindelige Brandforsikringsindretning for Bygninger fra 1ste Januar 1889 og indtil videre tilstaaes en Nedsættelse i Brandkontingenten af $33^1/_3$ Procent af de i bemeldte Indretnings Kjøbstadafdeling forsikrede Bygninger i Kjøbstaden Skien.

11 Febr. **Kongelig Resolution**, hvorved der i Medhold af Lovene af 3die Marts 1860 og 26de Mai 1866 jfr. § 2 i Lov af 3die Mai 1873 indeholdende Tillæg til og Forandringer i Lovene om den almindelige Brandforsikringsindretning for Bygninger fra 1ste Januar 1889 og indtil videre tilstaaes en Nedsættelse i Brandkontingenten af 30 Procent af de i bemeldte Indretnings Kjøbstadafdeling forsikrede Bygninger i Kjøbstaden Larvik.

11 Febr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marineafdelingen, foranlediget ved en Forespørgsel fra Indrulleringschefen i Drammens

Distrikt, om han under Hensyn til den nye Mønstringslovs § 5 fremdeles som tidligere er berettiget til at foretage Mønstring ombord i Fartøier, liggende i Drammensfjorden paa Vestsiden af Hurumlandet eller i Havne i Røken ved Kristianiafjorden, samt om sidste Passus i den nævnte Paragraf ogsaa har Anvendelse, naar Mønstringen i Henhold til dens 2det Passus foregaar for en anden end nærmeste Indrulleringsbetjent, — i hvilken Anledning Departementet meddeler, at det tiltræder den af Generalkrigskommissæren afgivne Udtalelse. Med Hensyn til det førstnævnte Spørgsmaal antager Departementet saaledes, at Indrulleringschefens Berettigelse til at udføre Mønstring ombord i Fartøier, som ligger inden Drammens Indrulleringskreds, ikke er undergaaet nogen Forandring ved den nye Mønstringslov, og hvad det sidstnævnte Spørgsmaal angaar, er Departementet ligeledes med Generalkrigskommissæren af den Formening, at Bestemmelsen i Mønstringslovens § 5 sidste Passus alene har Anvendelse i Tilfælde af, at Mønstringen overensstemmende med Regelen i første Passus foregaar for Indrulleringsbetjenten paa det Sted, hvor Fartøiet skal toldklarere. 11 Febr.

Skrivelse fra Poststyrelsen til Postmesteren i Kristiania, hvorved meddeles, at den Brevvexling, der fra private Forpleieres Side maatte føres med offentlige eller kommunale Autoriteter angaaende Fattigunderstøttede eller Sindssyge, hvis Forpleining de kontraktmæssig har paataget sig, i sin Almindelighed ikke egner sig til portofri Befordring med Posterne. 12 Febr.

Kongelig Anordning om Indførelse af en ny Alterbog for den norske Kirke. 14 Febr.

Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: I Kraft af den Os ved Grundlovens sextende Paragraf tillagte Myndighed og overensstemmende med den af Os i Vort Statsraad tagne Beslutning anordne Vi herved som følger:

I. Ved den offentlige Gudstjeneste og de kirkelige Handlinger bliver at følge de Forskrifter, som indeholdes i vedlagte nye Alterbog for den norske Kirke, udarbeidet af en Komite bestaaende af Kirkedepartementets Chef Statsraad J. R. Sverdrup, Biskoperne C. P. Essendrop og J. S. Smitt, Justitiarius og Lærer i Kirkeret ved det praktisk-theologiske Seminarium S. Broch, Professor Dr. theol. A. Chr. Bang, residerende Kapellan ved Trefoldigheds Menighed i Kristiania Andreas M. Hansen og Trediepræst ved samme Menighed Gustav M. Jensen.

Denne Anordning træder i Kraft fra næste Kirkeaars Be-

14 Febr. gyndelse, den 1ste December 1889, fra hvilken Tid Kirkeritualet af 25de Juli 1685, Alterbogen af 7de April 1688 og senere Bestemmelser om Gudstjenesten og de kirkelige Handlinger skal være ophævede, forsaavidt de staa i Strid med den nye Alterbogs Forskrifter.

II. Indførelsen af den fuldstændigere Form for Høimesse-Gudstjenesten (Alterbogens første Afdeling I. A.) skal fremdeles — saaledes som i Kongelig Resolution af 8de Januar 1887 bestemt — være overladt til Sognemenighedernes Vedtagelse ved Afstemning af Menighedens Husfædre paa den Maade og efter de nærmere Forskrifter, som indeholdes i Kongelig Resolution af 11te Oktober 1873 angaaende Ombytte af Kirkesalmebog.

Hvorefter alle Vedkommende sig underdanigst have at rette.

14 Febr. **Kongelig Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den ved Handelsborger og Lysefabrikant Ole Johnsruds og Hustru Anne Dorthea, født Olsens, Testamente af 23de Januar 1869 oprettede Stiftelse „Johnsruds Gave" til Bedste for Sygevogterske ved Kristiania Bys Hospitaler og Sygehuse, samt paa de for denne Stiftelse udfærdigede Statuter.

14 Febr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At der meddeles Stadfæstelse paa
   a. det ved Gavebrev fra afdøde Skibsreder Chr. Knudsens Enke og Arvinger af 14de Oktbr. 1888 oprettede „Skibsreder Chr. Knudsens og Hustrus Legat for Sjømænd og deres Efterladte" i Porsgrund eller nærmeste Omegn, og
   b. det ved Gavebrev fra de samme af samme Dato med Paategning af 9de Januar d. A. oprettede „Skibsreder Chr. Knudsens og Hustrus Legat for teknisk og merkantil Undervisning" til Bedste for Indvaanere af Porsgrunds By og nærmeste Omegn.
2. At disse Legaters Regnskaber aarlig blive at indsende til Revision og Decision af Kirke- og Undervisnings-Departementet.

14 Febr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At der istedetfor de for Bakke og Siredalens Thinglage af Flekkefjords Sorenskriveri for Tiden anordnede fælles Maanedsthinge i Marts, August og November skal afholdes Maanedsthinge særskilt for Bakke Thinglag i Marts og December og særskilt for Siredalens Thinglag i December.

2. At Amtmanden i Lister og Mandals Amt bemyndiges til at bestemme Tiden og Stedet for Thingenes Afholdelse samt fra hvilken Tid ovennævnte Forandring skal træde i Kraft. 14 Febr.

Kongelig Resolution, hvorved den Fredrikshalds Telefonforening ved Kongelig Resolution af 28de Januar 1884 meddelte Tilladelse til Drift af Telefonanlæg mellem Foreningens Centralstation i Fredrikshald paa den ene Side og Steder, beliggende indtil 11 Km. udenfor Fredrikshalds Bys Grændser, samt Ohr Glasværk og Stenhuggerierne ved Idefjorden paa den anden Side fornyes for et Tidsrum af 5 Aar, regnet fra 28de Januar 1889, — under Betingelse af, at Telefonforeningen i enhver Henseende retter sig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg, Vedligeholdelse og Drift, som Telegrafstyrelsen maatte foreskrive. 14 Febr.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Stiftamtmanden i Trondhjems Stift, hvori paa Forespørgsel angaaende Tilstedeligheden af direkte Skjødning til Trediemand paa et Stykke Stempelpapir svarende til den høieste betingede Kjøbesum i et Tilfælde, hvor der med Hensyn til Salgsvilkaarene i det sidste Salg var gjort den Forandring, at en Del af Kjøbesummen skulde erlægges i Form af Føderaad, udtales, „at Departementet efter at have akvieseeret ved en af Kristiania Byret angaaende et lignende Spørgsmaal afsagt Dom har frafaldt den i Departementets Skrivelse af 23de Juni 1869 (indtaget i Lovsamlingen) udtalte Mening og nu anser direkte Skødning tilstedelig, uanseet hvilke Forandringer der er foretaget i Salgsvilkaarene, dog saaledes at det stemplede Papir beregnes efter den høieste stipulerede Kjøbesum." 14 Febr.

Skrivelse fra Poststyrelsen til Postmesteren i Hamar, hvorved — under Henvisning til Postreglementets Bilag G, B, e — meddeles, at Begrebet „Fogedfuldmægtig" maa opfattes ensbetydende med „første Betjent" ved Fogedkontoret, uanseet om vedkommende tituleres „Fuldmægtig" eller ikke, og at en Foged saaledes ikke er berettiget til at meddele hvilkensomhelst af sine Betjente Attestret, men kun den, som paa hans Kontor indtager ovennævnte Stilling. 14 Febr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Trondhjems Biskop, foranlediget ved Forespørgsel fra Sognepræsten til Selbu om, hvorvidt en i Præstegjeldet gjennem et længere Tidsrum befulgt Praxis, ifølge hvilken Nadverdhandlingen paa Søndagene forrettes før Høimessegudstjenesten, kunde 15 Febr.

15 Febr. ansees lovhjemlet, — i hvilken Anledning Departementet udtaler, at dette Spørgsmaal antages at maatte besvares benægtende, og da den omhandlede Praxis heller ikke, efter hvad der er oplyst, synes særlig paakrævet af Forholdene i Selbu, finder Departementet med Biskopen, at den bør opgives, og at Nadverdhandlingen ogsaa her overensstemmende med de gjældende rituelle Bestemmelser i saa Henseende bør henlægges til efter Prædikenen, hvorfor Departementet skal henstille til Biskopen at drage Omsorg for, at saa sker.

16 Febr. **Kongelig Resolution,** hvorved Voss Herredsstyrelse i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af Kr. 48,000 at udstede rentebærende og paa Ihændehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes paa en mindre Sum end Kr. 200, at deres Indfrielse, der skal være paabegyndt senest 2 Aar fra deres Udstedelse og foregaa med et ligestort aarligt Beløb, skal være fuldendt inden Udløbet af 40 Aar fra Udstedelsen, samt endelig, at Gjældsbrevene selv skal indeholde Oplysning om Reglerne for deres Indfrielse.

16 Febr. **Kongelig Resolution,** hvorved er bestemt:

1. At Harams Herred i Søndmøre Fogderi, Romsdals Amt, i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 § 60 paa de i Herredstyrelsens Møde den 15de December 1887 vedtagne Vilkaar deles i to Herreder, Harams Herred og Roalds Herred, svarende til Sognene af samme Navn.
2. At Harams Fattigdistrikt paa de i samme Herredsstyrelsesmøde vedtagne Betingelser deles i to Fattigdistrikter, Harams Fattigdistrikt og Roalds Fattigdistrikt, svarende til Sognene af samme Navn.
3. At Amtmanden bemyndiges til at bestemme Tiden for disse Delingers Ikrafttræden.

16 Febr. **Kongelig Resolution,** hvorved Bærums Herredskommune, Akershus Amt, i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af indtil Kr. 66,000 — sex og sexti Tusinde Kroner — at udstede 4 — fire — pCt. rentebærende og paa Ihændehaveren lydende Gjældsbreve, paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes paa mindre Sum end 200 Kroner, at deres Indfrielse, der skal være begyndt senest 2 Aar fra Udstedelsen og foregaa med et omtrent lige stort aarligt Beløb, skal være fuldendt inden Udløbet af 40 Aar fra Udstedelsen, samt endelig at Gjældsbrevene selv skulle indeholde Oplysning om Reglerne for deres Indfrielse.

Kongelig Resolution, hvorved Approbation meddeles paa de i Generalforsamlinger den 20de Juni 1888 samt 11te og 26de Januar 1889 vedtagne Love for det gjensidige Brandforsikringsselskab „Skjold" i Kristiania, saaledes at Selskabet kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder. 16 Febr.

Kongelig Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det ved Testamente af 21de Oktober 1844 oprettede „John Johannesen Offstads Legat til Børsens Skolevæsen" samt paa de for dette Legat udfærdigede Statuter af 19de Januar 1889. 16 Febr.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Lister og Mandals Amt, hvorved paa Foranledning meddeles, at Departementet med Amtmanden antager, at Bestemmelsen i den militære Straffelovs § 17, at Betaling for Kost, der forskaffes den, som udholder simpel Arrest i en Vagt eller i et offentligt Fængsel, skal afholdes af Arrestantens Gage eller Lønning, ikke kan ansees hævet ved Lov af 16de Juni 1883 om Omkostninger i Straffesager. 16 Febr.

Skrivelse fra Indre-Departementet til Amtmanden i Tromsø Amt, foranlediget ved en Forespørgsel fra Ibbestad Formandskab om, hvorvidt en ved Valg den 7de August 1888 til Repræsentant udkaaret Mand, som den Gang vel eiede Gaard, men ikke havde thinglæst Skjøde paa den, kunde fra 1ste Januar 1889 indtræde i Herredsstyrelsen, efter at han senere havde faaet thinglæst Skjøde paa Gaarden. 16 Febr.

I Anledning heraf meddeler Departementet, at det antager, at Spørgsmaalet om et Valgs Gyldighed maa besvares efter det Forhold, som fandt Sted paa den Tid, da Valget afholdtes; jfr. Skrivelser af 26de Februar 1876 (i Lovsamlingen) og 24de Mai 1884 (i Lovtidenden). Da Vedkommende paa den Tid, da han blev valgt til Repræsentant for Ibbestad, formentlig ikke var stemmeberettiget, bør derfor Valget ansees ugyldigt. Departementet bemærker derhos, at det i en (i Lovtidenden ikke indtaget) Skrivelse af 26de August 1884 har udtalt sig i denne Retning angaaende et Tilfælde, hvor som her Vedkommende havde erhvervet thinglæst Skjøde paa sin Eiendom efter Valget, men inden den Tid, Ombudet skulde være tiltraadt.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Buskeruds Amt, hvori Departementet bl. a. meddeler, at det med Amtmanden antager, at han efter § 3 i Lov af 30te Juni 1884 er berettiget til at tilbagesende til fornyet Behandling af Herredsstyrelsen en Sag angaaende Besættelse af 16 Febr.

16 Febr. en Lensmandsbestilling, naar der blandt Ansøgerne til Bestillingen gives Mænd, der efter hans Mening staar over de af Herredsstyrelsen første Gang indstillede.

Med Hensyn til et opstaaet Spørgsmaal om, hvorledes et Medlem af en Herredsstyrelse, der selv er Ansøger til en Lensmandsbestilling, har at forholde sig ved Sagens Behandling inden Herredsstyrelsen, meddeler Departementet, at det finder at kunne slutte sig til Amtmandens Udtalelse, at den Praxis, der i deslige Tilfælde har gjort sig gjældende, nemlig at vedkommende Ansøger har fratraadt, formenes at være den rette, om det end ikke er klart, hvorvidt det er Pligt for den, der selv er Ansøger, at fratræde ved Behandlingen; selvfølgelig maa han — bemærker Departementet — ikke stemme paa sig selv.

18 Febr. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Amtmanden i Nordre Bergenhus Amt, hvori paa Foranledning af en Forestilling fra en Sorenskriver meddeles, at der efter den paa Landet gjældende Skatte-Forordning af 18de April 1781 ikke antages at være Adgang til i Anledning af Skatteauktioner at beregne den i Sportellovens § 94 fastsatte Betaling for at udnævne Mænd til Auktioner i Almindelighed.

I Anledning af, at Sorenskriveren havde citeret Departementets i Lovsamlingen indtagne Skrivelse af 3die Marts 1870, udtaler Departementet, at det for det her reiste Spørgsmaals Vedkommende nu ikke er synderlig tilbøieligt til at fastholde denne Skrivelse, men bemærker forøvrigt, at den alene angaar den af Kæmneren i Kristiania befulgte Beregningsmaade, og at der for Byernes Vedkommende gjælder en særskilt Forordning af 12te December 1806, i hvilken de specielle Bestemmelser i Forordning af 18de April 1781 ikke findes.

18 Febr. **Skrivelse** fra Departementet for de offentlige Arbeider til Amtmanden i Jarlsberg og Larviks Amt, foranlediget ved en Forespørgsel fra Havnefogden i Larvik om, hvorvidt et Fartøi, der først havde lossет en Del af sin Ladning i Larvik og derpaa seilet til Fredriksværn, hvor Resten blev oplosset, var forpligtet til at betale Havnefogedpenge paa begge Steder, eller om Fartøiet kun pligtede at betale paa det ene Sted.

Da Besvarelsen af dette Spørgsmaal ifølge Havneloven af 24de Juli 1827 § 25 jfr. Lov af 12te Juli 1848 § 1 antoges at maatte være afhængig af, hvorvidt Fartøiet i det omhandlede Tilfælde var eller ifølge den før Toldloven af 20de September 1845 gjældende Lovgivning havde været forpligtet til paa Toldboden at

„tage Toldseddel", indhentede Arbeidsdepartementet angaaende 18 Febr.
dette Spørgsmaal Erklæring fra Finants- og Tolddepartementet, hvori anføres, at der efter sidstnævnte Departements Mening i det omhandlede Tilfælde ikke kan antages at paaligge eller efter den før Toldloven af 20de September 1845 gjældende Lovgivning at ville have paaligget Fartøiet Forpligtelse til at tage Toldseddel.

I Henhold hertil antog Arbeidsdepartementet, at det omhandlede Fartøi kun vilde have at erlægge Havnefogedpenge paa det ene Sted.

Skrivelse fra Departementet for de offentlige Arbeider til 18 Febr.
Amtmanden i Bratsbergs Amt, foranlediget ved en Forespørgsel fra Langesunds Toldkammer om, hvorvidt et Fartøi, der havde indtaget den første Del af sin Ladning paa et Sted ovenfor i Langesundsfjorden og sammesteds havde betalt alle Udgifter, pligtede at erlægge Havnefogedpenge i Langesund, naar Fartøiet der i Forbiseiling indtog et mindre Parti Varer, hvorfor ingen Udførselstold var at erlægge, samt i Tilfælde med hvilket Beløb Havnefogedpengene af et saadant Fartøi skulde erlægges.

Da Besvarelsen af dette Spørgsmaal ifølge Havneloven af 24de Juli 1827 § 25, kfr. Lov af 2den Juli 1848 § 1 antoges at maatte være afhængig af, hvorvidt Fartøiet under de angivne Omstændigheder var eller efter den før Toldloven af 20de September 1845 gjældende Toldlovgivning havde været forpligtet til at „tage Toldseddel", indhentede Arbeidsdepartementet angaaende dette Spørgsmaal en Erklæring fra Finants- og Told-Departementet, hvori anføres, at det efter sidstnævnte Departements Mening maa antages, at Forpligtelse til at betale Havnefogedpenge ifølge Bestemmelsen i Havneloven af 24de Juli 1827 § 25 paahviler et Fartøi i et Tilfælde som det heromhandlede, idet Fartøiet i Anledning af Indladningen i Langesund maa meddeles Udexpedition derfra.

Arbeidsdepartementet slutter sig hertil og tilføier, at Havnefogedpengene derhos antoges i det omhandlede Tilfælde at maatte blive at erlægge fuldt ud, idet ingen Undtagelse i Lovgivningen er bestemt for saadant Tilfælde.

Skrivelse fra Finants- og Told-Departementet til den kon- 18 Febr.
gelige svenske Generaltoldstyrelse, hvori paa Foranledning meddeles, at efter Departementets Mening Præster i den norske Statskirke maa antages at henhøre til de offentlige Autoriteter, som ifølge Mellemrigslovens § 9 kan udfærdige Atteſt om en Vares norske Tilvirkning.

19 Febr. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Amtmanden i Søndre Bergenhus Amt, foranlediget ved en Forespørgsel fra en Sorenskriver om, hvorvidt der paaligger Overformynderiet nogen Pligt til at tilveiebringe „Afkald" for de i den mindre Rulle[1]) indtagne Midler eller til, i Tilfælde, at kræve Legitimation fra Værgen for, hvorvidt Midlerne er komne Myndlingen tilgode, — i hvilken Anledning Departementet meddeler, at det antager, at Overformynderiet under ellers paafølgende Ansvar har at paase, at der ved Værgemaalets Ophør aflægges endeligt Opgjør og Regnskab ogsaa for de i den mindre Rulle indtagne Midler, der har været bestyrede af Værgen, og at de Midler, der ikke er anvendte til Myndlingens Fornødenheder eller Opdragelse, afleveres til rette Vedkommende mod behørigt Afkald eller Kvittering.

[1]) Se Lov 25de April 1863 § 3 og Cirkulære 28de September s. A.

19 Febr. **Skrivelse** fra Indredepartementet til Amtmanden i Buskeruds Amt, foranlediget ved en indkommen Forespørgsel om, hvorvidt et fransk Selskab, der paa 20 Aar har af norsk Undersaat leiet Ekers Kobberværk, behøver til Erhvervelse af Brugsret over Værkets Gruber og faste Eiendomme at erholde den i Lov om norsk Statsborgerret m. m. af 21de April 1888 § 9 omhandlede Tilladelse, — i hvilken Anledning Departementet henholder sig til en den 11te s. M. dateret Erklæring fra Justitsdepartementet, som har forberedt den nævnte Lov, i hvilken Erklæring er udtalt, at forsaavidt Ekers Kobberværk kun bestaar af Gruber og saadan Eiendom, som omhandles i Bergværkslovens § 18 jfr. Lov af 17de Febr. 1866, antages det, at den stedfundne Bortforpagtning af Værket er gyldig. I modsat Fald antager Justitsdepartementet derimod, at saadan Tilladelse maa være fornøden uanseet Bestemmelserne i Handelstraktaten med Frankrige af 12te Mai 1882.

20 Febr. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Stavanger Amt, hvori paa Foranledning af en Forespørgsel fra en Distriktslæge paa tvende Sundhedskommissioners Vegne meddeles, at den Forpligtelse, der ifølge § 5 i Sundhedsloven af 16de Mai 1860 paaligger det almindelige Politi til at paase Sundhedskommissionens Bestemmelser efterkommede, efter Departementets Formening ikke kan være saaledes at forstaa, at Sundhedskommissionen til Opnaaelse af en mere virksom Kontrol og mere ensartet Bedømmelse kan uden Udgift for Kommunen paalægge Lensmanden det almindelige Tilsyn med Sundhedsforskrifternes Efterlevelse istedetfor dens egne Medlemmer, hvem dette Hverv paaligger i Henhold til de for vedkommende Herreder gjældende Forskrifter.

Skrivelse fra Indredepartementet til Amtmanden i Nordre Bergenhus Amt angaaende Spørgsmaalet om, hvorvidt Distriktslægen i Alversund, der har sin Bopæl paa en 10 Km. nordenfor Bergen liggende Gaard, hvor der ikke gives nogen Skydsanstalt, er berettiget til Skydsgodtgjørelse efter Satserne for Byskyds paa Tjenestereiser fra sin Bopæl i Retning til Alverstrømmen og Herlø, grundet paa, at der til disse Reisers Udførelse i Henhold til Lov af 6te Juni 1816 sammenholdt med Skrivelse af 7de November 1882 fra det tidligere Marine- og Postdepartement, skulde kunne forlanges afgivet Skyds fra Bergens Skydsstation, — i hvilken Anledning Departementet meddeler, at Marine- og Postdepartementets ovenanførte Skrivelse, som det af samme vil sees, kun omfatter de de Skydsende i Landdistrikterne i Henseende til Skydsbefordringen paahvilende Forpligtelser, medens de Skydsende i Kjøbstæderne ifølge Lov af 6te Juni 1816 § 10, 9 ikke er forpligtede til at afhente de Reisende udenfor Kjøbstadens Grændser. Da Distriktslægen saaledes ikke til de anførte Reiser kan ansees berettiget til at forlange sig afhentet af de Skydsende i Bergen, formenes som Følge heraf hans Skydsgodtgjørelse at maatte være at beregne efter Lov af 3die Juni 1874 § 9, 2det Passus og ikke efter denne Lovs Satser for Byskyds. 20 Febr.

Skrivelse fra Justits-Departementet til Indre-Departementet, hvori paa Foranledning udtales, at førstnævnte Departement for sit Vedkommende er nærmest tilbøieligt til at antage, at § 11 i Loven om Formuesforholdet mellem Ægtefæller af 29de Juni 1888 maa medføre Adgang for gift Kvinde til at erhverve Handelsbrev efter Lov af 26de Mai 1866 § 2. 21 Febr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Hamar Stiftsdirektion, foranlediget ved en indkommen Ansøgning fra Ordføreren i en Sognestyrelse om naadigst Tilladelse til fra Kjelderen i en Kirke at optage nogle, antagelig i det 17de Aarhundrede der bisatte Lig af ubekjendte Personer for derefter at nedsætte dem paa Kirkegaarden, — i hvilken Anledning Departementet meddeler, at Stiftsdirektionen efter Omstændighederne ansees berettiget til at afgjøre Ansøgningen. 22 Febr.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marineafdelingen, til Generalkrigskommissæren, hvorved meddeles, at Departementet i Tilslutning til Generalkrigskommissærens Udtalelse om Sagen antager, at en Skibsfører ikke har Adgang til at lade Fartøiets Besætning paamønstre for nogen anden Indrulleringsbetjent end den efter Fartøiets Beliggenhed nærmeste inden Toldstedsdistriktet, medmindre Skibsføreren ifølge Mønstringslovens § 5 2det Passus selv 22 Febr.

22 Febr. personlig fremstiller Fartøiets Besætning og saaledes er nærværende paa Stedet. Departementet er med Generalkrigskommissæren af den Formening, at den nævnte Lovs § 28 her ingen Anvendelse har.

23 Febr. **Kongelig Resolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Kommunebestyrelsen for Lekanger Herred i Nordre Bergenhus Amt under 20de December 1888 fattede Beslutning om et Tillæg til de ved Kongelig Resolution af 11te December 1875 approberede almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet, saalydende:

„Bedærvede og for Sundheden skadelige Fødemidler maa ikke udsælges inden Herredets Grændser, og Sundhedskommissionen kan i fornødent Fald besørge saadanne Varer tilintetgjorte".

23 Febr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At den nuværende Hovedkirke i Tanen Præstegjeld under Varanger Provsti i Tromsø Stift nedrives, og at der paa en nærliggende Tomt opføres en ny Kirke med 260 Siddepladse — — — —.
2. At Langnæs Skolehus i Tanen benyttes til gudstjenstligt Brug, saafremt den gamle Hovedkirke bliver nedrevet, forinden den nye er færdig og indviet, paa Betingelse af, at Lokalet ved Herredsstyrelsens Foranstaltning forsynes med Alter og Knæfald, som kan afspærres eller bortages, naar der holdes Skole, samt at Huset ved dets første Benyttelse som Kirke indvies dertil med en passende Tale af Sognepræsten.

23 Febr. **Kongelig Resolution**, hvorved der i Henhold til Lov af 15de Juni 1878, indeholdende Tillæg til Lov om Skoler for den høiere Almendannelse af 17de Juni 1869, tilstaaes Frøkenerne H. Wulfsberg og Th. Bordoe samt Frøken Th. Storm Ret til ved de af dem bestyrede Skoler i Drammen og Trondhjem at afholde Afgangsexamen med samme Virkning som offentlige Middelskoler, saaledes at Afgangsexamen tages med en Afdeling, omfattende Religion, Geografi og Naturhistorie, ved Udgangen af Skolens 9de Klasse, anden Afdeling, omfattende de øvrige Middelskolefag, ved Udgangen af 11te Klasse, men forøvrigt i Overensstemmelse med Reglement for Middelskolens Afgangsexamen af 14de Mai 1886. Examen bliver at afholde un-

*) Bekjendtgj. 25 Febr. i Lovt. 1ste Afd. No. 3.

der saadan Kontrol, som af Kirke- og Undervisnings-Departementet bestemmes, mod at Skolen selv udreder de fornødne Udgifter i Anledning af Censorer, som af nævnte Departement maatte tilfaldes til bemeldte Afgangsexamen. 23 Febr.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 23 Febr.

1. At det tillades, at der i Distriktet Giljedalen i Fossfans Annex til Høgsfjords Præstegjeld under Stavanger Provsti i Kristiansands Stift anlægges en Begravelsesplads paa Gaarden Dirdals Grund.
2. At den af Fossfans Herredsstyrelse i Møde den 12te Oktober 1888 fattede Beslutning om Overtagelse af Garanti for Skyds og Natteholdt til Sognepræsten paa hans Reiser til Begravelsespladsen approberes i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 § 39, forsaavidt Kommunen ved denne Beslutning paadrages Udgifter for et længere Tidsrum end 5 Aar.

Kongelig Resolution, hvorved blandt andet er bestemt, at Vefsens Herred i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af Kr. 30 000 at udstede paa Hjændehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes paa mindre Sum end Kr. 200, at deres Indfrielse, der skal være paabegyndt mindst 2 Aar fra deres Udstedelse og foregaa med et ligestort aarligt Beløb, skal være fuldendt inden Udløbet af 30 Aar fra Udstedelsen, samt endelig, at Gjældsbrevene selv skal indeholde Oplysning om Reglerne for deres Indfrielse. 23 Febr.

Kongelig Resolution, hvorved blandt andet er bestemt, at Hadsels Herred i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af Kr. 20 000 at udstede paa Hjændehaveren lydende Gjældsbreve til en aarlig Rente af høist $4^1/_2$ pCt. og paaBetingelse af, at Gjældsbrevene — — — (o. s. v. som i foranst. Res.). 23 Febr.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at Underfelttøimesterposten ved Artilleriet bliver at besætte efter Valg med en til at modtage Ansættelse i Stillingen villig Kaptein af nævnte Vaaben, der ved Resolution, afgiven i Statsraad, af Hans Majestæt Kongen beordres til at tjenstgjøre i Posten, fra hvilken han i Tilfælde paa lignende Maade kan entlediges. Saadan Ansættelse, der ikke medfører surnumerær Stilling i Vaabnet og heller ikke Udfærdigelse af Bestalling, uden forsaavidt angaar den for Postens Indehaver bestemte Majorsgrad, sker 23 Febr.

23 Febr. med Pligt og Ret for Vedkommende til, naar han entlediges fra Posten, at overtage Batteri- eller Kompanichefspost i Artilleriet.

23 Febr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

A. At der med Hensyn til Artilleriets Kapteiners Stilling og Inddeling i Lønningsklasser samt med Hensyn til den dem paahvilende Rulleførsel m. v. skal gjælde følgende:

1. Af de to Kapteiner, der ere Chefer henholdsvis for et Batteri (Kompagni) af Linien og det tilsvarende af Landværnet, skal den ene tilhøre ældste og den anden yngste Lønningsklasse, hvilken Bestemmelse dog, forsaavidt angaar de Kapteiner, der have indehavt Stilling som garnisonerende Batterichef eller som Stabskaptein, bliver at anvende med de Tillempninger, som maatte findes paakrævede. Rulleførsel vil i Almindelighed ikkun blive paalagt Batteri- (Kompagni-) Chefer af ældste Lønningsklasse.
2. Batteri- (Kompagni-) Cheferne af Landværnet skulle være forpligtede til — foruden at deltage i de for Landværnet særskilt anordnede Vaabenøvelser samt i Over- og Underbefalssamlinger og andre Kadreøvelser — at deltage i Liniens Vaabenøvelser og særlig at overtage Besatning med Uddannelsen af Liniens Rekruter i den Udstrækning, hvori dette maatte blive bestemt, alt mod derfor at nyde den for Liniens Kapteiner i tilsvarende Stilling til enhver Tid for saadanne Tilfælde fastsatte Godtgjørelse.
3. De herefter ansættendes Batteri- (Kompagni-) Chefer saavel af Linien som af Landværnet skulle være forpligtede til mod Godtgjørelse efter Regulativet af 6te Juni 1874 at overtage Kommandoen over hvilkensomhelst Bataljon af samme Korps samt til under Ledighed saavelsom i andre Tilfælde, hvor vedkommende Premierløitnant vilde være forpligtet til at føre Kommandoen, at bestyre anden Landværns- eller Liniebatteri- (Kompagni-) Chefspost ved samme Korps med eller uden Rulleførsel, eller den en saadan Post paahvilende Rulleførsel uden samtidig Bestyrelse af vedkommende Batteri (Kompagni), uden at de i saadan Anledning skulle have Krav paa at oppebære yderligere Godtgjørelse end ved Kongelig Resolution af 6te Juni 1874, jfr. Kongelig Resolution af 8de November 1884, bestemt.
4. De ved Landværnsbataljonerne ansættendes Kvartermestere ville have uden særskilt Godtgjørelse at overtage ogsaa Forretninger vedkommende Landværbningens øvrige Opbud.

B. 1. At Posterne som Bestyrer af Artilleriets Undervisnings- 23 Febr.
anstalter og som Kaptein for Signaltjenesten ved Fæstningsartilleriet skulle besættes efter Valg mellem dertil villige Kapteiner af Artilleriet saaledes, at Vedkommende gjennem Kongelig Resolution, afgiven i Statsraad, beordres til Stillingen og paa lignende Maade igjen kan entlediges fra denne samt overføres i anden til hans Grad svarende Stilling inden Artilleriet.

2. At Kapteinen for Signaltjenesten, uagtet ansat ved Linien, skal være forpligtet til imod almindelig Godtgjørelse at deltage ogsaa i de for Landværnet anordnede Vaabenøvelser.

C. — — — —.

D. — — — —.

E. At samtlige foran under Litr. C. og D. omhandlede Udnævnelser, Forsættelser og Beordringer blive at regne fra 1ste Januar d. A., fra hvilken Dag der ogsaa tillægges de Premierløitnanter og Sekondløitnanter, som ved nærværende Leilighed udnævnes henholdsvis til Kapteiner og Premierløitnanter, Anciennetet som saadanne, idet der forbeholdes de Løitnanter af Armeens øvrige Vaaben, der som Følge af Hærorganisationens Gjennemførelse senere ville blive udnævnte til høiere Grad med Anciennetet fra nævnte Dag, saadan Plads i vedkommende Anciennetetsrække, som ved samtidig Udnævnelse vilde have tilkommet dem i Medfør af deres nu indehavende Anciennetet.

F. — — — —.

G. At samtlige de foran under Litr. C. og D. nævnte, til nye Embedsstillinger udnævnte Officerer tilpligtes at indskyde i en muligens ved Lov oprettendes Pensionskasse. Kapteinerne ansættes derhos med Forpligtelse til at finde sig i de Bestemmelser, som maatte blive afgivne med Hensyn til Embedsvirksomhed og Forretninger samt Kommando- og Tjenesteforhold, Batteri- og Kompagnicheferne desuden med Hensyn til Embedsdistrikter, Chefsgaarde og Bopæl. Batteri- og Kompagnicheferne blive endvidere at forpligte til inden vedkommende Distrikt at overtage saadan Befatning med Hensyn til Opkrævning af og Regnskabshold for en muligens ved Lov indførendes Værneskat, som det maatte findes hensigtsmæssigt at paalægge dem.

H. De hidtilværende Batterichefer, der ved nærværende Leilighed forsættes til et andet end sit tidligere indehavende Batteri, tilpligtes indtil videre, saalænge garnisonerende Styrke endnu bibeholdes ved vedkommende Batterier, uden særskilt Godtgjørelse at føre Kommando over garnisonerende Trop og forøvrigt deltage i Udførelsen af saadan Garnisonstjeneste, som hid-

23 Febr. til har paahvilet dem, alt i den Udstrækning, som maatte findes paakrævet.

I. De for Tiden til Artilleriet udlagte Chefsgaarde Rød, Fredsfjær og Gimse blive indtil videre at henlægge til henholdsvis 1ste, 2det og 3die Feltartillerikorps og at tildele den ældste Batteri- (Kompagni-) chef ved Korpset, som maatte ønske at overtage Gaarden, eller — hvis ingen fremsætter saadant Ønske — Korpsets yngste Batteri- (Kompagni-) chef, dog saaledes, at den, som engang har overtaget Gaarden, skal være saavel berettiget til at beholde samme, saalænge han forbliver i Batteri- (Kompagni-) chefsstilling ved Korpset, som ogsaa forpligtet hertil, indtil en ny og yngre Batteri- (Kompagni-) chef maatte blive udnævnt ved Korpset.

K. — — — —.

Jevrigt fastsættes de Embedsindtægter, hvoraf Bestallingsgebyr blive at beregne, til:

a. for stadig tjenstgjørende Kompagnichef . . .	Kr.	3680
b. for national Batteri- (Kompagni-) chef af ældste Lønningsklasse . . . . . Kr. 2560		
samt Chefsgaard eller Affavnsgodtgjørelse for samme . . . . „ 640		
	„	3200
c. for national Batteri- (Kompagni-) chef af yngste Lønningsklasse . . . . . Kr. 2320		
samt Chefsgaard eller Affavnsgodtgjørelse . . . . . „ 480		
	„	2800
d. for stadig tjenstgjørende Kvartermester . . .	„	3680
e. = national Do.	„	2400
f. = Premierløitnant	„	1440

25 Febr. **Forholdsregler** til Befølgelse med Hensyn til ondartet Klovsyge hos Faar, udfærdigede af Direktøren for det civile Medicinalvæsen i Henhold til § 4 i Lov angaaende Foranstaltninger i Anledning af ondartede smitsomme Sygdomme blandt Husdyrene af 20de Mai 1882 og den Medicinaldirektøren ved Kongelig Resolution af 31te Juli 1875 givne Bemyndigelse:

Findes et eller flere Dyr i en Besætning angrebet af ondartet Klovsyge, hvilken Sygdom er underkastet det Offentliges Tilsyn, skal snarest muligt tilkaldes en autoriseret Dyrlæge eller derom gjøres Anmeldelse til Politiet, jfr. Justitsdepartementets Cirkulære af 26de Februar 1887, hvorhos forholdes paa følgende Maade:

1. De syge Dyr adskilles fra de sunde. Er den større Del af Besætningen angrebet, skal de sunde Dyr, efterat Fødderne ere omhyggelig afvaskede og desinficerede med Karbolopløsning

(5 pCt.) eller, hvis Dyrlægen selv kan udføre det, med Su- 25 Febr.
blimatopløsning (2 pro mille) samt alle Ulden vedhængende Gjødselclele ere afklippede, henflyttes til et særskilt Sted med fast tør Bund og rigelig tør Strøelse. Er et mindre Antal Dyr angrebne, skal disse fjernes og hensættes paa et afsondret Sted, Faarefjøset (eller Kvien) desinficeres ved, at det øverste Gjødsellag fjernes i en Dybde af 15 Centimeter (ca. 6 Tommer), Vægge og alt Træværk afvaskes med Chlorkalkopløsning ($^1/_2$ Kg. (1 Pd.) til 1 Bøtte Vand), Gulvet oversprøites med Karbolvand ($^1/_2$ Liter raa Karbolsyre til 16 Liter Vand) og forsynes med et Lag ren, tør Strøelse. Derpaa indsættes de sunde Dyr igjen i Fjøset, efterat Fødderne ere omhyggelig afvaskede og desinficerede paa den ovenfor angivne Maade.

2. Den ved Fjøsets Udrensning bortfjernede inficerede Gjødning nedgraves og transporteres til Nedgravningsstedet i en tæt Kassebaare, idet det omhyggelig paasees, at intet spildes.
3. De af Sygdommen angrebne Dyr maa, saalænge Sygdommen varer, ikke føres udenfor det Rum, hvori de staa afsondrede.
4. I dette Rum maa enhver, som træder ind, bruge en særskilt Fodbedækning, der senere tilintetgjøres.
5. Er ondartet Klovsyge optraadt i en Besætning, maa kun de Faar føres paa Fællesbeiter, som i 1 Maaned ikke har havt, hverken direkte eller indirekte, Samkvem med syge Faar. Dette kan endvidere først tillades, efterat det ved omhyggelig Undersøgelse er sikkert konstateret, at Faarene ere fuldstændig friske, og efterat de, umiddelbart førend de ledes til Fjelds, ere underkastede en Desinfektion som ovenfor angivet.
6. Naarsomhelst nye Tilfælde skulde udbryde i en Besætning, er Eieren forpligtet til strax at tilkalde Dyrlæge eller gjøre Anmeldelse herom til Politiet.
7. Bortsalg af levende Dyr fra en angreben Besætning maa ikke finde Sted før mindst en Maaned, efterat Sygdommen af Dyrlægen er erklæret for ophørt, og Alt er omhyggelig desinficeret. Hvor Dyrlæge ikke findes, maa et Fjerdingaar være hengaaet, siden Tegn paa Sygdommen iagttoges. Paa Faar, som slagtes i angrebne Besætninger, maa efter Slagtningen alle 4 Ben afhugges og nedgraves.
8. Tilsynet med den angrebne Besætning sker saa ofte, som det af den behandlende Dyrlæge findes nødvendigt, dog ikke hyppigere end 1 Gang ugentlig.
9. Helbredede Dyr maa, efter at være nøie undersøgte paa alle Fødder og efter at være omhyggelig desinficerede, først hensættes til Observation paa et særskilt Sted i 3 Uger, førend de bringes sammen med den sunde Flok.

Disse Forskrifter træde strax i Kraft.

25 Febr. De under 11te Januar 1876 af mig udfærdigede „Forholdsregler til Befølgelse med Hensyn til ondartet Klovsyge hos Faar" træde samtidig ud af Kraft.

26 Febr. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til endel Amtmænd:

I Forbindelse med Departementets Skrivelse til Hr. Amtmanden af 20de Juli f. A. angaaende Brændevinsafgiftens Postering i Extrakterne for 2det Halvaar $18^{87}/_{88}$ af Regnskaberne for Statskassens ordinære Indtrader, skal man herved anmode Hr. Amtmanden om at give Fogderne (Byfogderne) i . . . . . Paalæg om i sine herefter afgivendes Extrakter af Kontributionsregnskaberne kun at føre til Indtægt det samlede Beløb af den Afgift, der i Halvaaret enten er afgjort ved kontant Indbetaling eller for hvilken der er stillet anden Sikkerhed end Oplag, samt at redegjøre for dette Beløb i en medsendt Extrakt af det i ovennævnte Skrivelse omhandlede Specialregnskab over Brændevinsafgiften, affattet overensstemmende med vedlagte Schema.

Extrakt for Halvaaret fra . . . . til . . . .
af Specialregnskabet over Brændevinsafgiften i N. N. Fogderi (By).

Indtægt.

		Liter.	Afgift. Kr. Ø.	Samlet Afgift. Kr. Ø.
1.	a) af . . . . . Brænderi for Januar 18—	„ „	„ „	
	„ Februar 18—	„ „	„ „	
	b) af . . . . . Brænderi for Januar 18—	„ „	„ „	
	„ Februar 18—	„ „	„ „	
				„ „
2.	Henliggende paa Oplag fra forrige Halvaar:			
	. . . . . Brænderi	„ „	„ „	
	. . . . . Brænderi	„ „	„ „	
				„ „

Udgift.

		Liter.	Afgift. Kr. Ø.	Samlet Afgift. Kr. Ø.
1.	Uopkrævet efter Finants-Departementets Skrivelser			
	a) for . . . . . Brænderi af 20de Januar 18—	„ „	„ „	
	= 25de Februar 18—	„ „	„ „	
	b) for . . . . . Brænderi af 15de Februar 18—	„ „	„ „	
	= 20de Marts 18—	„ „	„ „	
				„ „
2.	Henliggende paa Oplag:			
	i . . . . . Brænderi	„ „	„ „	
	i . . . . . Brænderi	„ „	„ „	
				„ „
3.	Saldo			„ „

Anm. Under Udgiftspost 1 medtages ikke, hvad der likvideres i Afgift for til Udlandet udført Brændevin.

27 Febr. **Kongelig Resolution** — afgiven paa Kommandovei —, hvorved er bestemt:

1. At §§ 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9 til og med 58, §§ 60, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 72, 80, 83 til og med 90, §§ 93, 94, 97, 98 til og med 102 samt §§ 109, 112 til og med 154 af et vedlagt Udkast til nyt Reglement for Landtjenesten i Marinen[1]) indtil videre skulle være gjældende.
2. At ved Tjenstgjøringen i Marinen Bestemmelserne i forannævnte Paragrafer i Forening med Udkastets øvrige Bestemmelser, hvilke blive underdanigst at foredrage i Statsraad, skulle træde i Stedet for Bestemmelserne i Kapitlerne 1, 2, 3, 4, 5 og 8 i det nugjældende Reglement for Landtjenesten i Marinen[2]), samt
3. At det nye Reglements Dato skal være den, paa hvilken naadigst Resolution for de i Punkt 2 nævnte Bestemmelsers Vedkommende gives i Statsraad.

[1]) Jfr. Ref. 6 Marts 1889, hvorunder Reglementet i sin Helhed er indtaget.
[2]) af 10 Aug. 1857.

27 Febr. **Kongelig Resolution** — afgiven paa Kommandovei —, hvorved er bestemt:

At Marinens Maskinister af 1ste Klasse skulle benævnes Overmaskinister.
„ — — „ 2den — — — Maskinister.
„ — — „ 3die — — — Undermaskinister.

27 Febr. **Brugsregler** for Grimsdalens Statsalmenning i Dovre Herred, approberede af Indredepartementet den 27de Febr. 1889*).

27 Febr. **Cirkulære** fra Kirkedepartementet til Stiftsdirektionerne:

I Rundskrivelse af 26de Mai 1879 angaaende Regnskabsaflæggelsen ved de offentlige Stiftelser, der staa under dette Departements regnskabsmæssige Kontrol, anmodede man Stiftsdirektionen om at gjøre de under den hørende Regnskabsførere og øvrige Vedkommende bekjendte med følgende af Departementet trufne Bestemmelser til fremtidig Jagttagelse:

„De aarlige Regnskaber — — — — — — — — — — Kontrol bliver øvet[1])".

Da det under Revisionen af vedkommende Regnskaber har

[1]) Indt. i Lovt. S. 222 for 1879.

*) Bekjendtgj. 29 Marts i Lovt. 1ste Afd. No. 6.

vist sig, at disse Bestemmelser ikke altid befølges med ønskelig Nøi- 27 Febr.
agtighed, finder Departementet sig foranlediget til at anmode Stifts-
direktionen om paany at bringe dem i samtlige Vedkom-
mendes Erindring samt at paase, at de i enhver Henseende
blive iagttagne. Særlig skal Departementet blandt de givne Be-
stemmelser fremhæve, at den Fortegnelse over vedkommende Stif-
telses Pantobligationer, der skal vedlægge Regnskabet, maa forsynes
med Bevidnelse om, at den umiddelbart før dens Indsendelse er
sammenholdt med Obligationerne og funden stemmende med disses
Antal og Beløb, samt om, at Obligationerne ere i behørig Orden,
ligesom der ogsaa ved de Undersøgelser paa Stedet, der til ube-
stemte Tider og uden Varsel skulle anstilles, bør opnaaes Sikkerhed
saavel for, at de i Regnskaberne opførte Kassebeholdninger og andre
Værdier ere tilstede, som for, at Stiftelsernes Regnskabsbøger og
Regnskaber ere førte overensstemmende med de virkelige Forhold.
Ved disse Kassesyndersøgelser, som for Fremtiden skulle
foretages mindst en Gang aarlig, bliver det tillige, hvor
der under Beholdningen er opført Restancer af nogen Betydenhed,
at undersøge, hvad der har været til Hinder for disses Indbetaling
og hvad der er foretaget til deres Beirigtigelse. Forsaavidt ingen
saadan Kassesyndersøgelse har fundet Sted i indeværende Aar, bør
den uopholdelig anstilles, saafremt Stiftelsen besidder Midler af
nogen Betydning, ligesom Departementet forventer sig gjennem
Stiftsdirektionen meddelt Indberetning om sammes Udfald.

Skrivelse fra Justits-Departementet til Amtmanden i Fin- 28 Febr.
markens Amt, hvori meddeles, at Departementet med Amtmanden
er enigt i, at en Person, som har udholdt Strafarbeide
for Tyvsforbrydelse, ikke uden efter erhvervet Æres-
oprejsning kan antages at være i Besiddelse af de Egenskaber,
der maa kræves som Betingelse for, at der kan tillægges ham of-
fentlig Troværdighed, og altsaa for, at han i Henhold til Lov an-
gaaende Dissentere af 16de Juli 1845 § 2 kan anerkjendes
som Præst eller Forstander for en Dissentermenig-
hed; jfr. Storth. Forh. 1883, Oth. Prop. No. 16 pag. 16.

Kongelig Resolution*), hvorved i Henhold til Lov om 2 Marts.
Bykommunernes Skattevæsen af 15de April 1882 § 5 meddeles
Stadfæstelse paa de af Ladestedet Koperviks Kommunebesty-
relse i Møder den 27de November f. A. og 1ste Februar d. A. be-
sluttede Vedtægter angaaende Skattetaxter og Førelse
af Fortegnelse over skattepligtige Eiendomme i nævnte
Ladested, saalydende:

§ 1. Til Eiendomsskattens Fordeling bliver samtlige inden

*) Bekjendtgj. 7 Marts i Lovt. 1ste Afd. No. 4.

2 Marts. Ladeſtedets Grændſer beliggende Bygninger og Grundeiendomme, hvad enten disſe beſtaar af bebyggede eller ubebyggede Grunde, Jordſtykker, Løkker, Brygger, Værfter eller deslige, at taxere, forſaavidt Eiendommene ikke ved Lov om Bykommunernes Skattevæſen af 15de April 1882 er fritagne for Eiendomsſkat.

§ 2. Til at taxere de ſkattepligtige Eiendomme vælger Kommunebeſtyrelſen 3 Taxationsmænd og 6 Overtaxationsmænd ſamt ligeſaa mange Suppleanter. Blandt Overtaxations- og Taxationsmændene beſtikker Kommunebeſtyrelſen en Formand, der tillige forretter ſom Protokolfører.

§ 3. Enhver, ſom udnævnes til Taxationsmand, er pligtig til at modtage Ombudet, medmindre han er 60 Aar gammel eller forhindres ved Svagelighed eller ſin borgerlige Stilling.

Spørgsmaalet om, hvorvidt de to ſidſtnævnte Omſtændigheder bør fritage vedkommende fra Arbeidet, afgjøres af Kommunebeſtyrelſen.

§ 4. Af de 3 Taxationsmænd afgaar en ved hvert Aars Udgang, de første to ved Lodtrækning. Det ledige Ombud beſættes af Kommunebeſtyrelſen. Den udtrædende kan undſlaa ſig for Gjenvalg i ligeſaa lang Tid, ſom han har fungeret. Bliver Ombudet ledigt af anden Grund end foran nævnt, vælger Kommunebeſtyrelſen en ny Mand, der har at forrette indtil den Tid, da den ſkulde have udtraadt, i hvis Sted han er valgt. Overtaxationsmændene og alle Suppleanter vælges paa et Aar.

§ 5. Den første almindelige Taxation af alle Eiendomme paabegyndes ſnareſt muligt efter disſe Vedtægters Stadfæſtelſe og ſkal efter at være ſluttet indføres i en af Magiſtraten autoriſeret Protokol. Omtaxation af Eiendommene ſkal foregaa hvert tiende Aar og ellers, ſaa ofte ſom Kommunebeſtyrelſen beſtemmer.

§ 6. Taxation over en enkelt Eiendom ſkal foregaa, naar der ved ſamme er foretaget Deling eller Forandring, ſom efter Kommunebeſtyrelſens Skjøn i væſentlig Grad forhøier dens Værdi. Nedſættelſe i en Eiendoms Taxationsværdi kan udenfor de almindelige Omtaxationer kun finde Sted, naar Bygningerne nedrives eller fortæres af Ilden, eller naar Kommunebeſtyrelſen paa Grund af ſpecielle af Eieren opgivne Omſtændigheder, der forringer Værdien, undtagelſesvis bevilger Omtaxation.

§ 7. For de i § 5 omhandlede Taxationer faar hver af Taxationsmændene Godtgjørelſe, hvilken Godtgjørelſe beſtemmes af Kommunebeſtyrelſen. Overtaxationsmændene tilkommer ingen Godtgjørelſe for ſit Arbeide.

§ 8. For Eiendommenes Taxation ſkal følgende Regler gjælde:

Med Hensyn til Bygninger, der er indlemmede i Landets almindelige Brandforſikringskaſſe, lægges Brandforſikringsſummen til Grund for Eiendomsſkattens Beregning. Bygninger, der ikke

paa nævnte Maade er brandforsikrede, ansættes i Værdi efter samme Regler som ved Brandforsikring. Grundeiendomme, hvad enten Eieren er boende i eller udenfor Koperviks Ladested, ansættes til det Beløb, hvortil de efter sin Beskaffenhed og Beliggenhed antages i deres nuværende Stilling at være værd. Taxten for Bygningerne og Taxten for Grundene lægges for hvert Matr.-No. sammen, og af Hovedsummen beregnes Skatten. Eies derimod Grunde og Bygninger af forskjellige Eiere, bliver Taxten for hver især at opføre. Enhver Værdsættelse skal opføres i et med 10 deleligt Antal Kroner. 2 Marts.

§ 9. Vedkommende er forpligtede til paa Taxationsmændenes Opfordring at paavise sine Eiendomme.

§ 10. Naar Taxation er afholdt efter § 5, udlægges Forretningen til almindeligt Eftersyn i 4 Uger. Inden Udløbet af denne Tid kan vedkommende Eier eller Kommunebestyrelsen indgive Klage over Forretningen eller over de enkelte Eiendommes Taxter til Taxationsmændene, som med sine Bemærkninger eller Redegjørelser inden 4 Uger efter Appelfristens Udløb oversender alle Klager til Over-Taxationsmændenes Afgjørelse. Naar Taxation er foregaaet i Henhold til § 6, kan vedkommende Eier eller Kommunebestyrelsen paa samme Maade indgive Klage over Forretningen inden Udløbet af 4 Uger fra dens Afgjørelse.

De nærmere specielle Regler, som maatte udkræves, gives af Kommunebestyrelsen.

§ 11. Den Forandring i Eiendomsskatten, som bliver en Følge af en Eiendoms forandrede Taxationsværdi, indtræder for de almindelige Taxationers vedkommende fra 1ste Oktober det Aar, som følger efter samtlige Taxationers Slutning, og for de Taxationers vedkommende, der afholdes i Henhold til § 6, fra 1ste Oktober det Aar, der følger efter Undertaxtens Afholdelse, om end Overtaxt senere kan begjæres.

§ 12. Forat Kommunebestyrelsen kan sættes istand til at afgjøre, om Taxationer bør afholdes i Henhold til § 6, bør Magistraten meddele den fornødne Underretning, naar en Bygnings Brandforsikringssum forandres, og naar en forhen ikke forsikret Bygning assureres. Opføres nye Bygninger, der ikke forsikres i den almindelige Brandforsikringskasse, er Eieren forpligtet til inden 3 Maaneder, efterat Bygningen er bragt under Tag, at anmelde dette til Kommunebestyrelsen.

§ 13. Fortegnelse over de skattepligtige Eiendomme føres efter et af Kommunebestyrelsen vedtaget Schema og bliver ved hvert Aars Udgang til Brug ved Fordelingen af Eiendomsskatten at udarbeide i Overensstemmelse med de tidligere Taxter og de i Aarets Løb paa Grund af Omtaxationer indtraadte Forandringer.

2 Marts. **Kongelig Resolution** *), hvorved fastsættes, at Bestemmelsen af den Mængde Brændevin, hvoraf Tilvirkningsafgift skal beregnes, fra Begyndelsen af Tilvirkningsterminen $18^{89}/_{90}$ skal foregaa ved Veining.

2 Marts. **Kongelig Resolution,** hvorved bestemmes, at den Løn, som er tillagt den residerende Kapellan i Vestby Præstegjeld under Øvre Borgesysels Provsti i Kristiania Stift af Vestby Sognepræstembede og som nu ifølge Kongelig Resolution af 31te Juli 1875 udredes med Kr. 480 aarlig, fra 1ste Mai 1889 at regne skal forhøies til Kr. 600 om Aaret.

2 Marts. **Kongelig Resolution**, hvorved det mod Erlæggelse af et Gebyr af 160 Kroner tillades, at Handelsmand J. C. Moe paa sin Gaard Kloven i Trano Præstegjeld under Senjen Provsti i Tromsø Stift lader indrette et privat Gravsted for sig og Familie, paa Betingelse af, at det dertil bestemte Sted indhegnes og indvies, forinden noget Lig der nedsættes, og at Gravstedet af den nuværende Eier og fremtidige Eiere af nævnte Gaard anstændigen vedligeholdes, — i hvilken Anledning Bevillingen bliver at thinglæse —, at ved Begravelsen de sædvanlige kirkelige Ceremonier og det øvrige Lovbestemte iagttages, og at der Intet afgaar i vedkommende Kirkes og dens Betjentes lovlige Rettigheder.

2 Marts. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at der med Forandring i den ved Kongelig Resolution af 28de Oktober 1876 fastsatte Plan for Rigets Inddeling i Distrikter for Udskrivning til Landværningen og disses Inddeling i Rulleførerkredse og Lodtrækningsdistrikter, i nedennævnte Kredse træffes saadan midlertidig Ordning med Hensyn til Rulleførselen, at denne henlægges til efternævnte Afdelinger:

for 5te Kreds af 1ste Udskrivningsdistrikt til 5te Linie- eller 5te Landværnsbatteri af 2det Feltartillerikorps,
" 6te Do. af 1ste Udskrivningsdistrikt til Eidsbergske Eskadron af Linien,
" 5te Do. af 2det Udskrivningsdistrikt til Holandske Eskadron af Linien,
" 5te Do. af 5te Udskrivningsdistrikt til Ullensakerske Eskadron af Linien,
" 5te Do. af 19de Udskrivningsdistrikt til 9de Linie- eller 9de Landværnsbatteri af 3die Feltartillerikorps.

Rulleførselen i de tvende Artilleriet tildelte Kredse henlægges til enhver Tid til det af de tvende korresponderende Batterier, hvis

*) Bekjendtgj. 7 Marts i Lovt. 1ste Afd. No. 4.

Chef oppebærer ældst Aflønning eller, forsaavidt begge maatte være i dette Tilfælde, da til det Batteri, hvis Chef er den yngste. 2 Marts.

Kongelig Resolution, hvorved blandt andet er bestemt, at den Embedsindtægt, hvoraf Bestallingsgebyr for Premierløitnanter i Infanteriet bliver at beregne, fastsættes til Kr. 1240. 2 Marts.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt, at det ledigværende Embede som Auditør ved Karljohansværns Værft for Tiden ikke fast besættes, men at de Embedet tilliggende Forretninger indtil videre bestyres ved en af Forsvarsdepartementet konstitueret. 2 Marts.

Kongelig Resolution, hvorved blandt andet er bestemt, at det af Hammerfest Kommunebestyrelse vedtagne Udkast til Plan for Hammerfest Sømandsskole approberes som gjældende indtil videre. 2 Marts.

Nye Brugsregler for Stange Bygdealmenning, approberede af Indredepartementet den 4de Marts 1889*). 4 Marts.

Kongelig Resolution, hvorved det bl. a. tillades, at den gamle Stenkirke i Melhus Præstegjelds Hovedsogn under Nordre Dalene Provsti i Trondhjems Stift nedtages, og at der i Stedet paa dens Tomt opføres en ny Kirke for Sognet. 6 Marts.

Kongelig Resolution[1]), hvorved er bestemt: 6 Marts.

I. At der gives Reglementet af 20de Januar 1877 for medicinsk Embedseksamen § 4 følgende Tillæg:
„Forsaavidt Midler dertil haves, kan ogsaa lønnede Censorer beskikkes til at forrette istedetfor Fakultetets Medlemmer."

II. At de foran omhandlede Censorers Honorarer bestemmes af Kirke- og Undervisnings-Departementet efter Forslag fra det akademiske Kollegium.

III. — — — — — — — — — — — — — — — — —.

[1]) Vedk. Regjeringsforedrag er indt. i Deptstid. for 1889 No. 16.

Kongelig Resolution, hvorved der meddeles Departementet for det Indre Bemyndigelse til at træffe Overenskomst med den britiske Poststyrelse om Forhøielse af Maximumsbeløbet for Erstatning for en bortkommet eller beskadiget Postpakke i Udvexlingen mellem Norge og Storbritanien med Irland fra 15 til 25 Francs. 6 Marts.

*) Bekjendtgj. 16 Marts i Lovt. 1ste Afd. No. 5.

6 Marts. **Kongelig Resolution**, hvorved der meddeles Fredriksstads Telefon-Co. Tilladelse til Drift af Telefonledninger mellem Kompagniets Centralstation i Fredriksstad paa den ene Side og Herrederne Borge og Glemminge paa den anden Side for et Tidsrum af 5 Aar fra 3die Mai 1889 at regne, paa Betingelse af:

a. at Telefonstation ikke oprettes paa Brug, Fabrikker eller andre Eiendomme, hvor der allerede findes anbragt Telefonapparater, som staar i Forbindelse med Telefonnet, udgaaende fra andre Steder med Statstelegrafstation, og

b. at Kompagniet i enhver Henseende retter sig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg, Vedligeholdelse og Drift, som Telegrafstyrelsen maatte foreskrive.

6 Marts. **Kongelig Resolution**, hvorved der meddeles Telegrafassistent H. W. F. Sivertsen Tilladelse til for et Tidsrum af 5 Aar, regnet fra den Kongelige Resolutions Datum, at drive Telefonanlæg mellem Sarpsborgs By paa den ene Side samt Skjebergs, Varteigs, Tune og Borge Herreder paa den anden Side under Betingelse af:

a. (som i foranstaaende Resolution),

b. at Ledningerne for Skjebergs Herreds Vedkommende ikke udstrækkes til Steder, der ligge i en Afstand af 11 km. eller mindre fra Fredrikshald, samt

c. at Ansøgeren i enhver Henseende (o. s. v. som i Litr. b. i foranst. Res.).

6 Marts. **Kongelig Resolution**, hvorved der meddeles Langesundsfjordens Bugserdampskibsselskab Tilladelse til indtil 8de Oktober 1893 at sætte sammes til privat Brug anlagte Telefonledning mellem dets Kontorer i Porsgrund og Langesund i Forbindelse med Porsgrunds Telefonforenings Centralstation, paa Betingelse af, at der, saalænge saadan Forbindelse vedligeholdes, svares en aarlig Afgift til Statstelegrafen af Kr. 200, dog med Adgang for Telegrafstyrelsen til at forhøie denne Afgift, forsaavidt Forbindelsen maatte vise sig at medføre større Tab for Telegrafvæsenet.

6 Marts. **Kongelig Resolution**, hvorved der meddeles Godseier Leopold Løvenskiold Tilladelse til at forbinde de Telefonledninger, der af ham til privat Afbenyttelse maatte anlægges mellem hans Eiendomme i Gjerpens og Holdens Herreder, med den af Skiens Telefonforening i Henhold til Kongelig Resolution af 22de August 1888 drevne Telefonledning mellem Fossum i Gjerpen og Skien, paa Vilkaar, at han i enhver Henseende retter sig efter de Regler for Forbindelsen, som af Telegrafstyrelsen maatte foreskrives.

Kongelig Resolution, hvorved Kristiania Kommune- 6 Marts.
bestyrelses Beslutning af 13de December 1888 angaaende Kommunens Overtagelse af Vedligeholdelsen af Studenterlunden approberes i Henhold til Lov om Formandskaber i Kjøbstæderne af 14de Januar 1837 § 40, forsaavidt Kommunen derved paadrager sig Forpligtelser udover et Tidsrum af 5 Aar.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at der 6 Marts.
befales inddraget:

i Fredrikshalds	Tolddistrikt:	1	Undertoldbetjentpost,
i Skiens	Do. :	1	Rorskarlspost,
i Arendals	Do. :	1	Rorskarlspost,
i Hammerfest	Do. :	1	Rorskarlspost,

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 6 Marts.

1. At følgende Paragrafer i nedenstaaende Udkast til nyt Reglement for Tjenstgjøring i Marinen, nemlig §§ 5, 59, 61—63, 69, 73—79, 81—82, 91—92, 95—96, 103—108, 110—111 og 155—174, skal være gjældende indtil videre.
2. At ved Tjenstgjøring i Marinen Bestemmelserne i forannævnte Paragrafer i Forening med Udkastets øvrige Regler, der bliver Hans Majestæt forelagte af Marinekommandoen[1]), skal træde istedetfor Bestemmelserne i Kapitlerne 1, 2, 3, 4, 5 og 8 i det nuværende Reglement for Landtjenesten i Marinen.[2])

Reglement

for Landtjenesten ved den Kongelige Norske Marine.

Første Kapitel.

Kommandoforholdene i Almindelighed.

§ 1. Kommandoen over Marinen føres paa Kongens Vegne af den Officer, der naadigst er udnævnt til kommanderende Admiral for den Kongelige Norske Marine, og under hans Forfald af den Officer, som Kongen beordrer til midlertidig at bestyre Marinekommandoen.

§ 2. 1. Naar Kongen opholder sig i Christiania, foredrager den kommanderende Admiral for Hans Majestæt de Kommandosager, hvis Afgjørelse Høistsamme har forbeholdt sig.

2. Naar Kongen ikke opholder sig i Christiania, og den kommanderende Admiral ikke kan foredrage de nævnte Sager, refereres de for Hans Majestæt, behørig forberedte af Marinekommandoen, af den Officer, der tjenstgjør som Referent.

[1]) Se Kommandoresolution af 27 Febr. 1889.

[2]) Af det ældre Reglement (af 10 Aug. 1857) bliver indtil videre Afsnittene IX og X af Kapitel 5 samt 6te og 7de Kapitel fremdeles gjældende.

6 Marts. 3. Over de foran omhandlede Foredrag og Referater føres Protokol, hvori de afgivne naadigste Resolutioner indføres.

§ 3. 1. Den kommanderende Admiral er Chef for Marinens Admiralstab, med mindre han tillige er Statsraad og Departementschef, i hvilket Tilfælde Kongen udnævner en anden Officer til Chef for denne Stab, samt bestemmer, efter Forslag fra den kommanderende Admiral, ved særskilt Instrux, hvilke Sager den saaledes særskilt udnævnte Admiralstabschef kan behandle med selvstændig Myndighed.

2. Til under Admiralstabschefen at tjenstgjøre ved Admiralstaben beordres af Kongen tre eller fire Officerer af Kommandørs, Kommandørkapteins eller Kapteins Grad; af disse er den ene Referent for sømilitære Kommandosager og Bestyrer af Marinens Kommandoexpedition hos Kongen.

3. Til midlertidig Tjeneste i Admiralstaben istedetfor nogen af de i Punkt 2 omhandlede Officerer kan Marinekommandoen beordre en anden Officer af nogen af de i dette Punkt nævnte Grader.

4. Til Adjutanttjeneste beordres af Marinekommandoen en eller to Officerer af Kapteins eller Løitnants Grad.

§ 4. 1. Stationschefen ved Marinens Hovedstation beordres af Kongen.

2. Stationschefen staar umiddelbart under Marinekommandoen og er høieste militære Befalingsmand og Fæstningskommandant paa Stationen.

3. Nærmere Bestemmelse for Stationschefens Myndighed gives af Kongen ved Instrux.

4. Stationschefen indberetter til Marinekommandoen alt af Vigtighed og Interesse, der forefalder paa Stationen. Ankommer fremmed Orlogsmand til Stationen, skal han ved en Officer lade Chefen komplimentere og tilbyde Assistance, samt indberette Ankomsten til Marinekommandoen. Begjæres Assistance, hvortil Værftets Mellemkomst udfordres, henvender Stationschefen sig derom til Værftschefen.

5. I det Mindste en Gang aarlig mønstrer Stationschefen Korpsernes Mandskaber. Om enhver Mønstring afgives Indberetning til Marinekommandoen.

6. Til Adjutanttjeneste hos Stationschefen beordres af Marinekommandoen 1 eller 2 Subalternofficerer, almindeligvis efter Stationschefens Forslag.

§ 5. Til Chefer for Marinens Værfter og Korpser samt til Chef for Søkrigsskolen beordres Officerer af Kongen.

Til Kompanichefer, Ekvipagemestere ved Værfterne og subaltern Tjeneste ved Korpserne beordres Officerer af Marinekommandoen.

Til Arbeidschefer ved Hovedværftet og andre videnskabelige eller militær-tekniske Poster, som ikke danne særegne Embeder, udnævnes Officerer, som dertil ere villige, af Kongen.

Til Assistenter hos Arbeidscheferne beordres af Marinekom- 6 Marts.
mondoen Officerer, almindeligvis efter Forslag fra vedkommende Arbeidschef.

Med Ansættelse af Lærere ved de militære Skoler forholdes efter de for disse til enhver Tid gjældende specielle Reglementer.

§ 6. Til Tjeneste som Flaadechef, Eskadrechef, Afdelingschef, Flagkaptein og Skibschef beordres Officerer af Kongen og i lavere Befalingsgrader af Marinekommandoen. Chefer paa Dampkanonbaade af 3de Klasse eller andre mindre Fartøier beordres af Marinekommandoen.

§ 7. 1. Marinekommandoen er den nærmeste militære Foresatte for Cheferne for de mindre Værfter og for de Officerer, som have befalet Station i Christiania eller Tilladelse til at bo paa dette Sted, saavelsom for de Officerer, der have Tilladelse til at bo udenfor de sømilitære Stationer, og de Officerer, som staa à la suite.

2. Stationschefen er den nærmeste militære Foresatte for de Officerer paa Hovedstationen, som ikke efter det følgende henhøre under nogen anden nærmeste militær Foresat.

3. Chefen for Hovedværftet er den nærmeste militære Foresatte for alle ved Værftet ansatte Officerer, Arbeidscheferne derunder indbefattede.

Cheferne for de mindre Værfter ere nærmeste militære Foresatte for de Officerer, der have befalet Station paa de Steder, hvor Værfterne ere beliggende, eller Tilladelse til at bo paa disse Steder.

4. Cheferne for Sømilitære Korps og Haandværkskorpset ere nærmeste militære Foresatte for de ved deres respektive Afdelinger ansatte eller tjenstgjørende Officerer.

De ved Søkrigsskolen som Inspektionsofficerer ansatte Officerer have Skolens Chef til sin nærmeste militære Foresatte, og ligeledes de Officerer, der ere Lærere ved Skolen, uden paa samme Tid at være tjenstgjørende ved nogen anden militær Afdeling eller ved Værftet.

5. Er ingen Stationschef ansat, bliver

a. Marinekommandoen den nærmeste militære Foresatte for Cheferne for Marinens samtlige Værfter og Korpser saavelsom for Chefen for Søkrigsskolen;

b. Chefen for Sømilitære Korps for de under Punkt 2 nævnte Officerer.

6. Naar en Officer tjenstgjør under en Skibschef eller under en Chef for nogen Militærafdeling iland, er denne Chef, og naar han tjenstgjør ved en Fæstning, Kommandanten hans nærmeste militære Foresatte.

7. Har en Officer høiere Anciennetet end den, der efter foranførte Bestemmelser skulde være hans nærmeste militære Foresatte, eller vilde han efter dem ingen saadan faa, staar han direkte under Marinekommandoen.

6 Marts. 8. Med Hensyn til Lægernes nærmeste militære Foresatte henvises til dette Reglements Kapitel om Lægerne.

9. Underofficerer og Menige have til nærmeste militære Foresatte, naar de ere

paa Hovedstationen, saavelsom naar de ere detacherede uden at staa under en særskilt Chef, vedkommende Kompanichef,—

detacherede under en særskilt Chef, denne,—

stationerede ved et af de mindre Værfter, dettes Chef, — og

udkommanderede, den Officer, under hvis specielle Tilsyn de ere stillede.

§ 8. Over de Officerer, for hvilke en Chef under Tjenstgjøring ilandt er den nærmeste militære Foresatte, indsender han kvartaliter en Liste til Marinekommandoen. Korpscheferne indsende desuden Liste over Underofficerer og Menige og Chefen for Søkrigsskolen over Kadetterne.

§ 9. 1. Ancienneteten for Personer tilhørende den væbnede Magt bestemmes ved deres Grad (Charge), saaledes at den høiere Grad giver den høiere Anciennetet. Inden samme eller ligestillet Grad giver den tidligere Udnævnelse den høiere Anciennetet.

2. For Personer af samme eller ligestillet Grad, som have faaet sin Udnævnelse paa samme Dag, bestemmes Ancienneteten ved den Orden, hvori de ere nævnte, idet dog i saadant Tilfælde Militære ansees at have Anciennetet foran Civilmilitære.

§ 10. 1. Naar to eller flere Marinen tilhørende Befalingsmænd ifølge Ordre eller gjældende Bestemmelse ere samlede til fælles Tjeneste, føres Kommandoen af den, der har høiest Anciennetet.

2. Naar to eller flere af hinanden uafhængige, Marinen tilhørende Befalingsmænd tilfældig træffe sammen i Tjeneste, er den, der har den høieste Anciennetet, berettiget til at overtage Kommandoen, og de af lavere Anciennetet forpligtede til at adlyde ham; men den, der i Henhold hertil overtager Kommandoen, er ansvarlig for, at ikke for nogen af dem de givne Instruktioner tilsidesættes.

3. Befalingsmand, der er ansat i civilmilitær Stilling, betragtes, saalænge han indehaver saadan, som civilmilitær.

§ 11. 1. Foruden hvad der desangaaende i dette Reglement er bestemt for forskjellige Tilfælde gjælder som almindelig Regel, at naar en Befalende dør eller ved Sygdom eller paa anden Maade sættes ud af Stand til at udøve sin befalende Myndighed, overtages denne efter ham midlertidig af den under hans Kommando lydende høieste i Anciennetet, indtil endelig Bestemmelse er indhentet fra den høiere Kommanderende.

2. Paa samme Maade forholdes ogsaa, naar i nævnte Tilfælde Befalingen indehaves midlertidig i Henhold til foranførte Forskrift.

3. Ved detacherede Afdelinger overtages Befalingen af den dertil paa Forhaand Designerede.

§ 12. Efter Officererne overtages Befalingen af Kadetter 6 Marts.
samt af Sømilitære Korps's Artilleri-, Torpedo- og Matros-Underofficerer efter samme Regler og i Henhold til den i efterfølgende Tabel angivne indbyrdes Gradstilling, i hvilken ogsaa Underofficerer af Marinens Haandværkskorps ere medtagne. Civilmilitære, Haandværkskorpsets og Musikpersonalets Underofficerer tage ikke militær Kommando.

Grad.	Sømilitære Korps.	Haandværkskorpset.	Søkrigsskolen.
1ste eller øverste.	Artilleriassistent Mineassistent Takkelassistent Musikinstruktør Stabssergeant Korpssergeant	Maskinmester	Kadetunderofficer.
2den	Overkanoner Overminor Høibaadsmand Kompanisergeant	Overmaskinist Fyrverker med over 5 Aars Tjeneste Vaabenhaandværker af 1ste Kl. Overtømmerm. med over 5 Aars Tjeneste Kompanisergeant	Øvrige Kadetter af ældste Klasse.
3die	Kanoner Minør Baadsmand	Maskinist Fyrverker med under 5 Aars Tjeneste Vaabenhaandværker af 2den Kl. Overtømmerm. med under 5 Aars Tjeneste	
4de	Underkanoner Underminor Baadsmandsmath Musikunderofficer	Undermaskinist Vaabenhaandværker af 3die Kl.	
5te	Underkanonersmath Kvartermester		

Andet Kapitel

Marinekommandoen og Admiralstaben.

§ 13. Den kommanderende Admiral skal nøie efterleve de ham af Kongen givne Instruktioner for Kommandoføringen.

§ 14. Han inspicerer i Almindelighed alle udrustede Krigsfartøier. Er han i noget Tilfælde hindret fra selv at foretage Inspektionen, kan han beordre den udført af Chefen for Admiralstaben, naar saadan er særskilt udnævnt, eller af nogen anden Officer, som dog ei maa være af lavere Grad end Kommandørs, uden i det Tilfælde han er Korpschef eller med saadan ligestillet. Saa ofte som fornødent for Efterkommelse af Forskriften i § 13 har han derhos at inspicere eller lade inspicere de iland tjenstgjørende Afdelinger og ligeledes de sømilitære Skoler, hvilke samtlige tilligemed Marinens Undervisningsvæsen i det Hele henhøre under Marinekommandoen. Om enhver Inspektion sker Indberetning til Kongen.

6 Marts. § 15. Alle somilitære Kommandosager, der skulle til Marinens øverste Kommandomyndighed, og alle øvrige Henvendelser til denne Myndighed stiles og sendes til den Kongelige Norske Marinekommando.

§ 16. Admiralstaben besørger den forberedende Behandling og Expedition af alle somilitære Kommandosager og af alle denne Administration vedkommende Sager, der af Chefen anvises den til Behandling.

§ 17. 1. Admiralstabens Chef skal have Indseende med, at givne Befalinger og de gjældende Reglementer saavelsom andre almindelige Forskrifter nøie befølges.

2. Han skal have sin Opmærksomhed henvendt paa, at Marinens Personale uddannes paa den i Medfør af Planerne og efter Omstændighederne forøvrigt tjenligste Maade, og foranledige de herfor fornødne Foranstaltninger.

3. Han drager Omsorg for Tilveiebringelse og Bearbeidelse af det fornødne Materiale for Planlæggelse af Flaadens Deltagelse i Kystforsvaret, samt for Forberedelse af øvrige herfor fornødne Anordninger, og foranlediger foretaget de Undersøgelser og indhentet de Oplysninger, som herfor kræves.

4. Han er Formand i Marinens Reguleringskommission.

5. Han har paa Marinestyrelsens Forlangende at udtale sig om og bearbeide ethvert Spørgsmaal vedrørende Søforsvaret.

6. Han fordeler Sagerne mellem Admiralstabens Officerer og har Overtilsynet med, at de under Marinekommandoen hørende Forretninger udføres med Orden og Punktlighed.

7. Admiralstabens Chef skal, naar han er særskilt udnævnt til denne Stilling (§ 3), forelægge den kommanderende Admiral alle til Marinekommandoen indkomne vigtigere Kommandosager og besørge deres Behandling efter dennes Bestemmelse, ligesom han overhovedet lader bearbeide alle Kommandoføringen vedrørende Sager, som den kommanderende Admiral paalægger ham.

§ 18. 1. Under den kommanderende Admirals Fravær og i de andre Tilfælde, da saadant af ham bestemmes, undertegnes Skrivelser fra Marinekommandoen af Admiralstabens Chef, men, dersom Den kommanderende Admiral selv indehaver denne Stilling, eller Admiralstabens Chef er fraværende, af den ældste tilstedeværende af Admiralstabens Officerer. I saadant Tilfælde gives Underskriften med Ordene „Efter Befaling" over Navnet.

2. Skrivelser, undertegnede af den kommanderende Admiral, paraferes af Admiralstabens Chef, men, naar den kommanderende Admiral selv indehaver denne Stilling, af en af Admiralstabens Officerer. Skrivelser, undertegnede af Admiralstabschefen, paraferes af en af Admiralstabens Officerer, men, naar de ere undertegnede af en af de sidstnævnte, af en Adjutant.

§ 19. Dersom nogen Skrivelse, der skal forelægges Kongen, er feilagtig i sin Form eller af anden Grund utilbørlig, skal Affenderen gjøres opmærksom derpaa, forsaavidt der ei træffes andre Forføininger. Er Affenderen ikke villig til at rette det Urigtige, indsendes Skrivelsen til Kongen, ledsaget af Bemærkninger. Kan Skade for Tjenesten opstaa ved Forsinkelse, foregaar ingen Tilbagesendelse. 6 Marts.

§ 20. Den af Stabens Officerer, som refererer Sagerne for Kongen, er ansvarlig for Referatets Fuldstændighed og Nøiagtighed samt for, at Kongens Befalinger uopholdelig og nøiagtig expederes, almindeligvis til Marinekommandoen.

Befales det ham at expedere en Befaling direkte til nogen anden, sender han Gjenpart af Expeditionen til Kommandoen.

§ 21. Den ved Marinekommandoen ansatte Adjutant indsender gjennem Kommandoen til Revisionsdepartementet budgetaarlige Regnskaber over Udgifter til Kontoret og Bibliotheket, ledsagede af Fortegnelser over Inventarium og Bibliothekets Forøgelse saavelsom et Exemplar af Hovedkatalogen over Bibliotheket, saa ofte den omtrykkes.

Den i Stockholm ansatte Referent indsender ligeledes budgetaarlig gjennem Kommandoen til Revisionsdepartementet Regnskab over forefaldne Udgifter, ledsaget af behørig Inventariefortegnelse.

Tredie Kapitel.

Lydighed og Agtelse.

§ 22. Enhver Militær eller Civilmilitær skal nøie rette sig efter de for Tjenesten gjældende Love og Reglementer samt de almindelige eller specielle Ordrer, som gives ham, og ved sin Færd søge at erhverve sig sine Overordnedes og Underordnedes Tillid og Agtelse.

§ 23. 1. Enhver skal i Tjenesten stedse vise ubetinget Lydighed mod enhver lovlig Befaling og udføre den med Nøiagtighed, uden Modsigelse, Indvending, Tegn paa Uvilje eller unødvendig Forespørgsel, hvad enten den modtages umiddelbart af den Overordnede eller paa nogen anden i den militære Tjeneste brugelig Maade.

2. Naar Nogen af en Overordnet modtager en Befaling, hvorved han hindres i at udføre en Befaling, han tidligere har modtaget, skal han gjøre ham opmærksom herpaa og modtage hans Bestemmelse om, hvilken af de to Befalinger han skal følge.

3. Ligesom der i Almindelighed skal afgives tjenstlig Melding eller Rapport om Udførelsen af enhver Ordre eller enhver paalagt særskilt Tjenesteforretning, saaledes skal saadan Melding eller Rapport navnlig afgives, naar en Ordre eller en Tjenesteforretning af en eller anden Grund ikke har kunnet komme til Udførelse.

6 Marts. § 24. Enhver skal afholde sig fra saadanne Ytringer om sine Overordnede, deres Befalinger eller Forhold, som kan svække deres Anseelse eller paa anden Maade skade Tjenesten.

§ 25. Enhver skal, saavel i som udenfor Tjenesten, iagttage en sømmelig og ærbødig Opførsel mod den ham Overordnede, selv om denne henhører til en anden Vaabenart eller Nation, og forunden at iagttage de gjældende specielle Forskrifter for Hilsning vise den Overordnede de ifølge dette Reglement eller Skik og Brug sædvanlige Tegn paa Hæder og Agtelse.

§ 26. 1. Tror en Underordnet at have gyldig Grund til at beklage sig over en ham givet Befaling, skal han ligefuldt uvægerlig udføre den, uden herunder at udtale sig eller give Misnøie tilkjende desangaaende. Det samme gjælder ogsaa, om der er noget andet Forhold imod ham af en Overordnet under en Tjenesteforretning, som han tror at have Grund til at beklage sig over.

2. Vil den Underordnede ikke lade Sagen passere, skal der, naar Befalingen eller Tjenesteforretningen er udført, ske en Forestilling i Anledning af det Foresaldne til den Overordnede, helst ved en — om mulig denne underordnet — Trediemand, der isaafald skal være en Befalingsmand, og, naar Klageren er Officer eller Civilmilitær af Officers Grad, ikke maa henhøre til nogen af Underklasserne. Forestillingen maa altid fremføres paa en sømmelig og ærbødig Maade. Fremføres den af Klageren selv, maa han navnlig være opmærksom paa, at den Lydighed og Agtelse, han skylder den Overordnede, ikke derunder paa nogen Maade tilsidesættes.

3. Er Sagen ikke bleven tilfredsstillende ordnet paa den i Punkt 2 nævnte Maade, kan den Underordnede indgive skriftlig Klage over den Overordnede til dennes Foresatte, hvilken Klage tillige bør indeholde fuldstændig Oplysning om den skede Forestilling og om Alt, hvad med den staar i Forbindelse.

4. Usandfærdig Klage over overordnet Befalingsmand for tilføiet Fornærmelse i Tjenesten er strafbar.

§ 27. Ingen maa i en Foresats Nærværelse uden dennes Befaling eller Tilladelse revse Nogen.

§ 28 1. Ingen maa, naar en Foresat iretteſætter ham i Tjenesten, forsvare sig imod Irretteſættelsen, uden dertil at være opfordret af den Foresatte, eller paa anden Maade tage til Gjenmæle paa Stedet.

2. Ingen, hvem Revselse tildeles, kan unddrage sig samme ved at forlange Sagen paakjendt af Retten.

3. Tror nogen sig forurettet ved Irretteſættelse eller Revselse, har han at forholde sig efter § 26.

§ 29. Krigsfangenskab, Skibets Forlis eller anden ulykkelig Hændelse ophæver ikke Forpligtelsen til Lydighed og Agtelse.

6 Marts.

Fjerde Kapitel.

Befalendes almindelige Pligter.

§ 30. Enhver Befalingsmand maa stedse erindre:

at den sande militære Lydighed fordrer den bestemteste Vilje til at underordne sig;

at enhver Befaling skal udføres paa det Punktligste, uden Forbehold, Løihed eller spidsfindig Fortolkning, men med Anvendelse af den bedste og fuldeste Vilje og, hvor fornødent, selv med Opofrelse af eget Liv;

at det er hans Pligt at gjøre sig fortrolig med de ham givne Befalingers eller Instruktioners Aand, forat han i ikke forudseede Tilfælde kan handle i Overensstemmelse med denne; samt

at god Disciplin hos Mandskabet for en stor Del betinges af god Disciplin hos de Befalende.

§ 31. Det er enhver Befalingsmands Pligt til Tjenestens Tarv at overtage uden Sky det med hans Tjenestestilling følgende Ansvar.

§ 32. Enhver Befalingsmand skal ved stadig at arbeide sig fremad i Kundskab og Erfaring søge at gjøre sig duelig i sit Fag.

§ 33. Enhver Officer skal kjende de for Sørigstjenesten gjældende Love, Instruktioner og Reglementer, der vedkomme ham i den Stilling han indehaver, og skal til saadan Hensigt altid være i Besiddelse af et Exemplar af de gjældende Tjenestereglementer for Marinen.

§ 34. 1. Enhver Befalingsmand skal nøie paase, at gjældende Love og Reglementer samt alle almindelige eller specielle Befalinger efterleves af hans Undergivne; han skal give Agt paa deres Forhold og stræbe at lære dem at kjende, forat han kan vide, hvorledes enhver af dem ved forefaldende Leilighed bedst kan benyttes.

2. Han skal behandle sine Undergivne med Retfærdighed og Alvor samt med Undgaaelse af enhver Fortrolighed, hvorved Disciplinen kan svækkes, anspore dem til Flid og Iver i Tjenesten; hvor fornødent gjøres, anvender han Formaning, Advarsel og den ham tilkommende Revselsesret, eller drager den Feilende til Ansvar efter Loven, iagttagende ei at benytte haardere Midler, end Øiemedet kræver.

§ 35. Enhver er ansvarlig for de Befalinger, han giver, og ligeledes for Udførelsen af enhver lovlig Befaling, som han modtager, hvad enten det paaligger ham at udføre den selv eller at se den udført af Andre.

§ 36. Enhver Befalingsmand, der bliver vidende om nogen Uorden, om Underslæb eller andre Handlinger, der kan udsætte noget af Marinens Værfter eller af dens øvrige Anlæg eller noget af Marinens Skibe for Skade eller Fare, skal, eftersom hans Stilling og andre Omstændigheder medfører det, enten selv søge at hemme

6 Marts. de til hans Kundskab komne Misligheder eller uden Ophold afgive Melding til sine nærmeste Foresatte eller til vedkommende Autoritet.

37. En høiere Befalingsmand, der er tilstede, naar Nogen mishandler en Underordnet ved ulovlig legemlig Tvang, ved Slag eller anden Vold, skal straks skride ind, for at standse saadan ulovlig Medfart, og søge den Skyldige draget til Ansvar.

§ 38. 1. Klage, Melding, Ansøgning eller deslige, der indkommer til nogen Befalingsmand for at afgjøres af en høiere Foresat (§ 146), skal befordres til sin Bestemmelse saa hurtig, som Forholdene tillade, og maa under ingen Omstændigheder tilbageholdes eller skjules.

2. Befalingsmand, der i Henhold til § 26 anmodes om at optræde som Trediemand med Forestilling paa en Klagers Vegne, skal, hvis han finder Klagen ubesindig eller ubeføiet, søge at modarbeide dens Indgivelse.

3. Enhver Befalingsmand, gjennem hvem en Klage indgives, skal søge at afværge, at Indgivelsen sker i Vrede eller Overilelse.

§ 39. Enhver Befalingsmand har paa Henvendelse at give sine Undergivne enhver fornøden Veiledning angaaende deres Tjeneste.

§ 40. Ingen Befalingsmand maa, hverken i eller udenfor Tjenesten, forhaane nogen Underordnet eller fornærme ham med beskjæmmende Udtalelser eller Adfærd.

§ 41. 1. Enhver Befalingsmand skal ved sit Exempel og paa anden passende Maade søge at virke til Maadehold i Nydelsen af berusende Drikke hos sine Underordnede.

2. Beruset Person bør ikke bringes i Omstændigheder, der kan virke til yderligere at ophidse ham, saa han derved forledes til Voldshandlinger eller Insubordinationsforseelser. Trætte med beruset Person bør undgaaes. Han bør, naar Omstændighederne tillade det, behandles og passes af Kammerater, indtil han bliver ædru, hvorimod Overordnet ikke uden Nødvendighed bør befatte sig med ham.

§ 42. Det paaligger enhver Befalingsmand, som er stillet til en Tjeneste eller foresaar et Arbeide, hvorved Staten tilhørende Gods benyttes, nøie at paase, at dette Gods behandles med Omhu og Forsigtighed, saa at intet forkommes eller ved Skjødesløshed beskadiges, og det paaligger Enhver, der har saadant Gods under Opsyn eller Forvaring, at tilse, at det ikke ved Uagtsomhed lider Skade. Det paaligger ligeledes et Skibs Befalingsmænd — alle i Almindelighed og enhver for sine specielle Tjenesteforretningers vedkommende i Særdeleshed — nøie at iagttage Alt, som kan tjene til at bevare Skibet og dets Tilbehør, Proviant og Varegods o. a. desl. mod uagtsom Behandling og deraf følgende Beskadigelse.

§ 43. 1. Ingen maa befale sine Underordnede til Vagt, Arbeide eller anden almindelig Tjenstgjøring oftere, end de gjældende Reglementer eller de ham givne særskilte Forholdsordrer samt Tjenestens Krav medfører, eller paa anden Maade utilbørlig besvære dem eller urettelig fritage Nogen for Deltagelse i Tjenesten.

2. Folkene bør ei uden Nødvendighed kaldes til Arbeide under sine Maaltider eller forstyrres i sin Hviletid. 6 Marts.

§ 44. Enhver, hvem saadant paaligger, skal i rette Tid uddele eller lade uddele til sine Underordnede Lønning, Fødemidler, Klæder og alt Andet dem tilkommende, og Ingen maa paa ulovlig Maade forholde det, som skal uddeles, eller ulovlig afkorte noget deraf.

§ 45. Ingen maa ved Hjælp af den ham tilkommende Myndighed søge at tilvende sig noget Slags Skjænk eller Gave eller anden ulovlig Fordel.

§ 46. 1. Ingen til et Skib hørende Befalingsmand maa ombordtage noget Slags Vare for dermed at drive Handel.

2. Ei heller maa nogen saadan have personlig Del i Leverance til Skibet eller i Forbindelse dermed modtage Gave eller forskaffe sig nogensomhelst personlig Fordel.

§ 47. Under alle Manøvrer og Exercitier skulle de foreskrevne Kommandoord benyttes og udtales tydelig og bestemt, saa der ikke sker nogen Feiltagelse.

I Tilfælde af manglende Bestemmelse kan vedkommende Chef give fornøden Ordre.

§ 48. 1. Enhver Befalingsmand skal ved al Tjeneste iland og, naar udkommanderet, altid ombord paa Skibet bære Uniform overensstemmende med det gjældende Uniformsreglement. Skibschefen giver nærmere Bestemmelse angaaende Uniformsbæren saavel ombord som ved Fravær fra Borde.

Ligeledes skal Uniform altid bæres ved Nærvær ved Inspektioner eller Mønstringer, og ikke noget ringere Antræk end de ved samme tjenstgjørende Officerers, samt — naar ikke anderledes er bestemt — ved Deltagelse i Fester og Baller eller ved andre lignende Tilfælde, naar de betegnes som officielle.

2. Befalingsmand skal altid være ordentlig og propert klædt.

§ 49. Udenfor de forenede Riger maa Ingen i private eller andre Marinen uvedkommende Anliggender bære militær Uniform eller nogen enkelt til denne hørende Gjenstand, uden dertil at have erholdt Befaling eller særskilt Tilladelse paa derom indgivet underdanigst Andragende.

§ 50. Enhver skal under Ophold i fremmed Land vise Agtelse for dettes Religion, Sæder og Skikke samt tilholde sine Underordnede det samme.

Femte Kapitel.

Tjenesten ved Korpserne og Søkrigsskolen.

1. Sømilitære Korps.

§ 51. 1. Under Korpsets Chef tjenstgjøre Kompanicheferne, Korpsadjutanten og de til Tjeneste ved Kompanierne og Skolerne beordrede Officerer.

6 Marts. 2. Behøves der til Tjenesten ved Korps eller Kompanier flere Officerer end de dertil regelmæssig beordrede, gjør Korpschefen derom Forestilling til Marinekommandoen.

3. Beordres Sekondløitnanter til Tjeneste ved Korpset, har Korpschefen at paase, at de blive øvede i den ved Korpset eller Kompanierne forefaldende Tjeneste.

4. De til Tjeneste ved Kompanierne beordrede Officerer staa under vedkommende Kompanichef, og de til Tjeneste ved Skolerne beordrede Officerer ligeledes under vedkommende Kompanichef i alt, hvad der angaar deres Stilling og Tjeneste ved Skolen, men forøvrigt direkte under Korpschefen, med mindre nogen anden er deres nærmeste militære Foresatte.

5. Officerstjenesten ved Kompanier og Skoler bestemmes nærmere ved en af Korpschefen udfærdiget Instrux, der er approberet af Marinekommandoen.

§ 52. Korpschefen bestyrer Korpset overensstemmende med de for samme til enhver Tid gjældende Planer, Reglementer og øvrige Bestemmelser, og udfærdiger de til Tjenestens Tarv fornødne Instruxer for Underofficerer og Menige.

Han har øverste Tilsyn med Underofficerers og Meniges Uddannelse og vaager over, at Disciplin og Orden ved Korpset overholdes; han skal derfor paase, at Kompanicheferne melde eller lade melde alt Vigtigt, som passerer ved Kompanierne.

Alt af Vigtighed, som passerer ved Korpset, indmelder han til Stationschefen eller, om nogen saadan ikke er ansat, til Marinekommandoen.

Angaaende Permittering, Expedition af Ordre, Ansøgninger, Indstillinger m. m. retter han sig efter, hvad der herom er bestemt i 6te Kapitel.

§ 53. 1. Korpschefen har Dispositionsret over og Overopsyn med de Boliger, der ere afgivne til Brug for Korpsets Underofficerer og Menige, og tilholder disse at omgaaes saavel Inventarium som Boliger saaledes, at de ikke unødvendig slides eller lide Skade. Finder han Reparationer eller Forandringer nødvendige, udenfor hvad der ved Værftets Foranstaltning kan faaes udført, indmelder han det Fornødne til Forsvarsdepartementet.

2. Udleie af Bolig til Personer udenfor Korpset kan ikke finde Sted uden med Departementets Samtykke.

3. Enhver Flytning indmeldes til Værftet, for at fornøden Besigtelse af Boligen kan foretages.

§ 54. Korpschefen lader udtage og fordele de Officerer og Mandskaber, som behøves for i Ildebrandstilfælde at sikre Korpsets og Kompaniernes Kasser, Arkiver og Depoter, og tilstiller Værftschefen en Fortegnelse over de øvrige Mandskaber til Fordeling ved Værftets Brandvæsen og Indtagelse i dets Brandrulle.

Enhver har at rette sig efter de for Brandallarm givne Reg- 6 Marts.
ler for Fremmøde.

De, der ere fordelte til Værftets Brandvæsen, staa, naar de ere fremmødte, under Værftschefens Kommando, og kunne af ham sendes til Assistanse ved Brand i den nærmeste Omegn.

Efter Aftale med Værftschefen lader Korpschefen Officerer og Mandskaber møde til Mønstring efter Brandrullen.

§ 55. 1. Ved Udkommando til Søtjeneste eller til Landtjeneste udenfor Stationen afgiver Kompanichefen Forslag angaaende de Underofficerer og Menige, som hertil skulle udtages, hvorefter Korpschefen fatter Beslutning og afgiver fornøden Ordre.

2. Regnskabsførere ved Værfterne maa ikke bortkommanderes paa længere Tid uden speciel Bemyndigelse fra Marinekommandoen; for kortere Tid kan det ske efter Aftale med vedkommende Værftschef. Anser Korpschefen det fornødent for en Regnskabsførers militære Uddannelse, at han afløses, gjør han derom Forestilling til Marinekommandoen.

§ 56. Korpsets Mandskaber kunne ikke afgives til nogen Tjeneste udenfor Stationen uden i Henhold til Bestemmelse af Marinekommandoen. Naar uopholdelig Assistance kræves, saa der ikke er Tid til først at indhente Kommandoens Bestemmelse, f. Ex. i Ildebrands- eller andet Nøds-Tilfælde, kunne dog Mandskaberne hertil beordres af Stationschefen eller — om ingen saadan er ansat — af Korpschefen.

Til enkelt Tjenesteforretning udenfor Stationen af almindelig forefaldende Art og af kort Varighed, saasom en Besigtelse, et Artilleriforsøg e. l., behøves ei heller Kommandoens Bestemmelse først at være indhentet, hvorimod Ordre hertil kan gives af Korpschefen eller — hvis vedkommende Mandskab er afgivet til Tjeneste ved et Værft — af Værftschefen, der i saa Fald udfærdiger Reiseordren og meddeler Korpset Underretning derom.

I ethvert Tilfælde indgives strax Indmelding til Marinekommandoen.

§ 57. Korpschefen kan beordre Korpsets Officerer og Mandskaber til Mønstring, naar han finder det hensigtmæssigt; dog bør saadan Mønstring i Almindelighed foretages udenfor Arbeidstiden ved Værftet.

§ 58. Korpschefen har Opsyn med, at alle Korpsets Mandskaber til enhver Tid ere forsynede med de reglementerede Uniformsstykker, og skal til den Ende mindst en Gang hvert Kvartal lade sig forelægge Kompaniernes Munderingsregnskabsbøger samt paase, at Uniformsreglementet følges, og at Bevilgningen ikke overskrides.

§ 59. 1. Det paaligger Korpschefen at søge Korpset rekruteret overensstemmende med de til enhver Tid gjældende Regler. Ingen maa anhverves, som har været dømt til Strafarbeide, er deserteret fra anden Militærafdeling eller afskediget fra nogen saadan

6 Marts. for Udygtighed eller Forbrydelse. Ei heller maa Umyndig eller Mindreaarig anhverves uden Forældres eller Værges Samtykke. Korpschefen udfærdiger Antagelsespatenter og Afskedspas.

2. Anhverver han nogen Værnepligtig, eller meddeler han Afskedspas til Nogen, som ikke har udtjent sin Værnepligt, melder han dette til vedkommende Indrulleringschef eller Distriktskommission (Udskrivningsreglementet af 8de Decbr. 1888).

§ 60. 1. Ved Korpset skal føres følgende Bøger:

a. En Extraktprotokol for alle indkomne Sager, Korpsets Officerer vedkommende.
b. En Kopibog for alle afgaaede Skrivelser angaaende Korpsets Officerer.
c. En Parolbog.
d. En Extrakt af Parolbogen indeholdende Bestemmelser, der gjælde for længere Tid.
e. En Protokol, hvori holdes Fortegnelse over Korpsets Underofficerer og Menige med Angivelse af de Togter og den specielle Landtjeneste, Enhver har gjort.
f. En Protokol, hvori holdes Fortegnelse over Reserveunderofficerer og deres Opholdsted.
g. En Kassebog.
h. En Extrakt-Protokol for alle indkomne Sager, Korpsets Ekonomi samt dets Underofficerer og Menige vedkommende.
i. En Kopibog for alle afgaaede Skrivelser, som angaa Korpsets Ekonomi samt dets Underofficerer og Menige.
k. En Protokol for alle af Korpschefen dikterede Straffe.

2. Adjutanten fører de under a. b. c. og d. nævnte Bøger. Han bistaar Korpschefen ved de forefaldende Expeditioner, parafererer Skrivelser, oplæser Parolen og retter sig forøvrigt efter de Regler for hans Tjeneste, som Korpschefen giver.

3. Korpssergeanten fører de under e. f. h. i. og k. nævnte Bøger; han ordner og er ansvarlig for Korpsets Arkiv, udfører det fornødne Skrive- og Kontorarbeide, samt retter sig forøvrig efter de Regler for hans Tjeneste, som Korpschefen eller Adjutanten giver.

Naar forøget Skrivehjælp tiltrænges, beordrer Korpschefen de hertil fornødne Underofficerer.

§ 61. 1. Korpschefen har Opsyn med, at saavel Korpsets som Kompaniernes Regnskaber føres og aflægges overensstemmende med de derfor givne Bestemmelser, hvorhos han har Ansvar for Korpskassens Midler og deres Anvendelse overensstemmende med Budgettet. Han kan derfor til enhver Tid lade sig Regnskabsbøger med Bilag og Kassebeholdning forelægge.

2. Han paaser, at de af Departementet til Korpsets Disposition under de forskjellige Titler stillede Midler ikke overskrides, hvorhos han — i Tilfælde Overskridelse har fundet Sted eller er unndgaaelig — strax gjør Indberetning derom til Departementet.

3. Han rekvirerer i Regelen maanedlig hos Værftet de til Korpsets Udgifter fornødne Penge og forsyner de af Kompanicheferne ligeledes maanedlig udfærdigede Rekvisitioner med sin Paategning. 6 Marts.

4. Han autoriserer samtlige de Protokoller og Regnskabsbøger (§§ 60 og 73), der benyttes ved Korpset og Kompanierne.

5. Han udsteder alle Indtægts- og Udgiftsordrer vedrørende de Regnskaber, der føres ved Korpset, samt anordner de ved Anskaffelser og Kassationer fornødne Besigtelser.

6. Han begjærer Forsvarsdepartementets Approbation paa alle Udgifter vedkommende Anskaffelser af Bøger, Karter, Musikalier, Instrumenter og Inventarium til Skolerne og Kontorerne samt paa tilfældige Udgifter, idet han opgiver, under hvilken Konto Beløbet bør opføres.

§ 62. Korpset indsender budgetaarlig inden 3 Maaneder efter Terminens Udløb til

I. Revisionsdepartementet:

a. Pengeregnskab, konteret overensstemmende med Budgettets Titler.
b. Regnskab vedkommende de Korpset underlagte Bygninger med Inventarium.
c. Regnskab over Skolernes Inventarium og Varegods.
d. Regnskab over Undervisningsmateriel og Inventarium ved Exercerhuset.
e. Penge-, Inventarie- og Varegodsregnskaber vedkommende Korpsets Kaserne.

II. Carljohansværns Værft:

f. Regnskab vedkommende Exercerskibet.

I de aarlige Inventarieregnskaber optages kun de Artikler, hvoraf Af- eller Tilgang har fundet Sted, medens der hvert 5te Aar aflægges Hovedinventarieregnskaber, omfattende samtlige i Behold værende Inventariesager.

§ 63. Alle til Korpset indkomne Regninger over udførte Arbeider samt alle Bilag over Forbrug af Varegods attesteres saavidt mulig af en af de ved Korpset ansatte Officerer.

§ 64. Dør Korpschefen, er han ved Sygdom forhindret i at bestyre Korpset, eller reiser han bort for kortere Tid end en Uge, skal den af Korpsets Kompanichefer, der har høiest Anciennetet, midlertidig overtage Kommandoen af samme. Bliver Korpschefens Forfald af længere Varighed, indhentes Marinekommandoens Bestemmelse om, hvem der midlertidig skal afløse ham.

§ 65. Kompanichefen vaager over Opretholdelse af Disciplin og Orden i sit Kompani; behøver han Officerer til Assistanse, begjærer han dem hos Korpschefen.

Han skal lære sine Mandskaber at kjende, og virke alt hvad han kan til deres Tarv.

6 Marts. § 66. Kompanichefen skal gaa Korpschefen tilhaande med at holde Korpset fuldtalligt med dygtigt Mandskab og derfor ved Rekapitulation eller ved Besættelse af Underofficersposter fortrinsvis foreslaa de dygtigste til Antagelse.

§ 67. Naar Udkommando i Kompaniet skal finde Sted, foreslaar Kompanichefen for Korpschefen, hvilke Mandskaber der skulle beordres. Herved bør han paase, at Mandskaberne i de samme og navnlig i de yngre Klasser, saavidt Omstændighederne tillade det, erholde omtrent lige megen Øvelse.

Efter at have modtaget Korpschefens Ordre om, hvilke Mandskaber der skulle udkommanderes, lader han disse snarest mulig tilsige og til den bestemte Tid aflevere til vedkommende Befalende, samt expederer tillige de fornødne Kommandolister til Værftet og Skibschefen.

§ 68. Kompanichefen kan, naar han finder det fornødent og har indhentet Korpschefens Tilladelse, beordre Kompaniet til Mønstring.

§ 69. Kompanichefen kan give Frihed i indtil 1 Døgn ved særegne Leiligheder, saasom ved Flytning, til Bryllup, Barnedaab og Begravelse.

Forsaavidt Tjenesten tillader det, tilstaaes alle paa længere Tid kommanderede Mandskaber en Fridag, førend de afleveres fra, og en, efterat de igjen ere modtagne ved Kompaniet.

Forsaavidt Tjeneste derfor ikke er til Hinder, har Mandskaberne derhos fri:

a. Alle Søn- og Helligdage, Fastelavnsmandag og St. Hansdag;
b. Fra Middag den 24de December til og med den 2den Januar, og
c. Fra Middag paa H. M. Kongens, H. M. Dronningens og H. K. H. Kronprindsens Fødselsdag samt paa de nationale Festdage: 17de Mai og 4de November.

§ 70. Naar en Underofficer eller Menig begjærer Tilladelse til at gifte sig, og Bestemmelserne i det specielle Reglement for Korpset ikke derfor ere til Hinder, udfærdiger Kompanichefen skriftlig Tilladelse, saafremt vedkommende Fruentimmer er uberygtet, og Mandens Opførsel og Økonomi saadan, at det kan ansees forsvarligt, at han indgaar i Ægteskab.

§ 71. Kompanichefen skal jevnlig lade tilse de Syge og erkyndige sig, om de erholde fornøden Pleie og Tilsyn. En Gang hver Uge giver han Korpschefen en Liste over de Syge.

§ 72. Kompanichefen fører Tilsyn med, at der i hans Undergivnes Boliger herfter Orden og Renlighed.

I de af Statens Boliger, som ere afgivne til Kompaniets Benyttelse, paaser han, at hverken disse eller det til dem hørende Inventarium beskadiges. Enhver Flytning indberetter han til Værf-

tet gjennem Korpset og paaser, at det til Boligen hørende Inven- 6 Marts.
tarium ordentlig afleveres.

§ 73. Ved Kompaniet skal føres følgende Bøger:

a. En Hovedrulle.
b. En Straffe- og Skudsmaalsprotokol.
c. En Straffejournal.
d. En Kassebog, der udviser Kompaniets samtlige Indtægter og Udgifter.
e. En Udbetalingsbog samt for hver Mand en Kontrabog.
f. En Skyldbog over udbetalt Forskud.
g. En Munderingsregnskabsbog.
h. En Extraktprotokol over indkomne Sager.
i. En Kopibog.

Desuden føres ved Kompaniet de Bøger, som ere nødvendige paa Grund af de til enhver Tid gjældende Reglementer og Instruxer for den daglige Tjeneste samt for Undervisning og Øvelser, saasom Dagbog, Examensprotokoller, Skydeprotokoller m. m.

§ 74. 1. Ved Udgangen af hver Maaned eller snarest mulig derefter skal Kompanichefen udbetale Kompaniets Mandskaber den dem tilkommende Lønning med Tillæg for den forløbne Maaned, hvilke Udbetalinger han lader indføre i Kompaniets Udbetalingsbog og Mandskabernes Kontrabøger.

2. Ved Beregning af Lønning iagttages:

a. For Dele af Maaned regnes efter Brøk, hvis Tæller er Antallet af Tjenestedage, og hvis Nævner er vedkommende Maaneds virkelige Dagantal.
b. Mandskaber, der ere udkommanderede paa Togt, nyde Søafløning baade for Embarkerings- og Debarkeringsdagen.
c. Godtgjørelse for Kost, Kvarter, Brænde eller Belysning tilkommer ikke Mandskaber, der nyde Godtgjørelse for Afsavn af Skibskost.
d. Naar nogen behandles for Sygdom, paadraget ved egen Brøde, dækkes — saavidt tilstrække kan — Udgifterne ved hans Henliggen paa Sygehus ved Afkortning i Lønningen for den Tid, han har været behandlet paa Sygehuset.

3. For de af Kompaniets udkommanderede Mandskaber, der have Dekurter til Familien eller Kompaniet, modtager Kompanichefen de ved vedkommende Værft anviste Penge og udbetaler disse efter deres Bestemmelse.

§ 75. Kompanierne indsende gjennem Korpset til

A. Forsvarsdepartementet:

1. Maanedlig Extrakt, hvori opføres til Indtægt Beholdning fra foregaaende Maaned, Beløb, hævet i Værftskassen, indbetalt Husleie samt andre forefaldende Indtægter, og til Udgift, særskilt for a. Underofficererne, b. Musikpersonalet og c. de Menige,

6 Marts. de Beløb, der ere udbetalte i Lønning, Kostgodtgjørelse og Munderering, — alt i samlede Summer.

2. Efter hvert Togts Slutning: specificeret Opgave over besparet Landaflønning for Kompaniets udkommanderede Mandskaber.

3. Aarligt Sammendrag af de under 1 og 2 nævnte Extrakter og Opgaver.

B. Revisionsdepartementet:

1. Aarlig Navneliste over Kompaniets Styrke den 1ste Januar, hvori rubrikvis angives Charge, Navn, Tjenestetid (forsaavidt samme berettiger til Alders- eller Rekapitulationstillæg), Rekapitulation og Forsørgelsespligt (Gift eller Enkemand med Børn). Denne Navneliste afgives i 2 Exemplarer, hvoraf Korpset beholder den ene.

2. Maanedligt Regnskab, indeholdende Beregning over den Mandskaberne udbetalte Lønning og Kostgodtgjørelse chargevis. Regnskabet, der skal indeholde Opgave over Beholdning fra foregaaende Maaned, de i Maaneden havte Indtægter (hævede Beløb) og Beholdning ved Maanedens Udgang, ledsages af:

a. Navneliste over Af- og Tilgang ved Kompaniet i den forløbne Maaned.
b. Opgave over Mandskaber, der i Maaneden ere indtraadte i Ægteskab.
c. Summarisk Styrkeliste (chargevis) over Kompaniets Mandskaber den sidste Dag i Maaneden.
d. Summarisk Liste over Kommanderede, Permitterede og Straffede, forsaavidt saadant har nogen Indflydelse paa Aflønningen.
e. Liste over Syge med Angivelse af Navn.
f. Opgave fra Husinspektøren over det Antal Boliger, der i den forløbne Maaned har været afgivet til Kompaniets Benyttelse. Kompaniet tilføier denne Opgave en specificeret Fortegnelse over Boliger, udleiede til udkommanderede Mandskaber og Personer udenfor Kompaniet, tilligemed Beregning over den til Kompaniet indbetalte Husleie.
g. Fortegnelse over udkommanderede Mandskaber, der tilkomme Alders- eller Rekapitulationstillæg eller Kostgodtgjørelse til hjemmeværende Familie. Denne Liste afgives kun ved hvert Togts Begyndelse.

3. Aarlig, inden 6 Uger efter Budgetterminens Udløb, Regnskab over de af Mandskaberne optjente Munderingspenge samt over de ved Kompanierne beroende Munderingseffekter saavelsom over den gamle Munderingskasse.

C. Carljohansværns Værft:

1. Afskrift af den under Litr. A 2 omhandlede Opgave over besparet Landaflønning.

2. Maanedlig Opgave over indbetalt Husleie, særskilt for Kompaniets Mandskaber og for øvrige Leieboere.

3. Opgave over indeholdt Lønning, foranlediget ved Mandskabers Henliggen paa Sygehus. 6 Marts.

D. Pensionskassen for Statens Bestillingsmænd:

1. Kvartaliter: de af Kompaniets dertil forpligtede Mandskaber gjorte Indskud.

2. Ved Aarets Udgang: Fortegnelse over de af Kompaniets Mandskaber, der i Aarets Løb ere dekurterede til Pensionskassen.

§ 76. Kompanichefen er ansvarlig for Rigtigheden af den i § 73 paabudte Bogførsel, for alle fra Kompaniet udgaaede Beregninger, Lister og Opgaver (§§ 74 og 75), samt endelig for Kompaniets Kasse.

§ 77. Kompanichefen rekvirerer gjennem Korpschefen (§ 61 —3) den til Kompaniets Udgifter for en Maaned omtrentlig fornødne Sum.

§ 78. Kompanichefen kan i særegne Tilfælde, saaledes som ved Anhvervning, Udkommando tilsøs, til Anskaffelse af fornødne Klæder o. l. yde Mandskaber, som trænger til det, Hjælp af Kompaniets Kasse, enten ved kontant Pengeforskud eller ved at gaa i Borgen for dem paa Kompaniets Vegne. Dog maa det samlede Beløb af Pengeforskud og Borgen ikke overstige det Beløb, som svarer til vedkommende Mandskabs Aflønning for en Maaned, hvorhos det maa iagttages, at intet heraf kommer til at staa til Rest ved Tjenestetidens Udløb eller tidligere Afskedigelse fra Tjenesten.

Hvad der saaledes er tilladt Kompanichefen at staa inde for med Kompaniets Kasse dækkes ved maanedligt Afdrag af indtil $^1/_3$ af Lønningen, hvilket Kompanichefen indeholder, dersom Manden er iland, men lader dekurtere af hans Søaflønning, dersom han udkommanderes tilsøs, i hvilket sidste Tilfælde Paategning desangaaende gives paa Kommandolisten.

Gjæld, som noget Mandskab maatte staa i til Kompanikassen i Dods- eller Desertions-Tilfælde, søges dækket af hans Efterladenskaber.

§ 79. 1. Kompanichefen paaser, at Mandskaberne stedse ere forsynede med Munderings-, Beklædnings- og Udrustningsgjenstande, der ere i brugelig Stand. Paa de Sager, som skulle leveres fra Munderingsværkstedet, indsender han i betimelig Tid gjennem Korpschefen Rekvisition, ved hvis Affattelse han har at paase, at de optjente Munderingspenge ikke overskrides, undtagen forsaavidt som han i Henhold til § 78 vil tilstaa Forskud.

2. Naar Munderingssager leveres fra Munderingsværkstedet til Kompaniet, paaser han, at de ere af reglementeret Beskaffenhed.

3. Naar Nogen afgaar, uden at have optjent, hvad han har erholdt af Kompaniet, godtgjør han det Uoptjente ved kontant Indbetaling eller, om han ikke er istand dertil, ved Afgivelse af Klædningsstykker til den fornødne Værdi, der bestemmes af en Kommission, bestaaende af en Officer, Sergeanten og en Underofficer.

6 Marts. 4. Dør eller deserterer noget Mandskab paa Togt, modtager Kompanichefen ved Skibets Ankomst til Stationen det efterladte Tøi og gjør de lovbefalede Anmeldelser for Skifteretten. Han paaser, at Kompaniet erholder tilbage de uoptjente Munderingssager eller deres Værdi, bestemt ved Taxt som foran anført.

5. De til Kompaniet afleverede Klædningsstykker kunne igjen udleveres til andre mod Betaling efter den Værdi, hvortil de ved Udleveringen sættes af en Kommission, sammensat som nævnt i Punkt 3.

6. Naar en Underofficer afgaar fra Tjenesten, bliver den ham udlaante Sabel med Gehæng af besigte af en Kommission, sammensat som nævnt i Punkt 3, til Bestemmelse af den Slidningserstatning, han har at erlægge. Den afholdte Forretning bliver at vedlægge det i § 75 B Punkt 3 nævnte Munderingsregnskab.

§ 80. Kompanichefen skal jevnlig lade Depotet efterse og sørge for, at Munderingssagerne opbevares med Omhyggelighed.

§ 81. Naar noget af Kompaniets Mandskaber beordres til Tjeneste udenfor Stationen, skal Kompanichefen, forsaavidt Reisepengene ikke paa anden Maade bestrides, give ham fornøden Forstrækning hertil og gjennem Korpset indsende Regnskab over samme til Forsvarsdepartementet. Kommer den Detacherede under en ny Chef, som derefter skal udbetale ham hans Løning, skal Kompanichefen underrette den nye Chef om, til hvilken Tid han ved Kompaniet har faaet udbetalt sin Aflønning, samt tillige hvad der er ham udbetalt til Reisepenge.

§ 82. Det Præstoffer, som Underofficerer og Menige ere pligtige at erlægge, skal Kompanichefen indeholde af deres Løning og tilstille Præsten med en Trediedel til hver Høitid, medmindre denne har tilkjendegivet, at han foretrækker frivilligt Offer. Indtil videre skal dette Offer være aarlig:

For Assistenter	Kr.	5,00
= Musikinstruktør	=	4,25
= Overkanonerer, Overminører, Høibaadsmænd og Sergeanter	=	3,75
= Kanonerer, Minører og Baadsmænd .	=	3,25
= Underkanonerer, Underminører, Baadsmandsmather og Musikunderofficerer .	=	2,75
= Konstabler og Musikanter af 1ste Klasse	=	2,25
= Do. og Do. af 2den Do.	=	2,00
= Do. af 3die Klasse og Musikelever .	=	1,75

§ 83. Kompanichefen sørger for, at enhver Mand kjender sin Post i Ildebrandstilfælde saavelsom de gjældende Brandsignaler. Hos Korpschefen begjærer han de fornødne Mandskaber udtagne til Sikring i Brandtilfælde af Kompaniets Kasse, Arkiv og Depot (§ 54). Ligeledes skal han sørge for, at de Mandskaber, der afgives til Tjeneste ved Værftet, kjende de for dette gjældende Politianordninger.

§ 84. Kompanichefen bistaaes ved Opsynet med Kompaniets Mandskaber og ved anden forefaldende Kompanitjeneste af dertil beordrede Officerer. 6 Marts.

Kompanichefen saavelsom Kompaniofficererne skulle være tilstede ved Udbetalingen af Mandskabernes Lønning og meddele Attest om, at Udbetalingen har fundet Sted.

§ 85. 1. Det paaligger Kompanisergeanten efter Kompanichefens Anvisning at føre Kompaniets Ruller og Protokoller samt at besørge Skriveri og Beregninger Kompaniet vedkommende.

2. Han skal søge at lære at kjende hver Mand i Kompaniet og bistaa Kompanichefen saavelsom andre til Tjeneste ved Kompaniet beordrede Officerer med Tilsynet med Mandskaberne og deres Kvarterer.

3. Til at assistere Sergeanten ved Opsynet med Orden i Kvartererne beordrer Kompanichefen turvis en eller flere Underofficerer, almindeligvis af en af de to laveste Grader, eller begjærer dem beordrede, hvis saadanne ikke henhøre til hans Kompani.

4. Almindeligvis befordrer Kompanisergeanten alle Ordrer fra Kompanichefen til Mandskaberne; hvad han i Kompanichefens Navn tilsiger eller befaler, skal punktlig efterkommes saavel af Underofficerer som af Menige.

5. Sergeanten skal forfatte en Liste over Mandskaber, der anholde om Kompaniforlov (§ 69), hvilken Liste han foreviser Kompanichefen til Approbation og Underskrift.

§ 86. 1. Af Kompanichefen modtager Sergeanten daglig Ordre for Fordelingen den følgende Dag af de Mandskaber, som ikke deltage i Undervisningen ved Skolerne; han besørger disse Mandskaber mønstrede hver Morgen og afleverede tilligemed de paabudne Mønstrelister efter Bestemmelse.

2. Til den bestemte Tid paa Dagen afgiver Sergeanten til Kompanichefen Dagsrapport og Sygeliste. Dagsrapporten skal angive, hvorledes de mønstrede Mandskaber ere fordelte for Dagen, samt hvem der maatte være kommen forsent eller udeblevet fra Morgenmønstringen, saavelsom den angivne Grund til Forsømmelsen.

§ 87. Naar Mandskab, beordret til Udkommando, skal afleveres, fremmøder ogsaa Kompanisergeanten til bestemt Tid, medbringende Kommandolisterne (§ 67).

§ 88. Sergeanten skal være tilstede ved Lønningens Udbetaling og forud have udregnet, hvad enhver Mand tilkommer.

§ 89. Foruden de Instruxer og specielle Forskrifter, som af Korps- og Kompanichef maatte blive givne, have samtlige Mandskaber at holde sig følgende almindelige Bestemmelser efterretlig:

1. Afgivne til Arbeide paa Værftet eller til Vagttjeneste, ved hvilken de ikke staa under Kommandanten, saavelsom naar de ved Brandallarm ere fremmødte til Værftets Brandvæsen (§ 54), staa de under Værftschefens Kommando, og have da at anse Ordre

6 Marts. fra Ekvipagemesterne som kommende fra Værftschefen. De skulle rette sig efter de til enhver Tid for Værftet gjældende Politianordninger.

2. Naar de detacheres, staa de under Kommando af den eller de Officerer eller Underofficerer, til hvem de faa Ordre at melde sig.

3. Naar de ere afgivne til Arbeide, staa de med Hensyn til dettes Udførelse under Kommando af den, som forestaar Arbeidet, hvad enten han ordentligvis er deres Foresatte eller ikke.

4. Enhver skal holde sit Kvarter ordentligt og rent; den, der bor i Statens Bygninger, holder sig de Regler efterrettelig, som fastsættes for Inventariets Brug, Rengjøring og deslige. Alle skulle omgaaes varlig med Ild og Lys.

5. Ingen maa flytte eller skifte Kvarter uden Kompanichefens Tilladelse. Kompanisergeanten underrettes om Flytningen.

De, som bo i Statens Bygninger, maa ikke tage Nogen i Logi uden Kompanichefens Tilladelse.

6. De Menige maa ei uden Kompanichefens Tilladelse forlade sine Kvarterer i den Tid af Døgnet, da de efter givne Bestemmelser skulle være hjemme.

7. Den, der er sygmeldt, maa ikke gaa ud uden Lægens Tilladelse.

8. Enhver skal paa Stationen være i foreskreven reglementeret Beklædning. Dog kunne Underofficerer med Korpschefens Tilladelse benytte civil Dragt, naar de ikke ere i Tjeneste, hvorhos Torpedounderofficerer og Minekonstabler ei heller behøve at være i Uniform ved sit Arbeide, medmindre Korpschefen saadant bestemmer. Munderingssagerne skulle holdes i god Stand og maa hverken pantsættes, sælges, eller paa anden Maade afhændes, før de ere optjente og overkomplette.

9. Ingen maa gifte sig uden dertil at have erholdt skriftlig Tilladelse af Kompanichefen. Den, som har erholdt saadan Tilladelse, melder til Kompanisergeanten og Kompanichefen, naar han har havt Bryllup, forat det Fornødne kan blive iagttaget ved Beregningen af hans Lønning. Giftetilladelsen gjælder kun indtil 8 Uger fra Udstedelsesdagen.

10. Ingen maa gjøre Gjæld uden Kompanichefens Tilladelse.

II. Haandværkskorpset.

§ 90. 1. Til Chef for Haandværkskorpset beordres i Almindelighed Chefen for Hovedværftet.

2. Til Kompanichef beordres i Almindelighed 1ste Ekvipagemester ved Hovedværftet og til Adjutant hos Korpsets Chef i Almindelighed den yngste af Ekvipagemesterne.

3. For dette Korps gjælde de samme Forskrifter, som i §§ 52, 53, 54 og 57 ere givne for Sømilitære Korps.

§ 91. Det paaligger Korpschefen at søge Korpset rekruteret i Overensstemmelse med de til enhver Tid gjældende Regler. Ved Anhvervning og Afskedigelse iagttages, hvad der i § 59 er bestemt for Sømilitære Korps. 6 Marts.

§ 92. Korpschefen fører Overopsyn med Kompaniregnskaberne og Beklædningen efter samme Regler, som ere givne for Chefen for Sømiljtære Korps, forsaavidt disse ere anvendelige paa Haandverkskorpset. Han fører ligeledes Overopsyn med Haandverksskolen og bestemmer, hvilke af Korpsets Mandskaber skulle besøge denne, iagttagende de i Reglementet for Korpset herom givne Regler.

Han har Ansvaret for de Midler, som anvises til Korpset, i hvilken Henseende der for ham gjelder det samme, som i § 61 er foreskrevet for Chefen for Sømilitære Korps.

Paa alle Udgifter, Skolen vedkommende, har han at indhente Forsvarsdepartementets Approbation.

§ 93. Med Hensyn til Mandskabers Udkommando til Søtjeneste og Afgivelse til Landtjeneste udenfor Hovedstationen iagttager Korpschefen, hvad der i §§ 55 og 56 er bestemt for Sømilitære Korps. Ved deres Anvendelse til Arbeide paa Hovedværftet bør han saavidt muligt tage Hensyn til, at de uddannes i sit Fag.

§ 94. Dør Korpschefen, eller er han ved Sygdom eller paa anden Maade forhindret fra at bestyre Korpset, forholdes der med dettes midlertidige Bestyrelse efter samme Regler, som i § 64 ere bestemte for Sømilitære Korps.

§ 95. Med Hensyn til Administration, Aflønning, Mundering, Tilsyn med Orden, Regnskabs- og Bogførsel iagttages ved dette Korps det samme som ved Sømilitære Korps, forsaavidt det er anvendeligt paa Haandverkskorpset. Dog skal der foruden de i § 75 nævnte Lister medfølge Kompaniets Beregninger en Opgave fra Værftsskriverkontoret over det Antal af hver Klasse af Kompaniets Mandskaber, som daglig har mødt til Arbeide paa Værftet, og som tilkommer Dagløn.

§ 96. Med Erlæggelse af det pligtige Præstoffer forholdes paa samme Maade som i § 82 foreskrevet for Sømilitære Korps. Dette Offer skal indtil videre være aarlig:

For Maskinmestere	Kr.	6,00
= Seilmagermester	=	4,75
= Overmaskinister	=	4,00
= Maskinister	=	3,25
= Undermaskinister	=	2,75
= Maskinist- og Vaabenhaandværks-Elever	=	1,50
= Vaabenhaandværkere af 1ste Klasse	=	3,50
= do. = 2den do.	=	3,25
= do. = 3die do.	=	2,75
= Overtømmermænd	=	4,00
= Sergeanter	=	3,75

6 Marts.

For	Fyrverkere			Kr. 3,50
=	Fyrbødere	af 1ste	Klasse	= 2,75
=	do.	= 2den	do.	= 2,50
=	Tømmermænd	= 1ste	do.	= 2,75
=	do.	= 2den	do.	= 2,75
=	do.	= 3die	do.	= 2.50
=	do.	= 4de	do.	= 1,75
=	Seilmagere	= 1ste	do.	= 3.00
=	do.	= 2den	do.	= 2,50

§ 97. Haandværkskorpsets Mandskaber ere underkastede de samme almindelige Bestemmelser med Hensyn til Disciplin og Orden, som i § 89 er anført for Sømilitære Korps, med Undtagelse af, at de ikke ere forpligtede til paa Stationen at være i Uniform uden efter Korpschefens Bestemmelse.

III. Søkrigsskolen.

§ 98. Chefen for Søkrigsskolen har samme Kommando og Jurisdiktionsmyndighed over Skolens Inspektionsofficerer og Elever, som er tillagt Cheferne for Marinens Korpser, medmindre han ikke er Stabsofficer, i hvilket Tilfælde denne Jurisdiktionsmyndighed indehaves af Chefen for Sømilitære Korps, herfra dog undtaget Sager, der angaa Skolediscipliner, for hvis Vedkommende denne Myndighed altid udøves af Chefen for Søkrigsskolen; han bestyrer Skolen overensstemmende med de til enhver Tid gjældende Planer, Reglementer og Instruktioner.

§ 99. Med Hensyn til de ved Skolen ansatte militære Lærere Stilling til Skolens Chef henvises til § 7.4.

§ 100. Dør Chefen, er han ved Sygdom forhindret i at bestyre Skolen, eller reiser han bort for kortere Tid end en Uge, overtager den Inspektionsofficer, som har høiest Anciennetet, midlertidig Skolens Bestyrelse. Bliver Chefens Forfald af længere Varighed, indhentes Marinekommandoens Bestemmelse om, hvem der midlertidig skal fungere som Skolens Chef.

§ 101. Under Ildsvaade i Carljohansværn beordrer Chefen Skolens Elever under Inspektionsofficers Kommando til Brandstedet, hvor de stilles til Værftschefens Raadighed.

§ 102. Chefen har Overopsyn med de Bygninger, der ere afgivne til Brug for Skolen, samt med deres Inventarium. Finder han Reparationer eller Forandringer nødvendige, udenfor hvad der ved Værftets Foranstaltning kan faaes udført, indmelder han det Fornødne til Forsvarsdepartementet.

§ 103. Ved Skolen skal føres følgende Bøger:

a. En Extraktprotokol for alle indkomne Skrivelser m. v. vedkommende Skolen og dens Personale.
b. En Kopibog for alle fra Skolen udgaaede Skrivelser.
c. En Kassebog.

6 Marts.

d. En Parolbog.
e. En Protokol, hvori holdes Lister over Skolens Officerer og Elever; efter denne udfærdiges de i § 8 omhandlede Kvartalslister.
f. Dagbog.
g. Straffejournal.
h. Protokol for Permission og Meldinger.
i. Forhandlingsprotokol for Skoleraadet.
k. Fornødne Karakter- og Bedømmelsesprotokoller.

§ 104. 1. Chefen har Ansvaret for de til Skolens Raadighed stillede Midler og deres rette Anvendelse overensstemmende med Budgettet.

2. Han rekvirerer maanedlig hos Værftet de til Skolens Udgifter fornødne Penge.

3. Han begjærer Forsvarsdepartementets Approbation paa alle Udgifter, der vedkomme Anskaffelse af Instrumenter, Modeller, Karter, Bøger og Inventarium, samt paa tilfældige Udgifter, idet han opgiver, under hvilken Konto Beløbet bør opføres.

4. Han paaser, at den ved Skolen ansatte Regnskabsfører aflægger Varegods- og Inventarieregnskaberne overensstemmende med den for ham udfærdigede Instrux og øvrige Bestemmelser.

5. Han udsteder alle Indtægts- og Udgiftsordrer vedrørende de under Punkt 4 nævnte Regnskaber, samt anordner de ved Anskaffelser og Kassationer fornødne Besigtelser.

Til Udførelse af saadanne Besigtelser begjærer han hos Værftet den fornødne Bistand; dog bør saavidt muligt Kommissionen altid tiltrædes enten af en af de ved Skolen ansatte Inspektionsofficerer eller — hvor ingen af disse er tilstede — af Skolens Regnskabsfører.

§ 105. Alle Bilag, der vedrøre udførte Arbeider og Forbrug af Varegods, attesteres saavidt mulig af en af de ved Skolen ansatte Officerer.

§ 106. Efter hvert Togts Slutning indsendes til Forsvarsdepartementet og Carljohansværns Værft Opgave over Lønninger, udbetalte ombord til Sofficerseleverne, og aarlig inden 3 Maaneder efter Budgetaarets Udløb til Revisionsdepartementet følgende Regnskaber:

1. Pengeregnskab, konteret overensstemmende med Budgettets Titler og med særskilt Rubrik for ikke budgetterede Indtægter og Udgifter, hvilket Regnskab aflægges af Skolens Chef. Extrakt af Skolens Regnskab indsendes kvartaliter til Forsvarsdepartementet.

2. Et Varegods- og et Inventarieregnskab, der aflægges af Skolens Regnskabsfører overensstemmende med den for ham givne Instrux.

IV. Søkadetkorpsets Fond.

§ 107. 1. Søkadetkorpsets Fond bestyres af Chefen for Søkrigsskolen og to andre Medlemmer, som dertil udnævnes blandt Marinens Embedsmænd og Betjente (Lov af 16de Mai 1860).

6 Marts. 2. Ved Fondet ansættes af Forsvarsdepartementet en Kasserer og Regnskabsfører, der tillige fungerer som Bestyrelsens Sekretær og har at rette sig efter den for ham af Departementet udfærdigede Instrux.

§ 108. Gjennem Bestyrelsen indsendes budgetaarlig inden 3 Maaneder efter Regnskabsterminens Udløb saavel til Revisionsdepartementet som til Statsrevisionen (Kgl. Resolution af 3die Juli 1869) Regnskab over Fondets Midler, Indtægter og Udgifter.

Til Forsvarsdepartementet afgives Kvartalsextrakter samt ved Terminens Slutning Hovedextrakt af Regnskabet.

Sjette Kapitel.

Almindelige Bestemmelser.

I. Chefers Indsættelse og Afløsning.

§ 109. 1. Bliver Stationschef ansat, presenteres for ham, naar han overtager sin Kommando, samtlige Korpser og Militærafdelinger ved Hovedstationen, opstillede til Parade, af vedkommende Korps- eller Afdelingschefer. Ansættelsen kundgjøres, og militær Honnør gjøres. Ved Afløsning af Stationschef foregaar Præsentationen ved den Fratrædende, for hvem derefter gjøres militær Honnør.

2. Naar Chefen for et Korps eller en dermed ligestillet Afdeling skal overtage sin Kommando, presenteres Korpset eller Afdelingen for ham, opstillet til Parade, af den Fratrædende. Ansættelsen kundgjøres og militær Honnør gjøres for den tiltrædende Chef, som derpaa overtager Kommandoen og lader gjøre Honnør for den Fratrædende.

3. For en tiltrædende Kompanichef forestilles Kompaniet, opstillet til Parade, af Korpschefen, som kundgjør Ansættelsen.

4. Naar en Officer er beordret til Værftschef, skulle alle til Værftet hørende Officerer, civilmilitære Embedsmænd og Betjente presenteres for ham af den Fratrædende, og Ansættelsen kundgjøres for Mandskaberne ved Opslag.

§ 110. 1. Enhver tiltrædende Chef modtager det til hans Post hørende Arkiv efter en derover af den Fratrædende forfattet Fortegnelse, der opbevares i Arkivet; paa et ligelydende Exemplar kvitterer han for Modtagelsen.

Kompaniernes Depoter overleveres paa samme Maade.

2. Dør en Korps- eller Kompanichef eller Chefen for Søkrigsskolen, skal den, som overtager Kommandoen efter ham, modtage Arkivet i to Officerers Nærværelse. Kompaniets Depot overleveres paa samme Maade. Dør en Værftschef, skal den, som overtager Stillingen efter ham, modtage Arkivet og i Tilfælde Kassen i Nærværelse af to Officerer eller andre paalidelige Mænd efter Forsvarsdepartementets nærmere Bestemmelse. Paa samme Maade overleveres Kasse, der bestyres af nogen af de ovennævnte militære Chefer.

3. Kasse, der bestyres af enkelt Officer, overleveres ved hans Fratrædelse eller dødelige Afgang til hans Eftermand mod Kvittering, hvorhos den Fratrædende, eller i Tilfælde hans Bo, snarest mulig har at aflægge behørigt Regnskab til Revisionsdepartementet og indsende Extrakt af samme til Forsvarsdepartementet. Kasse, der bestyres ved en Kommission, optælles ved Fra- eller Tiltrædelse, hvorhos Extrakt af Pengeregnskabet opgjøres. 6 Marts.

§ 111. 1. Det paaligger den fratrædende Kompanichef at underrette sin Efterfølger, om Kompaniet for nogen Underofficer eller Menig staar inde enten med Pengeforskud eller Borgen eller for Munderingssager, samt i saa Tilfælde at meddele Oplysning om det samlede Beløbs Størrelse for Enhver.

Dersom Beløbet i noget Tilfælde overstiger det Maximum, som det er Kompanichefen tilladt at staa inde for af Kompaniets Kasse (§ 78), skal den tiltrædende Kompanichef sørge for dets Dækkelse paa den i § 78 foreskrevne Maade, og Pengeansvar herfor ikke gjøres gjældende hos den Fratrædende, medmindre Manden dør, deserterer eller afskediges, uden at det Maximum overskridende Beløb er bleven fuldt dækket.

Endvidere paahviler det den fratrædende Kompanichef at underrette sin Efterfølger, om Nogen har noget tilgode af Kompaniet.

2 Den tiltrædende Kompanichef modtager og kvitterer for Kompaniets Kasse efter det Beløb, som Kassebogen udviser, efterat han har forvisset sig om dettes Rigtighed efter Anførslerne paa de forskjellige Poster.

II. Eds Aflæggelse.

§ 112. 1. Naar Hyldingsed skal aflægges, opstilles Korpset formeret til Parade. Flaget bæres af en af de ældre Underofficerer, der stiller sig midt foran Fronten.

2. Chefen lader gjøre „Presenter Gevær", indtager sin Plads til Parade, tager Sablen i venstre Haand og opløfter høire Haand til Edsaflæggelse, nemlig de tre første Fingre strakte i Veiret og de to andre indbøiede i Haanden. Auditøren eller en dertil beordret Officer træder frem, stiller sig midt imod Chefen og forelæser Eden, som Chefen derpaa aflægger.

3. Chefen lader derpaa gjøre „Ved Foden Gevær" og Geværet derefter føre over til venstre Side, tager selv Plads midt foran Korpset, vendt imod samme, og lader Korpset tage Stilling til Edsaflæggelse med høire Haand saaledes som angivet under Punkt 2. Officerer og Underofficerer, der bære Sabel, tage denne i venstre Haand. Flaget nedsættes ved Foden og holdes med venstre Haand.

4. Eden forelæses af Auditøren eller en dertil beordret Officer, opstillet paa venstre Side af Chefen, og aflægges derpaa af det hele Korps paa engang.

6 Marts. 5. Er en høiere Befalende end Korpschefen tilstede i Anledning af Edens Aflæggelse, gives ham først militær Honnør, hvorefter hans Bestemmelse om Korpsets Opstilling indhentes. Eden aflægges derefter saaledes som anført, og der gives atter militær Honnør for den høiere Befalende, inden Korpset afmarcherer.

6. Ere Afdelingerne ikke under Vaaben, træder befalet Hilsen istedetfor „Presenter Gevær".

7. Ovenanførte Bestemmelser gjælde ogsaa — forsaavidt anvendelige — for de med Korpserne ligestillede Militærafdelinger.

8. Udenfor Hovedstationen aflægges Hyldingseden paa den Maade, som for Tilfældet af Marinekommandoen bestemmes.

9. Formular for Hyldingsed:

Vi her forsamlede Krigsmænd af den norske Marine erklære for den alvidende Guds Aasyn, at vi i nærværende Stund gjentage til vor nu paa Thronen opstegne naadigste Konge, Hans Majestæt N. N., den Ed, vi forhen have aflagt til Kongeriget Norges Konstitution og dets Konge.

§ 113. 1. Naar Nogen af Kongen er udnævnt til Officer, skal han aflægge Embedsed ved at forsyne Edsschemaet med sin egenhændige Underskrift, hvorefter han indsender samme til den, af hvem Udnævnelsen officielt er bleven ham meddelt, som derpaa indsender Eden til Marinekommandoen.

2. Formular for Embedsed:

Jeg (fulde Navn og Charge) lover og sværger at vise Konstitutionen og Hans Majestæt Kong N. N. Lydighed og Troskab, saasandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord.

Datum. Navn.

§ 114. 1. Naar Menige antages, og Troskabsed ved Antagelsen er foreskreven, oplæses Edsformularen af en Officer i Korps- eller Afdelingschefens Nærværelse, hvorefter Eden aflægges med den høire Haand stillet som anført i § 112.

2. Formular for Troskabsed:

Jeg lover og sværger at vise Kongeriget Norges Konstitution og Hans Majestæt Kong N. N. Lydighed og Troskab og at ville som ærekjær Krigsmand vove Liv og Blod i Rigets Tjeneste, naar og hvor det befales af Hans Majestæt Kongen eller paa hans Vegne af mine Foresatte, saasandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord.

§ 115. 1. Ethvert Medlem af en Krigsret, der enten for første Gang har Sæde i en saadan Ret, eller som forhen kun har aflagt Dommered for enkelt Sag, har, forinden Dom affiges, at aflægge Dommered, saaledes at denne bliver gjældende for enhver Krigsretssag, hvori han maatte komme til at dømme.

2. Eden aflægges i Retten mundtlig efter Oplæsning af Auditøren. Der gjøres Tilførsel i Justitsprotokollen om, at den er aflagt.

3. Formular for Dommered: 6 Marts.

Jeg lover og sværger ved den alvidende Gud at ville i enhver Sag, jeg som Dommer kommer til at behandle ved denne eller ved nogen anden Krigsret, handle og domme efter mit bedste Skjønnende overensstemmende med Lovene og ikke af nogensomhelst Grund afvige fra, hvad jeg efter nøiagtig Prøvelse og derpaa grundet Overbevisning anser for Ret, saasandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord.

§ 116. Medlemmer af den jødiske Religion og de, der efter Lov af 6te Juli 1887 istedetfor Ed have at afgive den i Loven foreskrevne Forsikring, aflægge sin Ed eller Forsikring særskilt.

Med Hensyn til Formularerne for denne Ed eller Forsikring forholdes overensstemmende med, hvad der af Kongen er eller bliver bestemt.

§ 117. Ved al Edsaflæggelse oplæses Formularen langsomt og tydeligt i korte Afsnit, der gjentages af Enhver, som skal aflægge Eden.

III. Parol.

§ 118. 1. Parol udgives af Marinekommandoen, af Stationschefen, af Korpscheferne, af Chefen for Søkrigsskolen og af alle Værftschefer.

Ved Parolen bekjendtgjøres i Almindelighed alle Ordrer og Bestemmelser, der angaa den militære Tjeneste.

2. Ordentligvis udgives i Fredstid Parol kun engang om Ugen, men det beror paa vedkommende Chef at udstede Parol oftere, om det findes fornødent. Alle mødende Officerer betegne ved sit Navns Underskrift i Parolbogen, at de have gjort sig bekjendte med Parolen.

3. Ved hver Maaneds Begyndelse tilsendes enhver Officer samt enhver af Marinens Læger og Marinens Auditør et Aftryk af den af Kommandoen udgivne Parol for den forløbne Maaned, almindeligvis gjennem deres nærmeste militære Foresatte, der midlertidig opbevarer Aftrykkene til de Officerer, til hvilke Forsendelse eller Overlevering ikke hensigtsmæssig kan finde Sted strax.

§ 119. Naar vedkommende Chef anser saadant fornødent, bekjendtgjøres ogsaa Feltraab og Løsen i Parolen.

§ 120. 1. Enhver Officer møder til Parol hos den, der efter § 7 er hans nærmeste militære Foresatte, naar han opholder sig paa det Sted, hvor Parolen udgives.

2. Officerer, der ikke møde til Parol, skulle selv sørge for at blive vidende om det ved Parolen Bekjendtgjorte; Adgang til at gjennemse Parolbøgerne bør derfor gives dem.

3. De, der udgive Parol, kunne fritage enkelt Officer for kortere eller længere Tid for at møde, men den Fritagne har da at iagttage Bestemmelsen i Punkt 2.

6 Marts.

IV. Æresbevisninger.

§ 121. 1. Naar Kongen beærer Marinens Hovedstation med sin Nærværelse, skal han modtages af Stationschefen eller, om ingen saadan er ansat, af den ældste tjenstgjørende Officer ved Stationen. Stationschefen eller i Tilfælde førnævnte ældste Officer skal tillige bestemme, hvem der har at fremmøde til Kongens Modtagelse, og i hvilken Udstrækning Stationens somilitære Mandskaber skulle paradere.

2. Kommer Kongen til et af Marinens mindre Værfter, modtages han af Værftschefen og af de af Værftets Officerer og øvrige Funktionærer, som denne bestemmer.

§ 122. Paa samme Maade som i § 121 er bestemt, bliver ogsaa at forholde ved Besøg paa Hovedstationen eller paa noget Værft af Deres Majestæter Dronningen eller Enkedronningen, Deres Kongelige Høiheder Kronprindsen eller Kronprindsessen eller nogen anden Person af det Kongelige Hus eller af nogen Person af et udenlandsk Kongehus, — saafremt Hans Majestæt Kongen ikke ogsaa er tilstede.

§ 123. Naar Marinens Officerer eller Mandskaber forrette Garnisonstjeneste ved Marinens Værfter, skal for Æresbevisnings Afgivelse med Gevær og Spil iagttages de Bestemmelser, som herfor findes anført i Tjeneste- og Exercerreglementerne for den Kongelige norske Arme.

Disse Reglementer blive ogsaa at befølge, naar somilitær Afdeling under Vaaben skal afgive Æresbevisning under Tjenstgjøring iland. Naar Afdelingen ikke er under Vaaben, hilses paa den i det gjældende Hilsningsreglement foreskrevne Maade.

V. Ceremoniel.

§ 124. 1. Marinens militære og civilmilitære Embedsmænds Rang er opført i Rangreglementet tilligemed de med dem i Rang ligestillede af Armeens militære og civilmilitære Embedsmænd.

2. Den gjensidige Stilling for Marinens Underbefalingsmænd er angivet i dette Reglements § 12.

§ 125. Ved Begravelse af Officerer kommanderes Marschaller efter den Charge, den Afdøde indehavde, nemlig for Admiralsperſoner 2 Kommandørkapteiner, for Kommandører 2 Kapteiner, for Kommandørkapteiner og Kapteiner to Premierløitnanter og for Løitnanter 2 Løitnanter, dog ikke høiere i Grad end den Afdøde. Lignende Bestemmelser gjælde ogsaa ved Begravelse af civilmilitære Personer. Marschallerne skulle ordne Ligfølget og ved Begravelsen kjøre eller gaa foran Liget med sort overtrukne Marschalstave.

Paa Hovedstationen beordres Marschallerne af Stationschefen, der ligeledes anordner det Fornødne med Hensyn til Ceremoniellet ved Begravelser overensstemmende med Bestemmelserne i dette Af-

snit. Er ingen Stationschef ansat, anordnes det Fornødne af Che- 6 Marts.
fen for Sømilitære Korps, og udenfor Hovedstationen af den høieste sømilitære Befalingsmand paa Stedet.

§ 126. Under Begravelsesceremonien for Officerer og med dem ligestillede civilmilitære Personer skal ved Porten til Sorgehuset stilles en Vagt af to Underofficerer.

§ 127. Ligtoget ordnes saaledes:

Musikken,
En Underofficer med Flaget paa halv Stang,
Begravelsesparade,
Underofficers- eller Officers-Ligbærere (alene for Officerer eller ligestillede Civilmilitære),
Marschaller,
Officerer med den Afdødes Ordener,
Kisten med den Afdødes Sabel og Balg, lagt i Kors ovenpaa,
Ligfølget — først den forrettende Geistlige og den Afdødes nærmeste Slægtninge, derefter Militære og Civilmilitære i Rangfølge.

Sørgeskud gives efter Salutreglementet, idet Kisten sænkes i Graven. Efter Jordpaakastelsen heises Flaget i Top.

Ved civilmilitære Personers Begravelse gives ikke Salut.

§ 128. Ved Begravelse af i Naade afskedigede Officerer og med dem ligestillede civilmilitære Personer gives — om Familien forlanger og Omstændighederne tillade det, — den Honnør, den Afdøde havde tilkommet, om han ved Dødsfaldet havde staaet i Tjenesten med seneste indehavte Charge.

§ 129. Naar en Underofficer begraves, skal mindst 1 Officer ved Kompaniet, alle dets Underofficerer og 16 Menige deltage i Ligfølget; naar nogen Menig begraves, følger 1 Officer, 4 Underofficerer og 8 Menige af Kompaniet.

§ 130. Ved militære Begravelser skal Liget bæres ud af Sørgehuset eller Kirken og paa Kirkegaarden til Graven af militære Personer, nemlig Stabsofficerers Lig af Subalternofficerer, Subalternofficerers af Underofficerer, og Underofficerers og Meniges af Menige.

§ 131. Samtlige i denne Afdeling foreskrevne Regler blive kun at iagttage, forsaavidt Omstændighederne tillade saadant, ligesom det er den Afdødes Familie tilladt at gjøre Indskrænkninger i Ceremoniellet.

VI. Befalet Sorg.

§ 132. 1. Ved Sorg efter Kongen eller Dronningen bære Officerer og civilmilitære Embedsmænd sort Kruseflor, knyttet om den venstre Arm ovenfor Albuen, med 15 Centimeter lange hængende Ender, samt Flor paa Hæftet af Værget ved Siden af Felttegnet. Trommerne klædes med sort Tøi, og paa Blæse-Instrumenter fæstes Sørgeflor.

6 Marts. 2. Indtil det Kongelige Lig er bleven begravet, skal Spillet altid være dæmpet, og ved alle Parader bruges Sørgemarsch.

3. Sorg for andre Personer af det Kongelige Hus betegnes efter særskilt udfærdigede Ordrer.

4. Sorg efter Forældre, Hustru eller Børn betegnes med sort Kruseflor, knyttet om venstre Arm paa ovennævnte Maade.

Al anden Sorg betegnes med sort Kruseflor, fæstet om den venstre Arm ovenfor Albuen, uden Knuder eller Ender.

VII. Fredsstation, Permission og Melding.

§ 133. 1. Carljohansværn er Marinens Hovedstation, hvor alle Søofficerer skulle bo, naar de ikke ere beordrede til Tjeneste eller have faaet Tilladelse til at bo paa andre Steder.

2. Christiania, Fredriksværn, Christiansand, Bergen og Trondhjem ere sømilitære Stationer.

§ 134. 1. Marinekommandoen kan, naar Tjenesten kræver det, befale enhver Officer at tage Station paa hvilkensomhelst af de sømilitære Stationer og paa ethvert Sted, hvor permanente Foranstaltninger til Torpedoforsvar ere trufne; dog bør dette i Almindelighed ikke ske for kortere Tid end tre Maaneder.

2. Marinekommandoen kan tillade enhver Officer i Fredstid at bo udenfor Hovedstationen, dog kun inden Riget, og Tilladelsen skal altid være betinget af, at ingen Udgifter derved paaføres det Offentlige.

§ 135. 1. Tilladelse til Reiser udenfor de forenede Riger ansøges af Admiraler og af Cheferne for Marinens Værfter, Korpser og med dem ligestillede Afdelinger hos Kongen, og ligeledes hos Kongen af alle øvrige Officerer, naar Reisens Varighed overskrider 3 Maaneder, men ellers af disse Officerer hos Marinekommandoen.

Tilladelse for Officerer til at fare med Dampskib, som gaar i regelmæssig Fart fra Norge til Udlandet, meddeles af Marinekommandoen.

2. Tilladelse til Ophold i Sverige for længere Tid end 3 Maaneder ansøges af alle Officerer hos Kongen, for et kortere Tidsrum derimod hos Marinekommandoen.

Enhver af Marinekommandoen meddelt Permission for Officerer til Reise eller Ophold udenfor Riget indmeldes til Kongen.

3. Tilladelse for Underofficerer og Menige til Reiser udenfor Riget meddeles af Marinekommandoen.

§ 136. 1. Tilladelse til Reiser inden Riget og Ophold paa andre indenrigske Steder end den anviste Station meddeles af Marinekommandoen. I Regelen bør ingen Officer modtage noget Hverv udenfor den militære Tjeneste, uden at Anmeldelse derom gives til Marinekommandoen.

2. Stationschefen, Værftscheferne, Korpscheferne og Chefen for Søkrigsskolen kunne permittere de dem underlagte Officerer, Un-

derofficerer og Menige indtil 1 Maaned, dog ikke til Reiser uden- 6 Marts.
for Riget. Meddelelse af Permission paa længere Tid end 1 Uge indmeldes til Marinekommandoen, der midlertidig kan gjøre Indskrænkning i eller ophæve disse Chefers Permitteringsret.

3. De Officerer, der efter det Foregaaende have Ret til at permittere, og de, der have Station paa samme Sted og have høiere Anciennetet end disse, kunne i Fredstid uden Marinekommandoens Tilladelse være fraværende fra Stedet indtil 72 Timer; dog have de at drage Omsorg for, at Tjenesten ikke lider ved deres Fravær.

4. Tjenstfri Officerer kunne i Fredstid være fraværende fra Bostedet uden Permission indtil 1 Uge; til et længere Fravær maa de ansøge om Permission. Fravær over 72 Timer skal indmeldes til nærmeste militære Foresatte. Marinekommandoen kan gjøre Indskrænkning i Retten til at være fraværende fra Bostedet uden Permission.

5. Permission fra befalet Station tilstaaes kun paa Betingelse af, at det Offentlige derved ikke paaføres nogen Udgift. Som Følge heraf vil den Permitterede, forsaavidt han ved Siden af sin Officersstilling indehaver nogen Funktion, for hvilken fri Bolig er ham tilstaaet, under Permissionstiden have at udrede Kvartergodtgjørelse til Stedfortræderen eller med denne have at ordne sig paa anden Maade, der ikke medfører Udgift for det Offentlige.

§ 137. I Almindelighed tilstaaes Officerer ikke Permission for længere Tid paa engang end 2 Aar, uden at stilles à la suite i den Tid, Permissionen overstiger dette Tidsrum, medmindre Permissionen benyttes til Koffardifart eller fremmed Orlogstjeneste, i hvilket Tilfælde indtil 4 Aars Permission kan ventes indvilget.

Naar en Officer er stillet à la suite, oppebærer han ingen Gage; hans Nummer besættes, og han kan ikke indtræde, før et Nummer i hans Charge bliver ledigt.

Blive Officerer, som staa à la suite, beordrede til Tjeneste, oppebære de sædvanlig Aflønning for den Tid, de tjenstgjøre. Naar en Officer har staaet à la suite i 4 Aar, skal han indtræde ved første Vakance eller søge Afsked.

§ 138. En permitteret eller à la suite staaende Officer kan til enhver Tid indkaldes til Tjeneste.

§ 139. Naar en Officer er beordret til Tjeneste, melder han sig til fastsat Tid til Chefen for den Militærafdeling eller det Skib, hvor han skal tjenstgjøre. Er han selv Chef, melder han til Marinekommandoen eller, i Tilfælde Stationschefen bliver hans nærmeste militære Foresatte, til denne, at han har overtaget den beordrede Tjeneste.

Hindres han ved lovligt Forfald i at overtage Tjenesten, skal han snarest mulig melde saadant med Opgivende af Forfaldets Beskaffenhed baade til den, under hvem han skulde have tjenstgjort, og til den, af hvem han modtog Ordren.

6 Marts. § 140. Naar en Officer har tilendebragt et befalet Søtogt eller udført noget andet ham paalagt Hverv udenfor Stationen og ingen anden Ordre eller Tilladelse har modtaget, begiver han sig til sin Station eller sit tilladte Bosted (§§ 133 og 134) og melder sin Tilbagekomst.

§ 141. 1. Naar en Officer ankommer til Christiania, melder han sig til Marinekommandoen; ankommer han til Stockholm, melder han sig til Referenten for somilitære Kommandosager dersteds.

2. Kommer han til Hovedstationen, melder han sig til Stationschefen eller, om ingen saadan er ansat, til Chefen for Somilitære Korps.

3. Kommer han til en af de andre somilitære Stationer, melder han sig til Værftschefen.

4. Kommer han i Tjenesteanliggender til en Fæstning, melder han sig til Kommandanten.

5. Naar speciel Tjeneste er ham anvist ved Hovedstationen, melder han sig foruden til Stationschefen tillige til den Chef, under hvem han skal tjenstgjøre; er ingen Stationschef ansat, melder han sig kun til egen Chef.

6. Officerer, der have høiere Anciennetet end den, der efter Foranførte skulle modtage Meldingen, ere fritagne for samme.

7. Afreise meldes efter samme Regler som Ankomst.

8. Alle Meldinger skulle ske inden 24 Timer efter Ankomsten eller før Afreisen.

9. Naar Ophold i private Anliggender ved en somilitær Station ikke kommer til at overstige 7 Dage, kan Melding ske skriftlig. Melding fra Syge kan ske skriftlig eller ved en anden Officer. Alle andre Meldinger ske personlig.

10. Naar et Ophold ved Hovedstationen, i Christiania eller i Stockholm ikke er længere end 24 Timer og ved nogen af de øvrige Stationer ikke længere end 48 Timer, kan Melding undlades.

11. Elever af Søkrigsskolen, Underofficerer og Menige have med Hensyn til Melding at rette sig efter de for dem herom af vedkommende Chef givne Bestemmelser.

§ 142. Officerer, der ere permitterede, befinde sig paa Reiser eller staa à la suite, skulle ved fornødne Meldinger sørge for, at deres nærmeste militære Foresatte ere vidende om, hvor de opholde sig, eller hvis Opholdssted er underkastet jevnlig Forandring, hvor Meddelelser kunne træffe dem, og ligeledes Officerer, der ere fraværende uden Permission, sørge for, at Meddelelser fra deres nærmeste militære Foresatte kunne træffe dem under deres Fravær.

VIII. Expeditionsmaaden.

§ 143. 1. Tjenestemeddelelse til en Officer fra en høiere Befalende skal almindeligvis gaa gjennem den Chef, der efter § 7 er Officerens nærmeste militære Foresatte.

Tjenestemeddelelser til en Underofficer eller en Menig stiles 6 Marts.
i Almindelighed til vedkommende Chef, for af ham at befordres videre til Bestemmelse.

2. Alle Meddelelser, som ifølge den af Kongen givne Instrux vedrøre Stationschefens Myndighed, skulle gaa gjennem ham.

3. Meddelelser fra Forsvarsdepartementet angaaende Økonomi og Regnskabsvæsen samt Antegnelser og Decisioner fra Revisionsdepartementet gaa almindeligvis direkte til eller gjennem vedkommende Værfts-, Korps-, Flaade-, Eskadre-, Afdelings-, eller Skibschef, der igjen bekjendtgjør dem for Vedkommende.

§ 144. 1. Naar Omstændighederne gjøre saadant fornødent, kan den høiere Befalende sende en Tjeneste-Meddelelse direkte til den, hvem den angaar, men han bør da i Almindelighed paa samme Tid kundgjøre dette for den, gjennem hvem Meddelelsen ellers skulde have gaaet.

2. Den, der saaledes modtager Meddelelse fra en høiere Befalende, som ikke er Modtagerens nærmeste militære Foresatte, skal strax derom afgive Rapport til denne sidste, saafremt det ikke i Meddelelsen tilkjendegives ham, at saadant er overflødigt eller ikke tilladt.

§ 145. 1. Alle Rapporter, Forestillinger, Forslag eller Andragender, som angaa Kommando, Disciplin, Tjenstgjøring, Øvelse og Undervisning, og som ikke i Henhold til givne Bestemmelser kunne faa sin Afgjørelse af vedkommende Chef, eller efter sin Natur kun ere til Underretning for ham, stiles til Marinekommandoen. Vedkommende Chef paaser, at Forskrifterne i Henseende til Form og Behandling ere iagttagne.

2. Angaa de derimod det Økonomiske, saasom Værftsvirksomhed og Regnskabsvæsen, Indrullering og Sessionsvæsen, Søkvæsthuskassen, Søkadetkorpsets Fond, andre Marinen vedkommende Fonds, det Økonomiske i Henseende til Bestyrelsen af Marinens Korpser, Afdelinger og dens Undervisningsvæsen, stiles de til Forsvarsdepartementet og sendes direkte til dette af vedkommende Chef. Beregninger over Skyds- og Diætgodtgjørelse indsendes til Forsvarsdepartementet gjennem nærmeste militære Foresatte, men i det Tilfælde at de ere foranledigede ved Møde i Kommission, gjennem de Myndigheder, fra hvem Indkaldelse til Mødet er kommet. Besvarede Regnskabsantegnelser indsendes til Revisionsdepartementet gjennem vedkommende Chef inden den fastsatte Frist.

§ 146. 1. Rapporter, Meldinger, Forestillinger, Klager og Andragender skulle fremføres eller indsendes til nærmeste militære Foresatte (§ 7), som expederer Sagen efter dens Beskaffenhed enten til sin nærmeste militære Foresatte eller til den Myndighed, Sagen er bestemt for.

2. Har nogen flere Tjenestefunktioner, og Sagen ei udelukkende kun angaar den ene af dem, skal den forevises for samtlige hans nærmeste militære Foresatte og expederes af den ældste af dem.

6 Marts. 3. Et Forebringende af flere i Fællesskab maa ikke fremføres af disse samtlige, men kun af to af dem paa Alles Vegne. I saadant Tilfælde er det den nærmeste militære Foresatte for disse to og — dersom de have forskjellige saadanne Foresatte — den ældste af dem, der skal expedere Sagen, idet forøvrigt Forskrifterne i Punkt 2 iagttages.

4. Rapporter, Meldinger og Andragender kunne ogsaa indsendes direkte til den høiere Befalende, naar Omstændighederne gjøre saadant fornødent for Siemedets Opnaaelse, og det derhos er aabenbart, at der ikke dermed tilsigtes nogen Tilsidesættelse af den Agtelse, som skyldes den nærmeste militære Foresatte. I saadant Tilfælde skal Gjenpart af det Indgivne paa samme Tid indsendes til sidstnævnte tilligemed Oplysning om, hvad der har nødvendiggjort Afvigelsen fra den almindelige Forskrift.

5. Enhver, der modtager en skriftlig eller telegrafisk Ordre, skal erkjende dens Modtagelse, saasnart ske kan.

§ 147. 1. Til alle Tjenesteskrivelser skal benyttes godt, holdbart Papir i Folioformat. Paa første Side øverst til Høire anføres Sted og Datum. Den egentlige Skrivelse begyndes paa en Kvart à en Halv af Sidens Høide fra oven.

2. I Skrivelsen maa der i Regelen kun være omhandlet et enkelt Tjenesteanliggende og hvad med samme staar i direkte Forbindelse.

3. Naar der til Skrivelsen behøves flere Ark, skulle disse sammenhæftes enten ved en gjennemtrukket Snor eller Traad eller paa en anden hensigtsmæssig Maade, men i ethvert Fald saaledes, at Skrivelsen uden Vanskelighed kan læses.

4. Til Skrivelser, der ikke ere til Kongen eller til nogen af de i § 149 nævnte Myndigheder, kan et halvt Folioark benyttes, naar med Iagttagelse af de forøvrig foreskrevne Regler Skrivelsen kan faa Plads derpaa.

§ 148. I Skrivelser til Kongen skal det første Blad være brudt midtover efter Længden, og paa den første Side kun den høire Halvdel benyttes til den egentlige Skrivelse. Paa de øvrige Sider skrives tværsover hele Sidens Bredde, idet der lades en Margen, 5 à 6 Centimeter bred paa Sidens venstre Kant.

Foroven paa høire Halvdel af første Side anføres: „Til Kongen".

§ 149. Til Regjeringen og dens Departementer, Arme- og Marine-Kommandoen brækkes det første Blad, og Siderne beskrives saaledes som anført for Skrivelser til Kongen.

Øverst paa første Sides venstre Halvdel anføres Ordet „Fra", efterfulgt af Affenderens Myndigheds- eller Funktions-Betegning eller hans Embedsstilling, efter Omstændighederne paafulgt af hans fulde Navn. Umiddelbart derpaa anføres til Venstre Ordet „Til", efterfulgt af Adressatens Myndigheds- eller Funktions-Betegning eller

hans Embedsstilling, efter Omstændighederne paafulgt af hans fulde Navn, skrevet tværsover hele Sidens Bredde. 6 Marts.

§ 150. I Skrivelser til andre Myndigheder end i § 149 nævnt eller til særskilte Personer skrives der ogsaa paa første Side tværsover dens hele Bredde, idet der dog lades en Margen 5 à 6 Centimeter bred paa saavel dennes som de øvrige Siders venstre Kant. For Betegning og Angivelse af Affenderen og Adressaten gjælder samme Regel, som er givet i § 149.

§ 151. 1. For alle Ansøgninger skal det første Blad være brudt, og Siderne beskrives, saaledes som forskrevet i §§ 148 og 149. Paa venstre Halvdel af første Side, i Høide med Skrivelsens Begyndelse paa høire Halvdel (§ 147), gives et kort Uddrag af hvad der søges om, begyndende med Ansøgerens fulde Navn og Embedsstilling.

2. Dersom Ansøgningen i Henhold til Fuldmagt er skrevet af en anden end selve Ansøgeren, skal derhos dette anføres paa første Sides venstre Halvdel tilligemed Forklaring om Aarsagen dertil.

§ 152. Skrivelser undertegnes:
til Kongen med Ordet „Underdanigst" og til de i § 149 nævnte Myndigheder samt til andre Overordnede med Ordet „Ærbødigst" over Affenderens Underskrift;
til en Underordnet alene med Affenderens Underskrift.

§ 153. Skrives der i en Overordnets Sted under dennes Forfald, skal saadant i Korthed angives lige foran nysanførte Undertegning.

§ 154. 1. Paa enhver Skrivelse skal den Foresatte, gjennem hvem den fremsendes, saavidt mulig afgive fornøden Erklæring, eller naar han ikke dertil finder Grund eller Anledning, paategne Skrivelsen, at den har været ham forevist.

2. Finder en Foresat, gjennem hvem en Skrivelse sendes, Skrivelsens Indhold urimeligt eller feilagtigt eller dens Form feilagtig eller Skrivelsen paa anden Maade utilbørlig, skal han gjøre Affenderen Forestilling desangaaende.

Han maa imidlertid ikke tilbageholde Skrivelsen, naar den desuagtet begjæres fremmet, men i sin Erklæring give fuld Oplysning om den af ham gjorte Forestilling tilligemed dens Udfald.

Syvende Kapitel.

Marinens militær-tekniske Kommissioner.

I. Reguleringskommissionen.

§ 155. 1. Kommissionen bestaar af:

a. Den kommanderende Admiral — men istedetfor denne Admiralstabens Chef, naar saadan er særskilt udnævnt — som Formand, de i Christiania stationerede to ældste Officerer af Admiralstaben og Forsvarsdepartementets Marineafdelings tekniske Assistent;

6 Marts. b. Chefen for Hovedværftet, Skibsbygningsinspektøren, Direktøren for de mekaniske Værksteder, Tømesteren og Takkelmesteren, Bestyrerne af Torpedovæsenet, Marinens Navigationsvæsen samt Marinens Land- og Vandbygningsvæsen;

hvorhos Marinekommandoen særskilt for Behandlingen af en foreliggende Sag kan tilkalde en eller flere andre Søofficerer til Medlem af Kommissionen.

Af de under b nævnte Medlemmer indkalder Kommandoen kun den eller dem, der for hver enkelt vigtigere Sags Afgjørelse efter Sagens Natur kan antages at være bedst skikket til at raadslaa om den.

2. Kommissionen kan antage en Sekretær, hvortil den med Marinekommandoens Approbation vælger en Officer, som dertil er villig. Sekretæren kan deltage i Kommissionens Forhandlinger, men har ikke Stemme.

3. Kommissionens Møder holdes i Almindelighed i Christiania.

§ 156. Kommissionen har at behandle og afgive Betænkning over alle vigtigere Sager vedrørende Marinens Materiel saavelsom over andre Marinen vedkommende Sager, som forelægges den af Forsvarsdepartementet eller Marinekommandoen.

§ 157. Kommissionens Formand leder dens Forhandlinger, bestemmer og er ansvarlig for Arbeidsordningen samt besørger den forefaldende Korrespondance, hvortil fornøden Skrivehjælp antages med Forsvarsdepartementets Samtykke.

Kommissionens Udtalelse expederes til den Myndighed, som har forelagt Sagen.

II. Værftskommissionen.

§ 158. 1. Kommissionen bestaar af Chefen for Hovedværftet som Formand og Marinens samtlige Arbeidschefer; Bestyreren af Marinens Navigationsvæsen tiltræder dog kun Kommissionen, naar nogen dette vedrørende Sag skal behandles.

2. Har en Arbeidschef Forfald, kan Formanden tilkalde hans Assistent eller den under ham sorterende Arbeidsforstander til Deltagelse i Kommissionens Forhandlinger, hvilket isaafald anføres i Kommissionens Betænkning. Almindeligvis deltager den saaledes Tilkaldte kun i Forhandlingerne angaaende Poster, som vedkomme hans Arbeidsbranche.

3. Kommissionens Møder holdes ved Hovedværftet.

4. Fornøden Skrivehjælp antages med Forsvarsdepartementets Samtykke.

§ 159. 1. Kommissionen har at behandle og afgive Betænkning over alle Sager vedrørende Marinen, som forelægges den af Forsvarsdepartementet eller Marinekommandoen.

2. Naar Kommissionen er sammentraadt til Forhandling i Henhold til foranførte Punkt, kan den tillige tage under

Behandling Marinen vedrørende Sager, der forelægges den af Stationschefen eller Chefen for Hovedværftet, saafremt saadant anseES fornødent for Sagens hurtige Fremme, eller Sagen er af mindre Betydning. Expeditionen foregaar i saadant Tilfælde efter Sagens Beskaffenhed til Kommando eller Departementet gjennem den Chef, som har forelagt Sagen. 6 Marts.

3. Marinekommandoen udfærdiger Instrux for Kommissionen.

III. Artilleri- og Fortifikationskommissionen.

§ 160. 1. Kommissionen bestaar af Marinens Tømester og to andre af Marinekommandoen beordrede Søofficerer. Derhos kan Marinekommandoen for en særskilt Sags Behandling beordre endnu en Officer til Medlem. Den i Anciennetet høieste Officer af Kommissionens faste Medlemmer er dens Formand.

Kommissionens Møder holdes ved Hovedværftet, medmindre Kommandoen for Tilfældet har givet anden Bestemmelse.

2. Kommissionen har at behandle alle Sager vedkommende Søartilleriet og Kystbefæstningerne, som af Marinekommandoen eller Forsvarsdepartementet forelægges den. Almindeligvis bør alle Forslag til nyt Artillerimateriel og til væsentlige Forandringer ved det ældre behandles af Kommissionen, før de foretages til Afgjørelse af høiere Autoritet.

§ 161. Kommissionen sammentræder med militær-tekniske Kommissioner under Armeen til Fællesmøder i de Tilfælde og efter de Regler, som af Kongen bestemmes.

IV. Torpedokommissionen.

§ 162. 1. Kommissionen bestaar af Bestyreren af Torpedovæsenet, Marinens Tømester, en eller flere andre af Marinekommandoen beordrede Søofficerer og to Officerer af Armeen; De sidstnævnte tiltræde dog kun Kommissionen i de Tilfælde, hvori saadant af Kongen bestemmes. Den i Anciennetet høieste Officer af Kommissionens faste Medlemmer er dens Formand.

2. Kommissionen kan tilkalde en eller flere af Marinens Arbeidschefer til Deltagelse i sine Forhandlinger og kan sammentræde med Armeens militær-tekniske Kommissioner til Fællesmøder i de Tilfælde og efter de Regler, som af Kongen bestemmes.

3. Kommissionen har efter Forelæggelse af Marinekommandoen eller Forsvarsdepartementet at undergive alle Sager vedkommende Torpedoforsvaret, det bevægelige saavelsom det faste, forberedende Behandling. Forslag til Anskaffelse eller til væsentlige Forandringer af Torpedomateriel samt til Regler for Torpedotjenesten behandles af Kommissionen, før de foretages til Afgjørelse af høiere Autoritet.

Ottende Kapitel.

Jurisdiktion og Retspleie.

§ 163. De ved Marinen forefaldende kriminelle og militære Sager, som henhøre under Krigsret uden at henhøre under Over-

6 Marts. eller Generalkrigsretten (se Krigsartikelbrevet for Landtjenesten af 29de Juli 1756 dets §§ 745, 754, 755, 757 og 758), skulle behandles og paakjendes ved den somilitære Ret paa Marinens Hovedstation Carljohansværn.

§ 164. Den somilitære Ret bestaar af Jurisdiktionschefen som Præses samt 2de andre Søofficerer, der af Marinekommandoen tilforordnes paa ubestemt Tid, og Marinens Auditør som Assessorer. Den Jurisdiktionschef, under hvem Sagen henhører eller til hvem den henvises, har at træffe den fornødne Forføining til Undersøgelse og Paatale samt at sammenkalde og præsidere i Retten.

§ 165. Angaar en Sag flere Personer, der have forskjellige Jurisdiktionschefer, eller henhører Paagjeldende ikke under nogen af Jurisdiktionscheferne, bestemmer Marinekommandoen, til hvilken Jurisdiktionschef Sagen skal henvises.

§ 166. Jurisdiktionschefer ere Korpscheferne, Chefen for Carljohansværns Værft for de Foregaaelsers Vedkommende, der ere forøvede af nogen Somilitær i den Tid, han er afgivet til Værftets Tjeneste eller staar under Værftet, samt Chefen for Søkrigsskolen med den i § 98 angivne Begrændsning.

§ 167. Har den Jurisdiktionschef, der skal behandle Sagen, Forfald, fungerer i hans Sted en af de øvrige Jurisdiktionschefer efter Marinekommandoens Bestemmelse.

§ 168. Med Hensyn til Jurisdiktionen inden Marinen henvises forøvrig til Lov af 3die August 1824 samt til Reglementet for Marinen angaaende Revselse og Straf efter Vedtagelse uden Dom af 5te Juli 1867.

§ 169. Alle ved de somilitære Jurisdiktioner afsagte Domme skulle, inden de publiceres, af vedkommende Jurisdiktionschef tilstilles Marinekommandoen, som enten anordner Dommens Publikation og Exekution eller tilstiller Generalauditøren Sagen, hvis den efter Lov af 1ste Juli 1816 dertil kvalificerer sig.

§ 170. Auditøren skal have Tilsyn med, at Retspleien føres i de lovbefalede Former. Han gaar Jurisdiktionscheferne tilhaande med Raad i alle juridiske Anliggender, Tjenesten vedkommende.

§ 171. Auditøren fører Jurisdiktionens Justisprokokol og er ansvarlig for dens Rigtighed samt for alle ved den fremlagte Akter og Dokumenter.

§ 172. I Forhør og Krigsretter er Auditøren ansvarlig for Forhandlingernes rette Gang, overensstemmende med de for den militære Retspleie gjældende Forskrifter.

§ 173. Den somilitære Rets Domme, som ere approberede af Marinekommandoen, samt høiere Retters Domme oplæser Auditøren efter Jurisdiktionschefens Ordre enten inden den samlede Ret eller ved Parolens Udgivelse. Han er tilstede ved Exekution paa Livet for at oplæse Dommen paa Exekutionsstedet. Han besørger Bekjendtgjørelse for vedkommende Militære af alle Varselsdokumenter, som tilstilles Jurisdiktionschefen.

§ 174. Auditøren staar i Henseende til sin Embedsførelse under Generalauditørens Inspektion og afgiver til ham de Beretninger, som derfra fordres angaaende Justitsvæsenet. 6 Marts.

Forøvrigt har han at udføre de ham ifølge dette Reglement (Kap. 6 II) og hans Ansættelse paahvilende Forretninger efter de specielle Instruktioner, som maatte blive ham tildelte.

Skrivelse fra Poststyrelsen til Amtmanden i Jarlsberg og Larviks Amt, hvorved meddeles, at et Brugs Fattigvæsens Brevveksling maa anses for at være portofri. (Jfr. Lov om Fattigvæsenet paa Landet af 6te Juni 1863 § 30). 6 Marts.

Cirkulære fra Kirkedepartementet: 7 Marts.

Under de Forhandlinger, som i sin Tid førtes om at give Kvinder, der havde underkastet sig Middelskoleexamen, Adgang til de af det Offentlige oprettede Kurser, der forbereder til Lærerindeprøven af første Grad, naar de havde bestaaet en Tillægsprøve, udtalte Departementet, at man vilde fundet det hensigtsmæssigst at lade denne Sag bero, til de paabegyndte Forhandlinger om en Modenhedsprøve for Kvinder, der sluttede sig nærmere til Lærerindeprøven, var bragt til Afslutning. En Tillægsprøve i Kristendomskundskab, Modersmaal, Regning og Haandarbeide blev imidlertid anordnet ved Departementets Skrivelse til Stiftsdirektionen af 7de December 1883.

Efter den Tid er de nævnte Forhandlinger om en særegen Afgangsprøve ved de høiere Pigeskoler blevet fortsat og disses Organisation nærmere drøftet, senest i Forbindelse med Departementets Budgetforslag for de høiere Skoler for 1888—89. De til Grund for Departementets Organisationsforslag liggende Principer sees nu i det væsentlige at være blevet fulgt ved to Pigeskoler, en i Drammen, bestyret af Frk. H. Wulfsberg og Frk. Th. Bordoe, og en anden i Trondhjem, bestyret af Frk. Th. Storm. Et fra disse Skolers Bestyrelser indkommet Andragende om at afholde en Afgangsexamen, ækvivalerende Middelskoleexamen, er indrømmet ved Kgl. Resol. af 23de Feb. d. A. i Henhold til Departementets Indstilling, hvoraf et Aftryk vedlægges.

De samme Bestyrelser har ogsaa andraget om, at for Kvinder, der har bestaaet disse Skolers Afgangsexamen, maa den i Skrivelse af 7de December 1883 omhandlede Tillægsprøve blive indskrænket til en Prøve i Religion, som de kunde underkaste sig ved disse Skoler i Forbindelse med Afgangsexamen. Til Støtte herfor anføres, at disse Skoler har et 11-aarigt Kursus, og at de med den foreslaaede Ordning vil kunne føre sine Elever videre end en almindelig Middelskole baade i Kundskaber og Modenhed.

Da Departementet i sin Tid foreslog en Tillægsprøve til Middelskoleexamen for dem, der vilde opnaa Vidnesbyrd for bestaaet Lærerindeprøve, lededes det dertil af den Betragtning, at Middel-

7 Marts. skoleexamen alene var tænkt som Afslutning paa en Barneskole, medens Lærerindeprøven var beregnet paa voksne Kvinder i 18-aarsalderen. Man antog derfor, at en Tillægsprøve var nødvendig for at godtgjøre ikke blot et Tillæg, men ogsaa en modnere Tilegnelse af de Kundskaber, som man ved Lærerindeprøven tillægger størst Vegt.

Men Elever af de nævnte Skoler vil, naar de har gjennemgaaet dem og underkastet sig deres Afgangsexamen, være 17 Aar og derover, og inden de kan fremstille sig til den praktiske Del af Lærerindeprøven, 18 Aar. Disse Skolers Ordning vil ganske vist ogsaa tillade, at Eleverne i alle til Lærerindeprøven hørende Fag vil kunne føres frem til det samme Kundskabsmaal, som ved denne er forudsat. Departementet er derfor af den Mening, at den Afgangsprøve, Skolerne er bemyndiget til at afholde, som ækvivalerende Middelskoleexamen, alene behøver at suppleres med en Prøve i Kristendomskundskab og Haandarbeide af det Omfang, som i „Nærmere Bestemmelser om Lærerindeprøver af høiere Grad" er angivet; for de øvrige til Lærerindeprøven hørende Fag antages de tilsvarende Prøver ved Afgangsexamen at være fyldestgjørende. Den Forskjel, der vil være mellem Afgangsexamen og Lærerindeprøvens skriftlige Del med Hensyn til Regning, antages at kunne udjevnes ved den mundtlige Prøve. Departementet, der vil have at approbere Skolernes Undervisningsplaner, vil følgelig have at paase, at der ligesaavel til Regning som til de øvrige Fag afsættes et Timetal, som svarer til Lærerindeprøvens Fordringer deri.

Departementet har i Henhold hertil besluttet, at Kvinder, der har bestaaet Afgangsexamen ved Frk. H. Wulfsbergs og Frk. Th. Bordoes Skole i Drammen og Frk. Th. Storms Skole i Trondhjem, kan stedes Adgang til de praktiske Kurser og den praktiske Prøve efter at have i Forbindelse med Afgangsprøven underkastet sig Tillægsprøve i Kristendomskundskab og Haandarbeide af Omfang som i „Nærmere Bestemmelser" § 5 a. og m. angivet, og derved opnaa Vidnesbyrd for Lærerindeprøve af første Grad.

For Prøven i Kristendomskundskab bliver Examinator og Censor, for Prøven i Haandarbeide Censor at beskikke af Kirke- og Undervisningsdepartementet efter Forslag af Skoledirektøren, der ogsaa saavidt muligt vil have at paase, at de øvrige Prøver svarer til eller optager i sig, hvad der efter „Nærmere Bestemmelser" § 5, skal gjøres Rede for. Ligesom ved de andre Prøver kan ogsaa ved Prøven i Religion Skolens Faglærer anvendes som Examinator.

Hovedkarakteren beregnes i Overensstemmelse med „Nærmere Bestemmelser" § 8, saaledes, at Karakteren for Kristendomskundskab og Modersmaal regnes dobbelt. Af de ved Skolernes Afgangsexamen for Modersmaal og Regning (Mathematik) erholdte dobbelte Karakterer uddrages Middeltallet, der bliver vedkommende Fags Karakter. Examensvidnesbyrdet bliver at udfærdige i Overensstemmelse med „Nærmere Bestemmelser" § 9, saaledes at som

specielle Karakterer opføres for Kristendomskundskab og Haandarbeide de ved Tillægsprøven, for de øvrige Fag de ved Skolens Afgangsexamen erholdte Karakterer, hvorom en oplysende Anmærkning vedføies. 7 Marts.

Examinanderne skal ved Skolens Afgangsexamen have fyldt sit 17de Aar og maa, for de stedes Adgang til den praktiske Prøve, opfylde de i „Nærmere Bestemmelser" § 3 og 4 nævnte Betingelser.

Hvilket herved meddeles som nyt Tillæg til „Nærmere Bestemmelser" af 1ste November 1872 og med Tilføiende, at Pigeskoler med 11-aarigt Kursus vil, naar deres Ordning og Virksomhed findes tilfredsstillende, paa Andragende blive tilstaaet Ret til at afholde den her omhandlede Tillægsprøve paa samme Maade og med samme Virkning som i nærværende Skrivelse bestemt.

Skrivelse fra Indre-Departementet til Stiftamtmanden i Kristiania, foranlediget ved en Forespørgsel fra Kristiania Magistrat i følgende Anledning: 7 Marts.

Fra en Person var der til Magistraten indleveret Anmeldelse om, at et Firma, der efter Firmaregistret indehavdes af ham og en anden Person — begge som ansvarlige og signaturberettigede Medlemmer —, i Henhold til stedfunden Voldgiftsafgjørelse overensstemmende med den mellem Parterne oprettede Interessentskabskontrakt var overgaaet til ham som eneste ansvarlige Medlem og alene signaturberettiget, idet samtidig den anden Person var udtraadt af Firmaet. Da denne, uagtet opfordret ikke havde været at formaa til at underskrive Anmeldelsen, hvis Indholds Rigtighed imidlertid var bleven attesteret af Voldgiftsretten, havde Magistraten, der var i Tvivl om, hvorvidt den paagjældende Firma-Anmeldelse burde registreres og kundgjøres uden den sidstnævnte Persons Underskrift, begjært Sagen forelagt Departementet.

I Anledning heraf henholder Departementet sig til en fra Justits-Departementet indhentet Erklæring, hvori sidstnævnte Departement udtaler, at det antager, at der efter Udtrykkene i Lov af 3die Juni 1874 § 8 Litr. b. til Anmeldelse af et Medlems Udtræden af et ansvarligt Selskab alene behoves Underskrift af et Medlem, der ifølge tidligere Anmeldelse er bemyndiget til at underskrive Firmaets Navn, og at Bestemmelsen i Paragfens Litr. c. alene tilsigter betingelsesvis at give ogsaa den Udtrædende Adgang til selv at foretage Anmeldelsen. Denne Forstaaelse er ogsaa — bemærker Justits-Departementet — udtalt i Lovens Forarbeider (se Bemærkninger af vedkommende Storthingskomite i Storth. Forh. for 1873, Bind 6 B, Side 195, og i Storth. Forh. for 1874, Bind 6 B, Side 175—176), og de af Magistraten i Kristiania fremhævede Betænkeligheder skjønnes ikke at kunne begrunde noget andet Resultat. Departementet antager derfor, at den i Skrivelsen omhandlede Anmeldelse maa blive at registrere og kundgjøre.

8 Marts. **Høieste Resolution**, hvorved der i Medhold af Lov angaaende Fredning af Lax og Sørret af 23de Mai 1863 § 11 meddeles Stadfæstelse paa den i Møde den 22de November 1888 af vedkommende Fiskerieiere fattede Beslutning om Dannelse af en Forening til Ansættelse af fælles Opsyn med Laxefiskerierne i Sogndalselven i Stavanger Amt, samt om denne Forenings Organisation og Virksomhed.

8 Marts. **Høieste Resolution**, hvorved der i Medhold af Lov om Fredning af Lax og Sørret af 23de Mai 1863 § 11 meddeles Stadfæstelse paa de i Møde den 18de Juli 1888 fattede Beslutninger om Dannelse af en Fiskeriforening til Ansættelse af fælles Opsyn med Laxefiskerierne i Vefsen- og Skjærvenelven i Nordlands Amt med tilhørende udenfor liggende Fjordstrækning indtil Gaarden Sørnæs paa Fjordens søndre og Gaarden Rennæs paa nordre Side, samt om denne Forenings Organisation og Virksomhed m. v.

8 Marts. **Høieste Resolution**, hvorved der i Medhold af Lov angaaende Fredning af Lax og Sørret af 23de Mai 1863 § 11 meddeles Stadfæstelse paa de af de Fiskeriberettigede i Møde den 30te Juli 1888 fattede Beslutninger om Antallet af Opsynsmænd inden Verbyelvens Fiskeriforening i Smaalenenes Amt m. v.

8 Marts. **Skrivelse** fra Kirke-Departementet til Tilsynskommissionen for Abnormskoler i Kristiania, foranlediget ved en Forespørgsel fra Fredrikshalds Skolekommission om, hvorvidt tunghørte Børn, der ei med Frugt kan deltage i den almindelige Skoleundervisning, men dog kan undervises privat, er at betragte som abnorme, — i hvilken Anledning Departementet meddeler, at det med Tilsynskommissionen er enigt i at besvare dette Spørgsmaal benægtende. Departementet gaar — bemærker det — ud fra, at der her alene er Spørgsmaal om Børn, som paa Grund af sin mangelfulde Hørsel ikke med Nytte kan modtage almindelig Klasseundervisning, medens deres særskilte (private) Undervisning dog meddeles gjennem Øret og ikke bestaar i Børnenes Oplærelse til at læse fra Læben. Imidlertid kan naturligvis Vanskelighederne ved saadan særskilt Undervisning paa Grund af den mangelfulde Hørsel være saa store, at Barnet heller ikke har nogen Nytte af denne Undervisning; i saa Fald antages det at være berettiget til Optagelse i en Døvstummeskole.

8 Marts. **Skrivelse** fra Kirke-Departementet til Skoledirektøren i Hamar Stift, til samtlige Tilsynskommissioner for Abnormskoler og

til Skoledirektøren i Tromsø Stift, hvori paa Foranledning meddeles: 8 Marts.

Naar det ved Kgl. Resolution af 27de April 1885 (indtaget som Anhang ved Registeret til Lovtidenden 2den Afdeling for Aarene 1877—86, smlgn. Registeret Side 244) blev bestemt, at Lov om abnorme Børns Undervisning af 8de Juni 1881 skulde træde i Kraft for blinde Børn for Aldersklasserne 14—18 Aar fra 1ste Juli 1885 og for Aldersklasserne 9—13 Aar fra 1ste Juli 1886, var denne Begrændsning alene begrundet i Frygten for, at de bestaaende Skoler i de to første Aar ikke vilde kunne optage alle Aarsklasser af blinde Børn, om de i Henhold til Loven skulde blive henviste til dem, medens Forudsætningen var, at naar to Aar var forløbet fra 1ste Juli 1885, skulde samtlige de i Loven nævnte Aldersklasser være berettiget og forpligtet til at modtage den ved Loven paabudne Undervisning.

At samtlige Aarsklasser 9—21 fra 1ste Juli 1887 at regne var underkastet Lovens Bestemmelser, har man anseet det unødvendigt udtrykkelig at udtale i den Kongelige Resolution.

Høieste Resolution, hvorved efternævnte Landvigs Kommune tilhørende, i Landvig Herred og Thinglag, Nedenes Fogderi, Nedenes Amt, liggende Eiendomme, nemlig: 9 Marts.

1. L.-No. 32 N, 34 R, 35 U, 36 c og 37 B, af Matr.-No. 13, 14 og 15, Molland, Bakke og Skoddet, — af Skyld urevideret 1 Skill., revideret 2 Øre.
2. L.-No. 30 Q, 31 P, 32 O, 33 O, 34 S og 35 V, af Matr.-No. 13 og 14 Molland og Bakke, — af Skyld urevideret 2 Skilling, revideret 3 Øre.
3. L.-No. 32 M, af Matr.-No. 13 Molland, — af Skyld urevideret 8 Skilling, revideret 13 Øre, —

med deres Skyld blive at udslette af Matrikulen.

Nye Brugsregler for Holters Almenning i Nannestad, approberede af Indredepartementet den 9de Marts 1889*). 9 Marts.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Smaalenenes Amt, hvori paa Foresporgsel fra en Fattigkommission udtales, at den Forældre i Henhold til Fattiglovens § 4 paahvilende Forpligtelse til at forsørge sine Børn ikke antages at kunne udstrækkes til ogsaa at gjælde disses Ægtefæller[1]). 9 Marts.

[1]) Jfr. Skr. 7 Decb. 1888.

Skrivelse fra Kirke-Departementet til Trondhjems Stiftsdirektion, hvori Departementet i Anledning af en Foresporgsel fra 11 Marts.

*) Bekjendtgj. 16 Marts i Lovt. 1ste Afd. No. 5.

11 Marts. Leinstrandens Skolekommission udtaler, at det anser det lovmedholdigt, naar der, saaledes som efter Bestemmelsen i § 5 i den under 26de Oktober 1876 approberede Instrux vedkommende Almueskolen paa Landet i Trondhjems Stift, ved Frikvarterer indrømmes nogen Afkortning i den i Lov af 16de Mai 1860 § 6 beregnede Undervisningstid af 6 Timer.

11 Marts. **Skrivelse** fra Poststyrelsen til Postmesteren i Kristiania, hvorved meddeles, at offentlige Protokoller kunne i Anledning af deres Autorisation sendes portofrit mellem vedkommende Embeds-, Ombuds- eller Bestillingsmænd, uanseet om Udgifterne ved Protokollernes Anskaffelse paahviler det Offentlige eller ikke, men at derimod en offentlig Protokol, hvis Anskaffelse paahviler vedkommende Tjenestemand, ikke kan sendes portofrit til Autorisation direkte fra Leverandøren til paagjældende Overøvrighed.

14 Marts. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Kristiansands Stiftsdirektion, foranlediget ved Forespørgsel fra en Sognepræst om, hvorvidt en Mand, der eier flere særskilte Gaardsbrug, pligter at svare Skydsgodtgjørelse til sin Sognepræst af hvert enkelt af disse eller kun for sig selv personlig, — i hvilken Anledning Departementet udtaler den Mening, at Forpligtelsen til at deltage i Præsteskydsen i og for sig betragtet er af rent personlig Karakter, saaledes at en skydspligtig Mand alene har at svare denne Ydelse for sig selv personlig, selv om han eier flere særskilte Gaardsbrug inden vedkommende Præstegjeld. Forsaavidt der imidlertid enten ved Regulativ, Overenskomst eller hævdvunden Sædvane er indført særegne Regler i et Præstegjeld angaaende den omhandlede Forpligtelse, antages disse Særregler inden deres Omraade at maatte være bestemmende baade for Forpligtelsens retlige Karakter og for den Maade, hvorpaa den skal fyldestgjøres, saaledes at hvis den f. Ex. paa nogen af de antydede Maader er overført fra Personerne til Eiendommene i et Præstegjeld, maa den, der eier flere Eiendomme inden Præstegjeldet, ogsaa svare Skyds eller Skydsgodtgjørelse af hver enkelt af disse.

14 Marts. **Skrivelse** fra den universelle Postforenings internationale Bureau i Bern til Poststyrelsen, hvorved meddeles, at de i den universelle Postforening deltagende Landes Poststyrelser er komne overens om, at Art. XXXII, 1° i det den universelle Postkonvention tilhørende Expeditonsreglement fremtidig skal lyde saaledes:

„1. L'île de Héligoland comme assimilée à l'Allemagne au point de vue postal; les bureaux de poste allemands établis à Apia (îles Samoa), à Shang-Haï (Chine) et à Lamou (Sultanat de Zanzibar) comme relevant de l'Administration des postes d'Allemagne."

(Oversættelse) 14 Marts.

"1°. Den Helgoland, der i Postanliggender stilles lige med Tyskland; de i Apia (Samoaøerne), i Shanghaï (China) og i Lamou (Zanzibar) oprettede tyske Postanstalter som henhørende under den tyske Poststyrelse".

Cirkulære fra Indredepartementet, Poststyrelsen, til samtlige 16 Marts.
Postmestere og Postexpeditører (No. 5 for 1889), hvorved bl. a. meddeles:

III. I Vatnedalen underholdes Postbefordring ved Landpostbud en Gang ugentlig mellem Aals Postaabneri og Arnegaard i nordre Vats gjennem Dalføret Vatnedalen—Levelde—Vats.

V. Fra 1ste April 1889 og indtil videre vil der blive underholdt følgende Postaabnerier:

1. Aasenfjorden ved Dampskibsanløbsstedet Hopla i Aasens Herred, Stør- og Værdals Fogderi, nordre Trondhjems Amt, Trondhjems Postdistrikt, med 3 Gange ugentlig Dampskibsforbindelse med Trondhjem ved Dampskibet „Einar".
2. Bolkesjø i Gransherred, Øvre Telemarkens Fogderi, Bratsbergs Amt, Kongsbergs Postdistrikt, med Landpostbudforbindelse med Kongsberg 1 Gang ugentlig.
3. Donnæs paa Dampskibsanløbsstedet Aaker i Donnæs Herred, nordre Helgelands Fogderi, Nordlands Amt, Bodø Postdistrikt.
4. Kjækan paa Handelsstedet Kjækan i Kvænangens Herred, Senjen og Tromsø Fogderi, Tromsø Amt, Tromsø Postdistrikt med ugentlig Baadpost til og fra Badderens Postaabneri.
5. Kroken paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Lysters Herred, Sogns Fogderi, nordre Bergenhus Amt, Bergens Postdistrikt.
6. Norvik i Romsdalen paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Eids Herred, Romsdals Fogderi og Amt, Molde Postdistrikt.
7. Snilfjorden paa Dampskibsanløbsstedet Skorild i Hevne Herred, Fosens Fogderi, søndre Trondhjems Amt, Trondhjems Postdistrikt.

Fra 1ste April indtil videre underholdes der offentlig Bypost i Røros.

19 Marts. **Høieste Resolution**, hvorved der i Henhold til § 13 i de ved høieste Resolution af 4de Juli 1878 stadfæstede Love for „Understøttelsesfondet for trængende Haandværkere og deres Efterladte" i Fredrikshald meddeles Approbation paa en i Fredrikshalds Haandværkerforenings Generalforsamlinger den 16de Februar og 27de April 1887 fattet Beslutning om Forandring i Lovenes § 3, saaledes at Ordene „10000 Kroner" ombyttes med „4000 Kroner".

19 Marts. **Høieste Resolution**, hvorved det i Henhold til Skydsloven af 17de Juni 1869 § 1, sammenholdt med Plakat af 17de Mai 1879, samt en af Amtsformandskabet for Nordre Bergenhus Amt i 1876 fattet Beslutning bifaldes, at Skydsbetalingen ved den faste Station Hilleſtad i Hafslo Herred, Sogns Fogderi, forhøies til 15 Øre pr. km. for hver Hest.

19 Marts. **Skrivelse** fra Kirke-Departementet til Kristiania Stiftsdirektion, hvori paa Foranledning meddeles, at Departementet med Stiftsdirektionen er enigt i, at Skolelovens § 9 ikke er anvendelig paa aandssvage Personer, saaledes at der paahviler Kommunen nogen Forpligtelse til for dem at anordne særskilt Undervisning. Ligeledes er Departementet med Stiftsdirektionen enigt i, at det ikke kan paalægges Lærere, der ikke er ansat med noget Forbehold i denne Henseende, at overtage Undervisning af abnorme Børn. For saadan Undervisning, som en Lærer har overtaget efter særskilt Overenskomst, antages der ikke at tilkomme ham det i Loven af 1878 bestemte Lønstillæg af Statsmidler.

Saalænge Loven om abnorme Børns Undervisning ikke er sat i Kraft for Aandssvage, og der altsaa ikke antages at paahvile Kommunen nogen juridisk Forpligtelse til at sørge for saadanne Børns Undervisning, vil ingen Foranstaltning kunne træffes i hervomhandlede Henseende uden ad Frivillighedens Vei. Hvad Krøblinger og syge Børn, der ikke kan søge Skolen, angaar, antager man, at de ligefrem gaar ind under Skolelovens § 9, medens Skolekommunen før deres 14de Aar kun har en moralsk Forpligtelse til at sørge for deres Undervisning.

20 Marts. **Høieste Resolution***)[1]), hvorved i Henhold til Lov indeholdende Tillæg til og Forandringer i Lovgivningen om Fredning af Lax og Sørret af 17de Juni 1869 § 3 og Lov om samme Gjenstand af 15de Juni 1878 § 3 bestemmes:

1. at den ved Kongelig Resolution af 24de Juli 1876 for

[1]) Vedk. Regj.foredrag er indt. i Deptstid. for 1889 No. 18 og 19.

*) Bekjendtgj. 29 Marts i Lovt. 1ſte Afd. No. 6.

Romsdals Amt fastsatte ugentlige Fredningstid for Brugen af Kilenot og lignende Redskaber, fra Thorsdag Aften Kl. 6 til Mandag Aften Kl. 6, indskrænkes til Tiden fra Fredag Aften Kl. 6 til Mandag Aften Kl. 6. 20 Marts.

2. at den ved Høieste Resolution af 19de August 1884 fastsatte Tid, hvori det er forbudt at bruge Garn, Not og andre bundne Redskaber saavelsom Flaade- og Evjefiskerier og lignende Fangstindretninger samt Teiner og Kjær i Surnas, Drivas, Eras og Raumas Vasdrag i samme Amt, nemlig fra Lørdag Aften Kl. 6 til Onsdag Aften samme Klokkeslet, forandres til Tiden fra Lørdag Aften Kl. 6 til Tirsdag Aften Kl. 6.

Bekjendtgjørelse fra Finants- og Told-Departementet*): 21 Marts.

I Henhold til Lov om Brændevins Tilvirkning og Ombestillation af 28de Juni 1887 § 16 er det ved Kgl. Resolution af 2den Marts d. A. fastsat, at Bestemmelsen af den Mængde Brændevin, hvoraf Tilvirkningsafgift skal beregnes, fra Begyndelsen af Tilvirkningsterminen $18^{89}/_{90}$, skal foregaa ved Veining.

Ifølge den nævnte Lovparagraf skal de for Bestemmelsen af Brændevinets Mængde nødvendige Redskaber anskaffes af Brænderieierne efter vedkommende Departements Anordning.

I Kraft heraf bestemmes, at der til Veiningen kun bliver at anvende almindelige Balancevegte med Armforholdet 1 : 1 eller 1 : 10 og almindelige Decimal-Brovegte.

Balancevegterne kan anbringes med sine Lagere hængende fra Taget eller hvilende paa et fast Stativ. Hvor Brovegte benyttes, bør der særlig kræves et fast og jevnt Underlag, der tillader, at Vegten kan stilles i Vater og overhovedet gives en sto Opstilling. Forinden en Veiningsforretning paabegyndes, bør vedkommende Kontrollor overbevise sig om, at Vegten er i tilbørlig Orden.

Med Hensyn til Veiningsmaaden bemærkes, at Brændevinet kan veies paa Foustager, der fyldes direkte fra Beholderen. I dette Tilfælde bør først den tomme og derefter den fyldte Foustage veies, hvorefter Brændevinets Nettovegt findes ved fra Bruttovegten at fradrage Tharaen.

Forsaavidt Brænderieierne maatte ønske det, kan der istedetfor Foustager anvendes aabne Kar, der tømmes efter Veiningen. Der

*) Bekjendtgj. 29 Marts i Lovt. 1ste Afd. No. 6.

21 Marts. bør i dette Tilfælde være to saadanne Kar, som vexelvis fyldes og efter Veiningen tømmes. Veiekarrene, der bør være saaledes indrettede, at de med Lethed kunne tømmes, skulle være af Metal, og holde mindst 100 Liter. Da en Del af det i Veiekarret paafyldte Brændevin bliver hængende ved Karrets Vægge, efterat det er tømt, bør Karret, strax før Veiningen paabegyndes, fugtes indvendig med Brændevin og Tharaen for det saaledes fugtede Kar findes for at benyttes til Fradrag i de ved den efterfølgende Veining fundne Bruttovegter.

Det fundne Kvantum i Vegt omsættes til Maal efter Tabel V i det af Justerbestyrelsen udgivne Skrift „Om Alkoholometret", ved hvilken Beregning den ved Observation og ved Benyttelse af Tabel I i samme Skrift fundne sande Styrke i tiendedels Procenter bliver at benytte uden nogen Reduktion.

22 Marts. **Høieste Resolution***), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Ferskvandsfisk af 27de Mai 1887 bestemmes, at der istedetfor de i de Kongelige Resolutioner af 23de September 1865 og 3die Januar 1870 indeholdte Fiskeriregler for Lilleelvedalens Herred i Hedemarkens Amt skal gjælde følgende Bestemmelser angaaende Fiskeriet i dette Herred:

1. Fra 15de September til 31te December skal al Fangst af Ørret og Røie være forbudt; dog skal det være tilladt at fange Røie paa dennes sædvanlige Gydepladse i Sevalen indtil 1ste Oktober, hvorimod Fangst af Ørret i dette Vand skal være forbudt fra 1ste September.
2. Fiskeri ved Hjælp af opført Dæmning (deri indbefattet Sløe), Oter, Lyster og Tumming skal være forbudt undtagen i Vande og Vasdrag, hvori findes Gjedde.
3. I Sevalen skal det være forbudt at fiske med bundne Redskaber med mindre Maskestørrelse end 4 Centimeter mellem Knuderne.

22 Marts. **Høieste Resolution***), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Ferskvandsfisk af 27de Mai 1887 § 1 bestemmes, at det i et Tidsrum af 5 Aar skal være forbudt til Fiskeri inden Bo Herred i Bratsbergs Amt at benytte følgende Redskaber:

1. Not (Vad) og Garn eller andre bundne Redskaber med en mindre Maskevidde mellem Knuderne i vaad Tilstand end 35 m. m.
2. Sløer og lignende Fangstredskaber med mindre end 27 m. m. Aabning mellem Spilerne.
3. Teiner af Kvist, Fletværk eller Spiler.
4. Al Slags Lystring.

*) Bekjendtgj. 29de Marts i Lovt. 1ste Afd. No. 6.

5. Stegle eller Line. 22 Marts.
6. Ethvert Redskab, hvortil Flue benyttes.

Høieste Resolution*), hvorved i Medhold af Lov om Fredning 22 Marts.
af Ferskvandsfisk af 27de Mai 1887 § 1 bestemmes, at der for Fiskeri i Børsens Herred, Søndre Trondhjems Amt, skal gjælde følgende Bestemmelser:

1. Alt Fiskeri i Ferskvand i Tiden fra og med 10de September til og med 15de Oktober forbydes.
2. Til enhver Tid af Aaret er det forbudt at anvende følgende Redskaber og Fangstmaader: Oter, Teine, Lyster eller Lystring, Sløer, Dæmning sigtende til Fiskeri, samt Not, Garn og andet bundet Redskab med mindre Afstand mellem Knuderne i vaad Tilstand end 40 m. m.

Foranstaaende Bestemmelser blive ifølge ovennævnte Lov § 2 uden Indflydelse paa den om Fredning af Lax og Søørret gjældende Lovgivning.

Høieste Resolution, hvorved der i Henhold til § 2 i Lov 22 Marts.
af 15de Juni 1878, indeholdende Tillæg til Lov om offentlige Skoler for den høiere Almendannelse af 17de Juni 1869, tilstaaes Vestre Fredrikstads Pigeskole Ret til paa de i Kongelig Resolution af 21de September 1874 med Hensyn til Middelskolens Afgangsexamen fastsatte almindelige Vilkaar at afholde den i nævnte Tillægslov omhandlede særskilte Afgangsexamen for Kvinder med samme Virkning som de offentlige Middelskoler og under saadan Kontrol, som Kirke- og Undervisnings-Departementet bestemmer, mod at Skolen selv udreder de fornødne Udgifter i Anledning af Censorer, som af nævnte Departement bliver at tilkalde.

Høieste Resolution, hvorved der i Henhold til Lov om 22 Marts.
offentlige Skoler for den høiere Almendannelse af 17de Juni 1869 § 22 tilstaaes Cand. mag. Anton Ræder som Indehaver af „Oslo Latin- og Realskole" i Kristiania Ret til at afholde Middelskolens Afgangsexamen ved nævnte Skole med samme Virkning som offentlige Middelskoler og under saadan Kontrol, som Kirke- og Undervisnings-Departementet bestemmer, mod at Skolen selv udreder de fornødne Udgifter i Anledning af Censorer, som af Departementet maatte tilkaldes til bemeldte Afgangsexamen.

Høieste Resolution, hvorved der meddeles Approbation 22 Marts.
paa de i Møder den 9de Mai 1887 og 11te Mai 1888 vedtagne Statuter for „Værdalens Kreatur-Forsikrings-For-

*) Bekjendtgj. 29de Marts i Lovt 1ste Afd. No. 6.

22 Marts. ening" i Nordre Trondhjems Amt, saaledes at Foreningen kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder, dog med det Forbehold, at senere besluttede Forandringer i Statuterne ligeledes blive at undergive naadigst Approbation.

22 Marts. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Nordre Trondhjems Amt, hvorved meddeles, at Departementet med Amtmanden antager, at der ikke tilkommer en Lensmand noget Gebyr eller anden Godtgjørelse for Publikation fra Lensmandsdistriktets Kirkebakker af en Bekjendtgjørelse, hvorved udloves Belønning for Opdagelse af Forbrydelse mod Kriminallovens Kap. 23 §§ 1 og 2.[1])

[1]) Jfr. Ref. 6te Novbr. 1858. Udgiften ved vedk. Bekjendtgjørelses Indrykkelse i Aviser blev anvist til Refusion for Fogedkassen som en tilfældig Udgift i Justits- og Politivæsenets Anliggender.

23 Marts. **Kongelig Resolution***)[1]), hvorved i Henhold til Lov angaaende Indskrænkning i Brugen af Redskaber til Saltvandsfiskeri af 28de April 1888 § 1 bestemmes:

Til Fiskeri paa Kysten af Bamle Herred i Bratsbergs Amt indenfor en Linie, draget fra Sydspidsen af Langesundstangen til det nordligste Punkt af Øen Saasten og fra denne Øs sydligste Pynt langs yderste Odde af Holmene Mejulen, Æggelø, Bjørnøen og Hasfjundsskjærene (Hvittingskjul) til østligste Pynt af Vaagøen samt fra dennes vestlige Odde ind Fossingfjorden til Fossing Vandfald, der danner Grændsen mellem Bamle og Skaatø Herred, skal det indtil videre være forbudt at benytte ethvert Slags Vad i Tiden fra 1ste September til 31te Mai.

[1]) Vedk. Regj.foredrag er indt. i Deptstid. for 1889 No. 17.

23 Marts. **Kongelig Resolution***), hvorved Kjøbstadspolitilovgivningens almindelige Bestemmelser om Gadeuorden og Roligheds forstyrrelse samt om offentlige til Dans, Kortspil eller anden Lystighed foranstaltede Samlingers Ophør til et bestemt Klokkeslet om Aftenen gjøres gjældende for følgende fra Sagelvvandet udover til Kirken beliggende Gaarde, nemlig Matr.-No. 81 Østgaard, Matr.-No. 84 Hansvold, Matr.-No. 85 Ophus, Matr.-No. 86 Maasbergvik, Matr.-No. 89 Veiskifte, Matr.-No. 91 Storstennæs, Matr.-No. 92 Holmenæs, Matr.-No. 96 Skjæret, Matr.-No. 97 Tennæs indre, Matr.-No. 98 Langnæsøren, Matr.-No. 99 Gammelgaard og Matr.-No. 100 Tennæs ytre, samt Gaardene Matr.-No. 78 Sørtjos, Matr.-No. 79 Tjoshoug og Matr.-No. 80 Sagelv i Balsfjordens Herred, Tromsø Amt.

*) Bekjendtgj. 29de Marts i Lovt. 1ste Afd. No. 6.

Kongelig Resolution*), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa de af Kommunebestyrelsen for Hisø Herred i Nedenes Amt under 16de Mai 1888 og 26de Februar 1889 fattede Beslutninger om nye almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet. 23 Marts.

Kongelig Resolution, hvorved den ved Kongelig Resolution af 28de Februar 1855 afgivne Bestemmelse blandt andet om Forpligtelse for Krigshospitalskassens Kasserer til at stille Kaution for en Sum af Kr. 10000 til Betryggelse for de med Posten forbundne Oppebørsler forandres derhen, at Kautionsbeløbet fremtidig fastsættes til Kr. 4000. 23 Marts.

Kongelig Resolution, hvorved det af Storthinget under 26de Februar 1889 besluttede Regulativ for Aflønning af Officerer og civilmilitære Embedsmænd ved Soetaten under Tjenstgjøring tilsøs[1]) befales taget tilfølge. 23 Marts.

[1]) Se Sth. Prp. No. 13 og Indst. S No. 9 for 1889. Regulativet er enslydende med det tidligere gjældende, i Lovtid.'s 2den Afd. for 1884, S. 109 indtagne.

Kongelig Resolution, hvorved §§ 10 og 11 i den ved Kongelig Resolution af 1ste Juli 1887 approberede Plan for somilitære Korps forandres derhen, at de bliver saalydende: 23 Marts.

§ 10. Ved Anhvervning skulle Konstablerne aflægge den befalede Troskabsed og forpligte sig til at tjene:

a. Konstabler af 2den Klasse i 4 Aar at regne fra Udløbet af det med 15de April eller 15de Oktober begyndende Halvaar, i hvilket Anhvervningen sker;
b. Konstabler af 3die Klasse fra Hvervningsdagen og indtil de ved Opnaaelse af Helbefarenhedsgraden ved Orlogsfart (Udskrivningsreglementet af 8de December 1888 § 28), dog i intet Tilfælde senere end ved Udløbet af en Tjenestetid af 2 Aar, avancere til Konstabel af 2den Klasse, samt derefter i en Tid af 4 Aar, at regne fra Udløbet af det med 15de April eller 15de Oktober begyndende Halvaar, i hvilket Avancement til Konstabel af 2den Klasse har fundet Sted.

Endvidere skulle Konstablerne ved Anhvervningen forpligte sig til, forsaavidt de ikke ved Udløbet af deres Tjenestetid erholde Ansættelse som fast Underofficer, indtil det fyldte 35te Aar i Krigstid eller ved Krigsforberedelse paa Indkaldelse at forrette Tjeneste som Reserveunderofficer.

*) Bekjendtgj. 29de Marts i Lovt. 1ste Afd. No. 6, hvor Forskrifterne er indtagne.

23 Marts. Hvorvidt Konstablerne skulle indkvarteres, bestemmes af Marinekommandoen.

§ 11. Konstablerne af 3die Klasse skulle med mindst mulig Afbrydelse være udkommanderede til Tjeneste paa de udrustede Krigsskibe. Naar de ikke ere dette, gaa de paa Konstabelskolen eller deltage i praktiske Øvelser. Naar Helbefarenhedsgraden ved Orlogsfart er naaet, dog i intet Tilfælde senere end ved Udløbet af 2 Aars Tjenestetid (§ 10), rykke de op til Konstabler af 2den Klasse, medmindre deres praktiske Dygtighed eller deres militære og moralske Forhold ikke har vist sig saa tilfredsstillende, at de kunne forfremmes, i hvilket Tilfælde de afskediges af Marinekommandoen.

23 Marts. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt: At § 5, 1ste Afsnit, i den ved Kongelig Resolution af 22de Februar 1883 approberede Plan for Uddannelse og Tilgang af Sooffic-erer forandres derhen, at Afsnittet bliver saalydende:

For Optagelse kræves, at Aspiranten:

1. efter det fyldte 15de Aar har gjort Tjeneste i Udenrigsfart paa større Handelsfartøi i 21 Maaneder, hvoraf ikke under 12 Maaneder paa mindst tomastet Seilskib, medens han i indtil 9 Maaneder kan have tjenstgjort paa Dampskib i almindelig Fragtfart. Af de nævnte 21 Maaneder maa høist 9 Maaneder være tilbragte i Havn.

23 Marts. **Kongelig Resolution**, hvorved den Kæmner Henrik Holst i Moss ved Kongelig Resolution af 29de Februar 1884 meddelte Tilladelse til at drive Telefonanlæg mellem Moss By samt Moss Landsogn og Rygge Herred indtil en Afstand af 10 km. udenfor nævnte Bys Grændser fornyes for et Tidsrum af 5 Aar fra 1ste Marts 1889 at regne under Betingelse af, at han i enhver Henseende retter sig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg, Vedligeholdelse og Drift, som af Telegrafstyrelsen maatte foreskrives.

23 Marts. **Kongelig Resolution**, hvorved de af Storthinget den 7de Marts 1889 fattede Beslutninger angaaende Statens Myntvæsens Budget for Terminen 1ste Juli 1889—30te Juni 1890 m. v.[1]) befales tagne tilfølge.

Ved disse Beslutninger er bl. a. Gagen for Myntmesterembedet fastsat til Kr. 3400 (tidligere Kr. 3160 foruden fri Bolig, Lys og Brænde), mod at den Myntmesteren hidtil tilstaaede Ret til frit Lys og Brænde for Eftertiden bortfalder.

[1]) Se Sth. Prp. No. 27 samt Indst. S. No. 26 for 1889.

23 Marts. **Kongelig Resolution**, hvorved det tillades, at Skudesnæs Præstegjelds Kornmagasin i Stavanger Amt ophæves,

at Magasinets Eiendele realiseres, og at dets Midler tillægges Skudesnæs Sparebanks Grundfond. 23 Marts.

Kongelig Resolution, hvorved der meddeles Hamar Telefonforening Tilladelse til for et Tidsrum af 5 Aar, regnet fra den Kongelige Resolutions Datum, at drive Telefonanlæg mellem Foreningens Centralstation i Hamar samt Vangs, Stange, Romedals, Løitens og Ringsakers Herreder og mellem Centralstationerne i Hamar og Elverum under Betingelse af, at Foreningen i enhver Henseende retter sig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg samt senere Vedligeholdelse og Drift, som af Telegrafstyrelsen maatte foreskrives. 23 Marts.

Skrivelse fra Indre-Departementet til Amtmanden i Akershus Amt, hvori Departementet paa Forespørgsel fra en Person om, hvorvidt vedkommende Herredsstyrelse har været berettiget til at ilægge ham Afgift for en af ham uden Bevilling drevet Ølhandel, meddeler, at det antager, at Spørgsmaalet maa besvares bekræftende, jfr. Departementets i Lovtidenden indtagne Skrivelse af 23de Februar 1883. 26 Marts.

Skrivelse fra Poststyrelsen til Postmesteren i Stavanger, hvorved meddeles: 26 Marts.

1. At 1ste Korps af — — — Brigade ikke kan lade sin Brevexlings Portofrihed attestere af Bataljonstambur N. N., idet Korpset ikke kan betragtes som en „Embedsautoritet";
2. At de fastlønnede Underofficerers Portofriheds-attestationsret kun gjælder den dem selv vedkommende Brevvexling (jfr. Bilag G. til Postreglementet af 8de Decbr. 1888, Litr. B. f.);
3. At en Advokat ikke kan udøve sin Portofriheds-attestationsret gjennem Fuldmægtig, selv om denne er Sagfører (jfr. Bilag G. til Postreglementets Litr. B. b.).

Høieste Resolution, hvorved er bestemt: 28 Marts.

1. At i Henhold til Skydsloven af 21de Marts 1860 § 4, sammenholdt med Plakat af 17de Mai 1879 XIII Skydsbetalingen skal være at erlægge
   a. mellem 2de oprettendes faste Stationer for Hesteskyds i Vadsø og paa Nyborg i Næsseby Herred, Tanens Fogderi, Finmarkens Amt, efter en Veilængde af 60 km.; og
   b. mellem Nyborg og en oprettendes fast Station for Hesteskyds paa Seida i Tanens Herred, samme Fogderi og Amt, efter en Veilængde af 30 km.

28 Marts. istedetfor efter de virkelige Veilængder, henholdsvis 48 og 20 km., samt

2. At der i Henhold til Skydsloven af 17de Juni 1869 § 1, sammenholdt med Plakat af 17de Mai 1879, meddeles Approbation paa en af Amtsformandskabet for Finmarkens Amt under 6te August 1888 fattet Beslutning om, at Skydsbetalingen ved Stationerne paa Nyborg og Seida forhøies til 15 Øre pr. km. for hver Hest.

28 Marts. **Høieste Resolution**, hvorved blandt andet er bestemt, at Approbation i Henhold til § 3 i Lov om Bygningsvæsenet af 6te September 1845 meddeles paa den af Kommunebestyrelsen i Kjøbstaden Vardø efter Forslag af Reguleringskommissionen samme-steds under 8de Februar 1889 fattede Beslutning om Forlængelse af Vangberggaden til Strandgaden over Mtr.-No. 205 og 129 m. v.

29 Marts. **Kongelig Resolution**, afgiven i sammensat Statsraad, hvorved er bestemt, at et svensk og norsk Konsulat skal oprettes i Staden Freetown med Distrikt omfattende den britiske Koloni Sierra Leone, men uden at der til Befatningens Indehaver anvises noget fast Anslag enten til Løn eller til Bestridelse af Kontorudgifter.

29 Marts. **Kongelig Resolution**, afgiven i sammensat Statsraad, hvorved er bestemt, at Konsulatet i Pernambuco skal som selvstændigt inddrages og dets hidtilværende Distrikt henlægges under Generalkonsulatet i Rio de Janeiro.

29 Marts. **Skrivelse** fra Verdenspostforeningens internationale Bureau i Bern til Poststyrelsen, hvorved meddeles, at Art. IV i Expeditionsreglementet til den almindelige Postkonvention for Ruslands Vedkommende bliver at forandre saaledes, at dens Taxter fremtidig opkræves efter Forholdet 25 Centimer = 10 Kopek, 10 Centimer = 4 Kopek og 5 Centimer = 2 Kopek.

29 Marts. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Kristiansands Stiftsdirektion, foranlediget ved Andragende fra en Sognestyrelse om Tilladelse til i den vedkommende Kirke tilhørende Skov at foretage en større Udhugst for at fremme Skovens Vækst og af Tømmeret at anvende det fornødne til Materialier ved en foreståaende Reparation af Kirken samt til ved Salg af det øvrige Trævirke at erhverve et Bidrag til Dækkelse af Udgifterne ved denne Reparation, i hvilken Anledning Departementet meddeler, at N. L. 2—21—22 og Forordn. af 13de August 1734 § 1 indeholder den Bestemmelse, at der i

Kirkens Skov ikke maa ske nogen Hugst uden til Kirkens Fornødenhed og efter Udvisning af Stiftsdirektionen som Kirkens Forsvar, der herved maa kunne paaregne efter Henvendelse til Forstvæsenet at erholde dettes Bistand. Saafremt det imidlertid af Hensyn til Skovens Trivsel og forstmæssige Behandling ansees nødvendigt at foretage Hugst udenfor det i de citerede Bestemmelser omhandlede Tilfælde, finder Departementet det selvfølgeligt, at Stiftsdirektionen maa have Bemyndigelse til at samtykke deri, dog saaledes, at ogsaa denne Hugst sker efter Udvisning, og at Nettoudbyttet bliver at forvalte som en Kirken tilhørende Kapital, hvis Renter anvendes til Kirkens Bedste. I extraordinære Tilfælde, saasom under nærværende Sag, hvor det gjælder en større Reparation af Kirken, antager Departementet dog, at Stiftsdirektionen tillige maa kunne samtykke i, at den ved Skovdriften indvundne Kapital, saavidt fornødent, benyttes til Dækkelse af Udgifterne. 29 Marts.

Skrivelse fra Justits-Departementet til Stiftamtmanden i Trondhjems Stift, foranlediget ved Forespørgsel fra Justissekretæren ved Trondhjems Stiftsoverret om, hvorvidt Udenretsstævning er tilstrækkelig til Kontinuations- og Kontrastævning samt Stævning til Dommer eller Retsbetjent og om Beregningen af Gebyrer til Statskassen i saadant Tilfælde, — i hvilken Anledning Departementet meddeler, at det, da Spørgsmaalet om, hvorvidt Stævninger som de nævnte kunne udfærdiges som Udenretsstævninger, henhører under Overrettens egen Afgjørelse, ikke finder Føie til at indlade sig paa Besvarelsen deraf. Med Hensyn til Spørgsmaalet om Beregningen af Gebyrer bemærker Departementet, at der efter sammes Formening i Tilfælde ikke kan beregnes det i Sportellovens § 158 nævnte Bekræftningsgebyr. Derimod antager Departementet, at der maa blive at beregne Inkaminations- og Protokollationsgebyr, dog saa, at formentlig heller ikke saadant Gebyr bør beregnes, forsaavidt ved den fremlagte Stævning kun Dommer eller Retsbetjent er varslet til Dom eller Forretning at til- og forsvare. 29 Marts.

Cirkulære fra Justitsdepartementet til Amtmændene: 30 Marts.

I Sager, hvorunder Angjældende har været underkastet Varetægtsarrest, der i Henhold til Lov af 21de Juni 1886 indeholdende Forandring i Straffelovens Kap. 6 § 2 helt eller delvis skal bringes i Afdrag i den forskyldte Straf, sees Høiesteret (saavel som endel andre Retter) at affatte sin Domskonklusion saaledes, at Angjældende idømmes den fulde Straf, han for sin Forseelse har forskyldt, med Angivelse af, hvor stor Del af denne Straf skal betragtes som afsonet ved den udholdte Varetægtsarrest.

Da der er opstaaet Tvivl om den rette Anvendelse ligeoverfor saadanne Domme af Lov af 6te Juni 1884 angaaende For-

30 Marts. andring i Bodsfængselsloven, forsaavidt deri bestemmes, at „mandlige Forbrydere, som tilkjendes Strafarbeide paa 6 Maaneder eller derover indtil 3 Aar . . . . . skal udstaa Straffen i Bodsfængslet," finder Departementet herved at burde meddele til Underretning og videre Kundgjørelse, at der efter Departementets Mening ved Afgjørelsen af Spørgsmaalet om, hvorvidt Angjældende i Henhold til den nævnte Lov af 6te Juni 1884 skal indsættes i Bodsfængslet, alene bør tages Hensyn til Størrelsen af den Straf, der efter Dommen skal udstaaes — altsaa efterat Fradrag er skeet for den udholdte Varetægtsarrest —, og at derfor Indsættelse i Bodsfængslet ikke maa ske, naar den Straf, der efter Dommen skal udstaaes, er af mindre end 6 Maaneders eller af mere end 3 Aars Varighed.

Herfra bliver der dog, som af Departementet tidligere ved flere Leiligheder udtalt, at gjøre Undtagelse, forsaavidt angaar Domme, hvorefter der skal udstaaes Strafarbeide under 6 Maaneder som Tillæg til en Straf, som er udholdt i Bodsfængslet, idet der for disse Dommes Vedkommende bør gjælde den samme Regel, som i Loven af 6te Juni 1884 er givet for det Tilfælde, at en Fange uden Afbrydelse skal udstaa Strafarbeide efter flere ham overgaaede Domme.

30 Marts. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Amtmanden i Smaalenenes Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Byfoged om, hvorvidt der maatte tilberegnes Statskassen Skifte- og Skriversalær af en Kapital, som ifølge Skiftedecision af 25de Februar 1861 i et den 20de Juni 1862 sluttet Bo var bleven afsat af den Afdødes Arvinger tilhørende Halvdel af Boet til Rentenydelse for en Legatar, og som nu ved dennes Død var oversendt Skifteretten til Udlodning, — i hvilken Anledning Departementet meddeler, at Spørgsmaalet henhører under Revisions-Departementets Afgjørelse ved Revision og Decision af vedkommende Sportelregnskab, men at det ikke vil undlade at udtale, at det antager, at den omhandlede Kapital — efter de af Byfogden i hans Forestilling meddelte Oplysninger — maa ansees falden ved Arveladerens og ikke ved Legatarens Død, jfr. Arvelovens § 76, og at Kapitalens Deling saaledes maa behandles som tilhørende førstnævntes Bo, hvis Skiftebehandling ikke kan ansees tilendebragt (jfr. Sportellovens § 36), forinden Boets beholdne Formue er udlodnet og udlagt Arvingerne til Eiendom. Forsaavidt nogen af Arveladerens Arvinger senere maatte være afgaaet ved Døden, udgjør denne Arvings Lod en Del af hans Bo og maa selvfølgelig blive at tage til Indtægt for Boet, der, saafremt det ikke er overtaget af gjenlevende Ægtefælle eller af myndige Arvinger, maa blive Gjenstand for offentlig Skiftebehandling.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, foranlediget ved, at en Distriktslæge havde nægtet paa Anmodning at underrette vedkommende Foged om Tiden for Afholdelse af Møder i Distriktets Sundhedskommissioner, — i hvilken Anledning Departementet udtaler, at naar Fogden, som ifølge § 10 i Loven om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 har Ret til at deltage i Forhandlingerne i Møder i Sundhedskommissionerne paa Landet, ønsker at blive underrettet om deslige Møders Afholdelse og om de Sager, der i disse vil blive behandlede, synes det utvivlsomt at ligge i Lovens Forudsætninger som i Sagens Natur, at Distriktslægen som Ordfører i Sundhedskommissionen bør i betimelig Tid efterkomme Fogdens Anmodning herom. 1 April.

Skrivelse fra Finants- og Told-Departementet til den Kongelige svenske Generaltoldstyrelse, hvorved paa Foranledning meddeles, at Departementet i Brist af nærmere Forklaring i Mellemrigsloven selv om, hvad der skal forstaaes ved Udtrykket „Værdien af hver Vareartikel særskilt" i samme Lovs § 4, er tilbøieligt til at antage, at Udtrykket bør fortolkes i Overensstemmelse med Toldtarifen i det Land, hvortil Indførselen sker, saaledes altsaa at Varer, der gaar ind under en og samme Position (Løbenummer) i denne Tarif, betragtes som én Vareartikel, medens Varer, som Toldtarifen behandler som forskjellige, ogsaa ansees som forskjellige Vareartikler i Lovens Forstand. Departementet tilføier, at det navnlig for Kornvarers Vedkommende ikke ser noget til Hinder for en saadan Forstaaelse. 1 April.

Skrivelse fra Poststyrelsen til Postmesteren i Skien, hvorved meddeles, at Kontrabøger, oplinierede paa sædvanlig Maade og ikke indeholdende andet Tryk end Titelbladet, ikke kunne sendes under Korsbaand som Trykfag. 1 April.

Høieste Resolution, hvorved er bestemt: 2 April.

1. At det tillades, at der for Distriktet Eidsfjorden i Stamnes Sogn af Bruviks Præstegjeld under Osterøen Provsti i Bergens Stift anlægges en Begravelsesplads paa et dertil udseet Sted paa Gaarden Eide (Eidsøren).
2. At den af Stamnes Sogns Kommunebestyrelse i Møde den 18de September 1888 fattede Beslutning om Udredelse af Skyds til Sognepræst og Kirkesanger i Anledning af deres Reiser til Begravelsespladsen stadfæstes i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 § 39, forsaavidt Kommunen derved paadrages Udgifter for et længere Tidsrum end 5 Aar.

2 April. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det ved Thor Olsen Odegaardens Testamente af 13de September 1880 oprettede „Thor Odegaardens Legat" til Bedste for Trængende af Aals Sogn i Hallingdal samt paa de for dette Legat udfærdigede Statuter.

2 April. **Cirkulære** fra Finants- og Told-Departementet til Toldkamrene (No. 4 for 1889), hvorved disse underrettes om, at der ifølge en fra den Kongelige svenske Generaltoldstyrelse modtagen Meddelelse vil ved Väng i Vestre Fågelviks Sogn og Nordmarks Herred af Vermlands Län blive oprettet en under Toldkamret i Karlstad henhørende Toldstation, hvor Toldbehandling af fra Norge ankommende Varer fra 1ste Mai 1889 kan finde Sted. [1])

[1]) Ved Cirkulære til Toldkamrene af 22de Marts 1889 (No. 3 for 1889) meddelte Departementet, at der ved Gäddede i Frostvikens Sogn af Jemtlands Län vilde blive oprettet en under Toldkamret i Östersund henhørende Toldstation, hvor Toldbehandling af fra Norge ankommende Varer fra 1ste April s. A. kunde finde Sted.

4 April. **Plakat**, hvorved det gjældende Forbud mod Indførsel fra Holland af levende Hornkvæg (Storfæ) ophæves. *)

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: Det gjældende Forbud mod Indførsel fra Holland af levende Hornkvæg (Storfæ) ophæves herved.

Denne Plakat træder strax i Kraft.

Hvorefter alle Vedkommende sig underdanigst have at rette.

4 April. **Kongelig Resolution** **), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Kommunebestyrelsen for Hjartdals Herred i Bratsberg Amt under 16de Februar 1889 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.

4 April. **Kongelig Resolution** **), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa de af Kommunebestyrelsen for Aamots Herred i Hedemarkens Amt under 30te Oktober 1888 og 5te Marts 1889 fattede Beslutninger om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.

---

*) Bekjendtgj. 10de April i Lovt. 1ste Afd. No. 7.

**) Bekjendtgj. 10de April i Lovt. 1ste Afd. No. 7, hvor Forskrifterne er indtagne.

Kongelig Resolution*), hvorved i Henhold til Lov om Indskrænkning i Adgangen til at slippe Hingste, Tyre og Springvædre paa fælles Beite af 1ste Juli 1887 § 1 meddeles Approbation paa de af Oiers Herredsstyrelse den 2den Marts, 19de Mai og 17de Oktober 1888 samt af Faabergs Herredsstyrelse den 31te August s. A. fattede Beslutninger af følgende Indhold: 4 April.

I den i Kristians Amt beliggende for Oier og Faaberg Herreder i dette Amt samt for Ringsaker Herred i Hedemarkens Amt fælles Havnestrækning — Oiers østre Fjeldstrækning — maa ikke slippes til Beite nogen Hingst, der enten har fyldt eller i det Aar, hvori den agtes sluppen tilfjelds, fylder sit 2det Aar, medmindre den er godkjendt som Avlsdyr. Bedømmelsen heraf foretages af en af Oier Herredsstyrelse valgt Komite, men kan for Dyr, der tilhøre Havneberettigede udenfor Oier, foretages af den nærmest boende Dyrlæge, der i Tilfælde har at give Bedømmelseskomiteen i Oier Underretning om de godkjendte Dyr. For Dyr, der tilhøre Havneberettigede i Faaberg, kan Bedømmelsen ogsaa foretages af en for dette Herred valgt Komite, der ligeledes i Tilfælde har at give Komiteen i Oier Underretning om de godkjendte Dyr og disses Mærker.

I den ovennævnte fælles Havnestrækning maa til Beite heller ikke slippes nogen Springvæder, som den 31te Mai i det Aar, hvori den agtes sluppen tilfjelds, er 5 Maaneder gammel eller derover, medmindre den er bleven godkjendt som Avlsdyr paa samme Maade som foran om Hingste foreskrevet.

Disse Regler træde i Kraft efter nærmere Bestemmelse af Amtmanden i Kristians Amt, dog ikke førend 6 Maaneder efter sidste Læsning fra vedkommende Kirkebakke.

Kongelig Resolution, hvorved de af Storthinget under 14de Marts 1889 fattede Beslutninger angaaende Opførelse paa Statsbudgettet for næste Termin af Indtægter og Udgifter ved Indretningerne for Spedalske m. v.[1]) befales tagne tilfølge. 4 April.

[1]) Se Sth. Prp. No. 1 for 1889, Hovedp. V, Kap. 7, Tit. 11—15 og Indst. S No. 53 for 1889. Under Sagens Behandling har Storthinget bl. a. samtykket i

a. At den kombinerede Inspektør-, Kasserer- og Regnskabsførerpost ved Reknæs Pleiestiftelse, for hvilken hidtil har været bevilget en aarlig Løn af Kr. 1920 samt fri Bolig, Lys og Brænde, ophæves.

b. At de denne Post tillagte Forretninger bliver at fordele mellem Stiftelsens Forstander og Økonom samt en særskilt antagen Kasserer mod en aarlig Godtgjørelse af henholdsvis Kr. 1000, Kr. 120 og Kr. 600.

*) Bekjendtgj. 10 April i Lovt. 1ste Afd. No. 7.

4 April. **Kongelig Resolution**, hvorved bl. a. er bestemt, at Assistenten ved Skars Krudtværk, i Lighed med Artilleriets øvrige tekniske Officerer, bliver i denne Stilling at ansætte og igjen derfra at entledige paa den ved Kongelig Resolution af 27de November 1875 bestemte Maade.

4 April. **Kongelig Resolution**, hvorved bl. a. er bestemt, at Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til:

a. for Oplysningsvæsenets Kapitalfonds Regning at indkjøbe til Embedsgaard for den residerende Kapellan i Sunds Præstegjeld under Midthordlands Provsti i Bergens Stift et 16 Maal stort Jordstykke af den saakaldte Storebøhage paa Gaarden Storebø paa Hasteroen i Austevolds Annexsogn for en Sum af Kr. 1600 og forøvrigt paa de af Sælgerne i et vedlagt Tilbud opstillede Vilkaar, og

b. af samme Fonds Midler at anvende det Fornødne til Dækkelse af Omkostningerne ved Jordstykkets Indkjøb, Indgjærdning og Drænering. [1])

[1]) Til Bebyggelse af Embedsgaarden er af Storthinget under 6te Mai 1889 bevilget Kr. 11 350 af Oplysningsvæsenets Understøttelsesfond, hvilken Bevilgning er befalet tagen tilfølge ved Kgl. Resolution af 6te Juni næstefter. Se Sth. Prp. No. 57 og Indst. S. No. 106 for 1889.

4 April. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. For Austevolds og Møgsters Sogne af Sunds Præstegjeld under Midthordlands Provsti i Bergens Stift tillades opført følgende nye Kirker — — —:

   For Austevolds Sogn en ny Sognekirke paa Gaarden Storebø paa Hasteroen.

   For Møgsters Sogn en ny Sognekirke paa Gaarden Kvalvaag paa Øen Stolmen og et Kapel paa Storehalsøen.

2. Ved den nye Kirke paa Storebø og ved Kapellet paa Storehalsøen tillades anlagt Begravelsespladse.

3. Naar de nye Sognekirker for Austevolds og Møgsters Sogne ere færdige og tagne i Brug, bliver Sognenes gamle Kirker at nedlægge.

4 April. **Kongelig Resolution**, hvorved det akademiske Kollegium bemyndiges til, hvor særegne Omstændigheder gjøre det ønskeligt, at fritage de underordnede Betjente[1]) fra det i Kongelig Resolution af 25de Februar 1860 indeholdte Forbud mod for egen Regning at drive Bytte eller Handel med Gjenstande af samme Art som de, der henhøre til eller staa i nær Forbindelse med den Samling, ved hvilken han er ansat.

[1]) ved Universitetets videnskabelige Samlinger.

Kongelig Resolution, hvorved blandt andet befales taget tilfølge den af Storthinget under 7de og 8de Marts 1889 fattede Beslutning om Lønningsregulativ samt Bestemmelser angaaende Godtgjørelse for Reisendgifter for det ved Tilvirkningen af Brændevin og Malt ansatte Kontrolpersonale for Finantsaaret fra 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890. [1] 4 April.

[1] Se Sth. Prp. No. 26 og Indst. S No. 31 for 1889. Regulativet og Bestemmelserne er overensstemmende med de tidligere gjældende, i Lovt. 2den Afd. for 1879, S. 141, jfr. samme for 1880, S. 202, indtagne.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Søndre Trondhjems Amt, hvori paa Foranledning meddeles, at en Herredsstyrelse, der fungerer som Forstanderskab for en Sparebank, ogsaa er pligtig til at modtage Valg til Direktionen, naar vedkommende Banks Plan derom indeholder Bestemmelse, idet Hvervet som Sparebankdirektør ikke er at anse som et Ombud i almindelig Forstand, hvorpaa Formandskabslovens § 35 skulde komme til Anvendelse. 4 April.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt en Mand paa samme Tid kan være Ordfører i en Sparebanks Forstanderskab og Formand i dens Direktion, udtaler Departementet, at det vistnok finder en saadan Ordning mindre heldig, men at den dog ikke kan ansees stridende mod Lovgivningen.

Høieste Resolution *), hvorved i Henhold til Lov angaaende Udryddelse af Rovdyr og Fredning af andet Vildt af 22de Juni 1863 § 11 bestemmes: 5 April.

1. at Hare skal i et Tidsrum af 5 Aar være fredet i Bratsbergs Amt fra 1ste April til 15de August.
2. at Brug af Snarer, Faldstokke og andre Fangstindretninger til Fangst af Aarfugl, Tiur, Rør og Hjerpe skal være forbudt i nedre Telemarkens og Bamle Fogderier i samme Amt ligeledes i et Tidsrum af 5 Aar.

Høieste Resolution *), hvorved i Henhold til Lov angaaende Udryddelse af Rovdyr og Fredning af andet Vildt af 22de Juni 1863 § 11 bestemmes, at den ved høieste Resolution af 3die Marts 1884 fastsatte Fredningstid for Elgsdyr i Kristians Amt forandres for Vaage samt for nordre og søndre Frons Herreders Vedkommende derhen, at disse Dyr indtil Udgangen af Aaret 1898 ikke maa jages eller dræbes inden de nævnte tre Herreder undtagen i Tiden fra og med 15de til og med 30te September. Derhos maa til samme Tidspunkt Elgsdyr- 5 April.

*) Bekjendtgj. 10de April i Lovt. 1ste Afd. No. 7.

5 April. kalve ikke til nogen Tid af Aaret fældes inden de samme tre Herreder.

5 April. **Høieste Resolution** *), hvorved i Henhold til Lov angaaende Udryddelse af Rovdyr og Fredning af andet Vildt af 22de Juni 1863 § 11 bestemmes, at Elgsdyr i et Tidsrum af 5 — fem — Aar ikke maa fanges eller dræbes inden Nedenæs Amt.

5 April. **Høieste Resolution** *), hvorved i Henhold til Lov angaaende Udryddelse af Rovdyr og Fredning af andet Vildt af 22de Juni 1863 § 11 bestemmes, at der indtil Udgangen af Oktober Maaned 1893 skal angaaende Fredning af Elgsdyr i Søndre Trondhjems Amt gjælde følgende Forskrifter:

1. Elgsdyr maa ikke jages eller dræbes undtagen i September Maaned.
2. Elgsdyrkalve maa ikke til nogen Tid af Aaret fældes, og
3. Ved Jagt efter Elgsdyr maa ikke bruges løssluppen under Drevet halsende Hund. Ved denne Bestemmelse gjøres ingen Forandring i de høieste Resolutioner af 9de November 1886, 23de September 1887 og 28de September 1888, hvorefter Brugen af løssluppen Hund ved Elgsdyrjagt er forbudt i Selbu Herred indtil Udgangen af 1896, i Singsaas Herred til Udgangen af 1897 og i Flaa Herred indtil Udgangen af 1898.

5 April. **Høieste Resolution**, hvorved Approbation i Henhold til § 3 i Lov om Bygningsvæsenet af 6te September 1845 meddeles paa den af Kommunebestyrelsen i Kjøbstaden Stavanger efter Forslag af Byens Reguleringskommission under 28de December 1888 fattede Beslutning om Regulering af Vævergaden og Lagmandsgaden ved K. Knudsens Hus, No. 368 sammesteds.

5 April. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Approbation paa den i overordentlig Generalforsamling den 7de Januar 1889 vedtagne Forandring i § 14 i den for Ulviks Herreds Brandforsikringsselskab ved Kongelig Resolution af 4de April 1883 og Høieste Resolution af 7de Juli 1885 approberede Plan, saaledes at Selskabet fremdeles kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder.

5 April. **Skrivelse** fra Indrepartementet til Amtmanden i Hedemarkens Amt, foranlediget ved en Forespørgsel fra en Udskiftningsformand om, hvorledes der bør forholdes, naar en beram-

*) Bekjendtgj. 10de April i Lovt. 1ste Afd. No. 7.

met Overudskiftning ikke er bleven fremmet til Tægte- 5 April.
tiden, fordi Rekvirenten har undladt i betimelig Tid at tilveiebringe den samtidig med Berammelsen begjærte Forskudsbetaling eller Garanti for Omkostningerne efter § 83 i Lov om Udskiftning af 13de Marts 1882, — i hvilken Anledning Departementet meddeler, at der formentlig intet er til Hinder for, at Forretningen fremmes efter ny Berammelse, naar den begjærte Forskudsbetaling eller Sikkerhedsstillelse senere er bleven tilveiebragt inden Udløbet af den i ovennævnte Lovs § 67 bestemte Ankefrist. Hvorvidt det samme kan antages, hvis Paaankningsfristen er udløben, maa efter Departementets Mening bero paa Omstændighederne. Angaaende dette Spørgsmaal i dets Almindelighed bemærker Departementet Følgende:

Ved Begjæringer om Afholdelse af Overudskiftninger vil det formentlig jevnlig være Tilfældet, at Ankefristen allerede er udløben, naar Rekvisitionen kommer Udskiftningsformanden ihænde fra Amtskontoret. I saa Fald kan der altsaa først efter Anketidens Udløb af Udskiftningsformanden gjøres den fornødne Henvendelse til Rekvirenten om Sikkerhedsstillelse for Omkostningerne, og i et saadant Tilfælde maatte der formentlig gives Rekvirenten en efter Omstændighederne passende Frist til at opfylde Udskiftningsformandens Forlangende; jfr. Departementets i Lovtidenden for 1880 2den Afdeling indtagne Skrivelse af 22de Marts 1880 og de i den almindelige Lovsamling indtagne Skrivelser af 13de Juli 1869 og 25de Oktober 1870. Efter Departementets Mening kan det paa den ene Side ikke forlanges, at Rekvirenten allerede ved Indsendelsen til Amtskontoret af sin Begjæring om Overudskiftning skal ledsage denne med de fornødne Penge eller Garantierklæringer, medens det paa den anden Side heller ikke kan antages, at Rekvirenten skulde kunne udsætte med at tilveiebringe den forlangte Garanti med den Følge, at den begjærte Overudskiftning derefter maatte fremmes, uanseet hvor lang Tid Rekvirenten havde ladet hengaa, førend han efterkom det til ham stillede Forlangende om at skaffe Sikkerhed for Omkostningerne. Spørgsmaalet er forøvrigt — bemærker Departementet — i Tilfælde Gjenstand for Afgjørelse af Overudskiftningsretten, hvis Kjendelse kan paaankes overensstemmende med Udskiftningslovens § 65.

Høieste Resolution, hvorved der i Henhold til Lov om 6 April.
offentlige Skoler for den høiere Almendannelse af 17de Juni 1869 § 22 tilstaaes Namsos kommunale Middelskole Ret til paa de i Kongelig Resolution af 21de September 1874 fastsatte almindelige Vilkaar at afholde Middelskolens Afgangsexamen med samme Virkning som offentlige Middelskoler og under saadan Kontrol, som Kirke- og Undervisnings-Departementet bestem-

6 April. mer, mod at Skolen selv udreder de fornødne Udgifter i Anledning af Censorer, som af nævnte Departement bliver at tilkalde.

6 April. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Jarlsberg og Larviks Amt, foranlediget ved en Forespørgsel fra Byfogden i Larvik om, hvorvidt der maa beregnes Gebyr for Thinglæsning af Udpantningsforretninger, hvorved for Skatter er givet Udlæg i fast Eiendom, — i hvilken Anledning Departementet meddeler, at ligesom der ifølge Bestemmelsen i Sportellovens § 28 intet skal beregnes for Thinglæsning af Indførsler for resterende Skatter og offentlige Afgifter i Jord (d. v. s. fast Eiendom) paa Landet, saaledes maa Departementet paa Grund af Bestemmelsen i Sportellovens § 152 antage, at Thinglysning af Udpantningsforretninger, hvorved for Skatter og offentlige Afgifter er givet Udlæg i fast Eiendom i Byerne, ligeledes maa ske uden Betaling, idet man efter den fornyede Overveielse, man har undergivet det heromhandlede Spørgsmaal, ikke finder at burde fastholde Departementets i Skrivelser af 13de Mai 1868 og 19de Juni 1883 antagne Fortolkning af de heromhandlede Bestemmelser. [1])

[1]) Herom er Revisionsdepartementet under s. D. underrettet.

9 April. **Høieste Resolution**, hvorved efterstaaende af en Generalforsamling i det Fredrikshaldske Kanalselskab under 19de Oktober 1888 vedtagne Forslag til Taxter for Benyttelse af Kanalværkerne i det Fredrikshaldske Vasdrag approberes som gjældende indtil videre istedetfor det ved Høieste Resolution af 18de Mai 1883 approberede Taxtregulativ. [1])

Taxter
for Benyttelse af Kanalværkerne i Fredrikshaldske Vasdrag.

	Stens-elv.	Strøm-fos.	Orje.
	Kr.	Kr.	Kr.
Aske . . . . . pr. hl.	0.10	0.04	0.06
Bastetoug . . . . . „ 25 Bundter	0.06	0.02	0.04
Bark . . . . . „ 100 kg.	0.06	0.02	0.04
Beg . . . . . „ 100 „	0.10	0.04	0.06
Ben, Benmel og alle Gjødningsstoffe . . . . . „ 100 „	0.05	0.02	0.03
Buteljer . . . . . „ 100 St.	0.10	0.04	0.06
Brændevin . . . . . „ 40 ltr.	0.20	0.08	0.12
Bær og Frugt . . . . . „ hl.	0.05	0.02	0.03
Cement . . . . . „ 100 kg.	0.10	0.04	0.06

[1]) Jfr. Ref. 4 Juni 1889.

9 April.

			Stens-elv.	Strøm-fos.	Orje.
			Kr.	Kr.	Kr.
Kolonialvarer, Fisk, Kjød, Flesk og Husholdningsvarer	pr.	100 kg.	0.10	0.04	0.06
Dreierbænke	„	1 St.	0.20	0.08	0.12
Døre dobbelte med Karm	„	1 „	0.20	0.08	0.12
Do. enkelte	„	1 „	0.12	0.05	0.07
Do. uden Karm	„	1 „	0.06	0.02	0.04
Drænsrør	„	1000 „	0.30	0.12	0.18
Drev	„	100 kg.	0.10	0.04	0.06
Dampkjedler	„	100 „	0.20	0.08	0.12
Erter og Gryn	„	100 „	0.10	0.04	0.06
Filler	„	100 „	0.10	0.04	0.06
Fortepiano	„	1 St.	1.50	0.60	0.90
Fjederdyr levende	„	3 „	0.06	0.02	0.04
Fyrstikker i Kasser	„	50 Gros	0.10	0.04	0.06
Fjær og Dunn	„	100 kg.	0.10	0.04	0.06
Flyttegods	„	m^3	0.20	0.08	0.12
og naar det forsendes uindpakket den for hver Gjenstand bestemte Taxt med $33^1/_3$ pCt. Rabat.					
Foustager ledige	„	1 St.	0.06	0.02	0.04
Farvestoffe	„	100 kg.	0.10	0.04	0.06
Gibs	„	100 „	0.10	0.04	0.06
Garn	„	1 Pakke	0.03	0.01	0.02
Glas almindeligt Vinduesglas	„	Kasse	0.10	0.04	0.06
Do. slebet eller i dobbelt Tykkelse	„	100 kg.	0.30	0.12	0.18
Græsfrø	„	100 „	0.10	0.04	0.06
Grynstene	„	1 St.	0.80	0.30	0.50
Hø og Halm	„	100 kg.	0.10	0.04	0.06
Huder, raa	„	100 „	0.20	0.08	0.12
Haar, Nødehaar	„	100 „	0.10	0.04	0.06
Harve, almindelige	„	1 St.	0.10	0.04	0.06
Do., Rulleharve	„	1 „	0.20	0.08	0.12
Høvelbænke	„	1 „	0.20	0.08	0.12
Hakkelse- og Blæsemaskiner	„	1 „	0.30	0.12	0.18
Hjul	„	1 Par	0.10	0.04	0.06
Hesteriver	„	1 St.	0.40	0.16	0.24
Jern i Stænger	„	100 kg.	0.12	0.04	0.08
Do. Manufaktur	„	100 „	0.20	0.08	0.12
Do. Støbegods	„	100 „	0.12	0.04	0.08
Kalk og Kridt	„	hl.	0.04	0.02	0.02
Do. til Gjødning og Pudret i Partier	„	17 m^3	1.00	0.40	0.60

9 April.

			Stens-elv.	Strøm-fos.	Drje.
			Kr.	Kr.	Kr.
Kul af Træ, Kokes og Torv . pr.	hl.		0.03	0.01	0.02
Karve . . . . . „	100	kg.	0.10	0.04	0.06
Korn, Mel, Havre, Havremel og Vikker . . . . . „	100	„	0.05	0.02	0.03
Heste . . . . . „	1	St.	0.50	0.20	0.30
Oxe, Ko og voxent Svin . . „	1	„	0.20	0.08	0.12
Faar, Kalve og Smaagrise . . „	1	„	0.10	0.04	0.06
Kornaffaldsmel . . . . . „	100	kg.	0.04	0.02	0.02
Linmel, Rapskage og andet Fodermel . . . . . „	100	„	0.05	0.02	0.03
Læder og Skind . . . . . „	100	„	0.20	0.08	0.12
Lim . . . . . „	100	„	0.20	0.08	0.12
Ljar . . . . . „	1	Dusin	0.04	0.02	0.02
Leer ildfast . . . . . „	100	kg.	0.12	0.04	0.08
Linfrø . . . . . „	100	„	0.10	0.04	0.06
Melk og Fløde . . . . . „	100	„	0.05	0.02	0.03
Retour af Spand gratis					
Møbler, Komoder, Chatoller, Piedestaller, Senge, Sofaer og Skabe, som ikke kan henregnes til Flyttegods . . . . . „	1	St.	0.20	0.08	0.12
Borde, som ikke kan henregnes til Flyttegods . . . . . „	1	„	0.05	0.02	0.02
Stole, almindelige . . . . . „	6	„	0.10	0.04	0.06
Do., Gynge og Lænestole . . „	1	„	0.04	0.02	0.02
Malm . . . . . „	100	kg.	0.06	0.02	0.04
Metaller . . . . . „	100	„	0.20	0.08	0.12
Do. forarbeidede . . . „	100	„	0.30	0.12	0.18
Maskiner . . . . . „	100	„	0.30	0.12	0.18
Mursten . . . . . „	1000	St.	0.30	0.12	0.18
Manufakturvarer . . . . . „	100	kg.	0.10	0.04	0.06
Mineralvand . . . . . „	100	Fl.	0.10	0.04	0.06
Olie, Tran . . . . . „	100	kg.	0.05	0.02	0.03
Plouge . . . . . „	1	St.	0.10	0.04	0.06
Pumper af Træ og Jern . . „	1	„	0.15	0.06	0.09
Poteter . . . . . „	100	kg.	0.05	0.02	0.03
Personafgift og Tøi indtil . . „	30	„	0.10	0.05	0.07
Kværnstene . . . . . „	1	Par	1.50	0.60	0.90
Rokke . . . . . „	1	St.	0.05	0.02	0.03
River . . . . . „	1	Dusin	0.02	0.01	0.01
Salt . . . . . „	hl.		0.04	0.02	0.02
Sild . . . . . „	„		0.04	0.02	0.02
Stenkul . . . . . „	„		0.04	0.02	0.02

9 April.

			Stens-elv.	Strøm-fos.	Drje.
			Kr.	Kr.	Kr.
Skuffer af Træ	pr.	1 Dusin	0.02	0.01	0.01
Spader af Jern	„	1 „	0.10	0.04	0.06
Skifer	„	1000 St.	0.20	0.08	0.12
Senner og Brynestene . . .	„	100 „	0.15	0.06	0.09
Slibestene indtil $^1/_2$ m. . . .	„	1 „	0.10	0.04	0.06
Do. større	„	1 „	0.20	0.08	0.12
Do. for Sliberier og Høvlerier	„	1 „	0.80	0.30	0.50
Sten, raa er fri					
Sten, huggen	„	100 kg.	0.10	0.04	0.06
Spiger	„	$^1/_1$ Kasse	0.10	0.04	0.06
Slæder	„	1 St.	0.10	0.04	0.06
Sneller for Spinderier . . .	„	m.^{3}	0.60	0.24	0.36
Slaattemaskiner.	„	1 St.	1.00	0.40	0.60
Symaskiner	„	1 „	0.25	0.10	0.15
Trævarer:					
1. Mastetræer, Spirer, Tømmer af alle Dimensioner, Smaalast og Props . .	„	Kub	5.00	2.00	4.00
2. Al Slags Rundlast i Pramme	„	m.^{3}	0.12	0.05	0.07
3. Stør, Skived og Gjerdeski.	„	1000 St.	0.10	0.04	0.06
4. Langved og Stokkeved . .	„	Kub	3.00	1.00	2.00
5. Ved, almindelig	„	m.^{3}	0.04	0.02	0.02
6. Maal, Skibsplanker . . .	„	m.^{3}	0.25	0.10	0.15
7. Battens, Gulvplanker, Bord Krinoliner og Kassebord .	„	m.^{3}	0.16	0.06	0.10
8. Box, Stav, Baghun og Vragbord	„	m.^{3}	0.12	0.04	0.08
9. Føres skaaren Last i Flaader, beregnes	„	Kub	6.00	2.00	4.00
10. Træmasse	„	Ton	0.50	0.20	0.30
11. Træfro	„	100 kg.	0.10	0.04	0.06
12. Tagspon	„	m.^{3}	0.12	0.05	0.07
Tærskemaskiner med Hestevandring			1.50	0.60	0.90
Do. uden Do.			1.00	0.40	0.60
Tagsten	„	1000 St.	0.40	0.16	0.24
Tobak	„	1 Matte	0.05	0.02	0.03
Do. Kardus og Blade . . .	„	100 kg.	0.10	0.04	0.06
Tougværk	„	100 „	0.20	0.08	0.12
Tjære	„	100 lt..	0.20	0.08	0.12
Uld	„	100 kg.	0.10	0.04	0.06

9 April.

			Stens-elv.	Strøm-fos.	Drje.
			Kr.	Kr.	Kr.
Vin	pr.	40 lt.	0.20	0.08	0.12
Do.	„	12 Fl.	0.06	0.02	0.04
Vinduer, større	„	1 St.	0.15	0.06	0.09
Do. smaa	„	1 „	0.10	0.04	0.06
Bævstole	„	1 „	0.20	0.08	0.12
Vogne, Arbeids 4 Hjul	„	1 „	0.35	0.12	0.18
Do. 2 „	„	1 „	0.17	0.06	0.09
Do., Reisevogne 4 „	„	1 „	0.60	0.24	0.36
Do. 2 „	„	1 „	0.30	0.12	0.18
Do., Hovogne	„	1 „	0.35	0.12	0.18
Øl	„	40 lt.	0.10	0.04	0.06
Do. paa Flasker	„	100 Fl.	0.20	0.08	0.12
Fartøier:					
Baad eller Ege	„	1 St.	0.30	0.12	0.18
Lastepramme	„	1 „	0.80	0.35	0.45
Dampbaade	„	1 „	1.60	0.50	0.70
For Aabning af Rullebro				0.20	0.20

For Afbenyttelse af Sluserne, naar disse er ledige, som Dok betales for Fartøier og Pramme foruden den bestemte Kanalafgift:
for indtil 1 Døgn . . . . . Kr. 3.00
„ over 1 Døgn indtil 1 Uge . . . . . „ 10.00
„ indtil 2 Uger . . . . . „ 15.00
„ — 3 Uger og derover for hver Uge . . . . „ 6.00

For Dampskibe og Fartøier paa Lystture nedsættes Afgiften for disse og Passagerer med en Fjerdepart.

Naar Afgift af Ladning i Lastebaade gaar op til Kr. 10—4—6 beregnes ingen Afgift af Fartøi.

Naar Sluserne forlanges aabnede, bliver mindste Betaling 60—24—36 Øre, om end ikke Afgiften gaar op dertil.

Forsaavidt der befordres Varer, som ikke særskilt er nævnte, bestemmer Direktionen, til hvilken Klasse disse bliver at henføre. Direktionen bemyndiges til at bestemme samme Afgift for Afbenyttelsen af Bjørnestadbrygge af Passagerer og Varer, som for Bryggen ved Tangen, som er indtil 50 Øre for hvert Damp- eller Seilskib, 5 Øre for hver Passager og $7\frac{1}{2}$ Øre for hvert 100 kg. Gods.

12 April. **Høieste Resolution,** hvorved der i Henhold til Skydsloven af 21de Marts 1860 §§ 1 og 2, sammenholdt med Skydsloven af 24de September 1851 § 2, meddeles Approbation paa en af Amtsformandskabet for Søndre Bergenhus Amt under 3die Juli 1888 fattet Beslutning om, at Hesteholdet ved den faste

Station for Landskyds paa Forde i Sveens Herred, Sondhordlands Fogderi, nedsættes til 1 fast Hest og 1 Reserveheſt. 12 April.

Cirkulære fra Indredepartementet, Poststyrelsen, til samtlige Postmestere og Posterpeditører (No. 7 for 1889), hvorved bl. a. meddeles: 12 April.

III.

Postreglementets Kap. VII § 42, 2det Punktum skal fremtidig lyde saaledes:

„Dog bemærkes, — — — — at Erstatningen for beskadigede Pakker kun gives i det samme Forhold til Maximumsbeløbet for Erstatningen (25 Frcs.), som Beskadigelsen staar i til Pakkens fulde Værdi".

V.

Tillæg til Fortegnelsen over Rigets Postanstalter.

Efter Departementets Bestemmelse vil der indtil videre blive underholdt følgende Postaabnerier:

a. fra 1ste Mai 1889:
   1. Josenfjorden paa Dampskibsanløbsstedet Valde i Hjelmelands Herred, Ryfylke Fogderi, Stavangers Amt, Stavangers Postdistrikt.
   2. Tussø paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Hillesø Herred, Senjen og Tromsø Fogderi, Tromsø Amt, Tromsø Postdistrikt.

b. fra 15 Mai 1889: Trædal paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Ladvigs Herred, Sogns Fogderi, Nordre Bergenhus Amt, Bergens Postdistrikt.

c. fra 1ste Juni 1889:
   1. Maristuen paa Maristuens Sanatorium i Borgunds Herred, Sogns Fogderi, Nordre Bergenhus Amt, Bergens Postdistrikt. Dette Postaabneri vil indtil videre blive holdt i Virksomhed alene i Turisttiden, 1ste Juni til 30te September.
   2. Hankø Bad i Onsø Herred, Moss og Tune Fogderi, Smaalenenes Amt, Fredriksstads Postdistrikt. Dette Postaabneri vil, ligesom i foregaaende Aar, blive holdt i Virksomhed til 15de September.

Kongelig Resolution*), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa de af Kommunebestyrelsen for Bamle Herred i Bratsberg Amt under 26de September og 17de Oktober 1888 samt 14de Marts 1889 fattede Beslutninger om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet. 13 April.

*) Bekjendtgj. 20 April i Lovt. 1ste Afd. No. 8, hvor Forskrifterne er indtagne.

13 April. **Kongelig Resolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa de af Kommunebestyrelsen for Hollens Herred i Bratsberg Amt under 6te November 1888 og 11te Marts 1889 fattede Beslutninger om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.

13 April. **Kongelig Resolution****), hvorved er bestemt, at der istedetfor Punkterne 2 og 3 i § 85 i det under 28de Februar 1877 approberede Reglement for Udskrivning til Landvæbningen m. v. fremtidig skal gjælde følgende Bestemmelser:

„2. At i Linien først indsættes de frivillige Mandskaber, 22 Aarsklassen foran 21 Aarsklassen og denne foran 20 Aarsklassen; inden samme Aarsklasse efter Mandskabernes indbyrdes Lodtrækningsnumere.

3. At Distriktets øvrige Mandskaber af Linien ordnes efter deres Forholdstal, dette beregnet efter Antallet af samtlige Mandskaber, der inden ethvert Lodtrækningsdistrikt have deltaget i Lodtrækningen (uden Hensyn til, om de skulle indsættes i Linien eller Trænet) og enhvers Numerorden i Udskrivningsrækken. (Tabel Bogstav C).

4. At Trænmandskaberne ordnes efter samme Regel som i Punkt 3 for Liniens Mandskaber bestemt."

13 April. **Kongelig Resolution**, hvorved det bl. a. tillades, at den gamle Kirke i Mangers Præstegjelds Hovedsogn under Nordhordlands Provsti i Bergens Stift nedtages, og at der paa dens Tomt opføres en ny Kirke.

13 April. **Kongelig Resolution**, hvorved der i Medhold af Lovene af 3die Marts 1860 og 26de Mai 1866, jfr. § 2 i Lov af 3die Mai 1873, indeholdende Tillæg til og Forandringer i Lovene om den almindelige Brandforsikringsindretning for Bygninger fra 1ste Januar 1889 og indtil videre tilstaaes en Nedsættelse i Brandkontingenten af 25 Procent af de i bemeldte Indretnings Kjøbstadsafdeling forsikrede Bygninger i Kjøbstaden Øster-Risør.

13 April. **Kongelig Resolution**, hvorved de af Storthinget den 19de og 20de Marts 1889 fattede Beslutninger om Bevilgning af Gage til en Sekretær ved Kongsberg Sølvværk[1]) m. v. samt angaaende Sølvværkets Budget for Budgetaaret 1889—90 befales tagne tilfølge.

[1]) Se Sth. Prp. No. 1, Hovedp. VIII Kap. 6 og Indst. S No. 58 og 59 for 1889. Ved Storthingets Beslutning er Sekretærens Gage nedsat fra 2680 til 2000 Kr.

*) Bekjendtgj. 20 April i Lovt. 1ste Afd. No. 8, hvor Forskrifterne er indtagne.

**) Bekjendtgj. 20 April i Lovt. 1ste Afd. No. 8.

Kongelig Resolution, hvorved approberes efterstaaende Ud- 13 April.
kast til Bestemmelser angaaende Armeens Sanitetsofficierers Tjenstgjørings- og Ansættelsesforhold m. v.

§ 1. Sanitetsgeneralen, der staar direkte under Forsvarsdepartementet og Armee-Kommandoen, er Chef for Armeens Sanitetsvæsen og Armeens Generallæge. Han har den overordnede Ledning og Bestyrelse af samt Tilsyn med alt, hvad der vedrører Armeens Sundheds- og Sygepleie, og fører Indseende med den Maade, hvorpaa det ham undergivne Personale udfører sin Tjeneste, dog for de Personers Vedkommende, der tjenstgjøre ved Troppeafdeling af Vaabnene, alene forsaavidt den tekniske Sanitetstjeneste angaar.

Han har den overordnede Bestyrelse af Armeens Medicinaldepot og dens Sanitetsmateriel.

Han beordrer Sanitetsofficierer og øvrigt Sanitetspersonale til Tjeneste ved Armeens Afdelinger under Vaabenøvelser og andre Samlinger samt ved Opsætning for Felt, ved Sygehuse og andre militære Etablissementer, ligesom han ogsaa beordrer Sanitetsofficierer til Tjeneste ved Sessioner og Bedømmelseskommissioner.

Han beordrer Sanitetsofficierer til Medlemmer af Armeens Lægekommission og af de permanente Bedømmelseskommissioner og indbeordrer nationale Sanitetsofficierer til Tjeneste i Garnison, alt overensstemmende med Hærorganisationsplanens Forudsætninger.

Han foretager de nødvendige Inspektioner, om fornødent efter forudgaaende Meddelelse til vedkommende militære Chef (Chefer) eller Kommandant.

§ 2. Sanitetsoberstен, der er Armeens Overstabslæge, er Chef for Sanitetskorpset, Formand i Armeens Lægekommission, Inspektør for det militære Sygehus i Christiania og Bestyrer af Sanitetsvæsenets Officiers- og Underofficiersskole samt Overbestyrer af Musikskolerne og Instruktionskurserne til Uddannelse af værnepligtige Korporaler.

Hans Standkvarter er Christiania.

§ 3. Sanitetsmajorerne ere Brigadelæger og øverste Sanitetsofficierer inden vedkommende Brigadedistrikt, i hvilken Henseende Christiania By med Akershus og Oskarsborg Fæstninger henregnes til 2den Akershusiske Brigades Distrikt.

De ere Foresatte for det Sanitetspersonale, som er ansat i Distriktet, eller som til enhver Tid der er tjenstgjørende, eller som der er bosat, dog kun forsaavidt Personalet ikke tilhører Sanitetsvæsenets Stab eller Sanitetskorpset eller er indkaldt til Tjeneste, med Hensyn til hvilken det ikke er Brigadelægen underlagt.

De føre gjennem leilighedsvis afholdte Inspektioner Tilsyn med den ved Afdelingerne inden Distriktet stedfindende Uddannelse af Hjælpesygebærere.

De kunne beordres til at tjenstgjøre som Chefslæger ved

13 April. militære Samlinger og ved Armeens Opsætning for Felt samt til at udføre Lægetjeneste ved Sessioner og ved den ved Rekrutskolernes Begyndelse stedfindende Bedømmelse af Rekruterne.

Den i Christiania stationerede Sanitetsmajor kan beordres til Medlem af Armeens Lægekommission.

Sanitetsmajorerne have samme Standkvarter som vedkommende Brigadedistriktschef.

§ 4. Sanitetskapteinerne ere Overlæger.

De Sanitetsvæsenets Stab tilbeordrede Sanitetskapteiner kunne anvendes til Tjeneste som Afdelingslæger, som Chefer for Feltlazaretter, som Overlæger eller Enelæger ved Sygehuse eller andre militære Etablissementer, til Lægetjeneste ved Sessioner, til Medlemmer af Kommissioner til Bedømmelse af Tjenstdygtighed og som Medlemmer af Armeens Lægekommission.

Sanitetskapteinerne kunne tage Bopæl hvorsomhelst i Landet, de nationale dog ikke i Tromsø Stift og ikke uden Armee-Kommandoens særlige Tilladelse i større Afstand fra Postaabneri eller Telegrafstation end 5 Kilometer.

§ 5. Sanitetspremierløitnanterne ere Afdelingslæger.

De stadig tjenstgjørende Sanitetspremierløitnanter kunne, foruden til den i Garnisonerne almindelige Sanitetstjeneste, anvendes som Afdelingslæger ved militære Samlinger, derunder indbefattet de udskrevne Afdelingers almindelige Vaabenøvelser, og ved Armeens Opsætning for Felt, som Instruktører i Sanitetstjeneste ved militære Skoler og Kurser og som Medlemmer af Bedømmelseskommissioner.

En af de i Kristiania tjenstgjørende Sanitetspremierløitnanter kan anvendes som Sekretær i Armeens Lægekommission.

Lægetjenesten ved Vardøhus Fæstning bestrides indtil videre som ved kongelig Resolution af 4de Oktober 1869 bestemt.

De værnepligtige Sanitetspremierløitnanter kunne beordres til Tjeneste ved Sanitetskompagnierne, ved Sygehuse eller ved militære Afdelinger. De kunne tage Bopæl hvorsomhelst i Landet.

§ 6. Sanitetssekondløitnanterne ere Underlæger.

De kunne beordres til Tjeneste ved Sanitetskompagnierne, som Hjælpelæger ved Bataillioner og Korpser eller Sygehuse eller som selvstændige Læger ved mindre Afdelinger.

De kunne tage Bopæl hvorsomhelst i Landet.

§ 7. Sanitetsintendanten staar direkte under Sanitetsgeneralen og har at udføre de Embedet til enhver Tid tillagte Forretninger efter af Forsvarsdepartementet udfærdiget Instrux.

Det paaligger ham derhos efter Sanitetsgeneralens nærmere Bestemmelse at meddele Sanitetspersonalet Undervisning i Behandlingen af Sygemateriellet og i militær Regnskabsførsel.

Ved Opsætning for Felt kan han beordres til at tjenstgjøre ved Etappeanstalterne og forøvrigt udenfor hans Standkvarter, der er Christiania.

§ 8. Den stadig tjenstgjørende Farmaceut, der staar i Klasse med Sekondløitnanter, tjenstgjør ved Medicinaldepotet og staar direkte under Sanitetsintendanten, hvem han har at bistaa ved Forvaltningen af det farmaceutiske Materiel og den dette vedrørende Regnskabsførsel. Han kan beordres til at forrette som Apotheker ved større Troppesamlinger. 13 April.

De Sanitetsvæsenets Stab tilhørende værnepligtige 2 Apothekere, der staa i Klasse med Premierløitnanter, 2 Sanitetsunderforvaltere og 2 Farmaceuter, der staa i Klasse med Sekondløitnanter, og 1 Instrumentmager, der staar i Klasse med Kommandersergenter, staa direkte under Sanitetsgeneralen. De kunne kaldes til Tjeneste med sin Aarsklasse, men anvendes i Fred dog i Almindelighed kun ved større Troppesamlinger.

§ 9. Sanitetsofficier kan i Fred, foruden den ham ifølge de foregaaende §§ paahvilende Tjenstgjøring, beordres til midlertidig at forrette anden med hans Grad forenelig Sanitetstjeneste, og dette uden Hensyn til, om den kræves udført udenfor Standkvarteret eller Brigadedistriktet (jfr. § 3). Ved Opsætning for Felt kan han beordres til at udføre al lignende Sanitetstjeneste.

Han er pligtig til i Tilfælde af Vakance, Bortkommando eller Forfald at overtage overordnet eller sideordnet Sanitetsofficiers Tjeneste, mod den Godtgjørelse, som for saadanne Tilfælde, i væsentlig Overensstemmelse med, hvad der gjælder for Armeens andre Officierer, maatte blive bestemt.

§ 10. Armeens Lægekommission har at bearbeide eller afgive Betænkning over de Sager, vedrørende Armeens Lægevæsen, Sundheds- og Sygepleien eller Bedømmelsen af militær Tjenstdygtighed m. v., der af eller gjennem Sanitetsgeneralen bliver Kommissionen forelagt.

§ 11. De for Armeen gjældende almindelige Regler angaaende Forretnings- og Tjenesteorden skulle med behørige Tillempninger være anvendelige ogsaa inden Sanitetsvæsenet.

§ 12. Sanitetssekondløitnanterne, der samtlige ere værnepligtige, beskikkes af Forsvarsdepartementet.

For i Fred at kunne opnaa saadan Ansættelse kræves, at Vedkommende:

a. har bestaaet første Afdeling af medicinsk Embedsexamen,
b. har med tilfredsstillende Vidnesbyrd udført Volontørtjeneste ved mindst en medicinsk og en kirurgisk Afdeling af Rigshospitalet eller tilsvarende Tjeneste ved andet Sygehus,
c. har gjennemgaaet Rekrutskole og Korporalkursus ved Sanitetskorpset, derefter tjenstgjort i mindst 24 Dage som Sanitetskorporal og paa tilfredsstillende Maade gjennemgaaet et Kursus for værnepligtige Sanitetsofficierer.

§ 13. De værnepligtige Sanitetspremierløitnanter beskikkes

13 April. af Kongen i Statsraad, dog uden at blive Embedsmænd eller at meddeles Bestalling.

Der beskikkes aarlig blandt de Sekondløitnanter, som mindst have tjent i 3 Aar, regnet fra Ansættelsen i menig Stilling, og som dertil ansees kvalificerede, saamange til værnepligtige Premierløitnanter, som nødvendigt for at dække Liniens Behov.

§ 14. De faste Sanitetspremierløitnantsposter besættes efter Valg blandt de værnepligtige Premier- eller Sekondløitnanter, der have bestaaet fuldstændig medicinsk Examen og ikke have fyldt det 32te Aar.

De faste Premierløitnanter ansættes i Adjutantstilling, til Tjenstgjøring i Brigadedistrikterne eller ved Kompagni af Sanitetsgeneralen med Armee-Kommandoens Approbation.

§ 15. De værnepligtige Sanitetskapteiner beskikkes af Kongen i Statsraad, dog uden at blive Embedsmænd eller at meddeles Bestalling.

De blive ved sin Beskikkelse at tilbeordre Sanitetsvæsenets Stab, og afgives til Tjeneste, som i Hærorganisationsplanens § 38 forudsat, af Sanitetsgeneralen.

Der beskikkes aarlig blandt de værnepligtige Premierløitnanter, som gaa over fra 5te til 6te Aarsklasse, som dertil ansees kvalificerede og som ikke ønske eventuel senere Ansættelse som faste Sanitetsofficierer, saamange til værnepligtige Kapteiner, som nødvendigt, forat Liniens og Landværnets samlede Behov kan være dækket med Antallet af saadanne i 6te til 9de Aarsklasse.

§ 16. De faste Sanitetskapteinsposter besættes, i Regelen efter Anciennetet, med faste Premierløitnanter.

Kapteinerne blive ved Resolution, afgiven i Statsraad, af Kongen at tilbeordre Sanitetsvæsenets Stab eller at beordre til Tjenstgjøring som Kompagnichef eller Kvartermester ved Sanitetskorpset, uden at Bestalling i denne Anledning udfærdiges, og blive paa lignende Maade, Kompagnicheferne dog i Regelen først efter 5 og Kvartermesteren først efter 3 Aars Tjeneste i saadan Egenskab, at overføre til anden Kapteinsstilling.

De Staben tilbeordrede Kapteiner afgives til Tjeneste, som i Hærorganisationsplanens § 38 forudsat, af Sanitetsgeneralen.

§ 17. Sanitetsmajorposterne besættes efter Valg blandt de faste Kapteiner.

Majorerne blive ved Resolution, afgiven i Statsraad, af Kongen at beordre til Tjenstgjøring, en i hvert Brigadedistrikt (jfr. § 3).

§ 18. Sanitetsoberstен udnævnes efter Valg blandt Majorerne eller Kapteinerne.

§ 19. Sanitetsgeneralen udnævnes efter Valg blandt Stabsofficiererne eller Kapteinerne.

§ 20. Ved Besættelsen af samtlige Poster afgives Indstillinger fra Sanitetsgeneralen og Armee-Kommandoen, dog alene fra denne sidste, naar det gjælder Sanitetsgeneralsposten.

Kongelig Resolution, hvorved den af Storthinget under 26de Februar 1889 fattede Beslutning angaaende den Kvartergodtgjørelse, som skal udredes af Statskassen ved Troppernes Indkvartering paa Fredsfod i Garnisonsstederne i Tidsrummet fra 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890[1]), befales tagen tilfølge. 13 April.

[1]) Se Sth. Prp. No. 28 og Indst. S No. 10 for 1889. Beslutningen er enslydende med den for forrige Budgettermin gjældende; se Res. 10 Marts 1888 med Note.

Kongelig Resolution, hvorved befales tagen tilfølge efterstaaende af Storthinget under 26de Februar 1889 fattede Beslutning angaaende Fastsættelse af Hesteholdsgodtgjørelsen for endel af Armeens beredne nationale Officerer, forsaavidt Vedkommende holder egen feltdygtig Ridehest, samt for Ingeniør-, Artilleri- og Kavaleriudrederne i Tidsrummet fra 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890[1]): 13 April.

1. Den Ingeniør-, Artilleri- og Kavaleriudrederne ifølge Love af 14de Mai 1872 og 23de April 1887 tilkommende Hesteholdsgodtgjørelse fastsættes for Tidsrummet fra 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 saaledes:
   I. For det faste Hestehold uden Hensyn til, om Hesten benyttes i Tjenesten eller ikke:
      a. paa de virkelige Kvarterer . . . Kr. 72.00 aarlig.
      b. paa de overtallige Ingeniør- og Artillerikvarterer . . . . . „ 24.00 —
   II. For Hestens Affavn, naar den benyttes i Tjenesten:
      A. I Fredstid:
         1. Naar den fodres af Udrederen:
            a. i de første 90 Dage . . Kr. 1.64 pr. Døgn.
            b. senere . . . . . „ 1.24 „ —
         2. Naar Fodringen besørges af det Offentlige:
            a. i de første 90 Dage . . „ 0.80 „ —
            b. senere . . . . . „ 0.40 „ —
      B. Under Krig eller naar Armeen sættes paa Feltfod:
         1. Naar den fodres af Udrederen „ 1.04 „ —
         2. Naar Fodringen besørges af det Offentlige . . . . . „ 0.20 „ —
2. Den ifølge Lov af 29de Juni 1888 § 2 endel af Armeens beredne nationale Officerer, forsaavidt Vedkommende holder

[1]) Se Sth. Prp. No. 29 og Indst. S No. 12 for 1889.

13 April. egen feltdygtig Rideheſt, tilkommende Heſteholdsgodtgjørelſe bliver at udbetale med Kr. 120.00 kvartaliter.

13 April. **Kongelig Reſolution**, hvorved den af Storthinget under 26de Februar 1889 fattede Beſlutning til Regulativ for Armeens Aflønning under Tjenſtgjøring i Fred og paa Feltfod i Tidsrummet fra 1ſte Juli 1889 til 30te Juni 1890[1]) befales tagen tilfølge.

[1]) Se Sth. Prp. No. 31 og Indſt. S No. 11 for 1889. Regulativet er enslydende med det for flere tidligere Budgetterminer gjældende, i Lovt.s 2den Afd. for 1886, Side 348 indtagne, med Undtagelſe af, at der i § 2. 1ſte Pasſus, efter Ordene „andre almindelige Vaabenøvelſer" er tilføiet „herunder indbefattet de til Uddannelſe af værnepligtige Underbefalingsmænd anordnede Inſtruktionskurſer".

13 April. **Kongelig Reſolution**, hvorved den af Storthinget under 23de Marts 1889 fattede Beſlutning om Bevilgning af Gage til Stiftsarkivarembedet i Trondhjem paa Kr. 2000 med Stigning Kr. 200 efter hvert 3die Tjeneſteaar, indtil Gagen gaar op til Kr. 2800[1]) befales tagen tilfølge.

[1]) Se Sth. Prp. No. 8 og Indſt. S No. 63 for 1889.

13 April. **Kongelig Reſolution**, hvorved er beſtemt, at den i Kongelig Reſolution af 10de Juni 1887 (jfr. Kongelig Reſolution af 31te Juli 1886) omhandlede Ombygning af Hovedkirken i Ytteroens Præſtegjeld under Nordre Judherreds Provſti i Trondhjems Stift tillades iværkſat ſaaledes, at Kirken ſamtidig flyttes til en omtrent 70 Meter i Nord for den gamle Plads beliggende Tomt, ſom tilligemed Vei til ſamme afgives af Ytteroens Præſtegaard paa Vilkaar, der faſtſættes af Kirke- og Undervisnings-Departementet.

13 April. **Kongelig Reſolution**, hvorved bl. a. er beſtemt, at Arendals Politimeſterembede indtil videre bliver at beſtyre af en dertil efter aabnet Konkurrance ved naadigſt Reſolution Konſtitueret.

13 April. **Kongelig Reſolution**, hvorved er beſtemt:

1. At de almindelige Høſt-, Sage- og Skattethinge for Hadeland og Lands Fogderi, Kriſtians Amt, fra og med Aaret 1889 at regne befales at ſkulle afholdes i den ſidſte Halvdel af November Maaned efter Amtmandens nærmere Beſtemmelſe.

2. At der ligeledes fra og med 1889 at regne bliver at afholde Maanedsthing i Oktober Maaned paa de Dage, som af Amtmanden bestemmes, medens Maanedsthingene i December Maaned bortfalde. 13 April.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 13 April.

1. At de af Storthinget under 20de og 28de Marts 1889 fattede Beslutninger angaaende Bevilgning af Lønninger ved Fyrvæsenet[1]) befales tagne tilfølge.
2. At Forsvars-Departementet bemyndiges til at træffe de i denne Anledning fornødne Forføininger.

[1]) Se S.thingsprop. No. 8 og Indst. S No. 61 for 1889. De nævnte Beslutninger er saalydende:

1ste Post.

Følgende nye Lønninger bevilges:

A. For Fyrvogteren ved Færder Fyr Kr. 2200.00 aarligt, samt fri Bolig og Brugen af det Fyret tillagte Grundstykke med Forpligtelse til
   a) at bestride Udgifterne ved den fornødne Opildning af Taarnværelset og Lygten,
   b) at gjøre saadant Indskud i en Pensionskasse for offentlige Tjenestemænd, som i sin Tid maatte blive bestemt.

B. For en Reservcassistent ved Færder Fyr Kr. 600.00 aarligt med Forpligtelse til at gjøre Tjeneste ved Fyret under Vinterhalvaaret efter Omgang med de faste Betjente og forøvrigt, naar det forlanges, mod særskilt Godtgjørelse efter vedkommende Departements nærmere Bestemmelse,

alt paa Betingelse af at den tidligere bevilgede Aflønning til en Fyrforvalter inddrages.

2den Post.

For Fyrvogteren ved Ulla Fyr bevilges som Tillæg til hans nuværende Aflønning Kr. 800.00, samt fri Bolig og Brugen af det Fyret eventuelt tillæggendes Grundstykke, med Forpligtelse til:

a) at svare Skatter og Byrder af Grundstykket,
b) at gjøre saadant Indskud i en Pensionskasse for offentlige Tjenestemænd, som i sin Tid maatte blive bestemt.

Kongelig Resolution, hvorved der meddeles Stavanger Telefonforretning Tilladelse til for et Tidsrum af 5 Aar, regnet fra den Kongelige Resolutions Datum, at drive Telefonanlæg mellem Stavangers Telefon-Centralstation paa den ene Side og Steder, beliggende indtil 7 Klm. udenfor Stavanger Bys Grændser samt Udhavnen Tananger i Haalands Præstegjeld paa den anden Side — under Betingelse af, at Telefonforretningen i enhver Henseende retter sig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg, Vedligeholdelse og Drift, som Telegrafstyrelsen maatte foreskrive. 13 April.

13 April. **Kongelig Resolution**, hvorved det af Storthinget under 28de og 29de Marts 1889 besluttede „Reglement for Lønnings- og Kvarterpenge for Marinens faste Mandskaber, for de udskrevne Mandskaber og Distriktsføtropperne samt for Kvartergodtgjørelse m. m. for Marinens Officierer gjældende for Budgetterminen 1889—90" [1]) befales taget tilfølge.

[1]) Se Sth. Prp. No. 21 og Indst. S No. 43 for 1889. Reglementet er overensstemmende med det tidligere gjældende, i Lovtid.s 2den Afd. for 1888, Side 117 fgg. indtagne, med følgende Undtagelser:
Af Litr. D No. 10 er sidste Punktum udgaaet.
Litr. D No. 14 lyder saaledes:
„Ovenstaaende Bestemmelser skulle i sin Helhed være gjældende for de Søfarende, der gjøre Tjeneste som Frivillige".
Litr. G No. 4 er saalydende:
„Officerer, der ere befalede til Uddannelse ved Centralskolen for Lærere i Vaabenbrug og Legemsøvelser, erholde et Tillæg af Kr. 60 00 maanedlig. Officerer, der ere antagne som Elever ved den militære Høiskole, erholde i Kvarterpenge Kr. 24.00 maanedlig.
De hertil medgaaende Beløb" . . . . o. s. v. som forhen.
Af Litr. G No. 5 er sidste Punktum udgaaet.

13 April. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At Eiendommen Tretten, M.-No. 61, L.-No. 137 a, af Skyld $\frac{\text{urev. „ — 20 Skill.}}{\text{rev. 1 M. 6 Øre}}$, Eiendommen Tretten, M.-No. 61, L.-No. 137 b, af Skyld $\frac{\text{urev. „ — 20 Skill.}}{\text{rev. 1 M. 6 Øre.}}$, Eiendommen Loppevold, M.-No. 62, L.-No. 138 a, af Skyld $\frac{\text{urev. 1 Ort 4 Skill.}}{\text{rev. 1 M. 38 Øre,}}$ Eiendommen Loppevold, M.-No. 62, L.-No. 138 b, af Skyld $\frac{\text{urev. 1 Ort 4 Skill.}}{\text{rev. 1 M. 35 Øre}}$, i Skjervø Sogn og Herred af Skjervø Præstegjeld under Tromsø Provsti og Stift fra 1ste Januar 1890 henlægges til Nord-Reisens Sogn og Herred i samme Præstegjeld.
2. At der meddeles naadigst Stadfæstelse paa de af Skjervø og Nord-Reisens Herredsstyrelser i Møder den 8de Oktober og 19de November 1888 fattede Beslutninger angaaende de nærmere Vilkaar for disse Eiendommes Henlæggelse fra Skjervø til Nord-Reisen i Fattigvæsenets Anliggender.

13 April. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Stiftamtmanden i Bergen, hvori med Hensyn til Forstaaelsen af Post 2 i den Kongelige Resolution af 8de December 1888 om Rentefoden for Laan mod haandfaaet Pant udtales, at den omhandlede Bestemmelse af Departementet forstaaes saaledes, at der for Del af en Maaned, der overstiger 14 Dage, kan beregnes Rente som for en hel Maaned.

Kongelig Meddelelse, afgiven i sammensat Statsraad, om at Hendes Kongelige Høihed Kronprindsessen samme Dags Formiddag Kl. 3,42 lykkelig var bleven forløst med en Prinds, som i den hellige Daab skulde erholde Navnet Erik Gustav Ludvig Albert[1]). 20 April.

[1]) Meddelt samme Dag i norsk Statsraad, hvor Hans Majestæt derhos befalede, at den nyfødte Prinds skulde indbefattes i Kirkebønnen for Hans Majestæt Kongen og det Kongelige Hus. — Meddelelse til Storthinget er skeet under 15 Mai næstefter.

Høieste Resolution, hvorved Approbation meddeles paa endel i Generalforsamling den 8de Februar 1889 vedtagne Forandringer i de for den første norske Assuranceforening i Porsgrund gjældende, tidligere approberede Love. 20 April.

Høieste Resolution, hvorved Approbation i Medhold af § 3 i Lov om Bygningsvæsenet af 6te September 1845 meddeles paa den af Ladestedet Hortens Kommunebestyrelse efter Forslag af Reguleringskommissionen under 30te November 1888 besluttede Regulering, overensstemmende med et vedlagt Rids, af Strøget østenfor Strandgaden mellem Dampskibsbryggen og Værftets Grund sammesteds. 20 April.

Kongelig Meddelelse, afgiven i sammensat Statsraad, om at Hendes Kongelige Høihed Prindsesse til Sverige og Norge Charlotte Eugenie Augusta Amalie Albertine Kl. $^3/_4$ til 1 samme Dags Formiddag var afgaaet ved Døden[1]). 23 April.

[1]) Meddelt samme Dag i norsk Statsraad, hvor Hans Majestæt derhos befalede, at Meddelelse skulde afgives til Storthinget.

Skrivelser, udvexlede mellem den norske Poststyrelse og den svenske Generalpoststyrelse, hvorved det er vedtaget, at Paragraf 10, 2 i Expeditionsreglementet for Udvexlingen af Postforsendelser mellem Norge og Sverige fra 1ste Mai 1889 skal lyde saaledes: 22 Marts. 23 April.

„Beregningen af den det svenske Postvæsen tilkommende Transitassurancegodtgjørelse for Pengebreve, der i lukket Post sendes fra Norge til Danmark, sker efter Transitkarter (Schema I), der sammen med Værdikarterne af vedkommende norske Udvexlingskontorer oversendes til vedkommende danske Udvexlingskontorer, hvilke attestere dem og derefter ved hver Maaneds Udgang oversende dem til Postinspektionen i Södra eller Västra Jernvägspostdistrikt. Paa Grundlag af de saaledes modtagne Transitkarter udarbeide disse

22 Marts. 23 April. Autoriteter maanedlige Sammendrag, der bilagte med nævnte Karter indsendes til den svenske Generalpoststyrelses Kameralbureau, som besørger dem optagne i Afregningerne. I modsat Retning forholdes aldeles paa samme Maade, idet de fra dansk Side udfærdigede Transitkarter attesteres af vedkommende norske Udvexlingskontorer, der derefter oversende dem til Postinspektionen i Södra eller Vestra Jernvägspostdistrikt til videre Behandling i Lighed med, hvad oven er anført.

23 April. **Skrivelse** fra Indredepartementet til Amtmanden i Nordre Bergenhus Amt, hvori meddeles, at Departementet med Kirkedepartementet, med hvilket det i Sagens Anledning har korresponderet, antager, at den i Udskjænkningsloven for Landet af 18de Juni 1884 §§ 12 og 13 omhandlede Øl- og Vinafgift i Tilfælde af, at flere Herreder danne ét Fattigdistrikt, bør tilfalde Herredskassen i det Herred, hvor Udsalget foregaar, ikke den fælles Fattigkasse.

23 April. **Telegram** fra Arbeidsdepartementet til Overlodsen i Bergen, hvori paa Forespørgsel fra denne om, hvorvidt Overlodsen skal fratræde Havnekommissionen ved Afgivelsen af Erklæring i Henhold til Havnelovens § 5 angaaende Besættelse af Havnefogedposter, udtales, at da Havnelovens Paragraf 1 bestemmer Overlodsen til Medlem af Havnekommissionen og Lovens Paragraf 5 forudsætter, at Forslag til Besættelse af Havnefogedposter afgives af Overlodsen, medens ingen Bestemmelse om Fratrædelse for saadant særskilt Tilfælde som omtelegraferet, i Loven er given, antages Overlodsen ogsaa i saadanne Sager at maatte deltage i Havnekommissionen.

24 April. **Kongelig Resolution** *), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Kommunebestyrelsen for Seljord Herred i Bratsbergs Amt under 18de Marts 1889 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.

24 April. **Kongelig Resolution** *), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa de af Kommunebestyrelsen for Evanger Herred i Søndre Bergenhus Amt under 9de Juni 1888 og 18de Marts 1889 fattede Beslutninger om nye almin-

*) Bekjendtgj. 2den Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 9, hvor Forskrifterne er indtagne.

delige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet. 24 April.

Kongelig Resolution*), hvorved i Henhold til Lov indeholdende adskillige Bestemmelser om Politivæsenet i Kristiania af 26de Mai 1866 § 2 meddeles Stadfæstelse paa en af Kristiania Kommunebestyrelse under 24de Januar 1889 fattet Beslutning angaaende Tillæg til den ved høieste Resolution af 21de December 1875 approberede Vedtægt angaaende Afgifter af visse Næringer i Kristiania saalydende: 24 April.

„Af de i Vedtægt angaaende Afgifter af visse Næringer i Kristiania, stadfæstet ved Høieste Resolution af 21de December 1875, indeholdte Bestemmelser kommer kun § 5 til Anvendelse paa Kristiania Folkebank, forsaavidt denne Indretnings Virksomhed maatte gaa ind under den i Vedtægtens § 1 givne Betegnelse".

Kongelig Resolution, hvorved de af Storthinget under 26de Marts 1889 fattede Beslutninger vedkommende det Nordlandske Kirke- og Skolefonds Budget for Budgetaaret 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 [1]) befales tagne tilfølge. 24 April.

[1]) Se Sth. Prp. No. 3 og Indst. S No. 66 for 1889. Ved de nævnte Beslutninger er bl. a. gjort følgende Forandringer i de af Fondet bevilgede Lønsbidrag til Præster:

De i de senere Aar for Budgetterminen bevilgede Bidrag til Sognepræsterne i Bjarkø og Loppen, hvert paa 200 Kr., er bortfaldne.

De tilsvarende Bidrag til Sognepræsterne i Karlsø og Lebesby er nedsatte resp. fra 400 til 300 og fra 350 til 250 Kr.

De tilsvarende Bidrag til Sognepræsterne i Alten og Sydvaranger er forhøiede, hvert fra 200—300 Kr.

Af det af Altens Kommune ydede Bidrag til Sognepræsten, stort 400 Kr., er 200 Kr. overført paa Fondet.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at det tillades: 24 April.

1. At der i Bore Annexsogn til Kleps Præstegjeld under Jæderen Provsti i Kristianssands Stift paa Husmandspladsen Kjelsnæs Indmark eller et andet Sted ved Bore Bro efter Kristianssands Stiftsdirektions nærmere Bestemmelse opføres en ny Kirke.
2. At Sognets gamle Kirke nedtages, saasnart den nye er færdig og taget i Brug.
3. At der ved den nye Kirke anlægges en Kirkegaard.

*) Bekjendtgj. 2den Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 9.

24 April. **Kongelig Resolution**, hvorved efterstaaende af Storthinget under 4de April 1889 fattede Beslutninger angaaende Bevilgning af Lønstillæg for Postexpeditøren i Farsund og for endel Postaabnere samt angaaende Bevilgning af Lønninger for endel Postaabnere[1]) befales tagne tilfølge:

Post 3.

Som aarligt Lønstillæg for Postexpeditøren i Farsund bevilges Kr. 400.

Post 4.

For efternævnte Postaabnere bevilges nedenstaaende Lønstillæg:

Under Sarpsborgs Postkontor:

Postaabneren	i Degernæs	Kr.	80
—	i Greaker	„	256
—	i Myfen	„	80
—	i Rakkestad	„	180
—	i Skjeberg	„	160
—	i Trygstad	„	80
—	i Varteig	„	20

Under Moss Postkontor:

Postaabneren	i Askim	„	160
—	i Dilling	„	200
—	i Rygge	„	160
—	i Spydeberg	„	100

Under Kristiania Postkontor:

Postaabneren	i Hvalstad	„	200
—	i Lillestrømmen	„	216
—	i Næsodden	„	20
—	i Sitskogen	„	20

Under Hamars Postkontor:

Postaabneren	i Engerdalen	„	60
—	i Ilseng	„	160
—	i Kvikneskoven	„	54
—	i Rendalen	„	180
—	i Stenvigen	„	140
—	i Ytre Rendalen	„	80

[1]) Se Sth. Prp. No. 8 og 14 og Indst. S No. 77 for 1889.

24 April.

Under Hønefos Postexpedition:

Postaabneren i Enger	Kr.	40
— i Lommen	„	60
— i Vestre Slidre	„	120

Under Drammens Postkontor:

Postaabneren i Aal	„	80
— i Aamot paa Modum	„	100
— i Gol	„	100
— i Hougsund	„	100
— Skotselven	„	96

Under Kongsbergs Postkontor:

Postaabneren i Tuft	„	64

Under Tønsbergs Postkontor:

Postaabneren i Barkaker	„	64
— i Stokke	„	80

Under Skiens Postkontor:

Postaabneren i Gransherred	„	30
— i Hvideseid	„	200
— i Løveid	„	20
— i Øvre Bø	„	20

Under Porsgrunds Postkontor:

Postaabneren i Eidanger	„	200

Under Kragerø Postkontor:

Postaabneren i Toke	„	24

Under Risørs Postkontor:

Postaabneren i Gjerestad	„	80

Under Arendals Postkontor:

Postaabneren i Mykland	„	20

Under Kristiansands Postkontor:

Postaabneren i Birkenæs	„	40
— i Brændaasen	„	40
— i Bygland	„	60
— i Mosby	„	20

Under Mandals Postexpedition:

Postaabneren i Konnesmo	„	20
— i Vigmostad	„	50

Under Stavangers Postkontor:

Postaabneren i Jælse	„	36
— i Sjernerø	„	30
— i Varhaug	„	30

24 April.

Under Bergens Postkontor:

Postaabneren i Aalhus	Kr.	20
— i Evanger	„	40
— i Førde i Søndfjord	„	160
— i Nordfjordeide	„	120
— i Nøstdal i Søndfjord	„	40
— i Odde	„	100
— i Voss	„	200

Under Aalesunds Postkontor:

Postaabneren i Larsnæs	„	80

Under Molde Postexpedition:

Postaabneren i Eirisfjord	„	68
— i Næsset	„	160

Under Kristiansunds Postkontor:

Postaabneren i Strømsnæsset	„	80
— i Sundal	„	60
— i Ore	„	62

Under Trondhjems Postkontor:

Postaabneren i Besaker	„	20
— i Brækstad	„	200
— i Floren	„	20
— i Hejre	„	100
— i Hommelvig	„	40
— i Malvig	„	40
— i Meldalen	„	60

Under Røraas Postexpedition:

Postaabneren i Singsaas	„	20

Under Namsos Postkontor:

Postaabneren i Buø	„	60
— i Overhalden	„	108
— i Sørlid	„	20

Under Svolværs Postexpedition:

Postaabneren i Balstad	„	600
— i Borge	„	40
— i Henningsvær	„	880
— i Moskenæs	„	504
— i Stamsund	„	480

Under Tromsø Postkontor:

Postaabneren i Alteidet	„	40
— i Harstad	„	280
— i Sandtorv	„	100
— i Sopnæs	„	20

Postaabneren i Tennæs . . . . . Kr. 72 24 April.
— i Torsken . . . . . „ 42

Under Vardø Postexpedition:
Postaabneren i Berlevaag . . . . . Kr. 100

Post 5.

For efternævnte, nu til faste overgaaede, Postaabnere bevilges følgende Lønninger:

Under Sarpsborgs Postkontor:
Eidsberg i Eidsberg Herred . . . . . Kr. 160
Ise i Skjebergs — . . . . . „ 180
Sannesund i Tune — . . . . . „ 160

Under Kristiania Postkontor:
Bohn i Eidsvolds Herred . . . . . „ 400
Soner i Vestby — . . . . . „ 96

Under Hamars Postkontor:
Aadalsbrug i Løitens Herred . . . . . „ 200
Barkald i Lilleelvedalens — . . . . . „ 96

Under Honefos Postexpedition:
Die i Vangs Herred . . . . . „ 80

Under Drammens Postkontor:
Burud i Ekers Herred . . . . . „ 96
Skouger i Skouger — . . . . . „ 96

Under Hortens Postexpedition:
Augedal i Borre Herred . . . . . „ 96

Under Sandefjords Postexpedition:
Joberg i Sandeherreds Herred . . . . . „ 96

Under Skiens Postkontor:
Gvarv i Sandeherred . . . . . „ 140

Under Porsgrunds Postkontor:
Aaklungen i Eidangers Herred . . . . . „ 120

Under Egersunds Postexpedition:
Helvig i Egersunds Herred . . . . . „ 72

Under Stavangers Postkontor:
Forresvig i Bukkens Herred . . . . . „ 144
Hvittingsø i Mosterø — . . . . . „ 80
Sandeid i Vigedals — . . . . . „ 144

Under Bergens Postkontor:
Bekkervig i Fitje Herred . . . . . „ 96
Brække i Ladvig og Brækkes Herred . . . . . „ 64
Bulken i Voss — . . . . . „ 80

24 April.	Bømmel	i Finaas	Herred	Kr.	120
	Eidfjord	i Ulviks	—	„	200
	Espe	i Ullensvangs	—	„	120
	Fardal	i Sogndals	—	„	48
	Fjøsanger	i Fane	—	„	80
	Fresvig	i Lekangers	—	„	70
	Frønningen	i ·	—	„	48
	Grimo	i Ullensvangs	—	„	100
	Halsnøen	i Fjælbergs	—	„	128
	Herrandsbygden	i Jondals	—	„	80
	Hestnæsøren	i Gloppens	—	„	120
	Indre Arne	i Haus	—	„	100
	Jondal	i Jondals	—	„	180
	Kirkebø	i Klæbolds	—	„	100
	Masfjorden	i Masfjordens	—	„	80
	Naa	i Ullensvangs	—	„	140
	Noreimssund	i Vigors	—	„	180
	Nøstdal i Nordfjord	i Eids	—	„	200
	Oldøren	i Indvigens	—	„	100
	Osmundvaag	i Selo	—	„	60
	Rosendal	i Kvindherreds	—	„	160
	Rugsund	i Davigens	—	„	48
	Samnanger	i Os	—	„	120
	Skjergehavn	i Evindvigs	—	„	200
	Sævereide	i Skoneviks	—	„	96
	Uskedalen	i Kvindherreds	—	„	80
	Østreim	i Lindaas	—	„	80

Under Aalesunds Postkontor:

Eidsaa	i Vanelvens	Herred		„	140
Geiranger	i Sunelvens	—		„	80
Gursko	i Herø	—		„	160
Hareid	i Ulfstens	—		„	160
Harham	i Harhams	—		„	160
Stordalen	i Strandens	—		„	100
Søkelven	i Søkelvens	—		„	80
Valdalen	i Norddalens	—		„	120
Ørsten	i Ørstens	—		„	360

Under Molde Postexpedition:

Isfjorden	i Grytens	Herred		„	80
Vold	i Volds	—		„	80

Under Kristiansunds Postkontor:

Brohaven	i Kværnæs	Herred		„	120
Gjul	i Thingvolds	—		„	60
Kvande	i Stangvigs	—		„	80

Surendalsøren	i Surendals Herred		Kr.	160	24 April.
Vinjeøren	i Hevne —		„	100	
Øxendal	i Øxendals —		„	140	
	Under Trondhjems Postkontor:				
Ekne	i Skogns Herred		„	96	
Hevnskjel	i Hevne —		„	180	
Ranheim	i Strindens —		„	150	
Selven	i Orlandets —		„	64	
Stokksund	i Bjørnørs —		„	120	
	Under Namsos Postkontor:				
Appelvær	i Nærø Herred		„	80	
Risvær	i Leko —		„	120	
	Under Bodø Postkontor:				
Bardal	i Næsne Herred		„	80	
Fuske	i Skjærstad —		„	64	
Glein	i Næsne —		„	80	
Indre Kværø	i Lurø —		„	240	
Skutvig	i Hammerø —		„	100	
Strømmen	i Bodø —		„	120	
Trænen	i Trænens —		„	100	
Venset	i Skjærstads —		„	32	
Ytteren	i Helgeland i Mo —		„	120	
Øijord	i Ankenæs —		„	40	
Ørnæs	i Melø —		„	80	
	Under Svolværs Postexpedition:				
Alsvaag	i Øxnæs Herred		„	64	
Andenæs	i Øverbergs —		„	140	
Digermulen	i Vaagens —		„	160	
Øverberg	i Øverbergs —		„	140	
Hanø	i Hadsels —		„	96	
Lyngvær	i Vaagens —		„	80	
Reine	i Flakstads —		„	400	
Skjoldehavn	i Øverbergs —		„	160	
Sommerø	i Øxnæs —		„	80	
Sunderø	i — —		„	80	
	Under Tromsø Postkontor:				
Badderen	i Kvænangens Herred		„	80	
Bergsfjord	i Loppen og Øxfjords Herred		„	60	
Galten	i Hasvigs Herred		„	48	
Helgø	i Helgø —		„	50	
Langhavn	i Dyrø —		„	100	
Sør-Reisen	i Sørreisens —		„	80	
Sørtjos	i Skjærvø —		„	72	
Søvejen	i Salangens —		„	180	
Tranø	i Tranø —		„	100	

24 April. Under Hammerfests Postexpedition:
Søndre Honningsvaag i Kjelvigs Herred . . . . . Kr. 180

Under Vardø Postexpedition:
Havningberg i Vardø Herred . . . . . „ 160
Kiberg i — — . . . . . „ 80

Under Vadsø Postexpedition:
Kirkenæs i Sydvarangers Herred . . . . . „ 80

Post 6.

For efternævnte Postaabnere bevilges følgende Lønninger:

		aarlig:
1.	Spjærøens Postaabneri	Kr. 60
2.	Drevsjø —	„ 60
3.	Bjoneroens —	„ 30
4.	Reinli —	„ 40
5.	Undrumsdal —	„ 50
6.	Vasser —	„ 100
7.	Veum —	„ 80
8.	Fiksdals —	„ 20
9.	Tresfjordens —	„ 20
10.	Eikisdalens —	„ 20
11.	Selbustrandens —	„ 50
12.	Næs Postaabneri i Bjugn	„ 50
13.	Elden —	„ 60
14.	Tunnsjø —	„ 16
15.	Strømsjøens Postaabneri	„ 30
16.	Overbygden —	„ 50
17.	Postaabneri i Søndre Elverum	„ 160

24 April. **Kongelig Resolution**, hvorved der meddeles Skien—Telemarkens Telefonselskab Tilladelse til for et Tidsrum af 5 Aar, regnet fra den kongelige Resolutions Datum, at drive Telefonanlæg mellem Skien og Telemarken samt til at tilknytte disse Anlæg til Skiens og Porsgrunds Telefonforeningers Linier — under Betingelse af, at Telefonselskabet i enhver Henseende retter sig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg, Vedligeholdelse og Drift, som Telegrafstyrelsen maatte foreskrive.

24 April. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at der med Hensyn til Antagelse af Mandskaber ved Hans Majestæt Kongens norske Garde og de antagne Mandskabers Forpligtelse til Tjenstgjøring m. v. indtil videre skal gjælde følgende Regler:

1. Til Tjeneste ved Garden kan antages: 24 April.
   a. Unge Mandskaber, der ønske Uddannelse og Ansættelse som Underbefalingsmænd.
   b. Udskrevne Soldater, der ønske lignende Uddannelse og Ansættelse, samt
   forsaavidt tilstrækkelig Tilgang ikke kan erholdes af Mandskaber tilhørende de to foran nævnte Klasser,
   c. Unge Mandskaber eller udskrevne Soldater, der ønske at udtjene deres Værnepligt som frivillige Menige.

   Unge Mandskaber maa for at kunne antages efter Litr. a have fyldt det 18de, for at kunne antages efter Litr. b, det 20de Aar.

   Samtlige Mandskaber kunne, naar de godtgjøre at være i Besiddelse af de nødvendige Kvalifikationer forøvrigt, antages uden forud at have gjennemgaaet Vaabenøvelser eller Instruktionskurser.

   De i Litr. c omhandlede Mandskaber gives saadan Uddannelse, at de kunne anvendes som Korporaler.
2. Samtlige Mandskaber skulle ved Ansættelsen ved Garden antages for en Tjenestetid af 5 Aar, hvoraf de i Fred i Almindelighed kun ville have at tjenstgjøre i de 3 første. Dog kunne de i Punkt 1 Litr. a og b omhandlede Mandskaber naarsomhelst afskediges, forsaavidt de ikke maatte besidde de fornødne Evner eller vise tilbørlig Flid, eller deres fortsatte Ophold ved Garden af andre Grunde maatte anses mindre ønskelig.
3. De fra Gardens Underofficersskole udexaminerede Elever skulle have samme Adgang til at erholde Ansættelse i fastlønnet Underofficerspost ved Infanteriets Korpser som udexaminerede Elever fra Vaabenets øvrige Underofficersskoler. Saadan Ansættelse fritager Vedkommende for at udtjene, hvad der maatte staa til Rest af den ifølge Punkt 1 paatagne 5-aarige Tjenestetid ved Garden, saavelsom for mulig Tjenestepligt efter Punkt 5 nedenfor.
4. Forsaavidt de fra Gardens Underofficersskole udexaminerede Elever ikke forinden Udløbet af Tjenestetiden i Linien have opnaaet Ansættelse som fastlønnede Underbefalingsmænd, ansættes de ved Afgangen fra Garden som værnepligtige Underbefalingsmænd ved den Landværnsbataljon af Infanteriet, til hvis Udskrivningsdistrikt de høre, eller til hvilket de, forsaavidt de ere hjemmehørende i Tromsø Stift, ved sin Ansættelse ved Garden maatte være overførte.

   Saadan Ansættelse som værnepligtig Underbefalingsmand medfører Forpligtelse til Tjeneste i Fred i et Tidsrum af 2 Aar; dog skulle de saaledes ansatte under almindelige Omstændigheder ikke beordres til Tjeneste i Rekrutskolerne.
5. Udexaminerede Skoleelever saavelsom frivillige Mandskaber

24 April. kunne, forsaavidt Garden ikke paa anden Maade kan erholde tilstrækkelig Tilgang, antages til fortsat Fredstjeneste udover de 3 første Tjenesteaar, for et og et Aar ad Gangen, under Betingelse af, at de efter Udløbet af den saaledes paatagne Tjenestetid forblive staaende ved Garden i 2 Aar som tilhørende Linien, men tjenstfrie i Fred.

6. Med Hensyn til Ansættelse af gifte Mandskaber samt Giftetilladelse for frivillige Menige henvises til Kongelig Resolution af 8de December 1866, III.

24 April. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at der med Hensyn til Udskrivningen til Trænet indtil videre skal forholdes saaledes:

1. Opgave over de forskjellige Tjenesteklasser, til hvilke Mandskaberne af Trænet efter den nye Hærordning ville blive at fordele, foranstaltes af Forsvars-Departementet istandbragt og omdelt til alle Vedkommende.
2. Under de aarlige Sessioner bliver for enhver værnepligtig, der ansees dygtig til Trænet, at anmærke i Lodtrækningslisten, til hvilken eller hvilke Tjenesteklasser han ansees brugbar.
3. Ved den aarlige Udskrivning til Armeen udtages der fra ethvert Udskrivningsdistrikt til den eller de Troppeafdelinger, som derfra rekrutteres, det Antal Trænmandskaber af de forskjellige Tjenesteklasser, som af Forsvars-Departementet bestemmes. Udtagningen sker efter Lodtrækningsnumer, de lavere Numere først, inden hver Klasse. De tiloversblevne Trænmandskaber udskrives til Trænkorpset, ved hvilket de ordnes klassevis efter sine Lodtrækningsnumere.

24 April. **Cirkulære** fra Finantsdepartementet til samtlige Amtmænd undtagen Amtmanden i Finmarken:

Da der ved den i Lov om Revision af Matrikulen af 6te Juni 1863 § 36 paabudne Forelse inden Departementet af Rigets Hovedmatrikul tiltrænges Meddelelse om i Panteregisteret stedfundne Sammenføininger af Brug, skal man anmode Hr. Amtmanden om at paalægge de til Deres Embedsdistrikt hørende Sorenskrivere, at de for Fremtiden samtidig med Underretningen til Fogden om vedkommende Brugs Sammenføining i Panteregisteret — jfr. Lov af 15de Juni 1878 § 2 — ogsaa afgive lignende Indberetning til nærværende Departement.

25 April. **Skrivelse** fra Poststyrelsen til Postmesteren i Larvik, hvori Departementet i Anledning af en Forespørgsel om, hvorvidt en Skolekommissions Ordfører kan som portofri Sag tilbagesende Attester vedrørende Ansøgninger om ledige

Lærerposter og samtidig give Oplysninger om Besættelsen, — meddeler, at Afgjørelsen af disse Spørgsmaal vil, da Ansøgerne ikke kunne antages at have nogen Ret til at forlange sig sine Attester og de nævnte Oplysninger tilstillede portofrit, formentlig være afhængig af, hvorvidt Forsendelsen sker efter Skolekommissionens Initiativ og i dens Interesse, f. Ex. for at befri dens Arkiv for unødig Opbevaring af saadanne Attester eller for at undgaa Besvarelse af senere Forespørgsler. I deslige Tilfælde, men ogsaa kun under nævnte Forudsætning, antages de omhandlede Forsendelser at kunne nyde Portofrihed. 25 April.

Skrivelse fra Poststyrelsen til Posterpeditøren i Lillehammer, hvori paa Foranledning meddeles, at der antagelig ikke kan korresponderes portofrit mellem to Overformynderier angaaende Spørgsmaalet om, hvormeget der henstaar paa en Umyndigs Konto i en Sparebank. Jfr. Skrivelse i Lovtidenden af 28de December 1885 og det der Citerede. 25 April.

Skrivelse fra Poststyrelsen til Justitsdepartementets Medicinalkontor, hvori paa Foranledning meddeltes, at en Forespørgsel fra en Fattiglæge til Medicinaldirektøren om, hvorvidt han som Fattiglæge kunde beregne sig Konsulationshonorar af fremmede Kommuners Fattige, antagelig ikke egnede sig til portofri Forsendelse med Posten. 25 April.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Akershus Amt, hvori Departementet i Anledning af en til nævnte Amt indgiven Diætregning fra en som Fattiglæge fungerende Privatlæge for Reiser til „fattige epidemiske Syge" meddeler, at da Tilsynet med de epidemiske Syge, der behandles for offentlig Regning, maa anses for at være forbeholdt Embedslægen eller Sundhedskommissionens Ordfører, kan vedkommende Privatlæge som boende paa samme Sted som Distriktslægen formentlig ikke være berettiget til at belaste Amtskommunen med Diætgodtgjørelse for Reiser til epidemiske Syge, medmindre Reiserne ere foretagne efter Anmeldelse i Henhold til Lov af 16de Mai 1860 § 14, og en Henvendelse til Embedslægen vilde have forvoldt „et altfor stort Tab af Tid", eller han har optraadt med dennes eller Amtmandens Bemyndigelse, ligesom vedkommende Regning bør være forsynet med den sædvanlige Attestation om, at Reiserne have været nødvendige i det Offentliges Interesse for at virke til Forebyggelse af Sygdommens Udbredelse. 29 April.

Cirkulære fra Indredepartementet, Poststyrelsen, til samtlige Postmestere og Posterpeditører (No. 8 for 1889), hvorved bl. a. meddeles: 29 April.

29 April. III. Feltpostkontor (No. 1) vil indtil videre blive underholdt paa Gardermoen under hvert Aars Vaabenøvelser med Postforbindelse over Trøgstad Jernbanestation.

V. Postpakker kunne fremtidig gjennem det britiske Postvæsen sendes til Mauritius.

30 April. **Høieste Resolution,** hvorved er bestemt:

1. At der i Henhold til Lov om offentlige Skoler for den høiere Almendannelse af 17de Juni 1869 § 22 tilstaaes cand. philol. M. Gjør som Bestyrer af „Gjertsens Skole" i Kristiania fra 1890 at regne Ret til paa de i Kongelig Resolution af 21de September 1874 fastsatte almindelige Vilkaar at afholde Middelskolens Afgangseksamen ved nævnte Skole med samme Virkning som de offentlige Middelskoler og under saadan Kontrol, som Kirke- og Undervisnings-Departementet bestemmer, mod at Skolen selv udreder de fornødne Udgifter i Anledning af Censorer, som af nævnte Departementet bliver at tilkalde.
2. At der i Henhold til Lov om examen artium af 16de Juni 1883 § 6 tilstaaes nævnte cand. philol. M. Gjør som Bestyrer af den ovennævnte Skole Ret til fra 1890 at regne at afholde examen artium ved denne Skole med samme Virkning som de offentlige Gymnasier.

30 April. **Høieste Resolution,** hvorved der i Medhold af Lov om Fredning af Laks og Søørret af 23de Mai 1863 § 11 meddeles Stadfæstelse paa de i et Møde den 21de Juli 1888 fattede Beslutninger om Dannelse af en Forening til Ansættelse af fælles Opsyn med Laksefiskerierne for den Del af Rydsaaen i Nordre Helgelands Fogderi, Nordlands Amt, der ligger mellem Sjøfossen til og med Engesmoen (begge Brug) paa vestre Side og Nedrelerens samtlige til Elven stødende Brug paa østre Side af Elven samt om Foreningens Organisation og Virksomhed.

30 April. **Cirkulære** fra Kirkedepartementet til samtlige Sognepræster og residerende Kapellaner i Trondhjems og Tromsø Stifter:

Efter Foranledning af Rigsarkivaren skal Departementet herved anmode Dem om til Stiftsarkivet i Trondhjem at indsende de ved Deres Embedsarkiv mulig berørende:

a) udskrevne Ministerialbøger (Kirkebøger), hvoraf ingen Del er yngre end 1ste Januar 1801, eller som — om de helt eller delvis er yngre — har været førte in duplo, saaledes at det ene Exemplar kan bevares ved Embedet, medens det andet afleveres, og

b) originale og approberede Tiendeforretninger, afholdte i Medhold af Forordningen af 31te Juli 1801. 30 April.

Med Hensyn til de under Bogstav b nævnte Dokumenter vil De — i Tilfælde — forinden De indsender samme, undersøge, hvorvidt der i Kaldsbogen eller i andre Deres Embede tilhørende Protokoller findes de for Deres Eftermænds Behov fornødne Oplysninger om Tiendeydelsen i Kaldet, samt — i benægtende Fald — tage en Afskrift eller gjøre et Uddrag af Tiendeforretningen til Opbevaring ved Embedsarkivet.

Departementet skal derhos henstille til Dem samtidig med Indsendelsen af de ovennævnte Protokoller og Dokumenter ogsaa at give Stiftsarkivaren Underretning om andre gamle eller mærkelige Arkivsager, som maatte findes i Deres Værge.

Den omhandlede Forsendelse vil kunne ske portofrit med den offentlige Post. Protokollerne (og Dokumenterne) bedes godt indpakkede. Ligeledes bedes det — af Hensyn til Postvæsenet — iagttaget, at, om der skulde blive Spørgsmaal om at sende mere end en Ministerialbog, hver Protokol da lægges i særskilt Pakke (ikke Kasse).

Cirkulære fra Kirkedepartementet til samtlige Sognepræster og residerende Kapellaner i Bergens Stift: 30 April.

Efter Foranledning af Stiftsarkivaren i Bergen og Rigsarkivaren skal Departementet herved anmode Dem om til Stiftsarkivet i Bergen at indsende — — — — (o. s. v. som i foranstaaende Cirkulære) — — — —.

Høieste Resolution, hvorved der med Hjemmel i Lov om Postvæsenet af 12te Mai 1888 § 38 tilstaaes nedennævnte offentlige og kommunale Funktionærer Attestationsret for portofri offentlig eller kommunal Korrespondance i vedkommende Bestillings eller Funktions Medfør: 3 Mai.

Kassereren ved det Nordlandske Kirke- og Skolefond;
Sekretæren ved Kommissionen til Udgivelse af Kildeskrifter til Norges Historie;
Regnskabsførere ved Strafanstalterne;
Offentlig ansatte Opsynsbetjente ved Fiskerierne;
Formænd i Amts-Landhusholdningsselskaber og Amts-Landbrugsforeninger;
Statsingeniører;
Direktøren for Kristiania Handelsgymnasium;
Bestyreren af Landets geologiske Undersøgelser;
Havneingeniører, idet den Havnevæsenets Arbeidsbestyrere af 1ste Klasse tilstaaede Attestationsret samtidig bortfalder;
Havnefogder;
Værftsskriveren, Kassereren, Bogholderen samt Material- og Pro-

3 Mai. viantforvalteren ved Karljohansværns Værft, samt en af de ved Værftschefskontoret ansatte Kopister, fidstnævnte efter nærmere Bemyndigelse fra Værftschefen, hvilken Bemyndigelse maa forevises vedkommende Postanstalt og fornyes ved hvert Kalenderaars Begyndelse;
Førstelæreren ved den tekniske Skole i Karljohansværn;
Kommandersergeant E. Nielsen, som fungerende for Lensmanden i Øvre-Stjørdalen, i Veivæsenets Anliggender.

7 Mai. **Skrivelse** fra Indredepartementet til Stiftamtmanden i Tromsø Stift, hvori paa Foranledning af en Forespørgsel fra Tromsø Formandskab om, hvorvidt der under Ordførerens Fravær som Storthingsmand burde foretages Valg paa en midlertidig Ordfører, meddeles, at Departementet, i Lighed med, hvad det tidligere flere Gange har udtalt, antager saadant Valg unødvendigt, forinden ogsaa Viceordføreren har faaet Forfald; jfr. Departementets i Lovtidenden indtagne Skrivelse af 11te Marts 1879 og 27de Juli 1887.

8 Mai. **Kongelig Resolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Kommunebestyrelsen for Tinn Herred i Bratsbergs Amt under 19de Marts 1889 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.

8 Mai. **Kongelig Resolution****), hvorved i Medhold af § 46 i Lov om Bygningsvæsenet af 6te September 1845 bestemmes, at den almindelige Bygningslovgivning skal være gjældende for Store og Lille Damsgaard, Laksevaag og Laksevaagnæssets Brandkommissionsdistrikt i Askøens Herred, Nordhordlands Fogderi, Søndre Bergenhus Amt, og at denne Bestemmelse straks træder i Kraft.

8 Mai. **Kongelig Resolution****), hvorved bestemmes, at Vaselinum udgaar af den Kongelig Plakat angaaende Apothekeres Handel med Gifter og medicinske Stoffe m. v. af 23de Juni 1888 vedføiede Fortegnelse Litr. A, III b. 2, og overføres til den Plakaten vedføiede Fortegnelse Litr. B, I, 15, saaledes at det nævnte Stof kan forhandles baade af Apothekere og Kjøbmænd paa de i denne Fortegnelse forøvrigt nævnte Vilkaar.

*) Bekjendtgj. 16 Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 10, hvor Forskrifterne er indtagne.
**) Bekjendtgj. 16 Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 10.

Kongelig Resolution*), hvorved Kjøbstadspolitilov- 8 Mai.
givningens almindelige Bestemmelser om Gadeuorden og Rolighedsforstyrrelse samt om offentlige til Dans, Kortspil eller anden Lystighed foranstaltede Samlingers Ophør til et bestemt Klokkeslet om Aftenen gjøres gjældende for Søvde Herred, Stavanger Amt.

Kongelig Resolution om Tilfølgetagelse af Storthingets 8 Mai.
Beslutninger af 11te April 1889 angaaende Bevilgning til forskjellige kunstneriske Formaal, hvorved for Budgetterminen 1889—90 bl. a. er bevilget:

(5te Post.)

Til Afholdelse af en Kunstudstilling i Kristiania og Indkjøb af Kunstværker ved samme for Nationalgalleriet samt til Tournéeudstilling af et Udvalg af Billeder i enkelte eller flere af Landets Byer Kr. 2000, foruden Beholdning af Bevilgningen for forrige Aar [1]).

(6te Post.)

Til Kunstneres Reise i Udlandet under samme Betingelser som tidligere Kr. 8000 til Fordeling mellem bildende Kunstnere (med Kr. 5000) og andre Kunstnere, derunder Forfattere (med Kr. 3000) [2]).

[1]) Til den aarlige Kunstudstilling blev der første Gang bevilget for Budgetaaret 1884—85 med Kr. 3000; senere har Bevilgningen været gjentaget hvert Aar dels med Kr. 3000, dels med Kr. 2000.

[2]) Bevilgningen til Reisestipendier for Kunstnere, der har fundet Sted gjennem en længere Aarrække, har siden Budgetaaret 1884—85 været givet med ovenstaaende Belob og Fordeling.

I Forbindelse med ovenstaaende hidsættes følgende angaaende de bildende Kunstneres officielle Repræsentation:

Foranlediget nærmest ved Beslutninger, fattede paa det i Kristiania Høsten 1887 afholdte almindelige norske Kunstnermøde, har Kirkedepartementet efter at have konfereret med endel Kunstnere og kunstforstandige Mænd under 6te Decbr. 1888 vedtaget at erkjende en af de bildende Kunstnere hvert 3die Aar ved Forholdstalsvalg valgt Komité, — bestaaende af 7 Kunstnere, hvoraf mindst 4 Malere og 2 Billedhuggere, — som administrativ Komité for Statens Kunstudstillinger [1]) og som en de norske bildende Kunstnere repræsenterende Komité, til hvem Departementet kan henvende sig i kunstneriske Spørgsmaal. Stemmeret ved Valg af denne Komité tilkommer norske Kunstnere, der 3 Gange har udstillet paa Statens Udstilling i Kristiania, samt endel andre norske Kunstnere, som hidtil ikke har udstillet 3 Gange.

Stats- og andre Stipendier for bildende Kunstnere vil herefter blive at uddele efter Indstilling af en Komité af Fagmænd for hver Klasse af

[1]) Det for Statens aarlige Kunstudstillinger senere bestemte Reglement er indtaget nedenfor.

*) Bekjendtgj. 16 Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 10.

8 Mai. Stipendieansøgere. For Malere og Billedhuggere bestaar Komitéen af de respektive Fagmænd i Nationalgalleriets Bestyrelse og et lignende Antal af Udstillingskomitéens Fagmænd, opnævnte af Komitéen.

Forsaavidt angaar Arkitekter, har en af og blandt Ingeniør- og Arkitektforeningens Arkitekter valgt Jury paa 3 Medlemmer at bedømme, hvad der ved Statens Kunstudstillinger maatte blive søgt udstillet af Arkitekter, og ligeledes en paa samme Maade opnævnt Komité at afgive Indstilling ang. Arkitekter, der ansøger om Statens og andre Kunstnerstipendier.

Ved Valget af den ovennævnte repræsentative Komité benyttes følgende Fremgangsmaade:

1. De stemmeberettigede stemmer paa 7 Personer, hvoraf mindst 4 Malere og 2 Billedhuggere, hvilke paa Stemmeseddelen opføres i den Orden, hvori den stemmende ønsker dem valgt. Stemmeseddelen indsendes i lukket Konvolut med Følgeskrivelse, der angiver, fra hvem Stemmeseddelen kommer.
2. Efter at samtlige godkjendte Stemmesedler er nedlagte i Urnen, optages de i vilkaarlig Orden, udtages af Konvoluterne og mærkes med fortløbende Numere fra 1 og opover.
3. Antallet af de afgivne godkjendte Stemmesedler divideres derpaa med Antallet af de Komitémedlemmer, der skal vælges, + 1 (altsaa i nærværende Tilfælde med 8 (7 + 1)). Til Kvotienten, eller hvis den er et bruddent Tal, til dens ubrudne Del lægges 1. Det saaledes udkomne Tal er Forholdstallet, det er det Tal, der angiver det Antal Stemmer, der er nødvendigt for at opnaa Valg.
4. Stemmesedlerne oplæses derefter efter følgende Regler:

   Man fremtager først den med No. 1 mærkede Seddel, oplæser og noterer det første paa denne staaende Navn, ved hvilket man derpaa sætter et Kryds paa Stemmeseddelen. Denne henlægges derpaa paa en bestemt Plads.

   Man tager dernæst den med No. 2 mærkede Seddel, hvis første Navn behandles paa samme Maade; er dette Navn det samme som paa Seddel No. 1, lægges Seddelen ovenpaa denne, i modsat Fald ved Siden af denne, og man danner efterhaanden saamange Bunker af Stemmesedler, som der er Kandidater at notere.

   Derefter behandles Stemmesedlerne No. 3, 4 o. s. v., indtil en af de noterede Kandidater har faaet saamange Stemmer, som ved Forholdstallet angivet. Denne er dermed valgt, og de Stemmesedler, hvorpaa hans Navn har staaet først, eftertælles for at se, om der er det ved Forholdstallet krævede Stemmeantal; man lægger derefter disse Sedler tilside og de kommer ikke senere i Betragtning.

   Ved den fortsatte Optælling udslettes Navnet paa den valgte Kandidat paa de Sedler, hvor det staar som No. 1, og det derpaa følgende Navn behandles, som om det var det første. Saasnart dernæst en anden Kandidat har faaet saamange Stemmer, som Forholdstallet kræver, erklæres ogsaa han for valgt, de paa ham lydende Stemmesedler eftertælles, lægges tilside som brugte, og hans Navn overstryges ligesom den førstvalgtes paa de følgende Stemmesedler. Paa denne Maade gaar man frem, indtil alle Stemmesedler er oplæste og et Navn af hver noteret. Har alle de, som skal vælges, opnaaet det Stemmeantal, som Forholdstallet kræver, er Valget dermed færdigt.
5. Er ved den foran beskrevne Fremgangsmaade kun en Del af Komitéens Medlemmer valgt, vil der være flere Kandidater, som har faaet en Del Stemmer, men ikke saamange, som Forholdstallet kræver. Den eller de af disse, som har det færreste Antal Stemmer, erklæres da ikke at kunne

opnaa Valg; de Stemmesedler, hvorpaa hans Navn staar som det første gjældende, tages frem (de med de laveste Nummere mærkede først), hans Navn overstryges, og det Navn, som følger efter dette, noteres istedet. Giver heller ikke dette det fornødne Antal Kandidater det med Forholdstallet krævede Stemmetal, erklæres den af de øvrige Kandidater, der har de færreste Stemmer, uvalgbar, de i hans Bunke henlagte Stemmesedler fremtages, hans Navn overstryges, og det, der følger efter, noteres. Paa denne Maade fortsættes, indtil det Antal, der skal vælges, har faaet det ved Forholdstallet krævede Stemmetal, eller om dette ikke opnaaes, indtil Antallet af Kandidater er reduceret til det Antal, der skal vælges. Disse erklæres da valgte, selv om de ikke har opnaaet det ved Forholdstallet krævede Stemmetal. 8 Mai.

6. Suppleanterne vælges saaledes:

Man fremtager paa nyt alle de benyttede Stemmesedler i samme Orden som første Gang. Paa hver af disse Sedler overstryges de valgtes Navne og af de tilbagestaaende Navne gjælder det som No. 1, der staar øverst. Ordenen mellem Suppleanterne bestemmes efter den Orden, hvori Enhver opnaar Forholdstallet.

Der vælges 7 Suppleanter, deraf mindst 4 Malere og mindst 2 Billedhuggere.

Har nogen af de valgte Medlemmer Forfald, indtræder i hans Sted den første af Suppleanterne af den Liste (inden den Gruppe [Majoritet eller Minoritet]), hvortil den udtraadte hører. Malere indtræder som Suppleant for Malere, Billedhuggere for Billedhuggere.

Reglement for Statens aarlige Kunstudstillinger, vedtaget af Kirkedepartementet 19 Juni 1889.

§ 1. Udstillingen holdes om Høsten i Regelen fra 1ste Oktober.

§ 2. Den administreres af den af de norske Kunstnere til deres Repræsentation valgte Komite, hvis Formand opnævnes af Departementet indenfor samme, og hvis Sekretær (og Kasserer) vælges af Departementet for 3 Aar efter Konkurrence og Indstilling fra Komiteen.

§ 3. Til Udstillingen modtages kun originale Arbeider, som kan henføres til følgende Klasser: A. Malerier. B. Skulptur. C. Haandtegninger og Akvareller. D. Grafiske Kunster. E. Arkitektur.

Anm. Som Bilag til arkitektoniske Tegninger kan Fotografier udstilles.

§ 4. Malerierne maa være indrammede. Arbeider henhørende til Klasserne C og D maa være indfattede i Glas og Ramme. Skulpturarbeider i ubrændt Ler modtages ikke.

§ 5. Udenlandske Kunstnere har Adgang til at deltage i Udstillingen.

§ 6. Anmeldelser, hvortil alene maa benyttes de af Komiteen udstedte Blanketter, maa være forsynede med vedkommende Kunstners egenhændige Underskrift.

§ 7. Afdøde Kunstneres Arbeider, som er udførte i det forløbne Aar, kan anmeldes af Eierne.

§ 8. De anmeldte Kunstverker, med Undtagelse af arkitektoniske Konkurrencearbeider, maa ikke tidligere have været udstillede paa Udstillingsstedet.

§ 9. Samtidig med Anmeldelse af Arbeider indsender de stemmeberettigede Malere og Billedhuggere Stemmeseddel paa Jury, der har at afgjøre, hvorvidt de indsendte Arbeider bliver at udstille eller ikke. Stemmesedlen gjælder kun i Tilfælde af, at Arbeide indsendes. Den skal bestaa for Malerne af 5 Malere, hvoraf mindst 2 Landskabsmalere og 2 Figurmalere, og for Billedhuggerne af 3 Billedhuggere, samtlige valgte blandt de stemmeberettigede norske Kunstnere ved Forholdstalsvalg. Hver Gruppe vælger for sig.

For udstillende Arkitekter vælges en Jury paa 3 Medlemmer af og blandt Ingeniør- og Arkitektforeningens Arkitektgruppe.

Udstillingskomite og Jury danner tilsammen Placeringskomite.

§ 10. Saafremt en Kunstner vil udstille flere end 5 Arbeider inden samme Gruppe, har han derom at indhente Komiteens Tilladelse.

8 Mai. § 11. For de indsendte Kunstværker betaler Komiteen Transportomkostningerne til Udstillingsstedet, og for dem, der antages af Juryen, tillige tilbage, enten til det samme Sted, hvorfra de er modtagne, eller hvorhen de af Kunstnerne rekvireres, dog saa, at denne Forsendelsespris ikke maa overstige Fragten til Modtagelsesstedet og Forsendelsen i ethvert Tilfælde sker pr. Dampskib eller Jernbane. Transportassurance til Udstillingen besørges ikke, men godtgjøres af Komiteen; denne § gjælder dog som Regel kun norske Kunstnere.

§ 12. De forøgede Udgifter ved Forsendelse pr. Post eller som Ilgods betaler Komiteen ikke.

§ 13. Omkostningerne ved større Sendelser paatager Komiteen sig ikke uden efter forudgaaende Forhandling med Vedkommende.

§ 14. Kunstværkerne maa være forsvarlig pakkede og fastskruede i Kasser, ligesom disses Laag maa være tilbørlig fastskruede (ikke spigrede).

§ 15. Alle Arbeider maa paa Bagsiden paa en tydelig Maade betegnes med Kunstnerens Navn og Arbeidets Titel.

§ 16. En af Komiteens Medlemmer har altid at være tilstede ved Kunstværkernes Udpakning (Aabning) og Indpakning. Protokol føres.

§ 17. Skade, foranlediget ved slet Indpakning, godtgjøres ikke.

§ 18. Komiteen betaler Brandassurance under Udstillingen for den Salgsværdi, som for hvert Arbeide er opgivet.

§ 19. For anden Skade under Udstillingen indestaar Komiteen ikke.

§ 20. Salg af de udstillede Arbeider foregaar gjennem Komiteen.

§ 21. Under Forudsætning af fornøden Tilladelse vil der blive foranstaltet en Bortlodning af Kunstværker, som dertil vil blive indkjøbte af Juryen.

§ 22. Bildende Kunstnere erholde frit Adgangstegn for sig og Ægtefælle til Udstillingen.

§ 23. Reklamationer af enhver Art maa være indsendte til Komiteen inden 6 Uger efter Udstillingens Slutning.

§ 24. Udstillingens mulige Overskud anvendes til Indkjøb af Kunstværker til Nationalgalleriet. Indkjøbet foretages af den repræsentative Komite sammen med Nationalgalleriets Bestyrelse. I Tilfælde af, at Valg maa træffes mellem Maleri og Skulptur, afgjøres dette af Nationalgalleriets Bestyrelse.

8 Mai. **Kongelig Resolution,** hvorved er bestemt, at Forsvars-Departementet bemyndiges til at lade afholde Salgsauktion over den for Korpsmajorembedet ved Trondhjemske ridende Jægerkorps udlagte Chefsgaard Østborg, Matr.-No. 14, L.-No. 16 i Levanger Thinglag, samt at Gaarden, forsaavidt den ikke inden 14de April 1890 maatte være afhændet, fra nævnte Tidspunkt overgaar til overtallig.

8 Mai. **Kongelig Resolution,** hvorved Forsvarsdepartementet bemyndiges til i den Udstrækning og efter de nærmere Regler, som Departementet maatte bestemme, at indeholde Bidrag til den norske Militærekiperingsforening hos dens Medlemmer inden Marinen.

8 Mai. **Kongelig Resolution,** hvorved Storthingets Beslutninger af 18de og 19de Marts 1889 angaaende Bevilgninger af Oplysningsvæsenets Understøttelsesfond for Terminen 1889—

90, forsaavidt angaar Geistlighed og Kirker m. m.[1]), befales 8 Mai.
tagne tilfølge.

[1]) Se Sth. Prp. No. 2 og Indst. S I for 1889. Ved de nævnte Beslutninger er bl. a. bevilget som Lønsbidrag og Husleiegodtgjørelse til en residerende Kapellan i Kinns Præstegjeld henholdsvis 400 Kr. og 400 Kr., dog saaledes at førstnævnte Sum ved indtrædende Ledighed i Sognepræstembedet nedsættes til 200 Kr.

Kongelig Resolution, hvorved Nordre Lands Kommune i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af Kr. 50,000 at udstede paa Ihændehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes paa mindre Sum end Kr. 200, at deres Indfrielse, der skal være paabegyndt senest 2 Aar fra deres Udstedelse og foregaa med et ligestort aarligt Beløb, skal være fuldendt inden Udløbet af 40 Aar fra Udstedelsen, samt endelig, at Gjældsbrevene selv skal indeholde Oplysning om Reglerne for deres Indfrielse. 8 Mai.

Kongelig Resolution, hvorved Barbu Kommune i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af Kr. 90,000 at udstede rentebærende og paa Ihændehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene — — — (o. s. v. som i forrige Resolution). 8 Mai.

Kongelig Resolution, hvorved Lønnen for Bestyrerne ved Hypothekbankens Laanekontor i Tromsø fastsættes til Kr. 1000 aarlig fra 1ste Januar 1889 at regne. 8 Mai.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at Melhus Kommune i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af Kr. 50,000 at udstede rentebærende og paa Ihændehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes paa en mindre Sum end Kr. 200, at deres Indfrielse, der skal være paabegyndt senest 2 Aar fra deres Udstedelse og foregaa med et ligestort aarligt Beløb, skal være fuldendt inden Udløbet af 40 Aar fra Udstedelsen, samt endelig at Gjældsbrevene selv skal indeholde Oplysning om Reglerne for deres Indfrielse. 8 Mai.

Kongelig Resolution, hvorved der meddeles Aamots Telefonforening Tilladelse til indtil 17de Februar 1893 at drive Telefonanlæg mellem Aamots Herred og Stenvikens Jernbanestation i Storelvedalens Herred eller et i dennes Nærhed liggende Sted, samt mellem Aamots Herred og Elverums Leir og til dette fidste Anlægs Tilknytning til Elverums Telefonforenings Linier — under Betingelse af, at Telefonforenin- 8 Mai.

8 Mai. gen i enhver Henseende retter sig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg, Vedligeholdelse og Drift, som Telegrafstyrelsen maatte foreskrive.

8 Mai. **Kongelig Resolution**, hvorved Storthingets under 25de Marts 1889 fattede Beslutninger angaaende Telegrafvæsenets Indtægter og Udgifter i Budgetaaret fra 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 samt angaaende Bevilgning til nye Anlæg i nævnte Budgetaar [1]) befales tagne tilfølge.

[1]) Se Sth. Prp. No. 1, Hovedp. VI, Kap. 11 og Indst. S. III for 1889. Under de omhandlede Beslutninger er bl. a. indbefattet Bevilgning af Gage for en Telegrafist af 7de Lønningsklasse i Haugesund.

8 Mai. **Kongelig Resolution**, hvorved de af Storthinget under 8de og 9de April 1889 fattede Beslutninger angaaende Postvæsenets Indtægter og Udgifter for Finantsaaret 1889—90 samt om Forbedring af endel Lønninger og om Forhøielse af Alderstillægget for de paa Jernbaner og Dampskibe ansatte Postexpeditører [1]) befales tagne tilfølge.

[1]) Se Sth. Prp. No. 8 og 32 og Indst. S V for 1889 samt Sth.tid. for j. A., Forh. i Sth. S. 558—590. Ved de nævnte Beslutninger har Storthinget bl. a. samtykket i:

1. At 7 Postexpeditørlønninger af 3die Klasse à Kr. 1,200 pr. Aar og 4 Postassistentlønninger af 1ste Klasse à Kr. 1,000 pr. Aar, fra 1ste Juli 1889 at regne, overgaa til Postexpeditørlønninger af 2den Klasse.
2. At dets under 12te Juni 1884 fattede Beslutning angaaende Alderstillæg til Postexpeditører forandres derhen, at nævnte Tillæg tilstaaes med Kr. 200 efter 5 Aars Tjeneste, og Kr. 400 efter 10 Aars Tjeneste, Optjeningen beregnet efter de i nævnte Beslutning givne Regler.
3. At 1ste og 2den Underbestyrer ved Kristiania Omkarteringskontor indgaa under de almindelige om Alderstillæg for de øvrige reisende Postexpeditører givne Bestemmelser.

8 Mai. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Approbation paa Statuter for „Markenes Hesteassuranceforening" i Indvikens Herred, Nordre Bergenhus Amt, saaledes at Foreningen kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder, dog med det Forbehold, at senere besluttede Forandringer i Statuterne, for at blive gyldige, ligeledes blive at undergive naadigst Approbation.

8 Mai. **Høieste Resolution**, hvorved Stadfæstelse meddeles paa den af Grue Sparebanks Forstanderskab i Møde den 30te September 1887 fattede Beslutning om Deling af Grue Sparebank ved Oprettelse af særskilte Sparebanker for Herrederne Grue og Brandval, samt paa de i Forstandermøder den

16de Februar og 29de December 1888 vedtagne Planer for de to nyoprettendes Sparebanker. 8 Mai.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den af Forstanderskabet for Skiens Sparebank i Møde den 16de Oktober 1888 besluttede Forandring i § 13 i Bankens ved Høieste Resolutioner af 16de Oktober 1874, 4de Juni 1877 og 17de September 1880 bifaldte Plan. 8 Mai.

Høieste Resolution, hvorved er bestemt, at Parcellen L.-No. 115 e, af Skyld urevideret 1/60 Skilling, revideret 1 Øre, under Matr.-No. 12 Harstad øvre i Trondenes Herred, udslettes af Matrikulen, fra 1ste Januar 1889 at regne. 8 Mai.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiania Stiftsdirektion, foranlediget ved en af en Sognestyrelse fattet Beslutning om at søge erhvervet Tilladelse til, at den vedkommende Kirke tilkommende løse Landskyld af en Gaard indløses, i hvilken Anledning Departementet under Henvisning til sin i Lovsamlingen indtagne Skrivelse af 30te April 1857 om, at det anser Bestemmelserne i Lov af 29de Marts 1854, jfr. Lov af 21de Marts 1860, anvendelige paa den Kirkerne tilkommende løse Landskyld, — udtaler, at det i Overensstemmelse hermed antager, at der ikke udfordres naadigst Tilladelse til den omhandlede Landskylds Indløsning. Derimod maa, bemærker Departementet, Stiftsdirektionen som Kirkens Forsvar være baade berettiget og forpligtet til at paase, at Indløsningssummen anvendes overensstemmende med de nævnte Love Bestemmelser herom og saaledes enten indtages i Kirkens Fond, eller, forsaavidt Kirken ikke besidder noget saadant, forvaltes særskilt som en den tilhørende Kapital. 8 Mai.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til Generalkrigskommissæren, hvori, angaaende Spørgsmaalet om, hvorvidt en Skipper skal være personlig tilstede, naar han i Henhold til Mønstringslovens § 5 sidste Passus for en anden Indrullerings-betjent end den, for hvem Paamønstringen skal foregaa, fremstiller andensteds forhyrede Mandskaber til Undersøgelse og Attestation af deres Kontraktsforhold, — meddeles, at Departementet i Tilslutning til Generalkrigskommissærens Udtalelse under Hensyn til Lovens Forarbeider antager, at det i det omhandlede Tilfælde ikke kan nægtes Skipperen at lade en anden møde paa sine Vegne. Som af Generalkrigskommissæren anført bør det imidlertid i Henhold til den i Lovens § 28 indtagne Bestemmelse fordres, at den, der møder for ham, forsaavidt det ikke er Rederen, er forsynet med skriftlig Fuldmagt fra Skipperen til paa hans Vegne at underskrive 9 Mai.

9 Mai. vedkommende Hyrekontrakter og Kontrabøger, og at denne Fuldmagt af den Indrullering, der har undersøgt og attesteret Mandskabernes Kontraktsforhold, oversendes til den Indrulleringsbetjent, der har at udfærdige Bemandingslisten. I manglende Fald bør Skipperen ikke fritages for ved Mønstringen at fremstille Mandskaberne, med mindre de fremlagte Kontrakter maatte være forsynede med hans Vedtagelse.

10 Mai. **Høieste Resolution**, hvorved de høieste Resolutioner af 28de Mai, 1ste, 15de og 29de Juni og 10de August 1875, 20de Juni 1876 og 5te April 1878 sættes ud af Kraft fra og med 16de Juni 1889, forsaavidt de bestemme, at Skydsbetalingen forhøies til 48 Skilling eller Kr. 1,60 pr. Mil for hver Hest ved de faste Stationer Diserud i Faabergs Herred, Nørstevold (Sønstevold) i Østre Gausdals Herred, Veisten og Helleberg (Moe) i Vestre Gausdals Herred, Fossegaarden og Holmen i Diers Herred, Kirkestuen og Skjæggestad i Ringebu Herred, samt Listad i Søndre Frons Herred, — samtlige i Søndre Gudbrandsdalens Fogderi; Byhre (Moen) og Klevstad i Nordre Frons Herred, Bredevangen, Moen og Laurgaard i Vaage Herred, Brændhougen, Toftemoen og Domaas i Dovre Herred, samt Holaker, Holset, Lesje Værk, Mølmen og Stueflotten i Lesje Herred, — samtlige i Nordre Gudbrandsdalens Fogderi.

10 Mai. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At den af Mangers Herredsstyrelse i Møde den 21de Oktober 1885 fattede Beslutning om, at Kommunen garanterer for indtil 3000 Kroner af de indbetalte Indskud til Grundfond for en inden Herredet oprettendes Sparebank, approberes i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 § 39, forsaavidt Kommunen derved paadrages Forpligtelser udover et Tidsrum af 5 Aar.
2. At Stadfæstelse meddeles paa et af Bankens Grundlæggere i Møde den 27de December 1888 vedtaget Udkast til Plan for „Mangers Sparebank".

10 Mai. **Skrivelse** fra Finants- og Told-Departementet til Stiftamtmanden i Kristiania [1]), hvorved i Forbindelse med Departementets Cirkulære af 11te Juni 1887 og 2den August 1888 angaaende Afgiftsfrihed for Spiritus, der skal anvendes i visse tekniske Øiemed, oversendes en Fortegnelse over de Bevillinger til at erholde denatureret Spiritus afgiftsfrit udleveret, som for indeværende Kalenderaar er meddelt Indbyggere af Kristiania, idet Departementet beder Politiet anmodet om i den Udstrækning, hvortil der maatte findes Adgang, at føre Ind-

[1]) Lignende Skrivelser er s. D. udgaaede til flere andre Overøvrigheder.

seende med, at den denaturerede Spiritus ikke anvendes paa anden Maade end efter nævnte Cirkulærer tilladt (cfr. de med førstnævnte Cirkulære fulgte Bestemmelsers Post 7). Departementet bemærker derhos, at Politiet ved Henvendelse til Toldkamret vil erholde Underretning om, hvormeget Spiritus der siden Aarets Begyndelse er udleveret til hver enkelt af de Bevillingshavende. 10 Mai.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, hvori bl. a. angaaende Forstaaelsen af Sparebanklovens § 2 a, første Punktum, udtales, at det efter Departementets Mening ikke er nok, at en Sparebank er garanteret et Grundfond af Kr. 2000, men at dette maa være fuldt indbetalt, inden Banken træder i Virksomhed. 10 Mai.

Høieste Resolution, hvorved der meddeles Stadfæstelse paa den af Arvingerne efter afdød Kjøbmand i Kragerø Hans Thomas Lange Schaanning oprettede „Kjøbmand Hans Thomas Lange Schaanning og Hustru Thomine Marie Thomesens Stiftelse" til Bedste for værdige, trængende og i Kragerø Kjøbstad hjemmehørende Tjenestekvinder samt paa de af Legatopretterne udfærdigede Statuter for dette Legat. 14 Mai.

Høieste Resolution, hvorved der i Medhold af Lov angaaende Fredning af Lax og Sørret af 23de Mai 1863 § 11 meddeles Stadfæstelse paa de af Fiskerieierne i Stenkjærelven og Figgaelvens Fiskeriforening i Nordre Trondhjems Amt under 30te Marts 1889 fattede Beslutninger om Forandring af Foreningens Statuter samt om, at det Beløb, der bliver at udligne til Opsyn i Fiskeridistriktet, fastsættes til Kr. 30 aarlig for Tidsrummet fra 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1892. 14 Mai.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Hamars Stiftsdirektion, angaaende Spørgsmaalet om, hvorvidt vedkommende Kommune eller den enkelte Skolekreds skulde bære Udgifterne ved Opførelsen af ny Fjøsbygning paa den i Kredsen beliggende Lærerjord, — i hvilken Anledning Departementet udtaler, at Kredsen ikke kan tilpligtes at udrede disse Udgifter, men at de maa paaligge den hele Skolekommune.[1] 14 Mai.

[1] Jfr. Skr. 29 Marts 1881.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristianssands Stiftsdirektion, hvori Departementet erklærer sig enigt med Stiftsdirektionen i, at Lærerne har at rette sig efter det i den for Stiftet gjældende Instrux givne Paalæg om at meddele Undervisningen saavidt muligt i Barnets eget Talesprog samt efter 14 Mai.

14 Mai. Skolekommissionens Bestemmelse angaaende det Sprog, der skal benyttes i de Protokoller, som det er paalagt dem at føre.

16 Mai. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Kristianssands Biskop, hvori paa Forespørgsel, om der er lovlig Adgang for Stiftsdirektionen til at afskedige en Medhjælper fra hans Stilling, naar han ikke selv ønsker at fratræde, men hans Sognepræst finder ham uskikket og uduelig til at varetage de ham paahvilende Pligter, — udtales, at Departementet antager, at det nævnte Spørgsmaal i Henhold til Bestemmelserne i N. L. 2—9—1 sidste Punktum maa besvares bekræftende, dog saaledes at Stiftsdirektionen ikke bør benytte sin Myndighed i den omhandlede Henseende, medmindre vigtige Aarsager kræver det.

16 Mai. **Cirkulære** fra Justitsdepartementet til de civile Overøvrigheder:

Ifølge § 491 i Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 skal Valg paa Lagrettemænd og Domsmænd overensstemmende med Forskrifterne i Lovens 5te Kapitel foretages første Gang i Løbet af indeværende Aar.

Man har derfor troet at burde henstille til Hr. Amtmanden at henlede samtlige Vedkommendes Opmærksomhed paa Nødvendigheden af, at de fornødne Foranstaltninger til Valgenes Fremme bliver trufne saa betimelig, at disse kan foretages inden den i Loven foreskrevne Frist. Man skal herved bringe i Erindring Følgende:

1. Mandtal over de Indvaanere af Kommunen, der er valgbare efter § 35, jfr. §§ 36 og 37, føres for hvert Herred eller Ladested med egen Kommunebestyrelse af Lensmanden, og for hver Kjøbstad af Raadstuskriveren (§ 41).
2. I sidste Halvdel af Juli Maaned udlægges Mandtallet til almindeligt Eftersyn i 14 Dage, hvorom Kundgjørelse udfærdiges (§ 44).
3. Inden Udgangen af September Maaned afholdes efter Ordførerens Berammelse et Møde af Formandskab, Forligelseskommissærer og paa Landet og i Ladestederne Lensmanden eller Lensmændene, i Kjøbstæderne Magistraten til Afgjørelse af indkomne Forlangender og Besværinger og til Afgivelse af Forslag til Valg af Lagrettemænd og Domsmænd (§ 45).
4. Mødets Beslutninger udlægges til Eftersyn i 14 Dage, hvorom Kundgjørelse udfærdiges (§ 46).
5. Inden Udgangen af November Maaned afholdes et Møde af den samlede Kommunebestyrelse til Afgjørelse af ind-

komne Klager og til Valg paa Lagrettemænd og Domsmænd (§ 46). 16 Mai.

Opgave over Antallet af Lagrettemænd, der bliver at vælge i de enkelte Kommuner, vil senere blive meddelt. Ligeledes vil der, til Lettelse for Underdommerne ved Fastsættelsen af Antallet af Domsmænd for Meddomsretskredsen (se § 43), efter det i Departementet bearbeidede statistiske Materiale senere blive dem meddelt de i saa Henseende fornødne Opgaver.

Ved Istandbringelsen af Mandtallet over de Valgbare vil den i Henhold til Lov om Lagrettesmænd af 28de August 1854 § 4 udarbeidede Fortegnelse over Lagrettespligtige kunne yde et ganske brugtbart Grundlag, idet Lagretteslovens §§ 1—3, som det vil sees, opstiller Betingelser for Valgbarhed, som man i væsentlige Træk gjenfinder i Straffeproceslovens §§ 35—37. Mandtallet bliver at føre i en dertil autoriseret Protokol efter nedenstaaende Schema:

Navn.	Borgerlig Stilling.	Anmærkninger.

Forsaavidt det i vidtløftigere Distrikter maatte findes hensigtsmæssigt til Identifikation af vedkommende Personer at have særskilte Rubriker for Bopæl, Alder eller lignende, er derfor selvfølgelig intet til Hinder. Forøvrigt bliver ved Mandtallets Forelse de ved Kgl. Resol. af 18de November 1854 § 3 for Mandtallet over Lagrettesmænd givne almindelige Forskrifter at befølge. Ved Mandtallets Udarbeidelse bør det nøie paasees, at Personer, der enten paa Grund af legemlige eller aandelige Mangler eller utilstrækkeligt Kjendskab til Landets Sprog er ude af Stand til at fyldestgjøre en Lagrettemands eller Domsmands Pligter (§ 35), eller som paa Grund af Bestemmelserne i §§ 36 og 37 er udelukkede fra at vælges, ikke opføres i Mandtallet. For de Personers Vedkommende, der i Medhold af Bestemmelserne i §§ 38 og 39 er berettigede til at undslaa sig for Valg, bliver dette i Anmærkningsrubriken at anføre med Angivelse af Fritagelsesgrunden. Naar Forlangende om Fritagelse er fremkommet, sker ligeledes Tilførsel herom i Anmærkningsrubriken.

Fortegnelsen over de valgte Lagrettemænd (§ 49) bliver ligeledes at indføre i en autoriseret Protokol indrettet efter følgende Schema:

No.	Navn.	Borgerlig Stilling.	Bopæl.	Naar forrettet.	Anmærkninger.

16 Mai. Saa ofte nyt Valg har fundet Sted, bliver Fortegnelsen over det ældre Udvalg at overstrege og hel ny Fortegnelse at indføre, selv om det nye Udvalg i alt væsentligt er det samme som det ældre. Paa samme Maade som for Lagrettemændene bliver — enten i egen Protokol eller paa særskilte Steder i den til Lagrettenudvalget benyttede Protokol — at indføre Fortegnelse over:

1. De valgte Domsmænd, samt i Tilfælde (se § 47) over
2. Udvalg af bygningskyndige Domsmænd, og
3. Udvalg af sokyndige Lagrettemænd og Domsmænd.

Mændene opføres i Fortegnelserne i den Orden, hvori de er valgte. Naar nogen udslettes af Fortegnelsen, bliver fornøden Oplysning om Grunden hertil at anføre i Anmærkningsrubriken.

Sluttelig skulde man bede vedkommende Funktionærers Opmærksomhed henledet paa de forandrede Benævnelser, der efter Straffeproceslovens § 494 maa befølges fra 1ste Januar n. A., nemlig:

Lagrettemænd kaldes kun de Mænd, som er udvalgte til at gjøre Tjeneste ved Lagmandsthingene.

Domsmænd kaldes de Mænd, som er udvalgte til at gjøre Tjeneste ved Meddomsretterne.

Skjøns- og Meddomsmænd kaldes de Mænd, som er opførte i det i Lagrettesloven § 18 omhandlede særskilte Udvalg.

Mandtalsførte Retsvidner kaldes de Mænd, som er opførte i det i samme Lovs § 5 nævnte Mandtal (de nuværende almindelige Lagrettesmænd).

16 Mai. **Skrivelse** fra Indredepartementet til Amtmanden i Akershus Amt, foranlediget ved en Forespørgsel fra Fogden i Øvre Romerike om, hvorvidt „Vormsunds Meieribolag" kunde ansees anmeldelsespligtigt i Henhold til § 1 i Lov om Firmaregistre af 3die Juni 1874.

Fogden havde oplyst, at Bolagets Bestyrelse ifølge Generalforsamlingens Beslutning var bemyndiget til at lade indrette Ysteri, at efter Statuternes § 13 ogsaa Melk indkjøbt af Leverandører udenfor Bolaget kunde anvendes, samt at Bolaget optraadte som uansvarligt Handelsfirma.

I Anledning heraf meddeler Departementet, at det med Fogden og Amtmanden finder, at Spørgsmaalet maa besvares bekræftende.

16 Mai. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Buskeruds Amt, hvori i Anledning af en Forespørgsel om Planmæssigheden af en af en Sparebankstyrelse fattet Beslutning om Bevilgning indtil videre af en vis Sum aarlig af Bankens Overskud til Præstegjeldets Almueskolevæsen udtales, at Departementet efter de foreliggende Oplysninger om, at

der ved det bevilgede aarlige Bidrag kun tilsigtes en Lettelse af den Herredets Skatteydere paahvilende ordinære Skattebyrde, maa anse det meget tvilsomt, om Beslutningen er forenelig med Bankens Plan, der kun tilsteder Anvendelse af Sparebankens Overskud „til et eller andet almennyttigt Øiemed for Distriktet", og at Departementet under alle Omstændigheder anser en saadan Anvendelse af Sparebankens Overskud til delvis Dækkelse af de almindelige Kommuneudgifter (eller med andre Ord til Fordeling blandt Herredets Skatteydere) som uheldig og i sine Konsekvenser farlig for Banken. 16 Mai.

Ligesaa anser Departementet det uforeneligt med Planens og Sparebanklovens Bestemmelser, at Bevilgning sker med et vist Beløb aarlig, „indtil Forstanderskabet anderledes bestemmer", idet Forstanderskabet under en saadan Ordning ikke før hver aarlig Udtælling vil have at afgjøre, om Udtællingen er forenelig med Planens og Lovens Bestemmelser.

Høieste Resolution, hvorved er bestemt: 18 Mai.

1. At de ved Kongelig Resolution seneſt af 16de Mai 1884 stadfæstede Vedtægter for Stenkjærs Samlag for Brændevinshandel samt Udskjænkning af Øl, Vin, Mjød og Cider i Medfør af Lovene af 3die Mai 1871 og 18de Juni 1884 § 7, samt overensstemmende med Samlagets i Generalforsamling den 18de April 1888 fattede Beslutning og Stenkjær Kommunebestyrelses under 15de Marts 1889 afgivne Erklæring stadfæstes som fremdeles gjældende indtil videre, dog ikke for en længere Tid end 5 Aar, at regne fra 1ste Januar 1890.
2. At det paalægges Amtmanden inden Udgangen af hvert Aars Juni Maaned til Departementet for det Indre at indsende Aftryk eller Afskrift af den aarlige Beretning om Samlagets Virksomhed, Extrakt af sidste Aars Regnskab og Fortegnelse over Samlagets Medlemmer.

Brugsregler for Totens Bygdealmenningslod No. 5, approberede af Departementet for det Indre den 18de Mai 1889.*) 18 Mai.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Lister og Mandals Amt, hvori paa Foresporgsel af en Sparebankdirektion meddeles, at Departementet ikke kan anse det foreneligt med Bestemmelsen i Sparebanklovens § 7, at et Firma, hvoraf en af Sparebankens Direktører er ansvarligt Medlem, antages som Endossent for nye Laan i Banken eller som Laantager uden mod Pant i fast Eiendom eller 18 Mai.

*) Bekjendtgj. 1ste Juni i Lovt. 1ste Afdeling No. 11, hvor Reglerne er indtagne.

18 Mai. deponerede Værdipapirer; ligesaalidt antages Forretningspapirer, trasserede af en Direktør, at kunne anbringes i Banken uden lignende Sikkerhedsstillelse (jfr. Departementets i Lovtidenden indtagne Skrivelse af 14de September 1887).

Derimod anser Departementet det ikke stridende mod den nævnte § 7 i Sparebankloven, at et Laan, hvorfor en Direktør staar som Endossent eller Laantager, en enkelt Gang fornyes uden Afdrag, og at Direktionen i dette Tilfælde afgjør Sagen alene, uden at indhente Samtykke fra det i Lovens § 6 foreskrevne Udvalg.

20 Mai. **Kongelig Resolution** — given paa Kommandovei —, hvorved er bestemt, at de i Reglement for Landtjenesten ved Marinen om „Lydighed og Agtelse" og om „Befalendes almindelige Pligter" gjældende Bestemmelser skulle træde istedetfor Søtjenestreglementets om samme Gjenstande.

20 Mai. **Cirkulære** fra Indredepartementet, Poststyrelsen, til samtlige Postmestere og Postexpeditører (No. 9 for 1889), hvorved bl. a. meddeles:

V. Den internationale Postanvisnings-Overenskomst Art. 2 § 3 skal fra og med 1ste Juni 1889 erholde følgende Tillæg[1]):

	(Oversættelse).
L'Administration du pays d'origine détermine également, s'il y a lieu, le cours à payer par l'expéditeur lorsque ce pays et le pays de destination possèdent le même système monétaire.	Udgangslandets Poststyrelse bestemmer, i Tilfælde, ligeledes den Kurs, som Afsenderen har at betale, naar dette Land og Bestemmelseslandet have samme Myntsystem.

Endvidere skal Art. X, § 1, 1° i Expeditionsreglementet til nævnte Overenskomst fra samme Tidspunkt lyde saaledes[2]):

	(Oversættelse).
1°. Le tarif et, s'il y a lieu, le taux de conversion monétaire ou le cours qu'elles appliquent en exécution de l'article 2 de l'Arrangement.	1°. Den Tarif og, i Tilfælde, den Konverteringstaxt eller den Kurs, som de benytte ved Anvendelse af Overenskomstens Art. 2.

[1]) Departementet blev ved Kgl. Res. af 17 Febr. 1888 bemyndiget til at vedtage nævnte Tillæg. Dettes Vedtagelse af samtlige interesserede Lande er Departementet meddelt ved Skrivelse fra Udenrigsministeren af 9 April 1889.

[2]) Forandringen er for Norges Vedkommende vedtaget ved Poststyrelsens Skrivelse af 23 Febr. 1888. Dens endelige Vedtagelse er Poststyrelsen meddelt ved Skrivelse fra den almindelige Postforenings internationale Bureau i Bern af 20 Marts 1889.

VI. Maximumsbeløbet for Postanvisninger, der udvexles med de forenede Stater i Nordamerika er fra 24de Juni 1889 at regne forhøiet til 100 Dollars = 373 Kroner, jfr. Konventionens Artikel III. 20 Mai.

VIII. Efter Departementets Bestemmelse vil der indtil videre fra 15de Juni til Udgangen af August hvert Aar blive underholdt et Postaabneri paa Gausdals Høifjelds Sanatorium, Lillehammers Postdistrikt, med daglig Postforbindelse til og fra Lillehammer.

Høieste Resolution*), hvorved Approbation i Henhold til Lov om Vasdragenes Benyttelse m. v. af 1ste Juli 1887 § 59 meddeles paa efterstaaende i Møde den 7de Januar 1865 vedtagne Regler for Fællesflødning i Skjerkevasdraget fra Skjerkholtdammen til Elvens Udløb ved Lundesanden i Redenes Amt: 24 Mai.

§ 1. I Medhold af det besluttede i Mødet 7de Januar 1865 og i Overensstemmelse med Lov af 26 August 1854 bestyres herefter saavel Flødningen som fornemmelig Elverensningen i det i bemeldte Mødes Forhandling nævnte Skjerkevasdrag, nemlig fra Skjerkholtdammen til dets Udløb ved Lundesanden, af en Bestyrelse bestaaende af 3 er tre Medlemmer.

§ 2. Bestyrelsen vælges af og iblandt de Skoveiere, der ere Medlemmer af Foreningen og af hvis Skove Last bliver flødt gjennem Vasdraget, og saaledes, at mindst et Medlem vælges af den øvre Trakt. Paa samme Maade vælges et lige Antal Suppleanter til at fungere i hines lovlige Forfald. Med Hensyn til Udtrædelse og Gjenvalg gjælde de i Lov af 14de Januar 1837 om Valg af Formænd foreskrevne Regler.

§ 3. Direktionen vælger sig imellem en Formand, der leder Forhandlingerne og i Almindelighed berammer Møderne. Beslutninger tages ved Stemmeflerhed, og saavel i disse Møder som i Generalforsamlinger afgjør Formandens Stemme Udslaget i Tilfælde af Stemmelighed. Direktionen nyder ingen Godtgjørelse for sit Arbeide og for Reiser, hvorimod Udlæg til Skrivematerialier, Bekjendtgjørelser, Brevporto og lignende godtgjøres den.

§ 4. Direktionen fører det fornødne Opsyn med Flødningen, paaser, at denne ikke til Skade for efterfølgende Flødninger utilbørlig hindres, og med Hensyn hertil navnlig, at et forsvarligt Antal Flødningsfolk i Forhold til Lastens Mængde og andre forhaandenværende Omstændigheder benyttes. Ligeledes har Bestyrelsen at besørge de til Vasdragets Forbedring besluttede Arbeider udførte paa billigste og hensigtsmæssigste Maade.

§ 5. Til Kasserer og Regnskabsfører antager Direktionen

*) Bekjendtgj. 1 Juni i Lovt. 1ste Afd. No. 11.

24 Mai. en dertil skikket og paalidelig Mand, der mod en passende Godtgjørelse har at inkassere Foreningens samtlige Indtægter samt efter Direktionens Anvisning at udbetale de fornødne Summer. Han aflægger hvert Aar inden Marts Maaneds Udgang behørigt legitimeret Regnskab for det foregaaende Aars Indtægter og Udgifter samt afgiver Møde ved de aarlige Generalforsamlinger, som bør afholdes omtrent ved St. Hanstid.

§ 6. Det paaligger derhos Direktionen: a. at føre en Forhandlingsprotokol over hvad der i Direktions- og Generalmøderne passerer. b. at besørge Regnskabet revideret af tvende af Foreningen valgte Revisorer samt fremlagt i den aarlige Generalforsamling, hvor det enten af den hele Forsamling eller af en af denne valgt Komite decideres.

§ 7. Direktionen har desuden at gjøre Forsamlingen bekjendt med de i foregaaende Aar trufne Forføininger samt at gjøre Indstilling til fremtidige Foranstaltninger, som antages at burde træffes til Vasdragets Udbedring.

§ 8. Følgende Afgift bliver indtil videre at svare af de forskjellige Lastesorter:

a. I den øvre Del fra Londammen til Aasvandet.

1. Af hver Kost Kulved . . . . . Kr. 0,03.
2. = = Tylvt Tømmer . . . . . „ 0,03.
3. = = = Krumholt og Knær . . . . . „ 0,10.
4. Af hvilkensomhelst anden Last svares efter Lastens Salgsværdi af hver Krone $^1/_2$ er en halv Øre.
5. Af hvilketsomhelst Lastebrug, som slippes i Elven nedenfor Klævassvaen, svares kun halv Afgift; deraf bliver Bord at beregne efter det Antal af Tømmertylvter, hvoraf de ere skaarne. Bord, som kastes i Elven ved Lisaug, og som ere skaarne af Tømmer, der svarer 3 Øre Afgift, er fri for nogen anden Ydelse.

b. I den nedre Del fra Aasvandet til Lundesanden svares:

1. Af hver Kost Kulved . . . . . Kr. 0,07
2. = = Tylvt Tømmer . . . . . „ 0,07
3. = = = Krumholt og Knær . . . . . „ 0,20
4. Af hvilkensomhelst anden Last svares efter Lastens Salgspris af hver Krone $^1/_2$ er en halv Øre.
5. Bord beregnes efter Antal Tylvter Tømmer.

§ 9. Enhver, der fløder Last gjennem Vasdraget, er pligtig til inden en Maaned efterat Mærkningen er foregaaet at forevise Mærkeseddelen for Kassereren, som derefter har at beregne Afgiften. Med Hensyn til Kulved og Saugtømmer m. m., over hvilket ikke maatte kunne fremskaffes Mærkeseddel, da bliver Lastens Mængde paa anden Maade at oplyse enten ved Angivelse af Eieren eller f. Ex. med Hensyn til Tømmer ved Opgave fra Saugmesteren.

§ 10. Regnskabet føres særskilt for den øvre og den nedre

Del af Vasdraget, og Indtægten af Lastafgiften anvendes til Ud- 24 Mai.
bedring i de respektive Dele af samme, hvor Afgiften erlægges.

§ 11. Overtrædelse af nærværende Bestemmelser, forsaavidt at enten Hindring ved Flødningen eller Skade derved bevirkes, medfører Bøder efter den gjældende Lovgivning om Flødningsvæsenet, og Boderne tilfalder Foreningens Kasse.

Høieste Resolution, hvorved Approbation i Medhold af 24 Mai
§ 40 i Lov om Formandskaber i Kjøbstæderne af 14de Januar 1837 meddeles paa den af Kristiania Kommunebestyrelse under 2den Mai 1889 fattede Beslutning om Overtagelse som Kommunens Eiendom af „Tryvandshøiden" i Aker samt af den for Konsul Tho. Joh. Heftye ved Frognersæterveien reiste Bautasten, forsaavidt Kommunen derved paaføres Udgifter for et længere Tidsrum end 5 Aar.

Høieste Resolution, hvorved er bestemt, at de høieste 24 Mai.
Resolutioner af 8de Februar 1825, 23de April 1862 og 23de September 1873 angaaende Forøgelse for Skydsbetalingens Vedkommende af Veilængderne

a. mellem Stathelle og Skiftet Udgaarden i Bamle,
b. mellem Stationerne Rosland i Bamle og Ødegaarden i Sannikedal,
c. mellem Stationen Humlestad i Sannikedal og Kragerø,
d. mellem Stationerne Rønholt i Bamle og Refsalen i Sannikedal, samt
e. mellem Rønholt og Kragerø, —

sættes ud af Kraft, samt at i Henhold hertil Skydsbetalingen

a. mellem Stationen Fæset i Bamle samt henholdsvis Stathelle, Langesund, Kragerø og Stationerne Tyvand og Støen i Sannikedal, samt
b. mellem Kragerø og henholdsvis Tyvand og Støen

bliver at beregne efter de virkelige Veilængder.

Kongelig Resolution*), hvorved i Henhold til Lov angaa- 25 Mai.
ende Indskrænkning i Brugen af Redskaber til Saltvandsfiskeri af 28de April 1888 § 1 bestemmes:

1. at de ved Kongelig Resolution af 15 Juni 1882 for Fiskeriet i Kristianiafjorden indenfor Drøbak udfærdigede Regler indtil videre skal være gjældende ogsaa for Sande Herred i Jarlsberg og Laurviks Amt,
2. at § 1 i den Kongelige Resolution af 18de Marts 1870, forsaavidt den gjelder for nævnte Herred, ophæves.

*) Bekjendtgj. 1ste Juni i Lovt. 1ste Afd. No. 11.

25 Mai. **Kongelig Resolution***), hvorved i Henhold til Lov om Indskrænkning i Adgangen til at slippe Hingste, Tyre og Springvædere paa fælles Beite af 1ste Juli 1887 § 1 meddeles Approbation paa de af Ringebu Herredsstyrelse den 23de April og 28de Mai 1888 fattede Beslutninger af følgende Indhold:

I de i Kristians Amt beliggende for Ringebu og Solliens Herreder i dette Amt samt Storelvedalens Herred i Hedemarkens Amt fælles Havnegange — Ringebu Herreds østre og vestre Fjeldstrækninger — maa ikke slippes til Beite Hingste, som har fyldt eller i det Aar, hvori Bedømmelsen foregaar, fylder sit 2det Aar, medmindre de ere godkjendte som Avlsdyr. Bedømmelsen heraf foretages af en af de Komiteer, som i dette Øiemed vælges af Ringebu Herredsstyrelse, men kan for Dyr, der tilhøre Havneberettigede udenfor Ringebu, ogsaa foregaa ved en dertil af vedkommende fremmede Herredsstyrelse valgt Komite. Bedømmelsen foregaar i April Maaned paa de af vedkommende Komite forud bestemte og ved Opslag bekjendtgjorte Steder, hvorhen Eieren har at bringe sine Dyr. Godkjendte Avlsdyr forsynes med Sviemærke for Godkjendelsen, ligesom Eieren ogsaa har at forsyne Dyret med sit Mærke. Sker Mærkningen paa særskilte Stikker, tilbageleveres disse om Høsten til nærmeste Komitemedlem.

Klaphingste over 3 Aar gamle maa aldeles ikke slippes i de ovennævnte fælles Havnestrækninger.

Til Beite i disse maa heller ikke slippes nogen Springvæder, som er over 2 Maaneder gammel, medmindre den er bleven godkjendt som Avlsdyr og mærket paa samme Maade som foran om Hingste foreskrevet.

Disse Regler træde i Kraft efter nærmere Bestemmelse af Amtmanden i Kristians Amt, dog ikke førend 6 Maaneder efter sidste Læsning fra vedkommende Kirkebakke, og forbliver gjældende indtil videre.

25 Mai. **Kongelig Resolution***), hvorved i Henhold til Lov af 17de Juni 1869 om Udvidelse af Lov af 26de Mai 1866 indeholdende adskillige Bestemmelser om Politivæsenet i Kristiania til at gjælde ogsaa for Rigets øvrige Kjøbstæder meddeles Stadfæstelse paa en af Kragerø Formænd og Repræsentanter under 14de December 1888 og 16 April 1889 fattet Beslutning til Politivedtægt om Kjøring og Ridning i nævnte Kjøbstads Gader, saalydende:

Inden Byens Grændser maa ikke kjøres eller rides hurtigere end i smaat Trav, rundt Gadehjørner, ud fra eller ind i Gaardsrum blot i Skridt. Efter Mørkets Indtræden maa i Hovedbyen

*) Bekjendtgj. 1ste Juni i Lovt. 1ste Afd. No. 11.

kun kjøres og rides i Skridt. Ingen Hest maa henstaa i Gade eller aabent Gaardsrum og Plads uden at være under tilbørligt Tilsyn eller bundet. Paa offentlig Gade eller Plads maa Heste ikke henstaa i længere Tid uden paa de Steder, som dertil anvises af Politiet. Den, der betror Hest til nogen Person, som er yngre end 15 Aar, straffes for de Overtrædelser af ovenstaaende Bestemmelser, som af denne maatte begaaes. Paa Vinterføre ere de Kjørende pligtige til at anbringe Bjælder eller Klokker paa sine Heste, saaat man i tilbørlig Afstand kan høre deres Komme. 25 Mai.

Overtrædelse af nærværende Bestemmelser straffes med Mulkt til Bykassen fra 2 til 800 Kroner.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. meddeles Approbation paa et Bud, Kr. 8,570, paa den til Enkesæde for Øvre Stjørdalens Sognekald i Trondhjems Stift udlagte Gaard Baar, Matr.-No. 35, L.-No. 42 i Nedre Stjørdalens Præstegjeld, uden Paahefte af den Gaarden hidtil paahvilende Rettighed for den residerende Kapellangaard Volkan til at tage Gjærdefang i Enkesædets Skov. 25 Mai.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at Ladestedet Ekersund i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af 35,000 Kroner at udstede paa Indehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes paa mindre Sum end Kr. 200, at deres Indfrielse, der skal være paabegyndt mindst 2 Aar fra deres Udstedelse og foregaa med et ligestort aarligt Beløb, skal være fuldendt inden Udløbet af 40 Aar fra Udstedelsen, samt endelig, at Gjældsbrevene selv skal indeholde Oplysning om Reglerne for deres Indfrielse. 25 Mai.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 25 Mai.

1. At Garnisonsauditørposten i Fredrikstads Fæstning nedlægges.
2. At Fredrikstads Garnison i Henseende til den militære Jurisdiktion underlægges Fredrikstens Fæstnings Kommandantskab.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt, at den Fiskeriendeerstatning paa 640 Kroner aarlig, som har tilligget Ørlandets og Nes Kirker i Ørlandets og Bjugns Præstegjelde under Fosens Provsti i Trondhjems Stift, skal deles saaledes, at Ørlandets Kirke oppebærer 341 Kroner og Nes Kirke 299 Kroner aarlig i Overensstemmelse med den af vedkommende Herredsstyrelser i Møde den 8de Februar 1889 fattede Beslutning. 25 Mai.

25 Mai. **Kongelig Resolution**, hvorved Approbation meddeles paa Statuter for den af Generalmajor O. Wergeland i 1861 oprettede Understøttelseskasse for Underklasserne af Infanteriet i Kristianssands Garnison.

25 Mai. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

A. At Intendanturens Organisation overensstemmende med den vedtagne nye Hærorganisationsplan bliver, fra 1ste Januar 1889 at regne, at gjennemføre i den Udstrækning, som forudsat i den Storthinget i 1888 forelagte Kongelige Proposition om Gjennemførelsen af nævnte Plan og i Storthingets dertil knyttede Beslutning, — og at Forsvars-Departementet bemyndiges til at iværksætte de i denne Anledning nødvendige Forføininger.

B. At nedenstaaende Udkast til Bestemmelser angaaende Ansættelse af Armeens Intendanturofficierer approberes.

C. — — (Udnævnelser) —. D. — — —. E. — — —.

F. At samtlige ovennævnte til Embedsstillinger i Intendanturkorpset udnævnte Officierer ansættes med Forpligtelse til at finde sig i de Bestemmelser, som maatte blive afgivne med Hensyn til Embedsvirksomhed og Forretninger samt Kommando- og Tjenesteforhold, Majorerne tillige med Hensyn til Bopæl. Majorerne pligte derhos som Distriktsintendanter at stille forsvarligt Forløfte, stort Kr. 10,000, for de dem betroede offentlige Midler.

G. Intendanturofficiererne tillægges Embedsrang i Lighed med, hvad der for Kavaleriets, Infanteriets og Sanitetsvæsenets Officierer af samme Charge er bestemt. De ved nærværende Leilighed udnævnte Intendanturmajorer beholde dog den dem som Brigadeintendanter hidtil tillagte Embedsrang med No. 9 i Reglementet af 26de Juli 1820.

H. At samtlige ovennævnte til Embedsstillinger i Intendanturkorpset udnævnte Officierer tilpligtes at indskyde i en muligens ved Lov oprettendes Pensionskasse.

I. At de Embedsindtægter, hvoraf Bestallingsgebyr ved nærværende Leilighed blive at beregne, fastsættes:

For Generalintendanten til . . . . . Kr. 6,400
og for Oberstløitnanten til . . . . . „ 5,400

Bestemmelser

angaaende Ansættelse af Armeens Intendanturofficierer.

§ 1. Generalintendant- og Oberstløitnantsposterne besættes ved Udnævnelse paa almindelig Maade efter Valg mellem Officierer af Kapteins eller høiere Grad inden Intendanturkorpset eller Vaabnene.

§ 2. Majorsposterne besættes paa lignende Maade efter Valg, som Regel mellem Intendanturkapteinerne; dog kunne ogsaa Kapteiner af Vaabnene komme i Betragtning, naar de have tjenstgjort som Kvartermestere eller Intendanturpremierløitnanter i mindst 3 Aar. 25 Mai.

Majorerne blive ved kongelig Resolution, afgiven i Statsraad, uden at i denne Anledning Bestalling udfærdiges, at beordre til Tjenstgjøring, en i hvert Brigadedistrikt, idet Kristiania By med Akershus og Oscarsborg Fæstninger henregnes til 2den Akershusiske Brigades Distrikt.

§ 3. Kapteinsposterne besættes efter Valg mellem dertil villige Premierløitnanter af Intendanturkorpset eller Kapteiner eller Premierløitnanter af Vaabnene; dog kan ingen Officier ansættes som Intendanturkaptein, forinden han har tjenstgjort som Kvartermester eller Intendanturpremierløitnant i mindst 2 Aar.

Intendanturkapteinerne blive ved kongelig Resolution, afgiven i Statsraad, at beordre til at tjenstgjøre som saadanne, idet de samtidig stilles surnumerære i vedkommende Vaaben eller Brigade, og ere forpligtede til at gjenindtræde i dette eller denne, naar de ved kongelig Resolution, som oven nævnt, entlediges fra Intendanturkorpset.

§ 4. Premierløitnantsposterne besættes efter Valg mellem dertil villige Premierløitnanter af Vaabnene.

Intendanturpremierløitnanterne blive ved kongelig Resolution, afgiven i Statsraad, at beordre til at tjenstgjøre som saadanne, idet de samtidig stilles surnumerære i vedkommende Vaaben eller Brigade, og ere forpligtede til at gjenindtræde i dette eller denne, naar de ved kongelig Resolution, som oven nævnt, entlediges fra Intendanturkorpset, hvad der i Almindelighed ikke bør ske, forinden de deri have tjenstgjort i 3 Aar.

Premierløitnanterne ansættes i Stilling som Adjutant hos Generalintendanten eller til Tjenstgjøring ved Generalintendanturen eller ved Distriktsintendanturerne af Generalintendanten med Forsvars-Departementets Approbation.

§ 5. Sekondløitnantsposterne besættes ved Bestikkelse af Forsvars-Departementet.

Kongelig Resolution, hvorved Generalauditøren og Generalkrigskommissæren tillægges Embedsrang med No. 3 i Reglementet af 26de Juli 1820. 25 Mai.

Kongelig Resolution, hvorved det tillades, at Hovedkirken i Stor-Elvedalens Præstegjeld under Søndre Østerdalens Provsti i Hamar Stift ombygges. [1]) 25 Mai.

[1]) I sit til Grund for ovenstaaende Resolution liggende underdanigste Foredrag har Departementet bl. a. udtalt følgende, hvorom det i sin Kom-

25 Mai. munikationsskrivelse til Hamars Stiftsdirektion af 6te Juni næstefter har underrettet denne:

„Departementet skal tillade sig foreløbig at bemærke, at der vistnok i Henhold til kongelig Resolution af 14de Juli 1843 tilkommer Stiftsdirektionerne Myndighed til i Almindelighed at approbere Forslag til Forandringer i Kirkebygningers indre og ydre Anordninger, hvilken Bemyndigelse Departementet, saaledes som udtalt i en i den almindelige Lovsamling indtaget Skrivelse af 22de April 1854, har forstaaet derhen, at Stiftsdirektionerne ogsaa kan approbere Forslag til saadanne større Forandringer ved Kirker, som udfordres i Anledning af Kirkers Udvidelse ved Tilbygning og deslige. Efterat det imidlertid i den ved kongelig Anordning af 14de Februar d. A. approberede nye Alterbog for den norske Kirke er bestemt, at en Kirkebygning skal betragtes som ny, naar Koret bliver nyt, og at den i saa Fald maa blive at indvie, er det formentlig i Overensstemmelse med den omhandlede Anordning, der træder i Kraft fra næste Kirkeaars Begyndelse (ved hvilken Tid Kirkens Ombygning forudsættes netop at ville være fuldendt), naar man tillader sig at forelægge nærværende Sag til naadigst Afgjørelse.

25 Mai. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at ved Kundgjørelse af Ledighed i de med Bidrag af det Nordlandske Kirke- og Skolefond understøttede geistlige Embeder i Tromsø Stift bliver Forbehold at tage om Forpligtelse for de vordende Indehavere til at finde sig i, at disse Bidrag undergives Revision af Storthinget.

25 Mai. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At det tillades, at der for Distriktet Einarstranden i Vestre Totens Præstegjeld under Totens Provsti i Hamar Stift paa Gaarden Jonsruds Grund opføres en Kirke af Træ med 280 Siddepladse — — —.
2. At der ved den nye Kirke tillades anlagt en Begravelsesplads.
3. Fra den Tid, da den nye Kirke bliver færdig og tages i Brug, overgaar Distriktet til et eget Annexsogn under Benævnelsen „Eina" Sogn og omfattende de Eiendomme af Vestre Totens Herred og Præstegjeld, som findes opførte paa en vedlagt af Fogden i Totens Fogderi under 5te Februar 1889 afgiven Fortegnelse.
4. Hamar Biskop bemyndiges til midlertidig at afgive de nødvendige Bestemmelser angaaende Afholdelse af Gudstjeneste i den nye Kirke, samt Gudstjenesternes Fordeling mellem denne og Præstegjeldets to ældre Kirker, saavelsom mellem Menighedens Præster.
5. De af Vestre Totens Herredsstyrelse i Møder den 12te Juni 1888 og 26de Januar 1889 fattede Beslutninger om den nye Kirkes Vedligeholdelse og Betjening, Udredelse af Skydsgodtgjørelse til Sognepræsten og den residerende Kapellan m. v. approberes i Henhold til Lov om Formandskaber paa Lan-

det af 14de Januar 1837 § 39, forsaavidt Kommunen derved paadrages Udgifter for et længere Tidsrum end 5 Aar. 25 Mai.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at Distriktslægen i Hiterens Distrikt i Søndre Trondhjems Amt skal være forpligtet til efter Justits-Departementets nærmere Anordning at foretage regelmæssige Reiser til Frøiens Herred mod herfor at erholde sædvanlig Skyds- og Diætgodtgjørelse, saafremt ikke nogen Overenskomst i saa Henseende maatte blive truffen med vedkommende Kommune. 25 Mai.

Kongelig Resolution, hvorved der meddeles Hortens gjensidige Telefonforening Tilladelse til for et Tidsrum af 5 Aar, regnet fra den Kongelige Resolutions Datum, at drive Telefonanlæg mellem Horten og Omegn indtil en Afstand af 11 km. fra Karljohansværns Værft paa Betingelse af, at der ikke oprettes Telefonforbindelse med Aasgaardstrand eller med Fabrikker, Brug og Eiendomme, hvor der findes anbragt Telefonapparater, som staa i Forbindelse med Telefonnet, udgaaende fra andre Steder med Statstelegrafstation, samt at Foreningen forøvrigt i enhver Henseende retter sig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg, Vedligeholdelse og Drift, som Telegrafstyrelsen maatte foreskrive. 25 Mai.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 25 Mai.

1. At Storthingets Beslutninger[1]) af 11te April 1889 angaaende Bevilgning af Lønninger til Lensmændene i Diestad, Hisø, Barbu og Tromø Lensmandsbestillinger[2]) i Nedenes Fogderi og Amt, henholdsvis Kr. 400, Kr. 350, Kr. 600 og Kr. 400[3]) samt af Løn til en Lensmand i Ladestedet Langesund i Bratsberg Amt, Kr. 300 aarlig[4]) befales tagne tilfølge.
2. At Indskud i Pensionskassen for Statens Bestillingsmænd for Hisø, Tromø og Langesunds Lensmandsbestillingers Vedkommende bliver at erlægge efter den Storthingsbeslutning af 19de Mai 1880 vedføiede Tarif I og for Diestads og Barbus Vedkommende efter Tarif II.

[1]) Se Sth. Prp. No. 8 og Indst. S No. 92 for 1889.

[2]) Diestad, Hisø og Tromø Lensmandsdistrikter svarer til Præstegjeldene af samme Navn; Barbu Lensmandsdistrikt indbefatter Barbu Præstegjeld og Herred samt Stokkens Sogn af Østre Molands Præstegjeld.

[3]) Lønningerne til disse Lensmænd er af Storthinget bevilgede paa Betingelse af, at de for de forhenværende Diestad og Tromø Lensmandsbestillinger bevilgede Gager, resp. 650 og 700 Kr., bortfalder.

[4]) Til Bevilgningen af denne Løn er knyttet den Betingelse, at der ved Besættelsen af Bestillingen tages Forbehold om, at Dele af det nuværende Bamle Lensmandsdistrikt kan tillægges Langesunds Distrikt.

25 Mai. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At Ordningen af Armeens Dyrlægekorps nu bliver at gjennemføre overensstemmende med den vedtagne nye Hærorganisationsplan, dog saaledes, at de hidtilværende tvende garnisonerende Overdyrlæger blive at bibeholde som saadanne, forelobig til Udgangen af Budgetterminen 1889—90, indtil hvilken Tid en national Dyrlægepost paa yngst Aflønning bliver at holde ledig.
2. At den nyoprettede Stabsdyrlægepost bliver at kundgjøre ledig med Tilkjendegivende om, at der til Embedet kan udnævnes en examineret Dyrlæge i eller udenfor Armeens Dyrlægekorps, samt at den ansættendes Stabsdyrlæge vil have at tage Fredsstation i Kristiania og bliver at ansætte med Forpligtelse til at udføre Tjeneste som i den gjældende Plan for den norske Armes Dyrlægekorps (Kongelig Resolution 11te Oktober 1865, jfr. Kongelig Resolution 13de Marts 1880) for Overdyrlæger omhandlet, og til at finde sig i de Bestemmelser, som forøvrigt maatte blive afgivne med Hensyn til Embedsvirksomhed og Forretninger samt Tjenesteforhold.
3. At der fra 1ste Januar 1889 at regne tillægges de nuværende nationale Overdyrlæger og Dyrlæger de for Indehaverne af saadanne Stillinger i Forbindelse med den nye Hærorganisation regulerede Gager, nemlig Overdyrlægerne Kr. 1,600, de 4 ældste Dyrlæger Kr. 1,200 og de 3 yngste Dyrlæger Kr. 1000.
4. At de nuværende garnisonerende Overdyrlæger, saalænge de bibeholdes som saadanne, som Tilskud til den for dem hidtil fastsatte Gage af Kr. 1,600 tilstaaes, — ligeledes fra 1ste Januar 1889 at regne — et aarligt Lønstillæg af Kr. 400 hver, at udrede af den besparede nationale Dyrlægegage.
5. At den i Planen for Dyrlægekorpset, dens § 5, opstillede Fordeling af Overdyrlægerne og Dyrlægerne indtil videre afændres saaledes, at der ansættes til Tjeneste:

ved Ingeniorvaabnet:
1 national Overdyrlæge eller Dyrlæge,
ved Artilleriet:
ved den i Kristiania tjenstgjørende Styrke:
1 garnisonerende Overdyrlæge, tillige tjenstgjørende ved 1ste Feltartillerikorps.
ved 1ste Feltartillerikorps 1
" 2det " 2 } tilsammen 5 nationale Overdyrlæger eller Dyrlæger.
" 3die " 2
ved Kavaleriet:
ved den i Kristiania tjenstgjørende Styrke:
1 garnisonerende Overdyrlæge.

ved Akershusſke Kavalerikorps 2
» Oplandſke — 2
» Trondhjemſke — 1
} tilſammen 5 nationale Overdyrlæger eller Dyrlæger. 25 Mai.

De garniſonerende Overdyrlæger føre efter Armekommandoens Beſtemmelſe Tilſyn med Krigsſkolens og Ingeniørvaabnets Stamheſte.

De nationale Overdyrlæger og Dyrlægerne blive af Armekommandoen at fordele til de forſkjellige Afdelinger.

Skrivelſe fra Indredepartementet til Amtmanden i Romsdals Amt, hvorved paa Foranledning meddeles, at Beſtemmelſen i Lov om norſk Statsborgerret m. m. af 21de April 1888 § 9 angaaende Nødvendigheden af Tilladelſe til Udlændings Erhvervelſe af Brugsret over Grund her i Riget formentlig maa komme til Anvendelſe ogſaa ved Leie af Fiſkeelv. Jfr. Oth. Prp. No. 16 for 1888, Bilag S. 18, 1ſte Spalte. 29 Mai.

Skrivelſe fra Juſtitsdepartementet til Amtmanden i Søndre Bergenhus Amt, hvori Departementet til Veiledning for en Sorenſkriver ved Udarbeidelſen af nye Real-Panteregiſtre for endel bymæsſigt bebyggede Strøg — overensſtemmende med hvad det ved lignende Anledninger tidligere har udtalt — bemærker følgende: 31 Mai.

„Som Grundlag for Regiſtrene bør der først tilveiebringes en fuldſtændig Matrikul eller anden Nummerfortegnelſe over samtlige Eiendomme. I denne Fortegnelſe, der formentlig alene vil blive paalidelig og fuldſtændig ved Underſøgelſe paa ſelve Stedet og Konference med lokalkjendte Perſoner, bør hver ſærſkilt Eiendom gives eget Nummer og Eiendommene ordnes i Rækkefølge efter deres indbyrdes Beliggenhed. Naar denne Fortegnelſe er iſtandbragt [1]), bør der meddeles vedkommende Eiere Underretning om, hvilket Nummer hver Eiendom er tildelt, med Anmodning om at anteegne ſamme paa vedkommende Bygninger ſamt paa de Dokumenter vedkommende Eiendommene, hvoraf de maatte være i Beſiddelſe, og om ved fremtidige Transaktioner at benytte det givne Nummer. Ved Panteregiſtrenes Udarbeidelſe bliver derefter Fortegnelſen nøiagtigt at befølge, idet Eiendommene indføres i Regiſtret i den deri angivne Orden. I Overſkriften over hver Eiendoms Folium i Regiſtret bør foruden dens Nummer tillige — i Tilfælde — Eiendommens Skyld angives. Paa hver enkelt Eiendoms Folium bør der henviſes til Hovedgaardens Folium, forſaavidt de denne paahvilende Heftelſer angaar, for at det, naar Dokumenter vedkommende den enkelte Eiendom eller Hus thinglæſes, ſkal haves i Erindring, at ogſaa de paa Hovedgaardens Folium noterede Hef-

[1]) For Ladeſtedernes Vedkommende ſkal denne Fortegnelſe tilfølge Reſol. af 19de Juli 1848 § 4 approberes af Amtmanden.

1 Juni. telser bliver at anmærke paa Dokumenterne, og fremdeles bør de paa Hovedgaardens Folium noterede Grundsedler overføres paa den Eiendoms eller Bygnings Folium, hvis Grund de vedkomme (uden at de dog derfor blive at udslette af førstnævnte Folium). Derhos anmodes Sorenskriveren om ogsaa at overføre de paa Hovedgaardens Folium og saavidt muligt tillige de i Personalpanteregistret extraherede Hestelses- og Adkomstdokumenter, der maatte findes at angaa de enkelte Bygninger eller Grunde, til disse Folier i de nye Registre. Forsaavidt der angaaende nogen enkelt Eiendom ikke forefindes thinglæst Hjemmel, bør den angivelige Eiers Navn tilføies i Anmærkningsrubriken. Jfr. ogsaa Departementets i den almindelige Lovsamling indtagne Skrivelser af 24de April 1869 og 8de Decbr. 1873."

1 Juni. **Høieste Resolution***), hvorved er bestemt:

1. At en Brandkommissjon i Henhold til Lov af 26de August 1854, indeholdende Tillæg til og Forandringer i Lovgivningen om Brandvæsenet, dens § 1, forordnes for Andenæs Vær med Vikan og Salberget i Dverbergs Herred, Lofotens og Vesteraalens Fogderi, Nordlands Amt.
2. At det overdrages Amtmanden nærmere at bestemme Grændserne for nævnte Brandkommissionsdistrikt.

1 Juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Kristiania Stiftsdirektion, hvori paa Foranledning bl. a. meddeles, at Departementet er enigt i, at en Kommune for den Kirkesangeren tillagte Klokkergaard, som træder istedenfor den i Skolelovens § 24 omhandlede Lærerjord, er forpligtet til at anskaffe Bageroven og Bryggepande, forsaavidt det er sædvanligt, at saadant findes paa Gaardene i Bygden.

3 Juni. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Buskeruds Amt. Til Departementet var indkommet en Forespørgsel om, hvorvidt en Ligningskommission ved Ligningen af en Udenbygdsboende, der inden Herredet eier flere forskjellige faste Eiendomme, er forpligtet til særskilt at taxere hver enkelt af disse.

I denne Anledning udtaler Departementet, at der hverken i Landskatteloven af 15de April 1882 eller efter de af vedkommende Regjeringsdepartement i Henhold til Lovens § 63 udarbeidede Schemata for Ligningsprotokollerne paalægges Ligningskommissionen en Forpligtelse som den omhandlede.

*) Bekjendtgj. 6te Juni i Lovt. 1ste Afd. No. 12.

Høieste Resolution *)[1]), hvorved nedenstaaende Udkast til Tillægsbestemmelse til det ved høieste Resolution af 18de Mai 1877 approberede Reglement for Færdsel og Flødning i den kanaliserede Del af det Fredrikshaldske Vasdrag approberes i Henhold til Lov om Vasdragenes Benyttelse m. v. af 1ste Juli 1887 § 61 som gjældende fra 15de Juni 1889: 4 Juni.

Naar der paa følgende Oplagspladse for Tømmer i Vasdraget, nemlig:

1. Ovenfor Vadets Udløb af Femsøen,
2. Langs Hølene Land ovenfor Buretangen, Femsø,
3. Fra Brække sønste Dam til Moklarn, Stenselven,
4. Fra Krappeto øverste Sluse til Haftonabben,
5. Flaadepladsen nedenfor Sten,
6. Nederst i Aspbrækfjorden ved Stensbroen,
7. Øverst i Kaavefjorden (Aspern),
8. Skotsberg Elv indtil Tromop,
9. Mokaltjernet i Strømselven,
10. Ved Bønøen nederst i Ødemarksøen,
11. Nedenfor Skjirefos i Rødenæssø,

findes Tømmerflaader liggende i Oplag (altsaa uden Flødningsmandskab eller uden at være under Bugsering) i en mindre Afstand fra Dampskibenes Seillinie end 20 m., da tilpligtes disse at gaa med halv Fart.

[1]) Jfr. Ref. 9de April 1889.

Høieste Resolution **), hvorved et af Kjøbstaden Hamars Kommunebestyrelse under 11te April 1889 vedtaget nyt Reglement med Taxt for Feievæsenet sammesteds approberes i Henhold til Lov indeholdende Tillæg til og Forandringer i Lovgivningen om Brandvæsenet af 26de August 1854 § 4. 4 Juni.

Cirkulære fra Kirkedepartementet til Forstanderskaberne for de offentlige høiere Almenskoler. 4 Juni.

Efter et Cirkulære af 4de Oktober 1845 blev den dagjældende Bestemmelse angaaende Moderationen i Skolepenge for flere Brødre, der paa samme Tid var Elever i en offentlig høiere Almenskole (Forordning 7de November 1809 § 66), dersom en eller flere af Brødrene var tilstaaet fri Skolegang, at anvende saaledes, at Gratisterne skulde ansees, som om de erlagde Skolepenge.

Efterat Skolepengene siden Skoleloven af 1869 ikke længere saaledes som ifølge Forordning af 1809 er de samme i alle Klasser, har den anførte Regel ved Beregning af Moderationen i

*) Bekjendtgj. 6te Juni i Lovt. 1ste Afd. No. 12.

**) Bekjendtgj. 6te Juni i Lovt. 1ste Afd. No. 12, hvor Reglementet er indtaget.

4 Juni. nævnte Tilfælde været modificeret derhen, at naar vedkommende Gratist er Discipel af en Klasse, for hvilken er bestemt lavere Skolepenge end for den, hvori hans betalende Broder har Plads, bliver ingen Nedsættelse i dennes Skolepenge at beregne. Har derimod Gratisten sin Plads i en Klasse, for hvilken er bestemt høiere eller samme Skolepenge som for den, hvori den betalende Broder sidder, har det været antaget, at han ligeoverfor denne uden Hensyn til, i hvilken Klasse eller Orden han er indkommen, betragtes som fuldt betalende, og at den betalende Broder i dette Tilfælde erholder Moderation.

Departementet har nu paa Foranledning af en Rektor, — der antog, at den Beregningsmaade, der med Hensyn til Moderationen i det første af de nævnte Tilfælde følges, ledede til Resultater, der ikke stemte med, hvad der havde været tilsigtet med at tildele det nævnte Skolebeneficium, — taget det omhandlede Spørgsmaal betræffende Moderationens Beregning paany under Overveielse. Man har derefter antaget, at Nedsættelsen i Skolepenge for Brødre, hvoraf en eller flere er tilstaaet Friplads, for Fremtiden bør beregnes saaledes:

A. Er én af Brødrene tilstaaet (hel eller halv) Friplads, bliver Værdien af denne, beregnet efter den fulde — eller for vedkommende Klasse ordinære — Skolekontingent, at trække fra det Beløb, Brødrene skulde have betalt, naar ingen Friplads var tilstaaet dem; det saaledes udkomme Beløb bliver da at erlægge i Skolepenge.

Exempel: 3 Brødre gaar i Klasser, hvor Skolepengene er henholdsvis Kr. 160, 144 og 120; med Moderation betales der saaledes for dem henholdsvis Kr. 160, 108 og 60 eller tilsammen Kr. 328; tilstaaes No. 2 hel Friplads, bliver dennes fulde Værdi eller Kr. 144 at trække fra dette Beløb, Kr. 328; der skal altsaa betales i Skolepenge for de 2 øvrige Kr. 184.

B. Er flere Brødre tilstaaet Fripladse (hele eller halve), bliver Værdien af disse, beregnet for den Gratist, for hvem der er bestemt de høieste Skolepenge, efter den fulde — eller ordinære — Skolekontingent og for den anden eller de andre Gratister efter, hvad de har at betale i modereret Skolekontingent, at subtrahere fra det Beløb, der tilsammen skulde have været erlagt i Skolepenge, om ingen af Brødrene var tilstaaet Friplads; det derved fremkomne Beløb udgjør da Skolepengene.

Exempel: Skolepengene for 3 Brødre er som i forrige Exempel Kr. 328; No. 2 tilstaaes halv og No. 3 hel Friplads; for No. 2 beregnes da Fripladsen efter det fulde Beløb af Skolepengene eller til Kr. 72, og for No. 3 efter de modererede Skolepenge eller til Kr. 60; Fripladsenes Beløb udgjør altsaa tilsammen Kr. 132, og i Skolepenge for de 2 ældste Brødre erlægges Kr. 196.

Den i Universitetets- og Skoleannaler for 1887, Pag. 419, bestemte Beregningsmaade for Friplads for Brødre med Moderation er herved sat ud af Kraft.

Nærværende Bestemmelser bliver at lægge til Grund ved Be- 4 Juni.
regningen af Skolepenge fra 1ste Juli forstkommende.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiania Biskop, hvori 4 Juni.
paa Forespørgsel fra en Sognepræst om Udtrykket „vedkommende Sognepræst" i Lov af 29de Juni 1888 skal for Indflyttedes Vedkommende forstaaes om Præsten paa Hjemstedet eller om Præsten paa det nye Opholdssted, meddeles, at Departementet med Biskopen er enigt i, at Udtrykket maa forstaaes paa samme Maade som i Dissenterloven af 16de Juli 1845 § 15, og at Departementet altsaa fremdeles fastholder sin Udtalelse i den af Biskopen citerede Skrivelse af 15de April 1857, at den Indflyttede bør foretage Anmeldelsen for den Sognepræst, i hvis Præstegjeld han har taget Bolig.

Høieste Resolution*)[1]), hvorved befales tagne tilfølge de af 5 Juni.
Storthinget under 5te Juni 1889 fattede Beslutninger saalydende:

Post 1.

Med følgende Forandringer skulle de af Storthinget i 1888 fattede Beslutninger om Toldafgifter fremdeles være gjældende:

A. Toldtarifens indledende Bestemmelser:

1. § 6, 1ste og 2den Passus bliver saalydende:
   Oplæggelsesafgift betales for Varer, som ere henlagte paa Toldvæsenets Pakhuse, dersom de ved et og samme Toldsted henligge over 10 Dage, regnet, forsaavidt angaar søværts indførte Varer, fra den Dag, vedkommende Fartøi begynder at losse. For 10 Dage eller derunder betales intet.
2. § 7, de to sidste Passus med Intimation blive saalydende:
   Fritaget for den anordnede Udførselstold er Skibsfornødenheder, der af udgaaende Skibe medtages, dog ikke mere, end Toldopsynet skjønner at være rimeligt.
3. § 8 udgaar, hvorefter §§ 9—12 overskrives §§ 8—11.
4. § 8 (før 9) C c 3 de sidste Ord, „dog gives ingen Godtgjørelse for de af disse Varer optagne Rum, naar Fartøiet skjønnes fuldladet," udgaar.
5. 11 (før 12) 2den Passus bliver saalydende:
   Ligeledes kan Tolddepartementet bevilge Tilbagebetaling af Indførselstold for fortoldede Raamaterialier og andre Stoffe, som i forarbeidet Stand udføres til Udlandet, for fortoldede Hjælpestoffe anvendte til Tilvirkninger, der udføres til Udlan-

[1]) Se Sth. Prp. No. 5, Dok. No. 22 og Indst. S XVI for 1889 samt Sth.tid. for f. A.. Forh. i Sth. S. 1239—1288.

*) Bekjendtgj. 6 Juni i Lovt. 1ste Afd. No. 12.

5 Juni. det, og efter Omstændighederne for andre fortoldede Varer, naar disse i uforandret Stand igjen udføres.

B. Toldtarifens Tharabestemmelser.

Storthinget samtykker i, at Thara- og Nettovægtsbestemmelserne forandres overensstemmende med Tarifudkastet i Sth. Prp. No. 5 i de Tarifpositioner, der i den hidtil gjældende Tarif betegnes med L.-No. 27, 28, 33, 53, 57, 76, 77, 88, 95, 106, 147, 178, 182, 208, 238, 239, 242, 243, 244, 255, 264, 287, 326, 354, 386, 405, 444, 452, 464, 467, 479, 480, 512 og 513, samt L.-No. 466, forsaavidt angaar Tillægget: med nærmeste Emballage.

C. Toldtarifens Kreditoplagsbestemmelser.

Følgende Varer kunne herefter ikke tages paa Kreditoplag:

L.-No. 56. Cacao: Bønner.
— 82. Cochenille, Indigo.
— 83. Malervarer, revne i Olie.
— 133. Gummielastikum og Guttapercha i Arbeide b. ellers.
— 154. Humle.
— 398. Ris uafskallet, løs i Fartøiet.
— 399. Ris do. i Emballage.
— 467. Sæbe, anden.
— 475. Tobak, Stilke.
— 525. Vin indtil 21 pCt. Alkoholstyrke paa Fustager og Krukker.

D. Toldtarifens Satser.

Nedennævnte Positioner i Indførselstarifen blive saalydende:

			Kr.	Øre.
1.	L.-No. 99 — Korinter	1 Kg.	„	40
	Kreditoplag 450 Kg.			
	Thara. Fustager 12 pCt.; Kasser 16 pCt.			
2.	L.-No. 100 — Figen og Figenost . .	1 „	„	30
	Kreditoplag 600 Kg.			
	Thara: Fustager, Kasser eller Tromler 15 pCt.; Kurve eller Matter 6 pCt.			
3.	L.-No. 102 — Oranger og Orangeskaller	1 Kg.	„	30
4.	L.-No. 103 — andre, som ikke andetsteds i Tarifen er opførte	1 Kg.	„	25
5.	— 104 — a. Tamarinder ogsaa om Edikke ikke er tilsat	1 Kg.	„	20
	Thara: Fustager og Kasser 16 pCt., Lerkrukker 30 pCt.			
6.	L.-No. 105 — b. andre	1 Kg.	„	50
	Thara: Glas 30 pCt.			
7.	L.-No. 154 — Humle	1 Kg.	„	50
	Thara: Lærredsemballage 4 pCt., i Jerncylindre 28 pCt., i anden Emballage af Metal 20 pCt.			

				Kr.	Øre.	5 Juni.
8.	L.-No.	183.	Kapers, med Emballage . 1 Kg.	2	„	
9.	—	189.	Kastanjer . . . . . 1 Kg.	„	35	
10.	—	196.	Kokosnødder . . . . 1 Kg.	„	20	
11.	—	223.	(Krydderier) 1. Allehaande (Piment), Anis, Stjernanis, Peber, andre Slags end Kajennepeber, alt saavel malet som umalet . . . . . 1 Kg.	„	40	
12.	—	224.	2. Ingefær, ikke syltet, Nelliker, Nellikstilke, Kanel, Cassia lignea, Kanelblomster og Kanelaffald, alt saavel malet som umalet . . 1 Kg.	1	„	
13.	—	225.	3. Kajennepeber og Karrystof, iberegnet nærmeste Emballage, Kardemomme, Muskatblomme og Muskatnødder, saavel malet som umalet 1 Kg.	3	„	
14.	L.-No.	226.	4. Safran og Vanille, saavel malet som umalet, iberegnet nærmeste Emballage . . . . . 1 Kg.	6	„	
15.	L.-No.	227.	5. (Sennep) a. umalet (Sennepsfrø) . . . . . 1 Kg.	„	25	
16.	L.-No.	228.	5. (Sennep) b. malet eller tillavet, iberegnet nærmeste Emballage 1 Kg.	1	„	
17.	L.-No.	234.	Lakris (Lakrisjaft) med eller uden Tilsætning af andre Stoffe . 1 Kg.	„	46,6	
			Thara: Kasser 20 pCt.			
18.	L.-No.	275.	Mandler og Mandelklid 1 Kg. Kreditoplag 300 Kg.	„	80	
			Thara: Lærredsemballage 4 pCt., Fustager 17 pCt.			
19.	L.-No.	408.	(Saft af Frugt eller Bær) 2. anden, hvorunder Most, indeholdende indtil 18 pCt. Alkohol . . . . 1 Kg.	„	32	
			Thara: Fustager 16 pCt.			
20.	L.-No.	456.	(Sukker og Sirup), 1. Sukker, alle Slags, hvorunder opløst Sukker og andet flydende Sukker (altsaa ogsaa Saften, inden Sukker er udskillet), der ikke kan henføres til almindelig Sirup eller Melasse; Drue- og Stivelsesukker samt Drue- og Stivelsesirup 1 Kg. Kreditoplag: 300 Kg.	„	40	
			Thara: For Papir med eller uden Seilgarn gives ingen Thara. Fustager: Raffinade i Topper 12 pCt.; andet Sukker 9 pCt.			
21.	L.-No.	470.	The, iberegnet Omslag af Papir 1 Kg. Kreditoplag 60 Kg.	2	„	
			Thara: Kasser forede med Bly 25 pCt., andre Kasser 16 pCt.			

5 Juni. 22. Efter 1ste Punktum i Anmærkningen under Udførselstarifen indskydes som nyt Punktum:

„Ligeledes sættes Brøkdele af Kubikmeter ud af Betragtning."

Post 2.

Samtlige Forandringer i Toldtarifen træde i Kraft fra 1ste Juli 1889, undtagen forsaavidt angaar L.-No. 224, L.-No. 234, L.-No. 275 og L.-No. 470, hvor de vedtagne Forandringer strax træde i Kraft istedetfor de nugjældende Satser.

5 Juni. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, hvori Departementet, foranlediget ved en indkommen Udskrift af en Protokolefterſynsforretning hos en Sorenſkriver, bl. a. meddeler og beder Vedkommende tilkjendegivet, at det bestemt maa kræve efterkommet Paabudet i N. L. 1—8—4 og Frd. 7de Februar 1738 § 1, hvorefter saavel Exekutions- og andre Fogedforretninger som Skiftehjemmelsbreve skal indføres „Ord til andet" i Pantebøgerne.

6 Juni. No. 1. **Lov** angaaende Ordning af Skolevæsenet og kirkelige Anliggender i det til Buskeruds og Bratsbergs Amter hørende Distrikt Jondalen*)[1]).

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 7de Mai dette Aar, saalydende:

§ 1. Distriktet Jondalen, der indbefatter Dele af Gransherreds, Flesbergs og Sandsværs Herreder, skal danne en særskilt Skolekommune med egen Skolekasse.

§ 2. Jondalens Stemmeberettigede vælge blandt Distriktets, efter Mandtallet til kommunale Ombud valgbare, Indbyggere 3 Formænd og 9 Repræsentanter, der udgjøre Distriktets Kommunebestyrelse i Skolevæsenets Anliggender. Kongen afgiver Bestemmelse om Mandtalsførelsen, hvem der skal bestyre Valget samt om Tiden og Stedet for dettes Afholdelse. I Henseende til Valg af Ordfører, Ombudstid, Udtrædelse og Gjenvalg gjælder de sædvanlige Bestemmelser. Ordføreren har i Anliggender, som udelukkende vedkomme Skole- og Undervisningsvæsenet, Sæde og Stemme i Amtsformandskabet.

§ 3. Skolekommissionen i Jondalen sammensættes efter de om Skolevæsenet i Landdistrikterne gjældende Lovbestemmelser, dog

[1]) Se Oth. Prp. No. 20 og Indst. O No. 7 for 1889 samt Storth.tid. for s. A., Forh. i Oth. S. 33—36. Jfr. Reskr.r 15 Juni 1804 og 12 Juni 1807, Kgl. Res.r 13 April 1832, 18 Marts 1861 og 28 Jan. 1880 samt Høiesteretsdom af 8 Oktbr. 1884.

*) Bekjendtgj. 12 Juni i Lovt. 1ste Afd. No. 13.

saaledes, at den tiltrædes af Sognepræsten i Kongsberg som det geistlige Medlem. 6 Juni. No. 1.

§ 4. Den i § 2 for Skolevæsenet anordnede Kommunebestyrelse har ogsaa i de Anliggender, der angaa Jondalens Kirke, at varetage, hvad der efter den almindelige Lovgivning paaligger den vedkommende Kommunebestyrelse. Udenfor Kirkens og Skolens Anliggender medfører denne Lov ikke nogen Forandring i Distriktets Forbindelse med de Amts- og Herredskommuner, hvorunder dets forskjellige Dele henhøre.

Jondalen skal være fritaget for Bidrag til Vedligeholdelse af Kirke udenfor Distriktet.

§ 5. De nærmere Bestemmelser, som nærværende Lov paakræver i de ifølge Lov om Landkommunernes Skattevæsen af 15de April 1882 med Hensyn til Bevilgning og Udligning af kommunale Skatter gjældende Regler, afgives af Kongen.

§ 6. Saavel i Kirkens som Skolens Anliggender hører Jondalen til Buskeruds Amt og Kristiania Sift.

§ 7. Denne Lov træder i Kraft fra den Tid, som Kongen bestemmer.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Lov indeholdende Forandring i og Tillæg til Lov af 29de April 1871 om Forandring i Kvakfalverlovgivningen*)[1]). 6 Juni. No. 2.

Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 7de Mai dette Aar, saalydende:

§ 3 i Lov af 29de April 1871 om Forandring i Kvakfalverlovgivningen skal herefter lyde saaledes:

Hvis nogen, der hverken her i Riget har underkastet sig medicinsk Embedseramen eller af Kongen er meddelt Bevilling til at udøve Lægepraxis, tager Syge i Kur, og han derhos enten:

a. har givet sig Titel eller Betegnelse (saasom Doktor eller Læge), der er skikket til at bibringe Almenheden den Forestilling, at han er autoriseret Læge, eller som paa anden Maade for den, der har begjæret eller samtykket i at benytte hans Hjælp, urigtigen har udgivet sig for at være autoriseret til at yde denne; eller
b. anvender Lægemidler, som det er forbudt Apothekerne at udlevere til alle og enhver; — eller

[1]) Se Oth. Prp. No. 6 og Indst. O No. 5 for 1889 samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Oth. S. 30—32.

*) Bekjendtgj. 12 Juni i Lovt. 1ste Afd. No. 13.

6 Juni. No. 2.

c. er væsentlig Omstreifer; — eller
d. ikke har opholdt sig her i Riget i 3 Aar; — eller
e. her i Riget har udstaaet Strafarbeide;

straffes han med Bøder eller Fængsel.

Med samme Straf bliver den at anse, der uden saadan Hjemmel, som i denne § omhandlet, tager Syge i Kur og derunder uden vedkommende Sundhedskommissions Tilladelse behandler saadanne farlige epidemiske eller smitsomme Sygdomme, som ifølge den gjældende Sundhedslovgivning antages at indgaa under det Offentliges særlige Forsorg[1]).

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

[1]) L. 16 Mai 1860 Kap. 2.

6 Juni. **Kongelig Resolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Kommunebestyrelsen for Bjarkø Herred i Tromsø Amt under 22de April 1889 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.

6 Juni. **Kongelig Resolution****), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Lax og Sørret af 23de Mai 1863 § 3 bestemmes, at Brugen af Flydegarn skal være forbudt i den Strækning ved Udløbet af Sandvikselven, som ligger indenfor efternævnte Linier, nemlig: 1. Fra Svartodden ved Høviks Glasværk i ret Linie til den sydostlige Odde af Borøen; 2. herfra langs Borøens sydlige Land til denne Ø's sydvestligste Odde; 3. herfra i ret Linie til Næsøens sydostlige Spidse ved Kreierskjæret; 4. herfra langs Næsøens Østside til det Punkt paa denne Ø, der ligger ret overfor Gyssestad-Skjæret i Slæben-Kilen; og 5. fra dette Skjær i ret Linie til Gyssestadlandet.

6 Juni. **Kongelig Resolution****), hvorved den af Stavanger Kommunebestyrelse under 13de Mai 1889 i Medhold af Lov af 18de Juni 1884 § 20 fattede Beslutning om, at Smaasalg af Øl, Vin, Mjød og Cider i Stavanger skal være forbudt andre end dem, der vinde Bevilling paa denne Næring, stadfæstes som gjældende indtil videre.

6 Juni. **Kongelig Resolution,** hvorved er bestemt:

I. At de af Storthinget under 25de Mai 1889 fattede Beslut-

*) Bekjendtgj. 12 Juni i Lovt. 1ste Afd. No. 13, hvor Forskrifterne er indtagne.

**) Bekjendtgj. 12 Juni i Lovt. 1ste Afd. No. 13.

ninger angaende Bevilgning af Gager og Kontorholdsgodtgjørelse for Embedsmænd ved Lagmandsretterne[1]) befales tagne tilfølge. 6 Juni.

II. At der oprettes følgende 13 Statsadvokatembeder:
1—3. Tre for Borgarthings Lagdømme.
4. Et for Akershus og Kristians Lagsogne.
5. Et for Buskeruds Lagsogn.
6. Et for Bratsbergs og Nedenes Lagsogne.
7. Et for Lister og Mandals og Stavanger Lagsogne.
8. Et for Bergens Lagsogn.
9. Et for Søndre og Nordre Bergenhus og Romsdals Lagsogne.
10. Et for Hedemarkens Lagsogn.
11. Et for Søndre og Nordre Trondhjems Lagsogn.
12. Et for Nordlands Lagsogn samt Senjens Sorenskriveri af Tromsø Lagsogn.
13. Et for Tromsø Lagsogn (uden Senjens Sorenskriveri) samt Finmarkens Lagsogn.

Af disse Embeder tillægges indtil videre de under No. 1—3, 8, 9 og 11 opførte en Gage af Kr. 5000 og de øvrige en Gage af Kr. 4500 aarlig. De under No. 10 og 13 opførte Embeder blive indtil videre ikke fast at besætte, men at bestyre af dertil efter almindelig Konkurrance Konstituerede.

III. At Justits-Departementet bemyndiges til at træffe de nærmere Forføininger med Hensyn til Fordelingen af den ved Storthingets ovennævnte Beslutning bevilgede Kontorholdsgodtgjørelse.

[1]) Se Sth. Prp. No. 1. Hovedp. V, og No. 8 og Indst. S No. 117 for 1889 samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Sth., S. 1011—1032.

Kongelig Resolution, hvorved Justits- og Politidepartementet i Medhold af § 491 i Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 bemyndiges til under de i indeværende Aar afholdendes Valg paa Lagrettemænd at udføre de Lagmændene ifølge samme Lovs § 42 paahvilende Forretninger. 6 Juni.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt, at Markabygdens Kapeldistrikt i Alstahaugs Hovedsogn af Skogns Præstegjeld under Søndre Indherreds Provsti i Trondhjems Stift fra 1ste Januar 1890 at regne overgaar til et eget Annexsogn i nævnte Præstegjeld, saaledes at Grændsen mellem det nye Sogn og det gjenværende Alstahaugs Sogn bliver den Linje, der danner Grændsen mellem Gaardene Søndre Gryta, Berget, Almlid, Myren, Langaas og Venset paa den ene Side samt de tilstødende Gaarde af Alstahaugs Sogn paa den anden. 6 Juni.

6 Juni. **Kongelig Resolution**, hvorved bl. a. er bestemt, at Skolepengene ved Bergens Kathedralskole fra næste Skoleaars Begyndelse fastsættes til Kr. 96 i Middelskolens 1ste Klasse, Kr. 120 i 2den og Kr. 144 i 3die til 6te Klasse, samt Kr. 160 i Gymnasiets 1ste Klasse og Kr. 200 i dets 2den og 3die Klasse med Moderation for Brødre i Forhold som hidtil. Indskrivningspengene fastsættes til Kr. 2.

6 Juni. **Kongelig Resolution**, hvorved den af Storthinget under 11te Mai 1889 fattede Beslutning[1]) angaaende Budgetopgjør for de i Drift værende Statsjernbaner for Budgetterminen fra 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 m. v.[2]) befales tagen tilfølge.

[1]) Se Sth. Prp. No. 1, Hovedp. VII, Kap. 1, Tit. 1 og Indst. S X for 1889 samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Sth., S. 899 fgg.

[2]) Herunder er bl. a. bevilget 280 Kr. som Lønstillæg for Baneafdelingens Tegner. Derhos har Storthinget samtykket i, at den nuværende Telegrafinspektør ved Statens Jernbaner N. Amundsen tilstaaes et personligt Tillæg tilsvarende Forskjellen mellem den Lønning, han til enhver Tid vilde have oppebaaret som aflønnet efter 8de Lønningsklasse, og Maximumslønningen for 9de Klasse (Kr. 2800).

6 Juni. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At Vinger og Odalens Fogderi af Hedemarkens Amt (Frostathings Lagdømme) forenes med Akershus Amt (Eidsivathings Lagdømme) til et Lagsogn.
2. At Jarlsbergs Fogderi af Jarlsberg og Larviks Amt forenes med Buskeruds Amt til et Lagsogn.
3. At Larviks Fogderi af Eidsivathings Lagdømme henlægges til Agders Lagdømme og forenes med Bratsbergs Amt til et Lagsogn.
4. At Søndre- og Nordre-Bergenhus Amter forenes til et Lagsogn.
5. At Søndre- og Nordre-Trondhjems Amter forenes til et Lagsogn.

Juni. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At de ved Høieste Resolution af 22de August 1884 stadfæstede Vedtægter for Kristiania Samlag for Brændevinshandel samt Udskjænkning af Øl, Vin m. v. i Medhold af Lovene af 3die Mai 1871 og 18de Juni 1884 § 7, samt overensstemmende med Samlagets i Generalforsamling den 3die Mai 1889 fattede Beslutning og Kristiania Kommunebestyrelses under 23de s. M. afgivne Erklæring stadfæstes som fremdeles gjældende indtil videre, dog ikke for en længere Tid end 5 Aar, at regne fra 1ste Januar 1890.
2. At det paalægges Stiftamtmanden inden Udgangen af hvert Aars Juni Maaned til Departementet for det Indre at ind-

sende Aftryk eller Afskrift af den aarlige Beretning om Sam- 7 Juni.
lagets Virksomhed, Extrakt af sidste Aars Regnskab og For-
tegnelse over Samlagets Medlemmer.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Hede- 7 Juni.
markens Amt, hvori der paa Foranledning udtales, at Umyndiges Midler — forsaavidt disse ikke bestaar i fast Eiendom eller Anlæg, der beskattes efter § 17 i Landskatteloven af 15de April 1882, — rettelig bliver at skatlægge i det Herred, inden hvilket den Umyndige er bosat.

Høieste Resolution*), hvorved i Henhold til Lov om By- 13 Juni
kommunernes Skattevæsen af 15de April 1882 §§ 5 og 30 med-
deles Approbation paa de af Drobaks Kommunebestyrelse i
Møde den 8de Mai 1889 vedtagne Beslutninger om:

1. Vedtægter angaaende Skattetaxter og Forelse af Fortegnelse over skattepligtige Eiendomme i Kjøb-staden, og
2. Forandring i de ved Indre-Departementets Skrivelse af 1ste December 1864 approberede Regler for Skatteligningen i Kjøbstaden.

De approberede Vedtægter er saalydende:

§ 1. Eiendomsskatten fordeles af Magistraten paa de inden Byens Grændser beliggende Bygninger og Grundeiendomme, hvadenten disse bestaa af bebyggede eller ubebyggede Grunde, Jordstykker eller Løkker, Brygger, Lastetomter, Værfter eller deslige. Hvorvidt Eiendomme, der tilhører Stiftelser eller Indretninger, som er beregnede paa Kommunens Tarv, skal være skattefri, afgjøres for hvert enkelt Tilfælde af Kommunebestyrelsen.

§ 2. Til at taxere de skattepligtige Eiendomme vælger Kommunebestyrelsen 3 Taxationsmænd og 6 Overtaxationsmænd, samt ligesaa mange Suppleanter. Blandt Overtaxations- og Taxationsmændene beskikker Kommunebestyrelsen en som Formand, der tillige forretter som Protokolfører. Enhver, som udnævnes til disse Ombud, er pligtig til at modtage det, medmindre han er over 60 Aar gammel eller forhindres ved Sygelighed eller sin borgerlige Stilling. Anmeldt Forfalds Gyldighed afgjøres af Magistrat og Formandskab, hvis Kjendelse kan appelleres til Amtmanden.

§ 3. Af de 3 Taxationsmænd afgaar en ved hvert Aars Udgang, de første to ved Lodtrækning; det ledige Ombud besættes strax. Den udtrædende kan undslaa sig for Gjenvalg i saa lang Tid, som han har fungeret. Bliver Ombudet ledigt af anden Grund, indkaldes Suppleanter, som forretter i den resterende Del af den Udtraadtes Funktionstid. Overtaxationsmændene og Suppleanterne vælges paa 1 — et — Aar.

*) Bekjendtgj. 25 Juni i Lovt. 1ste Afd. No. 14.

13 Juni. § 4. Enhver Taxationsmand, der er forhindret fra at møde til berammet Forretning, har i betimelig Tid at anmelde saadant for Formanden, der tilkalder Suppleanten Ved Suppleants Tilkaldelse har Formanden at sørge for, at saavidt muligt den samme Suppleant bruges i ethvert Tilfælde. Suppleant skal endvidere tilkaldes, naar Værdsættelsen angaar Taxationsmændenes egne eller Paarørendes Eiendom.

§ 5. Den første almindelige Taxation af alle Eiendomme paabegyndes snareſt muligt efter disse Vedtægters Stadfæstelse og skal efter at være affluttet indføres i en af Magiſtraten autoriseret Protokol. Omtaxation af samtlige Eiendomme skal foregaa, naar Kommunebeſtyrelsen atter finder saadant fornødent.

§ 6. Taxation af enkelt Eiendom skal foregaa, naar der ved samme er foretaget Deling eller Forandringer, som efter Formandskabets Skjøn i væsentlig Mon forhøier dens Værdi. Nedsættelse i en Eiendoms Taxationsværdi kan udenfor de almindelige Omtaxationer kun finde Sted, naar Bygningen nedrives eller fortæres af Ild, eller naar Formandskabet paa Grund af specielle af Eieren oplyste Omstændigheder, der forringer Værdien, undtagelsesvis bevilger Omtaxation.

§ 7. For de i § 5 omhandlede Taxationer erholder hver af Taxationsmændene Godtgjørelse, hvillen beſtemmes af Kommunebeſtyrelsen. Overtaxationsmændene tilkommer ingen Godtgjørelse. For de i § 6 omhandlede Taxationer svares ingen Godtgjørelse.

§ 8. For Eiendommenes Taxation skal følgende Regler gjælde.

a. Taxationssummen bliver det Beløb, hvortil Eiendommen paa Grund af sin Beskaffenhed og Beliggenhed efter gjældende Priser antages ved Salg at kunne udbringes.

b. Den Tomt, hvorpaa en Bygning er opført, tilligemed tilstødende Gaardsrum og Have, taxeres underet med Bygningen. Taxationsmændene afgjør, hvad der bliver at henregne til en Bygnings Gaardsrum eller Have. Ligger der til en Eiendom anden ubebygget Grund end Gaardsrum og Have, bliver saadan Grund at værdsætte særskilt; dog undtages herfra saadanne Grundstykker, som ikke hensigtsmæssig kan anvendes til særskilt Bebyggelse, men efter sin Beliggenhed og Udstrækning skjønnes kun at komme i Betragtning som Tilbehør til Bygningen, da de isaafald skulle værdsættes underet med denne.

c. Ved Taxationen bliver der at tage Hensyn til stedsevarende Servituter til Byrde eller til Fordel for nogen Eiendom. Eies Grunden og Bygningen af forskjellige Personer, bliver hver af dem at værdsætte særskilt.

d. Enhver Eiendom skal altid sættes i Taxt til et med 10 deleligt Antal Kroner.

e. Naar Taxationen er afholdt, udlægges Forretningen til almin-

deligt Eftersyn i 4 Uger. Inden Udløbet af denne Tid kan 13 Juni.
vedkommende Eier eller Formandskabet indgive Klage over Forretningen til den af Overtaxationsmændene, som opgives i Bekjendtgjørelsen over Forretningens Udlæggelse.

. r specielle Regler for Taxationen, som maatte udkræves, gives af Magistrat og Formandskab.

§ 9. Den Forandring af Eiendomsskatten, som bliver en Følge af den nu anstundende Værdsættelse af Byens samtlige faste Eiendomme eller som følger af en Eiendoms forandrede Taxtværdi ved afholdendes almindelig Omtaxation, indtræder 1ste Januar i det Aar, der følger efter Taxationens Afslutning, men for de i § 6 omhandlede Taxters Vedkommende fra 1ste Januar det Aar, som følger efter Undertaxtens Afholdelse.

§ 10. For at Formandskabet kan sættes istand til at afgjøre, om Taxation bør afholdes i Henhold til § 6, bør Magistraten meddele det fornøden Underretning om, naar en Bygnings Brandforsikringssum forandres, naar en forhen ikke forsikret Bygning assureres, og naar et Skjøde, hvorved en Eiendom deles, thinglæses, i hvilket sidste Tilfælde Formandskabet altid foranstalter hver særskilt Del ansat til Eiendomsskat. Opføres nye Bygninger, der ikke forsikres i den almindelige Brandkasse, er Eieren forpligtet til inden en Maaned, efterat Bygningen er bragt under Tag, at anmelde dette for Formandskabet.

§ 11. Fortegnelse over de skattetaxerede Eiendomme føres efter vedføiede Schema og bliver ved hvert Aars Udgang til Brug ved Fordelingen af Eiendomsskatten at udarbeide i Overensstemmelse med de tidligere Taxter og de i samme i Aarets Løb paa Grund af Omtaxationer indtraadte Forandringer.

§ 12. De Bygninger og Grunde, som ifølge Lov efter Kommunebestyrelsens Beslutning er fritaget for Eiendomsskat, bliver ogsaa at opføre i Fortegnelsen over skattepligtige Eiendomme med Angivelse af Hjemmelen for deres Skattefrihed.

Schema efter Vedtægternes § 11:

M-No.	Eierens og — i Tilfælde — Eiendommens Navn.	Brandforsikrings-Sum.	Skattetaxt						Forandringer i Aarets Løb og Anmærkninger.
			naar afholdt.	Bygning med egen Grund.	Ubebygget Eiendomsgrund.	Bygning med fæstet Grund.	Fæstet Grund uden Bygning.	Samlet Skattetaxt.	

Høieste Resolution, hvorved er bestemt: 13 Juni.

1. At det tillades, at der for den søndre Del af Haalands Præstegjelds Hovedsogn under Jæderens Provsti i

13 Juni. Kristiansand Stift anlægges en Begravelsesplads paa Gaarden Ræge.

2. At de af Haalands Herredsstyrelse i Møder den 23de Januar og 4de April 1889 fattede Beslutninger blandt andet om Overtagelse af Garanti for Skydsgodtgjørelse til Sognepræsten for hans Reiser til Begravelsespladsen approberes i Henhold til § 39 i Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837, forsaavidt Kommunen derved paadrages Udgifter for et længere Tidsrum end 5 Aar.

13 Juni. **Høieste Resolution,** hvorved Bestemmelserne i §§ 2 og 3 i det ved Høieste Resolution af 21de Oktober 1876 stadfæstede Legat „Erik Heldes Minde til Bedste for Næssets Skolevæsen" forandres saaledes, at der istedetfor 400 Kroner sættes 500 Kroner som den Sum, der maa være naaet, inden Legatets Renter bliver at uddele.

13 Juni. **Høieste Resolution,** hvorved Approbation i Henhold til § 3 i Lov angaaende Bygningsvæsenet af 6te September 1845 meddeles paa den af Kommunebestyrelsen i Kjøbstaden Porsgrund efter Forslag af Reguleringskommissionen sammesteds under 29de Marts 1889 fattede Beslutning om Regulering overensstemmende med et vedlagt Rids af den til Kommunens Eiendom Br. Matr.-No. 11 hørende Lokke i nævnte By.

17 Juni. **Skrivelse** fra Indredepartementet til Amtmanden i Lister og Mandals Amt, foranlediget ved en Forespørgsel fra en Distriktslæge om, hvorvidt han paa Embedsreiser til Steder, hvor der ikke gives nogen Skydsanstalt, er berettiget til, forsaavidt den Forretningsstedet nærmest liggende Skydsanstalt, som han paa Tur har passeret, og hvorfra Skydsbefordring er erholdt, er en fast Station med forhøiet Skydsbetaling, ogsaa for Retur at beregne Skydsgodtgjørelse efter Satserne fra fast Station med den i Lov af 3die Juni 1874 § 12 omhandlede Forhøielse, — i hvilken Anledning Departementet meddeler, at, forsaavidt Forretningsstedet har en saadan Beliggenhed, at der i Henhold til Skydsloven af 6te Juni 1816 § 10, No. 9 derfra kan forlanges afgivet Skydsbefordring fra en Skydsanstalt, maa efter dette Departements Formening Skydsgodtgjørelsen paa Returen beregnes efter de for denne Skydsanstalt gjældende Satser altsaa, eftersom Skydsanstalten er Tilsigelsesskifte eller fast Station med eller uden forhøiet Skydsbetaling, efter Satserne fra henholdsvis Tilsigelsesskifte eller fast Station med eller uden Forhøielse. Forsaavidt derimod Forretningsstedet ikke har en saadan Beliggenhed, og Returen som Følge deraf maa foregaa med Akkordskyds, antages

Skydsgodtgjørelsen at maatte beregnes efter Lov af 3die Juni 1874 § 9, andet Passus, altsaa efter Satserne fra fast Station paa Landet uden Forhøielse, men for Tilfælde med den i dette Lovsted omhandlede Erstatning. 17 Juni.

Høieste Resolution, hvorved det i Henhold til Skydsloven af 21de Marts 1860 § 4 og Plakat af 17de Mai 1879 XIII bestemmes, at Betalingen for Skydsbefordring fra den faste Station Lindsheim i Nordbergets Sogn af Skiaakers Herred, Nordre Gudbrandsdalens Fogderi, Kristians Amt, skal være at erlægge
til Heggebotten efter en Veilængde af 16 km.,
til Polmoen efter en Veilængde af 22 km.,
til Billingsætrene efter en Veilængde af 31 km.,
til Nysæter efter en Veilængde af 38 km., og
til Grotliden efter en Veilængde af 46 km.
istedetfor efter de virkelige Veilængder, henholdsvis 13, 18, 25, 30 og 37 km. 18 Juni.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, foranlediget ved en Forespørgsel om, hvorledes der bør forholdes, naar der under en Kommunebestyrelses Valg paa 3 gode Mænd til at komme i Betragtning ved Valg til Forligelseskommissær indtræffer det Tilfælde, at der falder et lige Antal Stemmer paa to eller flere Personer, — i hvilken Anledning Departementet erklærer sig enigt med Amtmanden i, at Omvalg i et saadant Tilfælde bør finde Sted, og at Lodtrækning først bør komme til Anvendelse, naar det maatte vise sig, at Omvalg ikke giver noget Udslag. 18 Juni.

Skrivelse fra Indredepartementet til Amtmanden i Smaalenenes Amt, hvori paa Foranledning af en Forespørgsel fra Sarpsborgs Ligningskommission angaaende Forstaaelsen af endel Bestemmelser i Ølloven af 18de Juni 1884 meddeles, at Departementet med Amtmanden antager, at Ligningskommissionen efter Lovens § 12 er berettiget til at paaligne Indehaverne af de i § 5 omhandlede indskrænkede Ølrettigheder en Afgift af indtil samme Størrelse som den, der paa Stedet svares af en almindelig Udskjænkningsbevilling, idet der ved Ansættelsen af Afgiftens Størrelse bliver at tage Hensyn til den antagelige Indtægt af Rettigheden. Heri er alene gjort Indskrænkning for det første Aar af Rettighedens Udøvelse, da Afgiften efter § 12 er det Halve af den for Stedet almindelige Afgift af Udskjænkning, dog ikke over 60 Kr. 18 Juni.

20 Juni. **Cirkulære** fra Indredepartementet, Poststyrelsen, til samtlige Postmestere og Posterpeditører (No. 14 for 1889), hvorved bl. a. meddeles følgende

Tillæg til og Rettelser i Fortegnelsen over Rigets Postanstalter:

A. Tilfølge de Kgl. Resolutioner af 29de December 1888 og 8de Mai 1889 vil der fra 1ste Juli 1889 blive underholdt følgende Postaabnerier:

1. Bjoneroen i Grans Herred, Hadeland og Lands Fogderi, Kristians Amt, Hønefos Postdistrikt, med 2 Gange ugentlig Bipost fra og til Engers Postaabneri udenfor den Tid af Aaret, da Posten forsendes med Dampskibene paa Randsfjorden.
2. Drevsjø i øvre Rendalens Herred, Nordre Osterdalens Fogderi, Hedemarkens Amt, Hamars Postdistrikt og
3. Elgaaen i Tolgens Herred, samme Fogderi, Amt og Postdistrikt,

med under Dampfartstiden paa Fæmundssøen 2 Gange ugentlig Bipost fra og til Røraas til og fra Drevsjø om Elgaaen og udenfor denne Tid med en ugentlig Bipost fra og til Narbuvolds Postaabneri til og fra Drevsjø Postaabneri om Tuffingdalens og Elgaaens Postaabnerier.

Fra samme Tid vil den ugentlige Bipost mellem Tuffingdalen og Narbuvold blive inddragen i den Tid af Aaret, da der underholdes Post mellem Narbuvold og Drevsjø, hvorhos Engerdalens Postaabneri vil blive sat i Forbindelse med Drevsjø Postaabneri ved 2 Gange ugentlig Bipost ved gaaende Bud under Dampskibsfarten paa Fæmundssøen og 1 Gang ugentlig Bipost ved gaaende Bud udenfor denne Tid, medens den nuværende Bipost Engerdalen—Trysil samtidig inddrages.

4. Eikisdalen i Næssets Herred, Romsdals Fogderi og Amt, Molde Postdistrikt, med Postforbindelse til og fra Eiriksfjords Postaabneri, 2 Gange ugentlig i Tidsrummet fra 1ste Juli til 30te September og 1 Gang ugentlig udenfor dette Tidsrum.
5. Elden i Veitstadens Herred, Inderøens Fogderi, Nordre Trondhjems Amt, Stenkjærs Postdistrikt, i Postruten Stenkjær—Namsos.

Det nuværende Eldens Postaabneri vil fra samme Tid blive benævnt Namdalseidet.

6. Fiksdal i Vestnæs Herred, Romsdals Fogderi og Amt, Molde Postdistrikt, med 4 Gange ugentlig Post til og fra Dampskibsanløbsstedet Gjelsten.
7. Indfjorden i Volds Herred, Romsdals Fogderi og Amt, Molde Postdistrikt, med 2 Gange ugentlig Post til og fra Volds Postaabneri.

8. Reinli i Søndre Aurdals Herred, Valders Fogderi, Kristians Amt, Hønefos Postdistrikt, med 2 Gange ugentlig Bipost ved gaaende Bud til og fra Søndre Aurdals Postaabneri. 20 Juni.
9. Selbustranden i Selbu Herred, Strinde og Selbu Fogderi, Søndre Trondhjems Amt, Trondhjems Postdistrikt i Postruten Hommelvig—Selbu.
10. Skjærhollen i Hvaloernes Herred, Ide og Markers Fogderi, Smaalenenes Amt, Fredriksstads Postdistrikt og
11. Spjærøen i samme Herred, Fogderi, Amt og Postdistrikt,

med Postforbindelse 3 Gange ugentlig med Dampskibet „Horten" mellem Fredrikstad og de nævnte Postaabnerier samt Hvaloernes Postaabneri paa Kirkeøen og Gravningssundets Postaabneri.

Fra samme Tid vil den 2 Gange ugentlige Baadpost mellem Hvaloernes Postaabneri og Fredriksstad blive inddragen og sidstnævnte Postaabneri blive benævnt „Kirkeøen".

12. Stromsjøen i Bø Herred, Lofoten og Vesteraalens Fogderi, Nordlands Amt, Svolværs Postdistrikt, med 1 Gang ugentlig Postbefordring ved gaaende Bud til og fra Dampskibene ved Anløbsstedet Skaarvaag i den Tid af Aaret, da Post til og fra Stedet ikke kan erholdes befordret med Biposten mellem Bø og Hovden.
13. Tresfjorden i Vestnæs Herred, Romsdals Fogderi og Amt, Molde Postdistrikt, med 2 Gange ugentlig Post til og fra Dampskibene ved deres Anløb af Sylte i Tresfjorden.
14. Tunnsjø i Liernes Herred, Namdalens Fogderi, Nordre Trondhjems Amt, Namsos Postdistrikt, med 14daglig Bipost ved gaaende Bud til og fra Nordlids Postaabneri.
15. Undrumsdal i Vaale Herred, Jarlsbergs Fogderi, Jarlsberg og Laurvigs Amt, Hortens Postdistrikt, med 2 Gange ugentlig Bipost ved gaaende Bud til og fra Augedals Postaabneri.
16. Vasser i Tjømø Herred, Jarlsbergs Fogderi, Jarlsberg og Laurvigs Amt, Tønsbergs Postdistrikt, med 3 Gange ugentlig Bipost ved gaaende Bud til og fra Tjømø Postaabneri.

Tilfølge de Kgl. Resolutioner af 4de Februar og 8de Mai d. A. vil der fra 1ste Juli 1889 endvidere blive underholdt følgende Postaabnerier:

1. Aamdals Værk i Mo Herred, øvre Thelemarkens Fogderi, Bratsbergs Amt, Skiens Postdistrikt, med 4 Gange ugentlig Bipost til og fra Skafse Postaabneri.
2. Austafjord i Viktens Herred, Namdalens Fogderi, Nordre Trondhjems Amt, Namsos Postdistrikt, med 2 Gange ugentlig Post til og fra Viktens Postaabneri.
3. Gravberget i Aasnæs Herred, Solørs Fogderi, Hedemarkens Amt, Kongsvingers Postdistrikt, med 2 Gange ugentlig Bipost ved gaaende Bud til og fra Aasnæs Finskovs Postaabneri.

20 Juni. 4. Grændse-Jakobselv i Sydvarangers Herred, Varangers Fogderi, Finmarkens Amt, Vadsø Postdistrikt, med maanedlig Bipost ved gaaende Bud fra og til Jarfjords Postaabneri i den Tid af Aaret, da Grændse-Jakobselv ikke anløbes af postførende Dampskib.

5. Karstenøen i Viktens Herred, Namdalens Fogderi, Nordre Trondhjems Amt, Namsos Postdistrikt, med 2 Gange ugentlig Bipost til og fra Viktens Postaabneri.

6. Salsnæs i Fosnæs Herred, Namdalens Fogderi, Nordre Trondhjems Amt, Namsos Postdistrikt, med ugentlig Bipost til og fra Joens Postaabneri.

7. Snekkenes i Rakkestads Herred, Rakkestads Fogderi, Smaalenenes Amt, Sarpsborgs Postdistrikt, med 2 Gange ugentlig Bipost ved gaaende Bud til og fra Rakkestads Postaabneri.

Fra 1ste Juli 1889 og indtil videre vil der efter Departementets Bestemmelse blive underholdt Postaabnerier ved følgende Dampskibsanløbssteder og Jernbanestationer m. v.:

1. Bøfjorden paa Gaarden Sættem (ved Dampskibsanløbsstedet Hæggeimsnæs) i Stangviks Herred, Nordmøre Fogderi, Romsdals Amt, Kristiansfunds Postdistrikt.

2. Dirdal paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Fossans Herred, Ryfylke Fogderi, Stavanger Amt, Stavangers Postdistrikt.

3. Flokenæs paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Bevrings Herred, Sønd- og Nordfjords Fogderi, Nordre Bergenhus Amt, Bergens Postdistrikt.

4. Hell paa Jernbanestationen af samme Navn i nedre Stordalens Herred, Stør- og Værdals Fogderi, Nordre Trondhjems Amt, Trondhjems Postdistrikt.

5. Hemmestad paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Kvæfjord Herred, Senjen og Tromsø Fogderi, Tromsø Amt, Tromsø Postdistrikt.

6. Kongsvold i Opdals Herred, Orkedalens Fogderi, Søndre Trondhjems Amt, Trondhjems Postdistrikt.

7. Natviken paa Dampskibsanløbsstedet Vikedal i Aardals Herred, Sogns Fogderi, Nordre Bergenhus Amt, Bergens Postdistrikt.

8. Oltesvig paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Høle Herred, Ryfylke Fogderi, Stavanger Amt, Stavangers Postdistrikt.

9. Ose i Sætersdalen i Byglands Herred, Sætersdalens Fogderi, Nedenæs Amt, Kristiansands Postdistrikt, i Postruten Valle—Bygland, med ugentlig Bipost ved gaaende Bud til og fra Byglands Postaabneri.

10. Tromø i Nedenæs paa Dampskibsanløbsstedet Kongshavn i Tromø Herred, Nedenæs Fogderi og Amt, Arendals Postdistrikt.

11. Vagsviken paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Ørskougs Herred, Søndmøre Fogderi, Romsdals Amt, Aalesunds Postdistrikt. 20 Juni.
12. Vallevik paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Ulviks Herred, Hardanger og Voss Fogderi, Søndre Bergenhus Amt, Bergens Postdistrikt.

Fra samme Tid vil Salbergs Postaabneri blive flyttet til Hylla og blive benævnt „Hylla" samt Røldals Postaabneri blive henlagt fra Bergens til Stavangers Postdistrikt.

Med Hensyn til Bestilling af i Kristiania udkommende, af Postvæsenet sammenlagte og adresserede Tidender og Tidsskrifter sortere følgende ovennævnte Postaabnerier:

Bjoneroen, Drevsjø, Elgaaen, Fiksdal, Flokenæs, Gravberget, Indfjorden, Kongsvold, Natviken, Reinli, Snekkenes, Tresfjorden, Tromø i Nedenæs, Undrumsdal og Vallevik under Kristiania Postkontor og

Hemmestad under Namsos Postkontor,

medens de øvrige Postaabnerier ogsaa i denne Henseende sortere under det Postkontor eller den Postexpedition, i hvis Postdistrikt de ere beliggende.

Fra samme Tid er der oprettet offentlige Lokalposter i Bodø og Sandefjords Brevombæringsdistrikter.

Fra samme Tid vil der blive igangsat:

1. En 3die ugentlig Bipost mellem Degernæs og Rakkestads Postaabnerier.
2. Udvidelse af Bipoften mellem Hodalens og Tolgens Postaabnerier fra 14daglig til ugentlig.
3. En ugentlig kjørende Post mellem Os i Østerdalen og Narbuvold udenfor Dampskibsfarten paa Fæmundsjøen.
4. En 3die ugentlig Post mellem Krøderens og Gols Postaabnerier under Sommerpostgangen.
5. En 2 Gange ugentlig Bipost ved gaaende Bud mellem Røldals og Næsflatens Postaabnerier med samtidig Udvidelse af Bipoften mellem Suldals og Næsflatens Postaabnerier til 2 Gange ugentlig det hele Aar samt Igangsættelse af en ugentlig Bipost ved gaaende Bud mellem Skare og Odde Postaabnerier. Alt istedetfor den ugentlige Bipost mellem Røldal og Odde.
6. En 2den ugentlig Bipost mellem Opstryns og Stryns Postaabnerier.
7. En 2den ugentlig Bipost mellem Høilandets og Hovinds Postaabnerier.
8. En 2den ugentlig Bipost mellem Skjørns og Raakvaags Postaabnerier.
9. Udvidelse af Bipoften mellem Sørlids og Nordlids Postaabnerier fra 14daglig til ugentlig.

20 Juni. 10. En 2den ugentlig Post mellem Nærø og Viktens Postaabnerier.
11. Bipost mellem Kvædfjords og Harstads Postaabnerier 1 Gang ugentlig, naar Kvædfjord anløbes 2 Gange ugentlig, og 2 Gange ugentlig, naar Kvædfjord kun anløbes 1 Gang ugentlig af postførende Dampskib.
12. En Bipost mellem Malangens og Tennæs Postaabnerier 1 Gang 14daglig i Maanederne Oktober—Juni, saalænge Malangen ikke har regelmæssig ugentlig Anløb af Postdampskibene.
13. En Bipost mellem Tennæs, Storstennæs og Malangens Postaabnerier saa ofte, at de to førstnævnte Postaabnerier derved i Forbindelse med Dampskibsposterne erholder 2 Gange ugentlig Post det hele Aar.

Fra samme Tid vil den nuværende Bipost mellem Hommelvig og Selbo blive befordret med Hest og Kjøreredskab.

Fra samme Tid vil der derhos blive etableret Postbefordring ved Landpostbud i følgende Ruter:

1. a. 3 Gange ugentlig fra Drøbak om Frons Kirke til Dals Skole og derfra tilbage til Drøbak om Frons Kirke og ad den fra Huseby i sydvestlig Retning gaaende Vei.
   b. 1 Gang ugentlig fra Drøbak til Frons Kirke og derfra tilbage ad sidstnævnte Vei.
2. 2 Gange ugentlig mellem Gaarden Søguard i øvre Svadsum og vestre Gausdals Postaabneri.
3. 3 Gange ugentlig mellem Gaarden Svendstad i Venebygden og Ringebo Postaabneri.

21 Juni. **Høieste Resolution** *), hvorved i Henhold til Lov angaaende Udryddelse af Rovdyr og Fredning af andet Vildt af 22de Juni 1863 § 11 Post 1 bestemmes, at Edderfugl inden Smaalenenes Amt skal være fredet hele Aaret, indtil anderledes bestemmes, dog ikke længere end til Udgangen af Aaret 1899.

21 Juni. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt:

A. Fra den Tid, Lillesands Kirke tages i Brug, bliver Gudstjenesterne i Vestre Molands Præstegjeld under Vestre Nedenæs Provsti i Kristianssands Stift at fordele saaledes mellem Vestre Moland Hovedsogn og Lillesand Annexsogn:
   1. Gudstjeneste afholdes hver anden Søndag i hver Kirke.
   2. Tjenesterne paa de store Høitiders første Dag fordeles ligeledes vexelvis, og
   3. uafhængig af disse ligeledes vexelvis Tjenesterne paa de øvrige Helligdage, deriblandt Nytaarsdag.

*) Bekjendtgj. 25de Juni i Lovt. 1ste Afd. No. 14.

Naar Hovedkirken har havt Tjeneste første Høitidsdag, faar Annexkirken anden Dag og omvendt. 21 Juni.

B. Fra samme Tid bliver Konfirmation at afholde hvert Aars Høst i Vestre Moelands Hovedkirke, hver Vaar i Lillesands Annexkirke.

Høieste Resolution, hvorved den af Herredsstyrelsen i Hvalers Præstegjeld under Nedre Borgesyssels Provsti i Kristiania Stift i Møde den 8de Mai 1889 fattede Beslutning om Bevilgning af Kr. 50 aarlig af Herredskassen til Kirkesangeren ved Hvalers Hovedkirke, mod at de af denne hidtil oppebaarne Indtegningspenge af Nadvergjæster for Fremtiden afskaffes, — approberes i Henhold til § 39 i Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837, forsaavidt Kommunen herved paadrages Udgifter for et længere Tidsrum end 5 Aar. 21 Juni.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Jarlsberg og Laurvigs Amt og endel andre Amtmænd [1]), hvori paa Foranledning meddeles, at de i Departementets Cirkulære af 16de Mai 1889 omhandlede Protokoller, hvori Mandtal over Lagrettemænd og Domsmænd samt over Valgbare til disse Ombud skal indføres, antages at maatte bekostes af vedkommende Mandtalsfører, jfr. Sportellovens § 223 og Departementets i den almindelige Lovsamling indtagne Skrivelse af 16de Mai 1871. 21 Juni.

[1]) Til de øvrige Amtmænd var Skrivelser af lignende Indhold paa Foranledning tidligere udgaaede.

Kongelig Resolution *), hvorved Kjøbstadspolitilovgivningens almindelige Bestemmelser om Gadeuorden og Roligheds forstyrrelse samt om offentlige til Dans, Kortspil eller anden Lystighed foranstaltede Samlingers Ophør til et bestemt Klokkeslet om Aftenen gjøres gjældende for Aamli Hovedsogn af Aamli Herred, Nedenes Amt. 22 Juni.

Kongelig Resolution *), hvorved i Medhold af § 1 i Lov indeholdende adskillige Bestemmelser om Bygningsvæsenet af 17de Juni 1869 bestemmes, at de tvende i Jevnakers Herred, Hadeland og Lands Fogderi, Kristians Amt, paa begge Sider af Randselven ved dens Udløb af Randsfjorden liggende Strækninger, nemlig „Næsset" under Gaarden Mo og „Randsborg" under Gaarden nedre Berger, for hvilke Strækninger den almindelige Bygningslovgivning ved Kongelig Resolution af 8de December 1888 er gjort gjældende, overgaar til særskilt Kommune i Bygningsvæsenets Anliggender. 22 Juni.

*) Bekjendtgj. 25de Juni i Lovt. 1ste Afd. No. 14.

22 Juni. **Kongelig Resolution**, hvorved Kirke- og Undervisnings-Departementet bemyndiges til at tillade, at Kirkerne benyttes til kirkelige Møder angaaende den ydre eller indre Mission, eller til Drøftelse af andre kristelige eller kirkelige Anliggender. Dog maa saadan Tilladelse kun meddeles, forsaavidt derved ikke nogen gudstjenstlig Forretning hindres, samt forsaavidt de, der ønske at benytte Kirken, tilhører Statskirken.

22 Juni. **Kongelig Resolution**, hvorved bl. a. er bestemt, at Vestre Totens Herred i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af Kr. 28,000 at udstede paa Indehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes paa mindre Sum end Kr. 500, at deres Indfrielse, der skal være paabegyndt mindst [1]) 2 Aar fra deres Udstedelse og foregaa med et ligestort aarligt Beløb, skal være fuldendt inden Udløbet af 28 Aar fra Udstedelsen, samt endelig, at Gjældsbrevene selv skal indeholde Oplysninger om Reglerne for deres Indfrielse.

[1]) formentl. feilagtig istedetfor „seneſt".

22 Juni. **Kongelig Resolution**, hvorved bl. a. er bestemt, at Hamar Kommune i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af Kr. 150,000 at udstede rentebærende og paa Indehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes paa en mindre Sum end Kr. 200, at deres Indfrielse, der skal være paabegyndt seneſt 2 Aar fra deres Udstedelse og foregaa saaledes, at Renter og Afdrag sammenlagte gjennem den hele Amortisationstid udgjør et omtrent lige stort Beløb aarlig, skal være fuldendt inden Udløbet af 40 Aar fra Udstedelsen, samt endelig at Gjældsbrevene selv skal indeholde Oplysning om Reglerne for deres Indfrielse.

22 Juni. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At der tilstaaes de ved Statens Jernbaner ansatte Telegrafmestere paa Reiser i Tjenesteanliggender udenfor vedkommende Distrikt saadan Skyds- og Diætgodtgjørelse:
   a. Telegrafmesterne i 1ste og 2det Trafikdistrikt Skydsgodtgjørelse efter Lov af 3die Juni 1874 § 2 tredie Klasse og Diætgodtgjørelse efter samme Lovs § 19 femte Klasse.
   b. Telegrafmesterne i 3die og 4de Trafikdistrikt Skydsgodtgjørelse efter samme Lovs § 2 fjerde Klasse og Diætgodtgjørelse efter § 19 sjette Klasse.

2. At Styrelsen for Statens Jernbaner bemyndiges til for ovennævnte Funktionærer at fastsætte saadan Diætgodtgjørelse for Reiser inden vedkommende Distrikt: 22 Juni.
   a. Telegrafmesterne i 1ste og 2det Trafikdistrikt efter ovennævnte Lovs § 19 sjette Klasse.
   b. Telegrafmesterne i 3die og 4de Trafikdistrikt efter samme Lovs § 19 syvende Klasse.

   Alt forsaavidt Reisen har medtaget mindst 6 Timer.

Kongelig Resolution, hvorved Rygge Kommune i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af 60,000 Kroner at udstede rentebærende og paa Indehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes paa en mindre Sum end Kr. 200, at deres Indfrielse, der skal være paabegyndt seneste 2 Aar fra deres Udstedelse og foregaa med et ligestort aarligt Beløb, skal være fuldendt inden Udløbet af 40 Aar fra Udstedelsen, samt endelig, at Gjældsbrevene selv skal indeholde Oplysning om Reglerne for deres Indfrielse. 22 Juni.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at Posten som Distriktsingeniør for Kristiansand og Kristiansandske Brigades Distrikt inddrages fra 1ste Juli førstkommende, idet i Henhold til den vedtagne nye Hærorganisation Exercerpladsen Maldesletten henlægges under Distriktsingeniøren for Bergenhus og Bergenske Brigades Distrikt, den øvrige Del af Kristiansandske Brigades Distrikt under Distriktsingeniøren for Karljohansværn og 2den Akershusske Brigades Distrikt. 22 Juni.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at Sanitetsvæsenets Ordning overensstemmende med den vedtagne nye Hærorganisationsplan bliver at gjennemføre i den Udstrækning, som forudsat i den for Storthinget i 1888 forelagte naadigste Proposition angaaende Afændring af Organisationsplanen for Sanitetsvæsenets Vedkommende (Sth. Prop. No. 63, 1888), samt at Gjennemførelsen bliver at regne fra 1ste Januar 1889, hvorhos Forsvars-Departementet bemyndiges til at iværksætte de i Sagens Anledning nødvendige Forføininger. 22 Juni.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Trondhjems Stiftsdirektion, foranlediget ved en Forespørgsel fra tvende Kirkesangere om: 22 Juni.

1. hvorvidt de er berettigede til at afkræve Personer, der lader sig ægtevie til Kvinder fra deres Bestillingsdistrikter udenfor disse Erstatning i denne Anledning med et Beløb, der svarer til Gjennemsnitssummen

22 Juni. af det Offer, som de ved saadanne Forretninger inden deres Bestillingsdistrikter pleier at erholde af Brudefølger;

2. hvorvidt de er forpligtede til uden Betaling at bistaa ved Begravelser, hvad enten disse foregaar paa Hverdage eller paa Søndage.

I Anledning heraf meddeler Departementet med Hensyn til det første Spørgsmaal, at det anser en Kirkesanger ifølge Lov af 10de Juni 1876 § 3 berettiget til at afkræve Personer, der lader sig ægtevie til Kvinder fra hans Bestillingsdistrikt udenfor dette, den samme Betaling i denne Anledning, som de ifølge Lov eller hævdvunden Sædvane personlig vilde have havt at erlægge til ham, om de havde ladet sig vie under hans Medvirken. Derimod er Departementet overensstemmende med dets Udtalelser i Skrivelse til Trondhjems Biskop af 19de Oktober 1883 (indtagen i Lovtidendens 2den Afdeling for s. A. Pag. 375) mest tilbøieligt til at antage, at den anførte Lovbestemmelse ikke hjemler Kirkesangeren nogen Ret til Betaling eller Erstatning af de omhandlede Personer under de anførte Omstændigheder, naar der, saaledes som i nærværende Tilfælde, selv om han personlig havde medvirket ved Forretningerne, ikke vilde have tilkommet ham nogen Godtgjørelse af Rekvirenterne, men alene Offer af deres Følge. Thi Ofringen ved disse Forretninger er, som af Departementet i dets ovennævnte Skrivelse bemærket, en frivillig Sag, der ikke afhænger af dem, for hvem Forretningerne udføres.

Med Hensyn til det andet af de anførte Spørgsmaal bemærker Departementet, at det antager, at en Kirkesanger i sin Bestillings Medfør er pligtig til paa Forlangende at bistaa ved de inden hans Distrikt forefaldende ministerielle Forretninger, altsaa ogsaa ved Begravelser, hvad enten disse foregaar paa Hverdage eller Søndage, medens det beror paa den stedlige Sædvane eller Vedtægt, om han kan kræve Betaling herfor og i Tilfælde med hvilket Beløb.

25 Juni. **Cirkulære** fra Departementet for de offentlige Arbeider til de civile Overøvrigheder:

Det stedse tiltagende Forbrug af Vand bevirker, at Trykket i Vandværksledningerne efterhaanden aftager, saaledes, at det, saafremt der ikke sørges for at skaffe forøget Vandtilgang, omsider bliver saa svagt, at de Forudsætninger om Vandværkernes Effektivitet i denne Henseende, som i sin Tid var medbestemmende for den vedkommende By paa Grund af Vandværk m. v. tilstaaede Nedsættelse i Brandkontingenten, ikke længer er tilstede. Det er derfor nødvendigt, at Bestyrelsen for den almindelige Brandforsikrings-Indretning bliver bekjendt med nævnte Forhold, og skal man i den Anledning bede tilkjendegivet Magistraten i de Byer inden Hr. . . . . Jurisdiktion, der paa Grund af Vandværk er

tilstaaet saadan Nedsættelse, at der i de Erklæringer, der i Henhold til Lov af 3die Marts 1860 afgives vedrørende de Forhold, som indvirke paa Nedsættelsen, foruden de i Cirkulære af 23de December 1878 omhandlede specielle Oplysninger, tillige maa meddeles Opgave over det efter 14-daglige Observationer i vedkommende Bys Vandledninger herskende Tryk med Oplysning om, paa hvilket Sted Observationen er tagen. 25 Juni.

Da Erfaring endvidere har vist, at der i enkelte Byer gives Tilladelse til at anvende Vand fra Vandværkerne til teknisk Brug i større Udstrækning, end det kan have været forudsat den Gang, Betænkninger over vedkommende Vandværks Effektivitet som Slukningsapparat afgaves, bedes endvidere tilføiet, at Rapporterne ogsaa bør indeholde fuldstændige Oplysninger herom med Opgave over det gjennemsnitlige daglige Vandforbrug til saadant Øiemed samt vedkommende Indtagsrørs Diameter; man skal bemærke, at Departementet skulde anse det rigtigst, at Bestyrelsen for den almindelige Brandforsikrings-Indretning ved paa Forhaand at blive gjort bekjendt med saadanne Indrømmelser gaves Anledning til at udtale sig derom for det Tilfælde, at saadan Anvendelse af Vandværkernes Vandbeholdninger skulde antages at kunne have nogen nævneværdig Indflydelse paa Vandtilgangens Tilstrækkelighed i Ildebrandstilfælde.

Kongelig Kundgjørelse angaaende Toldafgifter fra 1ste Juli 1889. *) [1] 26 Juni.

[1] Jfr. Høieste Ref. 5te Juni, som indeholder de Forandringer, der er gjorte i den tidligere gjældende Tarif.

Lov om Folkeskolen paa Landet**)[1]. 26 Juni

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven No. 1. forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 7de Juni dette Aar, saalydende:

1ste Kapitel.

Om Folkeskolerne, deres Formaal og Indretning.

§ 1. I ethvert Herred skal der være det fornødne Antal Folkeskoler, hvis Formaal det skal være at medvirke til Børnenes kristelige Opdragelse og til at meddele dem den Almendannelse, som bør være fælles for alle Samfundets Medlemmer.

Skolen er syvaarig, beregnet paa Børn mellem syv og fjorten Aar.

[1] Se Odth. Prp. No. 8 og Indst. O II A for 1889 samt Sth.tid. for. s. A., Forh. i Odth. S. 227—572 og i Lth. S. 66—108.

*) Bekjendtgj. 29de Juni i Lovt. 1ste Afd. No. 15, hvor Toldtarifen er indtagen i sin Helhed.

*) Bekjendtgj. 1 Juli i Lovt. 1ste Afd. No. 16.

26 Juni No. 1.

I Forbindelse med et Herreds Folkeskoler kan der ved Herredsstyrelsens Beslutning oprettes en eller flere Fortsættelsesskoler (§ 46 g), beregnede paa unge Mennesker fra 14—18 Aar og særlig med det Formaal at befæste og udvide den i Folkeskolen meddelte Undervisning.

§ 2. Ethvert Herred inddeles i Skolekredse. For enhver af disse oprettes en Folkeskole, bestaaende af to Afdelinger, nemlig:

Første Afdeling — Smaaskolen — beregnet paa Børn fra 7—10 Aar;

Anden Afdeling, beregnet paa Børn fra 10—14 Aar.

§ 3. Ved et Herreds Inddeling i Skolekredse skal det haves for Øie at tilveiebringe en hensigtsmæssig Klasseinddeling. Det bliver derfor i fornødent Fald at iagttage, at der, naar det ikke er forbundet med for store Vanskeligheder, til samme Kreds henlægges alle de Bosteder, fra hvilke de til Folkeskolens anden Afdeling hørende Børn kan samles til et Skolested.

For Smaaskolens Vedkommende kan en Skolekreds deles i to eller flere Smaakredse.

Enligt beliggende Bosteder, der paa Grund af ringe Barnetal ikke findes hensigtsmæssig at kunne danne egen Skolekreds, kan henlægges til den af Herredets Kredse, der ligger bekvemmest for Skolesøgningen (§ 17).

Forslag til Herredets Kredsindeling udarbeides af Skolestyret og bliver af dette, efterat vedkommende hidtil bestaaende Skolekredse og Overtilsynet har havt Anledning til derom at udtale sig, at forelægge Herredsstyrelsen. Herredsstyrelsens Beslutning meddeles Overtilsynet og Amtsskolestyret.

Finder Overtilsynet eller Amtsskolestyret Beslutningen uantagelig, kan enhver af dem, efter at have indhentet den andens Erklæring, senest sex Uger efter Sagens Modtagelse forelægge den til Afgjørelse af Kirke- og Undervisningsdepartementet.

§ 4. Folkeskolens to Afdelinger skal i Regelen undervises hver for sig i særskilte Klasser. Ingen Klasse i nogen af de to Afdelinger maa have mere end 35 Elever undtagen midlertidig eller af tvingende økonomiske Hensyn og aldrig mere end 45. Hvor det er nødvendigt for en hensigtsmæssig Klasseinddeling, kan ældste Aarskuld af 1ste Afdeling henføres til 2den Afdeling. Naar en Folkeskoles samlede Elevantal er 35 eller derunder, kan begge Afdelinger undervises sammen, saaledes som det i næste § nærmere er bestemt.

§ 5. I hver Klasse af Folkeskolen skal der meddeles Undervisning i 12 Uger aarlig. Denne Undervisningstid kan for en eller flere Kredse eller Klasser af Herredsstyrelsen forøges indtil 15 Uger efter Forslag fra Skolestyret, vedtaget af Kredsen eller Kredsene med to Trediedeles Flertal (§ 54). En Skoleuge beregnes for Folkeskolens anden Afdeling til 36 Undervisningstimer og for Smaaskolen til 30 Undervisningstimer.

Naar en Folkeskole har 35 Elever eller derunder, kan dens to Afdelinger undervises sammen i 6 Uger og hver Afdeling særskilt i 6 Uger; eller Skoletiden kan, naar Afdelingerne undervises hver for sig, nedsættes til 10 Uger for hver Afdeling. Naar Elevantallet er 20 eller derunder, kan begge Afdelinger undervises sammen i hele den lovbestemte Undervisningstid. Naar en Folkeskoles Elevantal er 12 eller derunder, kan Undervisningstiden nedsættes til 9 Uger aarlig. 26 Juni No. 1.

§ 6. Undervisningsgjenstandene skal være:

I første Afdeling:

Kristendomskundskab, Norsk, Regning, Skrivning og Sang. Hertil kommer mundtlig forberedende Undervisning i de for anden Afdeling opførte særskilte Fag.

I anden Afdeling:

De for første Afdeling bestemte Undervisningsgjenstande, Jordbeskrivelse, Historie, heri indbefattet Kjendskab til vor borgerlige Samfundsordning, samt Naturkundskab med Grundtræk af Sundhedslæren.

Derhos skal der i den Udstrækning, Omstændighederne tilsteder, gives Undervisning i et eller flere af Fagene: Haandarbeide, Legemsøvelser og Tegning. Under Legemsøvelser kan medtages forberedende Skydeøvelser.

Skolestyret kan fritage Skolebørn for Undervisning i enkelte Fag, naar de paa Grund af tungt Nemme eller svag Helbred har vanskeligt ved at følge med i dem alle, eller naar andre særlige Omstændigheder maatte være tilstede. Dissenteres Børn bliver paa Forældrenes Forlangende helt eller delvis at fritage for Undervisningen i Kristendomskundskab.

§ 7. For Børn, som Skolestyret ikke finder hensigtsmæssig kan deltage i den almindelige Skole, skal der, naar Herredsstyrelsen dertil har givet sit Samtykke, anordnes særskilt Undervisning. De Udgifter, som hertil medgaar, kan fordres helt eller delvis godtgjorte af vedkommende Forsørgere.

§ 8. Efter Herredsstyrelsens Bestemmelse kan en frivillig Undervisning forbindes med Folkeskolens anden Afdeling, dog at den meddeles udenfor den til Folkeskolens lovbefalede Undervisning bestemte Tid og saaledes, at den sidstnævnte Undervisning ikke derved lider. Denne frivillige Undervisning kan ikke udstrækkes over 6 Skoleuger aarlig for hver Klasse. Undervisningsgjenstandene skal i Regelen være Folkeskolens og andre dermed beslægtede Undervisningsfag.

§ 9. En Fortsættelsesskoles Undervisningstid kan udstrækkes fra 1 til 6 Maaneder.

En Fortsættelsesskole kan efter Overenskomst mellem vedkommende Herredsstyrelser indrettes fælles for tilstødende Herreder. Naar der i et Herred er flere Fortsættelsesskoler, kan Undervisningen i den ene bygges paa det i den anden vundne Grundlag, eller en

26 Juni No. 1.

saadan Skole kan indrettes med toaarigt Kursus. Foruden de faste Elever kan der, forsaavidt Undervisningens Tarv tillader det, optages Elever i enkelte Fag.

De nærmere Bestemmelser om Skolens Ordning fastsættes i en for samme særskilt udarbeidet Plan.

92 § 10. Ethvert i Herredet boende Barn er berettiget til, uden at derfor erlægges Godtgjørelse, at erholde Undervisning i Folkeskolen i syv Skoleaar, mellem det fyldte 7de og det fyldte 15de Aar, medmindre det

a. formedelst aandelig eller legemlig Mangel ikke kan følge med i Undervisningen;
b. lider af smitsom Sygdom eller andet legemligt Onde, der kan befrygtes at ville udøve skadelig Virkning paa de øvrige Skoleborn, eller
c. viser saa slet Opførsel, at de øvrige Skoleborn derved udsættes for skadelig Paavirkning.

§ 11. Forat et Barn kan optages eller opflyttes i en høiere Klasse, maa det i det væsentlige have naaet Maalet for Undervisningen i den foregaaende Klasse.

92 § 12. De nærmere Forskrifter om Ordningen af et Herreds Folkeskoler (§§ 5 og 8) optages i Skoleplanen (§ 50), deriblandt Bestemmelser om:

a. Antallet af opadstigende Klasser.
b. Optagelse, Opflytning og hvorvidt der skal afholdes Aarsprøve og i Tilfælde dennes Ordning.

For Begyndere skal i Regelen kun være en Optagelsestid aarlig.

c. Skolens Fag og Maalet for Undervisningen i hvert af disse med Undervisningsplan og Timefordelingstabel.

Som Maal for Undervisningen i Kristendomskundskab fastsættes sikkert Kjendskab til det væsentlige Indhold af den bibelske Historie, til de vigtigste Begivenheder af Kirkens Historie samt til den kristelige Barnelærdom efter den evangelisk-lutherske Bekjendelse.

d. Skolens Orden og Tugt, Undervisningens Begyndelse og Afslutning med Bøn og Salmesang eller en af Delene, Undervisningstidens Fordeling samt om Fritiden mellem de enkelte Undervisningstimer. Efter 3 Timers Undervisning skal der gives en længere Fritid, som ikke medregnes i Dagens Skoletid.
e. Hvorvidt der bliver at afholde Afgangsprøve og i Tilfælde Ordningen af denne.
f. Formen for Skolens Afgangsvidnesbyrd.
g. De i § 53 omhandlede Tilsynsudvalg og deres Virksomhed.

Kr. 6 Juli 91.

§ 13. For enhver Folkeskole skal der i Regelen opføres eller leies særskilt Lokale. Dog kan Skolen i Smaakredse (§ 3) og i Folkeskolekredse, hvis samlede Elevantal ikke overstiger 20, holdes paa

Omgang hos Kredsens Indvaanere, forsaavidt brugelige Rum der kan tilveiebringes. 26 Juni No. 1.

Inden nogen Plan for Opførelse af ny Skolebygning bliver vedtagen, skal Sundhedskommissionen og Overtilsynet have havt Anledning til at udtale sig om den. Ligeledes skal der gives Sundhedskommissionen Anledning til at udtale sig om de øvrige Rum, der agtes benyttede til Skolen. Til Skole maa intet Rum eller Hus benyttes, mod hvis Brug i dette Øiemed Sundhedskommissionen har nedlagt Forbud.

Hver Skole skal være forsynet med fornødent Indbo samt med de Læremidler, som tiltrænges til fælles Brug ved Undervisningen.

Andet Kapitel.

Om Elevernes Skolepligt m. v.

§ 14. Intet Barn, som er Elev af Folkeskolen, maa være fraværende fra samme, medmindre det er hindret ved Sygdom eller andet Forfald, som kjendes gyldigt, eller dertil har faaet Skolens Tilladelse.

§ 15. Giver Forældre, Husbonde eller andre, som er i Forældres Sted, ikke fyldestgjørende Grunde for en Elevs Udeblivelse fra den i § 5 omhandlede Undervisning, og Formaning og Advarsel forgjæves er anvendt, kan de ilægges en Bod fra 1 til 25 Kroner.

Forsømmer nogen Elev gjentagende den frivillige Undervisning (§ 8) uden gyldigt Forfald eller uden Tilladelse, kan Eleven negtes Adgang til denne Undervisning.

§ 16. Fabrikeier eller anden Arbeidsgiver maa, inden han tager i Arbeide noget Barn mellem 7 og 15 Aar, undersøge, om det er Elev af Folkeskolen, og i saa Fald afkræve det en Bevidnelse, der udviser dets Undervisningstid. Lignende Bevidnelse skal ogsaa senere afkræves Barnet ved hvert Skoleaars Begyndelse. Skolestyret sørger for, at denne Bevidnelse paa Forlangende bliver ham meddelt.

Lader han et saadant Barn beskjæftige saaledes, at det hindres i at faa Undervisning i de bestemte Timer eller i at forberede sig dertil, bliver han at ilægge en Bod af indtil 100 Kroner.

§ 17. Hvis vedkommende Forældre eller Forsørgere ikke forsyner et Barn, som er Elev af Folkeskolen, med de Lære-, Læse- og Skrivebøger samt lignende Undervisningsmidler, som det er paalagt Skolens Elever at skaffe, kan det manglende, efterat Advarsel forgjæves er anvendt, skaffes for deres Regning ved Skolestyret.

Hvis det oplyses, at vedkommende Forsørgeres Trang eller mislige Forhold hindrer nogen Elev i ordentlig at søge og udnytte Folkeskolen, forholdes efter §§ 61 og 62.

Naar Elever fra enligt liggende Bosteder skjønnes at maatte opholde sig udenfor Hjemmet (§ 3), og deres Forsørgere skjønnes ikke uden stor Ulempe at kunne bære de dermed forbundne Udgifter

26 Juni No. 1. skal de sættes istand dertil ved Bidrag af Herredskassen efter Herredsstyrelsens Bevilgning.

§ 18. Flytter et Barn, som er Elev af en Folkeskole, over i en anden Skolekreds, har vedkommende Lærer at melde Flytningen for Læreren i sidstnævnte Kreds. Flytter det over i en anden Skolekommune, meldes dette til vedkommende Skolestyre.

Tredie Kapitel.

Om Folkeskolens Lærerposter.

§ 19. Undervisningen i Folkeskolen skal henlægges til fuldstændige Lærerposter med mindst 24 Skoleuger aarlig enten særskilt for en enkelt af Skolens Afdelinger eller for begge.

Undervisningstid, der ikke kan henlægges til nogen af de fuldstændige Lærerposter, kan overdrages Hjælpelærere (§ 30).

Som Lærere i Sang, Legemsøvelser, Tegning og Haandarbeide kan anvendes Timelærere.

§ 20. For hvert Amt fastsætter Amtsformandskabet Lavmaal af Løn for de i fuldstændige Lærerposter ansatte Lærere. Lavmaalet fastsættes særskilt for Lærerposter i Folkeskolens anden Afdeling og særskilt for Poster i Smaaskolen, for de første ikke under Kr. 12,00 og for de sidste ikke under Kr. 8,00 pr. Skoleuge (36 Timer i Skolens anden Afdeling og 30 Timer i Smaaskolen). Ligeledes fastsætter Amtsformandskabet for hver af de to nævnte Grupper af fuldstændige Lærerposter to Grader af Alderstillæg, der opnaaes efter henholdsvis fem og ti Aars Tjeneste i fuldstændig Lærerpost ved Folkeskolen paa Landet eller i By. Tillæggene beregnes fra den efter det fyldte 5te eller 10de Tjenesteaar næst paafølgende 1ste Januar eller 1ste Juli.

Amtsskolestyret har i Anledning heraf at indhente Betænkninger fra ethvert Skolestyre og fra samtlige Herredsstyrelser inden Amtet og, efter at have indhentet Overtilsynets Udtalelse om Sagen, gjennem Amtmanden at forelægge den for Amtsformandskabet. Dettes Beslutning meddeles Overtilsynet. Finder dette noget derved at erindre, har det med Amtsskolestyrets fornyede Betænkning at lade Sagen forelægge til endelig Afgjørelse i nyt Møde af Amtsformandskabet.

Ved Forandring af de fastsatte Lønningslavmaal eller Alderstillæggenes Beløb forholdes paa samme Maade som ved den første Fastsættelse.

§ 21. Lærer (eller Lærerinde) i fuldstændig Lærerpost, der underviser i begge Folkeskolens Afdelinger, aflønnes, forsaavidt han har mindst 12 Skoleugers Undervisning i 2den Afdeling, med Ugeløn og Alderstillæg, som for denne Afdeling fastsat, ogsaa for sin Undervisning i Smaaskolen, dog at ved Beregningen af Ugelønnen 36 Undervisningstimer i Smaaskolen regnes for en Skoleuge. Har han mindre end 12 Skoleugers Undervisning i 2den Afdeling, af-

lønnes han ogsaa for denne Undervisning med Ugeløn og Alderstil- 26 Juni
læg, som fastsat for Lærerposter i Smaaskolen, dog at ved Bereg- No. 1.
ningen af Ugelønnen 30 Undervisningstimer i Folkeskolens 2den
Afdeling regnes for en Skoleuge.

§ 22. Paa samme Maade som i § 20 foreskrevet bestemmer
Amtsformandskabet for hvert Amt eller Dele deraf Lavmaalet af den
Godtgjørelse for Kosthold og Herberge under Skoletiden — indfal-
dende Søn- og Helligdage deri medregnede —, som skal tillægges en-
hver Indehaver af fuldstændig Lærerpost ved Folkeskolen.

§ 23. Kirkesangerstillingen ved enhver Sognekirke skal, efter-
haanden som dertil bliver Anledning, forenes med en af de fuldstæn-
dige Lærerposter inden vedkommende Herred, forsaavidt ikke Biskopen
med Herredsstyrelsens Samtykke anderledes bestemmer.

De Kirkesangerstillingen tilliggende Indtægter tilfalder Lærer-
postens Indehaver uden noget Afdrag i den Posten tillagte Aflønning.

§ 24. I ethvert Herred skal der idetmindste for en af Læ-
rerne i fuldstændig Post skaffes Familiebolig med hosliggende Jord-
vei af saadan Størrelse, at derpaa mindst 2 Kjør kan fødes og en
Have anlægges.

Er Skolelærerpost forbundet med en Kirkesangerstilling, kan
ovenstaaende Bestemmelse ansees opfyldt ved den Klokkergaard, som
enten haves eller udlægges.

Kan Læreren ikke paa denne Maade erholde Jordvei, afgives
hertil en passende Del af bygselledigt beneficeret eller Statens Gods,
hvis Kjøbesum bestemmes paa samme Maade som ved deslige Eien-
dommes Salg underhaanden til Leilændinge. Kjøbesummen og de
Lærerjorden paahæftede jorddrotlige Rettigheder udredes af vedkom-
mende Herredskasse.

Skulde den fornødne Jord ikke kunne anskaffes paa ovenanførte
Maade, tilveiebringes samme ved Kjøb af andet Jordegods eller i
fornødent Fald ved Leie, i hvilket Tilfælde den aarlige Leiesum ud-
redes af Herredskassen.

De for Skolejorden eller Klokkergaard, der træder istedetfor
samme, fornødne Udhuse og Gjerder skaffes af Herredet. Vedlige-
holdelsen af Gjerder og Udhuse kan paabindes Læreren.

Dersom ovennævnte Bestemmelser i noget Herred findes at
medføre uforholdsmæssige Bekostninger, kan der efter Andragende
fra Herredsstyrelsen af Kongen bestemmes, at der fra samme gjøres
Undtagelse, mod at der tillægges en af de fuldstændige Lærerposter
en tilsvarende Afsavnsgodtgjørelse af Herredet.

Ønsker et Herred at skaffe flere Lærere Jordvei, skal det have
Adgang til at faa afgivet Præstegaardsjord samt til at faa kjøbt
bygselledigt beneficeret eller Statens Gods saaledes som i denne §'s
tredie Passus bestemt.

Ingen Nedsættelse maa finde Sted i den en Lærerpost tillagte
Løn og Godtgjørelse for Kosthold og Herberge i Anledning af, at

26 Juni No. 1.

der er eller bliver skaffet Jordvei eller Bolig eller begge Dele til Brug for Postens Indehaver.

92 2

§ 25. Lønningsvilkaarene for Hjælpelærere, Timelærere og vikarierende Lærere fastsættes af Herredsstyrelsen.

§ 26. Som Lærer i Folkeskolen maa kun ansættes den, der taler Landets Sprog og fyldestgjør de i Grundlovens § 92 Litr. a—d opstillede Krav.

Ingen kan erholde Ansættelse i fuldstændig Lærerpost eller som Hjælpelærer, medmindre han tilhører Statskirken.

Ingen kan erholde fast Ansættelse som Lærer i Folkeskolen før det fyldte 20de Aar.

Derhos kræves, forat nogen skal erholde fast Ansættelse:

a. i fuldstændig Lærerpost i Folkeskolens første Afdeling (Smaaskolen):

Vidnesbyrd for, at Vedkommende har bestaaet en ved Lov anordnet theoretisk og praktisk Prøve.

Saadant Vidnesbyrd giver ogsaa Adgang til fast Ansættelse i fuldstændig Lærerpost med Undervisning i enkelte Fag i Folkeskolens 2den Afdeling, dog kun under 12 Skoleuger aarlig (§ 21);

b. i fuldstændig Lærerpost i Folkeskolens 2den Afdeling:

Vidnesbyrd for at have bestaaet:

1) En ved Lov bestemt Afgangsprøve ved et Lærerseminarium eller en dertil svarende Prøve, eller

2) den for Adgang til Universitetet anordnede Prøve i Forbindelse med den eller de Tillægsprøver, der bestemmes ved Lov.

Vidnesbyrd for at have bestaaet en af disse Prøver giver Adgang til fast Ansættelse i enhver fuldstændig Lærerstilling i Folkeskolen.

Den, der ved den offentlige Lærerprøve fremlægger fyldestgjørende Vidnesbyrd for længere Tids Virksomhed som Lærer ved offentlig eller privat Skole, kan fritages for den praktiske Del af de foran under a og b nævnte Prøver.

§ 27. Forandringer i de i Henhold til dette Kapitels Forskrifter fattede Bestemmelser maa ikke gjøres gjældende til Skade for nogen allerede ansat Lærer eller Lærerinde.

Fjerde Kapitel.

Om Læreres Ansættelse og retlige Stilling.

k. 13 sept. 90. 15 dec. 90.

§ 28. Lærerpost ved Folkeskolen kundgjøres ledig af Skolestyret med Opgivende af Postens Vilkaar og Ansøgningstiden, samt, forsaavidt Posten kun kan søges af Mænd eller kun af Kvinder, — Oplysning derom.

Undtagelse kan dog ske for Hjælpelærerposter, til hvilke ikke den hele Undervisning i en Skolekreds eller Klasse er henlagt, og for

Timelærerposters Vedkommende samt ved Antagelse af vikarierende eller andre midlertidige Lærere eller Lærerinder. 26 Juni No. 1.

§ 29. Herredsstyrelsen kan efter at have indhentet Skolestyrets Erklæring bestemme, at indtil Trediedelen af de fuldstændige Lærerposter, der aflønnes efter de for Folkeskolens anden Afdeling fastsatte Lønningsvilkaar, og indtil Halvdelen af de Poster, der aflønnes efter de for Smaaskolen fastsatte Lønningsvilkaar (§ 21), skal holdes besatte paa 3 Maaneders Opsigelse.

De øvrige fuldstændige Lærerposter bliver fast at besætte.

I en til fast Besættelse bestemt Lærerpost kan Lærer eller Lærerinde, der ikke tidligere har været ansat i fuldstændig Lærerpost i Folkeskolen, overensstemmende med de i § 30 indeholdte Regler ansættes paa Prøve, dog ikke for længere Tid end et Aar.

Reises der inden Prøvetidens Udløb Tvivl om, hvorvidt Vedkommende bør vedblive, afgjøres ogsaa dette efter § 30. I modsat Fald bliver Ansættelsen at betragte som endelig.

§ 30. Samtlige Lærerposter besættes af Skolestyret.

For de fuldstændige Lærerposters Vedkommende skal Skolestyret give Kredsens eller Kredsenes Tilsynsudvalg Anledning til at udtale sig om Ansøgerne. Inden det derefter meddeler nogen Beskikkelse, har det at forelægge Overtilsynet sin Beslutning om Postens Besættelse. Finder dette, at en anden af Ansøgerne er at foretrække, og Skolestyret fastholder sin Beslutning, kan Overtilsynet forelægge Sagen for Herredsstyrelsen, og er denne enig med Overtilsynet, har Skolestyret at ansætte den af Overtilsynet foretrukne Ansøger.

Paa samme Maade som ved Besættelsen af fuldstændige Lærerposter forholdes ved Ansættelsen af Hjælpelærere, hvem den hele Undervisning i en Skolekreds eller en Klasse af Folkeskolen skal overdrages.

Om Besættelsen af de øvrige Lærerposter bliver Indberetning at afgive til Overtilsynet.

§ 31. Er Kirkesangerstilling forenet med en fuldstændig Lærerpost, bliver Læreren at beskikke som Kirkesanger af Biskopen.

§ 32. Melder der sig ikke nogen til Ansættelse skikket Ansøger til Lærerpost, som efter § 28 har været kundgjort ledig, har Skolestyret til Overtilsynet at indberette, hvorledes det agter at lade Lærerposten midlertidig betjene.

§ 33. Lærer eller Lærerinde er forpligtet til ikke alene ved sin Undervisning, der skal være i Overensstemmelse med Undervisningsplanen og de indførte Læreboger, men ogsaa ved Gjennemførelsen af Skolens Bestemmelser om Orden og Tugt at medvirke til Skolebørnenes Opdragelse som Kristne og Medlemmer af det norske Statssamfund.

Det paaligger enhver af dem at virke for, at Skolen bliver stadig søgt af sine Elever, samt forøvrigt at have sin Opmærksomhed henvendt paa deres Forhold udenfor Skolen.

26 Juni No. 1.

De har efter Skolestyrets Paalæg:

a. at overtage Timer i Folkeskolens Fag ved den i §§ 7 og 8 omhandlede Undervisning;

b. at bistaa ved de i § 57 omhandlede Prøver for Børn, som undervises udenfor Folkeskolen, samt ved de paa Overtilsynets Forlangende berammede Overhøringer (§ 67).

De skal derhos forøvrigt rette sig efter de Bestemmelser, som i Medfør af nærværende Lov optages i Skolens Plan eller gives af Skolestyret ved almindelig Forskrift eller ved særskilt Beslutning.

§ 34. Lærer eller Lærerinde, som ikke har fast Ansættelse, kan af Skolestyret opsiges med 3 Maaneders Frist, forsaavidt ikke andet Vilkaar ved Ansættelsen er bestemt.

De fast ansatte Lærere eller Lærerinder kan, naar de viser Udueighed eller lægger for Dagen utilbørligt Forhold i Tjeneste eller Liv, eller naar deres Forhold forøvrigt gjør dem uskikkede til forsvarlig at røgte sin Lærergjerning, afskediges af Skolestyret, naar dette og Overtilsynet, efterat Vedkommende og Tilsynsudvalget er givet Anledning til at udtale sig, deri er enige.

For grove Forseelser kan Skolestyret strax fjerne en Lærer eller Lærerinde fra Virksomhed i Skolen, indtil Afskedigelse kan finde Sted eller Dom blive erhvervet. Vedkommende nyder fuld Løn, indtil Forholdet er paakjendt ved endelig Dom, eller Afskedigelse har fundet Sted.

§ 35. Lærer eller Lærerinde er forpligtet til at give 2 Maaneders Opsigelse.

§ 36. Lærer eller Lærerinde kan forlange den optjente Ugeløn og Kostholdsgodtgjørelse udbetalt ved hver Maaneds Udgang. Optjent Alderstillæg udbetales halvaarlig ved Udgangen af hvert Aars Juni og December Maaned.

Mod at afgive Kostholdsgodtgjørelsen kan Lærer eller Lærerinde forlange Herberge og Kost (§ 22) ved Skolestyrets Foranstaltning.

§ 37. To Gange aarlig har Herredets samtlige Lærere og Lærerinder efter Skolestyrets Tilsigelse at sammentræde med dette til Forhandling om Skolens Virksomhed, Tilstand og Midler til at fremme dens Formaal. Holdes Mødet ved en Skole, kan der i de mødendes Overvær afholdes Undervisningsprøver.

Overtilsynet underrettes betimelig om ethvert saadant Mødes Berammelse. Den til Møderne medgaaede Tid afgaar i Lærernes Skoletid uden Afdrag i Løn og Kostholdsgodtgjørelse.

Femte Kapitel.

Om Udredelsen af Folkeskolens Udgifter.

§ 38. Som Bidrag til Aflønning af de ved Folkeskolen ansatte Lærere erholder ethvert Herred ved hvert Halvaars Udgang

af Statskassen et Beløb, der svarer til en Fjerdedel af den udre- 26 Juni
dede Lærerløn (Kostholdsgodtgjørelse deri indbefattet) for den i Hen- No. 1.
hold til §§ 5 og 8 meddelte Undervisning, dog ikke over det Be-
løb, der svarer til Kr. 6,00 pr. Skoleuge i Folkeskolens 2den Af-
deling og Kr. 4,00 pr. Skoleuge i Smaaskolen.

Saafremt Storthinget har bevilget de dertil fornødne Midler, kan Statskassens Bidrag til Lærerlønnen efter vedkommende Amts-formandskabs Anbefaling forhøies indtil $^1/_3$ af det udredede Løn-ningsbeløb for de Kommuner, der ved nærværende Lov paaføres væsentlig forøgede Udgifter i Forhold til Bæreevnen. Dog maa Bidraget ikke overstige, hvad der svarer til Kr. 8,00 pr. Skoleuge i Folkeskolens 2den Afdeling og Kr. 6,00 pr. Skoleuge i Smaa-skolen.

De lovbestemte Alderstillæg (§ 20) udredes af Amtsskolekassen.

Til Fortsættelsesskolen bliver i Tilfælde at udrede Bidrag af Amtsskolekassen efter de i § 46 indeholdte Forskrifter.

Hvad der foruden disse Bidrag og andre Indtægter, som maatte være Herredets Folkeskoler tillagte, udkræves til Bestri-delse af Folkeskolens og Fortsættelsesskolens Udgifter, udredes, for-saavidt ikke ifølge denne Lov anderledes bestemmes, af Herredskas-sen efter Bevilgning af Herredsstyrelsen.

§ 39. Herredsstyrelsen kan, saafremt vedkommende Skole-kreds deri er enig, bestemme, at Udgifterne ved Skolehuses Opfø-relse, Vedligeholdelse og Leie helt eller for en Del skal bæres af Kredsen. Overtilsynets Betænkning om Sagen bør forinden være indhentet.

Udgifterne ved Skolens Opvarmning, Oplysning og Renhold, ved Skoleindboets Flytning fra et Skolested til et andet samt ved Lærernes Reise, hvor saadan paakræves, udredes af Kredsen, for-saavidt ikke anderledes af Herredsstyrelsen bestemmes.

§ 40. De Udredsler, som ifølge nærværende Lov paalægges en Skolekreds, udlignes paa Kredsens skattepligtige Indvaanere efter de inden Herredet gjældende Ligningsregler.

Hvis der opstaar ujevn Fordeling af Byrderne mellem et Herreds Kredse, skal Herredsstyrelsen saavidt muligt udjevne Mis-forholdet ved Skatteligningen eller ved Bidrag af Herredskassen.

§ 41. Hvor Omgangsskole holdes, er de Indvaanere, paa hvis Gaarde der findes Rum tjenlige for Skolens Brug, pligtige til efter Skolestyrets Fordeling at modtage Skolen, hver indtil tre Uger aarlig, mindst en Uge ad Gangen, mod derfor at erholde den far Leie af Skolerum inden Herredet sædvanlige eller af Her-redsstyrelsen fastsatte Godtgjørelse.

Finder nogen sig forurettet ved denne Skolestyrets Fordeling, kan han indanke Sagen for Herredsstyrelsen til Afgjørelse.

Dersom nogen uden gyldig Grund vægrer sig for i sin Tur at overtage Skoleholdet, skal han hver Gang bøde Kr. 8,00 og

26 Juni No. 1.

Skolerum uopholdelig leies paa Herredskassens Bekostning mod Tilbagebetaling af den skoleholdspligtige.

§ 42. Ved ethvert Værk, Brug, Fabrik eller andet saadant Anlæg, som almindeligvis holder 30 Arbeidere eller derover i stadig Virksomhed ved Anlægget selv, ligesom ogsaa ved enhver Samling af mindre Værker eller Brug, som tilsammen har det nævnte Antal Arbeidere, bekostes Folkeskolen for Arbeidernes Børn, hvis det af Herredsstyrelsen med Eierens eller Eiernes Samtykke bestemmes, af vedkommende Anlægs Eier eller Eiere i Forhold til Antallet af de ved dem beskjæftigede Arbeidere. Hvor saadan Bestemmelse er truffen, vedbliver Forholdet saalænge Arbeidernes Antal ikke er under 20. Bekostes Skolen af saadant Anlæg, er dets Eiere og Arbeidere fritagne for den Del af Herredsskatten, der vedkommer Udgifterne til Folkeskolen.

Naar Børn af Forældre, der ikke henhører til Anlægget, hensigtsmæssig kan søge dettes Skole, skal de, saafremt dette uden Hinder for Undervisningen kan ske, dertil være berettigede, mod at der til Værks- eller Brugsskolen af Herredskassen ydes et aarligt Bidrag for hvert af vedkommende Skolebørn svarende til de gjennemsnitlige Undervisningsudgifter for hver Elev af Anlæggets Folkeskole.

Naar en Værks- eller Brugsskole i et Aar har været ude af Virksomhed, gaar den med sine Midler ind under Herredets almindelige Skolevæsen, dog at ved Bergværkers Nedlæggelse disses Forpligtelse til Skolevæsenet vedvarer i 5 Aar efter Nedlæggelsen.

§ 43. Naar en Skolekreds danner et ifølge Bestemmelsen i Lov af 14de Juli 1827 § 4 fra det øvrige Herred adskilt Distrikt, udredes ogsaa de Udgifter til Folkeskolen, der ellers paahviler Herredet, af Kredsen, som fritages for den Del af Herredsskatten, der vedkommer Udgifterne til Folkeskolen.

§ 44. De i §§ 42 og 43 omhandlede Brugs- og Distriktsskoler er med Hensyn til Adgangen til at opnaa Bidrag af Amtsskolekassen og Statskassen og iøvrigt i enhver Henseende ligestillede med Herredets Folkeskoler.

§ 45. For hvert Amt skal der være en Amtsskolekasse, dannet ved Bevilgning af Amtskassen og Bidrag af offentlige Midler, beregnet som følger:

Naar et Amtsformandskab til Amtsskolekassen bevilger et Beløb, der svarer til mindst 8 Øre for hver af Amtets Landdistrikts Indbyggere efter sidste Folketælling, skal vedkommende Amtsskolekasse være berettiget til af offentlige Midler at erholde det tredobbelte og for Tromsø og Finmarkens Amter det firedobbelte af det bevilgede Beløb, saafremt dette ikke overstiger, hvad der svarer til 12 Øre for hver Indbygger. Bevilges et større Beløb af Amtskassen, skal Amtsskolekassen endvidere erholde det dobbelte og i Tromsø

og Finmarkens Amter det tredobbelte heraf af offentlige Midler, saafremt det dertil fornødne af Storthinget er bevilget. 26 Juni No. 1.

§ 46. Af Amtsskolekassen udredes efter Amtsformandskabets Bevilgning:

a. De Lærerne ifølge § 20 tilkommende Alderstillæg.

Hertil skal anvendes mindst Halvdelen af de Midler, der i Henhold til foregaaende § er tilveiebragte ved Udligning indtil 12 Øre for hver Indbygger.

b. De med Amtsskolestyret forbundne Udgifter, deri Løn til Amtsskoleinspektør, naar saadan besluttes ansat.

c. Bidrag til Opførelse af Skolehuse (med eller uden Lærerbolig) og til Anskaffelse af Jordvei til Lærer samt til Afsavnsgodtgjørelse for saadan.

d. Bidrag til Skolernes Forsyning med Undervisningsmidler (§ 13).

e. Bidrag til Bestridelse af Udgifterne til Folkeskolen i de Herreder, hvor Skoleudgifterne paa Grund af stedlige Forhold er uforholdsmæssig store og Bæreevnen ringe.

f. Bidrag til Dækkelse af Herredets Udgifter til Vikarløn under længere Sygdomsforfald.

g. Bidrag til Fortsættelsesskoler.

Hvert Herred er berettiget til at erholde tre Fjerdedele af Udgifterne (Skolerum og Indbo ikke medregnede) til en eller flere Fortsættelsesskoler med tilsammen indtil 2 Maaneders Skoletid.

h. Bidrag til Arbeidsskoler.

Enhver Anvisning paa Amtsskolekassen udfærdiges af Amtmanden. Med Regnskabsførelsen, Regnskabets Revision og Decision forholdes efter de Regler, som gjælder for andre Amtskommunen tilhørende Kasser.

Sjette Kapitel.

Om Skolestyret og Tilsynet med Folkeskolen.

§ 47. I ethvert Herred skal der være et Skolestyre bestaaende af:

a. Sognepræsten eller den residerende Kapellan efter Bestemmelse af Biskopen.

b. Formandskabets Ordfører.

c. En Lærer eller Lærerinde i fuldstændig Post, valgt for 2 Aar af Folkeskolens Lærere og Lærerinder i Møde, der ledes af Skolestyrets Formand.

d. Saa mange af Herredsstyrelsen valgte Medlemmer, som denne selv bestemmer. Med Hensyn til disse Medlemmer gjælder de i Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 angaaende Formændenes Ombudstid, Udtrædelse og Gjenvalg foreskrevne Regler.

26 Juni No. 1.

e. Eier af Værk eller Brug, der bekoster egen Folkeskole (§ 42), naar der handles om denne Skoles Anliggender. Er der flere Eiere, møder en af disse efter Overenskomst.

Hvis noget Medlem af Skolestyret ikke tilhører Statskirken, skal han ikke have Adgang til at deltage i Behandlingen af Sager, der vedkommer Undervisningen i Kristendomskundskab.

Skolestyrets Medlemmer vælger sig imellem Formand og Næstformand, hver Gang for ét Aar.

§ 48. Skolestyret har at vaage over alt, som kan tjene til den i nærværende Lov omhandlede Undervisnings Tarv.

Det har at bestyre Herredets Folkeskoler og Fortsættelsesskoler overensstemmende med de i nærværende Lov indeholdte Forskrifter og Herredsstyrelsens i Henhold til samme fattede Beslutninger.

Derhos fører det, overensstemmende med de i næste Kapitel indeholdte Forskrifter, Tilsyn med de Børns Undervisning, som ikke er Elever af Folkeskolen.

Paa Forlangende af Herredsstyrelsen skal Skolestyret være forpligtet til at overtage Bestyrelsen af og Tilsynet med enhver kommunal Skole for Almendannelse.

§ 49. Skolestyret samles efter Formandens Indkaldelse. Ingen gyldig Beslutning kan tages, medmindre over det halve Antal af dets Medlemmer er tilstede. Beslutningerne fattes med Stemmeflerhed. Er Stemmerne lige, gjør Formandens Stemme Udslaget.

Har Formand og Næstformand Forfald, vælger Styret et af sine øvrige Medlemmer til i Mødet at lede Forhandlingerne. Disse indføres i en af Formandskabets Ordfører godkjendt Forhandlingsbog.

§ 50. Skolestyret udarbeider de i § 9 og § 12 omhandlede Skoleplaner med Undervisningsplan og Timefordelingstabel.

Inden nogen af disse Planer sættes i Kraft, skal Overtilsynet have havt Anledning til derom at ytre sig.

Afskrifter af samtlige Planer tilstilles Overtilsynet, Amtsskolestyret og Formandskabet.

§ 51. Skolestyret har hvert Aar inden den af Herredsstyrelsen bestemte Tid at indkomme med Overslag over de Midler, som for det følgende Aar antages fornødne til Bestridelse af Folkeskolens og Fortsættelsesskolens Udgifter.

§ 52. Enhver af et Præstegjelds Præster er berettiget til at føre Tilsyn med Folkeskolens Undervisning i Kristendomskundskab.

§ 53. For hver Skolekreds skal Skolestyret ordne et Tilsynsudvalg, bestaaende af:

a. Et af Skolestyrets valgte Medlemmer som Formand.
b. Tre Medlemmer, valgte i Kredsmøde for et Aar.

Dette Udvalg har at føre stadigt Tilsyn med Skolen og til Skolestyret at afgive de Udtalelser og Oplysninger, som af dette

maatte forlanges, eller hvortil Udvalget selv maatte finde Anledning. 26 Juni
Det paahviler Udvalget at virke for god Skolesøgning og Orden i No. 1.
Skolen og at bidrage til hensigtsmæssig Ordning af Skoleholdet, særlig hvor der er Omgangsskole.

Med Herredsstyrelsens Samtykke kan derhos overdrages Tilsynsudvalget en Del af den Skolestyret tilliggende Myndighed med Hensyn til Skolekassens Midler.

Tilsynsudvalgets Forhandlinger indføres i en af Skolestyrets Formand godkjendt Forhandlingsbog.

For at gyldig Beslutning skal kunne fattes, maa Formanden og mindst to af de valgte Medlemmer deltage i Mødet. I Tilfælde af Stemmelighed gjør Formandens Stemme Udslaget.

§ 54. Udtalelse eller Beslutning i Folkeskolens Anliggender fra en Skolekreds maa for at være gyldig afgives i Kredsmøde.

Kredsmøde ledes af Tilsynsudvalgets Formand og sammenkaldes af denne, naar han finder det hensigtsmæssigt, eller naar det forlanges af Skolestyret eller af mindst fem af Skolekredsens Husfædre. Indkaldelsen til Mødet sker paa den Maade, som i Skoleplanen bestemmes, og med Opgivende af Forhandlingsemnerne.

I Kredsmøde har foruden Kredsens samtlige skattepligtige Indvaanere, der har fyldt fem og tyve Aar, ogsaa de skolesøgende Børns i Kredsen boende Forældre Ret til at deltage. Ved Afgjørelsen af Sager, der medfører Kredsudgifter, deltager dog kun de skattepligtige Medlemmer i Stemmegivningen.

Fællesmøde kan sammenkaldes for flere Kredse til Behandling af fælles Anliggender efter Aftale mellem vedkommende Tilsynsudvalgs Formænd. Formanden i Tilsynsudvalget i den Skolekreds, inden hvilken Fællesmødet afholdes, leder dets Forhandlinger.

Kredsmødets Beslutninger fattes med Stemmeflerhed og indføres i Tilsynsudvalgets Forhandlingsbog. I Tilfælde af Stemmelighed gjør Formandens Stemme Udslaget. Hvor der kræves to Trediedele af de mødendes Stemmer, for at gyldig Beslutning kan fattes, maa mindst Halvdelen af Kredsens i Sagen stemmeberettigede Indvaanere have afgivet Møde og deltaget i Stemmegivningen.

En i Kredsmøde fattet Beslutning kan inden fire Uger af Skolestyret eller af mindst en Fjerdedel af Kredsens i Sagen stemmeberettigede Indvaanere forlanges forelagt nyt Kredsmøde til endelig Behandling.

Skolestyrets Medlemmer og Menighedens Præster har Adgang til at deltage i ethvert Kredsmødes Forhandlinger, dog uden Stemme.

§ 55. Skolestyret har, om det forlanges, aarlig til Overtilsynet at indsende Beretning om Skolevæsenets Tilstand, affattet i foreskreven Form.

Det har derhos hvert femte Aar og tillige, saafremt det af Herredsstyrelsen bestemmes, med kortere Mellemrum at offentliggjøre en almindelig Beretning om Folkeskolens Virksomhed.

26 Juni
No. 1.

Syvende Kapitel.

Om Tilsynet med Børns Undervisning udenfor Folkeskolen.

§ 56. Hvert Aar skal der — inden saadan Tid og paa den Maade, som Skolestyret bestemmer — for hver Skolekreds tilveiebringes Fortegnelse over alle Børn, der er i Alderen syv til femten Aar, med Tilføielse af, hvorvidt og i Tilfælde hvilken Undervisning (privat eller offentlig) ethvert Barn nyder eller har nydt.

§ 57. For de Børns Vedkommende, som ikke nyder Undervisning i Folkeskolen, skal Skolestyret indhente de fornødne Oplysninger om Beskaffenheden af deres Undervisning og, forsaavidt denne ikke findes tilfredsstillende, derom henvende sig til Børnenes Forældre eller Foresatte. Finder det ogsaa efter saadan Henvendelse ikke at have tilstrækkelig Sikkerhed for, at de bliver forsvarlig underviste, har de Ret til at indkalde Børn mellem 8 og 15 Aar til en Prøve, der afholdes af Folkeskolens Lærere eller, naar Forældrene forlanger det, af den, der har besørget Børnenes Undervisning.

Prøven kan ikke fordres aflagt i Sang, Tegning, Legemsøvelser og Haandarbeide.

§ 58. Børn, som har fyldt sit 8de Aar og efter § 10 er berettigede til Undervisning i Folkeskolen, bliver af Skolestyret at henvise til denne, forsaavidt de befindes enten at være uden Undervisning eller ikke at blive forsvarligt underviste i Henhold til nærværende Lovs Fordringer.

Saadan Henvisning finder ogsaa Sted, naar nogen Vedkommende lægger Skolestyret Hindring i Veien for at komme til Kundskab om Beskaffenheden af et Barns Undervisning udenfor Folkeskolen.

De af de her omhandlede Børn, der ikke findes hensigtsmæssig at kunne deltage i Folkeskolens almindelige Undervisning, bliver af Skolestyret at henvise til den i § 7 omhandlede særskilte Undervisning.

§ 59. Naar Skolestyret har tilkjendegivet Forældre eller Foresatte, at et Barn har at søge Folkeskolen, gjælder for dets Udeblivelse samme Ansvar, som naar dens Elever forsømmer Skolen (§ 15).

§ 60. Finder Skolestyret, at noget Barn, som efter § 10 er udelukket fra Undervisning i Folkeskolen, bliver forsømt, kan det paalægge Forældrene eller Forsørgerne at skaffe det den Undervisning i den kristelige Barnelærdom og i saa mange af de i § 6 nævnte lovbefalede Fag, som for Tilfældet synes rimeligt. Efterkommes ikke Paabudet, kan Skolestyret anordne Undervisning paa Vedkommendes Bekostning.

Forældre, Husbonde eller andre, som er i Forældres Sted, bliver Ansvar undergivne efter § 15, hvis Børnene uden fyldest-

gjørende Grund forsømmer den efter nærværende §'s 1ste Led anordnede Undervisning. 26 Juni No. 1

Hindres Undervisningen ved saadant Forhold fra Fabrikeieres eller Arbeidsgiveres Side, som § 16 omhandler, anvendes den sammesteds bestemte Bod.

§ 61. Saafremt det oplyses, at Trang hindrer Forældre eller dem, som er i Forældres Sted, fra at sende noget Barn i Folkeskolen eller fra at skaffe det den i foregaaende § anordnede Undervisning eller fra at forsyne det med de i § 17 omhandlede Læremidler, kan Skolestyret, forsaavidt ikke særskilte Midler for Øiemedet er stillet til dets Raadighed, henvende sig til Fattigkommissionen, der i fornødent Fald har at sætte Vedkommende istand dertil.

§ 62. Findes noget Barns Forældre eller andre, som har det til Opdragelse, at være saa ligegyldige, uordentlige eller lastefulde, eller findes Barnet saaledes stillet, at det bliver eller med Grund maa befrygtes at ville blive enten forsømt eller fordærvet, kan Skolestyret forlange, at Fattigkommissionen skal sørge for at faa det anbragt saaledes, at der samvittighedsfuldt bliver draget Omsorg for dets Opdragelse og Undervisning i Henhold til den paa Stedet gjældende Skolelov.

De hertil medgaaende Udgifter kan fordres Fattigkassen godtgjorte efter de om almindelig Fattigunderstøttelse gjældende Regler.

§ 63. Enhver, som vil overtage Bestyrelsen af privat Skole for Almendannelse for Børn under 15 Aar, har under en Bod af 50 Kroner derom at gjøre Anmeldelse til Herredets Skolestyre.

Personer, hvis moralske Forhold skjønnes at gjøre det uforsvarligt, at de forestaar nogen Skole for Børn, kan af Skolestyret forbydes at modtage Elever, der er yngre end 15 Aar.

Meddeles ikke bestemindre saadanne Børn fremdeles Undervisning paa Vedkommendes Skole, har Skolestyret at opfordre deres Forældre eller Foresatte til at tage dem ud af Skolen og skal i fornødent Fald henvise Børnene til Folkeskolen.

§ 64. Enhver Bestyrer af privat Skole for Almendannelse for Børn under 15 Aar er forpligtet til inden opgiven Tidsfrist at meddele de Opgaver om sin Skole, som Herredets Skolestyre maatte forlange.

I Forsømmelsestilfælde kan Bestyreren ilægges en Bod fra 5 Kroner til 25 Kroner for hver Uge.

Ottende Kapitel.

Om Overtilsynet.

§ 65. De nu ansatte Skoledirektører har, hver for sit Distrikt, som Overtilsyn at vaage over, at nærværende Love Forskrifter bliver gjennemførte.

26 Juni No. 1.

Hvorledes det, efterhvert som de nu ansatte Skoledirektører afgaar, bliver at forholde med Overtilsynet for Folkeskolen, bestemmes af Kongen med Storthingets Samtykke.

Biskop og Provst deltager i Overtilsynet med Undervisningen i Kristendomskundskab.

§ 66. Skoledirektøren har ved Omreise og Ophold i sit Distrikt at gjøre sig bekjendt med Skolevæsenets Tilstand og Folkeskolernes Virksomhed samt at gaa Skolestyret og Lærerne tilhaande med Raad og Veiledning.

Han har at give Biskopen Anledning til at udtale sig om enhver af ham behandlet Sag, der vedkommer Undervisningen i Kristendomskundskab, inden han afslutter Sagens Behandling.

Forøvrigt har Skoledirektøren at udføre de Forretninger i Skolevæsenets Tjeneste, som maatte blive ham ved Lov paalagte eller af vedkommende overordnede Myndighed overdragne.

Biskop og Skoledirektør har Adgang til at deltage i ethvert Skolestyres og Kredsmødes samt enhver Herredsstyrelses Forhandlinger om Skolevæsenets Anliggender, dog uden Stemme.

Derhos har Skoledirektøren Adgang til paa samme Maade at deltage i Amtsformandskabets og Amtsskolestyrets Forhandlinger.

§ 67. Overtilsynet kan forlange, at Skolestyret skal tilsige til Overhøring Folkeskolens Elever og andre Børn mellem 8 og 15 Aar, om hvis Undervisning Skolestyret har henvendt sig eller besluttet at henvende sig til deres Forældre eller Foresatte (§ 57).

§ 68. Folkeskolens Overtilsyn er forpligtet til, forsaavidt Bestemmelse derom optages i vedkommende Skoleplan, at overtage Overtilsynet med enhver kommunal Skole for Almendannelse.

§ 69. For hvert Amt skal der være et Amtsskolestyre, bestaaende af 3 Medlemmer, der vælges af Amtsformandskabet. Valget gjælder for 4 Aar, saaledes at afvexlende 2 og 1 aftræder hvert andet Aar, første Gang 2 efter Lodtrækning.

Ved hvert Valg kaares tillige 2 Suppleanter. Ingen er pligtig til at modtage nyt Valg førend efter Forløbet af en ligesaa lang Tid som den, i hvilken han har forrettet.

Amtsskolestyret vælger selv sin Formand og Næstformand, hver Gang for et Aar.

Der tilkommer Amtsskolestyrets Medlemmer saadan Skydsgodtgjørelse og Kostpenge som for Amtsformandskabsmedlemmer bestemt.

§ 70. Amtsskolestyret har at varetage de i denne Lov omhandlede for Amtet fælles Skoleanliggender. Navnlig har det hvert Aar inden den Tid, som af Amtmanden fastsættes, at afgive Forslag til Amtsskolekassens Indtægter og Udgifter. I den Anledning har det at æske Erklæringer fra de enkelte Herreder og angaaende disse at indhente foreløbig Udtalelse fra Overtilsynet, som i betimelig Tid bliver at underette om det Møde, da Sagen vil blive taget under Behandling til Afgivelse af Forslaget.

Amtsskolestyret har at skaffe sig det for Udførelsen af sit Hverv fornødne Kjendskab til Folkeskolen og Fortsættelsesskolerne inden Amtet. Til Hjælp ved Udførelsen af Tilsyn med Folkeskolen har det, forsaavidt de fornødne Midler dertil er bevilgede, at ansætte en Amtsinspektør og træffe Bestemmelser angaaende dennes Virksomhed. Bliver det paalagt Amtsinspektøren at afgive Beretning om sin Virksomhed, har Amtsskolestyret at fremsende Afskrift af samme til Overtilsynet. 26 Juni No. 1.

§ 71. Overtilsynet har aarlig til Kirke- og Undervisningsdepartementet at afgive Beretning om Skolevæsenets Tilstand i Distriktet.

Niende Kapitel.

Forskjellige Bestemmelser.

§ 72. Som Lærebøger i Kristendomskundskab maa kun bruges de af Kongen godkjendte.

Ved Undervisningen i andre Fag maa ikke benyttes Lærebøger, der indeholder noget, som nedbryder Agtelsen for Statens Love eller Kirkens Bekjendelse.

Inden Skolestyrets Beslutning om Indførelse af nogen Lærebog iværksættes, skal Overtilsynet være givet Anledning til at udtale sig om Sagen.

Viser det sig fornødent for Overtilsynet at kræve Domstolenes Afgjørelse for at faa en Lærebog affattet i Henhold til nærværende §'s Bestemmelser, kan det forbyde dens Brug, indtil endelig Dom er falden.

§ 73. Undervisningen skal foregaa i det norske Sprog.

I de blandede Sprogdistrikter i Tromsø Stift kan Kirke- og Undervisningsdepartementet efter Forslag af Skolestyret, og efterat Overtilsynet har havt Anledning til at udtale sig, bestemme, at Lappisk og Kvænsk kan benyttes som Hjælpesprog ved Undervisningen, og at der kan anvendes Læse- og Lærebøger med lappisk eller kvænsk Text ved Siden af den norske.

§ 74. Forsaavidt de Bestemmelser om Orden og Tugt, der af Skolestyret fastsættes for et Herreds Folkeskoler, giver Adgang til at anvende legemlig Straf, kan dette kun ske efter Samraad med og i Overvær af et af Tilsynsudvalgets Medlemmer eller en Medlærer.

Inden Skolestyret fatter Bestemmelse herom, skal Kredsens Erklæring være indhentet. Er denne afgivet med to Trediedele af de mødendes Stemmer, skal den af Skolestyret tages tilfølge.

Legemlig Straf maa ikke tildeles Piger over 10 Aar.

§ 75. Spørgsmaal om at fraskille Folkeskolen Jordvei eller Hus, der er erhvervet for samme, behandles efter Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 § 39.

26 Juni No. 1.

§ 76. Herredsstyrelsen afgjør, hvorvidt de Beløb, der forskudsvis er udlagte i Henhold til §§ 7, 17 og 60, bliver at indkræve. Inddrivelsen sker ved Udpantning.

§ 77. Bøder efter nærværende Lov forelægges af Skolestyret og tilfalder Herredskassen.

De indtales ved Politiret.

§ 78. Det paaligger Embeds-, Ombuds- og Bestillingsmænd, hver i sin Stilling, uden særskilt Godtgjørelse at yde Skolestyret, Amtsskolestyret og Overtilsynet den fornødne Bistand.

Navnlig har Politiet at meddele Skolestyret Underretning, saasnart nogen Elev af Folkeskolen indkaldes for samme.

§ 79. Den til en Folkeskole fornødne Tomt, Legeplads og Veigrund kan i Mangel af mindelig Overenskomst af Kongen bestemmes afgivet efter Taxt, som afholdes efter Forskrifterne i Lov om tvungen Afstaaelse af Grund til Gaardsveie paa Landet af 17de Juni 1869 § 3.

§ 80. Et Herred kan deles i flere Skolekommuner, naar Kongen deri samtykker.

I dette Tilfælde overtages de Herredsstyrelsen ved denne Lov tillagte Forretninger af vedkommende Afdelinger af Herredsstyrelsen (Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 § 20) og de Herredet paahvilende Forpligtelser og Udgifter til Folkeskolen af Skolekommunen.

Hvor et Herred indbefatter flere Skolekommuner eller en Skolekommune flere Herreder, vedbliver saadan Ordning, indtil der, i første Tilfælde af vedkommende Afdelinger af Herredsstyrelsen, i sidste Tilfælde af vedkommende Herredsstyrelser med Kongens Samtykke, anderledes bestemmes.

Hvor en Skolekommune omfatter flere Præstegjeld, er det overladt til Kongen at give saadanne særskilte Forskrifter, som han paa Grund deraf finder tjenligt med Hensyn til de geistlige Embedsmænds Deltagelse i de Skolevæsenet vedkommende Forretninger.

Paa Andragende fra Eier af Værk eller Brug, der bekoster særskilt Skole, eller fra en Skolekreds, der i Henhold til nærværende Lovs § 43 danner et fra det øvrige Herred adskilt Distrikt, eller fra vedkommende Herredsstyrelse, kan Kongen, efter at have indhentet den anden Parts Erklæring om Sagen, bestemme, at vedkommende Skole eller Distrikt indlemmes i Herredets Folkeskole.

§ 81. For de Landdistrikter, der ikke har eget Formandskab og i Skolevæsenets Anliggender er forenede med et Kirkesogn i en Kjøbstad, har Kirke- og Undervisningsdepartementet efter Andragende af Vedkommende at afgjøre, om og hvorvidt de i nærværende Lov indeholdte Bestemmelser skal komme til Anvendelse.

Saadan Forening vedbliver, indtil Kongen efter Andragende fra nogen Vedkommende anderledes bestemmer.

§ 82. Naar nogen Del af et Herred paa Grund af sin Bebyggelse og Beboernes Næringsvilkaar er at ligestille med en Kjøbstad, kan det paa Andragende fra Herredsstyrelsen af Kongen bestemmes, at Folkeskolen for en saadan Del af Herredet bliver at ordne helt eller delvis efter de om Folkeskolen i Kjøbstæderne gjældende Bestemmelser. 26 Juni No. 1.

§ 83. De Lærere, der er ansatte, for denne Lov træder i Kraft, har Adgang til at vælge mellem Aflønning efter de nugjældende Regler eller efter denne Lovs Forskrifter.

§ 84. Nærværende Lovs Bestemmelser bliver efter Kongens nærmere Anordning snarest mulig at sætte i Kraft og i sin Helhed at gjennemføre inden 5 Aar fra 1ste Juli d. A.

Dog kan Kongen naar Lovens Gjennemførelse i et Amt er forbundet med særegne Vanskeligheder, paa Andragende fra vedkommende Amtsformandskab, for saadant Amt eller Del deraf forlænge den nævnte Tidsfrist med indtil 5 Aar.

De hidtil gjældende Lovbestemmelser om Almueskolevæsenet paa Landet ophæves, efterhvert som nærværende Lovs Bestemmelser træder i Kraft.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Kongelig Resolution*), hvorved er bestemt: 26 Juni

1. — — — — (ang. Sanktion af Loven om Folkeskolen paa Landet) — — —.
2. At ovennævnte Lov befales sat i Kraft fra 1ste Januar 1890, saaledes at det ved Loven anordnede Skolestyre fra dette Tidspunkt begynder sin Virksomhed, og at Overtilsynet med Folkeskolen paa Landet fra samme Tid overgaar til Skoledirektørerne.
3. At Kirke- og Undervisnings-Departementet bemyndiges til forøvrigt at afgive de fornødne Bestemmelser om Lovens Gjennemførelse inden den ved Loven fastsatte Tidsfrist.

Lov om Folkeskolen i Kjøbstæderne.*)[1] 26 Juni No. 2.

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 15de Juni dette Aar, saalydende:

1ste Kapitel.

Om Folkeskolerne, deres Formaal og Indretning.

§ 1. I enhver Kjøbstad skal der være det fornødne Antal Folkeskoler, hvis Formaal det skal være at medvirke til Børnenes

[1]) Se Oth. Prp. No. 7 og Indst. O II B for 1889 samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Oth. S. 576—610 og i Lth. S. 108—114.

*) Bekjendtgj. 1 Juli i Lovt. 1ste Afd. No. 16.

26 Juni No. 2.

kristelige Opdragelse og til at meddele dem den Almendannelse, som bør være fælles for alle Samfundets Medlemmer.

Skolen er syvaarig, beregnet paa Børn mellem syv og fjorten Aar.

§ 2. Enhver Folkeskole skal have tre Afdelinger, nemlig:

Første (nederste) Afdeling, beregnet paa Børn fra 7—10 Aar.

Anden Afdeling, beregnet paa Børn fra 10—12 Aar.

Tredie Afdeling, beregnet paa Børn fra 12—14 Aar.

§ 3. I de to første Afdelinger skal Undervisningen meddeles daglig i tilsammen 24 Timer ugentlig. Dog kan Antallet af de ugentlige Timer i en eller flere Klasser af første Afdeling efter Forslag fra Skolestyret af Kommunebestyrelsen nedsættes indtil 18 Timer.

For tredie Afdeling bestemmes Antallet af de ugentlige Undervisningstimer af Kommunebestyrelsen efter Forslag af Skolestyret. Det maa dog ikke være over 24 eller under 18.

For tredie Afdeling eller enkelte Klasser af samme kan Skolestyret, hvor Forholdene gjør det ønskeligt, samle det hele aarlige Timetal paa enkelte Tider af Aaret.

§ 4. Undervisningsgjenstandene skal være:

I første Afdeling: Kristendomskundskab, Norsk, Historie, Jordbeskrivelse, Regning, Skrivning, Sang, Legemsøvelser samt Haandarbeide; det sidste Fag for Piger og, forsaavidt Kommunebestyrelsen saa bestemmer, tillige for Gutter.

I anden Afdeling: de for første Afdeling bestemte Undervisningsgjenstande, Haandarbeide saavel for Piger som Gutter, samt Naturkundskab, Rumlære og Tegning.

I tredie Afdeling: Kristendomskundskab, Norsk og Historie, heri indbefattet Kjendskab til vor borgerlige Samfundsordning, Naturkundskab, heri indbefattet Grundtræk af Sundhedslæren, Regning samt saa mange af de øvrige ovenfor nævnte Fag, som i Skoleplanen bestemmes.

Under Legemsøvelser kan i tredie Afdeling medtages forberedende Skydeøvelser.

Skolestyret kan fritage Skolebørn for Undervisning i enkelte Fag eller enkelte Timer, naar de paa Grund af tungt Nemme eller svag Helbred har vanskeligt ved at følge med i dem alle, eller naar andre særlige Omstændigheder maatte være tilstede. Dissenteres Børn bliver paa Forældrenes Forlangende helt eller delvis at fritage for Undervisningen i Kristendomskundskab.

§ 5. Ved Skolebørnenes Fordeling i Klasser er at iagttage:

a. Antallet maa ikke i nogen Klasse overstige 40 undtagen midlertidig eller af tvingende økonomiske Hensyn, og det maa aldrig være høiere end 50.

b. Hver af Skolens tre Afdelinger skal i Regelen have særskilt Undervisning, dog kan Klasser af forskjellige Afdelinger under-

vises sammen, hvor saadant af økonomiske Hensyn findes for- 26 Juni
nødent. No. 2.

§ 6. For Børn, som Skolestyret ikke finder hensigtsmæssig kan deltage i den almindelige Skole, skal der, naar Kommunebestyrelsen dertil har givet sit Samtykke, anordnes særskilt Undervisning.

De Udgifter, som herved paadrages Kommunen, kan fordres helt eller delvis godtgjorte af vedkommende Forsørgere.

§ 7. Den særskilte Undervisning ordnes af Skolestyret. Gives den i særegne Klasser, uden Forbindelse med den almindelige Skole, maa Antallet af de ugentlige Undervisningstimer ikke for noget Barn overskride 24.

§ 8. Efter Kommunebestyrelsens Bestemmelse kan en frivillig Undervisning forbindes med Folkeskolens anden eller tredie Afdeling eller med begge, dog saaledes, at den meddeles udenfor den til Folkeskolens lovbefalede Undervisning bestemte Tid, at den sidstnævnte Undervisning ikke derved lider, samt at den samlede Undervisningstid ikke kommer til at udgjøre over 30 Timer ugentlig. I den frivillige Undervisningstid kan optages Undervisning i fremmede Sprog.

§ 9. Ethvert i Kjøbstaden boende Barn er berettiget til, uden at derfor erlægges Godtgjørelse, i Alderen mellem $6^1/_2$ og 15 Aar at erholde Undervisning i Folkeskolen i syv Skoleaar, medmindre de

a. formedelst aandelig eller legemlig Mangel ikke kan følge med i Undervisningen;
b. lider af smitsom Sygdom eller andet legemligt Onde, der kan befrygtes at ville udøve skadelig Virkning paa de øvrige Skolebørn, eller
c. viser saa slet Opførsel, at de øvrige Skoleborn derved udsættes for skadelig Paavirkning.

§ 10. Forat et Barn kan optages eller opflyttes i en høiere Klasse, maa det i det væsentlige have naaet Maalet for Undervisningen i den foregaaende Klasse.

§ 11. Uden Hensyn til Forskrifterne i foregaaende § kan dog ethvert Barn, der ved Optagelses- eller Opflytningstiden har fyldt sit 13de Aar, naar Forældrene dertil giver sit Samtykke, indtages i tredie Afdeling, forsaavidt det antages at kunne følge med i den Undervisning, som der meddeles; er denne Betingelse tilstede, og Forældre eller Foresatte fremsætter Forlangende derom, skal det indtages i denne Afdeling.

Ovenstaaende Bestemmelse bliver at anvende saaledes, at ethvert Barn, hvis Fødselsdag indtræffer inden et halvt Aar efter den bestemte Opflytningstid, betragtes, som om det allerede da var fulde 13 Aar.

§ 12. Skolens Ferier skal, samtlige bestemte Fridage deri medregnede, i Regelen udgjøre 12 Uger; dog kan de, hvor Forholdene gjør det ønskeligt, forlænges indtil 16 Uger.

26 Juni No. 2.

§ 13. De nærmere Forskrifter om Ordningen af en Kjøbstads Folkeskoler (§§ 3 og 8) optages i Skoleplanen (§ 43), deriblandt Bestemmelser om:

a. Antallet af opadstigende Klasser.

b. Optagelse, Opflytning, og hvorvidt der skal afholdes Aarsprøve og i Tilfælde dennes Ordning.

Begyndere skal i Regelen kun optages ved Skoleaarets Begyndelse.

c. Skolens Fag og Maalet for Undervisningen i hvert af disse med Undervisningsplan og Timefordelingstabel.

Som Maal for Undervisningen i Kristendomskundskab fastsættes sikkert Kjendskab til det væsentlige Indhold af den bibelske Historie, til de vigtigste Begivenheder af Kirkens Historie samt til den kristelige Barnelærdom efter den evangelisk-lutherske Bekjendelse.

d. Skolens Orden og Tugt, Undervisningens Begyndelse eller Afslutning med Bøn og Salmesang eller en af Delene, Undervisningstidens Fordeling paa For- og Eftermiddag samt om Fritiden mellem de enkelte Undervisningstimer.

e. Skolens Ferier.

f. Hvorvidt der bliver at afholde Afgangsprøve og i Tilfælde Ordningen af denne.

g. Formen for Skolens Afgangsvidnesbyrd.

h. De i § 47 omhandlede Tilsynsudvalg og deres Virksomhed.

§ 14. De Rum, der bruges til Folkeskolerne, skal være tilstrækkelig store og for Øiemedet tjenlige. Hver Skole skal være forsynet med fornødent Indbo og Legeplads samt med de Læremidler, som tiltrænges til fælles Brug ved Undervisningen.

Inden nogen Plan for Opførelse af ny Skolebygning bliver vedtagen, skal Sundhedskommissionen og Overtilsynet have havt Anledning til at udtale sig om den. Ligeledes skal der gives Sundhedskommissionen Anledning til at udtale sig om de øvrige Rum, som agtes benyttede til Skolen. Til Skole maa intet Rum eller Hus benyttes, mod hvis Brug i dette Øiemed Sundhedskommissionen har nedlagt Forbud.

Til at føre stadigt Tilsyn med Skolens Sundhedsforhold skal Skolestyret antage en Læge, saafremt Kommunebestyrelsen dertil har givet sit Samtykke.

§ 15. Som Bidrag til Aflønning af de ved Folkeskolen ansatte Lærere erholder enhver Kjøbstad, forsaavidt den laveste Aarsløn for fuldstændig Lærerpost (§§ 23 og 24) udgjør mindst Kr. 0.50 for hver Posten tillagt Undervisningstime, ved hvert Halvaars Udgang af Statskassen en Fjerdedel af den udredede Lærerløn, dog ikke over det Beløb, der svarer til gjennemsnitlig Kr. 0.20 for hver Time, hvori der efter Skoleplanen i Henhold til nærværende

Lovs §§ 3, 6, 7 og 8 skal meddeles Undervisning i Kjøbstadens Folkeskoler. 26 Juni No. 2.

Hvad der foruden dette Bidrag og andre Indtægter, som maatte være Folkeskolen tillagte, udkræves til Bestridelse af Folkeskolens Udgifter, udredes af Bykassen efter Bevilgning af Kommunebestyrelsen.

Andet Kapitel.

Om Elevernes Skolepligt m. v.

§ 16. Intet Barn, som er Elev af Folkeskolen, maa være fraværende fra samme, medmindre det er hindret ved Sygdom eller andet Forfald, som kjendes gyldigt, eller dertil har faaet Skolens Tilladelse.

§ 17. Giver Forældre, Husbonde eller andre, som er i Forældres Sted, ikke fyldestgjørende Grunde for en Elevs Udeblivelse fra den i § 3 omhandlede Undervisning, og Formaning og Advarsel forgjæves er anvendt, kan de illægges en Bod fra 1 til 25 Kroner.

Forsømmer nogen Elev gjentagende den frivillige Undervisning (§ 8) uden gyldigt Forfald eller uden Tilladelse, kan Eleven nægtes Adgang til denne Undervisning.

§ 18. Fabrikeier eller anden Arbeidsgiver maa, inden han tager i Arbeide noget Barn mellem $6^1/_2$ og 15 Aar, undersøge, om det er Elev af Folkeskolen, og isaafald afkræve det en Bevidnelse, der udviser dets Undervisningstid. Lignende Bevidnelse skal ogsaa senere afkræves Barnet ved hvert Skoleaars Begyndelse. Skolestyret sørger for, at denne Bevidnelse paa Forlangende bliver ham meddelt.

Lader han et saadant Barn beskjæftige saaledes, at det hindres i at faa Undervisning i de bestemte Timer eller i at forberede sig dertil, bliver han at ilægge en Bod af indtil 100 Kroner.

§ 19. Hvis vedkommende Forældre eller Forsørgere ikke forsyner et Barn, som er Elev af Folkeskolen, med de Lære-, Læse- og Skrivebøger samt lignende Undervisningsmidler, som det er paalagt Skolens Elever at skaffe, kan det manglende, efterat Advarsel forgjæves er anvendt, skaffes for deres Regning ved Skolestyrets Foranstaltning.

Hvis det oplyses, at vedkommende Forsørgeres Trang eller mislige Forhold hindrer nogen Elev i ordentlig at søge og udnytte Folkeskolen, forholdes efter §§ 54 og 55.

§ 20. Flytter et Barn, som er Elev af Folkeskolen, over i en anden Skolekommune, har Skolen at anmelde dette for vedkommende Skolestyre.

26 Juni
No. 2.

Tredie Kapitel.

Om Folkeskolens Lærerposter.

§ 21. Undervisningen i Folkeskolen skal henlægges til fuldstændige Lærerposter, der med de i § 30 omhandlede Undtagelser holdes fast besatte.

Dog kan Lærerposter, hvortil der alene er henlagt Undervisning i Sang, Legemsøvelser, Tegning og Haandarbeide, indrettes som Timelærerposter. Derhos kan Timeundervisning anvendes, forsaavidt det ved en Skole ledige Timetal er for lidet for en fuldstændig Lærerpost.

Lærer eller Lærerinde i fuldstændig Lærerpost, der i Henhold til § 33 har at overtage Bestyrelsen af eller Tilsynet med en eller flere af en Kjøbstads Folkeskoler, kan tillægges en kortere Undervisningstid end for saadan Lærerpost almindelig bestemt.

§ 22. Lærerposterne kan indrettes for Lærere og Lærerinder; dog skal ved enhver Folkeskole være mindst én Lærer og mindst én Lærerinde.

§ 23. For de fuldstændige Lærerposter fastsættes Lønningsvilkaarene ved en Vedtægt. Forslag til Lønningsvedtægt udarbeides af Skolestyret og bliver, efterat Overtilsynet har havt Anledning til derom at udtale sig, at forelægge Kommunebestyrelsen.

Den af Kommunebestyrelsen fattede Beslutning meddeles Overtilsynet. Finder dette derved noget at erindre, har det med Skolestyrets fornyede Betænkning at lade Sagen igjen forelægge Kommunebestyrelsen til endelig Afgjørelse.

§ 24. Ved Lønningsvedtægten bliver de fuldstændige Lærerposter, hvor deres Antal er 3 eller derover, at henføre til mindst 2 Lønningsgrupper.

Laveste Løn inden en høiere Lønningsgruppe maa idetmindste være ligesaa stor som den høieste Løn, der efter Vedtægten kan opnaaes inden den næst lavere Gruppe.

I laveste Lønningsgruppe kan der af samtlige fuldstændige Lærerposter optages høist to Trediedele, saaledes at Brøk regnes for en hel.

Lærerindeposter maa ikke være henførte til en høiere Gruppe i stærkere Forhold — i Forhold til sit hele Antal — end Lærernes Poster.

Enhver Vedtægt skal fastsætte:

a. Det ugentlige Timetal, som skal kunne tillægges fuldstændig Lærerpost.
b. Mindste Løn inden hver Gruppe.
c. Lønstillæg og den Tjenestetid, der kræves for at opnaa samme.

Hver Lærer og Lærerinde i laveste Gruppe har Ret til efter den fastsatte Tjenestetid at erholde mindst 2 Lønstillæg.

d. Hvorledes der skal forholdes med Godtgjørelse til Vikar, naar Lærer eller Lærerinde har Sygdomsforfald. 26 Juni No. 2.

Vedtægtens Bestemmelser kan affattes særskilt for Lærere og Lærerinder.

I Vedtægten bestemmes, om nogen af de i § 25 omhandlede Lærerposter bliver at henføre til høiere Lønningsgruppe, samt om de fuldstændige Lærerposter, som ved Vedtægtens Udfærdigelse maatte være ledige, skal — alle eller nogle — henføres til en høiere Gruppe. I dem af Lærerposterne i høiere Lønningsgruppe, for hvis Vedkommende saadan Bestemmelse ikke er afgivet, skal der, uanseet Forskrifterne i §§ 29 og 31, oprykke et tilsvarende Antal af de allerede ansatte Lærere eller Lærerinder i den Orden, hvori de er høiest lønnede. Maa der gjøres Valg mellem flere lige aflønnede, foretages dette efter de i § 31 for Lærerposters Besættelse foreskrevne Regler.

§ 25. Forsaavidt fuldstændig Lærerpost (§ 21) er eller efter Overenskomst mellem de ansættende Myndigheder bliver forenet med Kirkesanger-, Organist- eller anden kirkelig Stilling, bliver det ved Lønningsvedtægten at afgjøre, hvorvidt nogen Nedsættelse i de almindelige Lønningsvilkaar skal finde Sted paa Grund af det mindre Timetal, som tillægges vedkommende Lærerpost.

§ 26. Inden Kommunebestyrelsen fatter Beslutning om noget Forslag til Forandring i Vedtægtens Bestemmelser, skal Skolestyret og Overtilsynet have havt Anledning til derom at ytre sig.

Den fattede Beslutning undergives Overtilsynets Behandling efter Reglerne i § 23, sidste Led.

Forandring i en gjældende Lønningsvedtægt kan ikke gjøres gjældende til Skade for nogen allerede ansat Lærer eller Lærerinde.

§ 27. Timelærere og vikarierende Lærere aflønnes efter Kommunebestyrelsens Bestemmelse.

§ 28. Som Lærer i Folkeskolen maa kun ansættes den, der taler Landets Sprog og fyldestgjør de i Grundlovens § 92 Litr. a.—d. opstillede Krav.

Ingen kan erholde Ansættelse i fuldstændig Lærerpost, medmindre han tilhører Statskirken.

Ingen kan erholde fast Ansættelse som Lærer i Folkeskolen før det fyldte 20de Aar.

Derhos kræves, forat nogen skal erholde fast Ansættelse:

Vidnesbyrd for at have bestaaet

1. en ved Lov bestemt Afgangsprøve ved et Lærerseminarium eller en dertil svarende Prøve; eller
2. den for Adgang til Universitetet anordnede Prøve i Forbindelse med den eller de Tillægsprøver, der bestemmes ved Lov.

Den, der ved den offentlige Lærerprøve fremlægger fyldestgjørende Vidnesbyrd for længere Tids Virksomhed som Lærer ved offentlig eller privat Skole, kan fritages for den praktiske Del af de foran nævnte Prøver.

26 Juni
No. 2.

Fjerde Kapitel.

Om Læreres Ansættelse og retlige Stilling.

§ 29. Lærerpost ved Folkeskolen kundgjøres ledig af Skolestyret med Opgivende af Postens Vilkaar og Ansøgningstiden.

Undtagelse kan dog ske for Timelærerposters Vedkommende samt ved Antagelse af vikarierende eller andre midlertidige Lærere eller Lærerinder.

§ 30. Kommunebestyrelsen kan, efter at have indhentet Skolestyrets Erklæring, bestemme, at indtil Trediedelen af de fuldstændige Lærerposter i høiere Lønningsgrupper og indtil Halvdelen af Lærerposterne i laveste Lønningsgruppe skal holdes besat paa 3 Maaneders Opsigelse.

De øvrige fuldstændige Lærerposter bliver fast at besætte.

I en til fast Besættelse bestemt Lærerpost af laveste Gruppe kan Lærer eller Lærerinde, der ikke tidligere har været ansat i fuldstændig Lærerpost i Folkeskolen, overensstemmende med de i § 31 indeholdte Regler ansættes paa Prøve, dog ikke for længere Tid end et Aar.

Reises der inden Prøvetidens Udløb Tvivl om, hvorvidt Vedkommende bør vedblive, afgjøres ogsaa dette efter § 31. I modsat Fald bliver Ansættelsen at betragte som endelig.

§ 31. Samtlige Lærerposter besættes af Skolestyret.

Inden dette meddeler nogen Beskikkelse i en fuldstændig Lærerpost, har det at forelægge Overtilsynet sin Beslutning om sammes Besættelse. Finder dette, at en anden af Ansøgerne er at foretrække, og Skolestyret fastholder sin Beslutning, kan Overtilsynet forelægge Sagen for Kjøbstadens Formandskab, og er dette enigt med Overtilsynet, har Skolestyret at ansætte den af Overtilsynet foretrukne Ansøger.

Om Besættelsen af de øvrige Lærerposter bliver Indberetning at afgive til Overtilsynet.

§ 32. Melder der sig ikke nogen til Ansættelse skikket Ansøger til Lærerpost, som efter § 29 har været kundgjort ledig, har Skolestyret til Overtilsynet at indberette, hvorledes det agter at lade Lærerposten midlertidig betjene.

§ 33. Lærer eller Lærerinde er forpligtet til ikke alene ved sin Undervisning, der skal være i Overensstemmelse med Undervisningsplanen og de indførte Lærebøger, men ogsaa ved Gjennemførelsen af Skolens Bestemmelser om Orden og Tugt at medvirke til Skolebørnenes Opdragelse som Kristne og Medlemmer af det norske Statssamfund.

Det paaligger enhver af dem at virke for, at Skolen bliver stadig søgt af sine Elever, samt forøvrigt at have sin Opmærksomhed henvendt paa deres Forhold udenfor Skolen.

De har efter Skolestyrets Paalæg:

a. at overtage Bestyrelsen af eller Tilsynet med en eller flere af Kjøbstadens Folkeskoler; 26 Juni No. 2.
b. at være Klasseforstandere for en eller flere Klasser;
c. at overtage Timer i Folkeskolens Fag ved den i §§ 6, 7 og 8 omhandlede Undervisning;
d. at bistaa ved de i § 50 omhandlede Prøver for Børn, som undervises udenfor Folkeskolen, samt ved de paa Overtilsynets Forlangende berammede Overhøringer (§ 60).

De skal derhos forøvrigt rette sig efter de Bestemmelser, som i Medfør af nærværende Lov optages i Skolens Plan eller gives af Skolestyret ved almindelig Forskrift eller ved særskilt Beslutning.

§ 34. Lærer eller Lærerinde, som ikke har fast Ansættelse, kan af Skolestyret opsiges med 3 Maaneders Frist, forsaavidt ikke andet Vilkaar ved Ansættelsen er bestemt.

De fast ansatte Lærere eller Lærerinder kan, naar de viser Udueligbed eller lægger for Dagen utilbørligt Forhold i Tjeneste eller Liv, eller naar deres Forhold forøvrigt gjør dem uskikkede til forsvarligt at røgte sin Lærergjerning, afskediges af Skolestyret, naar dette og Overtilsynet, efterat Vedkommende er givet Anledning til at udtale sig, deri er enige.

For grove Forseelser kan Skolestyret straks fjerne en Lærer eller Lærerinde fra Virksomhed i Skolen, indtil Afskedigelse kan finde Sted eller Dom blive erhvervet. Vedkommende nyder fuld Løn, indtil Forholdet er paakjendt ved endelig Dom eller Afskedigelse har fundet Sted.

§ 35. Lærer eller Lærerinde er forpligtet til at give 2 Maaneders Opsigelse.

§ 36. Lærer eller Lærerinde kan forlange den optjente Løn udbetalt ved hver Maaneds Udgang.

Femte Kapitel.

Om Skoleraad.

§ 37. Samtlige ved en Kjøbstads Folkeskoler ansatte Lærere og Lærerinder danner et Skoleraad til fælles Overlægning om de nævnte Skolers Anliggender. Er Skoleinspektør beskikket (§ 44), er han Medlem af Skoleraadet og dets Formand. I andet Fald opnævner Skolestyret et Medlem af Skoleraadet til Formand.

Hvis Antallet af Lærere og Lærerinder i en Kjøbstad er over 60, kan Skolestyret bestemme, at Skoleraadet dannes, foruden af Skolebestyrerne, af et Udvalg, bestaaende af Lærere og Lærerinder i Forhold til deres respektive Antal, dog tilsammen ikke under 60. Medlemmerne vælges i særskilte Møder af Lærere og Lærerinder. Valget gjælder for 2 Aar; hvert Aar afgaar Halvdelen af de valgte, første Gang efter Lodtrækning. De afgaaende kan gjenvælges og er forpligtede til at modtage Gjenvalg.

26 Juni No. 2.

Ligeledes kan Skolestyret bestemme, at der for hver Skole eller for de flere Skoler, der holdes i samme Bygning, skal være et Lærerraad, bestaaende af vedkommende Lærere og Lærerinder. Formand i Lærerraadet er efter Skolestyrets Bestemmelse Skoleinspektøren, Skolens Bestyrer eller et af Skolestyret opnævnt Medlem. Lærerraadets Forretningsorden bestemmes af Skolestyret.

§ 38. Skoleraadets Medlemmer er forpligtede til at samles til visse af det selv vedtagne Tider og forøvrigt efter Formandens Indkaldelse.

Formanden er forpligtet til at sammenkalde Skoleraadet, naar Forlangende er fremkommet fra Skolestyret.

Ingen gyldig Beslutning kan tages af Skoleraadet, medmindre over det halve Antal Medlemmer er tilstede. Beslutningerne fattes med Stemmeflerhed. Er Stemmerne lige delte, gjør Formandens Stemme Udslaget.

Forhandlingerne i Skoleraadets Møder indføres i en af Skolestyrets Formand godkjendt Forhandlingsbog.

§ 39. Skoleraadet skal af Skolestyret høres i enhver Sag, der angaar:

a. Folkeskolens almindelige Ordning (§ 13 a og b);
b. almindelige Bestemmelser om Orden og Tugt;
c. Lærebøger og Undervisningsplan.

Det er forpligtet til paa Skolestyrets Forlangende at ytre sig om enhver Skolesag.

Sjette Kapitel.

Om Skolestyret og Tilsynet med Folkeskolen.

§ 40. I hver Kjøbstad skal der være et Skolestyre, bestaaende af:

a. En Præst i selvstændigt Embede for hvert Sognekald, dog ikke over 3. De i Tilfælde fornødne Valg foretages af Biskopen, hver Gang for 2 Aar.
b. Et Medlem af Formandskabet, som dette vælger ved hvert Aars Begyndelse.
c. Saa mange af Kommunebestyrelsen valgte Medlemmer, som denne selv bestemmer. Med Hensyn til disse Medlemmer gjælder de i Lov om Formandskaber i Kjøbstæderne af 14de Januar 1837 angaaende Formændenes Ombudstid, Udtrædelse og Gjenvalg foreskrevne Regler.

Skolestyrets Medlemmer vælger sig imellem Formand og Næstformand, hver Gang for et Aar.

Et Medlem af Magistraten og Skoleraadets Formand deltager i Skolestyrets Forhandlinger, dog uden Stemme.

Hvis noget Medlem af Skolestyret ikke tilhører Statskirken, har han ikke Adgang til at deltage i Behandlingen af nogen Sag, der vedkommer Undervisningen i Kristendomskundskab.

§ 41. Skolestyret har at vaage over alt, som kan tjene til den i nærværende Lov omhandlede Undervisnings Tarv. 26 Juni No. 2.

Det har at bestyre Kjøbstadens Folkeskoler overensstemmende med de i nærværende Lov indeholdte Forskrifter og Kommunebestyrelsens i Henhold til samme fattede Beslutninger.

Derhos fører det, overensstemmende med de i næste Kapitel indeholdte Forskrifter, Tilsyn med de Børns Undervisning, som ikke er Elever af Folkeskolen.

Paa Forlangende af Kommunebestyrelsen skal Skolestyret være forpligtet til at overtage Bestyrelsen af og Tilsynet med enhver kommunal Skole for Almendannelse.

§ 42. Skolestyret samles i Regelen en Gang hver Maaned og forøvrigt saa ofte, som det af Formanden sammenkaldes. Ingen gyldig Beslutning kan tages, medmindre over det halve Antal af dets Medlemmer er tilstede. Beslutningerne fattes med Stemmeflerhed. Er Stemmerne lige, gjør Formandens Stemme Udslaget.

Har Formand og Næstformand Forfald, vælger Styret et af sine øvrige Medlemmer til i Mødet at lede Forhandlingerne. Disse indføres i en af Formandskabets Ordførere godkjendt Forhandlingsbog.

§ 43. Skolestyret udarbeider den i § 13 omhandlede Skoleplan med Undervisningsplan og Timefordelingstabel.

Inden nogen af disse Planer sættes i Kraft, skal Overtilsynet have havt Anledning til derom at ytre sig.

Afskrifter af begge Planer tilstilles Overtilsynet og Formandskabet.

§ 44. Forsaavidt de fornødne Midler dertil er bevilgede, har Skolestyret at ansætte en Inspektør for Kjøbstadens Folkeskole. Hans Forretninger og Forhold til de enkelte Skolers Bestyrere og Lærere bestemmer Skolestyret ved almindelig Forskrift.

Af denne bliver en Afskrift at tilstille Overtilsynet og Formandskabet.

§ 45. Skolestyret har hvert Aar inden den af Formandskabet bestemte Tid at indsende til Magistraten Overslag over de Midler, som for det følgende Aar antages fornødne til Bestridelse af Folkeskolens Udgifter.

§ 46. Enhver af Kjøbstadens Præster er berettiget til at føre Tilsyn med Folkeskolens Undervisning i Kristendomskundskab.

§ 47. For hver Folkeskole eller for de flere Skoler, der holdes i samme Bygning, skal Skolestyret ordne et Tilsynsudvalg, bestaaende af:

a. Et af Skolestyrets valgte Medlemmer.
b. Efter Skolestyrets Bestemmelse et af dets geistlige Medlemmer eller en af Biskopen for to Aar opnævnt Præst, samt
c. Tre Medlemmer, valgte for et Aar af de skolesøgende Børns

26 Juni No. 2.

Forældre i et Møde, der sammenkaldes og ledes af Udvalgets Formand.

Et af de af Skolestyret opnævnte Medlemmer er efter dets Valg Formand i Tilsynsudvalget.

Dette har at føre stadigt Tilsyn med Skolen og til Skolestyret at afgive de Udtalelser og Oplysninger, som af dette maatte forlanges, eller hvortil Udvalget selv maatte finde Anledning.

Med Kommunebestyrelsens Samtykke kan derhos overdrages Tilsynsudvalget en Del af den Skolestyret tilliggende Myndighed med Hensyn til Skolekassens Midler.

Tilsynsudvalgets Forhandlinger indføres i en af Skolestyrets Formand godkjendt Forhandlingsbog. Forat gyldig Beslutning skal kunne fattes, maa Formanden og mindst to af de valgte Medlemmer deltage i Mødet. I Tilfælde af Stemmelighed gjør Formandens Stemme Udslaget.

§ 48. Skolestyret har, om det forlanges, aarlig til Overtilsynet at indsende Beretning om Skolevæsenets Tilstand, affattet i foreskreven Form.

Det har derhos hvert femte Aar og tillige, saafremt det af Kommunebestyrelsen bestemmes, med kortere Mellemrum at offentliggjøre en almindelig Beretning om Folkeskolens Virksomhed.

Syvende Kapitel.

Om Tilsynet med Børns Undervisning udenfor Folkeskolen.

§ 49. Hvert Aar skal der — inden saadan Tid og i de Omkredse, som Skolestyret bestemmer, — ved Forføining af Kjøbstadens Magistrat og Formandskab tilveiebringes og til Styret afgives Fortegnelse over alle Børn, der er i Alderen $6^1/_2$ til 15 Aar, med Tilføiende af, hvorvidt og i Tilfælde hvilken Undervisning (privat eller offentlig) ethvert Barn nyder eller har nydt.

Magistrat og Formandskab kan lade Fortegnelsen optage ved dertil opnævnte Mænd.

§ 50. For de Børns Vedkommende, som ikke nyder Undervisning i Folkeskolen, skal Skolestyret indhente de fornødne Oplysninger om Beskaffenheden af deres Undervisning og, forsaavidt denne ikke findes tilfredsstillende, derom henvende sig til Børnenes Forældre eller Foresatte. Finder det ogsaa efter saadan Henvendelse ikke at have tilstrækkelig Sikkerhed for, at de bliver forsvarlig undervist, har det Ret til at indkalde Børn mellem 8 og 15 Aar til en Prøve, der afholdes af Folkeskolens Lærere, eller, naar Forældrene forlanger det, af den, der har besørget Børnenes Undervisning.

Prøven kan ikke fordres aflagt i Sang, Tegning, Legemsøvelser og Haandarbeide.

§ 51. Børn, som har fyldt sit 8de Aar og efter § 9 er berettigede til Undervisning i Folkeskolen, bliver af Skolestyret at henvise til denne, forsaavidt de findes enten at være uden Undervisning eller ikke at blive forsvarligt undervist i Henhold til nærværende Lovs Fordringer. 26 Juni No. 2.

Saadan Henvisning finder ogsaa Sted, naar nogen Vedkommende lægger Skolestyret Hindring i Veien for at komme til Kundskab om Beskaffenheden af et Barns Undervisning udenfor Folkeskolen.

De af de her omhandlede Børn, der ikke findes hensigtsmæssig at kunne deltage i Folkeskolens almindelige Undervisning, bliver af Skolestyret at henvise til den i §§ 6 og 7 omhandlede særskilte Undervisning.

§ 52. Naar Skolestyret har tilkjendegivet Forældre eller Foresatte, at et Barn har at søge Folkeskolen, gjælder for dets Udeblivelse samme Ansvar, som naar dens Elever forsømmer Skolen (§ 17).

§ 53. Finder Skolestyret, at noget Barn, som efter § 9 er udelukket fra Undervisning i Folkeskolen, bliver forsømt, kan det paalægge Forældrene eller Forsørgerne at skaffe det den Undervisi i den kristelige Barnelærdom og i saa mange af de i § 4 nævnte lovbefalede Fag, som for Tilfældet findes rimeligt. Efterkommes ikke Paabudet, kan Skolestyret anordne Undervisning paa Vedkommendes Bekostning.

Forældre, Husbonde eller andre, som er i Forældres Sted, bliver Ansvar undergivne efter § 17, hvis Børnene uden fyldestgjørende Grund forsømmer den efter nærværende §'s 1ste Led anordnede Undervisning.

Hindres Undervisningen ved saadant Forhold fra Fabrikeieres eller Arbeidsgiveres Side, som § 18 omhandler, anvendes den sammesteds bestemte Bod.

§ 54. Saafremt det oplyses, at Trang hindrer Forældre eller dem, som er i Forældres Sted, fra at sende noget Barn i Folkeskolen eller fra at skaffe det den i foregaaende Paragraf anordnede Undervisning eller fra at forsyne det med de i § 19 omhandlede Læremidler, kan Skolestyret, forsaavidt ikke særskilte Midler for Øiemedet er stillet til dets Raadighed, henvende sig til Fattigkommissionen, der i fornødent Fald har at sætte Vedkommende istand dertil.

§ 55. Findes noget Barns Forældre eller andre, som har det til Opdragelse, at være saa ligegyldige, uordentlige eller lastefulde, eller findes Barnet saaledes stillet, at det bliver eller med Grund maa befrygtes at ville blive enten forsømt eller fordærvet, kan Skolestyret forlange, at Fattigkommissionen skal sørge for at faa det anbragt saaledes, at der samvittighedsfuldt bliver draget Omsorg for dets Opdragelse og Undervisning i Henhold til den paa Stedet gjældende Skolelov.

26 Juni No. 2.

De hertil medgaaede Udgifter kan fordres Fattigkassen godtgjorte efter de om almindelig Fattigunderstøttelse gjældende Regler.

§ 56. Enhver, som vil overtage Bestyrelsen af privat Skole for Almendannelse for Børn under 15 Aar, har under en Bod af 50 Kroner derom at gjøre Anmeldelse til Kjøbstadens Skolestyre.

Personer, hvis moralske Forhold skjønnes at gjøre det uforsvarligt, at de forestaar nogen Skole for Børn, kan af Skolestyret forbydes at modtage Elever, der er yngre end 15 Aar.

Meddeles ikke destomindre saadanne Børn fremdeles Undervisning paa Vedkommendes Skole, har Skolestyret at opfordre deres Forældre eller Foresatte til at tage dem ud af Skolen og skal i fornødent Fald henvise Børnene til Folkeskolen.

§ 57. Enhver Bestyrer af privat Skole for Almendannelse for Børn under 15 Aar er forpligtet til inden opgiven Tidsfrist at meddele de Opgaver om sin Skole, som Kjøbstadens Skolestyre maatte forlange.

I Forsømmelsestilfælde kan Bestyreren ilægges en Bod fra 5 til 25 Kroner for hver Uge.

Ottende Kapitel.

Om Overtilsynet.

§ 58. De nu ansatte Skoledirektører har, hver for sit Distrikt, som Overtilsyn at vaage over, at nærværende Lovs Forskrifter bliver gjennemførte.

Hvorledes det, efterhvert som de nu ansatte Skoledirektører afgaar, bliver at forholde med Overtilsynet for Folkeskolen, bestemmes af Kongen med Storthingets Samtykke.

Biskop og Provst deltager i Overtilsynet med Undervisningen i Kristendomskundskab.

§ 59. Skoledirektøren har ved Omreise og Ophold i sit Distrikts Kjøbstæder at gjøre sig bekjendt med Skolevæsenets Tilstand og Folkeskolernes Virksomhed samt at gaa Skolestyret og Lærerne tilhaande med Raad og Veiledning.

Han har at give Biskopen Anledning til at udtale sig om enhver af ham behandlet Sag, der vedkommer Undervisningen i Kristendomskundskab, inden han afslutter Sagens Behandling.

Forøvrigt har Skoledirektøren at udføre de Forretninger i Skolevæsenets Tjeneste, som maatte blive ham ved Lov paalagte eller af vedkommende overordnede Myndighed overdragne.

Biskop og Skoledirektør har Adgang til at deltage i ethvert Skolestyres og enhver Kommunebestyrelses Forhandlinger om Skolevæsenets Anliggender, dog uden Stemme.

§ 60. Overtilsynet kan forlange, at Skolestyret skal tilsige til Overhøring Folkeskolens Elever og andre Børn mellem 8 og 15

Aar, om hvis Undervisning Skolestyret har henvendt sig eller besluttet at henvende sig til deres Forældre eller Foresatte (§ 50). 26 Juni No. 2.

§ 61. Folkeskolens Overtilsyn er forpligtet til, forsaavidt Bestemmelse derom optages i vedkommende Skoleplan, at overtage Overtilsynet med enhver kommunal Skole for Almendannelse.

§ 62. Overtilsynet har aarlig til Kirke- og Undervisningsdepartementet at afgive Beretning om Skolevæsenets Tilstand i Distriktet.

Niende Kapitel.

Forskjellige Bestemmelser.

§ 63. Som Lærebøger i Kristendomskundskab maa kun bruges de af Kongen godkjendte.

Ved Undervisningen i andre Fag maa ikke benyttes Lærebøger, der indeholder noget, som nedbryder Agtelsen for Statens Love eller Kirkens Bekjendelse.

Inden Skolestyrets Beslutning om Indførelse af nogen Lærebog iværksættes, skal Overtilsynet være givet Anledning til at udtale sig om Sagen.

Viser det sig fornødent for Overtilsynet at kræve Domstolenes Afgjørelse for at faa en Lærebog affattet i Henhold til nærværende Paragrafs Bestemmelser, kan det forbyde dens Brug, indtil endelig Dom er falden.

§ 64. Undervisningen skal foregaa i det norske Sprog.

I Kjøbstad i de blandede Sprogdistrikter i Tromsø Stift kan Kirke- og Undervisningsdepartementet efter Forslag af Skolestyret, og efterat Overtilsynet har havt Anledning til at udtale sig, bestemme, at Lappisk og Kvænsk kan benyttes som Hjælpesprog ved Undervisningen, og at der kan anvendes Læse- og Lærebøger med lappisk eller kvænsk Text ved Siden af den norske.

§ 65. Forsaavidt de Bestemmelser om Orden og Tugt, der af Skolestyret fastsættes for en Kjøbstads Folkeskoler (§ 39), giver Adgang til at anvende legemlig Straf, kan dette kun ske efter Samraad med og i Overvær af Bestyrer, Klasseforstander eller Medlærer.

Legemlig Straf maa ikke tildeles Piger over 10 Aar.

§ 66. Kommunebestyrelsen afgjør, hvorvidt Beløb, der forskudsvis er udlagte i Henhold til §§ 6, 19 og 53, bliver at indkræve. Inddrivelsen foregaar ved Udpantning.

§ 67. Bøder efter nærværende Lov forelægges af Skolestyret og tilfalder Bykassen.

De indtales ved Politiret.

§ 68. Det paaligger Embeds-, Ombuds- og Bestillingsmænd, hver i sin Stilling, uden særskilt Godtgjørelse at yde Skolestyret og Overtilsynet den fornødne Bistand.

Navnlig har Politiet at meddele Skolestyret Underretning, saasnart nogen Elev af Folkeskolen indkaldes for samme.

26 Juni No. 2.

§ 69. De Ladesteder, som har særskilt Formandskab, skal med Hensyn til Skolevæsenet henhøre under nærværende Lovs Bestemmelser.

§ 70. Hvor for Tiden Kjøbstad eller Del af Kjøbstad i Skolevæsenets Anliggender er forenet med tilstødende Skolekommune paa Landet, har Kirke- og Undervisningsdepartementet, efter Andragende fra Vedkommende, at afgjøre, om og hvorvidt de i nærværende Lov indeholdte Bestemmelser skal komme til Anvendelse for saadan Kjøbstad eller Del deraf.

Saadan Forening vedbliver, indtil Kongen efter Andragende fra nogen Vedkommende anderledes bestemmer.

§ 71. Naar til en Kjøbstad er henlagt nogen Strækning, som efter sin Beliggenhed, Bebyggelse og Beboernes Næringsvilkaar er at ligestille med et Landdistrikt, kan det paa Andragende fra Kommunebestyrelsen af Kongen bestemmes, at Folkeskolen for en saadan Bydels Vedkommende bliver helt eller delvis at ordne efter de om Folkeskolen paa Landet gjældende Bestemmelser.

§ 72. De Lærere, der er ansatte, før denne Lov træder i Kraft, har Adgang til at vælge mellem Aflønning efter de nugjældende Regler eller efter denne Lovs Forskrifter.

§ 73. Nærværende Lovs Bestemmelser bliver, efter Kongens nærmere Anordning, snareste muligt at sætte i Kraft og i sin Helhed at gjennemføre inden tre Aar fra 1ste Juli d. A.

De hidtil gjældende Lovbestemmelser om Almueskolevæsenet i Kjøbstæderne ophæves, efterhvert som nærværende Lovs Bestemmelser træder i Kraft.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

26 Juni

Kongelig Resolution*), hvorved er bestemt:

1. — — (ang. Sanktion af Loven om Folkeskolen i Kjøbstæderne) — —.
2. At ovennævnte Lov befales sat i Kraft fra 1ste Januar 1890, saaledes, at det ved Loven anordnede Skolestyre fra dette Tidspunkt begynder sin Virksomhed, og at Overtilsynet med Folkeskolen i Kjøbstæderne fra samme Tid overgaar til Skoledirektørerne.
3. At Kirke- og Undervisnings-Departementet bemyndiges til forøvrigt at afgive de fornødne Bestemmelser om Lovens Gjennemførelse inden den ved Loven fastsatte Tidsfrist af 3 Aar.

*) Bekjendtgj. 1 Juli i Lovt. 1ste Afd. No. 16.

Lov indeholdende Forandring i Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837.*)[1] 26 Juni No. 3.

Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 22de Mai dette Aar, saalydende:

§ 5 i Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 skal herefter lyde saaledes:

Amtmand, Foged, Sorenskriver eller Lensmand kan ikke være Formand i Herred, som tilhører saadan Tjenestemands Distrikt.

Heller ikke kan Kasserer eller Regnskabsfører for nogen Herredet tilhørende Kasse, saalænge han indehar saadan Stilling, forrette som Medlem af Formandskabet.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

[1]) Se Dok. No. 23 og Indst. O No. 14 for 1889 samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Oth. S. 105—118 og i Lth. S. 13—17.

Lov indeholdende Forandring i Lov om Hypothekbanken af 28de Juni 1887.*)[1] 26 Juni No. 4.

Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 15de Juni dette Aar, saalydende:

Paragraf 16 i Lov om Hypothekbanken af 28de Juni 1887 ophæves.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

[1]) Se Dok. No. 8, Sth. Prp. No. 12 og Indst. O. No. 27 for 1889.

Lov om Maskinister paa Dampfartøier af Handelsmarinen.*)[1] 26 Juni No. 5.

Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 15de Juni dette Aar, saalydende:

§ 1. For at kunne overtage Tjeneste som Maskinist paa Dampfartøi maa man — med den i § 5 nævnte Undtagelse — have erhvervet Certifikat som Dampskibsmaskinist. Der udfærdiges saadanne Certifikater for Dampskibsmaskinister af 2den Klasse (§ 2) og af 1ste Klasse (§ 3).

[1]) Se Oth. Prp. No. 15, Dok. No. 14 og Indst. O No. 17 for 1889 samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Oth. S. 125—226 og 685—687 og i Lth. S. 18—65.

*) Bekjendtgj. 1 Juli i Lovt. 1ste Afd. No. 16.

26 Juni No. 5.

§ 2. Certifikat som Dampskibsmaskinist af 2den Klasse tilkommer Enhver, som har

1) fyldt det 21de Aar;
2) arbeidet i Smedeværksted eller mekanisk Værksted mindst 48 Maaneder — hvoraf de sidste 24 Maaneder i Værksted, hvor der tilvirkes Skibsdampmaskiner — og tjenstgjort som Fyrbøder eller Maskinist mindst 12 Maaneder ombord i søgaaende Dampfartøi med Maskine af mindst 75 indikerede Hestekræfter, alt efter det fyldte 15de Aar;
3) fra vedkommende Værksted og vedkommende Dampfartøis Førstemaskinist tilveiebragt Vidnesbyrd om Orden, Paalidelighed og praktisk Indsigt i Dampmaskinens Behandling.

Dampskibsmaskinist af 2den Klasse kan tjenstgjøre som Første- eller Enemaskinist paa Dampfartøi med Maskine af under 200 indikerede Hestekræfter, og som Andenmaskinist paa Dampfartøi med Maskine af hvilkensomhelst Størrelse.

Derhos kan han tjenstgjøre som Første- eller Enemaskinist ved Maskine af hvilkensomhelst Størrelse ombord i Dampfartøi, gaaende paa Fiskeri eller anden Fangst paa Havet.

Ligeledes kan han paa Dampfartøi med ny Maskine af hvilkensomhelst Størrelse af vedkommende Værksted, der har arbeidet og garanteret Maskinen, antages til at tjenstgjøre som Første- eller Enemaskinist i Garantitiden, dog ikke over 6 Maaneder.

§ 3. Certifikat som Dampskibsmaskinist af 1ste Klasse tilkommer Enhver, som har

1) fyldt det 23de Aar;
2) bestaaet den for Dampskibsmaskinister foreskrevne Examen (§ 6) og tjenstgjort mindst 24 Maaneder som Maskinist af 2den Klasse ombord i søgaaende Dampfartøi med Maskine af mindst 75 indikerede Hestekræfter.

Dampskibsmaskinist af 1ste Klasse kan tjenstgjøre som Førstemaskinist paa Dampfartøi med Maskine af hvilkensomhelst Størrelse.

§ 4. Enhver, som er eller har været ansat som fast Maskinist i Orlogsmarinen, skal være berettiget til at erholde Certifikat som Dampskibsmaskinist af 1ste Klasse i Handelsmarinen.

§ 5. De i nærværende Lov givne Bestemmelser om Betingelserne for at kunne tjenstgjøre som Maskinist paa Dampfartøi skal ikke være anvendelige paa den, der antages til at betjene Dampmaskine af under 75 indikerede Hestekræfter.

§ 6. For Dampskibsmaskinister afholdes offentlig Examen, der skal være dels skriftlig, dels mundtlig. Examensgjenstandene skal bestaa i: Regning, Geometri, Maskinlære og Maskintegning.

Ingen tilstedes Adgang til Examen, før han har fyldt sit 18de Aar og erhvervet praktisk Øvelse ved Arbeide i mekanisk Værksted og Tjenstgjøring ved Maskine ombord i Dampfartøi.

Fordringerne til Kundskaber i de nævnte Fag og til praktisk Øvelse samt Regler om Karaktergivningen bestemmes af Kongen. 26 Juni No. 5.

Ligeledes giver Kongen eller den, han dertil bemyndiger, de fornødne Bestemmelser om Anordning og Afholdelse af denne Examen.

§ 7. De i §§ 2, 3 og 6 opstillede Fordringer til Værkstedsarbeide og Tjenstgjøring ved Maskine ombord i Dampfartøi kan fyldestgjøres ved tilsvarende Arbeide og Tjenstgjøring i udenlandsk Værksted og Dampfartøi.

§ 8. Maskinistexamen, bestaaet før denne Lovs Ikrafttræden ved den tekniske Skole i Karljohansværn eller ved Dagskolen for Maskinister ved den tekniske Skole i Bergen, giver samme Ret, som den i § 6 foreskrevne Examen.

§ 9. Enhver, der ved denne Lovs Ikrafttræden har tjenstgjort som Første- eller Enemaskinist paa Dampfartøi med Maskine af 200 indikerede Hestekræfter eller derover, skal være berettiget til at erholde Certifikat som Dampskibsmaskinist af 1ste Klasse.

Ligeledes skal den, der ved Lovens Ikrafttræden har tjenstgjort som Første- eller Enemaskinist paa Dampfartøi med Maskine af under 200, men ikke under 75 indikerede Hestekræfter, eller som Andenmaskinist paa Dampfartøi med Maskine af 200 indikerede Hestekræfter eller derover, være berettiget til at erholde Certifikat som Dampskibsmaskinist af 2den Klasse.

Den, som ifølge denne Bestemmelse har faaet Certifikat som Dampskibsmaskinist af 2den Klasse, kan efterat have tjenstgjort mindst 24 Maaneder som Maskinist af 2den Klasse ombord i søgaaende Dampfartøi med Maskine af mindst 75 indikerede Hestekræfter erholde Certifikat som Dampskibsmaskinist af 1ste Klasse.

Maskinistcertifikat efter nærværende Paragrafs 1ste og 2det Led, maa begjæres inden 6 Maaneder efter Lovens Ikrafttræden eller, saafremt Vedkommende ved dette Tidspunkt er i udenrigs Fart som Maskinist, inden 6 Maaneder fra den Dag, han ankommer her til Landet.

§ 10. I de første 5 Aar efter Lovens Ikrafttræden kan Kongen eller den, han dertil bemyndiger, under særegne Omstændigheder tillade, at Dampskibsmaskinist, der i Henhold til § 9, 2det Punktum er berettiget til Certifikat af 2den Klasse, meddeles Certifikat af 1ste Klasse.

§ 11. Dersom nogen paa Dampfartøi udøver Maskinisttjeneste, hvortil han ikke efter nærværende Lov er berettiget, straffes han med Bøder fra Kr. 40,00 til 400,00, og med samme Straf ansees den Dampskibsfører eller Reder, der benytter en uberettiget Maskinist. Dog skal, forsaavidt saadant sker af Nødvendighed, Straffen bortfalde saavel for Dampskibsfører eller Reder, som for Maskinist.

Fartøiet hefter for Bøderne, der indtales politiretsvis (jfr. §

26 Juni No. 5.

132 i Lov om Søfarten af 24de Marts 1860) og tilfalder Statskassen.

§ 12. Paa Dampfartøi, leveret og garanteret af udenlandsk Værksted, kan Tjenesten som Førstemaskinist i Garantitiden, dog ikke udover 6 Maaneder, udføres af udenlandsk Maskinist.

§ 13. De fornødne Bestemmelser angaaende Udfærdigelse af Certifikat for Dampskibsmaskinister og om Kontrollen med, at Vedkommende er i Besiddelse af lovbefalet Certifikat, fastsættes af Kongen.

§ 14. Maskinistcertifikat efter nærværende Lov gjør — uden Paategning af en Tilsynskommission — Fyldest for det i Lov angaaende Tilsyn med Dampfartøier af 4de Juni 1866 § 11 foreskrevne Vidnesbyrd for Maskinister paa Passagerdampskibe. Med denne Forandring staar Bestemmelserne i Loven af 4de Juni 1866 fremdeles ved Magt.

§ 15. Naar denne Lov skal træde i Kraft, bestemmes af Kongen.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

26 Juni

Kongelig Kundgjørelse angaaende forskjellige mindre Skatter og Afgifter til Statskassen i Budgetaaret fra 1ste Juli 1889 til 1ste Juli 1890.*)[1])

Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: Saasom Storthinget under 11te denne Maaned har fattet Beslutning angaaende forskjellige mindre Skatter og Afgifter til Statskassen i Budgetaaret fra 1ste Juli 1889 til 1ste Juli 1890 af saadant Indhold:

Fra 1ste Juli 1889 til 1ste Juli 1890 skulle følgende Skatter og Afgifter erlægges til Statskassen:

a. af al i bemeldte Tidsrum faldende Arv, som enten efter Loven, Testamente eller Forening tilfalder andre end Arveladerens Ægtefælle, Slægtninge i ret nedstigende Linie og Slægtninge i ret opstigende Linies første Led, erlægges:
   1. af Arv, som tilfalder Arveladerens Søskende eller disses Slægtninge i ret nedstigende Linie eller Arveladerens Ægtefælles Slægtninge i ret nedstigende Linie, ret opstigende Linies første Led og første Sidelinie eller Ægtefælle af Arveladerens Slægtninge i de samme Linier og Led, — 6 pCt.
   2. al anden Arv 8 pCt.

   Det samme gjælder om Legater og Gaver, som tilfalde Nogen ved Dødsfald, derunder indbefattet kontraktmæssige Gaver, der ikke ere fuldbyrdede ved Giverens Død, samt alle Gaver,

[1]) Se Sth. Prp. No. 7 og Indst. S No. 125 for 1889.

*) Bekjendtgj. 1 Juli i Lovt. 1ste Afd. No. 16.

der gjøres paa Dødsleiet, selv om disse før Giverens Død ere fuldbyrdede. 26 Juni.

Fra Afgiftspligten undtages: Boer, hvis hele beholdne Formue er under Kr. 400,00, — Arvemidler, der henstaa som Arv i uskiftet Bo efter Arveladerens Slægtning i ret opstigende Linie, forsaavidt de tilfalder Arveladerens Søskende eller disses Slægtninge i ret nedstigende Linie,[1]) — samt de Arvemidler, af hvilke 6te Penge erlægges.

Naar et Arvebeløb for saa lang Tid som en Persons Levetid eller længere er beheftet med Pension, eller Udbyttet af samme i lige saa lang Tid skal tilfalde Nogen, der ikke bliver Kapitalens Eier, skal Afgiften, forsaavidt angaar denne Kapital eller et Beløb, der er ligt med det Tvedobbelte af, hvad den paaheftede Pension udgjør for et Aar, beregnes, som om Pensionisten eller den, der skal oppebære Kapitalens Udbytte, var Arving. Er flere Personer, der med Hensyn til Afgiftspligten staa i forskjelligt Forhold til Arveladeren, enten i Fællesskab eller efter hverandre, berettigede til Kapitalens Udbytte, skal denne Afgift svares med den høieste Procent, som nogen af de Berettigede vilde have havt at erlægge, om han var Arving.

Forøvrigt følges Forskrifterne i Forordning af 12te September 1792 § 3 og følgende §§.

b. Afgift af stemplede Spillekort med 50 — femti — Øre af hvert Spil.

c. Af ældre Skatter og Afgifter, hvorom § 4 i Skatteloven af 1ste Juli 1816 handler, bortfalder:

1. Kværnskat, Engslette-, Fjeldslette- og Høslettepenge, Rødningsskat, Skovskat, Fiskevandsskat, Skat af Laxefiskerier og Grundskat. Forsaavidt det maatte befindes, at der blandt de Skatter, som under de anførte Benævnelser nu opkræves, er i Regnskaberne blevet indblandet Afgifter for Brugen af Staten tilhørende Eiendomme eller Herligheder, saasom Vandfald, Engsletter, Fiskevande, Laxefiskerier, Skove eller deslige, paasees det, at disse Afgifter, som fremdeles vedblive, blive adskilte fra Skatterne;
2. Otte-Procentskatten af Almindinger, Laxefiskerier, Sauge og Kastevaage, hvorimod bemeldte Skat af Kirker med deres Tiender, af Kongetiender, Leding og andre Jordebogsrettigheder fremdeles vedbliver. Dog bortfalder Skatten af disse Afgifter, naar de ere solgte til Afgiftsyderne selv;
3. Den Afgift, som forhen har været svaret af Indbyggerne paa Søroen i Vestfinmarken under Navn af Landværn eller Landvaarn, saavelsom Skatten af skyldsatte Jordbrug og af Rettighedsmænd i Vest- og Østfinmarken;

[1]) Det udhævede er nyt.

26 Juni. 4. Rangskat;
5. Jægteskipperskat.

De øvrige Skatter og Afgifter, hvorom er handlet i den ovenfor nævnte § 4 i Skatteloven af 1ste Juli 1816 (til hvilken der i Lov af 26de August 1833 § 10 henvises), vedblive og beregnes paa den der bestemte Maade, dog med Jagttagelse, hvad Ledingen og flere deslige angaar, af den derom under 17de December 1836 udkomne Lov.

Saa ville Vi herved naadigst befale disse Beslutninger bragte i Udøvelse.

26 Juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Kristianssands Stiftsdirektion, hvori Departementet, i Anledning af en Ansøgning om Optagelse i Stiftsseminariet fra en $34^1/_2$ Aar gammel Person, der for $5^1/_2$ Aar siden var udtraadt af Statskirken uden efter sin Forklaring at være indtraadt i noget andet Menighedssamfund, — meddeler, at det fastholder sin ved tidligere Leiligheder[1]) udtalte Opfatning, at Dissentere ikke kan stedes Adgang som Elever ved Seminarierne, og at saaledes Andragendet ikke kan indvilges. Hertil kommer, bemærker Departementet, at Ansøgeren i saa betydelig Grad overstiger den Maximumsalder for Optagelse, som Seminariereglementets § 23 fastsætter, at man ogsaa af denne Grund finder, at han bør nægtes Optagelse, om han skulde begjære saadan efter at have meldt sig paany ind i Statskirken.

[1]) Skr. 27de Aug. 1877 jfr. Skr. 19de Juli 1879.

26 Juni. **Cirkulære** fra Justitsdepartementet til de civile Overøvrigheder:

Foranlediget ved forskjellige hertil indkomne Forespørgsler skulde man til Underretning og videre fornøden Kundgjørelse meddele, at Departementet antager, at det i Tilfælde, hvor en Lensmand tillige er Forligelseskommissær eller hvor en Lensmand eller Forligelseskommissær tillige er Medlem af Formandskabet, ikke er nødvendigt til det i Straffeproceslovens § 45 omhandlede Møde at tilkalde Suppleanter for Vedkommende.

28 Juni. **Grundlovsbestemmelse** angaaende Forandring i Grundlovens §§ 21 og 51. *)[1])

Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: Os er bleven forelagt det nu forsamlede Storthings i Overensstemmelse med Grundlovens § 112 fattede Beslutning af 26de Juni 1889 til

[1]) Se Sth. Prp. No. 76 og Dok. No. 116 for 1886, Dok. No. 103 og Indst. S XX for 1889 samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Sth. S. 1547—1562.

*) Bekjendtgj. 1ste Juli i Lovt. 1ste Afd. No. 16.

Grundlovsbestemmelse angaaende Forandring i Grundlovens §§ 21 og 51, hvilken Beslutning er saalydende: 28 Juni.

„Grundlovens § 21 første Led og § 51 andet Led skulle herefter lyde som følger:

§ 21 første Led.

Kongen vælger og beskikker, efter at have hørt sit Statsraad, alle civile, geistlige og militære Embedsmænd. Disse skulle sværge eller, hvis de ved Lov ere fritagne for Edsaflæggelse[1]), høitideligen tilsige Konstitutionen og Kongen Lydighed og Troskab.

§ 51 andet Led.

Enhver skal, forinden han indføres i Mandtallet, offentligen til Thinge sværge eller, hvis han ved Lov er fritagen for Edsaflæggelse, høitideligen tilsige Konstitutionen Troskab".

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi antage og bekræfte denne Beslutning som Grundlovsbestemmelse.

[1]) Jfr. Dissenterl. 16de Juli 1845 § 10 og L. 6te Juli 1887 No. 3 § 1.

Høieste Resolution*), hvorved i Henhold til § 3 i Lov indeholdende Forandringer i og Tillæg til Lovgivningen om Fredning af Lax og Søørret af 15de Juni 1878 bestemmes, at det skal være forbudt i Ørstenelven i Ørstens Herred, Romsdals Amt, at bruge Garn, Not og andre bundne Redskaber saavelsom Flaade- og Evjefiskerier og lignende Fiskeriindretninger samt Teiner og Kjær i 3 Døgn ugentlig fra Lørdag Aften Kl. 6 til Tirsdag Aften samme Klokkeslet, samt at den høieste Resolution af 19de August 1884 ophæves, forsaavidt denne Elv angaar. 28 Juni.

Høieste Resolution, hvorved er bestemt: 28 Juni.

1. At det tillades, at der for Forresfjordens Distrikt i Avaldsnes Præstegjeld under Karmsund Provsti i Kristiansands Stift anlægges en Hjælpekirkegaard paa en dertil udseet Tomt af Gaarden Førre.
2. At Avaldsnes Herredsstyrelses Beslutninger i Møder den 29—30te December 1886 og 11te August 1888 angaaende Skydsgodtgjørelse til Sognepræsten paa hans Reiser til den nye Kirkegaard og Vedligeholdelse af dennes Indhegning approberes i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 § 39, forsaavidt Avaldsnes Kommune derved paadrages Udgifter for et længere Tidsrum end 5 Aar.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den i Generalforsamling den 27de Januar 1889 og i extraordinær Generalforsamling den 18de Mai næstefter vedtagne nye 28 Juni.

*) Bekjendtgj. 1ste Juli i Lovt. 1ste Afd. No. 16.

28 Juni. Lov for „den lundeske Begravelseskasse" paa Kongsberg.

28 Juni. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At de seneſt ved høieſte Reſolution af 2den December 1884 ſtadfæſtede Vedtægter for Mandals Samlag for Brændevinshandel ſamt Udſkjænkning af Øl, Vin m. v. i Medfør af Lovene af 3die Mai 1871 og 18de Juni 1884 § 7 ſamt overensſtemmende med Samlagets i Generalforſamling den 26de April 1889 fattede Beſlutning og Mandals Kommunebeſtyrelſes under 20de Mai ſ. A. afgivne Erklæring ſtadfæſtes ſom fremdeles gjældende indtil videre, dog ikke for en længere Tid end 5 Aar, at regne fra 1ſte Januar 1890.
2. At det paalægges Amtmanden inden Udgangen af hvert Aars Juni Maaned til Departementet for det Indre at indſende Aftryk eller Afſkrift af den aarlige Beretning om Samlagets Virkſomhed, Extrakt af ſidſte Aars Regnſkab og Fortegnelſe over Samlagets Medlemmer.

28 Juni. **Høieſte Reſolution**, hvorved er beſtemt:

1. At de ved høieſte Reſolution af 18de November 1884 ſtadfæſtede Vedtægter for Vardø Samlag for Brændevinshandel ſamt Udſkjænkning af Øl, Vin m. m. i Medhold af Lovene af 3die Mai 1871 og 18de Juni 1884 § 7 ſamt overensſtemmende med Samlagets i Generalforſamling den 15de Marts 1889 fattede Beſlutning og Vardø Kommunebeſtyrelſes under 27de ſ. M. afgivne Erklæring ſtadfæſtes ſom fremdeles gjældende indtil videre, dog ikke for en længere Tid end 5 Aar, at regne fra 1ſte Januar 1890, ſamt med det ſamme Forbehold ſom tidligere med Henſyn til §§ 27 og 21.
2. At det paalægges Amtmanden (o. ſ. v. ſom i foreg. Reſ.).

28 Juni. **Høieſte Reſolution**, hvorved er beſtemt, at de Chr. Holſt af Grimſtad tilhørende i Landvik Sogn og Herred, Nedenes Fogderi, Nedenes Amt, liggende Brug: L.-No. 116 d, af Skyld urevideret 15 Skill., revideret 30 Øre, under Matr.-No. 50, Bjerkaas veſtre, og L.-No. $\frac{117}{118\,a}$, af Skyld urevideret 4 Ort, revideret 30 Øre, under Matr.-No. 51, Bjerkaas øſtre, udſlettes af Rigets Matrikul, fra 1ſte Januar 1889 at regne.

Lov indeholdende Forandringer i Lov angaaende Forbrydelser af 20de August 1842*)[1]. 29 Juni No. 1.

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 24de Juni dette Aar, saalydende:

Første Afsnit.

Efternævnte Dele af Lov angaaende Forbrydelser af 20de August 1842 erklæres herved ophævede eller forandrede som følger:

Andet Kapitel.

§ 26 skal lyde:

Bøder, som ikke erlægges, overgaa til Fængselsstraf, forsaavidt den Domfældtes Formuesomstændigheder eller Livserhverv vilde lide føleligt Skaar ved deres Inddrivelse[2]). Er den Domfældte umyndiggjort paa Grund af Ødselhed, kan Retten bestemme, at Fængselsstraf træder istedet.

Femte Kapitel.

§§ 4 og 10 skulle lyde:

§ 4. Har Nogen forsætlig været Gjerningsmanden behjælpelig, dog ikke under Forøvelsen, saasom hvis han har:

a. førend Forbrydelsen forøvedes, skjult Gjerningsmanden eller forbundet sig til at hjælpe ham eller til at gaa ham efter Forbrydelsen tilhaande paa den i § 9 omhandlede Maade;
b. veiledet Gjerningsmanden med Raad eller Underretning i Henseende til Maaden, hvorpaa, Tiden, naar eller Stedet, hvor Forbrydelsen bedst kunde foretages;
c. styrket ham i hans forbryderske Beslutning eller raadet eller tilskyndet ham til at udføre den;
d. forskaffet ham Midler eller Redskaber til at iværksætte Forbrydelsen[3]) —

straffes han, som om han selv var Gjerningsmanden, eller med Straf af en af de tre Arter, som i Strenghed staa nærst efter den, der vilde have rammet ham, om han selv havde været Gjerningsmanden.

[1]) Se Oth. Prp. No. 12 og Indst. O. VI. for 1889 samt Storth.tid. for s. A. Forh. i Oth. S. 613—683 og 736 og i Lth. S. 114—123, jfr. Oth. Prp. No. 11 for 1888 samt Dok. No. 43 for 1888 og No. 8 for 1889. Se foruden L. 20 Aug. 1842 ogsaa (L. 9 Juni 1866), (L. 4 Mai 1872), L. 3 Juni 1874, L. 30 April 1877, (L. 29 Mai 1879), (L. 6 Juni 1884), L. 21 Juni 1886, L. 6 Juli 1887.

[2]) Jfr. L. ang. Omk. i Straffesager af 16 Juli 1883 § 6 og Straffeprocesl. 1 Juli 1887 § 477.

[3]) Hertil overensstemmende med L. 20 Aug. 1842.

*) Bekjendtgj. 1 Juli i Lovt. 1ste Afd. No. 16.

29 Juni No. 1.

§ 10. Den Skyldiges Ægtefælle, Søskende, Slægtninge i ret op- eller nedstigende Linie eller ligesaa nær Besvogrede straffes ei for at have skjult ham eller befordret hans Undvigelse[1]).

Ligesaa blive Hustru, Børn og Plejebørn, der af Mand, Forældre eller Plejeforældre til de Fornødenheder, som disse efter sin Stilling ere pligtige at forskaffe dem, modtage ulovligen erhvervede Koster, at fritage for Straf, forsaavidt det er deres Afhængighedsforhold til Gjerningsmanden, hvori Grunden især maa søges til, at de ikke har afholdt sig fra Befatning med Kosterne, og i intet Tilfælde at anse strengere end med Straf efter foregaaende § 9 første Led[2]).

§§ 6 og 7 ophæves[3]).

Sjette Kapitel.

§§ 11, 12 og 17 skulle lyde:

§ 11. Begaar Nogen ved en Handling flere Forbrydelser, eller indbefatte flere Handlinger, der udgjøre en fortsat Forbrydelse, tillige nogen anden Forbrydelse, bliver kun Straffen for den største Forbrydelse at anvende, men de ringere Forbrydelser at anse som skjærpende Omstændigheder, medmindre Straffen for nogen af disse er Affættelse, Embedsfortabelse eller at have forbrudt Penge, Gods eller Andet, der med Forbrydelsen staar i Forbindelse, hvilken Straf isaafald anvendes i Forening med hin[4]).

Paa samme Maade ansees den, der har gjort sig skyldig i flere enten fuldbragte eller forsøgte Forbrydelser af de i Kapitlerne 19, 20 eller 21 eller i Kapitel 22 §§ 14 og 15 omhandlede Slags, naar disse paa en Tid paatales[5]).

§ 12. Har Nogen, udenfor de i § 11 omhandlede Tilfælde, gjort sig skyldig i flere Forbrydelser, blive samtlige med Straf at belægge med Jagttagelse af de Forskrifter, som indeholdes i §§ 13, 14, 15 og 16.

§ 17. Befindes den, som for en eller flere Forbrydelser er dømt skyldig, forhen at have begaaet andre Forbrydelser, maa ei høiere Straf paalægges ham end den, der vilde have overgaaet ham, hvis han derfor var bleven tiltalt paa samme Tid som for de allerede paadømte Forbrydelser; og kan Angjældende da for de forhen begangne Forbrydelser dømmes til Strafarbeide endog paa kortere Tid, end Kapitel 2 § 5 i Almindelighed tillader[4]).

Bestemmelsen kommer til Anvendelse ogsaa, hvor den tidligere Sag ikke har været ført mellem de samme Parter[6]).

[1]) Jfr. Kap. 10 § 18.
[2]) Jfr. Kap. 19 § 6.
[3]) Jfr. dog Kap. 9 §§ 1 og 30, Kap. 10 § 12, Søfartsl. 24 Marts 1860 § 116.
[4]) Hertil overensstemmende med L. 20 Aug. 1842.
[5]) Jfr. tidligere Kap. 19 § 9 og Kap. 21 § 30.
[6]) Jfr. Straffeprocesl. 1 Juli 1887 § 478.

29 Juni No. 1.

Syvende Kapitel.

§ 10 skal lyde:

Er en Forbrydelse, hvorfor ei anden Straf end Fængsel, Ris, Bøder eller at have forbrudt Penge, Gods eller Andet, som med Forbrydelsen staar i Forbindelse (Konfiskationsstraf), er bestemt, i to Aar ei bleven paatalt ved Retten, ei heller nogen Undersøgelse ved Retten desangaaende anstillet eller Forelæggelse af Bøder lovlig forkyndt, eller er paabegyndt Undersøgelse eller Paatale i ligesaa lang Tid ei fortsat, uden at den Skyldige ved utilladt Handling dertil har bidraget, bortfalder Straf for Forbrydelsen, og regnes Tiden[1]) i de trende først nævnte Tilfælde fra Forbrydelsens Forøvelse, men i det sidstnævnte Tilfælde fra den Dag, da Forelæggelsen blev forkyndt eller Foranstaltning mod Angjældende ved Retten sidste Gang blev føiet.

Ottende Kapitel.

§§ 3 og 4 skulle lyde:

§ 3. Hvo, som i trykt Skrift[2]), eller ved Forestilling, Forevisning, Udstilling, Oplæsning eller Foredrag, der foregaar offentlig[3]), krænker Sædeligheden, straffes med Bøder, Fængsel eller Strafarbeide i femte Grad.

§ 4. Hvo, som mishandler Lig[4]) eller uberettiget bemægtiger sig et i en Andens Varetægt værende Lig eller uden Hjemmel opgraver eller bortfører et begravet Lig[5]), straffes med Fængsel eller Strafarbeide i femte Grad. Under særdeles formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes.

Tolvte Kapitel.

§§ 1, 2, 6 og 7 skulle lyde:

§ 1. Har Nogen for Retten edeligen aflagt falsk Vidnesbyrd, eller har han ellers gjort sig skyldig i Mened, idet han i noget Tilfælde, hvor Ed er paalagt eller ved Lov umiddelbart er foreskrevet, har mod bedre Vidende edeligen bekræftet Usandhed[1]), straffes han med Strafarbeide i femte, fjerde, tredie eller anden Grad.

§ 2[6]). Er Mened aflagt for urettelig at faa Nogen fældet for en Forbrydelse eller til større Straf end forskyldt, straffes Menederen med Strafarbeide i fjerde, tredie eller anden Grad, men med Strafarbeide i tredie, anden eller første Grad eller paa

[1]) Hertil overensstemmende med L. 20 Aug. 1842.
[2]) Jfr. Grundlovens § 100. — Jfr. ogsaa Kap. 25.
[3]) Jfr. Politianordn. 22 Oktober 1701 III § 1, Politivedtægter for Kristiania §§ 10 og 68, L. om dramatiske Forestillinger etc. af 22 Mai 1875 §§ 3 og 5.
[4]) Jfr. Kap. 23 § 18 b.
[5]) Jfr. Kap. 14 § 9 og Reskr. 18 Decbr. 1751. Jfr. ogsaa Kap. 19 § 3 Litr. g.
[6]) Jfr. Kap. 17 §§ 2 og 3.

29 Juni No. 1.

Livstid, saafremt Nogen som Følge deraf er bleven dømt til Strafarbeide, som helt eller delvis er bleven fuldbyrdet, eller til Livsstraf, og med Strafarbeide paa Livstid eller Livsstraf, saafremt Livsstraf paa Grund af Meneden er bleven fuldbyrdet.

§ 6. Hvo, som har bekræftet sit Udsagn paa saadan Maade, som ved Lov erkjendes at træde i Eds Sted[1]), ansees, som om Ed af ham var aflagt.

§ 7. Har Nogen aflagt falsk Vidnesbyrd for at undgaa at aabenbare eller bekræfte, at han har forøvet en Handling, der kunde medføre Straf eller Tab af den borgerlige Agtelse[2]), straffes han med Strafarbeide i femte Grad eller Fængsel.

Med samme Straf ansees den, der har afgivet det falske Vidnesbyrd for at undgaa at aabenbare eller bekræfte, at Nogen, til hvem han staar i et i Straffeprocesslovens § 176 omhandlet Forhold, har forøvet en saadan Handling, saafremt han efter Loven var fritagen for derom at afgive Vidnesbyrd, uden af Dommeren at være gjort opmærksom herpaa[3]).

§ 3 ophæves.

Fjortende Kapitel.

skal lyde:

Om Manddrab.

§ 1. Hvo, som, i Hensigt at dræbe[4]), forvolder en Andens Død, bliver for Drab at straffe med Strafarbeide i første eller anden Grad.

I Gjentagelsestilfælde[5]), eller hvor særdeles skjærpende Omstændigheder foreligger, kan Strafarbeide paa Livstid anvendes[6]).

§ 2. Har den Skyldige udført Drabet med Overlæg, bliver han for Mord at straffe med Strafarbeide paa Livstid eller med Livsstraf.

§ 3. Forøver Nogen, hvem Strafarbeide paa Livstid paahviler[7]), en af de i §§ 1 eller 2 omhandlede Forbrydelser, bør han have sit Liv forbrudt.

§ 4. En Moder, som, i Hensigt at dræbe[8]), under eller in-

[1]) L. 16 Juli 1845 § 10. Straffeprocesl. 1 Juli 1887 §§ 188 og 197. L. 6 Juli 1887 No. 1 § 1.
[2]) Jfr. Straffeprocesl. § 177 jfr. § 186 No. 2.
[3]) L. 17 Marts 1866 § 51 b og c; Straffeprocesl. 1 Juli 1887 §§ 176 og 177 jfr. § 187; L. 1—13—17.
[4]) Ellers se §§ 6 og 7. Jfr. Kap. 9 § 24, Kap. 10 § 11, Kap. 13 §§ 1 og 2, Kap. 14 § 5, Kap. 15 §§ 4 og 8, Kap. 16 § 6, Kap. 18 § 1, Kap. 20 § 4, Kap. 21 § 5, Kap. 23 §§ 10 og 14, Jernbanel. 7 Septbr. 1854 § 7, a jfr. L. 3 Juni 1874 II § 2. — Jfr. Kap. 15 § 8 i Slutn.
[5]) Se andet Afsnit § 2, a 1 og b. Jfr. Kap. 6 §§ 21 og 22.
[6]) Jfr. foruden §§ 2, 3 og 4, Kap. 9 §§ 15 og 24, Kap. 10 § 11.
[7]) Jfr. Kap. 15 § 7, Kap. 20 § 5 og Kap. 23 § 15.
[8]) Jfr. §§ 6 og 7. Jfr. og Kap. 15 § 8.

den et Døgn efter Fødselen forvolder sit ægte Barns Død, straf- 29 Juni
fes med Strafarbeide i fjerde eller tredie Grad. No. 1.

I Gjentagelsestilfælde[1]) kan Strafarbeide i anden eller første Grad anvendes.

§ 5. Dræber eller fordriver en svanger Kvinde sit Foster, straffes hun for Fosterfordrivelse med Fængsel eller Strafarbeide i femte eller fjerde Grad.

Gjør nogen Anden end Moderen sig skyldig i Fosterfordrivelsen, og det sker med hendes Samtykke, bliver Strafarbeide i femte eller fjerde Grad at anvende. Sker det uden Moderens Samtykke[2]), straffes den Skyldige med Strafarbeide i fjerde, tredie, anden eller første Grad, men med Strafarbeide i anden eller første Grad eller paa Livstid, saafremt hun paa Grund af Forbrydelsen omkommer.

§ 6. Har et ægte Barns Moder forsætlig[3]) bevirket, at hun ved sin Nedkomst befinder sig i en hjælpeløs Forfatning, eller har hun undladt at tilkalde den fornødne Hjælp, straffes hun, saafremt Barnet er dødt, og nogen anden antagelig Dødsaarsag ei kan ansees bevist[4]), med Fængsel eller Strafarbeide i femte eller fjerde Grad.

§ 7. Den, som ved Uagtsomhed forvolder en Andens Død, straffes med Fængsel eller Strafarbeide i femte Grad[5]).

§ 8. Undlader Nogen at komme den, som er stedt i Livsfare, til Hjælp, naar det var ham muligt uden Fare for Liv eller Helbred, straffes han, hvis den Anden omkommer, med Fængsel eller Bøder.

Samme Straf skal den være undergiven, som er vidende om, at en Forbrydelse, sigtende til at berøve Nogen Livet, er igjære, og som ikke betimeligen aabenbarer de bevislige Omstændigheder, som derom ere blevne ham bekjendte.

Dog skal han være straffri, dersom enten Forbrydelsen ikke bliver udøvet, eller Aabenbarelsen kunde drage Tiltale efter sig mod hans Ægtefælle, Søskende, Slægtninger i ret op- eller nedstigende Linie eller lige saa nær Besvogrede[6]).

§ 9. Den, som hemmelig eller retsstridig har tilintetgjort eller hemmelig bragt tilside Liget af nogen død eller dødfødt[7]), eller som vægrer sig ved for Øvrigheden at opgive, hvor et Barn, som han har havt i sin Varetægt[8]), er bragt hen, straffes med Fængsel eller Bøder.

[1]) Se andet Afsnit § 2, a 2 og b. Jfr. Kap. 6 §§ 21 og 22.
[2]) Jfr. Kap. 15 § 3 cfr. §§ 5 og 4.
[3]) Jfr. § 7.
[4]) Jfr. § 9.
[5]) Blot i Redaktionen afvigende fra Kap. 14 § 26 i Lov 20 Aug. 1842.
[6]) Overensstemmende med Kap. 14 § 27 i L. 20 Aug. 1842.
[7]) Jfr. Kap. 8 § 4 og Kap. 19 § 3 Litr. g.
[8]) Jfr. t. Ex. Kap. 15 § 8, Kap. 16 §§ 1—3.

29 Juni No. 1.

Femtende Kapitel

skal lyde:

Om Fornærmelser paa Legeme eller Helbred.

§ 1[1]). Hvo, som fornærmer en Anden paa Legeme[2]) eller skader ham paa Helbred[3]), straffes med Bøder, Fængsel eller Strafarbeide i femte Grad[4]).

Er Legemsfornærmelsen gjengjældt med en Legemsfornærmelse, eller er ved den en Legemsfornærmelse eller en Ærekrænkelse gjengjældt, kan den lades straffri[5]).

§ 2[6]). Har den Skyldige ved Legemsfornærmelsen tilføiet Lyde, Feil eller Sygdom og det har været hans Hensigt at volde saa stor Skade, straffes han med Strafarbeide i femte eller fjerde Grad.

Under særdeles formildende Omstændigheder kan Fængsel anvendes.

§ 3. Har den Skyldige forsætlig tilføiet betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[7]), straffes han med Strafarbeide i fjerde, tredie eller anden Grad, men med Strafarbeide i tredie, anden eller første Grad, saafremt han har handlet med Overlæg[8]).

§ 4[9]). Er ved saadan Legemsfornærmelse, som i §§ 1 eller 2 er nævnt, bevirket betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[10]), eller er derved eller ved Forbrydelse mod § 3 Nogens Død forvoldt, kan der dømmes til Straf af den Art, som i Strenghed staar nærmest over den, der ellers vilde være at idømme[11]).

§ 5. Har den Skyldige forsætlig tilføiet ualmindelig Smerte[12]) ved Legemsfornærmelsen eller forøvet den ved Hjælp af Gift eller andre Stoffe, der ere i høi Grad farlige for Sundheden[13]), anvendes Straf af den Art, som i Strenghed staar nærmest over den, som ellers vilde være at idømme.

[1]) Kap. 27 § 3 jfr. betingelsesvis § 5.
[2]) Jfr. Kap. 17 § 7.
[3]) Jfr. §§ 2 og 3.
[4]) Jfr. foruden §§ 2—7 Kap. 9 §§ 13, 14, 22 og 28, Kap. 10 §§ 1, 7 og 11, Søfartsl. 24 Marts 1860 § 115 jfr. § 117, Militær Straffelov 23 Marts 1866 §§ 106, 107, 120, 121 og 123. Se og § 125 jfr. 131. Jfr. Jernbanel. 7 Septbr. 1854 § 7 c. — Jfr. og Kap. 16 § 12 & cit.
[5]) Se ogsaa § 6. Jfr. Kap. 17 § 9.
[6]) Kap. 27 § 3.
[7]) Se § 11.
[8]) Jfr. Kap. 9 §§ 13, 14, 17, 18 og 28, Kap. 16 § 6, Kap. 18 § 1, Kap. 20 § 4 og Kap. 23 § 10, Jernbanel. 7 Septbr. 1854 § 7 b. — Jfr. Kap. 15 § 8 i Slutn.
[9]) betingelsesvis Kap. 27 § 3.
[10]) § 11.
[11]) Jfr. Kap. 9 §§ 15 og 16 samt det ved Kap. 14 § 1 Note 4 citerede. — Jfr. Kap. 15 § 8 første Stykke.
[12]) Jfr. Kap. 20 § 4.
[13]) Jfr. Kap. 13 §§ 1 og 2, Kap. 21 § 5, Kap. 23 § 14.

§ 6. Har den Fornærmede ved utilbørlig Adfærd selv givet Anledning til Legemsfornærmelsen, anvendes Straf af den Art, som i Strenghed staar næst efter den, der ellers efter foranstaaende §§ vilde være at idømme. Vilde Straffen efter disse være Bøder, kan Straffrihed indtræde[1]). 29 Juni No. 1.

§ 7. Har Nogen, hvem Strafarbeide paa Livstid paahviler[2]), tilføiet Nogen en Legemsfornærmelse, hvorfor en Anden vilde være at idømme Strafarbeide paa Livstid eller i første Grad, skal han have sit Liv forbrudt.

§ 8. Hvo, som retsstridig hensætter en Anden i en hjælpeløs Tilstand eller forlader Nogen, der er stedt i saadan Tilstand, og som staar under hans Varetægt, eller som han pligter at ledsage, befordre, modtage eller paa anden Maade drage Omsorg for, eller lader nogen saadan Person forblive i en hjælpeløs Tilstand, straffes med Fængsel eller Strafarbeide i femte Grad, men med Strafarbeide i femte, fjerde eller tredie Grad, saafremt den Anden omkommer eller faar betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[3]).

Var der vienſynlig Fare for den Andens Liv eller Helbred, straffes den Skyldige med Strafarbeide i femte, fjerde eller tredie Grad, men med de for forsætligt Manddrab[4]) eller forsætlig Legemsfornærmelse[5]) fastsatte Straffe, saafremt den Anden omkommer eller faar betydelig Skade paa Legeme eller Helbred.

§ 9. Den, som ved Vanrøgt, overdreven Revselse eller paa anden Maade mishandler noget under hans Omsorg eller Varetægt staaende Barn eller nogen formedelst Sygdom eller af andre Grunde hjælpeløs Person, der er under hans Omsorg eller Varetægt, straffes med Bøder, Fængsel eller Strafarbeide i femte Grad[6]).

§ 10[7]). Den, som ved Uagtsomhed forvolder en Anden Lyde, Feil, Sygdom eller ualmindelig Smerte, straffes med Bøder eller Fængsel, men med Fængsel eller Bøder, saafremt betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[3]) er bevirket.

§ 11. Ved betydelig Skade paa Legeme eller Helbred forstaaes i denne Lov Skade, hvorved Nogen mister eller faar væsentlig Svækkelse paa Syn, Hørsel, Taleevne eller Evne til at forplante sin Slægt, bliver vanfør, udygtig til at fortsætte sit Erhverv eller i høi Grad vanfiret, falder i livsfarlig eller langvarig Sygdom eller bliver sindssyg.

[1]) Jfr. § 1 i f. samt Kap. 17 § 9. — Jfr. Kap. 7 §§ 7—9.
[2]) Jfr. Kap. 14 § 3, Kap. 20 § 5 og Kap. 23 § 15.
[3]) § 11.
[4]) Kap. 14 §§ 1, 3 og 4.
[5]) §§ 3 og 5.
[6]) Jfr. L. 6—5—5 og 6, Skolel. 17 Juni 1869 § 27, Skolel. 26 Juni 1889 for Landet § 74, for Byerne § 65. Haandværksl. 15 Juni 1881 § 7. Sofartsl. 24 Mai 1860 § 109 jfr. § 13. — Jfr. Kap. 2 § 13.
[7]) Kap. 27 §§ 3 og 5.

29 Juni No. 1.

Som betydelig Skade ansees det ogsaa, naar Legemsfornærmelsen øves mod en svanger Kvinde, og Fosteret som Følge deraf faar Skade eller gaar tilgrunde.

Sextende Kapitel.

§§ 6 og 7 skulle lyde:

§ 6. Hvo, som ulovlig berøver Nogen Friheden, straffes med Fængsel eller Strafarbeide i femte Grad[1]).

Har Frihedsberøvelsen varet over en Maaned, eller har den voldt den Fornærmede ualmindelige Lidelser, betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[2]) eller Døden, kan Strafarbeide i fjerde, tredie, anden eller første Grad anvendes.

§ 7[3]). Hvo, som har gjort sig skyldig i en Frihedsberøvelse, som han uden skjellig Grund ansaa for lovlig, eller som i Tilfælde, hvor Paagribelse lovlig kunde finde Sted, har iværksat en saadan med Tilsideсættelse af den for samme foreskrevne Fremgangsmaade[4]), straffes med Bøder eller Fængsel.

I Stedet for §§ 11, 12 og 13, der ophæves, træde følgende Bestemmelser:

§ 11[3]). Den, som truer Nogen med et strafbart Foretagende, der kan medføre høiere Straf end Fængsel, under saadanne Omstændigheder, at Truselen er skikket til hos den Truede at fremkalde alvorlig Frygt, straffes med Bøder, Fængsel eller Strafarbeide i femte Grad[5]).

§ 12[3]). Den, som ved Vold eller ved at true med en retsstridig Handling, med Anklage eller Angivelse for en Forbrydelse eller med Fremsættelse af en ærekrænkende Beskyldning uberettiget tvinger Nogen til at gjøre, taale eller undlade Noget, straffes med Fængsel eller Strafarbeide i femte eller fjerde Grad[6]).

Har den Skyldiges Hensigt ikke været at forskaffe Nogen en uberettiget Vinding[7]), kan under særdeles formildende Omstændigheder Bøder anvendes.

[1]) Jfr. §§ 1—5 og 8. Kap. 18 § 4. — Jfr. ogsaa Grundl. § 99, Straffeprocesslovens Kap. 19, Søfartslovens § 120, Lov om Sindssyge 17 Aug. 1848 §§ 9, 10, 15 og 16, Brændevinsl. 6 Septbr. 1845 § 20 og fl. L. — Jfr. Kap. 24 §§ 2—5.

[2]) Kap. 15 § 11.

[3]) Kap. 27 § 3.

[4]) Jfr. fornemmelig Straffeprocesl. Kap. 19.

[5]) Jfr. Kap. 9 §§ 19, 20 og 22. — Jfr. § 12 & cit. — Jfr. Kap. 17 § 7 & cit. — L. 1—21—1.

[6]) Jfr. Kap. 5 § 1, Kap. 9 §§ 24 og 25, Kap. 10 §§ 1—3 og fl., Kap. 18 §§ 1 og 19, Kap. 19 § 3 Litr. i, Kap. 20 § 1 fg., Søfartsl. § 116 i Slutn., Militær Straffel. § 95, Politilov for Landet 4 Juli 1857 § 2 Fattigl. 6 Juni 1863 for Byerne § 59, for Landet § 74.

[7]) Jfr. Kap. 19 §§ 1 og 6, Kap. 20 § 1, Kap. 21 §§ 27 og 28.

29 Juni
No. 1.

Syttende Kapitel

skal lyde:

Om falsk Anklage og Ærekrænkelser.

§ 1. Hvo, som mod bedre Vidende[1]) for Retten indklager eller tiltaler[2]) eller for Øvrigheden angiver en Anden for en strafbar Handling, straffes med Fængsel eller Strafarbeide i femte eller fjerde Grad.

§ 2. Som i § 1 bestemt straffes ogsaa den, som mod bedre Vidende bevirker, at en Anden bliver for Retten indklaget eller tiltalt for en strafbar Handling eller søger at bevirke, at den, som er bleven anklaget eller tiltalt, vorder fældet til Straf[3]).

§ 3. Er paa Grund af en saadan Forbrydelse, som i §§ 1 eller 2 nævnt, Nogen urettelig fældet til Strafarbeide, som helt eller delvis er fuldbyrdet, eller til Livsstraf, kan den Skyldige straffes med Strafarbeide i tredie eller anden Grad. Er Livsstraffen fuldbyrdet, straffes han med Strafarbeide i anden eller første Grad eller paa Livstid.

§ 4[4]). Den, som, uden rimelig Grund til Mistanke, for Retten indklager eller tiltaler eller for Øvrigheden angiver en Anden for en strafbar Handling, hvori han ei findes skyldig, straffes med Bøder eller Fængsel[5]).

§ 5[6]). Hvo, som bevirker eller søger at bevirke, at Noget finder Tiltro, som er egnet til at skade en Andens gode Navn og Rygte eller til at udsætte ham for Had, Ringeagt eller Tab af den for hans Stilling eller Næring fornødne Tillid, straffes med Bøder eller Fængsel, men med Fængsel eller Bøder, saafremt Beskyldningen er fremsat i trykt Skrift[7]) eller paa anden Maade gjort almindelig bekjendt, eller saafremt den er fremsat mod offentlig Tjenestemand paa Grund af Tjenestehandling eller af Hevn for nogen saadan[8]).

Har den Skyldige handlet mod bedre Vidende, straffes han med Bøder, Fængsel eller Strafarbeide i femte Grad[9]).

§ 6. Straf efter § 5, første Led, kommer ikke til Anvendelse[10]), saafremt der føres Bevis for Beskyldningens Sandhed eller for Omstændigheder, der berettigede til at anse den for sand.

Hvor ikke grov Uagtsomhed foreligger, gjælder det samme, saafremt Vedkommende har været pligtig eller nødsaget til at ud-

[1]) Jfr. § 4.
[2]) Jfr. Kap. 24 § 1.
[3]) Jfr. Kap. 12 § 2. Se ogsaa Kap. 21 §§ 3 a og b, 4 a, 27, 33 og 34.
[4]) Kap. 27 § 2.
[5]) Jfr. Mil. Straffelov § 113, Pl. 3 Decbr. 1755 § 10.
[6]) Jfr. Kap. 9 §§ 21, 22, 26, 28 og 29. Jfr. Kap. 10 § 4.
[7]) Jfr. Grundl. § 100 samt Kap. 25.
[8]) Kap. 27 § 2 jfr. § 4.
[9]) Kap. 27 § 3 jfr. §§ 4 og 5.
[10]) Jfr. § 9.

29 Juni No. 1.

tale sig, eller har gjort det til berettiget Varetagelse af eget eller Andres Tarv.

Bestemmelserne i denne § ere ei til Hinder for, at en Udtalelse straffes efter § 7, naar dens Fremsættelse efter sin Form eller paa Grund af den Maade, hvorpaa, eller de Omstændigheder, hvorunder den skeede, maa ansees utilbørlig [1]).

§ 7 [2]). Hvo, som fornærmer Nogen ved Ord eller Gjerning, der tilkjendegiver Ringeagt eller krænker Ærbarhed [3]), straffes med Bøder eller Fængsel [4]).

§ 8 [5]). Hvo, som krænker Privatlivets Fred ved uden paaviselig agtværdig Grund at give offentlig Meddelelse om personlige eller huslige Forhold, straffes med Bøder eller Fængsel.

§ 9. Er Ærekrænkelsen fremkaldt af den Fornærmede selv ved utilbørlig Adfærd eller gjengjældt med en Legemsfornærmelse eller Ærekrænkelse, kan i de i §§ 5 og 7 omhandlede Tilfælde Straf bortfalde [6]).

§ 10. Retten kan efter derom nedlagt Paastand tilpligte den Domfældte at godtgjøre den Fornærmede en Sum, hvis Størrelse bestemmes i Dommen, til Bestridelse af Omkostningerne ved Kundgjørelse i en eller flere offentlige Tidender enten af Domsslutningen alene eller af denne i Forbindelse med Domsgrundene.

Er Ærekrænkelsen fremsat i offentligt Blad eller Tidsskrift, kan Udgiveren, efter Fornærmedes Begjæring, i Dommen paalægges under løbende Mulkt at optage saavel Domsgrundene som Domsslutningen. Indtagelsen, der sker uden Vederlag og i Spidsen af Bladet eller Tidsskriftet, maa finde Sted inden en Uge, efterat den dertil bestemte Afskrift er modtaget, eller om det ikke kan ske inden denne Tid, i det første derefter udkommende Nummer eller Hefte.

§ 11. Er den, som Ærekrænkelse er tilføiet, ved Døden afgaaet, træde hans Ægtefælle, Forældre, Børn eller Søskende, hvad enten Fornærmelsen er ham tilføiet i levende Live eller efter hans Død, i hans Sted med Hensyn til Paatalen, naar denne sker inden sex Maaneder, efterat Fornærmelsen er bleven bekjendt for den, som i saa Henseende træder i den Afdødes Sted, og inden 2 Aar, efterat Fornærmelsen er forøvet. Fornærmelige Udtalelser, som fremføres mod Nogen ti Aar efter hans Død, kunne ikke paatales [7]).

[1]) Jfr. ogsaa § 8.
[2]) Kap. 27 § 2 jfr. § 4.
[3]) Jfr. Kap. 9 §§ 21, 22, 23, 26, 28 og 29, Kap. 10 § 4, Søfartsl. §§ 109 og 114, Mil. Straffel. §§ 109 og 122. — Jfr. Kap. 8 §§ 1—3, Kap. 15 § 1, Kap. 18 § 1 og fl.
[4]) Jfr. § 9.
[5]) Kap. 27 § 2.
[6]) Jfr. Kap. 15 § 1 i Slutn. og § 6.
[7]) Overensstemmende med Kap. 17 § 10 i L. 20 Aug. 1842.

29 Juni No. 1.

Attende Kapitel.

§ 21 skal lyde:

Finder legemlig Omgjængelse Sted mellem Personer af Mandkjøn, straffes de Skyldige med Strafarbeide i femte Grad eller Fængsel.

Med samme Straf ansees den, der har legemlig Omgjængelse med Dyr[1]).

Nittende Kapitel[2]).

Kapitlets Overskrift skal lyde:

Om Tyveri og Hæleri.

§§ 1, 3, 6 og 7 skulle lyde:

§ 1. Hvo, som borttager[3]) en Gjenstand, der helt eller delvis tilhører en Anden[4]), uden Besidderens Samtykke for ved dens Tilegnelse at forskaffe sig eller Andre en uberettiget Vinding[5]), straffes for simpelt Tyveri med Fængsel eller Strafarbeide i femte Grad. Under særdeles formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes[6]).

§ 3. Grovt Tyveri belægges med Strafarbeide i tredie, fjerde eller femte Grad eller Fængsel. Hertil regnes, naar nogen:

a. forøver Tyveri ved Hjælp af Indbrud efter § 2;
b. paa Marken stjæler Hest, Hoppe eller Føl, Oxe, Ko eller Kalv, Ren eller Simle, Faar, Gjed eller Svin;
c. stjæler Noget, som er betroet til den offentlige Post, enten under Forsendelsen, eller imedens det ellers er under Postvæsenets Behandling eller Varetægt;
d. stjæler Fartøi, som enten er strandet eller uden Folk kommet til Land, eller Gods, som er beroende i saadant Fartøi[7]);
e. benytter den ved Farsot, Ildebrand, Skibbrud, Oprør, fiendtligt Anfald eller anden saadan Ulykke givne Leilighed til at bestjæle den, som derved er sat ud af Stand til at sørge for det Gods, han har i sit Værge[7]);
f. stjæler i Kirke af, hvad denne tilhører og til Brug ved Gudstjenesten eller anden Religionshandling er bestemt, eller af Blok, Bækken eller Tavle[7]);
g. stjæler i Kirke eller Gravsted Noget fra dødt Legeme eller Legemet selv, eller Kisten, hvori det sammesteds er nedlagt[8]);

[1]) Jfr. Reskr. 12 Novbr. 1757.
[2]) Jfr. Kap. 27 § 3 og § 5 andet Stykke.
[3]) Jfr. Kap. 21 §§ 1, 6 og 14, Kap. 22 § 17.
[4]) Jfr. Kap. 21 § 7, Kap. 22 § 18, Kap. 10 § 19.
[5]) Jfr. Kap. 22 § 18, Kap. 23 §§ 8 og 17, Kap. 10 § 22. — Jfr. Kap. 16 § 12, Kap. 19 § 6, Kap. 20 § 1, Kap. 21 §§ 27 og 28. — Jfr. ogsaa Kap. 7 § 5 og Kap. 22 § 16.
[6]) Se Kap. 22 § 14. Jfr. ogsaa andre Bestemmelser i Kap. 22 saasom §§ 13, 15, 16. — Jfr. Milit. Straffel. § 89.
[7]) Jfr. Kap. 22 § 14.
[8]) Jfr. Kap. 8 § 4 og Kap. 14 § 9.

29 Juni No. 1.

h. fra Fartøi stjæler Landtoug, Ankertoug eller Anker, hvormed det er fortøiet; eller

i. enten under Tyveriets Forøvelse bruger Magt, naar der gjøres ham Hinder eller Modstand af Godsets Besidder, eller øver Vold mod denne, uden at Gjerningen kan ansees som Røveri[1]), eller umiddelbart efter Besiddelsestagelsen, for at hindre Kosternes Tilbagetagelse, anvender Vold[2]).

§ 6. Hvo, som for at forskaffe sig eller Andre en uberettiget Vinding[3]) kjøber, tilbytter sig eller modtager som Betaling, Pant eller Gave nogen Gjenstand, som en Anden har tilegnet sig ved en efter Kapitel 19 eller 20 strafbar Handling, eller skjuler eller forvarer en saadan Gjenstand eller medvirker ved dens Forbrug eller Afhændelse[4]), straffes for Hæleri med Bøder, Fængsel eller Strafarbeide i femte Grad.

I de i Kapitel 5 § 10 andet Led omhandlede Tilfælde kommer denne § ei til Anvendelse.

§ 7. Hvis den, som har gjort sig skyldig i nogen ovenfor[5]) i dette Kapitel omhandlet Forbrydelse, forhen har været dømt enten for nogen saadan eller for nogen i Kapitel 20 omhandlet Forbrydelse[6]), komme følgende Bestemmelser til Anvendelse:

1. For første Gangs Gjentagelse:
   a. i de i §§ 2 og 3 omhandlede Tilfælde betragtes den ældre Domfældelse som en særdeles skjærpende Omstændighed[7]);
   b. ellers[8]) belægges den Skyldige med Strafarbeide i femte Grad eller Fængsel, eller naar Forbrydelsens Gjenstand er af ringe Værdi, med Fængsel eller Strafarbeide i femte Grad[7]).
2. Finder Gjentagelse oftere Sted, skal:
   a. i de i §§ne 2 og 3 omhandlede Tilfælde anvendes Strafarbeide i femte Grad (dog ikke i kortere Tid end 1 Aar) eller i fjerde, tredie eller anden Grad[7]);
   b. ellers[8]) skal for anden Gangs Gjentagelse anvendes Strafarbeide i femte eller fjerde Grad, eller naar Forbrydelsens Gjenstand er af ringe Værdi, Strafarbeide i femte Grad eller Fængsel, for tredie Gangs Gjentagelse Strafarbeide i femte, fjerde eller tredie Grad, og for de paafølgende Gjentagelser Strafarbeide i femte, fjerde, tredie eller anden Grad.

[1]) Jfr. foruden Kap. 20 Kap. 16 § 12.
[2]) Saalangt undtagen i Straffen overensstemmende med L. 20 Aug. 1842 jfr. L. 3 Juni 1874.
[3]) Jfr. Kap. 16 § 12, Kap. 19 § 1, Kap. 20 § 1 og Kap. 21 §§ 27 og 28.
[4]) Jfr. Kap. 5 § 9.
[5]) altsaa ikke § 8.
[6]) Se andet Afsnit § 2 a 3 og b. Jfr. Kap. 6 §§ 21 og 22.
[7]) Straffen overensstemmende med L. 3 Juni 1874.
[8]) §§ 1 og 6.

3. Strafarbeide i første Grad kan anvendes i de i §§ 1, 2 og 3 omhandlede Tilfælde[1]), naar den sidst begaaede Forbrydelse i og for sig egner sig til Strafarbeide, og derhos 29 Juni No. 1.

a. i Tilfælde af, at simpelt Tyveri er begaaet, den Skyldige forhen har været dømt mindst 5 Gange;

b. i Tilfælde af, at grovt Tyveri eller Indbrud er begaaet, den Skyldige forhen har været dømt mindst 4 Gange.

Domme, der som Tillæg til tidligere Dom for Tyveri, Hæleri eller Røveri ere affagte overensstemmende med Kapitel 6 § 17, medregnes ikke for at bringe den Skyldige paa høiere Straf.

§§ 4, 5 og 9[2]) ophæves.

Tyvende Kapitel.

§§ 1 og 7 skulle lyde:

§ 1. Hvo, som ved Mishandling eller saadan Vold, at Frygt for Mishandling opstaar, ved Fremkaldelse af Villieløshed, Afmagt eller Bevidstløshed eller ved Trusler, der medføre overhængende Fare for Liv eller Helbred, i Hensigt derved at forskaffe sig eller Andre en uberettiget Vinding[3]), tvinger en Anden til at gjøre, taale eller undlade Noget, straffes for Røveri med Strafarbeide i fjerde, tredie eller anden Grad[4]).

§ 7. Naar den, som gjør sig skyldig i nogen ovenfor i dette Kapitel omhandlet Forbrydelse[5]), tidligere har været domfældt for nogen saadan eller to eller flere Gange været domfældt for nogen i Kapitel 19 paa andet Sted end i § 8 omhandlet Forbrydelse[6]) (derunder ikke medregnet Domme, affagt overensstemmende med Kapitel 6 § 17, som Tillæg til Straffedomme for Tyveri eller Hæleri), kan Straffen, om den bestemmes efter § 2, forhøies til Strafarbeide paa Livstid og, om den bestemmes efter § 1, til Strafarbeide i første Grad eller paa Livstid.

§§ 3, 6 og 9 ophæves.

Etogtyvende Kapitel.

§§ 27, 28 og 29 skulle lyde:

§ 27. Den, der i retsstridig Hensigt[7]) benytter som ægte eller uforfalsket et falsk eller forfalsket privat[8]) Dokument, der fremtræder som bestemt til at tjene som Bevis for et Retsforhold eller

[1]) altsaa ikke § 6.
[2]) Jfr. Kap. 6 § 11 i Slutn.
[3]) Jfr. Kap. 16 § 12, Kap. 19 §§ 1 og 6, Kap. 21 §§ 27 og 28.
[4]) Jfr. Kap. 16 § 12, Kap. 19 § 3 i.
[5]) altsaa ikke § 8.
[6]) Se Andet Afsnit § 2 a 4 og b. Jfr. Kap. 6 §§ 21 og 22.
[7]) Jfr. f. Ex. Kap. 21 §§ 1, 19, 20, 21, Kap. 17 §§ 2 eller 5, Kap. 5 § 9.
[8]) Jfr. Kap. 11 §§ 3 og 12.

29 Juni No. 1.

for en Omstændighed af retslig Betydning, straffes med Fængsel eller Strafarbeide i femte eller fjerde Grad.

Sker Benyttelsen i Hensigt at tilvende sig eller andre en uberettiget Vinding[1]), er Straffen Strafarbeide i femte, fjerde eller tredie Grad. Under særdeles formildende Omstændigheder kan Fængsel anvendes.

Som Dokument anses enhver Gjenstand, der har saadan Bestemmelse som foran nævnt.

§ 28. Hvo, som forfærdiger et falsk eller forfalsker et ægte privat[2]) Dokument af den i § 27 nævnte Art for i retsstridig Hensigt[3]) at benytte det som ægte eller uforfalsket, straffes, saafremt han ei fældes efter nævnte §, med Fængsel eller Strafarbeide i femte Grad, men med Fængsel eller Strafarbeide i femte eller fjerde Grad, saafremt han har handlet i Hensigt at tilvende sig eller andre en uberettiget Vinding[1]).

§ 29. Som falsk anses ogsaa det Dokument, som udstedes i en ikke tilværende Persons Navn.

Er et med Nogens Underskrift forsynet Papir udfyldt af nogen dertil Uberettiget, bliver ogsaa det i Forhold til §§ 27 og 28 at anse som et falsk Dokument.

§ 30 ophæves[4]).

Toogtyvende Kapitel.

§§ 14, 17 og 18 skulle lyde:

§ 14[5]). Hvo, som forøver nogen i Kapitel 19 §§ 1, 3 Litr. d, e, eller f, eller 6, eller i Kapitel 21 §§ 1, 6, 7 eller 14 omhandlet Forbrydelse med Hensyn til Føde- eller Drikkevarer, som han paa Stedet fortærer, eller saadanne Varer eller Brændsel til ikke større Værdi end en Krone, bliver, saafremt Forbrydelsen ei er udført ved Opbrydelse af Gjemme eller Stængsel eller ved Hjælp af Dirk eller falsk Nøgle, for Naskeri at straffe med Bøder eller Fængsel.

Har den Skyldige tidligere været dømt efter denne Bestemmelse, eller har han været dømt efter Kap. 11, §§ 1 til 5 eller 7 til 14, eller efter Kap. 19 eller 20 eller efter Kap. 21, §§ 1 til 11, 13, 14, 16, 24, 25, 26 første Led, 27, 28 eller 29[6]), straffes han med Fængsel eller Bøder, men i Tilfælde af, at han flere Gange har været saaledes domfældt, med Fængsel eller Strafarbeide i femte Grad.

[1]) Jfr. Kap. 16 § 12, Kap. 19 §§ 1 og 6, Kap. 21 §§ 27 og 28.
[2]) Jfr. Kap. 11 §§ 1, 2, 8—11.
[3]) Jfr. f. Ex. Kap. 21 §§ 1, 19, 20, 21, Kap. 17 § 2 eller 5, Kap. 5 § 9.
[4]) Jfr. Kap. 6 § 11 i Slutn.
[5]) Kap. 27 § 3.
[6]) Se Andet Afsnit § 2 a 5 og b. Jfr. Kap. 6 §§ 21 og 22. — Jfr. ogsaa Kap. 21 § 2.

§ 17[1]). Hvo, som retsstridigt bruger nogen en Anden tilhø- 29 Juni
rende Løsøregjenstand, som han har i sit Værge, straffes, forsaavidt No. 1.
han ei fældes efter nogen strengere Bestemmelse[2]), med Bøder fra 2 til 200 Kroner.

§ 18[1]). Hvo, som retsstridigt sætter sig i Besiddelse af nogen en Anden eller ham selv tilhørende Løsøregjenstand, straffes, forsaavidt Handlingen ei er Selvtægt[3]), og han ei heller fældes efter nogen strengere Bestemmelse[4]), med Bøder eller Fængsel.

Femogtyvende Kapitel.

§ 8 skal lyde:

Forsaavidt intet særligt Straffebud maatte medføre det modsatte[5]), skal i andre end de i de foregaaende Paragrafer nævnte Tilfælde de, der udgive, forlægge, trykke, falholde eller forøvrigt søge at give et forbrydersk Skrift Offentlighed, ikke straffes, medmindre de paa anden Maade have havt Del i den forbryderske Virksomhed[6]), eller der handles om et Skrift, der er erklæret beslaglagt[7]), eller som ved Dom er kjendt strafværdigt, eller i Anledning af hvilket retslig Undersøgelse eller Forfølgning af det Offentlige er indledet. I disse Tilfælde komme Lovens almindelige Regler om Strafansvar til Anvendelse.

Sexogtyvende Kapitel.

§ 2 skal lyde:

De, der have været delagtige i Forbrydelse, saaledes som i Kapitel 5 §§ 1, 3, 4, 5 og 8 er nævnt, skulle, saavel indbyrdes som med Gjerningsmanden, tilsvare Skaden, En for Alle og Alle for En. De, der ved at modtage, gjemme, kjøbe eller afhænde det, som ved Forbrydelse er Nogen fravendt, eller ved at besørge det omarbeidet eller forandret, have forbrudt sig mod Kapitel 5 § 9, have samme Ansvar med Hensyn til det, hvormed de paa saadan Maade have befattet sig[8]).

[1]) Kap. 27 § 2.
[2]) f. Ex. Kap. 16 § 12, Kap. 20 § 1, Kap. 21 § 6, Kap. 22 § 14. Jfr. ogsaa Milit. Straffel. §§ 135 og 136 samt § 89.
[3]) Kap. 10 § 22.
[4]) f. Ex. Kap. 19 § 1 eller 3, Kap. 20 § 1, Kap. 21 § 7, Kap. 22 § 14. — Jfr. dog ogsaa Kap. 22 §§ 13, 15, 16.
[5]) saasom Kap. 8 § 3.
[6]) Jfr. Kap. 5.
[7]) Straffeprocesl. Kap. 17 jfr. Frd. 27 Septbr. 1799 § 21.
[8]) Henvisningen til de ophævede Kap. 5 §§ 6 og 7 er udeladt; forøvrigt overensstemmende med L. 20 Aug. 1842.

29 Juni No. 1.

Syvogtyvende Kapitel

skal lyde:

Om hvorvidt offentlig Paatale bør finde Sted.

§ 1. De i denne Lov omhandlede Forbrydelser paatales af det Offentlige [1]), forsaavidt Undtagelser herfra ei udtrykkeligen ere bestemte [2]).

§ 2. Det Offentlige paataler ikke [3]) de Forbrydelser, som omhandles i:

Kapitel 10 § 22.
Kapitel 17 § 4, § 5, første Punktum, og §§ 7 og 8.
Kapitel 18 § 24.
Kapitel 21 § 15, forsaavidt det ei er Hval, Vrag, Vraggods eller jordgravet Gods, der er fundet [4]).
Kapitel 22 §§ 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 17 og 18, alt forsaavidt Bestemmelsen i § 19 ei kommer til Anvendelse [5]).
Kapitel 23 § 20, forsaavidt Skibbrud, anden Søskade eller Oversvømmelse angaar [6]), og § 21, forsaavidt de i denne § ommeldte Ting ikke ere bestemte til almindelig Nytte.

§ 3. Uden Forlangende af nogen ved Forbrydelsen Fornærmet paataler det Offentlige ikke [7]) de Forbrydelser, som omhandles i:

Kapitel 8 § 2.
Kapitel 9 § 28, forsaavidt de angaa Ærekrænkelser [8]), samt § 29.
Kapitel 10 §§ 19 og 21.
Kapitel 15 §§ 1 og 2, § 4 sammenholdt med §§ 1 og 2, medmindre Nogens Død er forvoldt [4]), samt § 10.
Kapitel 16 §§ 2, 4, 7, 11 og 12.
Kapitel 17 § 5 andet Punktum.
Kap. 18 §§ 1—4, medmindre Kvindens Død er forvoldt [4]), samt § 5.
Kap. 19, forsaavidt Forbrydelsen er begaaet af Bestjaalnes Ægtefælle, Beslægtede i op- eller nedstigende Linie, Søskende, lige nær Besvogrede, Fosterforældre eller Fosterbørn [8]).
Kap. 21 §§ 1, 2, 3, 4 Litr. a, 6, 7, 8, 9, 16 sidste Afdeling, 26 og 31.
Kap. 22 §§ 1, 2, 3, 14, 15 og 19, samt
Kap. 23 §§ 17 og 18, Litr. a og c.

[1]) Jfr. Kap. 27 § 8 i L. 20 Aug. 1842, se nu Straffeprocesl. 1 Juli 1887.
[2]) Overensstemmende med L. 20 Aug. 1842.
[3]) Straffeprocesl. § 92 jfr. §§ 95 og 96.
[4]) ifaafald § 1.
[5]) ifaafald § 3.
[6]) ellers § 1 jfr. § 5.
[7]) Jfr. Straffeprocesl. § 84 No. 3 og sidste Led, §§ 93 og 94.
[8]) ellers § 1.

Dog kan det Offentlige altid paatale de i Kap. 15 §§ 1 og 2 samt § 4 sammenholdt med §§ 1 og 2, i Kap. 16 § 12 samt i Kap. 18 §§ 1—4 omhandlede Forbrydelser, naar Fornærmedes Død har været til Hinder for, at han kunde forlange Paatale. 29 Juni No. 1.

§ 4. De Forbrydelser, som omhandles i Kapitel 17 §§ 5 og 7, kunne altid paatales af det Offentlige, saafremt den Fornærmede er offentlig Tjenestemand [1]).

Det samme gjælder enhver Forbrydelse, hvori en offentlig Tjenestemand har gjort sig skyldig, naar paa Grund af Kapitel 2 § 14 eller Kapitel 6 § 23 Straf af Embedsfortabelse eller Afsættelse kan anvendes.

§ 5 [2]). Forbrydelser, der bliver at bedømme efter Kapitel 15 § 1 sammenholdt med § 6 eller efter Kapitel 15 § 1 2det Led eller efter samme Kapitel § 10, efter Kapitel 17 § 5 sammenholdt med § 9, efter Kapitel 22 §§ 1, 2 og 3 samt Kapitel 23 § 21, paatales ikke af det Offentlige, naar det ei antages paakrævet af nogen offentlig Interesse.

Det samme gjælder simple Tyverier og Hælerier, forsaavidt Gjenstandens Værdi ikke overstiger fem Kroner, og Paatale ikke er begjært af den ved Forbrydelsen Fornærmede.

Offentlig Paatale af Forbrydelser mod Kapitel 23 § 17 kan undlades, naar den tilføiede Skade er ubetydelig, og Forbrydelsen ikke har været forbunden med skjærpende Omstændigheder.

Efter Paatalemyndighedens Bestemmelse kan offentlig Paatale af Forbrydelse mod Kapitel 21 § 14 bortfalde, naar den hittede Gjenstand er af ubetydelig Værdi, og Forbrydelsen derhos er begaaet under særdeles formildende Omstændigheder [3]).

§ 6. Som den nuværende § 4.

§ 7. Som den nuværende § 5.

§ 8. Som den nuværende § 6.

§ 9. Som den nuværende § 7.

Andet Afsnit.

§ 1. Nærværende Lov træder i Kraft 1ste September 1889.

§ 2. Ved Anvendelsen af nærværende Lovs Bestemmelser om skjærpet Straf i Gjentagelsestilfælde iagttages følgende Regler med Hensyn til Forbrydelser, paadomte efter den tidligere Lovgivning:

a. Med Hensyn til Domme, affagte efter Lov om Forbrydelser af 20de August 1842 eller senere Love, indeholdende Forandringer i eller Tillæg til denne, [4]) skulle

1. ældre Domme for Forbrydelser mod Kap. 14 §§ 1 og 3 samt §§ 2, 5 og 6, forsaavidt Hensigten har været at

[1]) Jfr. tidligere Frd. 27 September 1797 §§ 10 og 11.
[2]) Straffeprocesl. § 85 No. 1 jfr. derimod samme § sidste Led og § 91.
[3]) Jfr. ogsaa Kap. 21 § 14 i Slutn.
[4]) L. 9 Juni 1866, L. 3 Juni 1874, L. 6 Juni 1884.

29 Juni No. 1.

dræbe, begrunde Gjentagelsesstraf efter nærværende Lovs Kap. 14 § 1;

2. ældre Domme for Forbrydelser mod Kap. 14 § 16 begrunde Gjentagelsesstraf efter nærværende Lovs Kap. 14 § 4;
3. ældre Domme for Forbrydelser mod Kap. 19[1]) undtagen § 8 eller mod Kap. 20 begrunde Gjentagelsesstraf efter nærværende Lovs Kap. 19 § 7;
4. ældre Domme for Forbrydelser mod Kap. 19[1]) undtagen § 8 eller mod Kap. 20 undtagen §§ 8 og 9 begrunde Gjentagelsesstraf efter nærværende Lovs Kap. 20 § 7;
5. ældre Domme for Forbrydelser mod Kap. 11 §§ 1 til 5 eller 7 til 14, eller mod Kap. 19[1]), Kap. 20, Kap. 21 §§ 1 til 11, 13, 14, 16, 24, 25, 26 første Led, 27, 28 eller 29 eller mod Kap. 22 § 14[2]) begrunde Gjentagelsesstraf efter nærværende Lovs Kap. 22 § 14.

b. Forbrydelser, paadømte efter den før Lov af 20de August 1842 gjældende Lovgivning, skulle begrunde Gjentagelsesstraf, naar de efter Kap. 28 § 7 vilde været at henføre under nogen ovenfor anført Bestemmelse i den nævnte Lov.

§ 3. Fra den Tid, nærværende Lov træder i Kraft, skulle efternævnte Bestemmelser lyde, som følger:

1. Lov om Arv af 31te Juli 1854 § 69, andet Punktum:

„Det samme skal gjælde om den, der forser sig paa den i Kriminallovens Kapitel 14 § 8 omhandlede Maade, hvis Arveladeren omkommer paa Grund deraf".

2. Militær Straffelov af 23de Marts 1866 § 106, andet Punktum:

„Tilføies derved den Overordnede saadan Skade paa Legeme eller Helbred, som efter den almindelige Straffelov ansees som betydelig[3]), belægges den Skyldige med Strafarbeide i første Grad".

§ 4. Fra samme Tidspunkt ophæves:

Forordning om Trykkefriheden af 27de September 1799 §§ 10 og 11[4]),

Lov om Forligelsesvæsenet af 20de Juli 1824 § 30,[4])

Lov om Rettergangsmaaden i Straffager af 1ste Juli 1887 § 477, første og andet Punktum[5]), og § 478 første Punktum[6]).

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

[1]) Jfr. ogsaa L. 9 Juni 1866 § 1.
[2]) ogsaa L. 6 Juni 1884.
[3]) Jfr. Kap. 15 § 11.
[4]) Jfr. Kap. 27 § 4.
[5]) Jfr. Kap. 2 § 26.
[6]) Jfr. Kap. 6 § 17.

Lov indeholdende Forandring i Lov angaaende Udryddelse af Rovdyr og Fredning af andet Vildt af 22de Juni 1863*)[1]). 29 Juni No. 2.

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 20de Juni dette Aar, saalydende:

§ 1. § 4 i Lov af 22de Juni 1863 angaaende Udryddelse af Rovdyr og Fredning af andet Vildt skal herefter lyde saaledes:

Vilde Rensdyr maa ikke dræbes fra 16de September til 15de August, begge Dage medtagne. Aarskalve af disse Dyr maa ikke dræbes.

§ 2. Den Kongen i nævnte Lovs § 11 Post 2 og 3 tillagte Dispensationsret ophæves, forsaavidt Fredningstiden for vilde Rensdyr angaar.

Lov af 28de Mai 1881 indeholdende Forandring i Lov om Udryddelse af Rovdyr og Fredning af andet Vildt af 22de Juni 1863 ophæves.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

[1]) Se Dok. No. 43 m. Tillæg og Indst. O No. 31 for 1889 samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Oth. S. 695—700 og i Lth. S. 123—126.

Lov indeholdende Tillæg til Lov af 24de Juli 1827 angaaende Oprettelse af et Reservefond ved Norges Bank*)[1]) 29 Juni No. 3.

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 24de Juni dette Aar, saalydende:

Den i § 4 i Lov af 24de Juli 1827 angaaende Oprettelse af et Reservefond ved Norges Bank indeholdte Bestemmelse skal ikke være til Hinder for, at der efter Repræsentationens Bestemmelse paa Reservefondet afskrives det Beløb, der er nødvendigt til at dække Bankens ved Udgangen af 1888 beregnede Tab indtil syv hundrede og femti tusinde Kroner.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

[1]) Se Dok. No. 72, Indst. S XIII og Indst. O No. 59 for 1889. — Jfr. L. 3 April 1886.

Kongelig Kundgjørelse angaaende Afgifter af Malt- og Brændevinstilvirkning som fra 1ste Juli 1889 skal erlægges til Statskassen*)[1]). 29 Juni.

[1]) Se Sth. Prp. No. 6 og Indst. S. No. 141 for 1889.

*) Bekjendtgj. 1 Juli i Lovt. 1ste Afd. No. 16.

29 Juni. Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: Saasom Storthinget under 17de Juni d. A. har fattet følgende Beslutning:

Fra 1ste Juli 1889 skal til Statskassen erlægges:

A. Afgift af Malttilvirkning efter følgende Regler:

1. Afgiften erlægges af Korn, der sættes i Støb for at tilberedes til Malt, med 17,1 — sytten en Tiendedel — Øre af hvert Kilogram Korn.

2. Som Godtgjørelse for erlagt Maltafgift tilstaaes 6,6 — sex og sex Tiendedele — Øre for hver Liter Øl, som i Mængder paa 4 Hektoliter eller derover udføres til Udlandet, naar Andragende derom fremkommer inden 2 Aar efter Udførselen.

B. Afgift af Brændevinstilvirkning efter følgende Regler:

1. Afgiften erlægges af det ved Afbrænding af enhver afgjæret Vædske udvundne Brændevin med Kr. 1,60 — en Krone sexti Øre — for hver Liter, beregnet til 100 pCt. Alkoholstyrke, udmaalt efter den af Kongen til enhver Tid autoriserede Brændevinsprøver, hvilken Afgift ogsaa bliver at erlægge af den udvundne Læk (det ved Afbrænding vundne svage urene Brændevin, eller de saakaldte For- og Efterdraaber), medmindre den enten paa en efter Kontrolpersonalets Skjøn betryggende Maade gjøres utjenlig til Omdestillation eller den til fornyet Afdestillering og Beskatning af det derved vundne Destillat bringes tilbage paa det i Brænderiet værende Afbrændingsredskab, enten umiddelbart eller ved at opblandes i mindst 3 Gange saa meget af det til Afbrænding bestemte Materiale.

2. I foranstaaende Afgift tilstaaes for hver Liter Brændevin af den anførte Styrke følgende Kortning:

a. Som Godtgjørelse for Afgift af det medgaaede Malt 10,6 — ti og sex Tiendedele — Øre, forsaavidt Brændevinet er tilvirket udelukkende af Korn og Poteter, og 2,6 — to og sex Tiendedele — Øre, forsaavidt der ved Tilvirkningen er anvendt andre Materialier.

b. Som Godtgjørelse for Svinding efter Graderingen 13,3 — tretten og tre Tiendedele — Øre.

Den sidstnævnte Godtgjørelse tilstaaes dog kun, naar den Skattepligtige lader Maalingen og Graderingen foretage inden 30 Timer fra den Tid, da der gjennem Ledningsrøret er aabnet Forbindelse mellem Afbrændingsredskaberne og den Beholder, hvori Brændevinet er optaget. I disse tredive Timer medregnes ikke den Tid, i hvilken Brændevinstilvirkningen paa Grund af Lov af 28de Juni 1887 § 7 maa standse.

3. Naar norsk Brændevin, hvoraf foranstaaende Afgift er betalt, i Partier paa 1 — en — Hektoliter eller derover

*) Bekjendtgj. 1 Juli i Lovtid. 1ste Afd. No. 16.

og med Jagttagelse af de nærmere Forskrifter med Hensyn til Kontrollen, som vedkommende Regjeringsdepartement bestemmer, udføres til Udlandet, bliver Afgiften at tilbagebetale for renset Brændevin med Kr. 1,60 — en Krone og sexti Øre — og for urenset Brændevin med Kr. 1,55 — en Krone og femti fem Øre — pr. Liter af 100 pCt. Styrke, naar Andragende derom fremkommer inden 2 Aar efter Udførselen. For at Brændevin skal anses som renset, maa det paa saadan Maade, som af vedkommende Regjeringsdepartement nærmere bestemmes, godtgjøres, at det efter Skattelægningen har undergaaet en fuldstændig Rensningsproces med Ombestillation. 29 Juni.

4. Naar indenlandsk Brændevin for at anvendes til teknisk Brug gjøres utjenligt til at kunne tilberedes til Drik, kan vedkommende Regjeringsdepartement tillade, at den erlagte Produktionsafgift tilbagebetales med de under foregaaende No. bestemte Satser.

Ligeledes kan den erlagte Afgift tilbagebetales med de samme Satser, naar indenlandsk Brændevin under Jagttagelse af de Forskrifter, som af Departementet fastsættes, afhændes til Universitetet for at benyttes til videnskabeligt Brug.

C. Afgift af Mais og Durrha, som anvendes til Brændevinstilvirkning, efter følgende Regler:

1. Af Mais erlægges en Afgift af 3 — tre — Øre pr. Kg.

Naar et til den forbrugte Mais svarende Kvantum Brændevin, beregnet efter et Udbytte af 0,375 Liter Brændevin af 100 pCt. Styrke af 1 Kg. Mais, udføres til Udlandet inden 30te April i den første Tilvirkningstermin efter den, i hvilken Maisen er anvendt, bliver efter vedkommende Regjeringsdepartements nærmere Bestemmelse den erlagte Afgift at godtgjøre med 8 — otte — Øre pr. Liter.

2. Af Durrha erlægges paa samme Maade, beregnet efter et Udbytte af 0,30 Liter Brændevin af 100 pCt. Styrke af 1 Kg. en Afgift af 2,4 — to og fire Tiendedele — Øre pr. Kg., og ved Udførsel godtgjøres 8 — otte — Øre pr. Liter.

Saa ville Vi herved naadigst befale denne Storthingets Beslutning bragt i Udøvelse.

Kongelig Kundgjørelse angaaende Afgift til Statskassen af Stempelpapir og Stempelmærker i Budgetaaret fra 1ste Juli 1889 til 1ste Juli 1890*)[1]. 29 Juni

[1]) Se Sth. Prp. No. 11 og Indst. S No. 178 for 1889.

*) Bekjendtgj. 1 Juli i Lovt. 1ste Afd. No. 16.

29 Juni. Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: Saasom Storthinget under 25de Juni dette Aar har fattet Beslutning angaaende Afgift til Statskassen af Stempelpapir og Stempelmærker i Budgetaaret fra 1ste Juli 1889 til 1ste Juli 1890, hvorefter denne Afgift skal erlægges efter nedenstaaende Tarif: — — — (enslydende med den tidligere gjældende, i Lovtidendens 2den Afd. for 1886, S. 444—447, indtagne) — — —.

Saa ville Vi herved naadigst befale denne Beslutning bragt i Udøvelse.

29 Juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Trondhjems Stiftsdirektion, hvori betræffende Spørgsmaalet om Udredelsen af Udgifter til Anskaffelse af Skolesager (Bøger m. v.) for fattige Børn meddeles, at Departementet antager, at deslige Sager i Henhold til § 17 i Skoleloven af 16de Mai 1860 [1]) efter Henvendelse fra Skolens Vedkommende til Fattigkommissionen bliver at anskaffe paa Fattigkassens Regning.

[1]) Jfr. § 61 i Skolel. for Landet og § 54 i Do. for Kjøbst. af 26de Juni 1889.

29 Juni. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Departementet for de offentlige Arbeider, hvori førstnævnte Departement erklærer sig enigt med sidstnævnte i, at Lovene af 14de Juni 1879 og 29de Juni 1888, indeholdende Forandringer i de om smaa Gjældsfordringers Inddrivelse gjældende Bestemmelser, ikke har medført Forandring med Hensyn til Fremgangsmaaden ved Indførsel for Brandkontingent i vedkommende faste Eiendom.

29 Juni. **Cirkulære** fra Brandforsikrings-Indretningen til Magistraterne:

Foranlediget ved den i Sommer, antagelig over det hele Land herskende usædvanlige stærke og langvarige Tørke finder Indretningen det at være ønskeligt at erholde Oversigt over Forholdene vedkommende Vandtilgang og Vandbeholdninger for de forskjellige Byer og Steder, der paa Grund af Vandværk har Redsættelse i Brandkontingenten. I Henhold hertil skal man herved anmode Hr. Magistraten om snareste muligt at foranledige indsendt hertil en Opgave over Vandstanden i Vandværkets Reservoirer for de sidste 2 Maaneder, Mai og Juni, ledsaget af Meddelelse angaaende Vandbeholdningernes nuværende Størrelse, Vandtilgangen i det nævnte Tidsrum, og om hvorledes Forholdene antages at ville stille sig, saafremt den forhaandenværende Tørke fremdeles skulde vedblive. Endelig ønskes i Tilfælde Oplysning om de Forholdsregler, der maatte være trufne med Hensyn til Vandforbrug for at sikre Byen fornødent Vand til Slukning i Ildebrandstilfælde.

Skrivelse fra Poststyrelsen til Fogden i Bamle Fogderi, hvorved paa Foranledning meddeles, at Departementet for det Indre i en tidligere Skrivelse har udtalt, at det antager, at en Oppeborselsbetjent, som i Almenhedens Interesse begjærer Penge vexlede i mindre Myntsorter, kan korrespondere portofrit derom med vedkommende Bank samt erholde sig tilstillet de vexlede Penge som portofri Sag. 29 Juni.

Høieste Resolution*), hvorved er bestemt: 2 Juli.

1. At der i Henhold til Lov af 26de August 1854, indeholdende Tillæg til og Forandringer i Lovgivningen om Brandvæsenet, dens § 1, forordnes en Brandkommissjon for Brugsdistrikterne Selbak, Kjølberg med Kjølbergbjerget, Kjølstad og Torp i Borge Thinglag, Ide og Markers Fogderi, Smaalenenes Amt.
2. At det overdrages Amtmanden nærmere at bestemme Grændserne for nævnte Brandkommissionsdistrikt.

Høieste Resolution, hvorved der i Henhold til Skydsloven af 21de Marts 1860 §§ 1 og 2 meddeles Approbation paa en af Amtsformandskabet for Romsdals Amt under 22de Mai 1889 fattet Beslutning om, at Tilsigelsesskiftet Moen i Frænens Herred, Romsdals Fogderi nedlægges. 2 Juli.

Konvention mellem de forenede Riger og Keiserdømmet Rusland angaaende Behandlingen af Eiendele, som ved Dødsfald ere efterladte i den ene af de kontraherende Parters Lande af Undersaatter af den anden Part, afsluttet i Stockholm den 9de April 1889, ratificeret for Ruslands Vedkommende i Gatchina den 9de Mai og for de forenede Rigers Vedkommende i Stockholm den 28de Juni næstefter, Ratifikationerne udvexlede i Stockholm den 2den Juli s. A. 2 Juli.

Sa Majesté le Roi de Suède et de Norvège et Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies ayant résolu, d'un commun accord, de conclure une convention pour le règlement des successions, laissées dans les pays de l'une des Hautes Parties contractantes par les nationaux de l'autre Partie, ont nommé à cet effet pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

(Oversættelse).

Hans Majestæt Kongen af Sverige og Norge og Hans Majestæt Keiseren af Rusland, som have besluttet efter fælles Overenskomst at afslutte en Konvention angaaende Behandlingen af Ejendele, som ved Dødsfald ere efterladte i den ene af de høie kontraherende Parters Lande af Undersaatter af den anden Part, have til dette Øiemed udnævnt som sine Befuldmægtigede Følgende, nemlig:

*) Bekjendtgj. 9 Juli i Lovt. 1ste Afd. No. 17.

2 Juli. Sa Majesté le Roi de Suède et de Norvège:

le Sieur Albert Charles Auguste Laurence Comte Ehrensvärd, Son Ministre des Affaires Etrangères, Chevalier-Commandeur des Ordres de Suède, Grand' Croix de l'Ordre de Wasa de Suède, Chevalier de l'Ordre de S:t Olave de Norvège, etc. etc.;

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies:

le Sieur Nicolas Chichkine, Son Conseiller Privé, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près de Sa Majesté le Roi de Suède et de Norvège, Chevalier des Ordres de Russie: de S:t Wladimir, 2me classe, de S:te Anne, 1re classe, et de S:t Stanislas, 1re classe, etc. etc.;

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins-pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Art. 1.

En cas de décès d'un sujet suédois ou norvégien en Russie ou d'un sujet russe en Suède ou en Norvège les autorités compétentes du lieu du décès sont tenues de prendre, à l'égard des biens mobiliers ou immobiliers du défunt, les mêmes mesures conservatoires que celles qui, d'après la législation du pays, doivent être prises à l'égard des successions des nationaux, sous réserve des dispositions stipulées par les articles suivants.

Hans Majestæt Kongen af Sverige og Norge:

Grev Albert Carl August Lars Ehrensvärd, Hans Minister for de udenrigske Anliggender, Ridder og Kommandør af de svenske Ordener, Storkors af den svenske Wasa Orden, Ridder af den norske St. Olafs Orden, etc. etc.

Hans Majestæt Keiseren af Rusland:

Herr Nicolaus Chichkine, Hans Geheimeraad, Hans Envoyé Extraordinaire og Ministre Plénipotentiaire hos Hans Majestæt Kongen af Sverige og Norge, Ridder af de russiske Ordener: af St. Wladimir Ordens 2den Klasse, af St. Anna Ordens 1ste Klasse og af St. Stanislaus Ordens 1ste Klasse etc. etc.;

Hvilke, efter at have udvexlet sine Fuldmagter, der befandtes i god og behørig Form, ere komne overens om følgende Artikler:

Art. 1.

Naar en svensk eller norsk Undersaat dør i Rusland eller en russisk Undersaat i Sverige eller i Norge, ere vedkommende Autoriteter paa det Sted, hvor Dødsfaldet er indtruffet, forpligtede til at træffe de samme Foranstaltninger til Omsorg for den Afdødes Løsøre eller faste Eiendomme, som efter Landets Lovgivning skulle træffes med Hensyn til Efterladenskaber tilhørende Landets egne Undersaatter, — dog under Jagttagelse af de Bestemmelser, der indeholdes i de følgende Artikler.

Art. 2.

Si le décès a eu lieu dans une localité où réside un Consul-Général, Consul ou Vice-Consul de la nation du défunt, les autorités locales devront en donner immédiatement avis à l'autorité consulaire pour qu'il puisse être procédé en commun à l'apposition des scellés respectifs sur tous les effets, meubles et papiers du défunt.

L'autorité consulaire devra donner le même avis aux autorités locales, lorsqu'elle aura été informée du décès la première.

Si l'apposition immédiate des scellés paraissait nécessaire et que cette opération ne pût, pour un motif quelconque, avoir lieu en commun, l'autorité locale aura la faculté de mettre les scellés préalablement, sans le concours de l'autorité consulaire, et vice-versa, sauf à informer l'autorité qui ne sera pas intervenue et qui sera libre de croiser ensuite son sceau avec celui déjà apposé.

Le Consul-Général, Consul ou Vice-Consul aura la faculté de procéder à cette opération, soit en personne, soit par un délégué, dont il aura fait choix. Dans ce dernier cas, le délégué devra être muni d'un document émanant de l'autorité consulaire, revêtu du sceau du consulat et constatant son caractère officiel.

Les scellés apposés ne pourront être levés sans le concours de l'autorité locale et de l'autorité consulaire ou de son délégué.

Art. 2. 2 Juli.

Dersom Dødsfaldet er indtruffet paa et Sted, hvor der findes Generalkonsul, Konsul eller Vicekonsul for den Afdødes Nation, skulle de lokale Autoriteter derom uopholdelig meddele vedkommende Konsulat Underretning, for at der i Fællesskab kan skrides til Forsegling af den Afdødes samtlige Effekter og Papirer.

Omvendt skal vedkommende Konsul, om denne først er bleven underrettet om Dødsfaldet, meddele de lokale Autoriteter lignende Underretning.

Dersom Forseglingen maa foretages straxt, og den af en eller anden Grund ikke kan udføres i Fællesskab, skal den lokale Autoritet have Adgang til at foretage en foreløbig Forsegling, uden at vedkommende Konsul er tilstede, og omvendt, dog at Underretning meddeles den Autoritet, som ikke har været tilstede, og skal det staa denne frit for senere at anbringe sit Segl ved Siden af det allerede paasatte.

Generalkonsulen, Konsulen eller Vicekonsulen kan foretage denne Forretning enten personlig eller ved en af ham selv valgt Fuldmægtig, i hvilket sidste Tilfælde Fuldmægtigen skal være forsynet med et af Konsulatet udstedt Dokument, der bærer Konsulatets Segl og godtgjør hans Egenskab af Fuldmægtig.

De paasatte Segl kunne ikke borttages uden af den lokale Autoritet i Forening med vedkommende Konsul eller hans Fuldmægtig.

2 Juli.

Il sera procédé de la même manière à la formation de l'inventaire de tous les biens mobiliers ou immobiliers, effets et valeurs du défunt.

Si après un avertissement adressé par l'autorité locale à l'autorité consulaire, ou vice-versa, par l'autorité consulaire à l'autorité locale, pour l'inviter à assister à la levée des scellés simples ou doubles et à la formation de l'inventaire, l'autorité à qui l'invitation a été adressée, ne s'était pas présentée dans un délai de 48 heures à compter de la réception de l'avis, l'autre autorité pourrait procéder seule aux dites opérations.

Toutefois, en cas de décès d'un sujet russe en Suède, l'autorité consulaire du lieu, à qui avis devra en être donné immediatement par l'autorité locale, pourra procéder, sans le concours de cette dernière, soit en personne, soit par un délégué, dûment autorisé, à l'apposition des scellés, s'il est nécessaire, ainsi qu'à la formation et à l'enregistrement de l'inventaire.

Art. 3.

Les autorités compétentes feront les publications prescrites par la législation du pays relativement à l'ouverture de la succession et à la convocation des héritiers ou créanciers, sans préjudice des publications qui pourront également être faites par l'autorité consulaire.

En cas de décès d'un sujet russe en Suède, l'autorité consulaire devra, s'il y a lieu,

Paa samme Maade som her nævnt forholdes med Registrering over alle den Afdødes Eiendele, saavel Løsøre som fast Gods, Effekter og Værdipapirer.

Naar den lokale Autoritet har opfordret vedkommende Konsulat eller omvendt vedkommende Konsulat har opfordret den lokale Autoritet til at være tilstede ved Borttagelse af de enkelte eller dobbelte Segl og ved Registreringen, og den Autoritet, til hvem Henvendelsen er skeet, ikke har indfundet sig inden 48 Timer efter modtagen Opfordring, skal den anden Autoritet kunne foretage de nævnte Forretninger alene.

Dog skal, naar en russisk Undersaat er afgaaet ved Døden i Sverige, Stedets Konsul, der af den lokale Autoritet øieblikkelig bør underrettes om Dødsfaldet, være berettiget til, uden Medvirkning af sidstnævnte Autoritet, enten personlig eller ved en behørig bemyndiget Stedfortræder at foretage Forsegling, om saadan er nødvendig, saavelsom Registrering.

Art. 3.

Vedkommende Autoriteter skulle udfærdige de i Landets Lovgivning foreskrevne Bekjendtgjørelser med Hensyn til Skiftebehandlingens Aabning og Arvingernes eller Kreditorernes Indkaldelse, uden Forsøg for de Bekjendtgjørelser, som i lige Maade maatte være udfærdigede af Konsulatet.

Naar en russisk Undersaat er død i Sverige, skal Konsulatet,

faire publier immédiatement l'avis du décés trois fois par les journaux, en avertissant les créanciers du défunt qu'ils doivent présenter leurs créances avant l'expiration du terme indiqué à l'art. 5.

Art. 4.

Lorsque l'inventaire aura été dressé conformément aux dispositions de l'art. 2, l'autorité compétente délivrera à l'autorité consulaire, sur sa demande écrite et d'après cet inventaire, tous les biens meubles dont se compose la succession, les titres, valeurs, créances, papiers, ainsi que le testament s'il en existe.

Dans le cas où ce testament contiendra des dispositions, par lesquelles des biens meubles ou immeubles restés après le défunt dans le pays où la succession s'est ouverte, auront été légués à un ou à plusieurs sujets de l'état où le décès a eu lieu, le testament ne sera remis à l'autorité consulaire qu'après que ces legs auront été acquittés.

L'autorité consulaire pourra faire vendre aux enchères publiques tous les objets mobiliers de la succession susceptibles de se détériorer et tous ceux dont la conservation en nature entrainerait des frais onéreux pour la succession. Elle sera tenue, toutefois, de s'adresser à l'autorité locale, afin que la vente soit faite dans les formes prescrites par les lois du pays.

Lorsqu'un sujet russe aura laissé des biens meubles en

om dertil er Anledning, øieblikkelig lade Dødsfaldet bekjendtgjøre 3 Gange i Aviserne og opfordre den Afdødes Kreditorer til at anmelde deres Krav inden Udløbet af den i Art. 5 bestemte Frist. 2 Juli.

Art. 4.

Naar Registrering er afholdt overensstemmende med Reglerne i Art. 2, skal vedkommende Autoritet paa Konsulens skriftlige Anmodning derom udlevere denne samtlige Boets registrerede Løsøreeffekter, Adkomstdokumenter, Værdipapirer, Gjældsbreve og andre Papirer, saavelsom Testamente, om saadant findes.

Indeholder det forefundne Testamente Dispositioner, hvorefter rørligt eller fast Gods, som den Afdøde har efterladt sig i det Land, hvor Skiftet er paabegyndt, er legeret til en eller flere Undersaatter af den Stat, hvor Dødsfaldet er indtruffet, skal Testamentet ikke udleveres Konsulatet, forend Legaterne ere fuldbyrdede.

Konsulatet kan ved offentlig Auktion lade sælge det Boet tilhørende Løsøre, der er udsat for at bedærves, saavelsom Alt, hvis Opbevarelse in natura vilde medføre uforholdsmæssige Omkostninger for Boet. Konsulatet er dog forpligtet til at henvende sig til vedkommende lokale Autoritet, forat Salget kan foregaa i de i Landets Lovgivning foreskrevne Former.

Naar en russisk Undersaat efterlader sig rørligt Gods i Sve-

2 Juli. Suède, l'autorité consulaire pourra, au nom des ayants droit à la succession, en prendre possession; toutefois, dans le cas où des biens meubles ou immeubles restés après le défunt en Suède auront été légués par testament à un sujet suédois, l'autorité consulaire devra délivrer le testament ainsi que les legs à l'autorité compétente suédoise ou à celui qui aura été chargé par elle de les recevoir.

Art. 5.

L'autorité consulaire devra conserver à titre de dépôt, demeurant soumis à la législation du pays, les effets et valeurs inventoriés, le montant des créances que l'on réalisera et des revenus que l'on touchera, ainsi que le produit de la vente des meubles, si elle a eu lieu, jusqu'à l'expiration du terme de six mois à compter du jour de la dernière des publications, faites par l'autorité locale, relativement à l'ouverture de la succession, ou du terme de huit mois à compter du jour du déces, s'il n'a pas été fait de publication par l'autorité locale.

Toutefois, l'autorité consulaire aura la faculté de prélever immédiatement sur le produit de la succession les frais de dernière maladie et d'enterrement du défunt, les gages de domestiques, loyers, frais de justice et de consulat et autres de même nature ainsi que les dépenses d'entretien de la famille du défunt, s'il y a lieu.

rige, skal Konsulatet i Rettighedshavernes Navn kunne sætte sig i Besiddelse deraf; forsaavidt imidlertid rørligt eller urørligt Gods, efterladt i Sverige, ved Testamente er tillagt en svensk Undersaat, skal Konsulatet overlevere Testamentet saavelsom de testerede Gjenstande til den kompetente svenske Autoritet eller til den, som af denne maatte være bemyndiget til at modtage dem.

Art. 5.

Vedkommende Konsul skal indtil Udløbet af 6 Maaneder efter den sidste af den lokale Autoritet udstedte Bekjendtgjørelse om Skiftet eller 8 Maaneder efter Dødsfaldet, om ingen saadan Bekjendtgjørelse har fundet Sted, som Depositum overensstemmende med Landets Lovgivning opbevare de registrerede Eiendele og Værdipapirer, Udbyttet af Fordringer, som sælges, og Indtægter, som hæves, saavelsom Udbyttet af Salget af Løsøre, om saadant Salg har fundet Sted.

Dog skal Konsulatet have Adgang til strax, forlods, af Boet at udbetale Omkostningerne ved den Afdødes sidste Sygdom og hans Begravelse, Tjenerløn, Husleie, Rets- og Konsulatgebyrer og andre lignende Omkostninger saavelsom i Tilfælde Udgifterne ved Underholdning af den Afdødes Familie.

Art. 6.

Sous la réserve des dispositions de l'article précédent, l'autorité consulaire aura le droit de prendre à l'égard de la succession mobilière ou immobilière du défunt toutes les mesures conservatoires qu'elle jugera utiles dans l'intérêt des héritiers. Elle pourra l'administrer, soit personellement, soit par des délégués choisis par elle et agissant en son nom, et elle aura le droit de se faire remettre toutes les valeurs appartenant au défunt qui pourraient se trouver déposées, soit dans les caisses publiques, soit chez des particuliers, en s'y conformant aux lois du pays.

Les fabriques, usines et autres établissements commerciaux seront administrés et, si besoin se présentait, liquidés avec le concours de l'autorité consulaire, conformément aux lois du pays où il se trouvent.

Art. 7.

Si pendant le délai mentionné à l'art. 5, il s'élève quelque contestation à l'égard des réclamations, qui pourraient se produire contre la partie mobilière de la succession, la décision concernant ces réclamations, en tant qu'elles ne reposent pas sur le titre d'hérédité ou de legs, appartiendra exclusivement aux tribunaux du pays.

En cas d'insuffisance des valeurs de la succession pour satisfaire au payement intégral des créances, tous les documents,

Art. 6. 2 Juli

Under Jagttagelse af Bestemmelserne i den foregaaende Artikel har Konsulen Ret til med Hensyn til Afdødes Efterladenskaber, det løse som det faste Gods, at træffe alle til sammes Vedligeholdelse tjenende Forholdsregler, som han i Arvingernes Interesse maatte anse hensigtsmæssige. Han kan bestyre Boet enten personlig eller ved Fuldmægtige, valgte af ham selv og handlende i hans Navn; han har ligeledes under Jagttagelse af Landets Lovgivning Ret til at fordre sig udleveret alle den Afdødes Værdigjenstande, som maatte være deponerede i offentlige Kasser eller hos Privatmænd.

Fabriker, industrielle Anlæg og andre merkantile Etablissementer skulle administreres og i fornødent Fald likvideres under Konsulatets Medvirkning, overensstemmende med det Lands Love, hvori de ere beliggende.

Art. 7.

Dersom der i det i Artikel 5 omhandlede Tidsrum reiser sig Tvist i Anledning af Paastande, som maatte fremsættes mod Boet, forsaavidt sammes Løsøre angaar, skal Afgjørelsen af disse Krav, medmindre de grunde sig paa Arveret eller legatariske Dispositioner, udelukkende henhøre under Landets Domstole.

Saafremt Boet er utilstrækkeligt til at dække alle Fordringer fuldt ud, skulle alle Boets Papirer, Eiendele og Værdigjen-

2 Juli. effets ou valeurs appartenant à cette succession devront, sur la demande des créanciers, être remis à l'autorité locale compétente, qui procédera à la réalisation et à la répartition de la succession entre les créanciers, ou en Suède aux personnes instituées à cet effet par l'autorité locale compétente.

Il est bien entendu que les créanciers conserveront pour ce qui leur restera dû, leurs droits contre la succession du défunt dans son pays natal, conformément aux lois de ce pays.

Art. 8.

A l'expiration du terme fixé par l'art. 5, s'il n'existe aucune réclamation, l'autorité consulaire, après avoir acquitté, d'après les tarifs en vigueur dans le pays, tous les frais et comptes à la charge de la succession, entrera définitivement en possession de la partie mobilière de la dite succession, qu'elle liquidera et transmettra à son Gouvernement, sans avoir d'autre compte à rendre qu'à ce dernier.

Les biens meubles laissés par un sujet suédois ou norvégien en Russie, et vice-versa, les biens meubles laissés par un sujet russe en Suède ou en Norvège, mis à la disposition de l'autorité consulaire respective, ne seront soumis dans les pays respectifs à des droits de mutation ou de succession autres, ni plus élevés, que ceux qui devront être

stande paa Kreditorernes Forlangende overdrages vedkommende lokale Autoritet, der besørger Effekterne realiserede og fordeler Udbyttet mellem Kreditorerne, eller, i Sverige, til Personer, som i dette Øiemed opnævnes af vedkommende Lokalmyndighed.

Det er en Selvfølge, at Kreditorerne for den Del af deres Fordringer, der bliver udækket, beholder sine Rettigheder ligeoverfor den Afdødes Bo i hans Hjemland, overensstemmende med dette Lands Love.

Art. 8.

Ved Udløbet af den i Art. 5 fastsatte Frist skal Konsulatet, hvis ingen Indsigelse er gjort gjældende, efter at have overensstemmende med de i Landet gjældende Tarifer udbetalt alle Boet paahvilende Omkostninger og Udgifter, endelig indtræde i Besiddelsen af bemeldte Bos Løsøre, likvidere denne Del af Boet og derefter oversende det til sin Regjering uden at have til andre end denne at aflægge Regnskab.

Løsøregjenstande efterladte af en svensk eller norsk Undersaat i Rusland og omvendt Løsøregjenstande efterladte af en russisk Undersaat i Sverige eller Norge, og som stilles til Konsulatets Disposition, skulle i de respektive Lande ikke være underkastede andre eller høiere Overdragelsesafgifter eller Arveafgifter, end Landets egne Undersaatter vilde have at erlægge.

2 Juli.

acquittés par les nationaux eux-mêmes.

Art. 9.

Dans toutes les questions auxquelles pourront donner lieu l'ouverture, l'administration et la liquidation des successions des nationaux d'un des pays respectifs dans l'autre, les Consuls-Généraux, Consuls et Vice-Consuls respectifs représenteront de plein droit les héritiers et seront officiellement reconnus comme leurs fondés de pouvoirs, sans qu'ils soient tenus de justifier de leur mandat par un titre spécial.

Ils pourront en conséquence se présenter, soit en personne, soit par des délégués, choisis parmi les personnes qui y sont autorisées par la législation du pays, par devant les autorités compétentes pour y prendre, dans toute affaire se rapportant à la succession ouverte, les intérêts des héritiers, en poursuivant leurs droits ou en répondant aux demandes formées contre eux.

Il est toutefois bien entendu que les Consuls-Généraux, Consuls et Vice-Consuls étant considérés comme fondés de pouvoirs de leurs nationaux, ne pourront jamais être personnellement mis en cause relativement à toute affaire concernant la succession.

Art. 10.

La succession aux biens immobiliers sera régie par les lois du pays, dans lequel les immeubles seront situés, et la

Art. 9.

I alle Spørgsmaal, der maatte opstaa i Anledning af Paabegyndelse af Skiftebehandling eller under Bestyrelsen og Opgjøret af Boer efter Undersaatter af en af de respektive Lande i det andet, skulle vedkommende Generalkonsuler, Konsuler og Vicekonsuler med fuld Ret kunne repræsentere Arvingerne og skulle officielt anerkjendes som deres Fuldmægtige, uden at de ere forpligtede til at godtgjøre deres Mandat ved speciel Fuldmagt.

De kunne som Følge heraf enten personlig eller ved Fuldmægtige valgte blandt Personer, som efter Landets Lovgivning dertil ere autoriserede, fremstille sig for de kompetente Autoriteter for i enhver Boet vedkommende Sag at varetage Arvingernes Interesse enten ved at forfølge deres Ret eller ved at tage til Gjenmæle mod Krav, fremsatte mod dem.

Det er dog en Selvfølge, at Generalkonsuler, Konsuler og Vicekonsuler i deres Egenskab af Fuldmægtige for deres Landsmænd aldrig kunne personlig sagsøges i de Boet vedkommende Sager.

Art. 10.

Arveretten til fast Gods bedømmes efter det Lands Love, hvor det er beliggende, og Paakjendelsen af enhver Paastand eller

2 Juli. connaissance de toute demande ou contestation concernant les successions immobilières appartiendra exclusivement aux tribunaux de ce pays.

Les réclamations relatives au partage des successions mobilières, ainsi qu'aux droits de succession sur les effets mobiliers, laissés dans l'un des pays respectifs par des sujets de l'autre pays, seront jugées par les tribunaux ou autorités compétentes de l'Etat auquel appartient le défunt et conformément aux lois de cet Etat, à moins qu'un sujet du pays, où la succession est ouverte, n'ait des droits à faire valoir à la dite succession.

Dans ce dernier cas, et si la réclamation est présentée avant l'expiration du délai fixé par l'art. 5, l'examen de cette réclamation sera déféré aux tribunaux ou autorités compétentes du pays, où la succession est ouverte, qui statueront, conformément à la législation de ce pays, sur la validité des prétentions du réclamant et, s'il y a lieu, sur la quote-part qui doit lui être attribuée.

Lorsqu'il aura été désintéressé de cette quote-part, le reliquat de la succession sera remis à l'autorité consulaire, qui en disposera à l'égard des autres héritiers conformément aux stipulations de l'art. 8.

Art. 11.

Lorsque la succession du défunt se trouve dans un endroit où il n'y a pas d'autorité consulaire de sa nation, l'au-

Tvist angaaende faste Eiendomme henhører udelukkende under dette Lands Domstole.

Paastande, der have Hensyn til Løsorets Udlodning saavelsom til Arveretten til rørligt Gods, efterladt i et af de respektive Lande af Undersaatter tilhørende det andet, bedømmes af det Lands Domstole eller Autoriteter, hvortil den Afdøde hører, og overensstemmende med dette Lands Love, medmindre en Undersaat af det Land, hvor Skiftet er paabegyndt, har Rettigheder at gjøre gjældende med Hensyn til nævnte Gjenstande.

I dette sidste Tilfælde skal Paastanden, naar den er fremsat inden Udløbet af den i Art. 5 fastsatte Frist, anhængiggjøres for Domstolene eller vedkommende Autoriteter i det Land, hvor Skiftet er paabegyndt, og skulle disse overensstemmende med dette Lands Lovgivning afgjøre Paastandens Gyldighed og i Tilfælde hvor stor Lod, der skal tildeles Vedkommende.

Naar han er tilfredsstillet for sin Andel, overlades Resten af Boet til Konsulatet, som med Hensyn til de øvrige Arvinger disponerer derover overensstemmende med Bestemmelserne i Art. 8.

Art. 11.

Naar den Afdødes Efterladenskaber befinder sig paa et Sted, hvor hans Nation intet Konsulat har, skal vedkommende lokale Autoritet

torité locale compétente procèdera — à l'exception du cas mentionné au dernier alinéa — conformément à la législation du pays, à l'apposition des scellés et à l'inventaire de la succession. Des copies authentiques de ces actes seront transmises dans le plus bref délai, avec l'acte de décès et le passeport national du défunt, à l'autorité consulaire la plus voisine du lieu où se sera ouverte la succession, ou par l'intermédiaire du Ministère des Affaires Etrangères, au représentant diplomatique de la nation du défunt.

L'autorité locale compétente prendra à l'égard des biens laissés par le défunt toutes les mesures prescrites par la législation du pays, et le produit de la succession, s'il y a lieu, sera transmis dans le plus bref délai possible, conformément aux stipulations de l'art. 5, aux dits agents diplomatiques ou consulaires.

Il est bien entendu que dès l'instant que la légation de la nation du défunt, ou l'autorité consulaire la plus voisine, aura envoyé un délégué sur les lieux, l'autorité locale, qui serait intervenue, devra se conformer aux prescriptions contenues dans les articles précédents.

Lorsqu'un sujet russe en Suède sera décédé dans un endroit où il ne se trouve pas d'autorité consulaire de sa nation, l'autorité locale devra en informer immédiatement l'autorité consulaire russe la

— undtagen i det i sidste Pas- 2 Juli.
sus omhandlede Tilfælde — skride til Forsegling og Registrering af Efterladenskaberne overensstemmende med Landets Lovgivning. Bekræftede Gjenparter af disse Forretninger skulle snarest muligt tilligemed Dødsattest og Afdødes Pas oversendes nærmeste Konsulat eller gjennem Udenrigsministeren til vedkommende diplomatiske Agent for den Afdødes Nation.

Vedkommende lokale Autoritet skal i Henseende til Afdødes Efterladenskaber iagttage alle de i Landets Lovgivning foreskrevne Forholdsregler og derefter overensstemmende med Forskrifterne i Art. 5 snarest muligt oversende Boets beholdne Indtægt til nævnte diplomatiske Agent eller Konsulat.

Det er en Selvfølge, at saasnart Gesandtskabet for den Afdødes Nation eller det nærmeste Konsulat har sendt en Fuldmægtig til Stedet, har den lokale Autoritet, der maatte have sat sig i Virksomhed, at indrette sig efter de i foregaaende Artikler foreskrevne Regler.

Naar en russisk Undersaat er død i Sverige paa et Sted, hvor hans Nation intet Konsulat har, skal den lokale Autoritet øieblikkelig underrette nærmeste russiske Konsulat, forat dette kan

2 Juli. plus voisine pour qu'il puisse être procédé aux opérations mentionnées à l'art. 2.

Art. 12.

Les dispositions de la présente convention s'appliqueront également à la succession d'un sujet de l'un des pays respectifs qui, étant décédé hors du territoire de l'autre pays, y aurait laissé des biens mobiliers ou immobiliers.

Art. 13.

Les gages et effets ayant appartenu aux matelots ou passagers de l'un des pays respectifs, morts dans l'autre pays, soit à bord d'un navire, soit sur terre, seront remis sans aucunes formalités entre les mains de l'autorité consulaire de leur nation, défalcation faite des dettes contractées par eux pendant leur séjour dans le pays.

Art. 14.

Les sujets des Hautes Parties contractantes pourront disposer par testament, legs, donation ou autrement, de tous les biens qu'ils possèderaient dans les territoires des Etats respectifs.

Ils seront habiles à recevoir, de la même manière que les nationaux, les biens situés dans l'autre pays, qui leur seraient dévolus à titre de donation, legs, testament ou même par succession ab intestat, et les dits héritiers, légataires ou donataires ne seront pas tenus à acquitter des droits

skride til de i Art. 2 omhandlede Forretninger.

Art. 12.

Bestemmelserne i nærværende Konvention anvendes ligeledes ved Skifte efter en Undersaat af en af de respektive Lande, som, skjønt afgaaet ved Døden udenfor det andet Lands Territorium, dog der har efterladt fast eller rørligt Gods.

Art. 13.

Lønninger og Effekter, der have tilhørt Matroser eller Passagerer fra det ene af de respektive Lande, afgaaede ved Døden i det andet Land — være sig ombord i Fartøi eller i Land — skulle uden nogen Formalitet udleveres til vedkommende Nations Konsul, dog med Fradrag for Gjæld, som de Afdøde maatte have paadraget sig under sit Ophold i Landet.

Art. 14.

Undersaatter af begge de høie kontraherende Parter kunne ved Testament, Legater, Gave eller paa anden Maade disponere over de Eiendele, som de maatte besidde inden de respektive Landes Enemærker.

De kunne paa samme Maade som Landets egne Undersaatter modtage Eiendele, beliggende i det andet Land og som ere tilfaldne dem ved Gave, Legat, Testament eller endog ved Arv ab intestato, og skulle de nævnte Arvinger, Legatarer eller Donatarer ikke være forpligtede til at betale andre eller høiere Arve-

de succession ou mutation autres, ni plus élevés, que ceux qui seraient imposés, dans les cas semblables, aux nationaux eux-mêmes.

Art. 15.

Dans le cas où la succession se composerait en partie ou en totalité de propriétés immobilières que, d'après les lois du pays, celui à qui elles tomberaient en partage ne serait pas apte à posséder, il sera accordé de part et d'autre aux intéressés un délai suffisant selon les circonstances pour opérer de la manière la plus avantageuse possible la vente de ces propriétés.

Art. 16.

La présente convention continuera à être en vigueur jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Hautes Parties contractantes l'aura dénoncée.

Art. 17.

La présente convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées le plus tôt que faire se pourra.

Elle entrera en vigueur vingt jours après sa publication dans les formes prescrites par la législation des Hautes Parties contractantes.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait, en double original, à Stockholm le 9 Avril 1889.

Alb. Ehrensvärd. (L. S.) **Chichkine.** (L. S.)

eller Overdragelsesafgifter end dem, 2 Juli.
som i lignende Tilfælde paalægges Landets egne Undersaatter.

Art. 15.

I Tilfælde af, at Boet i det Hele eller for en Del bestaar af faste Eiendomme, som den, hvem de skulde tilfalde, efter Landets Love ikke kan besidde, skal der fra begge Sider tilstaaes de Interesserede en efter Omstændighederne tilstrækkelig Frist til paa fordelagtigste Maade at foretage Salg af disse Eiendomme.

Art. 16.

Denne Traktat skal blive i Kraft indtil Udløbet af et Aar fra den Dag, da en af de høie kontraherende Parter har opsagt den.

Art. 17.

Denne Traktat skal ratificeres og Ratifikationerne udvexles saasnart som muligt.

Den skal træde i Kraft tyve Dage, efter at den er bekjendtgjort i de Former, der ere foreskrevne i de høie kontraherende Parters Lovgivning.

Til Bekræftelse heraf have de respektive Befuldmægtigede undertegnet nærværende Traktat og forsynet den med deres Segl.

Udfærdiget i to Exemplarer i Stockholm den 9de April 1889.

Alb. Ehrensvärd. (L. S.) **Chichkine.** (L. S.)

2 Juli. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Amtmanden i Lister og Mandals Amt, hvori Departementet i Anledning af en fra en Lensmand indkommen Forespørgsel om, hvorvidt de i Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 § 41 omhandlede Mandtal kan indrettes saaledes, at vedkommende Personer ikke opføres i Mandtallet i alfabetisk Orden, men ordnes efter Bopæl, — meddeler, at det ikke ved det af Lensmanden Anførte finder Grund til at samtykke i en saadan Ordning, men at der, som i Departementets Cirkulære af 16de Mai sidstleden fremhævet, intet er til Hinder for, at der i Mandtallet til lettere Identifikation af de i dette optagne Personer indføres en Rubrik, hvori Personernes Bopæl angives.

2 Juli. **Cirkulære** fra Finantsdepartementet til samtlige Amtmænd undtagen Amtmanden i Finmarken:

Departementet har modtaget forskjellige Forespørgsler angaaende, hvorledes der antages at burde forholdes, naar der fra Brug, som ere sammenføiede alene i Kassebogen, ved Skyldbelingsforretning ønskes udskilt en Parcel, uden at det kan oplyses, til hvilket eller hvilke af de sammenføiede Brug Parcellen i Virkeligheden henhører.

I Anledning heraf skal man, efterat man om Spørgsmaalet har indhentet Justitsdepartementets Betænkning, meddele følgende til Underretning og videre Kundgjørelse for de til Hr. Amtmandens Embedsdistrikt hørende Sorenskrivere og Fogder.

Da Parcellens Udskillelse fra det eller de enkelte Brug, hvoraf den udgjør en Del, i nævnte Tilfælde er bleven umuliggjort, medens Parcellen paa den anden Side ikke kan udskilles fra samtlige de sammenføiede Brug underet, saalænge disse ikke ved Sammenføining ogsaa i Panteregisteret ere gaaede over til at betragtes som en Eiendom — en Sammenføining, der ikke kan foretages uden paa de i Lov om Brugs Sammenføining m. v. af 15de Juni 1878 § 2 opstillede Betingelser —, antager nærværende Departement med Tilslutning af Justitsdepartementet, at en Skyldbelingsforretning, hvorved i et Tilfælde som oven anført vedkommende Parcels Skyld er bestemt i Forhold til samtlige Brugs samlede Skyld, maa nægtes Afhjemling. Overhovedet antages Forholdet at maatte bedømmes paa den samme Maade, hvad enten vedkommende Brug, fra hvilke Udskillelse skal foregaa, alene ere sammenføiede i Kassebogen, eller de heller ikke deri ere sammenføiede.

2 Juli. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Hedemarkens Amt, hvori paa Forespørgsel fra en Sparebankdirektion meddeles, at saalænge en i vedkommende Banks Plan indtagen

Beſtemmelſe om, at Direktionen har at foretage Efterſyn af Bankens Penge og Dokumenter, ikke paa planmæssig Maade er ophævet, maa dette Efterſyn finde Sted, uanſeet at den nye Sparebanklov har anordnet et særſkilt Kontroludvalg, der skal foretage et lignende Efterſyn af Værdipapirer og Kasſebeholdning. 2 Juli.

Kongelig Reſolution, hvorved i Henhold til § 2 i Lov af 14de Juni 1884, indeholdende Forandringer i og Tillæg til Lov om Fattigvæſenet, beſtemmes, at Hoens Brugs Fattigdiſtrikt i Øvre Eкers Herred, Buſkerud Amt, fra 1ſte Januar 1890 at regne henlægges til Øvre Eкers Fattigdiſtrikt. 3 Juli.

Kongelig Reſolution, hvorved er beſtemt, at 4de Politifuldmægtigembede i Kriſtiania indtil videre bliver at beſtyre af en dertil efter aabnet Konkurrance ved naadigſt Reſolution konſtitueret. 3 Juli.

Kongelig Reſolution, hvorved der meddeles Bergens Telefonkompagni Tilladelſe til indtil 13de Juli 1893 at drive Telefonanlæg mellem Kompagniets Centralſtation i Bergen og Moldegaard i Os Præſtegjeld under Betingelſe af, at Kompagniet i enhver Henſeende retter ſig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg, Vedligeholdelſe og Drift, ſom Telegrafſtyrelſen maatte foreſkrive. 3 Juli.

Kongelig Reſolution, hvorved der meddeles Elektriker Johan Lyng Olſen af Kragerø Tilladelſe til for et Tidsrum af 5 Aar, regnet fra den Kongelige Reſolutions Datum, at drive Telefonanlæg mellem Kragerø By ſamt Præſtegjeldene Sannikedal, Drangedal og Bamle — for ſidſtnævnte Præſtegjelds Vedkommende dog kun, forſaavidt angaar Steder, ſom ikke ligge i større Afſtand fra Kragerø Bys Grændſer end 22 Klm., og ſom ikke ligge andre Steder med Statstelegrafſtation nærmere end 2 Klm. — alt under Betingelſe af, 3 Juli.

a) at der ikke oprettes Telefonſtation paa Brug, Fabrikker, Gruber eller Eiendomme, hvor der efter anden Koncesſion maatte være oprettet Telefonforbindelſe med Steder, hvor der er Statstelegrafſtation, og
b) at Anſøgeren i enhver Henſeende retter ſig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg, Vedligeholdelſe og Drift, ſom Telegrafſtyrelſen maatte foreſkrive.

Kongelig Reſolution, hvorved der meddeles G. M. Thomlevold og P. E. Aadnæs Tilladelſe til for et Tidsrum af 5 Aar, regnet fra den Kongelige Reſolutions Datum, at drive Telefonanlæg mellem Skydsſtationerne Odnæs i Søndre Land 3 Juli.

4 Juli. Protokollen og med Oplysning om, i hvilken Brændetermin det er tilvirket, samt i Tilfælde med Tilfoielse af Fouftagets egen Vegt at meddele Tilsynsbetjenten ved det Oplag, hvortil Brændevinet overføres.

4. Tilsynsbetjenten ved det sidstnævnte Oplag har ved Brændevinets Modtagelse sammen med den foran omhandlede dertil antagne Medhjælper at undersøge dets Styrke og Vegt (Bruttovegt) samt beregne dets Mængde i Liter af 100 pCt. Styrke og at gjøre Anførsel herom paa den nævnte Opgave, hvorefter Brændevinet føres til Tilgang i Oplagsprotokollen med det Kvantum, der ifølge Opgaven er udtaget af det andet Oplag, forsaavidt ikke det hele modtagne Kvantum Alkohol er befundet at udgjøre over 6 pCt. af det afsendte Kvantum mindre end dette, men ellers kun med det virkelig ankomne Kvantum. Der tilføies, fra hvilket Oplag Brændevinet er overført og i hvilken Termin det er tilvirket.

Afskrift af den i Oplagsprotokollen gjorte Tilførsel, underskrevet saavel af Tilsynsbetjenten som Medhjælperen, tilstilles derefter Tilsynsbetjenten ved det andet Oplag og vedkommende Oppebørselsbetjent — den Foged, Byfoged eller Skattefoged, i hvis Distrikt det Oplag ligger, hvortil Brændevinet er overført. De af Tilsynsbetjentene gjensidig modtagne Opgaver opbevares af dem og indsendes efterhaanden med Udskrifterne af Oplagsprotokollerne gjennem den samme Oppebørselsbetjent til Departementet.

5. Efter Modtagelsen af Fremkomstbeviset har Tilsynsbetjenten ved det Oplag, hvorfra Brændevinet er udtaget, at udfylde Rubrikken: „Afgiften af det paa andet Oplag overførte Brændevin" overensstemmende med Fremkomstbeviset. For Differencen mellem Afgiften af det fra hans Oplag udtagne og af det til det andet Oplag overførte Brændevin bliver Eieren fremdeles ansvarlig som for Afgift af Brændevin, der er stillet til hans Raadighed.

6. Saafremt Tilsynsbetjenten ved det Brænderioplag, hvorfra Overførselen er skeet, ikke strax efter Udløbet af den til Transporten af Brændevinet og Sendelsen af Brevet paaregnelige Tid fra Tilsynsbetjenten ved det andet Oplag har modtaget Meddelelse om Fremkomsten, bør han hos denne forhøre sig om Aarsagen hertil. Kan ingen sikker Oplysning meddeles om Transporten eller forklares Brændevinet at være ødelagt paa Veien, bliver Sagen gjennem Overkontroløren at indberette til Departementet.

4 Juli. **Cirkulære** fra Finants- og Told-Departementet til Amtmændene, hvorved i Forbindelse med Departementets Cirkulærer af 11te Juni 1887 og 2den August 1888 meddeles, at det mindste Kvantum Methylalkohol eller Terpentinolie, som bliver

at tilsætte den i et Kar indeholdte Fernis (eller Politur), bestemmes til 50 Gram. 4 Juli.

Skrivelse fra Indre-Departementet til Amtmanden i Akershus Amt, foranlediget ved en Foresporgsel fra Fogden i Aker og Follo om, hvorvidt der var Adgang til at registrere et som „Bygdø Bageri og Ismagasin" anmeldt Firma, i hvilken Anledning Departementet, efterat det paa Foranledning var oplyst, at den Handel, der agtedes drevet af Firmaet, ikke var af det Slags, hvortil Handelsbrev kræves, — udtaler, at da saaledes ingen af Firmaets forskjellige Virksomheder gaar ind under § 1 i Firmaloven af 3die Juni 1874, er nævnte Firma ikke anmeldelsespligtigt, ligesaalidt som Firmaet — for det Tilfælde, at det desuagtet maatte ønske at gjøre Anmeldelse — efter Departementets Mening har Ret til at kræve samme registreret. 6 Juli.

Kongelig Resolution*) hvorved i Henhold til § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles Approbation paa den af Kjøbstaden Haugesunds Kommunebestyrelse under 31te Mai d. A. fattede Beslutning om Forandring i § 5 i de ved Kongelige Resolutioner af 2den Januar 1864 og 3die Juni 1882 approberede Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Kjøbstaden, hvorefter den nævnte Paragrafs tredie Punktum herefter bliver saalydende: 8 Juli.

Rensning af Vandhuse og Bortbringelse af Vandhusgjødsel skal i Tidsrummet fra 1ste April til 30 September kun finde Sted i Tiden fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen og i Tidsrummet fra 1ste Oktober til 31 Marts fra Kl. 8 Aften til Kl. 9 Morgen.

Kongelig Resolution, hvorved den Kongelige Resolution af 3die December 1864, dens Post 2, hvorefter Antallet af Repræsentanter i Fredriksværns Præstegjelds Kommunebestyrelse indtil videre er fastsat til 6, uagtet Formændenes Antal er 3, ophæves. 8 Juli.

Kongelig Resolution, hvorved der meddeles Tysil Telefonforening Tilladelse til for et Tidsrum af 5 Aar, regnet fra den Kongelige Resolutions Datum, at drive Telefonanlæg mellem Tysils og Elverums Herreder — under Betingelse af, at Foreningen i enhver Henseende retter sig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg, Vedligeholdelse og Drift, som af Telegrafstyrelsen maatte foreskrives. 8 Juli.

*) Bekjendtgj. 9 Juli i Lovt. 1ste Afd. No. 17.

8 Juli. **Kongelig Resolution**, hvorved den af Storthinget den 26de Juni 1889 fattede Beslutning angaaende Stempelpapirforvalterens Kontorholdsgodtgjørelse befales tagen tilfølge[1]).

[1]) Beslutningen er saalydende: „Som Bidrag til Stempelpapirforvalterens Kontorhold tilstaaes ham fremdeles indtil videre de hidtil fastsatte Procenter". Se Sth. Prp. No. 11 og Indst. S XXI for 1889. Jfr. Ref. 21de Juni 1883.

9 Juli. **Skrivelse** fra Udenrigsministeren til Departementet for det Indre, hvorved meddeles, at det franske Undervandskabelselskab har tiltraadt den internationale Telegrafkonvention af 22de Juli 1875, forsaavidt angaar dets Telegrafkabler fra Santiago de Cuba til Môle St. Nicolas (Haïti), fra sidstnævnte Sted til Puerto Plata (Republiken Dominica), fra Puerto Plata til San Domingo, derfra til Curaçao samt derfra til La Guayra (Venezuela).

9 Juli. **Skrivelse** fra Finants- og Told-Departementet til Toldkammeret i Christiania, hvorved paa Foranledning meddeles, at den i Toldlovens § 105 omhandlede Frist af 8 Dage for Indførselstoldens Indbetaling efter afholdt Kreditoplagseftersyn antages at gjælde saavel ved extraordinære Kreditoplagseftersyn, der er afholdte paa Grund af Forandring i vedkommende Toldsats, som ved Kvartalseftersyn, cfr. Skrivelser af 4de Mai 1866, 27de Marts 1869 og 29de Juni 1878.

10 Juli. **Cirkulære** fra Finantsdepartementet til samtlige Amtmænd undtagen Amtmanden i Finmarken, hvorved nedenstaaende, af nævnte Departement efter Konference med Justitsdepartementet udarbeidede, Forskrifter med Hensyn til Brugs Betegnelse m. v. i Panteregister og Kassebog omsendes til Fordeling mellem Sorenskriverne, Fogderne, Lensmændene og Herredsstyrelserne:

Forskrifter vedkommende den nye Matrikul.

Fra det Tidspunkt at regne, da den nye, trykte Matrikul er eller bliver udsendt, bør nedenstaaende Forskrifter befølges med Hensyn til Brugs Betegnelse m. v. i Panteregister og Kassebog.

1. Ved Brugs Betegnelse bliver herefter alene at benytte arabiske Tal, ikke Bogstaver eller latinske Tal.
2. Ved Sammenføining af Brug alene i Kassebogen bibeholdes hver sammenføiet Parcels særskilte Gaards-Nummer og Brugs-Nummer samt Gaards- og Brugs-Navn — Lov af 15de Juni 1878 § 1, næstsidste Passus.

Derhos iagttages som Regel, at den samlede Eiendom opføres paa den Parcels Plads, som har den største Skyld, forsaavidt der ikke er særlige Grunde tilstede for en modsat Fremgangsmaade, f. Ex. at Eiendommens Husebygninger fin-

des paa den mindre Parcel, og at dennes Navn derfor kan antages som Regel at ville blive benyttet for den samlede Eiendom. Angaaende dennes Plads i Matrikulen bør Fogdernes Kvartalsindberetninger om Sammenføininger indeholde Oplysning. 10 Juli.

3. Finder Sammenføining Sted ogsaa i Panteregisteret, gives den samlede Eiendom, selv om den bestaar af Parceller af forskjellige Gaards-Nummere, kun et Gaards- og Brugs-Nummer samt Gaards- og Brugs-Navn, hvorved følgende Regler blive at iagttage:

Hvis Eiendommen alene udgjør Dele af samme Gaards-Nummer, betegnes den med det af de flere Brugs-Nummere, der har den største Skyld, og gives dettes Brugs-Navn. Bestaar Eiendommen af Parceller af forskjellige Gaards-Nummere, betegnes den med det Gaards-Nummer, der repræsenteres ved den største Skyld, og erholder sammes Gaards-Navn samt betegnes med dette Gaards-Nummers Brugs-Nummer og faar sammes Brugs-Navn. Forsaavidt det Gaards-Nummer, hvis Skyld er størst, bestaar af flere Parceller, betegnes Eiendommen med Brugs-Nummeret for den af dette Gaards-Nummers Parceller, som har den største Skyld, og erholder denne Parcels Brugs-Navn.

Exempler:

a. Gaards-No. 1, Aas, Brugs-No. 2, Nygaard, af Skyld 2 Mark
— 1, - — 4, Volden, - - 1 —
— 1 - — 5, Holmen, - - 3 —
= Gaards-No. 1, Aas, Brugs-No. 5, Holmen, af Skyld 6 Mark.

b. Gaards-No. 1, Aas, Brugs-No. 2, Nygaard, af Skyld 2 Mark
— 2, Bjerke, — 3, Solhøi, - - 6 —
— 5, Nordal, — 4, Svingen, - - 5 —
= Gaards-No. 2, Bjerke, Brugs-No. 3, Solhøi, af Skyld 13 Mark.

c. Gaards-No. 1, Aas, Brugs-No. 2, Nygaard, af Skyld 2 Mark
— 1, - — 3, Havnen, - - 1 —
— 1, - — 4, Volden, - - 3 —
— 2, Bjerke, — 2, Engen, - - 5 —
— 3, Hellum, — 1, Haugen, - - 4 —
= Gaards-No. 1, Aas, Brugs-No. 4, Volden, af Skyld 15 Mark.

Særegne Forholde ville dog selvfølgelig kunne medføre, at den samlede Eiendom bør betegnes og benævnes efter en mindre Parcel. Ligeledes vil i Tilfælde af, at alle eller ialfald de største af Parcellerne have lige store Skyld, Valget af Betegnelse og Benævnelse maatte bero paa de øvrige forhaandenværende Omstændigheder.

Om den samlede Eiendoms Betegnelse og Navn bliver Underretning at meddele Fogden, Finantsdepartementet og Eieren samt, i Tilfælde, Rettighedshaverne i Eiendommen.

10 Juli. 4. Naar et Brug af et Matrikul-Nummer før den nye Matrikuls Trykning er bleven sammenføiet med et Brug af et andet Matrikul-Nummer og saaledes i den nye Matrikul har faaet fælles Gaards-Nummer med dette, beholder det — hvad enten det har særskilt Skyld eller ikke — sin Plads under dette Gaards-Nummer, om Sammenføiningen ophører, i første Tilfælde gjennem særskilt Afhændelse, i andet Tilfælde ved Skylddeling.

5. Naar Brug, der ere sammenføiede i Kassebogen efter det Tidspunkt, hvortil den nye, trykte Matrikul er ført frem, atter adskilles, bliver det eller de af Brugene, som ved Sammenføiningen have maattet skifte Plads, at flytte tilbage til sit oprindelige Sted i Matrikulen.

Ophæves Sammenføiningen alene delvis, idet to eller flere af vedkommende Brug fremdeles forblive sammenføiede, bliver med Hensyn til disses Plads at forholde overensstemmende med No. 2, og de ville saaledes blive at opføre paa det Brugs Plads, hvis Skyld er størst, medmindre særegne Omstændigheder maatte begrunde Afvigelse herfra.

Paa samme Maade forholdes, naar noget af de sammenføiede Brug ved Skylddeling undergaar Formindskelse i sin Skyld.

6. Ved fremtidige Skylddelinger beholder den ene af Parcellerne den delte Eiendoms Brugs-Nummer, medens de andre gives nye Brugs-Nummere i Fortsættelse af vedkommende Gaards-Nummers Brugs-Nummer-Række.

Herunder iagttages, at den Parcel, som tillægges størst Skyld, beholder den delte Eiendoms Brugs-Nummer, forsaavidt ikke nogen særlig Grund, f. Ex. at Eiendommens Husebygninger tilfalde en mindre Parcel, taler for en anden Fremgangsmaade.

7. Udskilles der fra flere ikke sammenføiede Brug under samme eller forskjellige Gaards-Nummere en Brugene i Fællesskab tilliggende Parcel, komme Reglerne under No. 3 til Anvendelse.

8. Naar en ved Skylddeling udskilt Parcel i Henhold til Lov af 15de Juni 1878 § 4 skal gives særskilt Navn, bør, forsaavidt ikke Eieren har et andet Ønske, helst benyttes det Navn, Parcellen i daglig Tale allerede før Udskillelsen har havt. Ved Benyttelsen af saadanne Særnavne bør imidlertid, hvor der er Spørgsmaal om Distinktionsnavne som nordre, søndre og lignende, udvises nogen Forsigtighed, idet nemlig saadanne Benævnelser bør referere sig til alle de ligebenævnte Brugs Beliggenhed i Forhold til hverandre og ikke blot til to enkelte Parcellers indbyrdes Beliggenhed.

Ved Anførsel af Navne bør det haves for Øie, at disse

ere rigtig opfattede, og særlig med Hensyn til Personnavne 10 Juli.
bør, naar samme Mands Navn forekommer paa flere Steder, Anførselen være saavidt ensartet, at dette kan sees. Anførselen af en Persons Familienavn bør selvfølgelig være i Overensstemmelse med Vedkommendes egen Skrivemaade.

Kongelig Resolution, afgiven paa Kommandovei, hvorved 11 Juli.
approberes efterstaaende

Uniformsreglement

for Underofficerer og Menige af Marinens sømilitære Korps og Haandværkskorps.

A. Underofficerer:

1. Uniformsfrakke, der rækker til 3 cm. over Knæet, af mørkeblaat Klæde med sort Underfor; liggende kortskaaren Krave; dobbelte Slag med 2 Rader store Uniformsknapper; i Livet bagtil 2 Knapper.

   For Assistenter, Musikinstruktoren, Stabs-, Korps-, og Kompagnisergeanter, Overkanonerer, Overminører, Høibaadsmænd, Maskinmestere, Overmaskinister, Fyrværkere med over 5 Aars Tjeneste, Vaabenhaandværkere af 1ste Klasse og Overtømmermænd med over 5 Aars Tjeneste*): Epauletsstropper af 1,4 cm. bred Guldgalon.
2. Hat, trekantet, af sort Filt, høire Side 13 à 16, venstre 15 à 18 cm. høi, forenfor og bagenfor Hovedet 12 à 14 cm. lang; kantet rundt omkring med 4,5 cm. brede vatrede sorte Silkebaand; Krampe af 3 cm. bred Guldgalon, fæstet forneden med en Uniformsknap af Mellemsort; under Krampen Nationalkokarden samt paa hver Side af Krampen et Tværbaand af samme Sort som det om Kanten.
3. Jakke, der rækker til midt paa Laaret, mørkeblaa af Klæde eller andet Tøi; kortskaaren liggende Krave; 2 Rader store Uniformsknapper.
4. Benklæder, uden Rynker, af mørkeblaat Klæde eller Kasimir eller af hvidt ustribet og ufigureret Linnedtøi; de bæres udenpaa Støvlerne.
5. Vest af mørkeblaat Klæde eller Kasimir; nedliggende Krave; en Rad smaa Uniformsknapper.
6. Halstørklæde af sort Silke, bæres saaledes, at en Kant af Skjortekraven er synlig over Tørklædet.
7. Guldkontraepauletter, Matten efter Tegning, 17 à 18 cm. lang.
8. Sabel (efter Model); den bæres udenpaa Frakken.

*) Efter Lønningsklassernes nuværende Betegning: Overtømmermænd af 1ste Klasse.

11 Juli.

9. Gehæng af sort Silke som for Officerer bestemt for Underofficerer af 1ste og 2den Grad, af sort lakeret Skind for øvrige Underofficerer, (efter Model).
10. Felttegn:
    a. For Assistenter, Musikinstruktøren, Stabs- og Korpssergeanter og Maskinmestere: af Guldbuljons og mørkeblaa Silke.
    b. For de øvrige Underofficerer: af Sølvbuljons og mørkeblaa Silke, (begge efter Model).
11. Kappe af mørkeblaat Klæde, skaaren i Form af saakaldt Paletot, men saa vid, at den kan bruges over Epauletter; dobbelte Slag og 2 Rader store Uniformsknapper; bred liggende Krave med Klaf, der kan knappes med 2 smaa Uniformsknapper, naar Kraven er opslaaet; i Ryggen 2 Stropper for Kappens Sammentrækning bagtil, den ene med 2 store Uniformsknapper, den anden med tilsvarende Knaphuller; mørkeblaat eller sort For eller Forværk.
12. Yderfrakke eller Pijæk, der rækker netop over Knæet, mørkeblaa af Düffel, Kalmuk eller andet tykt Tøi; liggende Krave; dobbelt Rad store Uniformsknapper; mørkeblaat eller sort For eller Forværk.
13. Søtrøie, mørkeblaa af Düffel, Kalmuk eller andet tykt Tøi; liggende Krave; dobbelt Rad store Uniformsknapper; mørkeblaat eller sort For eller Forværk.
14. Hue (efter Model) af mørkeblaat Klæde med sort lakeret Skjærm. Fortil midt paa Huebaandet Nationalkokarden (2 cm. i Diameter). En liden Uniformsknap paa hver Side til deri at fæste en Hagerem af sort lakeret Skind.
15. Sort Vorbugsbetræk til Huen.
16. Hvidt Overtræk til Huen.
17. Støvler eller Halvstøvler.
18. Vinterhue. (Efter Model).
19. Regnfrakke, Sydvest, Søstøvler.
20. Handsker, hvide eller lysegule.

De under 1, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 14 og 15 opregnede Uniformsstykker skal bæres af alle Underofficerer.

Hat (No. 2) bæres kun af Assistenter, Musikinstruktøren, Stabs- og Korpssergeanter samt Maskinmestere. Epauletter (No. 7) og Kappe (No. 11) kun af Assistenter, Musikinstruktøren, Stabs-, Korps- og Kompagnisergeanter, Overkanonerer, Overminører,, Høibaadsmænd, Maskinmestere, Overmaskinister, Fyrværkere med over 5 Aars Tjeneste, Vaabenhaandværkere af 1ste Klasse og Overtømmermænd med over 5 Aars Tjeneste*).

*) Efter Lønningsklassernes nuværende Betegning: Overtømmermænd af 1ste Klasse.

Yderfrakke eller Pjæk (No. 12) skal bæres af alle de Underofficerer, for hvilke Kappe ikke er befalet, og er tilladt for de øvrige Underofficerer. 11 Juli.

Tilladt for alle Underofficerer ere de under No. 13, 16, 17, 18, 19 og 20 opregnede Uniformsstykker, No. 20 dog kun til Parade.

Kjendetegn.

a) For Artilleriassistenter, Overkanonerer og Fyrværkere med over 5 Aars Tjeneste:
Paa hver Epaulet midt paa Matten:
Et Anker med en Bombe og en Krone over, alt af Sølv. (Efter Model).

b) For samtlige Artilleriunderofficerer:
Over Nationalkokarden paa Huen:
Et Anker med en Bombe paa hver Side af Læggen. og en Krone over, broderet i Guld. (Efter Model).

c) For Mineassistenter og Overminører:
Paa hver Epaulet midt paa Matten:
Et Anker med Lynstraaler og en Krone over, alt af Sølv. (Efter Model).

d) For samtlige Torpedounderofficerer:
Over Nationalkokarden paa Huen:
Et Anker med Lynstraaler og en Krone over broderet i Guld. (Efter Model).

e) For Takkelassistenter, Stabs-, Korps- og Kompagnisergeanter samt Hoibaadsmænd:
Paa hver Epaulet midt paa Matten:
Et Anker med Krone over af Sølv. (Efter Model).

f) For samtlige Matrosunderofficerer og for Sergeanter i Sømilitære Korps:
Over Nationalkokarden paa Huen:
Et Anker med Krone over broderet i Guld. (Efter Model).

g) For Musikinstruktøren:
Paa hver Epaulet midt paa Matten:
Et Anker med Krone over og paa Epauletternes Hals en Lyre, alt af Sølv. (Efter Model).

h) For samtlige Musikunderofficerer:
Over Nationalkokarden paa Huen:
Et Anker med Krone over samt Lyre broderet i Guld. (Efter Model).

i) For Maskinmestere, Overmaskinister, Vaabenhaandværkere af 1ste Klasse og Overtømmermænd med over 5 Aars Tjeneste*):

*) Efter Lønningsklassernes nuværende Betegning: Overtømmermænd af 1ste Klasse.

11 Juli.

Paa hver Epaulet midt paa Matten:

Et Anker med Krone og paa Epauletternes Hals en Passer og Vinkel, alt af Sølv. (Efter Model).

k) For samtlige Haandværkskorpsets Underofficerer:

Over Nationalkokarden paa Huen:

Et Anker med Krone over samt Passer og Vinkel, broderet i Guld. (Efter Model.)

Gradbetegnelse

paa Uniformsfrakken, Jakken og Kappen:

a) For Assistenter, Musikinstruktøren, Stabs- og Korpssergeanter samt Maskinmestere:

Paa begge Underærmer 2 Chevrons af Guldgalon (Model); begge af 2 cm. Bredde.

b) For Overkanonerer, Overminører, Høibaadsmænd, Overmaskinister, Fyrværkere med over 5 Aars Tjeneste, Vaabenhaandværkere af 1ste Klasse, Overtømmermænd med over 5 Aars Tjeneste*) og Kompagnisergeanter:

Paa begge Underærmer 1 Chevron af Guldgalon (Model) af 2 cm. Bredde.

c) Kanonerer, Minører, Baadsmænd, Maskinister, Fyrværkere, med under 5 Aars' Tjeneste, Vaabenhaandværkere af 2den Klasse og Overtømmermænd med under 5 Aars Tjeneste**):

Paa begge Underærmer 2 Chevrons af Guldgalon (Model) af 1 cm. Bredde.

d) For Underkanonerer, Underminører, Baadsmandsmatther, Musikunderofficerer, Undermaskinister og Vaabenhaandværkere af 3die Klasse:

Paa begge Underærmer 1 Chevron af Guldgalon (Model) af 1 cm. Bredde.

e) For Underkanonersmatther og Kvartermestere:

Paa begge Underærmer 1 Chevron af 1 cm. Bredde, der paa Uldskjorten skal være af rødt Klæde eller Baand og paa den hvide Skjorte af blaat Tøi af samme Slags som i Blaakraven.

f) Konstabler, der ombord tjenstgjøre som Underkanonersmatther eller Kvartermestere (§ 15 i Plan for Somilitære Korps), beholder den for dem reglementerede Uniform, men bærer, saavelsom Menige af Haandværkskorpset, der ombord henregnes til Haandværksunderofficerer, under denne Tjenstgjøring ombord den samme Grabbetegnelse som under e er foreskrevet for Underkanonersmatther og Kvartermestere.

*) Efter Lønningsklassernes nuværende Betegning: Overtømmermænd af 1ste Klasse.

**) Efter Lønningsklassernes nuværende Betegning: Overtømmermænd af 2den Klasse.

Alle Chevronser skal vende Spidsen opad; Længden 11 Juli.
skal være 24 cm.; Afstanden mellem dem 0,6 cm.; Afstanden fra Ærmets nedre Kant til Spidsen af øverste Chevron 20 cm.

B. Menige:

1. Uniformsfrakke . . . . . } Som for Underofficerer.
2. Vest . . . . . }
3. Pijæk . . . . . }
4. Paradehue: a) For Musikanter, Musikelever og Menige af Haandværkskorpset:
   Som for Underofficerer.
   b) For øvrige Menige:
   Skothue (efter Model).
5. Daglig Hue . . . . . } Efter Model.
6. Vinterhue
7. Benklæder, blaa og hvide
8. Sotrøie
9. Halstørklæde
10. Uldskjorte
11. Hvid Skjorte
12. Blaastribet Undertrøie
13. Blaakrave
14. Busserul
15. Arbeidsbuxer . . . . . }
16. Strømper.
17. Halvstøvler.
18. Sko.
19. Seildugssko.
20. Regnklæder, 1 Sæt.

No. 1, 2 og 3 bæres kun af Musikanter, Musikelever og Menige af Haandværkskorpset med Undtagelse af Lærlinger.

No. 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 17 og 18 skal bæres af alle Menige og No. 20 af alle Menige med Undtagelse af Musikanter, Musikelever og Menige af Haandværkskorpset, for hvem nemlig kun Sydvest er befalet.

No. 6 er tilladt for alle.

No. 8 skal bæres af alle, for hvem ikke Pijæk (No. 3) er befalet, og No. 19, af alle undtagen Haandværkskorpsets Menige. No. 14 og 15 skal bæres af alle Menige undtagen Musikanter og Musikelever.

Anmærkning. Søstøvlerne kan trækkes udenpaa Benklæderne, naar ikke anden Bestemmelse er givet.

11 Juli. Kjendetegn.

a) For Minekonstabler: Paa Paradehuen: Huebaand af sort Silke, hvorpaa er anbragt med forgyldte Bogstaver Ordene:
„Sømilitære Korps".
Paa venstre Overærme: Et Anker med Krone over samt Lynstraaler. (Model).

b) For Konstabler af 1ste, 2den og 3die Klasse:
Paa Paradehuen: Huebaand af sort Silke, hvorpaa er anbragt med forgyldte Bogstaver Ordene:
„Sømilitære Korps".
Paa venstre Overærme: Et Anker med Krone over. (Model).

c) For Musikanter og Musikelever:
Over Huens Nationalkokarde: Et Anker med Krone over samt Lyre af forgyldt Messing. (Model).
Paa venstre Overærme: Et Anker med Krone over samt Lyre. (Model).

d) For Haandværkskorpsets Menige:
Over Huens Nationalkokarde: Et Anker med Krone over samt Passer og Vinkel af forgyldt Messing. (Model).
Paa venstre Overærme: Et Anker med Krone over samt Passer og Vinkel. (Model).

Grabbetegnelse

anbragt paa venstre Overærme nedenfor Kjendetegnet:

a) For Minekonstabler, Konstabler af 1ste Klasse, Musikanter af 1ste Klasse, Tømmermænd af 1ste Klasse, Fyrbødere af 1ste Klasse og Seilmagere af 1ste Klasse:
3 skraatliggende Galoner.

b) For Konstabler af 2den Klasse, Musikanter af 2den Klasse, Tømmermænd af 2den Klasse, Seilmagere af 2den Klasse og Fyrbødere af 2den Klasse:
2 skraatliggende Galoner.

c) For Konstabler af 3die Klasse, Musikelever, Tømmermænd af 3die Klasse, Maskinist- og Vaabenhaandværkselever (tekniske Elever):
1 skraatliggende Galon.

Kjendetegn og Grabbetegnelse paa Ærmene skulle anbringes saavel paa Uniformsfrakken som paa Uldskjorten og den hvide Skjorte. Paa Uniformsfrakken og paa Uldskjorten skulle de være af rødt Klæde eller af røde Baand; paa den hvide Skjorte skulle de være blaa og af samme Slags Tøi som i Blaakraven.

11 Juli. **Cirkulære** fra Finantsdepartementet til samtlige Amtmænd undtagen Amtmanden i Finmarken:

Departementets Opmærksomhed er henledet paa, at Paabudet i § 37 i Lov om Revision af Matrikulen af 6te Juni 1863, hvorefter den en Eiendom ved Matrikulrevisionen tillagte Skyld efter den nye Matrikuls Ikrafttræden skal indføres i alle Dokumenter angaaende Eiendommens Afhændelse, Brug, Pantsættelse, Udlæg paa Skifte og andre deslige Handlinger, ikke overalt efterkommes, uden at nogen Bemærkning desangaaende af Pantebogsføreren paaføres Dokumentet ved sammes Thinglæsning. 11 Juli.

I denne Anledning skal man under Henvisning til Kongelig Resolution af 29de Mai 1886 og den under samme Dato i Lovtidenden indtagne Rundskrivelse af 20de s. M. anmode Hr. Amtmanden om at henlede de i Deres Embedsdistrikt værende Sorenskriveres Opmærksomhed paa det nævnte Paabud.

Kongelig Resolution,*) hvorved i Medhold af § 13 Litr. b i Lov om Jords Fredning af 16de Mai 1860 bestemmes for Tune Herred, Smaalenenes Amt, at Gjærde mod Udmark og Skov skal ansees for lovligt, naar det kun er saa tæt og stærkt, at det freder for Storfæ og Hest. 12 Juli.

Kongelig Resolution*), hvorved i Henhold til § 11 i Lov angaaende Udryddelse af Rovdyr og Fredning af andet Vildt af 22 Juni 1863 bestemmes, at Ederfugl i et Tidsrum af 10 — ti — Aar fra 15de August 1889 at regne ikke maa fanges eller dræbes i Sandø Herred og den til Harhams Herred hørende Del af Harøen samt Øxenø med underliggende Holmer i Romsdals Amt. 12 Juli.

Kongelig Resolution, hvorved Storthingets Beslutning af 26de Juni 1889[1]) angaaende Bevilgning af et personligt Lønstillæg af 1600 Kr. til Dr. philos. Frithjof Nansen, forsaavidt han maatte ansættes som Konservator ved Universitetets zootomiske Museum med Forpligtelse til at foredrage Zoologi, — befales tagen tilfølge. 12 Juli.

[1]) Se Sth. Prp. No. 75 og Indst. S. No. 180 for 1889.

Kongelig Resolution, hvorved den af Storthinget under 25de Juni 1889 fattede Beslutning angaaende Bibeholdelse indtil videre af den nuværende Kontorholdsgodtgjørelse for Stiftamtmands- og Amtmandsembederne[1]) befales tagen tilfølge. 12 Juli.

[1]) Beslutningen er saalydende: „De ifølge Storthingets Beslutninger af 1884 fastsatte Kontorholdsgodtgjørelser for Stiftamtmands- og Amtmandsembederne vedbliver uforandrede indtil videre, dog saaledes, at Kongen bemyndiges til fra den Tid, Loven af 1ste Juli 1887 om

*) Bekjendtgj. 13de Juli i Lov. 1ste Afd. No. 18.

12 Juli. Rettergangsmaaden i Straffager træder i Kraft, at nedsætte Godtgjørelserne for de Embeder, hvis Kontorhold ved nævnte Lovs Gjennemførelse ville blive formindskede." Se Sth. Prp. No. 23 og Indst. S XXI for 1889. Jfr. Ref. 24 Juni 1884.

12 Juli. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At de ved høieste Resolution af 14de November 1884 stadfæstede Vedtægter for Ladestedet Sogndals Samlag for Brændevinshandel samt Udskjænkning af Øl, Vin m. v. i Medhold af Lovene af 3die Mai 1871, dens § 1, og 18 Juni 1884 § 7, samt overensstemmende med Samlagets i Generalforsamling den 5 April 1889 fattede Beslutning og Sogndals Kommunebestyrelses 15de s. M. afgivne Erklæring stadfæstes som fremdeles gjældende indtil videre, dog ikke for en længere Tid end 5 Aar, at regne fra 1ste Januar 1890, samt med samme Forbehold som tidligere med Hensyn til den Aktieeierne efter § 18 tilkommende Rente af de indbetalte Aktiebeløb.
2. At det paalægges Amtmanden inden Udgangen af hvert Aars Juni Maaned til Departementet for det Indre at indsende Aftryk eller Afskrift af den aarlige Beretning om Samlagets Virksomhed, Extrakt af sidste Aars Regnskab og Fortegnelse over Samlagets Medlemmer.

12 Juli. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At de seneste ved høieste Resolutioner af 2den September 1884 og 8de Juni 1886 stadfæstede Vædtægter for Mosjøens Samlag for Brændevinshandel samt Udskjænkning af Øl, Vin m. v. i Medhold af Lovene af 3die Mai 1871 og 18de Juni 1884 § 7 samt overensstemmende med Samlagets i Generalforsamling den 30te April 1889 fattede Beslutning og Mosjøens Kommunebestyrelses under 8de Mai s. A. afgivne Erklæring stadfæstes som fremdeles gjældende indtil videre, dog ikke for en længere Tid end 5 Aar, at regne fra 1ste Januar 1890, og med samme Forbehold som tidligere med Hensyn til naadigst Stadfæstelse af mulige senere Forandringer i Vedtægterne.
2. At det paalægges — — (o. s. v. som i foregaaende Ref.)

12 Juli. **Kongelig Resolution**, hvorved det i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 § 60 bestemmes:

1. At Børsens Herred i Søndre Trondhjems Amt paa de i Herredsstyrelsens Møder den 28de Oktober 1880, 20de December 1880 og 5te Mai 1888 vedtagne Betingelser deles i to Herreder, Børsen og Børsekogn, svarende til Sognene af samme Navn, og hvert med sit eget Fattig- og Skolevæsen.

2. At Amtmanden bemyndiges til at bestemme Tiden for De- 12 Juli.
lingens Ikrafttræden.

Kongelig Resolution, hvorved befales tagen tilfølge efter- 12 Juli.
staaende af Storthinget under 26de Juni 1889 fattede Beslutning om Bevilgning af Kontorholdsgodtgjørelse af Statskassen for Fogedembederne:[1])

Under Forbehold af Storthingets Revision seneste i 1894 bevilges fra 1ste Juli 1889 og indtil videre efternævnte Fogedembeder følgende Kontorholdsgodtgjørelser istedetfor de dem tidligere tillagte Beløb:

1.	Aker og Follo	Kr.	3 300
2.	Nedre Romerike	—	600
3.	Øvre Romerike	—	700
4.	Idde og Marker	—	700
5.	Rakkestad	—	500
6.	Moss	—	300
7.	Solør	—	600
8.	Vinger	—	1 500
9.	Hedemarken	—	0
10.	Søndre Østerdalen	—	700
11.	Nordre Østerdalen	—	500
12.	Toten	—	1 200
13.	Valdres	—	600
14.	Hadeland	—	600
15.	Søndre Gudbrandsdal	—	600
16.	Nordre Gudbrandsdal	—	900
17.	Ringerike	—	600
18.	Hallingdal	—	600
19.	Buskerud	—	800
20.	Numedal	—	800
21.	Jarlsberg	—	200
22.	Larvik	—	300
23.	Bamle	—	300
24.	Nedre Telemarken	—	900
25.	Øvre Telemarken	—	1 000
26.	Nedenæs	—	300
27.	Sætersdalen	—	500
28.	Mandal	—	800
29.	Lister	—	800
30.	Jæderen	—	600
31.	Ryfylke	—	1 500
32.	Søndhordland	—	400
		Laveris Kr.	23 700

[1]) Se Sth. Prp. No. 36 og Indst. S XXI for 1889. Jfr. Res. 24 Juni 1884.

12 Juli.

	Transport	Kr. 23 700
33.	Hardanger og Voſs	— 600
34.	Nordhordland	— 1 000
35.	Sogn	— 800
36.	Sønd- og Nordfjord	— 900
37.	Søndmør	— 900
38.	Romsdal	— 200
39.	Nordmør	— 800
40.	Orkedalen	— 500
41.	Guldalen	— 800
42.	Strinden og Selbu	— 800
43.	Foſen	— 900
44.	Stjør- og Værdal	— 900
45.	Inderøen	— 600
46.	Namdalen	— 1 200
47.	Søndre Helgeland	— 600
48.	Nordre Helgeland	— 600
49.	Salten	— 2 700
50.	Lofoten og Veſteraalen	— 800
51.	Senjen og Tromsø	— 900
		Kr. 40 200

Bevilgningen til Saltens Fogedembede betinges af, at der væſentlig til Biſtand for Fogden ved Udførelſen af Magiſtrat- og Politimeſterforretningerne i Bodø Kjøbſtad ved Embedet antages en juridiſk uddannet, af Finants- og Told-Departementet autoriſeret Fuldmægtig.

12 Juli. **Kongelig Reſolution**, hvorved, overensſtemmende med et af Kriſtianſands Kommunebeſtyrelſe fremſat Forſlag til Anvendelſe af nævnte Bys Borgerkorps's Midler til et Fond, hvis Renter uddeles til Trængende af Borgerſtanden i Kriſtianſand, faſtſættes følgende af Kommunebeſtyrelſen vedtagne Statuter:

1. Fondet dannes af de Kriſtianſands ophævede Borgerkorps tilhørende beholdne Midler.

2. Det beſtyres af Kriſtianſands Magiſtrat ſamt to af Kommunebeſtyrelſen opnævnte Mænd, hvilke ſidſte forrette i 4 Aar, men kunne vælges paany.

3. Fondets Midler gjøres frugtbringende enten ved Udlaan mod Pant i faſt Eiendom mod reſkriptmæſſig Sikkerhed eller ved Anbringelſe i ſikre Værdipapirer og midlertidig ved Indſættelſe i en autoriſeret Sparebank.

4. De aarlige Renter af Fondets Midler anvendes efter Fradrag af mulige Beſtyrelſesudgifter til Uddeling til Trængende af Borgerſtanden i Kriſtianſand, forſaavidt Vedkommende ere boſatte derſteds, efter følgende Regler:

a. Fortrinsvis berettigede ere Personer, som have staaet i Korps- 12 Juli.
set, eller deres Enker.
b. Understøttelsen tildeles i Portioner paa 25 — fem og tyve —
Kroner for et Aar ad Gangen, men kan tildeles samme Per-
son paany, om dertil findes Føie.
c. Kun fulde Portioner paa Kr. 25,00 uddeles; det tilovers-
blevne af Renterne tillægges Kapitalen:
d. Uddelingen, som foretages af Bestyrelsen, foregaar hvert Aar
i December Maaned efter betimelig bekjendtgjort Opfordning
til at indgive Ansøgning om Understøttelse af Fondet.

5. Byens Kæmner skal være Fondets Regnskabsfører og aarlig aflægge behørigt Regnskab for dets Midler, hvilke revideres og decideres som for Byens øvrige Regnskaber bestemt.

Kongelig Resolution, hvorved blandt andet meddeles Ap- 15 Juli.
probation i Medhold af § 3 i Lov om Bygningsvæsenet af 6te September 1845 paa den af Askøens Herredsstyrelse i Møde den 19de Juni 1889 efter Forslag af Distriktets Reguleringskommission fattede Beslutning om Regulering af det den 15de April næstfør afbrændte Strøg i store og lille Damsgaards, Laxevaags og Laxevaagnæssets Brandkommissionsdistrikt i Askøens Herred, Nordhordlands Fogderi, Søndre Bergenhus Amt.

Skrivelse fra den universelle Postforenings internationale 15 Juli.
Bureau i Bern til Poststyrelsen, hvorved meddeles, at de i Postforeningen deltagende Landes Poststyrelser ere komne overens om, at Art. XXXII, 5° i Expeditionsreglementet til den internationale Postkonvention fremtidig skal lyde saaledes:

„5°. L'Algérie comme faisant partie de la France; la Principauté de Monaco et les bureaux de poste français établis à Tanger (Maroc), à Shang-Haï (Chine) et à Zanzibar comme relevant de l'Administration des Postes de France; le Cambodge, l'Annam et le Tonkin, comme assimilés, quant au service postale, à la Colonie française de Cochinchine".

(Oversættelse).

„5°. Algerien, som hørende til Frankrige; Fyrstendømmet Monaco og de i Tanger (Marocco), Shanghai (China) og Zanzibar oprettede franske Postkontorer, som hørende under den franske Poststyrelse; Cambodje, Annam og Tonkin, der i Postanliggender stilles lige med den franske Koloni Cochinchina".

17 Juli. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Amtmanden i Nordre Trondhjems Amt, hvori paa Forespørgsel om, hvorledes der skal forholdes med Hensyn til det i Straffeprocesloven § 41 omhandlede Mandtal, naar enten et Herred henhører under to Lensmandsdistrikter eller et Lensmandsdistrikt bestaar af flere Herreder, meddeles, at Departementet antager, at i det førstnævnte Tilfælde hver Lensmand maa føre Mandtal for sin Del af Herredet, og at, i sidstnævnte Tilfælde, Lensmanden maa føre særskilt Mandtal for hvert af de Herreder, hvoraf hans Distrikt bestaar.

18 Juli. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Amtmanden i Romsdals Amt, hvori paa Forespørgsel fra en Lensmand, om han til Indhentelse af de Oplysninger, der maatte udkræves til Udarbeidelsen af det i Straffeprocesslovens § 41 omhandlede Mandtal kan foretage særskilte Reiser paa det Offentliges Bekostning, — meddeles, at Departementet med Amtmanden antager, at de fornødne Oplysninger maa kunne tilveiebringes, uden at særskilte Reiser i dette Øiemed fornødiges.

21 Juli. **Skrivelse** fra den universelle Postforenings internationale Bureau i Bern til Poststyrelsen, hvorved meddeles, at de i den internationale Overenskomst om Udveksling af Postanvisninger deltagende Landes Poststyrelser ere komne overens om, at Art. II. bis. § 3 i Expeditionsreglementet til nævnte Overenskomst fra 21de September 1889 skal erholde følgende Tillæg:

(Oversættelse).

„Lorsque les mandats télégraphiques sont émis par les bureaux de poste de localités non datées d'un service télégraphique, le lieu d'émission de ces mandats doit être indiqué dans les télegrammes, immédiatement après le numero postal d'émission, de la manière suivante:
Mandat . . . . . de . . . . . .
De même, les mandats télégraphiques originaires de localités pourvues de plusieurs bureaux de poste, doivent porter la désignation précise du bureau du poste d'origine, lorsque ce bureau n'est pas chargé du service télégraphique".

„Naar Telegramanvisningerne udfærdiges af Postanstalter paa Steder, som ikke ere forsynede med Telegrafstation, skal den Postanstalt, som udfærdiger Anvisningerne, anføres i Telegrammerne umiddelbart efter Anvisningens Løbenummer paa følgende Maade:
Anvisning . . . . . fra . . . . . .
Ligeledes skal Telegramanvisninger, som udgaa fra Steder, forsynede med flere Postanstalter, bære nøiagtig Betegnelse af Udstedelsespostanstalten, naar denne ikke tillige er Telegrafexpedition".

Cirkulære fra Indredepartementet, Poststyrelsen, vil samtlige Postmestere og Posterpeditører (No. 17 for 1889), hvorved bl. a. meddeles, at der fra 1ste August 1889 og indtil videre vil blive underholdt et Postaabneri Slinde paa Dampskibsanløbsstedet Lunden i Sogndals Herred, Sogns Fogderi, Nordre Bergenhus Amt, Bergens Postdistrikt, samt at fra samme Tid Sørsands Postaabneri vil blive benævnt Sand i Senjen. 23 Juli.

Høieste Resolution, hvorved der i Henhold til Skydsloven af 21de Marts 1860 §§ 1 og 2 meddeles Approbation paa en af Amtsformandskabet for Lister og Mandals Amt under 22de Juni 1889 fattet Beslutning om, at Tilsigelsesskiftet Korshavn i Lyngdals Herred, Listers Fogderi, nedlægges fra 1ste Januar 1890 at regne. 24 Juli.

Høieste Resolution)*, hvorved er bestemt: 26 Juli.

1. At der i Henhold til Lov om Vasdragenes Benyttelse m. v. af 1ste Juli 1887 § 59 samt Lov om Behandlingen af Krabas- og Bundtømmer af 12te Juli 1848 § 2 meddeles Approbation paa efterstaaende i Møder den 1ste August 1887 og 26de Marts 1889 vedtagne Regler for Fællesflødningsforeningen i Gjerstad Vasdrag, Nedenes Amt, indbefattende Fiskekjendelven, Fjosbuelven, Storelven, Gunuldstadtjernets Vasdrag, Egdeelven og Vasdraget fra Gjerstadvandet til Søndeled, samt paa ligeledes efterstaaende, i forstnævnte Møde vedtagne Reglement for Behandlingen af Krabas- og Bundtømmer i samme Vasdrag.
2. At Bestyrelsen for Fællesflødningsforeningen i nævnte Vasdrag bemyndiges til at lade det Krabas- og Bundtømmer, hvortil ingen Eier inden den i Reglementets § 3 nævnte Frist har meldt sig, anvende til Fordel for Vasdraget.
3. At Bestyrelsen har at foranstalte, at det omhandlede Reglement for Behandling af Krabas- og Bundtømmer læses til Thinge og fra Kirkebakkerne i Flødningsdistriktet, samt at et Exemplar af samme altid findes opslaaet paa Annammelsesstedet og vedkommende Thingsteder.
4. At Bestyrelsen skal til visse af Departementet for det Indre nærmere bestemte Terminer til samme indsende en specificeret Forklaring over de Summer, hvortil det afhændede Krabas- og Bundtømmer er udbragt, samt en detaljeret Opgave over de Diemed, hvortil disse Summer ere blevne anvendte.

Regler

for Fællesflødningsforeningen i Gjerstad, der indbefatter følgende Vasdrag: Fiskekjendelven, Fjosstu-

*) Bekjendtgj. 2den Aug. i Lovt. 1ste Afd. No. 19.

26 Juli. elven, Storelven, Gunuldstadtjernets Vasdrag, Egdeelven og Vasdraget fra Gjerstadvandet til Søndeled.

§ 1. Foreningens Virksomhed omfatter alene ovennævnte Vasdrag.

§ 2. Enhver, der har Last i Vasdraget, er Eier eller Forpagter af Skove, hvis Produkter fremdrages til Vasdraget, er berettiget til at være Medlem af Foreningen.

§ 3. Foreningens Bestyrelse bestaar af 14 Direktører, hvoraf 2 vælges blandt Risørs Trælasthandlere, 1 Skoveier fra Søndeled, 3 Skoveiere for Vasdraget fra Gjerstadvandet nedover, 2 Skoveiere for Egdeelven, 2 Do. for Gunuldstadtjernets Vasdrag samt 4 Do. for Storelven og Vasdragene ovenfor Lundevand. Direktørerne for hvert enkelt Vasdrag vælges kun blandt de i samme interesserede Medlemmer.

§ 4. Enhver af Foreningens Medlemmer er pligtig til at modtage Valg som Direktør, men er berettiget til at undslaa sig for Gjenvalg i saa lang Tid, som han har fungeret.

§ 5. Direktørerne vælges ved en Generalforsamling, der sammenkaldes til Afholdelse hvert Aars Juli Maaned.

§ 6. Direktørerne fungere i 2 Aar, dog aftræde ved Udløbet af det første Aar efter Lodtrækning Halvparten, hvorefter vekselvis de aftræde, der have fungeret længst.

§ 7. Samtidig med Direktørvalget udvælges 7 Suppleanter, hvilke tilkaldes Direktionen i Tilfælde af en eller flere af Direktørernes Forfald.

§ 8. Det paaligger Direktionen paa vedkommende Elvekasses Bekostning at træffe alle de Foranstaltninger og Forføininger, som ansees hensigtsmæssige og tjenlige til Flødningens Fremme. Den har at drage Omsorg for, at det i Elven gaaende Krabastømmer kommer Foreningen tilgode, og at dets Udbringende anvendes til Forbedring af Elvedraget. I Bevilgningsspørgsmaal til hvert enkelt Vasdrag deltager foruden Direktørerne fra Risør kun vedkommende Vasdrags Direktører med Undtagelse af Vasdraget fra Gjerstadvandet til Søndeled, hvori samtlige deltager.

§ 9. Over dens Forhandlinger fører Direktionen en Protokol, og den har at forelægge for den i § 5 nævnte Generalforsamling en Oversigt over det forløbne Aars Virksomhed samt en Forklaring over, hvilke Foretagender den i det kommende Aar allerede da maatte kunne forudse fornødne til Fremme af den fælles Flødning.

§ 10. Direktionen har til enhver Tid Adgang til at sammenkalde en extraordinær Generalforsamling for at indhente sammes Formening i vigtige Anliggender.

§ 11. Direktionen antager Regnskabsførere, der tillige fungere som Elveinspektører, for hvert enkelt Vasdrag, og have disse at holde sig Direktionens Ordre efterrettelig.

§ 12. Direktionen udvælger sig imellem en Formand, der

i Tilfælde af Stemmelighed har den afgjørende Stemme, samt en Viceformand. For at en Beslutning gyldig kan afgives, maa mindst Halvdelen af Direktionen være nærværende. 26 Juli.

§ 13. Direktionen er bemyndiget til at optage mindre Laan, hvorimod der til større Laans Optagelse udfordres Generalforsamlingens Samtykke. Disse Laan afdrages ved Udligning paa de gjennem Vasdraget nedflødende Skovprodukter, og bør Tilbagebetalingen, i fornødent Fald ved Optagelse af nyt Laan, forsøges udstrakt til et Tidsrum af mindst 20 Aar. De indestaaende Kapitaler maa til enhver Tid gjøres frugtbringende paa fordelagtigste Maade.

Elveafgiften bestemmes af Generalforsamlingen — dog saa at for hvert enkelt Vasdrag kun dettes interesserede Medlemmer deltage.

§ 14. Enhver, der fløder Last i Vasdraget, er forpligtet til paa Forlangende af Direktionen eller dens Betjente at opgive fra hvilket Sted Lasten er leveret til Flødning i Vasdraget samt Kvantum og omtrentlige Dimensioner.

§ 15. Omkostningerne ved større Anlæg eller andre til Flødningens Fremme kostbare Foretagender bør ikke falde som Byrde paa et enkelt Aar, men reparteres paa et længere Tidsrum.

§ 16. Direktionen forelægger for Generalforsamlingen Regnskaber over det forløbne Aars Udgifter og Indtægter, hvilke revideres af de af Generalforsamlingen dertil valgte Mænd og decideres i en følgende Generalforsamling.

§ 17. Foreningen har Retentionsret i de nedflødende Skovprodukter, indtil de paa samme udlignede Omkostninger ere udredede.

§ 18. Generalforsamlingen sammenkaldes ved Læsning fra Gjerstads, Søndeleds og Vegaarsheiens Kirkebakker samt Bekjendtgjørelse i Risør.

§ 19. Forslag til Forandring i disse Regler maa fremsættes ved en Generalforsamling, hvorefter de afgjøres i den derpaa følgende Generalforsamling.

§ 20. De Mulkter, nogen maatte paadrage sig ved Overtrædelse af Lov af 1ste Juli 1887 indeholdende Bestemmelser med Hensyn til Vasdrags Benyttelse, tilfalde Foreningens Fælleskasse.

§ 21. Hvert enkelt Vasdrag har sin særskilte Kasse. Desuden oprettes en Fælleskasse vedrørende samtlige Vasdrag. Udgifter, der ikke vedkomme noget bestemt Vasdrag, samt alle faste Bomhold og Bomfæstigheder fra Tange- og Egdeelven nedover udredes af Fælleskassen.

§ 22. Elveafgiften for hele Vasdraget bæres af Kjøber og Sælger med Halvdelen hver.

Reglement

for Behandlingen af det saakaldte Krabas- og Bundtømmer i Gjerstads Vasdrag.

§ 1. Det Krabas- og Bundtømmer, som forefindes i oven-

26 Juli. nævnte Vasdrag, skal af Direktionen besørges opsamlet og efter Omstændighederne landkjørt og sorteret.

§ 2. Sorteringen af det opsamlede Krabas- og Bundtømmer finder Sted mindst 1 Gang aarlig.

§ 3. Det paaligger Direktionen inden 14 Dage efter at den aarlige Sortering er foregaaet, ved Bekjendtgjørelse i Nedenes Amtstidende samt ved Opslag paa bekvemme Steder at bekjendtgjøre, hvormeget af nævnte Tømmer der er opsamlet og sorteret med Opfordring til Vedkommende om inden to Maaneder fra Bekjendtgjørelsen at godtgjøre sin Eiendomsret til Tømmeret samt med Tilkjendegivende, at det i modsat Fald vil blive solgt og dets Udbringende anvendt som i § 6 anført.

§ 4. Dersom nogen inden den satte Frist legitimerer sig som Eier til nogen Del af dette Tømmer betaler han til Foreningens Fælleskasse i Indløsning:

Fra Sandagerholen til Søndeled Kr. 3,00 pr. Tylvt for Rundved over 20 Fod og for al Slags Last og Tømmer paa og under 20 Fod Kr. 1,50 pr. Tylvt og for de øvrige Vasdrag resp. Kr. 2,50 og Kr. 1,50. Skulde vedkommende Eier ikke ville indløse sit Tømmer efter disse Bestemmelser, er det en Selvfølge, at samme bliver at realisere til Fordel for Vasdraget.

§ 5. Har ingen meldt sig som Eier til noget af ovennævnte Trævirke, er Foreningen bemyndiget til paa bedste Maade at foranstalte samme solgt.

§ 6. Udbyttet af det saaledes solgte Krabas- og Bundtømmer tilfalder Foreningens Fælleskasse.

26 Juli. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At den af Kommunebestyrelsen i Mangers Præstegjelds Hovedsogn under Nordhordlands Provsti i Bergens Stift i Møde den 2den Februar 1889 vedtagne Deling af den Mangers Kirke tilhørende, til Klokkergaard udlagte Eiendom „Indre Morken," Matr.-No. 38, Lb.-No. 278, 279, 280 og 281 i Mangers Thinglag approberes, saaledes at af den nævnte Gaard Brugene Lb.-No. 278 og 279 fremtidig overlades Kirkesangerbestillingen i Manger til fuld Eiendom, mod at Mangers Kommune som Hovedkirkens Eier erholder uindskrænket Ret til Lb.-No. 280 og 281.
2. At det tillades, at sidstnævnte Brug Lb.-No. 281, af Skyld ny revideret 1 Mark 54 Øre sælges efter Bergens Stiftsdirektions nærmere Bestemmelse og at Kjøbesummen anvendes som Bidrag til Opførelse af en ny Kirke for Mangers Hovedsogn eller til Afbetaling paa den Gjæld, som derved maatte stiftes for Mangers Kommune.

29 Juli. **Cirkulære** fra Indredepartementet, Poststyrelsen, til samtlige

Postmestere og Postexpeditører (No. 18 for 1889), hvorved bl. a. meddeles: 29 Juli.

I. Postreglementets Kap. VIII § 9, 4de Passus, gives følgende Tillæg:

„Ankommer der samtidig flere Anvisninger fra en og samme Affender til samme Adressat, bliver, selv om Kassebeholdningen er tilstrækkelig til det samlede Beløbs Udbetaling, dog kun den (eller efter Omstændighederne de) første af Anvisningerne strax at udbetale, naar Udbetalingen af alle Anvisningerne vil formindske Kassebeholdningen saaledes, at det kan forudsees, at Udbetalingen af senere ankommende enkelte Anvisninger maa nægtes, indtil Tilskud kan erholdes."

III. Tillæg til Fortegnelsen over Rigets Postanstalter:

Tilfølge de Kongelige Resolutioner af 29 December 1888 og 8de Mai 1889 vil der fra 1ste August 1889 blive underholdt et Postaabneri, „Overbygden" i Maalselvens Herred, Senjen og Tromsø Fogderi, Tromsø Amt, Tromsø Postdistrikt, med Postforbindelse ved Landpostbud 1 Gang ugentlig til og fra Maalselvens Postaabneri om Bakkehougs Postaabneri.

Høieste Resolution, hvorved er bestemt: 30 Juli.

I. At Lagmandsthing indtil videre bliver at afholde paa følgende fælles Retssteder og i nedenanførte Antal Gange aarlig[1]).

1.	for Kristiania	Lagsogn	30	Gange aarlig	i Kristiania.
2.	= Smaalenenes	—	8	—	i Sarpsborg.
3.	= Akershus	—	7	—	i Kristiania.
4.	= Kristians	—	5	—	i Gjøvik.
5.	= Buskerud	—	10	—	i Drammen.
6.	= Bratsbergs	—	10	—	i Skien.
7.	= Nedenes	—	4	—	i Arendal.
8.	= Lister og Mandals	—	4	—	i Kristiansand.
9.	= Stavangers	—	7	—	i Stavanger.
10.	= Bergens	—	12	—	i Bergen.
11.	= Bergenhus	—	8	—	i Bergen.
12.	= Romsdals	—	5	—	i Molde.
13.	= Hedemarkens	—	7	—	i Hamar.
14.	= Trondhjems	—	11	—	i Trondhjem.
15.	= Nordlands	—	7	—	i Bodø.
16.	= Tromsø	—	5	—	i Tromsø.
17.	= Finmarkens	—	2	—	i Vardø.

[1]) L. 1 Juli 1887 No. 5 § 28. Vedk. Regjeringsforedrag er indt. i Deptstid. for 1889 No. 33 og 34.

3 Juli. og Thomlevolden i Nordre Land paa Betingelse af, at Ansøgerne i enhver Henseende retter sig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg, Vedligeholdelse og Drift, som Telegrafstyrelsen maatte foreskrive.

3 Juli. **Cirkulære** fra Indredepartementet, Poststyrelsen, til samtlige Postmestere og Postexpeditører (No. 16 for 1889), hvorved bl. a. meddeles følgende Tillæg til Fortegnelsen over Rigets Postanstalter:

A. Tilfølge de Kgl. Resolutioner af 29de December 1888 og 8de Mai 1889 vil der fra 1ste Juli 1889 eller til en af vedkommende Postmester nærmere bestemmendes Tid snarest mulig derefter blive underholdt følgende Postaabnerier:

1. Næs i Bjugn i Bjugns Herred, Fosens Fogderi, søndre Throndhjems Amt, Throndhjems Postdistrikt, med 2 Gange ugentlig Bipost ved gaaende Bud til og fra Bjugns Postaabneri.
2. Veum i Fyresdals Herred, Øvre Thelemarkens Fogderi, Bratsbergs Amt, Skiens Postdistrikt, i Postruten Fyresdal—Skafse.

B. Ligeledes vil der tilfølge de Kgl. Resolutioner af 4de Februar og 8de Mai 1889 fra 1ste Juli 1889 eller en af vedkommende Postmester nærmere bestemmendes Tid snarest mulig derefter blive underholdt et Postaabneri Disletten i Overhaldens Herred, Namdalens Fogderi, Nordre Throndhjems Amt, Namsos Postdistrikt, med 2 Gange ugentlig Bipost ved gaaende Bud til og fra Overhaldens Postaabneri.

4 Juli. **Cirkulære** fra Finants- og Tolddepartementet til Amtmændene:

I Henhold til § 23, cfr. § 24, i Lov om Brændevins Tilvirkning m. v. af 28de Juni 1887 kan fra næste Tilvirkningstermins Begyndelse, da ifølge Kgl. Resolution af 2den Marts d. A. Veining er indført til Bestemmelse af det producerede Brændevins Mængde, Brændevin med Forpligtelse til at svare den beregnede Afgift deraf overføres fra et til et andet Brænderis Oplag, under Jagttagelse af de Bestemmelser derom, som gives af dette Departement, og ifølge nævnte § 23 er enhver Destillationsforretning fra samme Tidspunkt berettiget til at oprette Oplag, til hvilket Brændevin fra Brænderiernes Oplag paa lige Maade kan overføres.

Til at føre Tilsyn med og udlevere Brændevin fra Oplagene har Departementet anseet det tilstrækkeligt, at der ved hvert Oplag haves en Mand, som antages dertil af Overkontroløren efter Departementets Bestemmelse.

Ved Modtagelsen paa et Oplag af Brændevin fra et andet

Oplag har man derimod anseet det hensigtsmæssigt, at der foruden den ordinære Tilsynsbetjent haves til Bistand enten den i Lov af 28de Juni 1887 § 17 omhandlede Medhjælper eller en anden paalidelig nærboende Mand, som dertil antages af Øvrigheden mod en Godtgjørelse for hver Forretning af Kr. 3,00, der udredes af Oplagets Eier. 4 Juli.

Afgiften af det Brændevin, der overføres fra et Oplag til et andet, opkræves af den Oppebørselsbetjent, — Foged, Byfoged eller Skattefoged — i hvis Distrikt det Oplag er beliggende, hvortil Brændevinet overføres, og indsendes af ham direkte til Zahlkassen.

De nærmere Regler om Overførsel af Brændevin fra et Oplag til et andet indeholdes i en Skrivelse fra Departementet til Overkontrolørerne af D. D.

Skrivelse fra Finants- og Tolddepartementet til Overkontrolørerne: 4 Juli.

I Henhold til — — (o. s. v. som i foranstaaende Cirk.) — — kan overføres.

I Anledning heraf skal man under Henvisning til de om Indretningen af Oplag af Brændevin og Tilsynet med samme i Departementets Skrivelser af 27de August 1887 og 29de Februar 1888 givne Bestemmelser meddele følgende:

Naar et Destillationsanlæg har indrettet Oplagsrum for Brændevin og dette Rum er godkjendt af Overkontroløren, bør der af Overkontroløren gjøres Indberetning herom til Departementet, ledsaget af Forslag om, hvem Tilsynet med Oplaget bør overdrages.

Ved Modtagelsen — — (o. s. v. som 3die Passus i foranstaaende Cirk.) — — Oplagets Eier.

Forøvrigt meddeles til Jagttagelse fra næste Tilvirkningstermins Begyndelse:

1. Ethvert Foustage, som indlægges paa Oplag, skal være forsynet foruden, som i Departementets Skrivelse af 27de August 1887 bestemt, med Mærke og Numer tillige med Opgave over dets egen Vegt (Thara).
2. Forinden Brændevin kan udtages af et Oplag for at overføres til et andet Oplag, maa Eieren enten have indlagt frigjort Brændevin i Stedet eller have stillet anden Sikkerhed for Afgiften paa samme Maade som bestemt for Brændevin, der stilles til hans Raadighed (Lov 28 Juni 1887 § 22).
3. Tilsynsbetjenten ved det Oplag, hvorfra Brændevinet udtages, har at undersøge Foustagets egen Vegt, saafremt denne ikke tidligere maatte være bestemt. Han fører derefter det udtagne Brændevin til Afgang i Oplagsprotokollen paa samme Maade som andet Brændevin, der udtages af Oplaget, med Oplysning om, til hvilket Oplag Brændevinet overføres. Samtidig bliver Opgave over det udtagne Brændevin overensstemmende med

30 Juli. II. At der i Finmarkens Lagsogn anordnes særskilt Retssted for Vestfinmarken samt Karasjok Thinglag af Tanens Sorenskriveri i Hammerfest.

30 Juli. **Høieste Resolution,** hvorved meddeles Approbation paa den af Forstanderskabet for Arendals Totalafholdsforenings Sparekasse i Møde den 5te Juni 1889 vedtagne Plan for Sparekassen.

3 Aug. **Cirkulære** fra Indredepartementet, Postdirektionen, til samtlige Postmestere og Postexpeditører (No. 19 for 1889), hvorved bl. a. meddeles:

Da det antages at have Interesse for Postansatterne at blive bekjendte med de Fordringer, som af Departementet i den senere Tid i Regelen have været stillede for Ansættelse i Postetaten, og som derfor ogsaa antages indtil videre at ville blive stillede til Ansøgere, som ønske at komme i Betragtning ved Besættelse af Poster i Etaten, skal man herom oplyse følgende:

For Ansættelse som Postassistenter og Postbetjente kræves opnaaet 18 Aars Alder samt god Middelskoleexamen eller dermed sidestillet Uddannelse; speciel Vegt maa ventes lagt paa Kjendskabet til fremmede Sprog (Tysk, Fransk og Engelsk) samt Geografi.

Ansøgere, der tidligere have arbeidet i Postvæsenets Tjeneste som Betjente hos Postmestre eller lignende, ville selvfølgelig komme i fortrinsvis Betragtning.

For Ansættelse som Postfuldmægtige eller Postexpeditører kræves opnaaet 21 Aars Alderen samt, foruden de for Ansættelsen som Postassistenter krævede Kundskaber, godt Kjendskab til Postvæsenets Virksomhed i de forskjellige Brancher, erhvervet gjennem praktisk Tjenestegjøring i Postetaten som Postassistent, Betjent eller lignende. Der vil af Postfuldmægtige og Postexpeditører kræves saameget Kjendskab til Tysk, Fransk og Engelsk, at samtlige tre Sprog kunne læses med nogenlunde Lethed, og at Vedkommende Ansøger evner at affatte korrekt de i Posttjenesten almindeligst forekommende Tilbagemeldelser o. lign. til fremmede Postanstalter.

Det er en Selvfølge, at en videregaaende Uddannelse end den, der ovenfor er nævnt som Minimum, vil give vedkommende Ansøger et ikke uvæsentligt Fortrin fremfor andre ellers ligestillede Ansøgere.

De Hensyn, som efter det saaledes forklarede ville blive tagne ved nye Funktionærers Ansættelse i Postetaten, ville ogsaa, om end i ringere Grad, komme i Betragtning, hvor det gjælder de allerede ansatte Funktionærers Oprykning til bedre aflagte Stillinger. Det vil saaledes være af væsentlig Betydning for dem af disse Funktionærer, som ikke tidligere have havt Anledning til i en eller anden

Henseende at erhverve sig de Kundskaber, der ovenfor ere omtalte 3 Aug.
som nødvendige, saavidt muligt at søge rettet paa dette Forhold.

I de Tilfælde, hvor Ansøgerne ikke kunne vedlægge sine Ansøgninger Examensvidnesbyrd om sine Skolekundskaber, maa der vedlægges andre Legitimationer, som Attester om den opnaaede Kundskabsgrad fra Privatlærere eller lignende. Ansøgere, som have Ansættelse ved nogen Postanstalt, maa indsende sine Ansøgninger gjennem sin Overordnede.

Kongelig Resolution*), hvorved i Medhold af Lov angaa- 5 Aug.
ende Fredning af Lax og Sørret af 23de Mai 1863 § 3 bestemmes, at Brugen af Sættegarn og lignende Redskaber samt Kastenot med mindre Masker end 58 Millimeter mellem Knuderne indtil videre skal være forbudt paa den Strækning af Fjorden ved Udløbet af Surnaelv, Nordmør Fogderi, Romsdals Amt, der begrændses af en ret Linie trukken fra Dampskibsselskabets Landgangsbro paa Elvens søndre Side til Gaarden Glærums vestre Nøst paa Elvens nordre Side — dog saaledes at det er tilladt ogsaa paa denne Strækning til Fangst af Sild at benytte Sildenot af ikke mindre Længde end 130 Meter samt almindelige Sildegarn.

Kongelig Resolution, hvorved det tillades, at der i den 5 Aug.
gamle Kirke i Glemminge Præstegjeld under Nedre Borgesyssel Provsti i Kristiania Stift aarlig indtil videre afholdes to Gudstjenester med sædvanlige ministerielle Forretninger i Sommertiden efter Kristiania Biskops nærmere Bestemmelse og paa Betingelse af, at Kirken ved Glemminge Herredsstyrelses Foranstaltning for hvert Aar undergives Besigtigelse af sagkyndige Mænd, der til Sognepræsten afgiver Erklæring om, at den forsvarlig kan benyttes til disse Gudstjenester.

Kongelig Resolution, hvorved der meddeles Kristiania 5 Aug.
Telefonselskab Tilladelse til for et Tidsrum af 5 Aar, regnet fra den Kongelige Resolutions Datum, at drive Telefonanlæg mellem Selskabets Centralstation i Kristiania samt Næsoddens, Aas og Frons Herreder, Drøbaks By og Moss Telefonforenings Centralstation paa Betingelse af:

a. at der svares en aarlig Afgift til Statstelegrafen af henholdsvis Kr. 1 000,00, Kr. 2 000,00 eller Kr. 3 000,00, eftersom Anlægget udstrækkes alene til Drøbak eller alene til Moss eller til begge disse Steder, hvilken Afgift bliver at erlægge forskudsvis for hvert Kvartal, samt
b. at Selskabet i enhver Henseende retter sig efter de Regler for

*) Bekjendtgj. 7 Aug. i Lovt. 1ste Afd. No 20.

5 Aug. Ledningernes Anlæg, Vedligeholdelse og Drift, som Telegrafstyrelsen maatte foreskrive.

5 Aug. **Kongelig Resolution**, hvorved bestemmes, at Justitiarius-Embedet ved Trondhjems Stiftsoverret og Politiret ikke bliver fast at besætte, men indtil videre at bestyre af en dertil af Stiftamtmanden med Justits-Departementets Approbation Konstitueret.

5 Aug. **Kongelig Resolution**, hvorved befales tagen tilfølge Storthingets Beslutning af 25de og 26de Juni 1889[1]) saalydende:

Post 3. Under Forbehold af Storthingets Revision senest i 1894 bevilges fra 1ste Juli 1889 og indtil videre for esternævnte Embeder følgende Kontorholdsgodtgjørelser istedetfor de dem tidligere tillagte Beløb:

a. Sorenskriverier:

1.	Aker	Kr.	4 700,00
2.	Follo	„	1 700,00
3.	Nedre Romerike	„	3 400,00
4.	Nes	„	1 600,00
5.	Eidsvold	„	1 600,00
6.	Moss	„	1 800,00
7.	Tune	„	3 800,00
8.	Idde og Marker	„	1 600,00
9.	Rakkestad	„	1 300,00
10.	Trogstad	„	1 400,00
11.	Solør	„	2 300.00
12.	Vinger og Odalen	„	2 600,00
13.	Søndre Hedemarken	„	2 100,00
14.	Hamar Sorenskriver og Byfogedembede	„	2 400,00
15.	Nordre Hedemarken	„	1 600,00
16.	Søndre Østerdalen	„	4 000,00
17.	Nordre Østerdalen	„	2 000,00
18.	Toten, Vardal og Biri	„	2 200,00
19.	Valdres	„	2 500,00
20.	Hadeland og Land	„	2 700,00
21.	Søndre Gudbrandsdalens Sorenskriver- og Lillehammer Byfogedembede	„	2 500,00
22.	Mellem Gudbrandsdalen	„	2 100,00
23.	Nordre Gudbrandsdalen	„	2 200,00
24.	Ringerike	„	3 000,00
25.	Hallingdal	„	2 300,00
26.	Eker, Modum og Sigdal	„	3 800,00
		Lateris Kr.	63 200,00

[1]) Se Sth. Prp. No. 35 og Indst. S. XXI for 1889. Jfr. Ref. 24 Juni 1884.

		Transport Kr. 63 200,00	5 Aug.
27.	Lier, Røken og Hurum	„ 2 100,00	
28.	Numedal og Sandsværs	„ 2 300,00	
29.	Nordre Jarlsbergs	„ 2 100,00	
30.	Mellem Jarlsbergs	„ 2 400,00	
31.	Søndre Jarlsbergs	„ 1 900,00	
32.	Larviks	„ 2 800,00	
33.	Bamle	„ 2 100,00	
34.	Gjerpens	„ 2 100,00	
35.	Nedre Telemarkens	„ 1 800,00	
36.	Øvre Telemarkens østfjeldske	„ 1 900,00	
37.	Øvre Telemarkens vestfjeldske	„ 2 100,00	
38.	Holts	„ 2 200,00	
39.	Nedenes	„ 3 100,00	
40.	Sand	„ 1 800,00	
41.	Sæterdalen	„ 1 800,00	
42.	Torridal	„ 1 900,00	
43.	Mandals	„ 3 100,00	
44.	Lyngdals	„ 2 400,00	
45.	Flekkefjords Sorenſkriver- og Byfogedembede	„ 2 700,00	
46.	Jæderen	„ 2 300,00	
47.	Dalene	„ 2 400,00	
48.	Ryfylke	„ 2 200,00	
49.	Karmſund og Hesby	„ 2 800,00	
50.	Søndhordland	„ 2 900,00	
51.	Hardanger og Voſs	„ 2 800,00	
52.	Midthordland	„ 3 000,00	
53.	Nordhordland	„ 2 800,00	
54.	Ytre Sogn	„ 2 100,00	
55.	Indre Sogn	„ 2 200,00	
56.	Søndfjords	„ 2 700,00	
57.	Nordfjords	„ 2 200,00	
58.	Søndre Søndmør	„ 2 200,00	
59.	Nordre Søndmør	„ 2 500,00	
60.	Romsdal	„ 2 500,00	
61.	Nordmør	„ 2 900,00	
62.	Orkedalen	„ 1 900,00	
63.	Guldalen	„ 1 300,00	
64.	Røros	„ 600,00	
65.	Strinden og Selbu	„ 3 000,00	
66.	Fosen	„ 3 100,00	
67.	Stjør- og Værdalen	„ 3 300,00	
68.	Inderøen	„ 2 400,00	
69.	Namdal	„ 2 800,00	
70.	Søndre Helgeland	„ 2 900,00	
		Lateris Kr. 167 600,00	

5 Aug.

		Transport Kr.	167 600,00
71.	Nordre Helgeland	„	2 500,00
72.	Salten	„	2 800,00
73.	Lofoten	„	2 400,00
74.	Vesteraalen	„	2 400,00
75.	Senjens	„	2 900,00
76.	Tromsø	„	1 900,00
77.	Altens Sorenskriver- og Fogedembede	„	1 400,00
78.	Hammerfest Do.	„	900,00
79.	Tanens Sorenskriver- og Fogedembede	„	1 500,00
80.	Vardø Do.	„	1 100,00
81.	Varangers Do.	„	1 900,00
		Kr.	189 300,00

b. Byfogedembeder:

1.	Drøbaks	Kr.	700,00
2.	Moss	„	1 800,00
3.	Fredrikstad	„	2 400,00
4.	Sarpsborg	„	1 100,00
5.	Fredrikshald	„	1 600,00
6.	Drammen	„	3 500,00
7.	Kongsberg	„	1 700,00
8.	Holmestrand	„	700,00
9.	Tønsberg	„	1 700,00
10.	Sandefjord	„	800,00
11.	Larvik	„	2 400,00
12.	Skien	„	2 500,00
13.	Porsgrund	„	1 400,00
14.	Brevik	„	1 700,00
15.	Kragerø	„	1 700,00
16.	Risør	„	700,00
17.	Arendal	„	1 500,00
18.	Grimstad	„	800,00
19.	Kristiansand	„	1 500,00
20.	Stavanger	„	5 000,00
21.	Haugesund	„	1 800,00
22.	Bergen	„	2 100,00
23.	Aalesund	„	1 900,00
24.	Molde	„	500,00
25.	Kristiansund	„	2 800,00
26.	Trondhjem	„	3 600,00
27.	Tromsø	„	2 400,00
28.	Hammerfest	„	1 400,00
		Kr.	51 700,00

c. Retsskriver-Embeder. 5 Aug.

1.	Kristiansand By- og Raadstueskriver-Embede	Kr.	2 700,00
2.	Bergens Byskriver-Embede	„	3 400,00
3.	Trondhjems By- og Raadstueskriver-Embede	„	4 200,00
		Kr.	10 300,00
	d. Regjeringsadvokaten	„	2 700,00

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 5 Aug.

I. Fra 1ste Januar 1890 skulle de til Tingvolds Præstegjeld under Indre Nordmør Provsti i Trondhjems Stift hørende Gaarde Versaas, Nævrlien, Rødsandhaugen og Rødsand, Matr.-No. 15—18 inklusive, af ny Skyld 24 Mark 27 Øre i Tingvolds Thinglag og Lensmandsdistrikt, Nordmør Fogderi, henlægges i geistlig og civil Henseende, altsaa ogsaa i Fattig- og Skolevæsenets Anliggender, til Rødø Hovedsogn af Nessets Præstegjeld under Indre Romsdals Provsti i samme Stift samt til Nessets Thinglag og Lensmandsdistrikt i Romsdals Fogderi.

II. De Udskrifter af Nordmør Sorenskriveris Panteboger, som efter Justits-Departementets nærmere Bestemmelse ville blive at afgive i Anledning af den under Post I omhandlede Jurisdiktionsforandring, skulle bekostes af Statskassen.

Høieste Resolution, hvorved der i Henhold til § 2 i Lov af 15de Juni 1878, indeholdende Tillæg til Lov om offentlige Skoler for den høiere Almendannelse af 17de Juni 1869, tilstaaes Frøken S. Lindstrøm Ret til ved den af hende bestyrede Pigeskole i Bergen at afholde den i nævnte Tillægslov omhandlede særskilte Afgangseksamen for Kvinder med samme Virkning som de offentlige Middelskoler og under saadan Kontrol, som Kirke- og Undervisnings-Departementet bestemmer, mod at Skolen selv udreder de fornødne Udgifter i Anledning af Censorer, som af nævnte Departement bliver at tilkalde. 6 Aug.

Høieste Resolution, hvorved der i Henhold til Skydsloven af 17de Juni 1869 § 1, sammenholdt med Plakat af 17de Mai 1879, meddeles Approbation paa en af Amtsformandskabet for Søndre Trondhjems Amt i 1889 fattet Beslutning om, at Skydsbetalingen forhøies til 15 Øre pr. km. for hver Hest ved 2de faste Stationer, der agtes oprettede paa Græsli vold og Løvøen i Tydalens Annex til Selbu Herred, Strinden og Selbu Fogderi, til Afløsning af de nuværende Tilsigelsesskifter paa Græsli og Aas. 6 Aug.

7 Aug. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Hedemarkens Amt, hvori Departementet, i Anledning af en Korrespondance mellem en Distriktslæge og et Par Privatlæger om Berettigelsen til Skydsgodtgjørelse af Statskassen for Reiser til epidemiske Syge, udtaler, at en Privatlæge, selv om han ikke er Ordfører i Sundhedskommissionen, formentlig i ethvert Tilfælde — uanseet Vedkommendes Formuesforfatning — har Krav paa Skydsgodtgjørelse af Statskassen for Reiser i det Offentliges Interesse til epidemiske Syge, naar hans Tilsyn bestemt skjønnes at være rekvireret i Henhold til § 14 i Lov af 16de Mai 1860 om Sundhedskommissioner og om Foranstaltninger i Anledning af epidemiske og smitsomme Sygdomme, men derimod ikke kan være berettiget dertil, om hans Lægehjælp søges til den rent kurative Behandling, medmindre Vedkommende har været tilsect ifølge Fattigvæsenets Rekvisition, idet det af Forarbeiderne til nævnte Lov sees, at dens Forudsætning er, at Personer, der have Evne til selv at bære Udgifterne ved deres egen Kur, ikke dermed bør falde det Offentlige tillast. Foretages Reiser til saadanne Personer, ikke for at behandle dem, men for at kontrollere de Syges Isolation eller for at desinficere efter Sygdommen, maa imidlertid, bemærker Departementet, en Privatlæge antages berettiget til Skydsgodtgjørelse af Statskassen, naar Reiserne udføres ifølge Distriktslægens eller Sundhedskommissionens Bemyndigelse for paa det Offentliges Vegne at hindre Sygdommens Udbredelse, jfr. Indredepartementets Skrivelser af 11te Oktober 1861 og 27de Januar 1877, Medicinaldirektørens Skrivelse af 22de Mai 1877 samt Justitsdepartementets Skrivelse af 5te September 1879 (samtlige i „Norsk Medicinallovgivning“[1]).

[1]) Den citerede Skr. af 1861 er ogsaa indtaget i den alm. Lovsaml., de to Skrivelser af 1877 i Lovtid.s 2den Afd.

8 Aug. **Skrivelse** fra Kirke-Departementet til Tromsø Stiftsdirektion, hvorved i Anledning af en af en Herredsstyrelse fattet Beslutning om at tilpligte en ansættendes Lærer og Kirkesanger at udføre Rengjøring af Gange, Trapper og udvendige Rum samt fornøden Rundvask af Skolelokalerne uden særskilt Godtgjørelse — meddeles, at Departementet med Stiftsdirektionen er enigt i, at der ikke er Adgang til at paalægge den omhandlede Lærer den nævnte Tjeneste uden Godtgjørelse[1]).

[1]) Jfr. L. 16 Mai 1860 § 20.

9 Aug. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At der for Befolkningen omkring Ballangsfjorden og den tilgrændsende Ballangsmark i Evenes Hovedsogn af Ofotens Præstegjeld under Nordre Saltens

Provsti i Tromsø Stift tillades anlagt en Begravelsesplads paa et dertil udseet Sted af Gaarden Ballangen. 9 Aug.

2. At Evenes Herredsstyrelses Beslutning af 8de Mai 1889 om Overtagelse af Begravelsespladsens fremtidige Vedligeholdelse og af Skyds og Nattehold til Sognepræsten og Kirkesangeren paa deres Reiser derhen approberes i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 § 39, forsaavidt Kommunen derved paadrages Udgifter for en længere Tid end 5 Aar.

Høieste Resolution, hvorved der i Medhold af Lov angaaende Fredning af Lax og Sørret af 23de Mai 1863 § 11 meddeles Stadfæstelse paa den i Møde den 6te Juni 1889 af vedkommende Fiskerieiere fattede Beslutning om Dannelse af en Forening til Ansættelse af fælles Opsyn med Laxefiskerierne i Mandalselvens Fiskeridistrikt, Lister og Mandals Amt, samt om denne Forenings Organisation og Virksomhed. 9 Aug.

Skrivelse fra Justits-Departementet til vedkommende Overøvrigheder, hvorved i Henhold til Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 § 47 No. 2 bestemmes, at det i nævnte Lovbestemmelse omhandlede Udvalg af Lagrettemænd og Domsmænd, som ere kyndige i Søvæsen og Skibsanliggender, indtil videre bliver at oprette i følgende Kommuner: 10 Aug.

Fredrikshald, Fredrikstad, Sarpsborg, Moss, Kristiania, Drøbak, Drammen, Holmestrand, Tønsberg, Sandefjord, Larvik, Svelvik, Strømmen, Horten, Sem, Nøterø, Tjømø, Stokke, Fredriksværn, Brunlanæs, Tjølling, Sandeherred, Skien, Porsgrund, Krageræ, Brevik, Langesund, Risør, Arendal, Grimstad, Tvedestrand, Holt, Søndeled, Dybvaag, Østre Moland, Barbo, Tromø, Hisø, Diestad, Lillesand, Kristianssand, Flekkefjord, Mandal L., Farsund L., Stavanger, Haugesund, Egersund L., Kopervik L., Skudesnæshavn L., Aalesund, Kristianssund, Trondhjem, Namsos, Bodø, Tromsø, Hammerfest, Vardø.

Derhos bedes Underdommerne opfordrede til inden Udgangen af August Maaned at meddele vedkommende Formandskaber Underretning om Antallet af de Mænd, der for hver Kommune bliver at indvælge i Udvalget overensstemmende med de i Straffeprocesslovens §§ 45 og 46 givne Regler. Antallet antages at burde bestemmes efter Skjøn om hvad der for ethvert Sted kunde ansees passende, dog ikke mindre end 4 for hver Kommune.

Skrivelse fra Indre-Departementet til Amtmanden i Akershus Amt, foranlediget ved en Forespørgsel fra Urskougs Formand- 13 Aug.

13 Aug. skab, om hvorledes der i Henhold til Lov af 26de Juni 1889 skulde forholdes i Anledning af, at Viceordføreren i Formandskabet var Kasserer for Kommunekassen og Hovedsognets Herredskasse og at Ordføreren var Kasserer for Urskoug Sparebank, i hvilken Anledning Departementet udtaler, at det er enigt med Fogden og Amtmanden i, at Viceordføreren maa udtræde af Formandskabet, hvis han skal vedblive som Kasserer for de nævnte Kasser, at vedkommende Suppleant, hvis Funktionstid bliver den samme, som den fratrædende Formands skulde have været, maa tilkaldes som Formand, samt at der bliver at vælge en ny Viceordfører. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Ordføreren som Kasserer for Urskoug Sparebank ogsaa i Henhold til den citerede Lov er forpligtet til at udtræde af Formandskabet, bemærker Departementet, at Loven med Udtrykket „Kasserer eller Regnskabsfører for nogen Herredet tilhørende Kasse" neppe har tænkt sig andre Funktionærer end dem, der som Kasserere eller Regnskabsførere har Befatning med de kommunale Indtægter og Udgifter, hvilket ikke kan siges at være Tilfældet med en Kasserer for en Sparebank, selv om denne, som i Planens § 1 for Urskoug Sparebank bestemt, er en offentlig Sparebank for Herredet og saaledes kan siges at eies af dette. At Herredsstyrelsen er Bankens Forstanderskab (Planens § 5), forandrer efter Departementets Formening ikke Sagen, idet dette Hverv ikke i Henhold til Lov kan paalægges Herredsstyrelsen, der naarsomhelst er berettiget til at fraſige sig samme, hvilket ogsaa er udtrykkelig udtalt i den citerede § i Planen.

14 Aug. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Bergens Stiftsdirektion, hvorved paa Foranledning meddeles, at Departementet med Stiftsdirektionen er enigt i, at en Husflidslærer for at opnaa Statsbidrag ikke alene maa være fast ansat men tillige fast ansat ved Almueskolen.

15 Aug. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Amtmanden i Lister og Mandals Amt, hvori paa Forespørgsel fra en Lensmand angaaende Forstaaelsen af Straffeproceslovens §§ 45 og 46 meddeles, at Departementet antager, at Lensmanden har Stemmeret og Stemmepligt saavel i det i § 45 som i det i § 46 omhandlede Møde (se Storth. Forh. 1887, Indst. O. II, Side 64 ad § 46 og Side 178 1ste Spalte.) Forsaavidt noget andet ikke af Forsamlingen paa Forhaand er vedtaget, antages Ordførerens Stemme i Tilfælde af Stemmelighed at gjøre Udslaget ogsaa ved det i § 46 omhandlede Valg, ved hvilket Kommunebestyrelsen ikke er bundet af det overensstemmende med § 45 afgivne Forslag.

16 Aug. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At det tillades, at der for Beboerne af Gaardene

Svardal og Osen i Svanø Annexsogn af Kinns Præstegjæld i Bergens Stift anlægges en Begravelsesplads paa et dertil udseet Sted paa Gaarden Svardals Grund. 16 Aug.

2. At Kinns Herredsstyrelses Beslutning af 13de Juni 1889 om Overtagelse af Garanti for Begravelsespladsens forsvarlige Indhegning og Vedligeholdelse og for Skyds og Diæt til Sognepræst og Kirkesanger paa deres Reiser derhen approberes i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 § 39, forsaavidt Kommunen derved paadrages Udgifter for en længere Tid end 5 Aar.

Høieste Resolution, hvorved det af Forstanderskabet for Tromø Sparebank i Møder den 16de Oktober f. A. og 23de Juli d. A. vedtagne Udkast til ny Plan for Banken stadfæstes som trædende i Stedet for Bankens ældre ved Høieste Resolution af 16de September 1863 bifaldte Plan. 16 Aug.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiansands Biskop, foranlediget ved en Forespørgsel fra Sognepresten til Bjellands Prestegjæld om, hvorvidt et i England mellem en norsk Sømand og en norsk Pige i April 1889 indgaaet Ægteskab kunde ansees som gyldigt her i Landet, uanseet at Departementet i Skrivelse af 31te Januar næstfor (indtaget i Lovtidenden) havde udtalt, at en af nævnte Sømand fremsat Begjæring om at blive viet efter Departementets Mening ikke burde efterkommes, idet han ansaaes uberettiget til for Tiden at indtræde i Ægteskab efter vor Lovgivning, da han ifølge egen Opgave tidligere havde været gift i England, og der ikke forelaa Oplysninger, hvorefter det med tilstrækkelig Grund kunde sluttes, at dette hans tidligere Ægteskab enten havde været ugyldigt, eller at det paa lovlig Maade var opløst. 16 Aug.

I Anledning heraf meddeler Departementet, at det i Lighed med, hvad det ved flere tidligere Leiligheder har udtalt, for sit Vedkommende antager, at, saalænge vor Lovgivning mangler Bestemmelser herom, bør ethvert i Udlandet indgaaet Ægteskab mellem norske Undersaatter anerkjendes som gyldigt her i Landet, naar det er indgaaet i Former, der ifølge Stiftelsesstedets Lovgivning gjør det til en gyldig ægteskabelig Forbindelse, og naar der ved dets Stiftelse ikke er skeet nogen Overtrædelse af norsk Forbudslov. Og da den mellem de heromhandlede Personer i i England indgaaede Forbindelse synes af fyldestgjøre disse Krav, idet den synes stiftet i fuldgyldige Former efter engelsk Lov paa samme Tid som der intet Bevis foreligger for, at den er stridende mod norsk Forbudslov, — antages den at maatte anerkjendes som

16 Aug. et gyldigt Ægteskab her i Landet, saalænge der ikke fremkommer fyldestgjørende Grunde for det modsatte Resultat.

17 Aug. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Amtmanden i Stavanger Amt, hvori paa Forespørgsel om, hvorvidt der under Skifte efter en afdød Mand, som ikke efterlader sig Enke eller ægte Børn, men vel Børnebørn, efter Lov om Arv af 31te Juli 1854 § 5 af hans Bo skal afsættes det Fornødne til Dækkelse af Underholdningsbidrag til hans uægte Barn, meddeles, at Departementet antager, at Spørgsmaalet — som iøvrigt hører under Domstolenes Afgjørelse — bør besvares bekræftende.

17 Aug. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Amtmanden i Nordlands Amt, foranlediget ved en Forespørgsel fra en Foged om, hvorvidt Personer, der besidde de i Grundlovens § 50 Litr. e. fordrede Egenskaber uden at være indførte i Mandtallet over de Stemmeberettigede, ere at anse som valgbare til kommunale Ombud efter Lov af 4de Auguſt 1845, § 1, og som saadanne skulle indføres i de i Henhold til samme Lovs § 2 førte Fortegnelser, — i hvilken Anledning Departementet udtaler, at det ikke kan finde det tvivlsomt, at de fremsatte Spørgsmaal maa besvares bekræftende.

17 Aug. **Cirkulære** fra Finantsdepartementet til Amtmændene:

Justitsdepartementet har meddelt dette Departement, at det ved Behandling af Benaadningsansøgninger med Hensyn til Domme afsagte i Justitssager, der er anlagte for Forbrydelser mod Straffelovens Kap. 21 §§ 27 og 29, hyppig har havt Anledning til at bemærke, at mange af de her i Riget virkende Sparebanker øver en meget ringe Kontrol med Ægtheden af Underskrifterne paa de af dem diskonterede Vexelobligationer, hvorved mange ubefæstede Individer fristes til at forøve Forbrydelser, som det under en strengere Kontrol fra Bankernes Side i den heromhandlede Henseende i alle Fald skulde være forbundet med stor Vanskelighed at begaa.

Departementet skal i den Anledning anmode Hr. Amtmanden om at indskjærpe de i Deres Distrikt virkende Sparebankers Styrelser, at det er deres Pligt, saavel til Forebyggelse af Forbrydelser som til Sikrelse mod Tab for Bankerne, at føre en nøiagtig Kontrol i den nævnte Henseende, og at Undladelse af saadan Kontrol, i Tilfælde af at Banken derved lider Tab, vil kunne paadrage Styrelsernes Medlemmer personligt Ansvar.

Kontrollen antages hensigtsmæssigst at kunne føres paa den Maade, at der, forinden et bevilget Laan udbetales, som undtagelsesfri Regel af Banken forelægges saavel Laantager som En-

dossenter eller Kautionister til Underskrift en særskilt Erklæring om, 17 Aug.
at de erkjender Gjældsbrevets eller Endossementets Rigtighed. Erklæringen bør helst underskrives i Overvær af en af Bankens Funktionærer, der paategner som Vitterlighedsvidne. Skulde en saadan Ordning vise sig uhensigtsmæssig, maa det paasees, at Erklæringerne bliver de forpligtede tilstillede direkte fra Banken og i lukket Kanvolut, ligesom Laanet ikke maa udbetales, forinden Erklæringerne er tilbagesendte i underskrevet Stand.

Til Veiledning for Sparebankerne meddeles nedenfor den af Kristiania Sparebank benyttede Formular for saadanne Erklæringer*).

Man anmoder Hr. Amtmanden om inden Aarets Udgang at erhverve og hertil indsende Erklæring fra Sparebankerne inden Amtet om, hvorvidt de har indført den her antydede Ordning, eller i modsat Fald, hvorledes de har ordnet sig med Kontrollen i denne Henseende.

*) Kristiania Sparebanks Blanket er saalydende:

Af Kristiania Sparebank er bevilget diskonteret en Maaneders Vexelobligation paa Kroner, (Summen med Bogstaver) udstedt af og endosseret af

Paa Grund heraf ville vi fornævnte Udsteder og Endossenter ikke blot ved vore Navnes Underskrift herved erkjende Gjældsbrevets og Endossementets Rigtighed, men enhver af os derhos ved denne Underskrift forpligte os til at indestaa Sparebanken for Laanets rigtige Afbetaling, ved Indfrielse ikke alene af det oprindelig udstedte Gjældsbrev, men ogsaa af de Gjældsbreve, der maatte blive udfærdigede ved Fornyelserne, enten disse ske med eller uden Afdrag, indtil endelig kontant Tilbagebetaling har fundet Sted.

Fordring paa Anmeldelse efter Lovens 5—13—27 fraskrives.

Kristiania den

Skrivelse fra den universelle Postforenings internationale 19 Aug.
Bureau i Bern til Poststyrelsen, hvorved meddeles, at de i Verdenspostforeningen deltagende Landes Poststyrelser ere komne overens om, at Art. XVII § 1 første Afsnit in fine i Expeditionsreglementet til den internationale Postkonvention fra 19de Oktober 1889 skal lyde saaledes:

(Oversættelse).

„. . . . ou de tout autre procédé mécanique facile à reconnaître, hormis le décalque et la machine à écrire".

„. . . . eller enhver anden let kjendelig mekanisk Proces undtagen Décalque (Kopiering fra Papir til Papir) og Skrivemaskine".

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Tilsynskommissionen for 19 Aug.
Abnormskoler, hvorved paa Foranledning meddeles, at Departementet

19 Aug. antager, at der ikke er lovlig Adgang til mod Forældrenes Ønske at beholde en Gut paa Blindeskolen efterat han har fyldt sit 21de Aar, uagtet han ikke dersteds er konfirmeret.

21 Aug. **Kongelig Resolution***), hvorved i Henhold til Lov angaaende Indskrænkning i Brugen af Redskaber til Saltvandsfiskeri af 26de April 1888 indtil videre fastsættes følgende Regler for Fiskeri efter Saltvandsfisk i Larviks Bykommune samt i Sandeherreds, Tjøllings, Fredriksværn og den Del af Brunlanes Herred, som ligger østen- og sønden for en Linje, trukket fra Langesundsodden til den nordligste Pynt af Fugleøen og derfra til den vestligste Pynt af sidstnævnte Herred:

1. Vad maa kun benyttes til Fangst af Stimfisk, og skal have en Længde af mindst 80 Meter og en Dybde af mindst 12 Meter, maalt i tør Tilstand.
2. Ovenstaaende Bestemmelse kommer ikke til Anvendelse paa de saakaldte Aakastenøter, der alene kastes inden i større Vad, eller paa de saakaldte Mattevad, naar disse benyttes til Fangst af Sildeyngel til Agn.
3. Al i Vad fangen Fisk skal optages i Hov, og Værmingen maa ikke hales paa Land eller i Baad, før al i samme værende Fisk er optagen.
4. Aakastenøter skal have samme Maskestørrelse som Hovedvadet.

21 Aug. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At nedenstaaende af Storthinget under 29de Mai 1889 fattede Beslutning[1]) befales tagen tilfølge:

Post 1. Forsaavidt angaar Distriktsinddeling og Tjenestemænd befølges herefter følgende Plan for Rigets Toldvæsen:

A. 1. Efterhaanden som Ledighed indtræder i de nuværende Toldinspektørembeder, skulle Tolddistrikterne bestaa af:

1. Kristiania Tolddistrikt, omfattende Toldstederne Kongsvinger, Fredrikshald, Sarpsborg, Fredriksstad, Moss, Drøbak og Kristiania med tilhørende Omraader.
2. Larviks Tolddistrikt, omfattende Toldstederne Drammen, Holmestrand, Horten, Tønsberg, Sandefjord, Larvik, Brevik, Porsgrund, Skien, Langesund og Kragerø med tilhørende Omraader.
3. Kristiansands Tolddistrikt, omfattende Toldstederne Risør, Tvedestrand, Arendal, Grimstad, Lille-

[1]) Se Sth. Prp. No. 13 for 1887 og No. 50 for 1889 og Indst. S. XI for 1889.

*) Bekjendtgj. 22 Aug. i Lovt. 1ste Afd. No. 21.

sand, Kristiansand, Mandal, Farsund, Flekkefjord og Sogndal med tilhørende Omraader. 21 Aug.

4. Bergens Tolddistrikt, omfattende Toldstederne Ekersund, Stavanger, Skudesneshavn, Haugesund, Bergen og Florø med tilhørende Omraader.
5. Trondhjems Tolddistrikt, omfattende Toldstederne Aalesund, Molde, Kristiansund, Trondhjem, Levanger, Stenkjær og Namsos med tilhørende Omraader.
6. Bodø Toldinspektorat, omfattende Toldstederne Mosjøen og Bodø med tilhørende Omraader.
7. Tromsø Toldinspektorat, omfattende Toldstederne Tromsø og Hammerfest med tilhørende Omraader.
8. Vadsø Toldinspektorat, omfattende Toldstederne Vardø og Vadsø med tilhørende Omraader.

2. Af ovennævnte Distrikter bliver Larviks Tolddistrikt dog kun at anse som oprettet indtil videre — med Forbehold om dets Fordeling i Tilfælde mellem de tilstødende Distrikter.

B. Det faste Personale inden hvert af de ovennævnte Tolddistrikter skal — bortseet fra Kryds- og Grændsekontrol-Personalet — efter særskilt nærmere Bestemmelse for de enkelte Embeder og Bestillinger anordnes som følger:

1. I Kristiania Tolddistrikt:

Embedsmænd:

1 Distriktstoldinspektør.
4 Toldkasserere (i Fredrikshald, Fredriksstad, Moss og Kristiania).
1 Toldskriver (i Kristiania).
1 Overtoldkontrollør.
1 Grændseinspektør og Bestyrer af Toldkontoret ved Kristiania østre Jernbanestationer.

Bestillingsmænd:

10 Toldkontrollører.
56 Toldbetjente.
14 Toldassistenter.
1 Udhavnsbetjent.
92 Toldopsynsmænd af 1ste Klasse.

2. I Larviks Tolddistrikt:

Embedsmænd:

1 Distriktstoldinspektør.
4 Toldkasserere (i Drammen, Tønsberg, Larvik og Skien).

Bestillingsmænd:

7 Toldkontrollører.
24 Toldbetjente.

21 Aug.

5 Toldassistenter.
9 Udhavnsbetjente.
57 Toldopsynsmænd af 1ste Klasse.
14 Toldopsynsmænd af 2den Klasse.

3. I Kristiansands Tolddistrikt:

Embedsmænd:
1 Distriktstoldinspektør.
2 Toldkasserere (i Arendal og Kristiansand).

Bestillingsmænd:
3 Toldkontrollører.
23 Toldbetjente.
7 Toldassistenter.
11 Udhavnsbetjente.
45 Toldopsynsmænd af 1ste Klasse.
13 Toldopsynsmænd af 2den Klasse.

4. I Bergens Tolddistrikt:

Embedsmænd:
1 Distriktstoldinspektør.
2 Toldkasserere (i Stavanger og Bergen).
1 Toldskriver (i Bergen).

Bestillingsmænd:
7 Toldkontrollører.
20 Toldbetjente.
9 Toldassistenter.
2 Udhavnsbetjente.
58 Toldopsynsmænd af 1ste Klasse.
10 Toldopsynsmænd af 2den Klasse.

5. I Trondhjems Tolddistrikt:

Embedsmænd:
1 Distriktstoldinspektør.
2 Toldkasserere (i Kristiansund og Trondhjem).

Bestillingsmænd:
4 Toldkontrollører.
18 Toldbetjente.
6 Toldassistenter.
32 Toldopsynsmænd af 1ste Klasse.
1 Toldopsynsmand af 2den Klasse.

6. I Bodø Toldinspektorat:

Embedsmand:
1 Toldinspektør.

Bestillingsmænd:
2 Toldbetjente.
1 Udhavnsbetjent.
2 Toldopsynsmænd af 1ste Klasse.

7. I Tromsø Toldinspektorat: 21 Aug.

Embedsmænd:

1 Toldinspektør.
1 Toldkasserer (i Tromsø).

Bestillingsmænd:

1 Toldkontrollør.
4 Toldbetjente.
6 Toldopsynsmænd af 1ste Klasse.

8. I Vadsø Toldinspektorat:

Embedsmand:

1 Toldinspektør.

Bestillingsmænd:

1 Toldkontrollør.
6 Toldbetjente.
4 Toldopsynsmænd af 1ste Klasse.

C. 1. Distriktstoldinspektøren i Larvik og Overtoldkontrolløren i Kristiania blive foreløbig at ansætte som konstituerede for en Tid af indtil 5 Aar.

2. Distriktstoldinspektørerne i Kristiania og Kristiansand blive at ansætte med Forbehold om at finde sig i Forandring af Tolddistrikternes Grændser.

D. Toldopsynsmænd ansættes med Forbehold af 6 Maaneders Opsigelse fra det Offentliges Side.

E. Alle Toldvæsenets Tjenestemænd tilpligtes ved Ansættelsen at gjøre Indskud i Pensionskasse, saasnart der foreligger Beslutning om deres Indlemmelse i sin Helhed eller for enkelte Klassers Vedkommende i offentlig Pensionsindretning.

Post 2. De for Toldvæsenets Tjenestemænd gjældende Lønningsregulativer gives følgende Endringer og Tillæg.

A. De i Henhold til Storthingets Beslutning af idag ansættende Toldkontrollører, for hvilke der ikke bliver at udstede kongelig Embedsbestalling, træde istedenfor den hidtil værende Overtoldbetjentklasse og oppebære de for disse Tjenestemænd bestemte Lønninger; dog skulle de ikke have Ret til Godtgjørelse for Udførelsen af Toldinspektørforretninger ved det Toldsted hvor de er stationerede, eller inden dettes Omraade, ligesom de ikke fritages for Overtoldbetjenternes Pligt til Enkekasseindskud.

B. Herefter ansættende Toldbetjente indtræde i de samme Lønningsvilkaar som for de hidtilværende Undertoldbetjente bestemt.

C. Herefter ansættende Toldopsynsmænd af 1ste Klasse indtræde i de samme Lønningsvilkaar som for de hidtilværende Toldvorskarle bestemt.

D. For efternævnte nye Klasser Toldtjenestemænd bestemmes saadan fast Løn:

21 Aug.

1. For Toldassistenter Kr. 1300 aarlig med Alderstillæg efter 5 Aars Tjeneste Kr. 200,00 aarlig. Hertil kommer endvidere for de Toldassistenter, som gjør Tjeneste ved Kristiania Toldsted, et aarligt Tillæg af Kr. 200,00.
2. For Toldopsynsmænd af 2den Klasse Kr. 800,00 aarlig.

Post 3. I Overensstemmelse med de vedtagne Lønningsregulativer bevilges følgende nye Lønninger for Tjenestemænd ved Toldvæsenet:

1. Til 2 Toldbetjente, hvoraf 1 i Arendals og 1 i Trondhjems nuværende Tolddistrikter, mod at 1 Overtoldbetjentembede i hvert af disse Distrikter inddrages.
2. Til 12 Toldassistenter, hvoraf 8 i Kristiania nuværende Tolddistrikt, mod at Fuldmægtigposten ved Toldinspektørembedet i Kristiania samt 1 Undertoldbetjentpost og Pakhusskriverposten sammesteds inddrages, 1 i Fredrikshalds, 1 i Drammens, 1 i Bergens og 1 i Skiens nuværende Tolddistrikter, mod at der inddrages 1 Undertoldbetjentpost i hvert af de tre førstnævnte og 1 Toldrorskarlspost i det sidstnævnte Tolddistrikt.
3. Til 4 Toldopsynsmænd af 1ste Klasse i Kristiania nuværende Tolddistrikt.
4. Til 18 Toldopsynsmænd af 2den Klasse, hvoraf 4 i Drammens, 3 i Skiens, 5 i Arendals, 1 i Kristiansands, 2 i Stavangers, 2 i Bergens og 1 i Kristiansunds nuværende Tolddistrikter, mod at 2 ledige Rorskarlsposter inddrages i Skiens og 1 i Kristiansunds nuværende Tolddistrikter.

Post 4. Som Godtgjørelse til den Toldbetjent, der paalægges at udføre Toldoppebørselsforretningerne ved nedennævnte Toldsteder, bevilges for Budgetterminen 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890:

a. ved Namsos Toldsted . . . . . Kr. 800,00
b. „ Grimstad — . . . . . „ 800,00

Post 5. — — — — — — — — — — — — — —

2. — — — — — — — — — — — — — — — —

3. At der i den ved Kongelig Resolution af 3die August 1859 givne Instruktion for Toldvæsenets Embedsmænd og Betjente bestemmes følgende Forandringer og Tillæg:

§ 4 bliver saalydende:

„Opsynsforretningerne udføres ved den forrettende Toldinspektør eller den, der paa Stedet udfører Toldinspektørens Forretninger (jfr. § 10) og det ham underordnede Personale, nemlig:

1. Toldkontrollører, der ansættes af Kongen, dog uden at der gives dem Bestalling som Embedsmand, samt
2. Toldbetjente og Toldassistenter,
3. Udhavnsbetjente og Krydsbetjente,
4. Toldopsynsmænd af 1ste og 2den Klasse, hvilke alle ansættes af Told-Departementet.

Hvad der i Instruktionen er bestemt om Overtoldbetjente, gjælder Toldkontrollører; hvad der er bestemt om Rorskarle, gjælder Toldopsynsmænd, og hvad der er bestemt om Undertoldbetjente, gjælder alle de under 2 og 3 opførte Klasser Tjenestemænd. 21 Aug.

Toldassistenter skulle ved Ansættelsen ikke være over 30 Aar gamle, Udhavnsbetjente og Krydsbetjente ikke over 35 Aar og Toldopsynsmænd ikke over 40 Aar".

§ 12 udgaar.

§ 28, 2det Passus, skal herefter lyde:

„Eftersyn og Behandling af Varer, over hvilke er gjort speciel Angivelse, udføres ligeledes af 2 eller i fornødent Fald flere Betjente".

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 21 Aug.

A. 1. At der til Brug for Befolkningen paa Øer i Tjøtto, Alstahaug og Herø Præstegjelde i Tromsø Stift tillades opført en Kapelkirke paa Øen Skaalvær i Tjøtto Præstegjeld — — —.

2. At der ved Kapellet tillades anlagt en Kirkegaard.

3. At Tromsø Biskop bemyndiges til indtil videre at bestemme, hvor ofte og til hvilke Tider der skal holdes Gudstjenester i Kapellet, samt om deres Fordeling mellem vedkommende Præstegjelds Præster.

B. At der paa det Budgetforslag vedkommende Oplysningsvæsenets Fond, der bliver at forelægge Storthinget i 1890, befales opført et Bidrag paa 2 000 Kroner i Anledning af Opførelsen af Skaalvær Kapel.

C. At de af Tjøtto Herredsstyrelse i Møder den 14de September 1888 og 18de Mai 1889 fattede Beslutninger om Kapellets og Kirkegaardens Vedligeholdelse samt om Skyds til Præsterne paa deres Reiser for at betjene Kapellet approberes i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 § 39, forsaavidt Kommunen derved paadrages Udgifter for en længere Tid end 5 Aar.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 21 Aug.

1. At der i Skaanland Kapel i Trondenes Præstegjeld under Trondenes Provsti, Tromsø Stift, indtil videre bliver at afholde 18 — istedetfor tidligere 12 — Gudstjenester om Aaret efter Tromsø Biskops nærmere Anordning paa Betingelse af, at Trondenes Herredsstyrelse bevilger Sognepræsten fornøden Skyds og Nattehold ogsaa ved de nye Kirkereiser.

2. At Trondenes Sognekald kundgjøres ledigt med Forpligtelse for den vordende Sognepræst til at finde sig i de Bestemmelser som maatte blive afgivne enten om Skaanland Kapeldi-

21 Aug. strikts Fraskillelse fra Præstegjeldet, eller om Ansættelse af en residerende Kapellan i det udelte Præstegjeld med et aarligt Lønsbidrag af Sognepræsten paa indtil 800 Kroner.

21 Aug. **Kongelig Resolution** om, at det efter nærmere Bestemmelse af Kirke- og Undervisnings-Departementet kan tilstedes, at Eleverne af det private Latingymnasium paa Hamar deltager i enkelte Undervisningstimer ved det offentlige Realgymnasium, mod at der for hver Elev erlægges til Hamar offentlige Almenskoles Kasse en i Forhold til disse Undervisningstimers Antal beregnet Andel af de for vedkommende Klasse bestemte Skolepenge.

21 Aug. **Kongelig Resolution**, hvorved der meddeles Departementet for det Indre Bemyndigelse til fra et af samme nærmere bestemmendes Tidspunkt i alt væsentligt paa Grundlag af et vedlagt Udkast at afslutte Overenskomst med den britiske Poststyrelse angaaende Udveksling af Postanvisninger mellem Norge og de forenede Kongeriger Storbritannien og Irland[1]) samt til at fastsætte det for saadanne Postanvisninger her i Landet opkrævendes Gebyr.

[1]) Se Konv. $^{12}/_{17}$ Novbr. 1889, indt. i 4de Hefte samt i Overensk. No. 1 for iaar.

21 Aug. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At det tillades, at den gamle Hovedkirke i Fets Præstegjeld under Nedre Romerike Provsti i Kristiania Stift nedtages og at der i Stedet opføres en ny Kirke — med mindst 700 Siddepladse — paa en dertil udseet ny Tomt — — — — — — —.
2. At der tillades afgivet $^1/_2$ Maal Jord af Fets Præstegaard til Udvidelse af den nye Kirketomt mod en Godtgjørelse af Kr. 75,00 en Gang for alle og forøvrigt paa Betingelser, som af Kirke- og Undervisnings-Departementet nærmere bestemmes.

23 Aug. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af afdøde Kjøbmand Peter Mohns Arvinger overensstemmende med hans Ønske oprettede „Emilie Gustava Mohn født Neumanns Legat" til Understøttelse for hæderlige Kvinder af Borger- og Embedsklassen i Bergens By og paa den for dette Legat under 24de Juli d. A. udfærdigede Fundats.

23 Aug. **Høieste Resolution**, hvorved der i Henhold til Skydsloven af 21de Marts 1860 §§ 1 Litr. a & 2 meddeles Approbation paa en af Amtsformandskabet for Nordre Bergenhus Amt

under 3die Juli 1889 fattet Beslutning om, at Tilsigelsesskiftet Fondevik i Gulens Herred, Sogns Fogderi, nedlægges. 23 Aug.

Høieste Resolution, hvorved der i Henhold til Skydsloven af 17de Juni 1869 § 1 sammenholdt med Plakat af 17de Mai 1879, meddeles Approbation paa en af Amtsformandskabet for Romsdals Amt under 22de Mai 1889 fattet Beslutning om, at Skydsbetalingen ved en for Søskyds oprettendes fast Station paa Surendalsøren i Surendals Herred, Nordmør Fogderi, forhøies til 9 Øre pr. km. for hver Rorskarl. 23 Aug.

Cirkulære fra Indredepartementet, Poststyrelsen, til samtlige Postmestere og Postexpeditører (No. 20 for 1889), hvorved bl. a. meddeles: 23 Aug.

III. Ifølge Meddelelse fra Verdenspostforeningens internationale Bureau i Bern kunne Postforsendelser til de Comoriske Øer (Store Comore, Anjouan og Mohéli) fremtidig modtages til Forsendelse paa samme Betingelser som Forsendelser til Mayotte.

IV. Flydende og fede Sager, Farvestoffe, kemiske og andre lignende Stoffe kunne befordres som Vareprøver med Brevposterne til Brasilien, hvilket Land derfor bliver at tilføie i Postreglementets Kap. V, § 17 efter Bolivia.

VI. Pengeforsendelser til Østerige-Ungarn og Lande derover (Serbien, Rumænien osv.), indpakkede i fyede Lærredsposer, skulle være forsynede med Seglaftryk ikke alene paa Baandet om Posens Hals, — jfr. Postreglementets Kap. XI, § 7 — men ogsaa paa Sømmene.

Skrivelse fra Justits-Departementet til Amtmanden i Nedenes Amt, hvori med Hensyn til det i Straffeprocesslovens § 47 No. 2 omhandlede Udvalg af Sokyndige paa Foranledning meddeles, at Departementet antager, at der kun bliver at oprette et fælles Udvalg, af hvilket saavel Lagrettemænd (Straffeprocesslovens § 55) som Domsmænd (§ 370) i Tilfælde bliver at udtage. Antallet af de Personer, der skal optages saavel i dette som i det i § 47 No. 1 omhandlede Udvalg af Bygningskyndige bliver — bemærker Departementet — at fastsætte af Underdommeren. 26 Aug.

Høieste Resolution*), hvorved i Medhold af Lov angaaende Fredning af Lax og Søørret af 23de Mai 1863 § 9 bestemmes, at den aarlige Fredningstid for Fiskeri af Lax og 27 Aug.

*) Bekjendtgj. 28 Aug. i Lovt. 1ste Afd. No. 22.

27 Aug. Søørret med Stang i Stor- og Nordelven i Saude Herred, Stavanger Amt, indtil videre indskrænkes til at gjælde Tiden fra 14de Oktober til 14de Februar.

27 Aug. **Kongelig Resolution**, afgiven paa Kommandovei, hvorved er bestemt:

1. Formularen for den i Reglementet for Landtjenesten ved Marinen dets § 116, 2det Led omnævnte Forsikring skal indtil videre lyde saaledes:

„Jeg forsikrer paa Ære og Samvittighed, at jeg vil vise Kongeriget Norges Konstitution og Hans Majestæt Kong N. N. Lydighed og Troskab, og at jeg vil som ærekjær Krigsmand vove Liv og Blod i Rigets Tjeneste, naar og hvor det befales af Hans Majestæt Kongen eller paa hans Vegne af mine Foresatte."

2. De Militærpersoner, som aflægge saadan Forsikring, skulle gjøres opmærksom paa, at Forsikringen i alle Dele afgives under samme Ansvar som Edsaflæggelse.

30 Aug. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At den af Kragerø Bys Formænd og Repræsentanter i Møde den 23de Juli 1889 fattede Beslutning om Bevilgning af Bykassen og Kirkekassen af en aarlig Løn paa Kr. 700,00 til Organisten ved Byens Kirke stadfæstes i Henhold til Lov om Formandskaber i Kjøbstederne af 14de Januar 1837 § 40, forsaavidt Kommunen ved Beslutningen paadrages Udgifter for et længere Tidsrum end 5 Aar.
2. At Husleiegodtgjørelsen for Organisten i Kragerø i Henhold til Lov af 14de Juni 1816 § 5 fastsættes til det af Byens Kommunebestyrelse ved den anførte Beslutning vedtagne Beløb, Kr. 200,00 aarlig.

30 Aug. **Høieste Resolution**, hvorved bl. a. meddeles Approbation paa den af Kommunebestyrelsen i Fredrikshald under 13de Juni 1889 efter Forslag af Reguleringskommissionen sammesteds fattede Beslutning om Regulering, overensstemmende med et vedlagt Rids, af 12,50 m. bred Gade mellem Gaardene L.-No. 678 og 679 istedetfor det hidtil existerende trange Smug.

31 Aug. **Skrivelse** fra Udenrigsministeren til Departementet for det Indre, hvorved meddeles, at Tunis har tiltraadt den internationale Konvention af 14de Marts 1884 om Beskyttelse af undersøiske Telegrafkabler.

31 Aug. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Bergens Stiftsdirektion, hvorved paa Foranledning meddeles, at Departementet med Stifts-

direktionen antager, at sidste Passus i Lov om Almueskolevæsenet af 16de Mai 1860 § 20 ifølge Skatteloven af 15de April 1882 § 62 fremdeles er gjældende, og at som Følge deraf den i en Skolekreds hidtilværende Ordning, hvorefter Brænde til Skolen har været tilveiebragt ved Udligning paa Brugerne af matrikuleret Jord, fremdeles staar ved Magt, indtil der af Herredsstyrelsen med Stiftsdirektionens Approbation besluttes Forandring heri. Departementet antager derhos, at med Hensyn til Valget mellem Ydelser in natura eller i Penge efter nævnte § 20 kun Gaardbrugerne bør afgive Stemme som de i dette Tilfælde „skattepligtige". Efter den nye Skolelovs Ikrafttræden antages derimod — bemærker Departementet — i Henhold til sammes § 40 1ste Passus heromhandlede Udredsel at maatte udlignes paa Kredsens samtlige skattepligtige Indvaanere, og da vil samtlige disse være berettigede til at afgive Stemme ved Beslutninger om Ydelsens Erlæggelse in natura eller i Penge. 31 Aug.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Trondhjems Biskop, foranlediget ved Forespørgsel fra en Sognepræst om, hvorvidt Spedalske kunne gives Adgang til at kommunicere i Kirken sammen med andre Kommunikanter. Spørgsmaalet blev af Kirkedepartementet forelagt Justitsdepartementet, som i Skrivelse af 12te August 1889 meddelte, at Medicinaldirektøren, efter at have givet Overlægen for den spedalske Sygdom Anledning til at udtale sig, havde erklæret, at han tiltraadte den af Biskopen anbefalede Foranstaltning, at Sundhedskommissionens Erklæring blev indhentet, forinden Spedalske stedes til Alters i Kirken. Forsaavidt da Kommissionens Erklæring gik ud paa, at saadan Altergang efter de tilstedeværende Sygdomstegn formentes at kunne ske baade uden Fare for Sygdommens Overførelse til andre og uden at de Syges Udvortes forvoldte Medkommunikanterne nogen særlig Ubehagelighed, burde den forlangte Altergang i Kirken tilstedes med Jagttagelse af de af Biskopen foreslaaede nærmere Forholdsregler, nemlig at det burde paasees, at de Spedalske, der kommunicerede i Kirken sammen med andre, stillede sig saaledes, at de sidst af alle drak af Kalken, og at denne derefter vaskedes og rensedes godt. 31 Aug.

Til denne Medicinaldirektørens Erklæring henholdt Justitsdepartementet sig.

Kirkedepartementet, der ligeledes finder at kunne slutte sig til de afgivne Erklæringer, tilføier, at i de Tilfælde, hvor Sundhedskommissionen (formentlig i Henhold til Bestemmelsen i Lov af 6te Juni 1885 § 3) maatte fraraade Spedalskes Kommunion i Kirken sammen med andre, antages de spedalske at kunne henvises til at erholde Sakramentet enten under en særskilt Forretning for dem i Kirken eller — i Analogi med hvad der er tilladt for andre syge ved Reskript af 7de Januar 1741 §§ 6 og 7 — i sit Hjem.

31 Aug. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Amtmanden i Nordre Trondhjems Amt, foranlediget ved en Departementet fra Kirkedepartementet til Behandling oversendt Skrivelse fra en Sognepræst, indeholdende forskjellige Spørgsmaal angaaende Forstaaelsen af Dissenterloven, nemlig:

1. hvorvidt et Dissentersamfund, der har en af Overøvrigheden anerkjendt Forstander, kan bemyndige ogsaa andre Medlemmer af sin Midte til at forrette kirkelige Handlinger;
2. hvorvidt en Dissenter, forinden han begynder at virke gjennem Udøvelse af kirkelige Handlinger, pligter at legitimere for Stedets civile Øvrighed, at han af sit Menighedssamfund har Fuldmagt til at optræde kirkeligt forrettende; — samt
3. hvorvidt der paaligger Statskirkens Præster nogen Pligt til for den civile Øvrighed at indgive Anmeldelse angaaende Dissentere, der begynde at virke inden de vedkommende Præster anbetroede Menigheder.

I Anledning heraf udtaler Departementet, at det er af den Formening, at det 2det Spørgsmaal maa blive at besvare benægtende, det første derimod bekræftende (jfr. Høiesteretsdom af 26de Juli 1881 i Retstidenden for samme Aar, Pag. 846 samt Oth. Prp. No. 16 for 1883, Pag. 13), dog saaledes at en Dissentermenigheds af Overøvrigheden anerkjendte Forstander i ethvert Fald bærer Ansvaret for, at Menighedens Protokoller, samt de til Øvrigheden afgivende Fortegnelser, Opgaver og Attester indeholde al fornøden Oplysning ogsaa med Hensyn til de ved andre Menighedslemmer forrettede kirkelige Forretninger. Med Hensyn til det under No. 3 opkastede Spørgsmaal antager Departementet, at der ikke paahviler Statskirkens Præster nogen særlig Anmeldelsespligt med Hensyn til Dissenteres Virksomhed inden deres Menigheder, hvorimod det maa være overladt til Præsternes eget Skjøn, hvorvidt de bør skride til Anmeldelse i Tilfælde, hvor der kan antages at foreligge Overtrædelser af Dissenterlovgivningens Bestemmelser.

31 Aug. **Cirkulære** fra Finants- og Told-Departementet til Toldkamrene:

Ifølge en fra den kongelige svenske Generaltoldstyrelse modtagen Meddelelse vil der ved Grunnerud i Trankihls Sogn, Rommenäs i Östervallskogs Sogn og Mitandersfors i Bogens Kapelforsamling af Wermlands Län blive oprettet Toldstationer, hvor Toldbehandling af fra Norge ankommende Varer kan finde Sted. De nævnte Toldstationer, der henhøre under Toldkammeret i Carlstad, ville træde i Virksomhed den 1ste Oktober førstkommende.

3 Sept. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det ved Testamente af 26de April d. A. oprettede „Student

Tønnes Gjendems Legat" til Bedste for agtværdige Trængende og Husarme i Molde. 3 Sept.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Approbation paa det i Generalforsamling den 25de Juni 1887 som § 31 vedtagne Tillæg til den ved de høieste Resolutioner af 15de Juni 1864 og 29de April 1884 approberede Plan for Urskougs Brandassuranceforening, saaledes, at Foreningen fremdeles kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder. 3 Sept.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristianssands Stiftsdirektion, hvori Departementet paa Forespørgsel erklærer sig enigt i, at en Sognepræst eller i Tilfælde den residerende Kapellan ligesom ethvert andet Medlem af Skolestyret er forpligtet til at modtage Valg som Formand eller Næstformand uden Ret til nogensinde at undslaa sig for Gjenvalg. 4 Sept.

Høieste Resolution, hvorved er bestemt: 5 Sept.

1. At der meddeles Stadfæstelse paa det ved Post 3 i Snedkermester Hans Andersen Runds Testamente af 24de April 1885 oprettede Legat til Immanuels Kirke i Fredrikshald.
2. At dette Legat med Hensyn til Regnskabsvæsen m. v. stilles under den for offentlige Stiftelser anordnede Kontrol.

Høieste Resolution, hvorved Approbation i Henhold til § 3 i Lov om Bygningsvæsenet af 6te September 1845 meddeles paa den af Kjøbstaden Hamars Kommunebestyrelse efter Forslag af Reguleringskommissionen under 21de Mai 1889 fattede Beslutning angaaende Forandring i den for Byen gjældende Reguleringsplan, forsaavidt angaar Omregulering af Stroget ved Almueskolebygningen og Pigeskolebygningen samt af den til 10de Kvartal stødende aabne Plads sammesteds. 6 Sept.

Cirkulære fra Finantsdepartementet til Amtmændene: 7 Sept.

Under Henvisning til Departementets Rundskrivelse af 22de Oktober 1886 angaaende Indløsning af de til den afdragsfrie Statsgjæld henhørende, 3 og $3^1/_2$ % rentebærende Statsobligationer, skal man bede vedkommende Oppebørselsbetjente i Hr. Amtmandens Embedsdistrikt nnderrettede om, at Departementet indtil videre har forhøiet de Kurser, hvortil Amortisationsfondet for uopsigelige Statsobligationer indkjøber saadanne Obligationer, til 85 % og 98 % henholdsvis for 3 % og $3^1/_2$ % Obligationer.

9 Sept. **Kongelig Resolution***), hvorved er bestemt, at en Linie, trukket i en geografisk Mils Afstand fra og parallelt med en Linie fra Storholmen over Skraapen (udenfor Harø), Gravskjær (udenfor Ona) og Kalven (det yderste af Orskjærene) til yderste Jevleholme udenfor Grip, bliver at betragte som Grændsen for den Havstrækning udenfor den tilsvarende Kyst af Romsdals Amt, paa hvilken Fiskeriet er Landets egen Befolkning udelukkende forbeholdt.

9 Sept. **Kongelig Resolution****), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Kommunebestyrelsen for Hovind Herred i Bratsberg Amt under 15de Juni 1889 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.

9 Sept. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At Nessets Herred i Romsdals Fogderi, Romsdals Amt, i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 § 60 paa de i Herredsstyrelsens Møder den 3die November og 18de December 1887 vedtagne Vilkaar deles i to Herreder, hvert med sit særskilte Fattig- og Skolevæsen, nemlig Nessets Herred, omfattende Rods Sogn, og Eresfjord og Vistdalen Herred, indbefattende de to Sogne af samme Navn.
2. At Amtmanden bemyndiges til at bestemme Tiden for Delingens Ikrafttræden.

9 Sept. **Kongelig Resolution,** hvorved det i Henhold til Lov om Veivæsenet af 15de September 1851 § 3 og § 18 bestemmes, at den inden Smaalenenes Amt oparbeidede Bygdevei fra Fredrikstad gjennem Glemminge og Tune Herreder til Rolfsøsunds Bro klassificeres som Hovedvei.

9 Sept. **Kongelig Resolution**, hvorved der i den ved Kongelig Resolution af 8de December 1888 approberede Plan for Rigets Inddeling i Indrulleringsdistrikter og Kredse gjøres den Forandring, at Svelviks Indrulleringskreds inddrages og henlægges under Drammens Indrulleringskreds, mod at Indrulleringschefen i Drammen lader Mønstringsforretninger i Svelvik udføre paa sit Ansvar ved en paa Stedet bosat Fuldmægtig.

---

*) Bekjendtgj. 11te September i Lovt. 1ste Afd. No. 23.
**) — = — = — = — —=—, hvor Forskrifterne er indtagne.

Kongelig Resolution, hvorved det i Henhold til Lov om Folkeskolen paa Landet af 26de Juni 1889 § 80 fjerde Led bestemmes: [1] 9 Sept.

1. I Skolekommuner, som omfatter flere Præstegjeld, skal en Præst i selvstændigt Embede fra hvert Præstegjeld være Medlem af det ved nysnævnte Lovs § 47 anordnede Skolestyre. De i Tilfælde fornødne Valg foretages af Biskopen, hver Gang for 2 Aar.
2. Den Forpligtelse, som ved nævnte Lov paalægges Skolestyrets Medlemmer til at føre regelmæssigt Tilsyn med Folkeskoleundervisningen inden Skolekommunen, begrændses for hver af de nævnte Geistlige til at gjælde det Præstegjeld, inden hvilket han er ansat.

[1] Vedk. Regjeringsforedrag er indtaget i Deptstid. for 1889 No. 41, S. 650—651.

Kongelig Resolution, hvorved approberes efterstaaende Udkast til 9 Sept.

Reglement

for Fangebehandlingen i Bodsfængslet.

§ 1. Fanger modtages i Bodsfængslet fra Kl. 7 Morgen til $6^1/_2$ Aften, — Helligdage og Dage før Helligdage dog kun til Kl. 6 Aften.

§ 2. Med hver Fange skal ved hans Afleverelse til Bodsfængslet følge:

a. Samtlige over Angjældende ergangne Domme med tilhørende Akter in originali, eller, forsaavidt dette i noget Tilfælde ikke kan ske, bekræftede Udskrifter af vedkommende Domskonklusioner og af de i Sagerne affagte Under- og Overretsdommes Præmisser, forsaavidt de vedkommer Angjældende. Domsakten eller i Tilfælde den bekræftede Udskrift af Domskonklusionen skal være forsynet med Paategning om, at Dommen er forkyndt for Angjældende.
b. Følgebrev fra vedkommende Øvrighed, indeholdende Angjældendes Signalement og Fortegnelse over de Domsakter eller andre Dokumenter, som medfølger, samt, forsaavidt den originale Domsakt ei kan medfølge, Oplysning om, hvorhen samme er eller bliver sendt.
c. Opgave over, hvad Fangen medbringer, derunder indbefattet de Klædningsstykker, som Fangen er iført.

§ 3. Fangen skal ved Indbringelsen, saasnart Direktøren har overbevist sig om, at Betingelserne for hans Modtagelse er tilstede, bringes til Baderummet.

§ 4. I Baderummet skal Fangen:

9 Sept.

a. visiteres, bades, barberes, klippes og iføres Fangedragten,
b. fratages de Klæder og andre Effekter, som han har medbragt, hvilke efter Direktørens Bestemmelse enten bliver at opbevare eller, forsaavidt de i sig selv eller paa Grund af Straffetidens Længde ikke egner sig dertil, at tilintetgjøre eller at bortsælge; i sidste Tilfælde bliver Salgsbeløbet at godskrive vedkommende Fange. I enkelt Tilfælde kan de overlades Paarørende eller Bekjendte til Opbevaring.

§ 5. Fra Baderummet skal Fangen først indsættes i en af Modtagelsescellerne, — eller, hvis disse er optagne, i en almindelig Celle — hvor han forbliver uden Arbeide, i Regelen ikke over et Døgn. Under Opholdet i denne Celle skal Fangen:

a. undersøges af Lægen og veies,
b. fremstilles for Direktøren og meddeles Forklaring om Straffen, han skal undergaa,
c. gjøres bekjendt med vedkommende Reglementer og Forskrifter, hvorefter han har at rette sig under sit Ophold i Fængslet,
d. modtage Besøg af Præsten til nærmere Undersøgelse om hans Daab, Konfirmation, Sjælstilstand, tidligere Vandel og Livsforhold.
e. tilsees af Værksmester og Underinspektør, for at disse derefter kan forhandle om, paa hvilken almindelig Celle de for Direktøren vil foreslaa ham hensat. Underinspektøren undersøger derhos, om han er reglementsmæssig antrukken,
f. indføres i Fangeprotokollen med de i dennes Rubrikker forlangte Oplysninger.

§ 6. Fra Modtagelsescellen bringes Fangen til en almindelig Celle og sættes af vedkommende Opsynsbetjent efter Værksmesterens Anvisning til et bestemt Arbeide (jfr. § 9).

Snarest muligt skal han her af Præsten i Forening med Førstelæreren prøves i Kristendomskundskab, Læsning og Skrivning, samt af Underinspektøren eller Vagtmesteren instrueres om, hvorledes han har at forholde sig i Cellen, og gjøres bekjendt med den rette Brug af Inventariet.

§ 7.

a. Det skal være baade Direktørens og Præstens Bestræbelse i Forening med de øvrige Funktionærer at virke til, at der hersker en god Aand i Fængslet, og at alt, som kan modvirke Forbedring, omhyggelig undgaaes.

Direktør og Præst skal jevnlig konferere med hinanden om Fangerne. De skal bestræbe sig for ved hyppige Besøg hos Fangerne at lære dem nøie at kjende og at komme paa det rene med, hvorledes de hensigtsmæssigst bør behandles. Direktøren skal — foruden Dagbog — føre Protokol over hver Fange, hvori nedskrives Bemærkninger om ham og antegnes

alt, som kan belyse hans Forhold i Fængslet enten i god eller daarlig Retning. 9 Sept.

b. Nyindkomne Fanger skal i de ugentlige Forsamlinger af Fængslets Funktionærer gjøres til Gjenstand for særlig Omtale og Forhandling.

§ 8.

a. Enhver Fange skal under hele sin Straffetid saavel Dag som Nat holdes adskilt fra Medfanger.

b. Han skal strengt afholde sig fra ethvert Samkvem med og enhver Meddelelse til Medfanger. Han maa derfor ikke give Signal med Bankning i Væggen eller paa anden Maade; heller ikke maa han vise sig i sit Vindu. Dette rengjøres ikke uden specielt Paalæg af en Foresat.

c. Han skal vise Ærbødighed og ubetinget Lydighed mod samtlige sine Foresatte i Fængslet og opføre sig høflig og anstændig mod enhver, der indfinder sig i hans Celle.

d. Han har punktlig at rette sig efter den for Fængslet bestemte Orden samt de givne Reglementer og Forskrifter.

§ 9. Fangen tilholdes at udføre de Arbeider, som for Fængslet er bestemte. Med hvilket af disse Arbeider Fangen skal beskjæftiges, bestemmes af Direktøren, der herved bør tage Hensyn til Fangens Alder, Kræfter, tidligere Beskjæftigelse og de Færdigheder, han maatte besidde, hvorhos særlig bør haves for Øie at gjøre Fangen, saavidt muligt, skikket til fremtidigt Erhverv.

I Arbeidets Udførelse skal Fangen, saavidt fornødiges, undervises af Opsynspersonalet.

Hvor det efter Arbeidets Beskaffenhed er muligt, skal der under Hensyn til Fangens Kræfter og Dueligheд af Direktøren fastsættes et bestemt Arbeidspensum for Dagen eller Ugen, som Fangen har at præstere.

Med Hensyn til Arbeidspenge henvises til det til enhver Tid gjældende Reglement.

Angaaende Fastsættelse af Arbeidspensa og af de Fangen tilkommende Arbeidspenge bør Direktøren konferere med vedkommende underordnede Funktionærer, før han tager sin Bestemmelse.

Fangen skal arbeide i 11 Timer daglig, Undervisningstiden iberegnet. Alle Hverdage før en Helligdag ophører han dog med sit Arbeide Kl. 5 Eftermiddag.

I enkelte Tilfælde, naar det maatte ansees nødvendigt, kan der indrømmes Fangen indtil 2 Timers Frihed efter Aftensmaaltidet til at læse, skrive eller lignende.

Naar Arbeidets Beskaffenhed udkræver det, kan Fangen beskjæftiges udenfor Fangecellen i egne dertil indrettede Rum, under Jagttagelse af, at han strengt adskilles fra Medfange og enhver anden, med hvem Samkvem er ham forbudt.

9 Sept. Paa Søn- og Helligdage maa intet Arbeide finde Sted uden-for den nødvendige Husgjerning.

§ 10. Fangen skal ydes fornøden Sjælepleie.

I den anordnede Gudstjeneste paa Søn- og Helligdage har alle Fanger at deltage.

Dog skal det i særegne Tilfælde være overladt til Direktøren at tilstaa en Fange Fritagelse herfor i kortere eller længere Tid, naar dette efter Samraad med Præsten maatte findes rigtigt.

Fangen skal ordentlig klædt og ren indtage den Plads i Kirken, som anvises ham, og der stille og sømmeligen deltage i Gudstjenesten. Fangen skal medtage sit Cellenummer og hænge det op i sin Kirkestol.

Fangen skal i sin Celle stadigen være forsynet, foruden med en Bibel eller et Ny-Testamente og en Psalmebog, med en Kathekismus, en Forklaring, en Andagtsbog, en Bibelhistorie samt en Læsebog.

I Modtagelsescellerne skal ikke forefindes andre Bøger end et Ny-Testamente og en Psalmebog.

§ 11. I den anordnede Undervisning paa Hverdage skal overensstemmende med Klasseinddelingsreglementet og Undervisnings-Bestemmelserne ordentligvis enhver Fange deltage, naar han ikke i enkelte Tilfælde fritages derfor.

De nærmere Bestemmelser om Undervisningen afgives af Justits-Departementet.

§ 12. Foruden de til Undervisningen udforderlige Skolebøger og det iøvrigt fornødne Skolemateriale skal der ved Fængslet haves en Bogsamling for Fangerne, bestaaende af Bøger af opbyggeligt, belærende og underholdende Indhold. Af denne Bogsamling kan Fangerne erholde udlaant Bøger efter Præstens Bestemmelse og overensstemmende med Reglerne i Klasseinddelings-Reglementet.

Aviser maa ikke gives nogen Fange ihænde, og Tidsskrifter ikke uden i særegne Tilfælde og da altid kun med Direktørens Tilladelse.

§ 13. Fangen erholder sund og nødtørftig Kost. Nydelsen af Brændevin eller dermed tilberedet Drik maa ei tilstedes Fangen, medmindre det af Fængslets Læge foreskrives som Lægemiddel i Sygdomstilfælde. Kostens Beskaffenhed, Mængde og Bestanddele bestemmes ved af Justits-Departementet udfærdigede Reglementer særskilt for friske og syge Fanger. I den reglementerede Kost kan for enkelt Fange i Sygdomstilfælde af Fængslets Læge gjøres saadan Forandring, som han maatte finde fornøden.

§ 14.

a. Fangen iføres ved Indbringelsen en ren og tilstrækkelig varm Dragt af saadan Beskaffenhed, som af Justits-Departementet nærmere foreskrives. Ligesaa forsynes han med de behørige

Sengklæder. En Gang ugentlig skal der gives ham rent Linned og hver 6te Uge rene Lagen. 9 Sept.

b. Sengene skal i de almindelige Celler være løse Hængekøier. Udenfor Sygdomstilfælde, som Fangen strax skal anmelde for vedkommende Betjent, skal det ikke være Fangen tilladt at benytte Køien undtagen om Natten, hvorfor den om Dagen skal være nedtagen, sammenrullet og hensat paa sin Plads. Køier og Sengklæder bør til passende Tider udluftes og renses.

I Strafcellerne skal Sengstedet være en faststaaende Brix og Sengklæderne om Dagen borttages. De nærmere Bestemmelser om Senge og Sengklæder gives af Justits-Departementet.

§ 15. Fangen skal staa op Kl. $5^1/_2$ om Morgenen. Paa Søn- og Helligdage tillades det ham at hvile til Kl. $6^1/_2$ Morgen. Om Vinteren (fra 1ste September til 30te April) skal han gaa tilsengs Kl. $8^1/_2$, og om Sommeren (fra 1ste Mai til 31te August) Kl. 9 om Aftenen.

Fangen har 2 Timer daglig til sine Maaltider og efter Omstændighederne $^1/_2$ eller 1 Time til Bevægelse i fri Luft. For syge Fanger afgiver Lægen den fornødne Forskrift med Hensyn til Luftningen.

En detailleret Dagsorden angaaende Arbeids-, Spise- og Hviletid m. m. udfærdiges af Justits-Departementet.

§ 16.

a. Fangen skal strengt holdes til Renlighed. Hver Morgen, naar han staar op, skal han vaske Ansigt og Hænder og kjæmme sit Haar. Hver Fange skal have en Kam og et Haandklæde, hvilket skiftes hver Lørdag, hvorhos der tilstaaes ham fornøden Sæbe. I Regelen gives ham hver 3die Uge et Bad. Han skal barbere sig en Gang hver Uge. Dog kan han i den sidste Maaned af sit Ophold i Fængslet lade hele sit Skjæg vokse, hvilket ogsaa kan tilstaaes Fanger i øverste Klasse. Hans Haar skal være kortklippet.

b. Fangen skal ordne og omhyggelig rengjøre sin Celle og det derværende Husgeraad, behandle sin Celle og alt, hvad der leveres ham ihænde, med behørig Forsigtighed og Omhu. Efter Direktørens Bestemmelse kan han derhos anvendes til Fængslets Rengjøring forøvrigt.

§ 17. Der skal omhyggelig sørges for, at alle Celler — saavelsom Korridorer og andre Lokaler — jevnlig og tilstrækkelig udluftes og rengjøres, samt, naar Aarstiden kræver det, passende oplyses og opvarmes.

§ 18. Med Hensyn til Fangens Adgang til at afsende og modtage Breve henvises til Klassеinddelings-Reglementet.

Til at afsende og modtage Brev udfordres i hvert enkelt Tilfælde Direktørens Tilladelse.

9 Sept. Intet Brev maa afgaa fra eller afgives til Fangen, før det er gjennemseet af Direktøren og Præsten,

Finder Direktøren Brevets Indhold at være af saadan Beskaffenhed, at det bør tilbageholdes, bliver i Regelen vedkommende Fange derom at underrette.

§ 19. Med Hensyn til Fangens Adgang til at modtage Besøg henvises ligeledes til Klasseinddelings-Reglementet.

Til Modtagelse af Besøg udfordres Samtykke af Direktøren for hvert enkelt Tilfælde.

Samtale mellem Fangen og hans Slægtninge eller Bekjendte maa kun finde Sted i Overvær af en af Fængslets Funktionærer, der nøie har at paase, at Fangen intet modtager af de Besøgende.

Der skal fastsættes en bestemt Tid paa Dagen, hvori saadanne Besøg kan ske, ligesom det for hvert enkelt Tilfælde af Direktøren skal bestemmes, hvorlænge Samtalen maa vare.

§ 20. Begivenheder af Vigtighed for nogen Fange kan til enhver Tid meddeles Direktøren, der har at afgjøre, hvorvidt samt naar Underretning derom bør gives Fangen.

§ 21. Fangen skal daglig tilsees af sin Opsynsbetjent og turvis af Direktøren, Præsten, Lægen, Underinspektøren, Vagtmesteren, Værksmesteren og Læreren. Naar han udenfor de Tider, da han tilsees, har noget af Vigtighed at anbringe, skal han tilkjendegive dette ved sømmelig at benytte den til hans Celle hørende Klokke. Haus Ønske om at faa Expeditionschefen for Fængselsvæsenet, Inspektionens Medlemmer, Direktøren eller nogen anden af Fængslets Foresatte eller Funktionærer i Tale er det Opsynsbetjentens Pligt at anmelde for Underinspektør eller Vagtmester.

§ 22. Begjærer Fangen Tilladelse til at indgive underdanigst Ansøgning om Benaadning, maa dette ikke nægtes. Indser imidlertid Direktøren, at det efter Forbrydelsens Beskaffenhed eller den idømte Straks Størrelse eller formedelst nys forudgaaet Afslag ikke er nogen Udsigt til Benaadning, bør han kraftig fraraade Fangen at indgive Ansøgning. Ansøgningen bliver at behandle i den ugentlige Forsamling af Fængslets Funktionærer.

I særegne Tilfælde, hvor saadanne extraordinære Omstændigheder er forhaanden, at der skjønnes at kunne være Spørgsmaal om, at vedkommende Fange bør forundes Benaadning, skal Direktøren indgive underdanigst Ansøgning om Benaadning for Fangen, hvilken Ansøgning fremmes paa sædvanlig Maade.

§ 23. For Flid og god Opførsel tilstaaes Fangen Opflytning i Klasser og Arbeidspenge efter det derom gjældende Reglement.

§ 24. Naar en Fange forser sig mod de for Fængslet gjældende Bestemmelser eller paa anden Maade viser slet Forhold, bliver han at revse efter Bestemmelserne i Bodsfængselsloven af 12te Juli 1848 § 7 med en eller flere af følgende Revselser:

1. Indskrænkning af Besøg til det nødvendige Tilsyn af Opsynsbetjenten — i det høiste i 10 Dage; 9 Sept.
2. Berøvelse af Adgang til Arbeide og Læsning — i det høieste i 10 Dage.
3. Indskrænkning i Kosten til Vand og Brød — i det høieste i 5 Dage.
4. Hensættelse i dunkel Korrektionscelle — i det høieste i 5 Dage.

Ved Siden af eller i Stedet for disse Revselser kommer Bestemmelserne i Reglementet for Klasseinddeling og Arbeidspenge til Anvendelse. For mindre Forseelser bør Direktøren ikke diktere Revselse, forinden Advarsel af ham forgjæves har været anvendt. Hver Fange, som hensidder i Strafcelle, tilstedes Bevægelse i fri Luft $^1/_2$ Time daglig.

§ 25. I Sygdomstilfælde bliver Fangen at behandle efter Lægens Anvisning enten i almindelig Celle eller i Sygecelle.

Opstaar paa Grund af Sygdommens Beskaffenhed Spørgsmaal, om Fangen bør indlægges i et Sygehus eller et Sindssygeasyl, bliver i Regelen at indhente Justits-Departementets Samtykke dertil. Tillader ikke Omstændighederne dette, fremgaaes efter Fængselslægens og den overordnede Læges Anordning, og gjøres i saa Tilfælde straks Indberetning gjennem Inspektionen til Justits-Departementet.

§ 26. Naar det i enkelt Tilfælde for Sikkerhedens Skyld anses fornødent, kan Fangen belægges med Jern.

§ 27. Tillades en Fange overført fra en Fællesstrafanstalt til Bodsfængslet, bliver den Tid, der medgaar under Transporten, at medregne til den i Fællesanstalten udstaaede Straffetid.

§ 28. Med Hensyn til Fangens Løsladelse bestemmes følgende:

a. Naar Fangen skal løslades, bliver der en passende Tid forud i den ugentlige Forsamling af Fængslets Funktionærer at forhandle om hans fremtidige Stilling, om han er trængende og værdig til Hjælp, hvorledes denne bør ydes ham, og hvad der kan gjøres for ham, samt om i Overensstemmelse dermed at anbefale ham til Understøttelse af vedkommende Fængselsselskab. Løsladelsen maa dog i Tilfælde af Benaadning ikke desformedelst udsættes.
b. Forinden Løsladelsen skal Fangen, forsaavidt dertil haves Anledning,
   1. prøves i Kristendomskundskab, Læsning og Skrivning,
   2. undersøges af Lægen og veies,
   3. gives passende Formaninger af Direktøren og Præsten,
   4. fotograferes efter Foranstaltning af Politiet.
c. Paa Løsladelsesdagen bliver Fangen i Baderummet at gjengive sine opbevarede Klæder, Effekter og Penge, hvorfor han har at meddele Kvittering. Ligeledes meddeles Fangen Op-

9 Sept.

gjør for de af ham erhvervede Arbeidspenge (jfr. Klasseindelings-Reglementets Grundregler litr. f.)

d. Forsaavidt Fangens egne Klæder, der i fornødent Fald forinden skal istandsættes, ikke maatte være tilstrækkelige, skal han forsynes med de nødvendige Klædningsstykker, helst indkjøbte brugte, saa han kan løslades i en anstændig, ikke iøinefaldende Dragt.

e. Løsladelsen skal i Regelen foregaa om Formiddagen; dog bør for de Fangers vedkommende, for hvem der samme Dag er Anledning til at afreise til deres Hjemsted eller et andet Sted, tages Hensyn til Afgangstider for Jernbanetog og Dampskibe.

I Tilfælde af at flere skal løslades paa samme Dag, iagttages det, at saadant sker enkeltvis med passende Mellemrum.

f. Fangen skal i Overensstemmelse med Kongelig Resolution af 29de August 1877 forhjælpes til at komme til sit Hjemsted eller til et andet Sted inden Riget, hvor han for Direktøren gjør det sandsynligt, at han vil kunne ernære sig paa lovlig Maade.

g. Om enhver Fanges Løsladelse skal Kristiania Politimester betimeligen og mindst 3 Dage forud meddeles Underretning tilligemed Oplysning om den af Angjældende begaaede Forbrydelse og udholdte Straf samt om Angjældendes tilkommende Opholdssted.

h. Skal Fangen reise til et andet Sted inden Riget, bliver tillige Bestemmelsesstedets Politi samtidig at meddele Underretning om Løsladelsen og lignende Oplysninger som nævnt.

Skal Afreisen foregaa paa Jernbane eller med Dampskib, bør Fangen ledsages til Afgangsstedet ved en af Fængslets Betjente, der paaser hans Afreise. Kan denne ikke foregaa paa Løsladelsesdagen, bør der sørges for et passende Opholdssted for ham, til Afreisen kan finde Sted. Saavel om Reisemaaden og om det valgte midlertidige Opholdssted som om Bestemmelsesstedet og om Tiden for Afreisen bliver Politimesteren at meddele Underretning.

Skal Angjældende forblive paa Stedet, naar han løslades, bliver han at henvise til Politikammeret for at modtage det ham tilkommende Pengebeløb (cfr. litr. c.)

i. Er Fangen en Udlænding, der efter endt Straffetid skal transporteres ud af Landet, skal der, naar saadan Fange indkommer i Fængslet, paa hensigtsmæssigste Maade ved Gjennemgaaelse af vedkommende Akter og Examination af Angjældende m. v. anstilles nøiagtig Undersøgelse angaaende hans rette Fødested, Hjemstavn og Nationalitet og, saasnart saadant kan ske samt i ethvert Tilfælde en rum Tid før Løsladelsen, afgives til Kristiania Politimester en saavidt mulig fuldstændig Fremstilling af, hvad der i det hele er oplyst om Angjældendes Personalia

og Fortid tilligemed en Afskrift af Konklusionen af den Dom, 9 Sept.
ved hvilken Udtransporten er bestemt (jfr. Kongelig Resolution af 9de September 1817, Overenskomst af 7de Marts 1823 og Konvention med Rusland af 27de December 1860).

Ved Løsladelsen bliver en saadan Fange i Fængslet at afhente af vedkommende Transportfører.

k. Lider Fangen paa den Tid, han skal løslades, af saadan Sygdom, at han ikke kan hjemsendes, men dog taaler at flyttes, bliver han ved Politiets Foranstaltning at indlægge paa et Sygehus. Er Sygdommen af den Beskaffenhed, at han paa Løsladelsesdagen ikke uden Fare for Helbreden kan flyttes, tillades det, at han paa Fængslets Bekostning nyder Kur og Pleie paa dets Sygestue, indtil han uden Fare kan flyttes og ved Politiets Foranstaltning indlægges paa et Sygehus. I begge Tilfælde bliver Fattigvæsenet og Politiet i betimelig Tid at meddele fornøden Underretning.

Henligger Fangen paa den Tid, hans Løsladelse skal foregaa, paa Sygehus eller Sindssygeanstalt, bliver saavel Bestyrelsen for vedkommende Sygehus eller Sindssygeanstalt som Fattigvæsenet betimelig at underrette om, fra hvilken Dag han er løst fra sit Forhold til Fængslet.

§ 29. Dør en Fange i Fængslet, skal han obduceres af Fængselslægen, som til Fængslets overordnede Læge straks afgiver Beretning om Dødsfaldet og Obduktionens Resultat. Liget klædes som almindelig, lægges i en simpel Ligkiste og sættes ind i Ligstuen. Hvis Paarørende eller Venner af den Afdøde ønsker selv at begrave Liget, skal intet herfor være til Hinder.

Forsaavidt Liget ikke kan overlades Anatomikammeret i Kristiania (smlgn. Kongelig Resolution af 11te Januar 1820), henbringes og jordes det paa vedkommende Kirkegaard.

Dødsfaldet bliver af Direktøren straks at anmelde for Skifteretten, der, forsaavidt den Afdøde maatte efterlade Effekter eller Penge ved Fængslet, tillige meddeles en Opgave over disse til nærmere Bestemmelse om, hvorledes med samme skal forholdes.

Endelig har Præsten at meddele Sognepræsten i den Menighed, hvor den Afdøde hører hjemme, Underretning om Dødsfaldet med Anmodning om at drage Omsorg for, at den Afdødes Slægtninge bliver gjort bekjendte dermed.

§ 30. I alle Celler skal stedse findes ophængt paa Væggen: Det af Justits-Departementet udfærdigede Uddrag af Fangebehandlings-Reglementet, Reglementet for Klasseinddeling og Arbeidspenge, Revselses-Reglementet, Spise- og Beklædning-Reglementer, Dagsorden samt i det hele alle Forskrifter, der bør komme til Fangens Kundskab.

§ 31. Fremmede maa ikke tilstedes Adgang til at bese

9 Sept. Fængslet uden særskilt Tilladelse af Direktøren eller Fængslets høiere Foresatte.

De Fremmede bør i Tilfælde ledsages af en af de høiere Foresatte, Direktøren, Underinspektøren eller Vagtmesteren. Det tillades ikke saadanne Besøgende at se eller tale med Fangerne.

§ 32. De nærmere mere detaillerede Regler, som maatte fornødiges til Opretholdelse af god Orden i Fængslet, forsaavidt Fangernes Behandling angaar, gives af Direktøren.

Mindre væsentlige Forandringer i og Tillæg til dette Reglement, hvilke Erfaring maatte vise at være fornødne eller hensigtsmæssige, kan af Justits-Departementet bestemmes.

9 Sept. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at den Indre Holmedals Sognepræstembede under Sondfjords Provsti i Bergens Stift tilliggende løse Landskyld, tilsammen 20 Mark Smør, af Gaardene Ekerhol, Løkeland og Husekleр i Ytre Holmedals Præstegjeld under samme Provsti og Stift fra 1ste Januar 1889 at regne tillægges Ytre Holmedals Sognepræstembede, mod at den dette Embede tilliggende uindløste Jordafgift, 54,3 Liter Byg, af et Par Brug i Gaarden Næs i Indre Holmedals Præstegjeld fra samme Tid tillægges Indre Holmedals Sognepræstembede.

10 Sept. **Høieste Resolution***), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Hjort af 20de Mai 1882 § 7 bestemmes, at der indtil Udgangen af Aaret 1893 paa Otteroen i Fosnes Herred i Nordre Trondhjems Amt ikke maa fældes Hjort undtagen i Oktober Maaned og i denne Tid kun én Kronhjort for hver særskilt matrikuleret Eiendom.

Denne Bestemmelse træder i Kraft strax.

10 Sept. **Høieste Resolution**, hvorved den af Herredsstyrelsen i Eidangers Præstegjeld under Skien Provsti i Kristiansands Stift i Møde den 25de Februar 1889 fattede og under 10de Mai næstefter gjentagne Beslutning om, at Eidanger Kommune overtager at vedligeholde et Kapel i Langangen, forsaavidt et saadant i fuldt færdig Stand overleveres Kommunen, approberes i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 § 38.

10 Sept. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Kristiansands Stiftsdirektion, foranlediget ved en fra Ordføreren i Tinns Herredsstyrelse fremkommen Forespørgsel, blandt andet om den Afgift, der i Henhold til Reskript af 7de Juli 1696 under

---

*) Bekjendtgj. 11 Septbr. i Lov. 1ste Afd. No. 23.

Navn af Bispeenkepension udredes af Attraa Hoved- 10 Sept.
kirke i Tinns Præstegjeld ligesom af en Del andre Kirker i Kristiansands Stift, frembeles helt ud skal erlægges af Attraa Kirke, efterat Hovedsognet er delt, eller om Kirken i det nye Østbygdens Annexsogn for Fremtiden skal deltage i Udredelsen af denne Afgift.

I denne Anledning meddeler Departementet, at det af de Opgaver, som det nu har indhentet fra vedkommende Fogder i Stiftet angaaende Kirkernes Forhold i den omhandlede Henseende, sammenholdt med de i Departementet beroende Oplysninger, fremgaar, at den saakaldte Bispeenkepension i lange Tider uforandret har været erlagt af de samme Kirker, uden at nogen Del af denne Afgift er overført til Kirker i nyoprettede Sogne. I Overensstemmelse hermed antager Departementet, at Østbygdens Annexkirke ikke kan paalægges at deltage med Attraa Hovedkirke i Udredelsen af den omhandlede Afgift.

Forsaavidt Ordførerens Forespørgsel tillige angaar Kathedraticum og Provsteløn, henviser Departementet til de af Stiftsdirektionen nævnte Departementsskrivelser af 5te Marts 1878 og 3die Marts 1881 (i Lovtidenden).

Skrivelse fra Justits-Departementet til Amtmanden i Akers- 11 Sept.
hus Amt, foranlediget ved en Forespørgsel fra et Formandskabs Ordfører om, hvorvidt den i Straffeprocesslovens § 45 omhandlede Forsamling under Gjennemgaaelsen af det af Lensmanden udarbeidede Mandtal kan rette Feil eller Mangler i dette, hvorover ingen Anke tidligere er fremsat, i hvilken Anledning Departementet udtaler, at det vistnok efter Indholdet af nævnte Lovs § 44 sidste Punktum er Forudsætningen, at de Forlangender og Besværinger, hvortil Mandtallet maatte give Anledning, som Regel skulle fremkomme til Mandtalsføreren saa betimeligt, at de af ham samtidig med Mandtallet kunne indsendes til Formandskabet, men at Departementet efter Forholdets Natur er tilbøieligt til at antage, at Forsamlingen er berettiget til ogsaa at tage i Betragtning Anker, der ere fremkomne senere eller endog først fremsættes under selve Mødet. Departementet finder det saameget mindre betænkeligt at antage dette, som Mødets samtlige Beslutninger er Gjenstand for Paaanke til den samlede Kommunebestyrelse, hvor først den endelige Afgjørelse træffes. Departementet tilføier, at det anser det som en Selvfølge, at der under Mødet føres Protokol, i hvilken alle fremkomne Besværinger og Udsættelser angives og de i Anledning af samme trufne Afgjørelser blive indførte.

Skrivelse fra Justits-Departementet til Amtmanden i Nord- 11 Sept.
lands Amt, foranlediget ved tvende fra Lensmænd indkomne Reg-

11 Sept. ninger for Bekjendtgjørelser angaaende Udlæggelse af Lagrettesmandtallet, den ene ved Indrykkelse i Aviser, den anden ved Læsning fra Kirkebakken, — i hvilken Anledning Departementet med Hensyn til den første udtaler, at Udgifterne ved samme antages at maatte udredes af vedkommende Kommunekasse, og med Hensyn til den anden, at der ikke antages at tilkomme vedkommende Lensmand nogen Godtgjørelse for den omhandlede Læsning, jfr. Sportellovens § 109.

12 Sept. **Skrivelse** fra Indre-Departementet til Amtmanden i Akershus Amt, hvori Departementet udtaler sig enigt med Amtmanden i, at en Person, der tidligere var valgt til Repræsentant for et af Sognene i et Herred, men senere var tilflyttet et andet, ikke længere kunde fungere som Repræsentant for det førstnævnte.

12 Sept. **Skrivelse** fra Departementet for de offentlige Arbeider til Fogden i Søndre Helgelands Fogderi, foranlediget ved en Forespørgsel fra en Lensmand om, hvad der kan beregnes for Afgivelse af de i Cirkulære af 16de April 1885 omhandlede Erklæringer, i hvilken Anledning Departementet, overensstemmende med hvad det tidligere har udtalt i lignende Tilfælde, meddeler, at saafremt Taxationsbestyrere, der ikke er fast lønnede Embedsmænd eller Brandtaxationsmænd, paatager sig at afgive saadanne Erklæringer, antages det at staa dem frit for paa Forhaand at betinge sig en passende Godtgjørelse for Afgivelsen af Skjønnet, men har ingen forudgaaende Overenskomst om Godtgjørelse fundet Sted, kan der efter Departementets Mening ikke kræves mere, end hvad der vilde have tilkommet dem ved en almindelig Taxtforretning. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvem der skal udrede Godtgjørelsen for Erklæringerne, udtaler Departementet, at Forholdet antages at maatte blive det samme, som naar fuldstændig Taxtforretning afholdes, dog saaledes, at ved Erklæringer, der træder istedetfor Skadetaxtforretninger, den Brandkassen ifølge Lov af 19de August 1845 § 12 paahvilende Andel af Omkostningerne aldrig kan blive større, end om der var afholdt fuldstændig Skadetaxtforretning, uanseet hvor stor Godtgjørelse der maatte være fastsat ved Overenskomst.

13 Sept. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt, at der i Henhold til Lov af 15de Juni 1878, indeholdende Tillæg til Lov om offentlige Skoler for den høiere Almendannelse af 17de Juni 1869 tilstaaes Fru Sofie Grieg Ret til ved den af hende bestyrede Pigeskole i Bergen at afholde Afgangsexamen med samme Virkning som offentlige Middelskoler, saaledes at Afgangsexamen tages med en Afdeling, omfattende Religion, Geografi

og Naturhistorie, ved Udgangen af Skolens 9de Klasse og 2den Afdeling, omfattende de øvrige Middelskolefag, ved Udgangen af 11te Klasse, men forøvrigt i Overensstemmelse med Reglement for Middelskolens Afgangsexamen af 14de Mai 1886. Examen bliver at afholde under saadan Kontrol, som af Kirke- og Undervisnings-Departementet bestemmes, mod at Skolen selv udreder de fornødne Udgifter i Anledning af Censorer, som af nævnte Departement maatte tilkaldes til bemeldte Afgangsexamen. 13 Sept.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Kristians Amt, hvori paa Foranledning udtales, at en Foged ikke kan anses forpligtet til at udbetale noget Beløb, som af vedkommende Anvisningsmyndighed er beordret udbetalt af Fogedkassen uden mod Kvitering enten af den, paa hvem Ordren lyder, eller af den, der af samme er bemyndiget til at hæve og kvittere for Beløbet. 14 Sept.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Trondhjems Stiftsdirektion, hvorved paa Forespørgsel angaaende en Lærers Forpligtelse til af den af ham brugte matrikulerede Lærerjord at svare de paa Matrikulen udlignede Afgifter og Byrder, meddeles, at en Lærer ikke antages at tilkomme nogen Fritagelse i saa Henseende, selv om de omhandlede Afgifter og Byrder ikke ved Postens Kundgjørelse udtrykkelig var ham paalagte. 16 Sept.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Approbation paa de af Soknedalens Herredsstyrelse under 21de Januar 1889 vedtagne Planer for Soknedalens Brandassuranceforeninger for Huse og for Løsøre m. v., saaledes at Foreningerne kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder. 17 Sept.

Skrivelse fra Underrigsministeren til Poststyrelsen, hvorved oversendes en Meddelelse af 3die Septbr. 1889 fra det Schweiziske Forbundsraad om, at de i den internationale Postpakkekonvention deltagende Lande i Henhold til nævnte Konventions Art. 17 ere komne overens om, at Art 5 § 5, 2det Passus i Konventionen fremtidig skal lyde saaledes: 17 Sept.

(Oversættelse).

„Exeptionellement, cette surtaxe est élevée à 75 centimes, pour la République Argentine, le Brésil, Chili, Paraguay, la Perse, la Suède, l'Uruguay et le Vénézuéla".

„Undtagelsesvis forhøies denne Tillægsporto til 75 Centimes for den Argentinske Republik, Brasilien, Chili, Paraguay, Persien, Sverige, Uruguay og Venezuela".

18 Sept. **Skrivelse** fra Finants- og Told-Departementet til Toldkamret i Grimstad m. fl., foranlediget ved Foreſtilling fra flere Hummeropkjøbere paa Bjørøen pr. Grimstad om, at de ved Forſendelſe af Hummer til Udlandet via Kriſtiansſand i Tiden fra 24de September til 8de November, i hvilken Tid Udførſel af Hummer fanget i Liſter og Mandals Amt er forbudt, men Udførſel af Hummer fanget i Nedenæs Amt er tilladt, maa fritages for Toldexpedition af Hummeren ved Grimſtad Toldſted, mod at det paa anden Maade godtgjøres, at den er fanget i Nedenæs Amt.

I Anledning heraf udtaler Departementet efterat have korreſponderet om Sagen med Departementet for det Indre, ſom har henviſt til ſin i Lovtidenden for 1887 indtagne Skrivelſe til Amtmanden i Liſter og Mandals Amt af 15de Oktober ſ. A., at Spørgsmaalet om, hvorvidt Hummer, der uden at være udexpederet ved noget Toldſted i Nedenæs Amt udſkibes over Kriſtianſand, i Fredningslovens Forſtand kan ſiges at være udført til Udlandet fra Nedenæs Amt, er et Spørgsmaal, ſom i ſidſte Inſtants henhører under Domſtolenes Afgjørelſe. I Almindelighed vil det vel, bemærker Departementet, antages, at Udførſelen foregaar fra det Sted, hvor Toldexpedition meddeles, og Departementet finder derfor ikke at kunne paalægge Toldkamret i Kriſtianſand at godtage en af Udhavnsbetjente i Nedenes Amt paa Udſkibernes Angivelſe meddelt Bevidnelſe om Hummerens Fangſtſted ſom trædende i Stedet for formeligt Toldpas. Derimod vil det ikke modſætte ſig, at der for Erhvervelſen af Toldpas fra Grimſtad Toldſted indrømmes Udſkiberne ſaadanne Lettelſer, ſom Toldkamret efter Omſtændighederne finder at kunne tilſtede.

20 Sept. **Høieſte Reſolution**, hvorved meddeles Approbation paa den i Generalforſamling den 5te Juni 1889 ſamt i Direktionsmøde den 3die Auguſt ſ. A. vedtagne Plan for Follo Løsørebrandaſſuranceforening, ſaaledes at Foreningen kan nyde godt af de ved Lovene af 9de Auguſt 1839 og 4de Auguſt 1845 hjemlede Forrettigheder, dog at ſenere Forandringer i eller Tillæg til Planen, for at blive gyldige, ligeledes maa undergives naadigſt Approbation.

20 Sept. **Skrivelſe** fra Kirkedepartementet til Trondhjems Stiftsdirektion, hvori paa Foranledning udtales, at Anordningen om Ringning med Kirkeklokkerne ved kongelige Perſoners Død gives af Kongen ſom Kirkens Overhoved (jfr. Grundlovens § 16), og at det overensſtemmende med Canc. Prom. af 13de Mai 1797 antages, at Udgifterne ved ſaadan Ringning paahviler vedkommende Kommune.

21 Sept. **Skrivelſe** fra den univerſelle Poſtforenings internationale Bureau i Bern til Poſtſtyrelſen, hvorved meddeles, at den inter-

nationale Konvention om Udvexling af Postpakker fra 1ste September 1889 er traadt i Kraft ogsaa for Uruguays Vedkommende, dog alene forsaavidt angaar almindelige Postpakker. 21 Sept.

Skrivelse fra Justits-Departementet til Amtmanden i Kristians Amt, hvori Departementet, foranlediget ved en Forestilling fra en Sorenskriver angaaende Beregning af Anmærkningsgebyr ved Thinglæsning af et Skjøde, meddeler Gjenpart af en Skrivelse af samme Dato, hvori det, idet det oversender Sagen til Behandling af Revisions-Departementet, for sit Vedkommende udtaler den Mening, at der i det omhandlede Tilfælde ikke er Adgang til at beregne Gebyr for Anmærkning, da Forpligtelsen til at yde Føderaad til Sælgerens Datter er stiftet af Kjøberen selv samtidig med Modtagelsen af Skjødet og saaledes ikke kan siges at være til Hinder for den ham ved Skjødet tilstaaede Rettighed, ligesom intet Hensyn til Trediemands Interesser antages at tale for Nødvendigheden af at anmærke Forpligtelsen. At Anmærkningsgebyr ikke bør kunne beregnes for alene at berigtige en feilagtig Angivelse i et Skjødes Text af en Eiendoms gamle Skyld, er — tilføier Departementet — formentlig tidligere afgjort. 23 Sept.

Skrivelse fra Departementet for det Indre til Amtmanden i Søndre Trondhjems Amt, foranlediget ved et af Amtmanden overensstemmende med Amtsformandskabets Beslutning indgivet Andragende om, at der i Henhold til Lov angaaende Fredning af Hummer af 17de Juni 1879 § 2 maa blive udvirket kongelig Resolution for, at Fredningstiden for Hummer omkring Kysterne af Hitteren og Frøien indskrænkes til August Maaned i et Tidsrum af 3 Aar, — i hvilken Anledning Departementet udtaler, at der formentlig ikke er lovlig Adgang til at udfærdige en saadan Bestemmelse, der — som det vil sees — i Tilfælde kun vilde omfatte en Del af Amtet, medens den ovennævnte Lovparagraf ikke giver Kongen Adgang til at indskrænke eller udvide den lovbestemte Fredningstid for Hummer for mindre Distrikter end det hele Amt. Man sammenligne — bemærker Departementet — med de i Loven af 1879 og den nu ophævede Hummerlov af 29de Juni 1848 § 2 benyttede Udtryk „vedkommende Amt" og „de forskjellige Amter" blandt andet Lov om Fredning af Laks og Søørret af 23de Mai 1863 § 9, cfr. den nu ophævede Lakselov af 17de August 1848 § 6, („Kongen kan for enkelt Amt, Distrikt, Vasdrag eller Dele af Vasdrag") og Lov om Fredning af Vildt af 22de Juni 1863 § 11 („Kongen kan for enkelt Amt eller Dele af samme".) 23 Sept.

24 Sept. **Kongelig Resolution***), hvorved Stadfæstelse i Medhold af § 5 i Lov indeholdende forskjellige Bestemmelser om Bygningsvæsenet af 19de Mai 1860, jfr. § 70 i Lov om Bygningsvæsenet i Trondhjem af 12te Juni 1869, meddeles paa de af Kommunebestyrelsen i Trondhjem i Møder den 7de Juni og 11te Oktober 1888 vedtagne Tillægsbestemmelser til Bygningslovgivningen, forsaavidt nævnte By betræffer, saalydende:

I Bygninger af Træ eller udmuret Bindingsverk med mere end een Etage foruden Kjælderetagen kan paa Mørkloftet indredes Beboelseslelighed under Jagttagelse af følgende Regler:

a. Der skal til Mørkloftet føre mindst 2 Trapper, hvortil der er uhindret Adgang fra ethvert Værelse.
b. Rumindholdet af hvert Værelse maa ikke være under 18 m.³.

24 Sept. **Kongelig Resolution***), hvorved er bestemt:

1. At det ved Kongelig Resolution af 18de August 1877 oprettede store og lille Damsgaard, Laxevaag og Laxevaagsnæssets Brandkommissionsdistrikt i Askøens Herred, Nordhordlands Fogderi, Søndre Bergenhus Amt, i Medhold af Lov, indeholdende Tillæg til og Forandringer i Lovgivningen om Brandvæsenet, af 26de August 1854 § 1 udvides til ogsaa at omfatte Gaarden Holen og Strækningen langs „Stranden" sammesteds, samt at det overdrages Amtmanden at afgive de i Anledning af Udvidelsen fornødne nærmere Bestemmelser angaaende Brandkommissionsdistriktets Grændser.
2. At den almindelige Bygningslovgivning i Henhold til § 46 i Lov om Bygningsvæsenet af 6te September 1845 skal være gjældende for den Strækning, hvormed ovennævnte Brandkommissionsdistrikt saaledes udvides, og
3. At det samlede Brandkommissionsdistrikt i Medhold af Lov af 17de Juni 1869 § 1 overgaar til særskilt Kommune i Bygningsvæsenets Anliggender.

24 Sept. **Kongelig Resolution***), hvorved i Henhold til Lov om Bykommunernes Skattevæsen af 15de April 1882 § 5 meddeles Stadfæstelse paa de af Ladestedet Soggendals Kommunebestyrelse i Møder den 26de April og 16de August 1889 besluttede Vedtægter angaaende Skattetaxter og Forelse af Fortegnelse over skattepligtige Eiendomme i nævnte Ladested, saalydende:

§ 1. Til Eiendomsskattens Fordeling bliver samtlige inden Ladestedets Grændser beliggende Bygninger og Grundeiendomme, hvad enten disse bestaar af bebyggede eller ubebyggede Grunde,

*) Bekjendtgj. 25 Septbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 24.

Jordſtykker, Løkker, Bryggér, Verfter eller deslige, at taxere, for- 24 Sept.
saavidt Eiendommene ikke ved Lov om Bykommuners Skattevæſen af 15de April 1882 er fritagne for Eiendomsſkat, eller de tilhører Kommunen, hvilket ogſaa gjælder det inden Ladeſtedet beliggende Bedehus ſamt Stiftelſer eller Indretninger, ſom er beregnede paa Kommunens Tarv.

§ 2. Til at taxere de ſkattepligtige Eiendomme vælger Kommunebeſtyrelſen 3 Taxationsmænd og 6 Overtaxationsmænd ſamt ſaamange Suppleanter, ſom den finder fornødent. Blandt Overtaxationsmændene og Taxationsmændene beſtikker Kommunebeſtyrelſen en Formand, der tillige forretter ſom Protokolfører.

§ 3. Enhver, ſom udnævnes til Taxationsmand, er pligtig til at modtage Ombudet, medmindre han er 60 Aar gammel eller forhindres ved Svagelighed eller ſin borgerlige Stilling.

Spørgsmaalet om, hvorvidt de to ſidſtnævnte Omſtændigheder bør fritage Vedkommende for Ombudet, afgjøres af Kommunebeſtyrelſen.

§ 4. Af de 3 Taxationsmænd afgaar en ved hvert Aars Udgang, de første to ved Lodtrækning. Det ledige Ombud beſættes af Kommunebeſtyrelſen. Den Udtrædende kan undſlaa ſig for Gjenvalg i ligeſaa lang Tid, ſom han har fungeret. Bliver Ombudet ledigt af anden Grund end forannævnt, vælger Kommunebeſtyrelſen en ny Mand, der har at forrette indtil den Tid, da den ſkulde have udtraadt, i hvis Sted han er valgt. Overtaxationsmændene og alle Suppleanter vælges paa et Aar.

§ 5. Den første almindelige Taxation af alle Eiendomme paabegyndes ſnareſt muligt efter diſſe Vedtægters Stadfæſtelſe og ſkal, ſaaſnart den er ſluttet, indføres i en af Magiſtraten autoriſeret Protokol. Omtaxation af Eiendommene ſkal foregaa hvert 10de Aar og ellers, ſaa ofte ſom Kommunebeſtyrelſen beſtemmer.

§ 6. Taxation over en enkelt Eiendom ſkal foregaa, naar der ved ſamme er foretaget Deling eller Forandring, ſom efter Kommunebeſtyrelſens Skjøn i væſentlig Grad forhøier dens Værdi.

Nedſættelſe i en Eiendoms Taxtværdi kan udenfor de almindelige Omtaxationer kun finde Sted, naar Bygningerne nedrives eller fortæres af Ilden, eller naar Kommunebeſtyrelſen paa Grund af ſpecielle af Eieren opgivne Omſtændigheder, der forringer Værdien, undtagelſesvis bevilger Omtaxation.

§ 7. For de i § 5 omhandlede Taxationer faar hver af Taxationsmændene Godtgjørelſe, ſom beſtemmes af Kommunebeſtyrelſen. Overtaxationsmændene tilkommer ingen Godtgjørelſe for ſit Arbeide.

§ 8. For Eiendommenes Taxation ſkal følgende Regler gjælde: Taxationsſummen bliver det Beløb, hvortil Eiendommene, hvad enten Eieren bor i eller udenfor Ladeſtedet, paa Grund af ſin Beſkaffenhed eller Beliggenhed antages at være værd. Taxten

24 Sept. for Bygninger og Taxten for Grundene lægges sammen for ethvert Matr.-No., og af Hovedsummen beregnes Skatten. Eies derimod Bygninger og Grunde af forskjellige Eiere, bliver Taxten for hver især at opføre til Beskatning for de respektive Eiere. Enhver Værdsættelse skal opføres i et med ti deleligt Antal Kroner.

§ 9. Vedkommende er forpligtede til paa Taxationsmændenes Opfordring at paavise sine Eiendomme og at meddele Skjønsmændene de til Eierdommenes Værdsættelse fornødne Oplysninger.

§ 10. Naar Taxation er afholdt efter § 5, udlægges Forretningen til almindeligt Eftersyn i 4 Uger. Inden Udløbet af denne Tid kan vedkommende Eier eller Kommunebestyrelsen indgive Klage over Forretningen eller over de enkelte Eiendommes Taxter til Taxationsmændene, som med sine Bemærkninger eller Redegjørelser inden 2 Uger efter Appelfristens Udløb oversender alle Klager til Overtaxationsmændenes Afgjørelse. Naar Taxation er foregaaet i Henhold til § 6, kan vedkommende Eier eller Kommunebestyrelsen paa samme Maade indgive Klage over Forretningen inden Udløbet af 2 Uger fra dens Afgjørelse.

De nærmere specielle Regler, som maatte udkræves, gives af Kommunebestyrelsen.

§ 11. Den Forandring i Eiendomsskatten, som bliver en Følge af en Eiendoms forandrede Taxationsværdi, indtræder for de almindelige Omtaxationers Vedkommende fra 1ste Januar i det Aar, der følger efter samtlige Omtaxationers Slutning, og for de Taxationers Vedkommende, der afholdes i Henhold til § 6, fra 1ste Januar i det Aar, der følger efter Undertaxtens Afholdelse, om end Overtaxt senere kan begjæres.

§ 12. For at Kommunebestyrelsen kan sættes istand til at afgjøre, om Taxationer bør afholdes i Henhold til § 6, bør Magistraten meddele den fornødne Underretning, naar en Bygnings Brandforsikringssum forandres, og naar en forhen ikke forsikret Bygning assureres. Opføres nye Bygninger, der ikke forsikres i den almindelige Brandforsikringskasse, er Eieren forpligtet til inden 3 Maaneder, efterat Bygningen er bragt under Tag, at anmelde dette til Kommunebestyrelsen.

§ 13. Fortegnelse over de skattepligtige Eiendomme føres efter et af Kommunebestyrelsen vedtaget Schema og bliver ved hvert Aars Udgang til Brug ved Fordeling af Eiendomsskatten at udarbeide i Overensstemmelse med de tidligere Taxter og de i Aarets Løb paa Grund af Omtaxationer indtraadte Forandringer.

4 Sept. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At de paa en vedlagt Fortegnelse[1]) af 18de September 1889 opførte Gaarde med Matr.-No. fra 143 til 167, begge indbefattede, i Fillans Annexsogn af Hitterens Præste-

[1]) Afskrift af Fortegnelsen beror i Kirkedepartementet.

gjeld under Fosens Provsti i Trondhjems Stift — fra 1ste Januar 1890 at regne — fraskilles det nævnte Sogn og under Navn af Sandstads Sogn overgaar til et eget Annexsogn i det nævnte Præstegjeld med Sandstads Kapelkirke som Sognekirke. 24 Sept.

2. At Bestemmelserne i den Kongelige Resolution af 27de Juli 1878 angaaende Gudstjenesternes Fordeling mellem Kirkerne i Hitterens Præstegjeld forandres derhen, at der for Fremtiden tilfalder Dolmø Hovedkirke 46 samt Kvenvær, Fillan og Sandstad Annexkirker henholdsvis 18, 38 og 18 Gudstjenester om Aaret, hvorhos Trondhjems Biskop bemyndiges til at træffe nærmere Bestemmelse om Gudstjenesternes Fordeling mellem Sognepræsten og den residerende Kapellan i Præstegjeldet.

Kongelig Resolution, hvorved det tillades, at Hovedkirken i Orkedalens Præstegjeld unden Søndre Dalene Provsti i Trondhjems Stift ombygges og restaureres. 24 Sept.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 24 Sept.

1. At Dommerforretningerne i Straffesager inden Kjøbstaden Drøbak fra 1ste Januar 1890 og indtil videre blive at udføre af Sorenskriveren i Follo Sorenskriveri.
2. At Sorenskriver H. P. Lund, for Udførelsen af de nævnte Forretninger tilstaaes en aarlig Godtgjørelse af 500 Kroner, der blive at udrede af de til forskjellige Udgifter foranledigede ved Ikrafttrædelsen af Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 bevilgede Midler.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt, at de inden Røros Sorenskriveri forefaldende Dommerforretninger i Straffesager fra 1ste Januar 1890 indtil videre blive at udføre af Sorenskriveren i Guldalens Sorenskriveri. 24 Sept.

Kongelig Resolution, hvorved der meddeles C. E. Nielsen m. fl. paa et i Drammen til Telefondrift paa Drammens Opland dannet Aktieselskabs Vegne Tilladelse til for et Tidsrum af 5 Aar, regnet fra den Kongelige Resolutions Datum, at drive Telefonanlæg mellem Drammen, Kongsberg og Randsfjord under Betingelse af: 24 Sept.

a. at der ikke oprettes Telefonstation paa Eiendomme, hvor der forinden maatte være oprettet Telefonforbindelse med Steder, hvor der er Statstelegrafstation, og
b. at Ansøgerne i enhver Henseende retter sig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg, Vedligeholdelse og Drift, som Telegrafstyrelsen maatte foreskrive.

24 Sept. **Kongelig Resolution**, hvorved meddeles Approbation paa efterstaaende Statuter for 1ste og 2den Akershusske Brigaders Skoleafdelingers Hjælpekasser.

Statuter

for 1ste (2den) Akershusske Brigades Skoleafdelings Hjælpekasse.

§ 1. Kassens Midler skulle anvendes til Afhjælpelse af midlertidig opstaaet Trang blandt de i § 2 nævnte understøttelsesberettigede Militærpersoner, eller i Tilfælde af Dødsfald til Hjælp ved deres Begravelse.

§ 2. Adgangsberettigede til Understøttelse ere:

1) de ved Brigadens Stab og dens Undervisningsanstalter (Underofficersskolen, Brigademusikken og Musikskolen) ansatte eller tjenstgjørende Personer af Underklasserne,

2) de fra Brigadens Depotafdeling ved dennes Ophævelse til nationale Afdelinger overgaaede Underbefalingsmænd, saalænge de forblive staaende i militær Stilling, samt

3) de i national Tjenestestilling ansatte Personer af Underklasserne, der have tjenstgjort ved den nu gjennemførte Organisations Skoleafdeling i et sammenhængende Tidsrum af 5 Aar (heri medregnet den Tid, hvori Vedkommende maatte have været beordrede til Vaabenøvelser ved sine respektive Afdelinger).

§ 3. Understøttelsen ydes enten i Penge eller efter Omstændighederne med andre til Vedkommendes Familier anskaffede Fornødenheder, saasom Klæder, Bohave eller lignende. Den tilstaaes kun for 1 Aar ad Gangen og kan, forsaavidt Pengeunderstøttelse angaar, efter Bestyrelsens Bestemmelse udbetales paa en Gang eller i flere Terminer. Andragender om Hjælp stiles til Bestyrelsen og indsendes til denne gjennem Ansøgerens militære Foresatte.

§ 4. Bestyrelsen, der skal bestaa af Bestyreren for Brigadens Undervisningsanstalter, den ældste af de til Underofficersskolen indbeordrede Premierløitnanter samt den ved Skolen forrettende Kommandersergant, afgjør ved Stemmeflerhed alle indkomne Andragender om Understøttelse og andre Sager, samt forvalter Kassens Midler og aflægger Regnskab for samme. I Tvivlstilfælde har den efter derom fattet Beslutning Adgang til at indhente Brigadechefens Afgjørelse. Mindre end to tilstedeværende Medlemmer kunne ikke danne handledygtig Bestyrelse; den ældste fører Forsædet og har i Tilfælde af Stemmelighed afgjørende Stemme.

§ 5. Bestyrelsen fører Protokol over sine Forhandlinger og indtager i denne — foruden nærværende Statuter — alle fattede Beslutninger om Uddeling af Understøttelse med Begrundelse, forsaavidt Bestyrelsen maatte finde Føie til at protokollere saadan,

saavelsom enhver Bemærkning, som under Forhandlingerne af et eller flere Bestyrelsesmedlemmer maatte blive begjæret Protokollen tilført. 24 Sept.

§ 6. Kassens Midler gjøres frugtbringende ved Udlaan mod Sikkerhed som for umyndiges Midler bestemt. Til Understøttelse efter § 1 kan alene anvendes indvundne Renter, af hvilke dog aarlig mindst Kr. 100,00 bør søges tillagt Kapitalen.

§ 7. Regnskab aflægges for Kalenderaaret og indsendes tilligemed en Extrakt af samme inden Udgangen af det følgende Aars Januar Maaned til Brigaden, der lader det revidere af Brigade-Intendanten og Brigadeauditøren, hvorefter Brigadechefen afgiver Decision og indsender Extrakten til Forsvars-Departementets Armeafdeling.

Skrivelse fra Departementet for det Indre til Amtmanden i Stavanger Amt, hvorved paa Foranledning meddeles, at de i Lov angaaende civile og militære Embedsgaarde af 25de August 1848 indeholdte Bestemmelser om Aabodsansvar for Huse og Gjærder formentlig ere anvendelige ogsaa paa den inden Byens Grændser liggende Amtmandsbolig i Stavanger. 24 Sept.

Skrivelse fra Finants-Departementet til Byfogden i Tromsø, hvori paa Foranledning udtales, at Hjemmelsbrev paa fast Eiendom, udlagt til Ægtefælle paa Skifte, efter Departementets Mening bør udstedes i Form af Udskrift af Skifteprotokollen eller Skifteakten i Henhold til Lov af 9de August 1839 § 11. Denne Udskrift bliver at udfærdige paa Stempelpapir No. 2 i Henhold til Lov af 9de August 1839 § 3 b, hvilken almindelige Bestemmelse efter Departementets Mening ikke kan tilsidesættes med Hjemmel af Lov af 14de August 1851 eller Lov af 11te April 1885 § 10 sidste Passus (kfr. Departementets Skrivelse af 20de April 1878, indtagen i Lovtidenden for s. A., Side 440). 24 Sept.

Cirkulære fra Indredepartementet, Poststyrelsen, til samtlige Postmestere og Postexpeditører (No 23 for 1889), hvorved bl. a. meddeles: 25 Sept.

II. Tillæg til og Rettelser i Postreglementet:

Kap. XI. § 31, 4de Passus, skal fra 1ste Januar 1890 lyde saaledes:

„Angaaende retslig Beslaglæggelse af Værdiforsendelser eller retslig Forbud mod deres Udlevering, se Kap. XX § 2."

I Kap. XX sammenslaaes fra samme Tid §§ 1 og 2 til én Paragraf, § 1, og indsættes en ny Paragraf, saalydende:

„§ 2 a. Til Beslaglæggelse af Postsager i Straffesager udkræves en Beslutning af Retten, i hvilken Beslutning skal

25 Sept. angives Beslaglæggelsens Grund, Diemed og Gjenstand. Postanstalterne maa ved Beslaglæggelsen nøie paase, at de Postsager, som forlanges udleverede, ere saa bestemt angivne, at der ikke kan opstaa Tvivl om, hvilke Forsendelser Beslaglæggelsen gjælder.

Postanstalterne ere pligtige til efter Paalæg af Paatalemyndigheden (Rigsadvokaten, Statsadvokaterne og Politiets Funktionærer) at tilbageholde Postforsendelser, indtil saadan Beslutning af Retten, som ovenfor nævnt, er erhvervet. Saadant Paalæg gjælder dog kun i 7 Dage, efter hvilken Tids Udløb vedkommende Forsendelse maa videresendes eller udleveres paa sædvanlig Maade, hvis Beslag ikke bliver iværksat.

Postanstalterne maa drage Omsorg for, at de i Tilfælde af Beslaglæggelse erholde en Udskrift af vedkommende Retsbeslutning. Paalæg om Tilbageholdelse maa forlanges skriftlige.

Kfr. Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 §§ 215 og 217.

b. Saafremt der i privat Sag maatte blive nedlagt lovligt Forbud mod en Forsendelses Udlevering, bliver den beroende paa Postanstalten, indtil endelig Dom er falden, idet dog Afsenderen, saavidt muligt, underrettes om Forholdet".

III. Til Italien kan der fremtidig sendes Postpakker med angiven Værdi indtil et Beløb af 1000 Frcs. eller 720 Kr.

V. Rettelse i Fortegnelsen over norske Postanstalter:

Indtil videre underholdes der under Fisket i indeværende Aar Postaabneri paa Mørkesvik i Nordfolden, Saltens Fogderi, Nordlands Amt, Bodø Postdistrikt, med Postforbindelse med Saltens Dampskibsselskabs Skibe.

26 Sept. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Finmarkens Amt, hvori Departementet, paa Foranledning af en Sparebanks Forstanderudvalg, med Hensyn til Udstrækningen af de Udvalget efter Sparebankloven paahvilende Pligter udtaler, at Anordningen af denne Kontrol ved Siden af den almindelige Revision hovedsagelig er skeet i den Hensigt at give Sikkerhed for, at den egentlige Forvaltning og derunder særlig Anbringelsen af Bankens Midler sker paa en betryggende Maade. Det er væsentlig for at muliggjøre denne Realrevision, at Loven har paalagt Udvalget at gjennemgaa Bankens Bøger og Værdipapirer, og et af de væsentligste Formaal for denne Gjennemgaaelse maa derfor være at undersøge Godheden af de enkelte Navne eller Panter, paa hvilke Banken har udlaant Penge. Idetheletaget maa det antages at have været Lovens Hensigt, at Udvalget skal forberede og i Detaljen øve den Kontrol, som det, selv om ikke saadant udtrykkelig er sagt i Sparebankens Plan, efter

Institutionens Væsen maa antages at paaligge Forstanderskabet at føre ligeoverfor Direktionens Forretningsførelse. 26 Sept.

Kongelig Resolution — afgiven i sammensat Statsraad —, hvorved er bestemt, at det til Kontorudgifter ved det svenske og norske Generalkonsulat i Havre med Forpligtelse til Regnskabsaflæggelse anviste Beløb 4000 Kroner aarlig fra og med indeværende Aars Begyndelse skal forhøies til 4500 Kroner [1]). 27 Sept.

[1]) Jfr. Res. 1 Novbr. 1878 og 12 Juni 1885.

Kongelig Resolution — afgiven i sammensat Statsraad —, hvorved er besluttet, at den Kongelige Forordning af 4de November 1886 angaaende Konsulatvæsenet § 107 Litr. K. og P. gives følgende forandrede Lydelse [1]): 27 Sept.

K.	Optagelse af mundtlige Forklaringer i Privates Anliggender (undtagen Søforklaringer og Protester), Opsættelse af Kontrakter (undtagen Hyrekontrakter for Søfolk), samt andre Overenskomster	Kr. 10,00
	Optagelse af de i § 87 No. 1 omhandlede Forklaringer	Intet.
	Optagelse af Forklaringer, afgivne for Bibeholdelse af Statsborgerret i Hjemlandet [2])	Intet.
P.	Udskrift af Konsulatprotokol vedkommende de under E., F., K., M. og N. nævnte Forretninger eller andre, dog ikke i kriminelle Sager, Forfattelse af Ansøgninger eller andre Dokumenter, som ikke i denne Taxt ere særskilt nævnte, for første Ark .	Kr. 2,00
	for hver følgende paabegyndt Side	„ 0,50
	Indførelse i Nationalitetsmatrikelen	Intet.
	Attest derom	„ 2,00
	Udskrift af Protokol i kriminelle Sager . . .	Intet.

[1]) Jfr. Lov 15 Juni 1878 No. 5 § 8 sidste Afsnit.
[2]) Jfr. L. 21 April 1888 § 6 b.

Cirkulære fra Direktøren for det civile Medicinalvæsen: 27 Sept.

Paa Grund af et nylig indtruffet Tilfælde, i hvilket en Læge har forskrevet Karbolsyre (Acidum phenylicum eller carbolicum) til Fortynding i den Syges Hjem uden at forvisse sig om, at den Syges Omgivelser kjendte Stoffets Farlighed, hvorefter under Forvexling senere en dræbende Forgiftning af den Syge indtraf, henledes herved Lægernes Opmærksomhed paa Vigtigheden af ikke at forskrive dette eller lignende farlige Stoffe uden at meddele saadan Oplysning og helst samtidig at tilraade Middelets Opbevaring under Laas og Lukke. Da Karbolsyre ogsaa kan udleveres i Haandkjøb, og det paa Grund af Middelets store Udbredelse og Nytte ikke anses for hensigtsmæssigt at gjøre dets Salg afhængigt af Recept fra autoriseret Læge, hen-

27 Sept. stilles det samtidig til Landets Apothekere, foruden, som allerede paabudt, altid ved dets Salg i Haandkjøb at forsyne Flasken med Giftmærke, tillige at drage Omsorg for, at der ved saadant Salg udtrykkelig gjøres opmærksom paa Giftmærket og dets Betydning.

30 Sept. **Kongelig Resolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa de af Kommunebestyrelsen for Trondenæs Herred i Tromsø Amt under 30te Juni 1888 og 1ste Juni 1889 fattede Beslutninger om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.

30 Sept. **Kongelig Resolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 medeles paa den af Kommunebestyrelsen for Gransherreds Herred i Bratsberg Amt under 18de Juni 1889 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.

30 Sept. **Kongelig Resolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Kommunebestyrelsen for Kviteseid Herred i Bratsberg Amt under 26de August 1889 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.

30 Sept. **Kongelig Resolution****), hvorved den af Lillesands Kommunebestyrelse under 7de August 1889 i Medfør af Lov af 18de Juni 1884 § 20 fattede Beslutning om, at Smaasalg af Øl skal være forbudt andre end dem, som derpaa vinde Bevilling, stadfæstes som gjældende indtil videre.

30 Sept. **Kongelig Resolution**, hvorved det tillades, at der istedetfor den i 1886 nedbrændte Kirke i Skien opføres en ny Kirke sammesteds — — —.

30 Sept. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At der fra 1ste Januar 1890 for Kjøbstaden Trondhjem oprettes et Kriminaldommerembede, under hvilket de Underdommeren ifølge Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 paaliggende Forretninger henlægges.

*) Bekjendtgj. 2 Oktbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 25, hvor Forskrifterne er indtagne.

**) Bekjendtgj. 2 Oktbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 25.

2. At der for dette Embede paa de førstkommende Storthing forelægges Gagelister bliver at opføre som aarlig Gage af Statskassen 5500 — fem Tusinde fem Hundrede — Kroner, og som aarlig Kontorholdsgodtgjørelse 800 — otte Hundrede — Kroner. 30 Sept.
3. At Skifteskriverforretningerne i Trondhjem fra samme Tidspunkt som ovennævnt fraskilles Trondhjems By- og Raadstuskriverembede og henlægges til Trondhjems Byfogedembede, hvis Kontorholdsgodtgjørelse samtidig forhøies med 700 — syv Hundrede — Kroner aarlig.
4. At de under Post 2 og 3 omhandlede Beløb fra 1ste Januar 1890 og indtil videre blive at udrede af de til forskjellige Udgifter foranledigede ved Straffeproceslovens Ikrafttræden bevilgede Midler.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 30 Sept.

1. At der fra 1ste Januar 1890 for Kjøbstaden Bergen oprettes et Kriminaldommerembede, under hvilket de Underdommeren ifølge Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 paaliggende Forretninger henlægges.
2. At der for dette Embede paa de førstkommende Storthing forelægges Gagelister bliver at opføre som Gage af Statskassen 5500 — fem Tusinde og fem Hundrede — Kroner aarlig og som Kontorholdsgodtgjørelse 2000 — to Tusinde — Kroner aarlig.
3. At den Bergens Byskriverembede tillagte Kontorholdsgodtgjørelse fra 1ste Januar 1890 forhøies med 900 — ni Hundrede — Kroner aarlig.
4. At de under Post 2 og 3 omhandlede Beløb fra nævnte Tidspunkt og indtil videre blive at udrede af de til forskjellige Udgifter foranledigede ved Straffeproceslovens Ikrafttræden bevilgede Midler.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at 7de Politifuldmægtigembede i Kristiania indtil videre bliver at bestyre af en dertil efter aabnet Konkurrance ved naadigst Resolution Konstitueret. 30 Sept.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at Mo Kommune i Nordre Helgelands Fogderi i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af 10 000 Kroner at udstede rentebærende og paa Ihændehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes paa mindre Sum end Kr. 400,00, at deres Indfrielse, der skal være paabegyndt senest 2 Aar fra deres Udstedelse og foregaa med et ligestort aarligt Beløb, skal være fuldendt inden 30 Sept.

30 Sept. Udløbet af 20 Aar fra Udstedelsen, samt endelig, at Gjældsbrevene selv skal indeholde Oplysning om Reglerne for deres Indfrielse.

30 Sept. **Kongelig Resolution,** hvorved bl. a. er bestemt, at Egersunds Herred i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af 15000 Kroner at udstede rentebærende og paa Indehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes paa en mindre Sum end Kr. 200,00, at deres Indfrielse, der skal være paabegyndt senest 2 Aar fra deres Udstedelse og foregaa med et lige stort aarligt Beløb, skal være fuldendt inden 32 Aar fra Udstedelsen, samt endelig, at Gjældsbrevene selv skal indeholde Oplysning om Reglerne for deres Indfrielse.

30 Sept. **Kongelig Resolution**, hvorved bl. a. er bestemt, at Attraa Sogn i Tinns Herred i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af 6600 Kroner at udstede $4^1/_2$ pCt. rentebærende, paa Indehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes paa en mindre Sum end Kr. 200,00, at deres Indfrielse, der skal være paabegyndt senest 2 Aar fra deres Udstedelse og foregaa med et ligestort aarligt Beløb, skal være fuldendt inden 20 Aar fra Udstedelsen, samt endelig, at Gjældsbrevene selv skal indeholde Oplysning om Reglerne for deres Indfrielse.

1 Oktbr. **Skrivelse** fra Finants-Departementet til Amtmanden i Tromsø Amt, hvori paa Forespørgsel udtales, at Departementet antager Finmarkens Amts Indvaanere fritagne for at erlægge sædvanlig Stempelafgift af Dokumenter, der af dem fremlægges ved nogen Ret udenfor Amtet, i Henhold til Resolution af 27de Novbr. 1775 og Forordning af 17de Juli 1789 § 4, kfr. Rentekammerplakat af 18de November 1809 og Lov af 9de August 1839 § 23, hvorved Finmarkens Indbyggere fritages for Brug af Stempelpapir.

2 Oktbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Trondhjems Biskop, hvori paa Forespørgsel om, hvorvidt en forhenværende Præst i Amerika, der nu har absolveret praktisk-theologisk Examen ved Universitetet, kan udføre alle de kirkelige Embedshandlinger, som en i den norske Statskirke ordineret Præst er berettiget til at udføre, meddeles, at Departementet herom har indhentet Betænkning fra det theologiske Fakultet, og at dette i Erklæring af 20de September d. A. har udtalt, at det efter dets Formening maa anses tilstrækkeligt til at aabne Vedkommende saadan Adgang, at han af et norsk-kirkeligt Samfund i Amerika, der deler vor Statskirkes Tro

og Lære og har samme Ritus som denne, allerede har modtaget 2 Oktbr.
en Ordination, der ifølge det indsendte Ordinationsbevis er bleven udført „i Overensstemmelse med den norske evangelisk-lutherske Kirkes Ritus", — uagtet han dengang, da han modtog denne Ordination, endnu ikke var bleven ligestillet med de fra vort Universitet udgaaede theologiske Kandidater.

Til denne Fakultetets Erklæring finder ogsaa Departementet at kunne slutte sig, idet det dog, overensstemmende med hvad det har udtalt i Skrivelse af 30te Juli 1877, bemærker, at det formentlig er nødvendigt, at Vedkommende, forinden han udfører nogen geistlig Embedsforretning her i Landet, aflægger den ved Kgl. Resol. af 25de Oktober 1870 foreskrevne Ed, selv om han — hvad der ikke fremgaar af hans Ordinationsbevis — i Amerika har aflagt Præsteed.

Skrivelse fra Finants-Departementet til Toldkamret i Ber- 2 Oktbr.
gen, hvori Departementet i Anledning af et fornyet Andragende fra Tangens Gardinvæveri meddeler, at det i Henhold til Bestemmelsen i Tarifens § 11 indtil videre samtykker i, at der ved Udførsel til Udlandet, Sverige herunder indbefattet, af klare mønstrede saakaldte Filetgardintøier eller engelske Gardintøier, der ere indførte fra Storbritannien i raa og ubleget Stand og ved nævnte Gardinvæveri ere blevne blegede og appreterede, tilbagebetales Firmaet den af de raa Gardintøier erlagte Indførselstold under følgende Vilkaar:

1. At de til saadan Behandling indførte Gardintøier angives særskilt til Fortoldning, og at der af Toldkassereren ved Siden af den almindelige Bogførsel anordnes en egen Konto for den heromhandlede Indførsel med Opgave saavel over de indførte Mængder som over de deraf beregnede Toldbeløb.
2. At der paa en Gang udføres mindst 25 Kg.
3. At Fabrikens Eier eller Bestyrer til Toldopsynet indleverer Angivelse in duplo over Mængden af de Gardintøier, som agtes udførte, med Forsikring paa Tro og Love om, at de ere indførte fra Udlandet til Toldstedet som raa Gardintøier.
4. At Varen, efterat det ved Toldopsynets Undersøgelse er fundet, at den er færdiggjorte, saakaldte Filet- eller engelske Gardintøier, og at den forøvrigt stemmer med Angivelsen, behandles som Transitvarer og udføres paa den Maade, som er bestemt for Forsendelsen af Transitvarer til Udlandet.
5. At det ved en paa det ene Exemplar af Angivelsen, der bør medfølge Varen, tegnet Attest af vedkommende norske og svenske Konsul i Udlandet eller, forsaavidt angaar Sverige, af vedkommende svenske Toldkammer godtgjøres, at Varen er indført

2 Oktbr. til det angivne Sted med den Vegt og forøvrigt i den Stand, som i Toldvæsenets paa Angivelsen tegnede Forpasning er anført.

6. At der ikke tilstaaes Toldgodtgjørelse for et større Kvantum Gardintøier, end der af raa Gardintøier er indført i det sidste Aar.

Naar disse Betingelser ere iagttagne, bemyndiges Toldkamret til at udbetale Firmaet en Toldgodtgjørelse, der beregnes til det samme Beløb, som Tolden for den samme Vegtmængde raa Gardintøier.

Indberetning udbedes ved hvert Aars Udgang om den i Aarets Løb udbetalte Toldgodtgjørelse.

2 Oktbr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet til Overlodserne, hvori Departementet i Anledning af et af Haugesunds Sømandsforening fremsat Forslag til Forandring i Lodslovens § 46 udtaler Følgende:

Departementet har vistnok i Skrivelser af 3die December 1887 og 14de Juni 1888 sluttet sig til den Opfatning af Bestemmelserne i nævnte Lovparagraf, at en Skibsfører, som her i Riget udklarerer til Sverige, men paa Veien med sit Fartøi anløber en udenlandsk Havn, pligter at erlægge Udseilingspenge, hvis Anløbet sker i noget Forretningsøiemed.

Efter nærmere Overveielse og under særligt Hensyn til, at Paragrafen — som formentlig ikke har synderlig praktisk Betydning udenfor enkelte Fiskeudskibningssteder paa Vestlandet — efter de foreliggende Oplysninger i Haugesund og Stavanger gjennem et længere Tidsrum har været forstaaet og anvendt saaledes, at Lodspligt i det angivne Tilfælde kun indtraadte, naar Indklarering i den udenlandske Havn fandt Sted, finder Departementet det imidlertid rettest, at denne sidste Forstaaelse opretholdes, hvoraf det bliver en Følge, at der fremtidig forholdes paa den Maade, at Fartøi, der paa Reise herfra til Sverige anløber udenlandsk Havn, ikke af Hensyn hertil tilpligtes at erlægge Udseilingspenge, medmindre Fartøiet indklarerer i den udenlandske Havn.

4 Oktbr. **Høieste Resolution***), hvorved Stadfæstelse i Medhold af Lov af 18de Juni 1884 § 13 meddeles paa den af Florø Kommunebestyrelse i Møde den 29de Juli 1889 fattede Beslutning om, at Afgiften for Udskjænkning af Øl, Vin m. v. i Florø sættes til 600 Kroner.

4 Oktbr. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At Stadfæstelse i Medhold af Lovene af 3die Mai 1871

*) Bekjendtgj. 10de Oktbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 26.

og 18de Juni 1884 § 7 meddeles paa de af Stavanger Samlag for Brændevinshandel samt Udskjænkning af Øl, Vin m. m. i Generalforsamling den 26de April 1889 vedtagne og af Kommunebestyrelsen i Møder den 13de Mai og 20de Juni s. A. godkjendte nye Vedtægter for Samlaget, dog kun indtil videre, og ikke for en længere Tid end 5 Aar, at regne fra 1ste Januar 1890. 4 Oktbr.

2. At det paalægges Amtmanden inden Udgangen af hvert Aars Juni Maaned til Departementet for det Indre at indsende Aftryk eller Afskrift af den aarlige Beretning om Samlagets Virksomhed, Extrakt af sidste Aars Regnskab og Fortegnelse over Samlagets Medlemmer.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Approbation paa Statuter for Heste- og Kvægassuranceselskabet i Kristiania, saaledes at Selskabet kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder, dog med det Forbehold, at senere besluttede Forandringer i Statuterne ligeledes blive at undergive naadigst Approbation. 4 Oktbr.

Høieste Resolution, hvorved der i Henhold til Skydsloven af 21te Mai 1860 §§ 1 Litr. a og 2 meddeles Approbation paa en af Amtsformandskabet for Nordre Bergenhus Amt under 3die Juli 1889 fattet Beslutning om, at Tilsigelsesskifterne Kvamme og Brekke i Laviks Herred, Sogns Fogderi, nedlægges. 4 Oktbr.

Høieste Resolution, hvorved der i Henhold til Skydsloven af 17de Juni 1869 § 1, sammenholdt med Plakat af 17de Mai 1879, meddeles Approbation paa en af Amtsformandskabet for Romsdals Amt under 22de Mai 1889 fattet Beslutning om, at Skydsbetalingen forhøies til 15 Øre pr. km. for hver Hest ved de faste Stationer Kvammen og Haandstad i Surendalens Herred, Nordmør Fogderi. 4 Oktbr.

Høieste Resolution, hvorved er bestemt: 4 Oktbr.

1. At Skiaakers Herredsstyrelses Beslutning af 24de November og Loms Herredsstyrelses Beslutning af 11te December 1888 angaaende Vedtagelse af en Bestemmelse i § 27 i den nye Plan for Loms og Skiaakers Sparebank, gaaende ud paa, at de paa Banken udlignendes Skattebeløb fordeles mellem begge Kommuner efter den ved Bankens Oprettelse gjældende Skatteskyld, uanseet, om Banken har sit Sæde i Lom eller Skiaaker, approberes i Henhold til § 39 Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837,

4 Oktbr. forsaavidt nogen af de to Kommuner derved paadrager sig Forpligtelser udover et Tidsrum af 5 Aar.

2. At den af Loms og Skiaakers Sparebanks Forstanderskab under 24de November 1888 vedtagne nye Plan for Banken, der skal træde istedetfor Bankens ældre ved Høieste Resolution af 27de Mai 1873 stadfæstede Plan, stadfæstes med den Forandring i § 7, at Antallet af Bankens Direktører fastsættes til 6, nemlig 3 fra Lom og 3 fra Skiaaker.

4 Oktbr. **Høieste Resolution**, hvorved Stadfæstelse meddeles paa den af Forstanderskabet for Sparbu Arbeidersparebank i Møde den 27de December 1887 vedtagne Plan for Banken.

4 Oktbr. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Amtmanden i Akershus Amt, hvori paa Foresporgsel fra en Ordfører angaaende Forstaaelsen af Straffeprocesslovens §§ 45 og 46 bl. a. meddeles, at Departementet antager, at det i § 45 omhandlede Forslag kun maa omfatte saamange Personer, som der skal vælges efter § 46. (Se forøvrigt den i Lovtidenden indtagne Skr. af 15de August 1889).

4 Oktbr. **Instrux** for en Fiskeriagent i Udlandet, udfærdiget af Departementet for det Indre.

§ 1. Agenten har at tage Bopæl paa det Sted, Departementet for det Indre bestemmer, — indtil videre i Hull, hvor han bør holde Kontor paa et bekvemt beliggende Sted, helst i Nærheden af Billingsgate.

§ 2. Agentens Opgave er at søge fremmet Afsætningen af vore Fiskeprodukter ved at gaa Exportørerne tilhaande med Raad og Hjælp i deres Bedrift. Til det Øiemed har han at sætte sig nøie ind i Handelen med Fisk og Fiskeprodukter, navnlig Handelen med fersk Fisk, ligesom han stadig har at holde sig à jour med de Fiskerier, som foregaar.

§ 3. Gjennem hurtige Meddelelser, mindst en Gang om Ugen, til Børskomiteer, Handelsforeninger og, hvor saadanne ikke findes, til Exportører, der maatte ønske det, har han at henlede Opmærksomheden paa Udsigterne for Salg paa de engelske Markeder, tilraade hurtigste og billigste Forsendelsesmaade og idethele give saadanne Underretninger angaaende Fiskehandelen, som kan være af Interesse for Exportørerne.

Paa Foresporgsler i Fiskeriforretninger har han hurtigst muligt at give saa nøiagtige og paalidelige Oplysninger, som Omstændighederne tillader.

§ 4. Efter Anmodning fra norske Exportører har han — for deres Regning og Resiko — paa bedste Maade at besørge Varerne overdragne til paalidelige Salgsmænd og i Tilfælde videre

forsendte til andre Markeder, at besigtige Varerne ved deres Ankomst og, forsaavidt Ompakning eller anden Behandling maatte vise sig fornøden, at besørge saadan udført. 4 Oktbr.

§ 5. Agenten har saavidt muligt at være tilstede ved de Auktioner, hvorved norske Fiskepartier kommer tilsalgs, for at paase, at de ved Auktionerne betalte Priser kommer vedkommende Sælger tilgode, samt idethele at kontrollere Salgene og paa enhver Maade at varetage de norske Exportørers Interesser ligeoverfor de engelske Salgsmænd, Fiskehandlere og andre, som har nogen Befatning med Varens Salg.

Endvidere har han at paatale Forsømmelser og slet Behandling ved Jernbane- eller Dampskibsforsendelser samt at arbeide for en saa betryggende og billig Transport som mulig.

§ 6. Under Lakse-, Makrel- og Hummersaisonen har Agenten ugentlig at besøge Grimsby for at varetage norske Exportørers Interesser der, hvorhos han forøvrigt, saa ofte Anledning dertil maatte gives, bør besøge saavel det nævnte som andre for vor Udførsel vigtige Fiskemarkeder.

§ 7. For den Bistand, Agenten i Henhold til § 4 i nærværende Instrux maatte yde norske Exportører, er han berettiget til af disse indtil videre at beregne sig følgende Godtgjørelse:

2 % af Bruttobeløb under 50 £,
1½ % „ — fra 50 til 100 £ og
1 % „ — over 100 £.

Forøvrigt maa han ikke i noget Tilfælde eller i nogen Form modtage eller betinge sig Provision eller Honorar af Exportør, Salgsmand eller Kjøber, ligesaalidt som han maa drive Forretning for egen Regning.

§ 8. Angaaende sin Virksomhed har Agenten for hvert Kvartal at indsende Indberetning til Departementet for det Indre.

Skrivelse fra Kirke-Departementet til Rektoren ved Aalesunds offentlige Skole, hvori paa Foranledning meddeles, at Departementet antager, at der efter Loven af 17de Juni 1869 ikke er Adgang til at gjøre Sløidundervisningen obligatorisk. 5 Oktbr.

Skrivelse fra Justits-Departementet til Amtmanden i Stavanger Amt, foranlediget ved en fra Haugesunds Formandskab til Lagmanden i Agders Lagdømme stillet Forespørgsel om, hvorvidt der under det forestaaende Valg paa Lagrettemænd og Domsmænd enten 5 Oktbr.

a. først skal vælges et Antal Mænd, der svarer til det samlede Antal saavel af Lagrettemænd og Domsmænd som af Medlemmer af de særskilte Udvalg efter § 47, blandt hvilke der senere ved særskilte Voteringer skulde udtages først Lagrette-

5 Oktbr. mænd og derefter Medlemmer af de særskilte Udvalg, saaledes at de tilbageblivende blev Domsmænd, eller

b. om der først skal vælges det samlede Antal Lagrettemænd og Domsmænd, hvoraf Lagrettemændene igjen bliver at udvælge ved særskilt Votering, og dernæst vælges Medlemmer af de særskilte Udvalg.

I Anledning heraf meddeler Departemententet, at det antager, at den sidstnævnte Mening er den rigtige, idet det tilføier, at det formentlig staar frit for i de særskilte Udvalg at indsætte Mænd, der allerede ere valgte til Lagrette- eller Domsmænd.

5 Oktbr. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Amtmanden i Søndre Bergenhus Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Sorenskriver angaaende Beregningen af Stempelafgift og Thinglæsningsgebyr for en Erklæring, hvorved en Datter til Fordel for sin Faders Konkursbo frafaldt Ret efter et til hende af Faderen udstedt Skjøde, — i hvilken Anledning Departementet meddeler, at det i Tilslutning til hvad Finantsdepartementet har udtalt for det stemplede Papirs Vedkommende, antager, at Thinglæsningsgebyret kan beregnes efter Sportellovens § 30.

5 Oktbr. **Cirkulære** fra Indredepartementet, Poststyrelsen, til samtlige Postmestere og Postexpeditører (No. 24 for 1889), hvorved bl. a. meddeles, at flydende og fede Sager, Farvestoffe, kemiske og andre lignende Stoffe kunne befordres som Vareprøver med Brevposterne til Montenegro, hvilket Land derfor bliver at tilføie i Postreglementets Kap. 5 § 17 efter Luxemburg.

7 Oktbr. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Amtmanden i Kristians Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Sorenskriver om, hvilke Sportler der skulde tilberegnes Statskassen i en Enkemands og hans før afdøde Hustrus Fællesbo, som, efterat Registrering var afholdt, var forlangt extraderet til Enkemandens og Arvingernes fri Raadighed, — i hvilken Anledning Departementet med Bemærkning om, at Spørgsmaalets endelige Afgjørelse henhører under Revisions-Departementet ved Revision og Decision af vedkommende Sportelregnskab, udtaler, at det antager, at der ved Boets Extradition bliver at beregne Gebyr efter Sportellovens § 46, 1ste Del, jfr. § 47 a. og e. med $^1/_4$ % af det registrerede Løsøres Beløb (derunder indbefattet de under Forretningen registrerede Fordringer, forsaavidt der for disse er udstedt Gjældsbreve eller andre Dokumenter, der forefindes i Boet, jfr. Skrivelse i Lovsamlingen af 27de Juli 1878) samt Kr. 0,40 pr. Ark for Registreringens Protokollation.

Høieste Resolution*), hvorved i Henhold til § 1 i Lov af 27de Mai 1887 angaaende Fredning af Ferskvandsfisk bestemmes: 8 Oktbr.

1. at Kongelig Resolution af 3die Februar 1872 og Høieste Resolution af 10de Mai 1881 betræffende Indskrænkninger med Hensyn til Fiskeri i de Dele af Krøderens Vasdrag, som gjennemløber Næs Herred og Krødsherreds Sogn af Sigdals Præstegjeld i Buskeruds Amt, forandres derhen, at den ved disse Resolutioner for alle Slags bundne Redskaber (Not, Garn, Ruser o. s. v.) fastsatte mindste Maskestørrelse af 32 mm. nedsættes til 26 mm. mellem Knuderne, og
2. at alt Fiskeri i nævnte Vasdrag samt i Tverelve og Bække, saalangt Fisk fra Hovedvasdraget gaar op, skal være forbudt i Tiden fra 1ste Oktober til 15de November.

Høieste Resolution*), hvorved i Medhold af § 3 i Lov af 17de Juni 1869 om Fredning af Lax og Søørret bestemmes, at Høieste Resolution af 15de Juni 1888, hvorved det i Fjord og Kyststrækninger inden Larviks Fogderi indtil videre er forbudt i 3 Døgn ugentlig — fra Fredag Aften Kl. 6 til Mandag Aften Kl. 6 — at benytte Kilenot, Kroggarn og lignende selvfangende med særskilt Fangerum samt Ledning og Ledningsgarn forsynede Redskaber, forandres saaledes, at Bundgarn og med Ruse forsynede Bundgarn undtages fra Resolutionens Bestemmelse — for sidstnævnte Redskabs Vedkommende dog kun forsaavidt det efter Stedet og Maaden, hvorpaa Redskabet er anbragt, kan antages, at Fangsten væsentlig er beregnet paa almindelig Søfisk og ikke paa Lax eller Søørret. 8 Oktbr.

Høieste Resolution*), hvorved i Henhold til Lov om Fredning af Ferskvandsfisk af 27de Mai 1887 § 1 bestemmes, at det skal være forbudt i Elve, Bække og Vande i Saude Herred i Bratsbergs Amt til Fangst af Fisk at benytte: 8 Oktbr.

a. Bundne Redskaber med mindre Maskevidde end 35 mm. mellem Knuderne, naar Redskabet er vaadt, dog saaledes at det til Dybsikfiskeriet fra 20de Juni til Udgangen af Juli er tilladt at benytte Fangstredskaber med en Maskevidde af 30 mm.
b. Stegle (Line).
c. Lyster, dog saaledes at det er tilladt at benytte dette Redskab til Fangst af Aal i Hovedvasdraget (Hiterdalsvand, Braafjord, Sauerelven og Nordsjø) samt i Bøelven i Tiden fra og med 15de Juni til og med 15de August.

*) Bekjendtgj. 10 Oktbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 26.

8 Oktbr. Udenfor Hovedvasdraget og Bøelven skal disse Bestemmelser, hvad angaar Vande og Elve, der danner Grændse mod Naboherred, kun være gjældende, forsaavidt tilsvarende Bestemmelser gjælde i vedkommende Naboherreder.

8 Oktbr. **Høieste Resolution***), hvorved i Henhold til Lov angaaende Indskrænkning i Brugen af Redskaber til Saltvandsfiskeri af 28de April 1888 § 1 bestemmes, at Brugen af Aalenøter skal være forbudt i efternævnte Fjorde inden Hovaags Herred i Nedenes Amt nemlig: Vesterfjorden indenfor Kjennesund, Isefjærfjorden indenfor Knabusund, samt Frillestad- og Hellekilene.

8 Oktbr. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At de seneste ved Kongelig Resolution af 18de Juni 1884 stadfæstede Vedtægter for Tvedestrands Samlag for Brændevinshandel, samt Udskjænkning af Øl, Vin m. m. i Medfør af Lovene af 3die Mai 1871 og 18de Juni 1884 § 7, samt overensstemmende med Samlagets i Generalforsamling den 1ste August 1889 fattede Beslutning og Tvedestrands Kommunebestyrelses under 14de s. M. afgivne Erklæring stadfæstes — med det til § 13 vedtagne Tillæg — som fremdeles gjældende indtil videre, dog ikke for en længere Tid end 5 Aar, at regne fra 1ste Januar 1890.
2. At det paalægges Amtmanden inden Udgangen af hvert Aars Juni Maaned til Departementet for det Indre at indsende Aftryk eller Afskrift af den aarlige Beretning om Samlagets Virksomhed, Extrakt af sidste Aars Regnskab og Fortegnelse over Samlagets Medlemmer.

8 Oktbr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Approbation paa det i extraordinær Generalforsamling den 4de August 1889 vedtagne Tillæg til § 8 i den ved de Høieste Resolutioner af 11te Februar 1887 og 27de November 1888 approberede Plan for Sigdals gjensidige Brandforsikringsforening, saaledes at Foreningen fremdeles kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder.

8 Oktbr. **Høieste Resolution**, hvorved den af Forstanderskabet for Vaage Sparebank i Møde den 28de December 1888 vedtagne nye Plan for Banken stadfæstes som trædende istedetfor Bankens ældre ved Høieste Resolutioner af 24de Januar 1855 og 16de August 1876 stadfæstede Plan, dog saaledes, at der i Planens § 22 efter Ordene „Lov af 6te Juli 1887 §§ 8 og 9" indskydes „jfr. § 18".

*) Bekjendtgj. 10 Oktbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 26.

Skrivelse fra Justits-Departementet til Amtmanden i Kristians Amt, hvori paa Foranledning meddeles, at Departementet med Amtmanden antager, at der fra det Offentliges Side intet kan være til Hinder for, at en Sorenskriver privat og uden Godtgjørelse afgjør Sager, der af vedkommende Parter ved Voldgift undergives hans Afgjørelse. 8 Oktbr.

Skrivelse fra Kirke-Departementet til Skoledirektøren i Kristiania Stift, hvori Departementet i Anledning af et ifølge Lov af 26de Juni 1889 § 47 stedfundet Valg af en under en Brugsskole hørende Brugsarbeider til Medlem af Skolestyret i vedkommende Skolekommune meddeler, at det antager, at nævnte § 47 Litr. d. ikke er til Hinder for det anførte Valg. Skoleloven af 1860 § 70 har, bemærker Departementet, været forstaaet paa lignende Maade, og den nævnte nye Lov antages med Hensyn til det heromhandlede Spørgsmaal ikke at medføre nogen Forandring. Departementet tilføier, at Brugets Skole nu, som af Skoledirektøren bemærket, selvfølgelig alligevel efter § 47 e. maa repræsenteres i Skolestyret af en af Brugseierne. 9 Oktbr.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til en Foged, hvori udtales, at der synes at være Føie til at lade Skatteauktionsplakater, der omfatte en Flerhed af faste Eiendomme, læse fra Kirkebakkerne i to af vedkommende Nabosogne. 9 Oktbr.

Høieste Resolution[1]), hvorved er bestemt: 11 Oktbr.

1. At de ved Høieste Resolution af 30te Juli 1889 anordnede Lagmandsthing indtil videre bliver at afholde:
   for Kristiania Lagsogn i hver Maaned efter Lagmandens nærmere Fordeling;
   for Smaalenenes Lagsogn en Gang i hver af Maanederne Januar, Februar, April, Juni, August, Oktober, November og December;
   for Akershus Lagsogn en Gang i hver af Maanederne Februar, April, Juni, August, Oktober, November og December;
   for Kristians Lagsogn en Gang i hver af Maanederne Januar, Marts, Juni, September og November.
   for Buskeruds Lagsogn en Gang i hver Maaned undtagen Maanederne April og Juli;
   for Bratsberg Lagsogn en Gang i hver Maaned undtagen i Maanederne Januar og Juli;
   for Nedenes Lagsogn en Gang i hver af Maanederne Februar, April, August og November;

[1]) Vedk. Regjeringsforedrag er indtaget i Deptstid. for 1889 No. 45.

11 Oktbr. for Lister og Mandals Lagsogn en Gang i hver af Maanederne Februar, Juni, September og December;
for Stavanger Lagsogn en Gang i hver af Maanederne Januar, Marts, Mai, Juni, August, Oktober og November;
for Bergens Lagsogn en Gang i hver Maaned;
for Bergenhus Lagsogn en Gang i hver af Maanederne Januar, Marts, April, Juni, August, September, November og December;
for Romsdals Lagsogn en Gang i hver af Maanederne Januar, April, Juni, September og November;
for Hedemarkens Lagsogn en Gang i hver af Maanederne Januar, Februar, April, Juni, August, September og November;
for Trondhjems Lagsogn en Gang i hver Maaned undtagen i August;
for Nordlands Lagsogn en Gang i hver af Maanederne April, Mai, Juni, Juli, August, Oktober og November;
for Tromsø Lagsogn en Gang i hver af Maanederne Januar, Mai, Juli, September og November;
for Finmarkens Lagsogn en Gang i hver af Maanederne Marts eller April og August eller September, —
dog saaledes, at de for Januar Maaned anordnede Thinge i 1890 ikke blive at afholde udenfor Kristiania og Bergens Lagsogne.

2. At Lagmanden bemyndiges til at fastsætte den nærmere Tid for Lagmandsthingenes Holdelse.
3. At Tid og Sted for Lagmandsthingene bliver — foruden ved Indrykkelse i Kundgjørelsestidende — at bekjendtgjøre ved Læsning fra samtlige Kirkebakker inden Lagsognet og ved Opslag paa dertil skikkede Steder efter Lagmandens Bestemmelse.

11 Oktbr. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At det til Kinns Jordemoderdistrikt i Nordre Bergenhus Amt hørende Eikefjords Sogn samt Gaardene Leversund, Grøf, Hopen, Osen og Svardal af Svanø Sogn skal fraskilles dette Distrikt og danne et eget Jordemoderdistrikt under Navn af „Eikefjords Jordemoderdistrikt."
2. At Approbation i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 §§ 39 og 50 meddeles paa de af Kinns Herredsstyrelse og Nordre Bergenhus Amtsformandskab henholdsvis under 13de Juni og 3die Juli 1889 fattede Beslutninger om Bevilgning af den i Anledning af Omreguleringen fornødne Lønning.

Høieste Resolution, hvorved er bestemt: 11 Oktbr.

1. At de ved Høieste Resolution seneſt af 12te September 1884 stadfæstede Vedtægter for Lillesands Samlag for Brændevinshandel samt Udskjænkning af Øl, Vin m. v. i Medhold af Lovene af 3die Mai 1871 og 18de Juni 1884 § 7 samt overensstemmende med Samlagets i Generalforsamling den 24de Juli 1889 fattede Beslutning og Lillesands Kommunebestyrelses under 11te September næstefter afgivne Erklæring stadfæstes som fremdeles gjældende indtil videre, dog ikke for en længere Tid end 5 Aar, at regne fra 1ste Januar 1890.
2. At det paalægges Amtmanden inden Udgangen af hvert Aars Juni Maaned til Departementet for det Indre at indsende Aftryk eller Afskrift af den aarlige Beretning om Samlagets Virksomhed, Extrakt af sidste Aars Regnskab og Fortegnelse over Samlagets Medlemmer.

Høieste Resolution, hvorved den af Forstanderskabet for Birkenes Sogns Sparebank i Møder den 25de August 1888 og 26de Januar 1889 vedtagne nye Plan for Banken stadfæstes som trædende istedetfor Bankens ældre ved Høieste Resolution af 12te Mai 1860 stadfæstede Plan, dog saaledes, at der i Planens § 22 efter Ordene „Lov af 6te Juli 1887 §§ 8 og 9" indskydes „jfr. § 18." 11 Oktbr.

Konvention

angaaende Udvexling af Postanvisninger mellem Kongeriget Norge og det Forenede Kongerige Storbritannien og Irland.

Artikel I.

Udvexling af Postanvisninger.

Mellem Kongeriget Norge og det Forenede Kongerige Storbritannien og Irland skal der foregaa en regelmæssig Udvexling af Postanvisninger.

Artikel II.

Udvexlingskontorer.

1. Postanvisningsudvexlingen

Convention

$\frac{12}{17}$ Oktbr.

for an exchange of Money Orders between the Kingdom of Norway and the United Kingdom of Great Britain and Ireland.

Article I.

Exchange of Money Orders.

Between the Kingdom of Norway and the United Kingdom of Great Britain and Ireland there shall be a regular exchange of Money Orders.

Article II.

Offices of Exchange.

1. The Money Order Ser-

12/17 Oktbr.

mellem de to Lande skal foregaa udelukkende gjennem Udvexlingskontorer.

2. Udvexlingskontoret paa Kongeriget Norges Side skal være Kristiania Omkarteringskontor og paa det Forenede Kongeriges Side London.

Artikel III.

Maximumsbeløb for Postanvisninger.

Det høieste Beløb, for hvilket en Postanvisning kan trækkes i Norge paa det Forenede Kongerige, skal være et Hundrede en og otti (181) Kroner tyve (20) Øre, og det høieste Beløb, for hvilket en Postanvisning kan trækkes i det Forenede Kongerige paa Norge, skal være £ 10 Sterling.

Artikel IV.

Udbetaling i Guldmynt.

Udbetalingen skal i hvert Land foregaa i Guldmynt eller dennes tilsvarende Værdi i Landets gangbare Mynt.

Artikel V.

Gebyr.

1. Den norske og den britiske Poststyrelse skulle hver for sig kunne til enhver Tid bestemme Satserne for det Gebyr, der skal betales for de Postanvisninger, som vedkommende Land udsteder.

2. Dette Gebyr skal tilfalde Udstedelseslandet; men det norske Postvæsen skal betale til det bri-

vice between the two Countries shall be performed exclusively by means of Offices of Exchange.

2. The Office of Exchange, on the part of the Kingdom of Norway, shall be that of Kristiania, and on the part of the United Kingdom that of London.

Article III.

Maximum amount of Orders.

The maximum amount for which a Money Order may be drawn in Norway upon the United Kingdom shall be one hundred and eighty one (181) Kroner twenty (20) Øre, and the maximum amount for which a Money Order may be drawn in the United Kingdom on Norway shall be £ 10 sterling.

Article IV.

Payment in Gold Coin.

Payment, in either Country, shall be made in gold coin or its equivalent in the currency of such Country.

Article V.

Commission.

1. The Norwegian and British Post Offices shall each have power to fix from time to time the rates of commission to be charged on all Money Orders they may respectively issue.

2. The commission so charged shall belong to the Country of issue; but the Nor-

tiske Postvæsen en halv Procent af Beløbet af Postanvisninger, udstedte i Norge paa det Forenede Kongerige, og det britiske Postvæsen skal betale et lignende Beløb af Postanvisninger, udstedte i det Forenede Kongerige paa Norge.

3. Denne Betaling skal beregnes efter Totalsummerne i de Fortegnelser (A), som i Løbet af hver Maaned udvexles mellem de to Lande.

Artikel VI.

Myntreduktion.

1. Konverteringen af de to Landes Mynt skal ske overensstemmende med Middelkursen, som man er kommet overens om at ansætte til 18 Kroner 12 Øre for £ 1 Sterling.

2. De to Poststyrelser ere dog bemyndigede til efter fælles Overenskomst at bestemme en anden Konverteringskurs, hvis Vexelkursen mellem de to Lande skulde gjøre et saadant Skridt nødvendigt.

3. Der skal ikke tages Hensyn til mindre Beløb end en Penny eller fire Øre.

Artikel VII.

Regler at iagttage ved Postanvisninger.

Ingen Postanvisning skal udstedes, medmindre Afsenderen opgiver det fulde Tilnavn og i det mindste Begyndelsesbogstavet til

wegian Post Office shall pay to be British Post Office one half of one per cent, on the amount of Money Orders issued in Norway and advised to the United Kingdom, and the British Post Office shall make a like payment on the amount of Money Orders issued in the United Kingdom and advised to Norway. 12/17 Oktbr.

3. Such payments shall be calculated on the totals of the Lists (A) exchanged every month by the two Countries.

Article VI.

Rate of Exchange.

1. The conversion of the money of the two Countries shall be in accordance with the average rate of exchange, which, it is agreed, shall be taken at 18 Kroner 12 Øre to the pound sterling.

2. The two Offices are, however, authorized to fix, by common agreement, another rate of conversion, should the course of exchange between the two Countries render such a step neccessary.

3. No account shall be taken of any fraction of a penny or of 4 Øre.

Article VII.

Particulars required for a Money Order.

No Money Order shall be issued unless the remitter furnish, in full, the surname, and at least the initial of one

12/17 Oktbr.

et Fornavn saavel paa Afsenderen som paa Modtageren eller Navnet paa det Firma eller Kompagni, som er Afsender eller Modtager, tilligemed den nøiagtige Adresse paa den Person eller det Firma, til hvem Beløbet skal betales, og Afsenderens Adresse.

christian name both of the remitter and of the payee, or, the name of the firm, or company who are the remitters or the payees, together with the exact address of the person or firm to whom the money is to be paid, and the address of the remitter.

Artikel VIII.

Duplikat-Anvisninger.

1. I Tilfælde af, at en Postanvisning feilsendes eller gaar tabt, skal et Duplikat udstedes af Udvexlingskontoret i Udbetalingslandet paa skriftlig Anmodning af Adressaten, og skal Udvexlingskontoret have Adgang til at opkræve nyt Gebyr, undtagen naar Anvisningen er gaaet tabt under dens Befordring i Posten.

2. Ved Modtagelsen af en saadan Anmodning fra Afsenderen skal der gives Ordre til at standse Udbetalingen af selve Postanvisningen.

Article VIII.

Duplicate Orders.

1. In the event of a Money Order miscarrying or being lost a duplicate shall be granted by the Chief Office of the Country of payment on written application being made by the payee, and such Chief Office shall be authorized to demand a new commission, except when the Order shall have been lost in transmission through the post.

2. On receipt of a similar application from the remitter, instructions shall be given to stop payment of the Money Order.

Artikel IX.

Rettelser af Adressaternes Navne.

Berigtigelser af Feil i Adressaternes Navne skal foretages af Udgangslandets Udvexlingskontor paa Afsenderens Forlangende.

Udvexlingskontoret skal have Adgang til at opkræve et Tillægsgebyr, naar Feilen er bleven bevirket ved feilagtigt Opgivende af Afsenderen.

Article IX.

Alterations in names of payees.

Corrections of errors in the names of payees shall be effected by the Chief Office of the Country of issue at the request of the remitter.

Such Office shall be authorized to charge an additional commission when the error has been caused by erroneous information having been given by the remitter.

Artikel X.

Anvisningers Tilbagebetaling.

Tilbagebetaling af en Anvisning skal ikke i noget Tilfælde finde Sted, forinden Udvexlingskontoret i det Land, hvor Anvisningen skulde udbetales, har bekræftet, at Anvisningen ikke er bleven udbetalt.

Artikel XI.

Ubesørgede Postanvisninger.

Postanvisninger skulle i hvert Land være betalbare i 12 Kalendermaaneder efter Udstedelsesmaaneden.

Alle Postanvisningsbeløb, som ikke ere udbetalte inden Udløbet af nævnte Frist, skulle falde tilbage til og staa til Disposition for Udgangslandets Poststyrelse.

Artikel XII.

Daglige Fortegnelser, Tillægs-Fortegnelser og Intet-Fortegnelser.

1. De to Udvexlingskontorer skulle meddele hinanden daglig de Summer, der ere modtagne i hvert af de to Lande for Udbetaling i det andet. De skulle i dette Øiemed benytte hosføiede Formular A.

2. Beløbene af Postanvisninger, som ere udstedte i Norge til Betaling i det Forenede Kongerige i Maanederne Juni og December hvert Aar, men som ikke fremkomme til Udvexlingskontoret i Kristiania før de første Dage af den følgende Maaned

Article X.

Repayment of Orders.

Repayment of an Order shall not, in any case, be made until it has been ascertained from the Chief Office of the Country where such Order is payable that the Order has not been paid.

Article XI.

Unpaid Money Orders.

Money Orders shall remain payable, in each Country, for twelve calendar months after the month of issue.

The amounts of all Orders not paid before the expiration of that period shall revert to, and be at the disposal of, the Administration of the Country of origin.

Article XII.

Daily Lists, supplementary Lists and blank Lists.

1. The two Offices of Exchange shall communicate to each other, daily, the sums received in each of the two Countries for payment in the other. They shall use, for this purpose, the form of List A annexed.

2. The amounts of Money Orders issued in Norway for payment in the United Kingdom during the months of June and December in each year, and not reaching the Office of Exchange at Kristiania until the earlier days of

12/17 Oktbr.

12/17 Oktbr.

(Juli og Januar), skulle optages i og meddeles Udvexlingskontoret i London paa Tillægsfortegnelser til den ordinære Fortegnelse, daterede den sidste Dag i Udstedelsesmaaneden; lignende Fremgangsmaade skal blive fulgt af Udvexlingskontoret i London, forsaavidt angaar Postanvisninger udstedte i det Forenede Kongerige til Betaling i Norge. Dog skal ingen Tillægsfortegnelse afsendes efter den 16de Juli og 16de Januar.

3. En Intet-Fortegnelse skal sendes, naar der ikke findes Postanvisninger at meddele.

Artikel XIII.

Internationale Nummere og Nummerering af Fortegnelser.

Enhver Postanvisning, indført i Fortegnelserne, skal bære et Nummer, der kaldes „internationalt Nummer", og som for hver Maaned begynder med No. 1. Enhver Fortegnelse skal ligeledes bære et fortløbende Nummer, begyndende hvert Aar med No. 1.

Artikel XIV.

Erkjendelse for Fortegnelser. Duplikater af Fortegnelser.

1. Modtagelsen af enhver Fortegnelse skal gjensidig erkjendes paa den først paafølgende Fortegnelse, der sendes i modsat Retning, og Fortegnelser, som ikke maatte være modtagne, skal opholdelig efterspørges af det Udvexlingskontor, til hvilket de skulde have været sendte.

the following months (July and January), shall be entered and communicated to the Office of Exchange at London on Lists supplementary to the ordinary List dated the last day of the month of actual issue; and a like practice shall be followed by the Office of Exchange at London in regard to Orders issued in the United Kingdom for payment in Norway. But no supplementary List shall be despatched after the 16th of July and the 16th of January.

3. A blank List shall be transmitted when there are no Orders to be advised.

Article XIII.

International numbers and the numbering of Lists.

Every Money Order entered upon the Lists shall bear a number to be called the „International Number", commencing each month with No. 1. Each List also shall bear a serial number commencing each year with No. 1.

Article XIV.

Acknowledgement of Lists. Duplicates of Lists.

1. The receipt of each List shall be acknowledged, on either side, by means of the first subsequent List forwarded in the opposite direction, and the Lists which shall fail to be received shall be immediately applied for by the Office of Exchange to which they should have been sent.

2. Det afsendende Udvexlingskontor skal i saadant Tilfælde uden Ophold oversende det modtagende Udvexlingskontor en Duplikatfortegnelse, der behørig er betegnet som saadan.

Artikel XV.

Fortegnelsernes Granskning.

1. Fortegnelserne skulle omhyggelig granskes af det modtagende Udvexlingskontor og berigtiges, hvis de indeholde aabenbare Feil.

2. Berigtigelsen skal meddeles det afsendende Udvexlingskontor ved Erkjendelsen af Modtagelsen af den Fortegnelse, hvori Rettelserne ere blevne foretagne.

3. Hvis Fortegnelsen skulde vise andre Uregelmæssigheder, skal det modtagende Udvexlingskontor begjære en Forklaring af det afsendende Udvexlingskontor, som skal afgive saadan Forklaring saa hurtig som muligt.

4. I Mellemtiden kan der udsættes med Udfærdigelsen af de indenrigske Postanvisninger, hvilke Opgaverne i den feilagtige Fortegnelse vedkomme.

Artikel XVI.

Udfærdigelse af indenrigske Postanvisninger.

Saasnart Fortegnelserne ankomme til det modtagende Udvexlingskontor, skal dette Kontor udfærdige indenrigske Anvisninger til de i Fortegnelserne opgivne Adressater for de opgivne Beløb

2. The despatching Office of Exchange shall, in such case, transmit without delay to the receiving Office of Exchange a duplicate List duly certified as such. 12/17 Oktbr.

Article XV.

Verification of Lists.

1. The Lists shall be carefully verified by the Office of Exchange to which they are sent; and, when they contain manifest errors, shall be corrected.

2. The corrections shall be communicated to the despatching Office of Exchange in the acknowledgement of the receipt of the List in which the corrections are made.

3. When the List shall disclose other irregularities, the receiving Office of Exchange shall require an explanation from the despatching Office of Exchange, which shall give such explanation with as little delay as possible.

4. In the meantime, the issue of internal money Orders, relating to the entries on the Lists found to be irregular, may be suspended.

Article XVI.

Internal Money Orders to be prepared.

As soon as the Lists shall have reached the receiving Office of Exchange, that Office shall prepare internal Money Orders in favour of the payees for the amounts specified in

12/17 Oktbr.

og skal afsende dem til Adressaterne eller til det udbetalende Kontor i Overensstemmelse med de Bestemmelser, der i hvert Land gjælde for Udbetalingen af Postanvisninger.

Artikel XVII.

Specialopgaver.

Ved Udløbet af hver Maaned skal hvert Udvexlingskontor affatte:

1. En Specialopgave (Blanket B), udvisende Totalbeløbet af hver Fortegnelse modtaget fra det andet Udvexlingskontor og dateret i den Maaned.

2. En Opgave (Blanket C) over alle de Anvisninger, som det i Maanedens Løb er bleven bemyndiget til at tilbagebetale Afsenderne.

3. En Fortegnelse (Blanket D) over alle de Anvisninger, som (i Løbet af den Maaned) have ophørt at være betalbare i Henhold til Bestemmelserne i Art. XI.

Disse Specialopgaver skulle sendes det andet Udvexlingskontor, som skal gjennemgaa dem og erkjende Modtagelsen af dem, meddelende det afsendende Udvexlingskontor de Forandringer, som det maatte have fundet fornødent at foretage deri.

Artikel XVIII.

Generalafregning.

De i Artikel XVII nævnte Specialopgaver B, C og D skulle for hver Maaned af den norske Poststyrelse optages i en Generalthe Lists, and shall forward them to the payees, or to the paying Offices, in conformity with the arrangements existing in each Country for regulating the payment of Money Orders.

Article XVII.

Detailed Statements.

At the end of every month each Office of Exchange shall prepare:

1. A detailed statement (pattern B) showing the total of each List received from the other Office of Exchange and dated in that month.

2. A statement (pattern C) showing the particulars of all Orders which it has been authorized to repay to the remitters during the month.

3. A List (pattern D) furnishing the details of all Orders which (during the month) have ceased to be payable under the provisions of Art. XI.

These detailed Statements shall be sent to the other Office of Exchange, which shall verify them and acknowledge its acceptance of them, communicating to the despatching Office of Exchange any alterations which it may have been found necessary to make therein.

Article XVIII.

General Account.

The detailed statements B, C and D mentioned in Article XVII shall be incorporated every month, by the Norwegian

afregning, udvisende Resultatet af Udvexlingen af Postanvisninger mellem det Forenede Kongerige og Norge.

Denne Generalafregning, som skal affattes i Overensstemmelse med vedføiede Schema E, skal af den norske Poststyrelse i to Exemplarer oversendes til den britiske Poststyrelse, som skal tilbagesende det ene Exemplar behørigen vedtaget.

Post Office, in a General Account intended to show the result of the exchange of Money Orders between the United Kingdom and Norway. 12/17 Oktbr.

This General Account which shall be in conformity with Form E annexed, shall be transmitted, in duplicate, by the Norwegian Post Office to the British Post Office, which shall return one copy of the account duly accepted.

Artikel XIX.

Betaling af Balancen.

1. Naar det norske Postvæsen har at betale til det britiske Postvæsen Balancen af Generalafregningen, skal det betale denne Balance paa samme Tid, som det sender Generalafregningen; lignende Fremgangsmaade skal, hvis Balancen er i Norges Favør, følges af det britiske Postvæsen, naar det tilbagesender Duplikatet af den vedtagne Generalafregning.

2. Betalingen skal ske i Kristiania, naar den er i Norges Kredit, og i London, naar den er i det Forenede Kongeriges Kredit, samt altid i det Lands Mynt, til hvilket Betaling sker.

3. Skulde i noget Tilfælde det ene Postvæsen erholde tilgode af det andet for udbetalte Postanvisninger et Beløb af mere end 20 000 Kroner eller £ 1100, skal det tilgodehavende Postvæsen være berettiget til at forlange en Betaling paa Konto af indtil tre Fjerdedele af Fordringen. I saa-

Article XIX.

Payment of Balance.

1. When the Norwegian Post Office has to pay to the British Post Office the balance of the General Account, it shall pay such balance at the same time that it sends the General Account; and a similar course shall be followed by the British Office, should the balance be in favour of Norway, when it returns the duplicate of the General Account accepted.

2. The payment shall be made at Kristiania, when it is to the credit of Norway, and at London when it is to the credit of the United Kingdom; and always in the money of the country to which payment is made.

3. Should, on any occasion, one of the Post Offices be creditor of the other for paid Money Orders, amounting to a total exceeding 20 000 Kroner or £ 1 100, the creditor Office shall have the rigth to require a payment on account, which may amount to three-

12/17 Oktbr. dant Tilfælde skal Betaling uopholdelig finde Sted.

Artikel XX.

Tillægsbestemmelser.

1. Hvert Lands Poststyrelse skal være bemyndiget til at fastsætte Tillægsbestemmelser (der dog ikke maa stride mod foranstaaende) til større Sikkerhed mod Bedragerier eller til Lettelse af Systemet i dets Almindelighed.

2. Alle saadanne Tillægsbestemmelser maa dog meddeles det andet Lands Poststyrelse.

Artikel XXI.

Rettighed til at forøge Gebyret eller til at indstille Udstedelsen af Anvisninger.

Skulde det nogen Gang vise sig, at Postanvisninger benyttes af Handelsmænd eller andre Personer i Norge eller i det Forenede Kongerige til Oversendelse af større Pengebeløb, skal den norske eller den britiske Poststyrelse — efter Omstændighederne — have Ret til at forøge Gebyret og endog til at indstille Udfærdigelsen af Postanvisninger.

Artikel XXII.

Konventionens Ikrafttræden og Varighed.

Denne Konvention skal træde i Kraft den 1ste November 1889 og skal ophøre at gjælde efter 6

fourths of the sum of the debt. In such case the payment shall be made immediately.

Article XX.

Additional rules.

1. The Postal Administration in each Country shall be authorized to adopt any additional rules (if not repugnant to the foregoing), for the greater security against fraud, or for the better working of the system generally.

2. All such additional rules, however, must be communicated to the Postal Administration of the other Country.

Article XXI.

Power to increase Commission, or to suspend issue of Orders.

Should it appear, at any time, that Money Orders are used by mercantile men or other persons in Norway, or in the United Kingdom, for the transmission of large sums of money, the Norwegian or British Office, as the case may be, shall have power to increase the Commission, and even to suspend the issue of Money Orders.

Article XXII.

Commencement and termination of Convention.

This Convention shall come into operation on the 1st day of November 1889 and shall

Kalendermaaneders Opsigelse fra en af Parterne.

Udfærdiget in duplo og undersfrevet i Kristiania den 12te Dag i Oktober 1889 og i London den 17de Dag i Oktober 1889.

Johan Thorne.

Thb. Heyerdahl.

be terminable on a notice, by either party, of six calendar months. 12/17 Oktbr.

Done in Duplicate and signed in Kristiania on the 12th day of October 1889, and in London on the 17th day of October 1889.

Henry Cecil Raikes.

Skrivelse fra Kirke-Departementet til Direktøren for Kunst- og Haandværksskolen, hvorved Departementet i Henhold til § 2 i den ved kongelig Resolution af 23de Juni 1888 approberede Plan for Kunst- og Haandværksskolen approberer efterstaaende Udkast til specificeret Undervisningsplan for nævnte Skole: 12 Oktbr.

Plan

for Undervisningen ved den kongl. Kunst- og Haandværksskole i Kristiania.

1. Frihaandstegning, 1ste Trin: Tegning efter Forlæggeblade uden Skygge. Forsaavidt Elevens Standpunkt gjør det fornødent, begyndes med retliniede Figurer, fra hvilke i ethvert Fald snarest mulig gaaes over til krumliniede eller sammensatte ornamentale Former (Blad- og Kalkformer), og fortsættes i en med udelukkende Hensyn til Elevens Fremskridt fortsat Rækkefølge, indtil han formaar nogenlunde korrekt at gjengive et mere udviklet Ornament.

   Eleverne behøver ingen Forkundskaber.

2. Frihaandstegning, 2det Trin: Tegning efter Legemer:

   A. 1. enkle, af plane Flader begrænsede, Legemer (Kubus, Prisme og Pyramide);
   2. vanskeligere, af saavel rette som krumme Flader begrænsede, Legemer;
   3. Sammenstilling af flere Legemer.

   Forud for Tegningen gaar en Forklaring af Perspektivets Hovedregler samt deres Anvendelse i det foreliggende Tilfælde. Til Klargjørelse af de saaledes indøvede perspektiviske Reglers praktiske Nytte gaaes over til

   4. Modeller hentede fra det praktiske Liv (Stuhlmanns

12 Oktbr. Modeller, Vaseformer o. l.) — alt uden Skygge, idet de ikke synlige Linier punkteres.

Eleverne maa have gjennemgaaet 1.

3. B. Tegning med Skygge efter stereometriske Legemer, ornamentale og andre Afstøbninger i Relief samt Dyremasker.

Eleverne maa have gjennemgaaet 1 og 2.

4. Frihaandstegning, 3die Trin:

A. Tegning med Skygning efter Masker og Afstøbninger af Hænder og Fødder, Buster og hele Figurer. Anatomisk Tegning efter Kranier, Skelet og Muskelmand.

Eleverne maa have gjennemgaaet 1, 2 og 3.

5. B. Tegning efter levende Model.

Eleverne maa have gjennemgaaet 1, 2, 3 og 4.

6. Konstruktionstegning, 1ste Trin:

A. Øvelse i Brug af Tegneapparater ag Optrækning. Plangeometrisk Tegning til og med Keglesnitslinier, Spiraler og Cykloider.

B. Projektionslærens almindelige Grundsætninger, Projektion af Legemer, begrænsede af plane og krumme Flader.

C. Snit og Udfoldninger.

D. Skyggetegning.

Eleverne maa have gjennemgaaet 1.

7. E. Perspektivtegning.

Eleverne maa have gjennemgaaet 1 samt 6, A og B.

8. Konstruktionstegning, 2det Trin:

A. Deskriptiv Geometri: Tegning efter Holst og Johannesens, Brochs samt Leroys Lærebøger med Anvendelsen paa Skyggelæren.

Eleverne maa have gjennemgaaet 1 og 6.

9, B. Maskintegning:

1. De enkelte Maskindeles Konstruktion.
2. Opmaaling af Modeller og Maskiner samt Konstruktion af sammensatte Maskiner efter Skisser og Opgaver.

Eleverne maa have gjennemgaaet 1, 6 og 20.

10 Ornamenttegning:

A. Elementær Ornamentlære: Skelettet og almindelig Bygning af Ornamentet uden Hensyn til Stilperioder.

Eleverne maa have gjennemgaaet 1 og 6.

11. B. Stiliseren af Planter.

C. Anvendt Ornamentlære: Anvendelse af Ornamentiken i de forskjellige Stilperioder under Hensyn til de forskjellige Fag.

Eleverne maa have gjennemgaaet 1, 2, 3, 4, 6 og 10.

12. Modellering i Ler og Vox:

A. Kopieren af ornamentale og andre Afstøbninger i Relief samt Masker.

B. Modellering i Relief efter fritstaaende Gjenstande.

C. Modellering efter grafiske Fremstillinger. 12 Oktbr.
Eleverne maa have gjennemgaaet 1 og 2.

13. D. Modellering efter levende Model.
Eleverne maa have gjennemgaaet 1, 2 og 12.

14. E. Modelleren efter egne Kompositioner.
Eleverne maa have gjennemgaaet 1, 2, 10, 11, 12 og 13.
I Forbindelse med Undervisningen i Modellering bibringes Eleverne Øvelse i at tage Form samt i Støbning i Gibs.

15. Bygningstegning:
A. Elementær Bygningslære: a. Murkonstruktioner; b. Tømmerkonstruktioner; c. enkle Jernkonstruktioner; d. Indredningsarbeider.
B. Løsning af Opgaver i ovennævnte Fag.
Hertil Foredrag over Bygningskonstruktion og Materiallære samt Fasthedslæren anvendt paa Bygningskonstruktioner.
Eleverne maa have gjennemgaaet 1, 6 og 20.

16. C. Arkitektonisk Stillære: Gjennemgaaelsen af Stil- og Proportionslæren.
Eleverne maa have gjennemgaaet 1, 6, 10, 15 og 20.

17. Fagtegning for Haandværkere. Faglig Undervisning i Haandværk og Kunsthaandværk.
A. Opmaaling og Tegning efter Modeller og Forlæggeblade af Gjenstande inden Elevens Haandværk.
Eleverne maa have gjennemgaaet 1, 6 og i Regelen 10.

18. B. Selvstændig Komposition af Gjenstande inden Elevens Fag med Udførelse af Arbeids- og Detaljetegninger.
Eleverne maa have gjennemgaaet 1, 2, 3, 4, 6, 10, 11 og 17. Elever, hvis Haandværk betinger Kjendskab til plastisk Ornamentik, maa tillige have gjennemgaaet 12.

19. Dekorativt Maleri.
A. 1. Malen efter Dekorationsdele i Gibs eller andet Materiale med særligt Hensyn til Behandlingen af Lys og Skygge.
2. Malen efter farvige Dekorationsdele i Akvarel, Lim, Tempera og Olje.
3. Mindre Opgaver, hvor Grundformen er given.
4. Malen efter Naturgjenstande, der finder Anvendelse i Dekorationen.
Eleverne maa have gjennemgaaet 1, 2, 3, 6, 7 og 10.
B. 1. Opgaver over samlede Dekorationer, hvor Grundformen er given — udført i Akvarel med Maalestok.
2. Udførelse i naturlig Størrelse efter egne Akvarelskisser.

12 Oktbr. Eleverne maa have gjennemgaaet 1, 2, 3, 4, 6, 7, 10, 11 og 19.

20. Arithmetik og Geometri.

A. Regning: til og med Uddragning af Kvadratrødder (tildels Kubikrødder).

B. Bogstavregning: til og med Løsning af 1ste Grads Ligninger med 1 Ubekjendt.

C. Plangeometri: Dens Elementer og praktiske Anvendelse til Beregning af Triangler, Polygoner og Cirkler.

D. Stereometri: Beregning af de almindelige geometriske Legemer.

Eleverne behøver ingen Forkundskaber.

12 Oktbr. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Finants-Departementet, hvori paa Foranledning udtales, at der ikke antages lovmedholdelig at kunne opkræves Gebyr for Opsigelse af Handelsbrev paa Landet[1]).

[1]) L. 26 Mai 1866 § 4 smlgn. Sportell. 13 Septbr 1830 § 173.

14 Oktbr. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Amtmanden i Stavanger Amt, foranlediget ved Ansøgning fra en Enkemand om Eftergivelse af de Statskassen tilkommende Sportler for den paabegyndte Skiftebehandling af hans og afdøde Hustrus Fællesbo, som han havde forlangt extraderet, — i hvilken Anledning Departementet meddeler, at da Boet er fallit og der saaledes Intet er at skifte mellem den længstlevende Ægtefælle og den først afdødes Børn, og da Registrering i Boet alene er afholdt ved en Misforstaaelse af Enkemanden og Lensmanden, antages det, at den paabegyndte Skiftebehandling bør indstilles og at der ikke bør tilberegnes Statskassen Sportler for Skifterettens Besatning med Boet.

14 Oktbr. **Skrivelse** fra Indre-Departementet til Amtmanden i Nordre Trondhjems Amt, hvori paa Forespørgsel meddeles, at Departementet er enigt med Amtmanden i, at en Formand, som under sin Funktionstid er bleven beskikket til nogen af de i Formandskabslovens § 5 nævnte Stillinger, eller som, før Loven af 26de Juni 1889 traadte i Kraft, er valgt som Herredskasserer, maa udtræde af Formandskabet.

15 Oktbr. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At Veo og Vestnes Jordemoderdistrikter i Romsdals Amt omreguleres saaledes, at det til førstnævnte Distrikt hørende Vaagstrandens Sogn og det til Vestnes Distrikt hørende Sylte Sogn samt Gaardene Gjermundnæs, Legernæs,

Vike, Krogset, Brastad og Stenødegaard af Vestnes Sogn op- 15 Oktbr.
rettes til et eget Jordemoderdistrikt.

2. At Approbation i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 §§ 39 og 50 meddeles paa de af Veø og Vestnes Herredsstyrelser og Romsdals Amtsformandskab henholdsvis under 2den Februar og 22de Mai 1889 fattede Beslutninger om Bevilgning af den i Anledning af Omreguleringen fornødne Lønning.

Høieste Resolution, hvorved er bestemt: 15 Oktbr.

1. At Buds Jordemoderdistrikt i Romsdals Amt omreguleres til 2 Distrikter, saaledes at Buds Sogn og Fiskeværet Vigene samt Gaardene Herskarstøl, Rambjørg, Skarset og Venaas af Hustad Sogn skal udgjøre det ene og den øvrige Del af Hustad Sogn det andet Jordemoderdistrikt.
2. At Approbation i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 §§ 39 og 50 meddeles paa de af Buds Herredsstyrelse og Romsdals Amtsformandskab henholdsvis under 14de December 1888 og 22de Mai 1889 fattede Beslutninger om Bevilgning af den i Anledning af Omreguleringen fornødne Lønning.

Skrivelse fra Justits-Departementet til Amtmanden i Fin- 15 Oktbr.
markens Amt, hvori Departementet i Anledning af Forespørgsel fra en Distriktslæge meddeler, at en Embedslæge, der bliver bekjendt med, at nogen som sindssyg holdes indelukket eller under Bevogtning i sit Hjem eller hos Slægtninger eller andre, maa være saavel berettiget som forpligtet til at undersøge, hvorvidt der foreligger Mislighed med Hensyn til Behandlingen af den Sindssyge, selv om Vedkommende undlader at afgive den ved Lov af 17de August 1848 § 15 paabudte Anmeldelse, jfr. samme Lovs § 16. Hvor ofte Tilsynsreiser til saadanne Sindssyge fra Embedslægens Side skal foretages, maa bero paa dennes Skjøn og afhænge af Forholdene, hvorved Departementet bemærker, at nogen Analogi i saa Henseende ikke kan udledes af Indre-Departementets Cirkulære af 12te April 1870 om, at de for Amtskommunens Regning forpleiede Sindssyge bør tilsees af vedkommende Distriktslæge mindst en Gang om Aaret. Med Hensyn til Udgifterne henviser Departementet til Indre-Departementets i den almindelige Lovsamling og i norsk Medicinallovgivning indtagne Skrivelse af 20de November 1848.

Skrivelse fra Medicinaldirektøren til Amtmanden i Søndre 15 Oktbr.
Trondhjems Amt, hvori paa Foranledning udtales, at det er nødvendigt for Medicinalstyrelsen altid at have Besked om, hvem der driver et Apothek, hvorfor enhver, der overtager et Apothek

15 Oktbr. eller fratræder sammes Drift, snareſt muligt derom bør afgive Indberetning gjennem vedkommende Embedslæge.

17 Oktbr. **Skrivelse** fra Kirke-Departementet til Kriſtianſands Stiftsdirektion, hvori Departementet efter at være gjort opmærkſom paa, at dets Udtalelſe i Skrivelſe til Stiftsdirektionen af 14de Mai 1889 (indtaget i Lovtidenden) angaaende Benyttelſe af Landsmaalet i Folkeſkolen kan misforſtaaes, idet der direkte intet er udtalt om, hvem der har at afgjøre, hvorvidt det af Lærerne brugte Sprog er Barnets eget Taleſprog, — meddeler, at det antager, at Skolekommiſſionen er rette Vedkommende til at træffe Afgjørelſe i heromhandlede Henſeende, ſamt at der ved den nye Skolelov ingen Forandring er indtraadt i dette Forhold.

17 Oktbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, foranlediget ved Foreſpørgſel fra en Fattigkommiſſion om, hvorvidt Fordelingen af Lægdshold inden Fattigdiſtriktet ſkal foretages med Matrikulen eller Formues- og Næringsſkatten ſom Grundlag, — i hvilken Anledning Departementet udtaler, at Lov om Landkommunernes Skatteveſen af 15de April 1882 ikke antages at have gjort anden Forandring i de tidligere Beſtemmelſer angaaende Lægdsholdets Fordeling, end at denne nu ganſke er overladt Fattigkommiſſionen, medens Ligningskommiſſionen efter Fattigloven for Landet af 6te Juni 1863 § 47 c havde at beſtemme, hvilke Gaarde der ſkulde yde Lægd, og hvormeget hver af diſſe ſkulde bære. Ligeſom tidligere antages ſaaledes den eneſte Indſkrænkning i den Fattigkommiſſionen nu tilkommende Myndighed til at fordele Lægdsholdet at være den, at Lægd alene kan indlægges paa „Gaarde", altſaa at kun Eiere eller Brugere af Gaarde, hvormed antages at maatte forſtaaes bebyggede og bebyggede Gaarde, kunne tildeles Lægdshold. Med denne Indſkrænkning antages Fattigkommiſſionen derimod at have fuld Raadighed til at fordele Lægdsholdet, ſom den under Henſyn til ſaavel vedkommende Skatteyders ſom Lægdslemmets Tarv finder paſſende, idet den alene har at paaſe, at det vedkommende Gaard tildelte Lægdshold ſaavidt muligt ſtaar i et rimeligt Forhold til den Gaardens Eier eller Bruger iligne Skat, medens det i Diſtriktet benyttede Skattefundament — Matrikulen, Formue og Indtægt — antages i den omhandlede Henſeende at være uden Betydning.

18 Oktbr. **Høieſte Reſolution***), hvorved den ved Kongelig Reſolution af 20de September 1879 for Stavanger Amt faſtſatte Tid,

*) Bekjendtgj. 1 Novbr. i Lovt. 1ſte Afd. No. 27.

hvori det er forbudt at fange, faldbyde, sælge, kjøbe eller modtage Hummer, nemlig fra 8de Juli til Aarets Udgang, indtil videre udvides til Tiden fra 1ste Juli til Aarets Udgang, 17 Oktbr.

Høieste Resolution, hvorved er bestemt, at Gudstjenesterne i Koperviks Præstegjæld under Karmsund Provsti i Kristiansands Stift fordeles saaledes mellem Præstegjældets 2 Sogne Kopervik og Aakre, at der i hver af Kirkerne holdes Gudstjeneste hveranden Søn- og Helligdag, dog saa, at Gudstjenesterne paa første Dag af de store Høitider afholdes vexelvis i begge Sogne. 18 Oktbr.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det ved Testamente af 28de Januar 1887 oprettede „Kjøbmand Johan Henrik Langes Legat" for værdige Trængende af borgerlig Stand i Fredrikshald og paa de for dette Legat udfærdigede Statuter. 18 Oktbr.

Skrivelse fra Justits-Departementet til Amtmanden i Jarlsberg og Larviks Amt, hvori Departementet — i Anledning af opstaaet Spørgsmaal om Forstaaelsen af § 10 i Lov om Skibsmandskabers Mønstring af 29de Juni 1888 — med Forsvars-Departementet henholder sig til en af Generalkrigskommissæren afgiven Erklæring, hvorefter vedkommende Retsbetjent, naar Thingsvidne forlanges optaget i Anledning af, at nogen af de paa et norsk Skibs Bemandingsliste opførte Personer under Reisen er afgaaet ved Døden, antages at være forpligtet til at efterkomme Begjæringen, uanseet om den Afdøde var norsk eller fremmed Lands Undersaat. 19 Oktbr.

Skrivelse fra Udenrigsministeren til Indredepartementet, hvorved meddeles, at den Argentinske Republik fra 1ste Decbr. 1889 vil tiltræde den internationale Konvention om Udvexling af Værdibreve. 21 Oktbr.

Cirkulære fra Kirkedepartementet til Geistligheden: 21 Oktbr.

Under 14de Februar 1889 er der efter underdanigst Foredrag af dette Departement naadigst udfærdiget følgende Kongelige Anordning om Indførelse af en ny Alterbog for den norske Kirke:[1])

— — — — — (indtaget foran Side 19) — — — — —.

Hvilket herved meddeles til Efterretning og Jagttagelse, idet Opmærksomheden særlig henledes paa, at Anordningen træder i Kraft fra næste Kirkeaars Begyndelse, den 1ste December dette Aar.

— — — — — — — — — — — — — — — —

[1]) Alterbogen er indtaget som Anhang ved Slutningen af denne Aargang.

21 Oktbr. De til Kirkerne fornødne Exemplarer af Alterbogen er forudsat at maatte bekostes af hver Kirke selv.

Forøvrigt skal Departementet — foruden nogle kortfattede Oplysninger om den nye Alterbogs Tilblivelse — hidsætte endel Bemærkninger til mulig Veiledning ved Gjennemførelsen af den trufne Foranstaltning og Anvendelsen af Alterbogens Bestemmelser.

Spørgsmaalet om en Revision af vor Kirkes rituelle Bestemmelser blev, som bekjendt, efter i længere Tid at have været Gjenstand for kirkelig Diskussion, for et Par Aar siden optaget til Bearbeidelse af Kirkestyrelsen med Bistand af indsigtsfulde Mænd i forskjellige Stillinger. En til Sagens Behandling nedsat Komite afgav i Aarene 1887 og 1888 to „Udkast til en revideret Form for de almindeligste kirkelige Handlinger" (det første ledsaget af Motiver), hvilke Udkast blev gjort tilgjængelige for Almenheden gjennem Trykken og undergivne Bedømmelse af Rigets Biskoper og det theologiske Fakultet, ligesom ogsaa Landets hele Geistlighed blev givet særlig Anledning til at udtale sig om det sidste af disse Udkast ved Departementets Cirkulære af 8de Mai 1888. De over Komiteens Arbeider afgivne Erklæringer foranledigede den til i forskjellige Punkter at ændre sit Udkast, der forøvrigt senere udvidedes til at omfatte foruden Ritualer for samtlige forekommende kirkelige Handlinger endvidere Ritualer for Gudstjenesten. Efter yderligere Overveielser og Forhandlinger i Slutningen af 1888 og Begyndelsen af indeværende Aar afgav Komiteen det endelige Udkast, der med en uvæsentlig Afvigelse blev indstillet af Departementet til naadigst Bifald og stadfæstet ved den ovenfor indtagne kongelige Anordning. De Mænds Navne, der har bistaaet Kirkestyrelsen ved Sagens Behandling, er anførte i Anordningen, og Departementets underdanigste Foredrag, der ligger til Grund for Anordningen, og hvori der udførlig er gjort Rede for de førte Forhandlinger, de afgivne Udkast (med Motiver) paa disses forskjellige Stadier og de fremkomne Udtalelser, vil findes indtaget i „Departementstidenden".[1])

Det vil af den nye Alterbogs eget Indhold formentlig tilstrækkelig tydelig fremgaa, at dens Øiemed alene har været at give nye og fuldstændige rituelle Forskrifter for Gudstjenesterne og de kirkelige Handlinger (altsaa en „Kirkehaandbog"), medens det gamle Kirkerituals Bestemmelser forøvrigt er uberørte og altsaa bliver staaende ved Magt, forsaavidt de endnu er gjældende. Dette bliver navnlig Tilfældet med de Dele af det ældre Ritual, der er af den Art, at de ikke kan forandres uden ved ny Lov. Saadanne findes spredte om paa forskjellige Steder i Ritualet, saaledes i 2det Kapitel (om Daaben), 5te Kapitel (om Nadveren), 8de Kapitel (om Ægteskab) og 9de Kapitel (om Lig og Begravelse).

[1]) No. 35—46 og 49—52 for 1889.

Med Hensyn til de i Alterbogen optagne Ritualer for Høi- 21 Oktbr.
messe-Gudstjenesten bemærkes, at Ritualet Litr. A. („Den fuldstændigere Form") er den Høimesse-Liturgi, som ved Kongelig Resolution af 8de Januar 1887 er tilladt benyttet i de Sognemenigheder, hvor Beslutning om denne Liturgis Indførelse bliver fattet ved Afstemning af Menighedens Husfædre (jfr. den Kongelige Anordnings Post II), medens Litr. B. („Den kortere Form") er den Høimesse-Liturgi, som ifølge det gamle Ritual med senere Tillægsbestemmelser hidtil har været brugt i de øvrige Sognemenigheder. I begge Ritualer er der dog, som det vil sees, foretaget en Del mindre væsentlige Ændringer. I det fuldstændigere er saaledes ved Siden af den tidligere Form for Syndsbekjendelsen optaget en ny, i mere enkle Udtryk affattet Syndsbekjendelse, saa at der haves Valg mellem to Former. Derhos er det tilføiet, at der til Klokkerens Udgangsbøn kan, hvor Menigheden ønsker det, føies Fadervor. I det kortere Ritual er der navnlig givet Adgang til at læse det gamle Evangelium fra Alteret før Prædiken ogsaa paa almindelige Søndage. Dette kortere Ritual er selvfølgelig det, som herefter udelukkende og uden Tillempninger efter tidligere lokale Sædvaner eller lignende bliver at benytte overalt, hvor ikke det fuldstændigere Ritual frivillig er eller bliver antaget. I denne Forbindelse skal man gjøre opmærksom paa, at det har været en Forudsætning, at de ved den gamle Alterbog anordnede Nytaarsdags- og Allehelgensdagsbønner, hvor de endnu maatte være i Brug, skal bortfalde.

I Anledning af Bestemmelsen om, at Vor Herres Jesu Kristi Lidelseshistorie for Fremtiden ved Gudtjenesten skal læses med den hellige Skrifts egne Ord i de tre dertil bestemte Texter af Evangelierne istedetfor som hidtil efter den ældre Alterbogs sammenarbeidede Form, skal man gjøre opmærksom paa, at det er Meningen, at Lidelseshistorien i denne ældre Form dog fremdeles skal indtages i de Salmebøger, som herefter udgives, idet den vil kunne benyttes som Text ved Fasteprædikener, ligesom man har tænkt sig, at mange Menighedslemmer vil ønske at beholde den til Læsning i Hjemmet. Man anser det imidlertid ønskeligt, at Lidelseshistorien i den ældre Form undergives en Revision, og til en saadan er der ogsaa truffet forberedende Skridt.

Naar der paa en Del Steder i den nye Alterbog er indtaget rituelle Forskrifter i to eller flere sideordnede Alternativer eller givet Antydning om, at de rituelle Handlinger kan udføres paa forskjellige Maader, har man tænkt sig, at det i Regelen skal være overladt til den forrettende Præsts Valg, hvilken af de alternative Former han ved hver Leilighed vil bruge; dette gjælder for Exempel de forskjellige Former for en Del Bønner og for Syndsbekjendelsen i Høimesse-Gudstjenestens fuldstændigere Form, endvidere Adgangen til paa nogle Søndage at benytte Litaniet istedetfor den

21 Oktbr. almindelige Kirkebøn samt Valget mellem de forskjellige Fremgangsmaader i Begravelsesritualet og ved Nadverden hos Syge.

I nogle enkelte Tilfælde, hvor det gjælder Spørgsmaal af væsentligere Betydning og navnlig Tilføielse af Led, som forhen ikke har været optagne i Menighedens Gudstjenesteordning, er Valget gjort afhængigt af Menighedens Ønske. Dette gjælder følgende tre Punkter:

1) Om der i de Menigheder, hvor Høimesse-Gudstjenestens fuldstændigere Form er eller bliver indført, skal benyttes den oldkirkelige Lovprisning (Præfation) istedetfor Salmevers før Nadveren.
2) Om Fadervor skal tilføies Klokkerens Udgangsbøn, hvor Høimesse-Gudstjenestens fuldstændigere Form bruges; og
3) Om Læsning af det gamle Evangelium fra Alteret paa Søn- og Helligdage ogsaa udenfor de store Høitider skal finde Sted, hvor den kortere Form for Høimesse-Gudstjenesten bruges.

Naar det ved disse tre Led er foreskrevet, at de kan benyttes, „hvor Menigheden ønsker det", har man tænkt sig, at det — for at komme paa det rene med, hvad der i disse Henseender er Menighedens Ønske, — ikke (ialfald i Regelen) vil være nødvendigt at anvende den omstændelige Fremgangsmaade, som er foreskrevet i den Kongelige Resolution af 11te Oktober 1873 angaaende Ombytte af Kirkesalmebog, men at det vil være tilstrækkeligt, at Sognepræsten ved Samraad med Medhjælperne og andre Menighedslemmer, som kan antages at kjende Stemningen inden Menigheden, søger at erfare, hvad der er dennes Ønske. I Tvivlstilfælde vil Sognepræsten selvfølgelig kunne forelægge Spørgsmaalet for et Menighedsmøde.

Det er alene ved Afgjørelsen af to Hovedspørgsmaal, at den i Resolutionen af 11te Oktober 1873 foreskrevne Fremgangsmaade ubetinget bliver at anvende efter den nye Alterbog, nemlig:

a) hvor det gjælder Indførelse af den fuldstændigere Form for Høimesse-Gudstjenesten, hvilken fremdeles er overladt til Sognemenighedernes Vedtagelse ved Afstemning af Menighedens Husfædre, — og
b) Spørgsmaalet om, hvorvidt Konfirmandernes Overhøring skal henlægges til en tidligere Søndag end Konfirmationsdagen.

Om det sidstnævnte Punkt er den fornødne Bestemmelse indtaget i Slutningen af den nye Alterbogs Konfirmationsritual. Om det førstnævnte indeholdes Bestemmelse i den Kongelige Anordnings Post II.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

21 Oktbr. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Amtmanden i Søndre Bergenhus Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Sorenskriver

angaaende Beregning af Sportler i et Bo, hvis Formue var under 400 Kr., og som, efterat der var afholdt Registrering samt udstedt Arveindkaldelse, skulde extraderes Arvingerne til Behandling efter Lov af 27de Marts 1869, — i hvilken Anledning Departementet med Bemærkning om, at Spørgsmaalets endelige Afgjørelse henhører under Revisions-Departementet ved Revision og Decision af vedkommende Sportelregnskab, meddeler, at der antages at burde beregnes Sportler til Statskassen efter Sportellovens § 46, 1ste Afsnit. 21 Oktbr.

Cirkulære fra Indredepartementet, Poststyrelsen, til samtlige Postmestere og Posterpeditører (No. 26 for 1889), hvorved bl. a. meddeles: 21 Oktbr.

II. Tillæg til og Rettelser i Postreglementet:[1])

I Kap. II § 11 indsættes som sidste Passus:

„Postanstalterne holdes lukkede Juleaften samt Paaske- og Pintseaften efter Kl. 5 Efterm., saafremt ikke særegne Omstændigheder paa vedkommende Sted bevirke, at saadan Lukning vilde medføre væsentlige Ulemper for de Korresponderende (f. Ex. paa de Steder, som kun have 3 eller færre Gange ugentlig Post, naar Posten afgaar eller ankommer til saadan Tid, at Lukningen væsentlig vil forkorte Indlederingstiden eller forsinke Udleveringen)".

I Kap. XIV § 42 tilføies som ny Passus:[2])

„Paa Steder, hvor Ombæring ellers ikke finder Sted, skal dette dog ske med Breve angaaende Straffesager, naar Begjæring derom fremkommer fra nogen offentlig Myndighed (kfr. Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1 Juli 1887 § 157). Brevene skulle være lagte i Omslag, adresserede til vedkommende Postanstalts Bestyrer, samt ledsagede af Følgeskrivelse, hvori Expresforsendelse begjæres. Ved et saadant Brevs Ankomst maa der strax for billigste Betaling leies et paalideligt Bud til at gaa med Brevet til Adressaten og levere ham det mod hans Kvittering paa nævnte Følgeskrivelse. Denne bliver derpaa med Paategning om, hvad Expresforsendelsen har kostet, at tilbagesende vedkommende offentlige Myndighed, af hvem det udlagte Beløb vil erholdes refunderet".

III. Tillæg til og Rettelser i Fortegnelsen over norske Postanstalter:

Fra 1 Oktober 1889 bliver Nessets Postaabneri i Romsdalen benævnt Eidsvaag.

[1]) Reglementet er af 8 Decbr. 1888.

[2]) Meddelt de civile Overøvrigheder ved Cirkulære fra Justitsdept. af 17 Decbr. 1889.

21 Oktbr. Fra 1 November 1889 vil Hopens Postaabneri indtil videre blive holdt i Virksomhed det hele Aar.

Fra 1 November 1889 vil der blive underholdt et Underpostkontor paa Grünerløkken i Kristiania under Navn af Kristiania G. Dette Kontor udvexler indtil videre kun Post med Kristiania Hovedkontor, dog skulle almindelige Postsager, der ere adresserede til Kristiania G., pakkes særskilt, men kunne forøvrigt indlægges blandt andre Postsager til Kristiania.

Det under Fisket i indeværende Aar underholdte Postaabneri paa Mørkesvik i Nordfolden, Bodø Postdistrikt, er nedlagt fra 14 Oktober 1889.

IX. Spørgsmaalet om Postvæsenets Ansvarspligt for en Værdiforsendelse, der er udleveret fra vedkommende Postanstalt til en Person, som falskelig har udgivet sig for Adressaten, har i den senere Tid været behandlet i to Høiesteretssager, og under begge disse har der gjort sig en streng Opfatning gjældende med Hensyn til den Omsorg, som Postvæsenet skal udvise for, at Postforsendelser kommer den rette Adressat ihænde.

Det har saaledes ikke været anseet for nok til at befri Postvæsenet for Ansvar ved Udleveringen af en Værdiforsendelse til en ukjendt Person, at denne til Legitimation har forevist Telegrammer fra Afsenderen om, at Forsendelsen er afsendt under en opgiven Adresse; men der maa efter Udtalelser under Høiesteretsvoteringen kræves en udenfor selve Forsendelsen liggende Legitimation, med andre Ord Vedkommende maa paa anden Maade end blot ved Dokumenter eller Oplysninger, som alene gjælder selve Værdiforsendelsen, legimitere, at han virkelig er den Person, til hvem Forsendelsen er bestemt. Dette sker naturligvis bedst ved en paalidelig og paa Postanstalten kjendt Persons Bevidnelse om, at Vedkommende er Adressaten, i hvilket Tilfælde den kjendte Person bør undertegne Kvitteringen til Vitterlighed. Er imidlertid den, som vil have Forsendelsen udleveret, fuldkommen ukjendt paa Stedet, er det ikke nok, at der til Legitimation alene forevises Papirer eller lignende, som den Afhentende har kunnet skaffe sig netop med det for Øie at tilegne sig Værdiforsendelsen; men der maa forlanges andre Legitimationer, som f. Ex. Skibspapirer og lignende. I saadanne Tilfælde bør det ved Udleveringen noteres, hvilke Legitimationer Afhenteren har præsteret, ligesom Udleveringen helst bør ske i Overvær af et Vidne.

Naar ukjendte Personer begjærer Værdiforsendelser udleveret i Henhold til medbragt Kvittering fra Adressaten, og dennes Underskrift ikke kjendes, eller Kvitteringen frembyder noget mistænkeligt, maa der paa lignende Maade iagttages en efter Tilfældets Beskaffenhed afpasset Forsigtighed, ligesom det paa Kvitteringen bør no-

teres, hvem der har afhentet Forsendelsen, og hvilke Legitimationer 21 Oktbr.
ere præsterede.

I Tvivlstilfælde er det efter Omstændighederne bedre, at Postanstalterne vise Forsigtighed og nægte Udleveringen, indtil tilstrækkelige Legitimationer tilveiebringes, end at de udlevere Forsendelsen uden at være sikre paa, at der ikke foreligger Bedrageri. Forøvrigt henvises til Postreglementets Bestemmelser i Kap. XI § 31.

Høieste Resolution, hvorved Approbation i Medhold af § 22 Oktbr.
3 i Lov om Bygningsvæsenet af 6te September 1845 meddeles paa de af Kommunebestyrelsen i Aalesund i Møder den 2den April og 1ste Juli 1889 fattede Beslutninger om Regulering overensstemmende med tvende vedlagte Rids af Dele af Eneviggaden og Brunholmgaden i nævnte By.

Høieste Resolution, hvorved er bestemt: 22 Oktbr.

1. At Stadfæstelse meddeles paa den af Ytre Rendalens Herredsstyrelse i Møde den 13de Oktober 1888 vedtagne Plan for en inden Herredet oprettendes Sparebank.
2. At Samtykke meddeles til, at det ved Kongelig Resolution af 24de December 1844 ophævede Ytre-Rendalens Bygdemagasins Fonds Midler anvendes til Grundfond for den nævnte Bank paa de i Planens § 1 angivne Vilkaar.

Høieste Resolution, hvorved den af Forstanderskabet for 22 Oktbr.
Egersunds Landsogns Sparebank i Møde den 28de September 1889 vedtagne nye Plan for Banken stadfæstes som træbende istedetfor Bankens ældre ved høieste Resolution af 13de September 1856 stadfæstede Plan.

Skrivelse fra Expeditionschefen for Skolevæsenet til Bestyrer- 22 Oktbr.
en af Bodø Middelskole, foranlediget ved Forespørgsel fra denne om, hvorvidt Loven for Folkeskolen i Kjøbstæderne af 26de Juni 1889 § 41 in fine er saa at forstaa, at Skolestyret for Folkeskolen paa Forlangende af Kommunebestyrelsen ogsaa har at overtage Bestyrelsen af og Tilsynet med de kommunale Middelskoler med Statsbidrag, — i hvilken Anledning Expeditionschefen udtaler, at Loven om Folkeskolen i Kjøbstæderne af 26de Juni 1889 § 41 giver Kommunebestyrelsen Adgang til at overdrage Bestyrelsen af enhver Skole for Almendannelse, altsaa ogsaa en Middelskole, til Skolestyret for Stedets Folkeskole. Det maa imidlertid, bemærker Expeditionschefen, om kommunale Middelskoler med Statsbidrag mærkes, at det tilkommer Kirke-Departementet at approbere deres Planer, og at det altid har været forudsat, at disse Skolers Forstanderskaber sammensættes i Analogi med Bestemmelsen i Lov af 17de Juni 1869 om Skoler

22 Oktbr. for den høiere Almendannelse § 51. Dette maatte i Tilfælde haves for Øie, ligesom en Bestemmelse om, at Skolestyret skulde fungere som Skoleforstanderskab, maatte optages i Middelskolens Plan. Expeditionschefen tilføier, at man ved Folkeskolelovens § 41 vistnok har tænkt paa en fremtidig organisk Forbindelse af den lavere og høiere Skole. Hvor en saadan ikke er tilveiebragt, forekommer den nævnte Bestemmelse ham at savne en naturlig Anvendelse.

23 Oktbr. **Instrux for Stipendiaten til Undersøgelse af Forholdene for Export af Landbrugsprodukter til Udlandet**, approberet af Departementet for det Indre.

§ 1. Det paahviler Stipendiaten at søge at støtte norske Landbrugs- og Meieriprodukters Renommée og Afsætning, særlig paa det engelske Marked, derunder tillige Exporten af Husdyr til England. Om særskilte Foranstaltninger, som fra det Offentliges Side kan fremme denne Sag, har han gjennem Landbrugsdirektøren at fremsætte begrundede Forslag.

§ 2. Stipendiaten har at tage Bopæl paa det Sted, Departementet for det Indre bestemmer, — indtil videre i Newcastle, hvor han bør holde Kontor paa et bekvemt beliggende Sted. Han bør ogsaa foretage de Reiser, som han tror nødvendige for Øiemedet med hans Sendelse til Udlandet.

§ 3. Stipendiaten bør have Opmærksomheden henvendt paa Handels-, Emballage- og Transportforholdene for norske Landbrugs- og Meieriprodukter, som indføres til det engelske Marked.

§ 4. Gjennem Pressen, fortrinsvis den engelske, bør han imødegaa urigtige og skadelige Paastande om den norske Landbrugsproduktion og veilede til en rigtig Vurderen af denne.

§ 5. Han bør være opmærksom paa Misbrug og Bedragerier, som kan skade norske Landbrugsprodukters Renommée, saaledes Forfalskninger eller Forvexlinger af norsk Smør med Margarin, og afgive Forslag om Foranstaltninger, der kan modarbeide saadanne Misbrug og Bedragerier.

§ 6. Det paahviler Stipendiaten at undersøge og være opmærksom paa, om andre fordelagtige Markeder kan aabnes for norske Landbrugsprodukter.

§ 7. Engang fjerdingsaarsvis og i Generalberetning een Gang om Aaret har Stipendiaten gjennem Landbrugsdirektøren at indsende Beretninger om det engelske Marked for Landbrugsprodukter, forsaavidt de er af Interesse for vort Land, om de Jagttagelser og Erfaringer, han har gjort paa dette Omraade, navnlig angaaende Kundernes Fordringer, de Feil eller Mangler, hvorunder norske Landbrugsprodukter maatte lide, de Ændringer med Hensyn til Afsætningsforholdene, der maatte anses ønskelige m. v.

§ 8. Stipendiaten har med korte Mellemrum at meddele 23 Oktbr.
norske Aviser og Fagskrifter Prisnoteringer og Beretninger om Markedets Stilling og Udsigter. Ligeledes har han saavidt muligt at besvare de Forespørgsler, der rettes til ham fra offentlige Myndigheder, Landhusholdningsselskaber, Handelsforeninger eller Privatmænd her i Landet angaaende Forholdene for Export af norske Landbrugsprodukter, ligesom han, forsaavidt han anser det nyttigt for de norske Interessер, bør besvare lignende Forespørgsler fra Handlende og Forbrugere af norske Landbrugsprodukter i England.

§ 9. Stipendiaten maa hverken direkte eller indirekte lade sig økonomisk interessere i Forhandling af norske Landbrugsprodukter eller i anden Handelsaffære.

§ 10. Om Raad og Veiledning i saglige Spørgsmaal har Stipendiaten at henvende sig til Landbrugsdirektøren, gjennem hvem i det Hele hans Henvendelse til Departementet for det Indre bør sendes.

Cirkulære fra Finantsdepartementet til Toldkamrene: 23 Oktbr.
Ved Udførsel af norskt Brændevin, hvoraf den erlagte Afgift ønskes tilbagebetalt, bliver herefter Brændevinets Mængde at bestemme ved Veining og Vægtens Omsætning til Maal efter det af Justerbestyrelsen udgivne Skrift „Om Alkoholometret", ved hvilken Beregning den ved Observation og ved Benyttelse af Tabel I i det nævnte Skrift fundne sande Styrke i tiendedels Procenter bliver at benytte uden nogen Reduktion. Taraen findes ved særskilt Veining af det benyttede Kar.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Tromsø Stiftsdirektion 24 Oktbr.
— hvoraf Afskrift s. D. er tilstillet Amtmanden i Nordlands Amt —, foranlediget ved Forespørgsel fra Amtmanden angaaende Lovligheden af en af en Herredsstyrelse fattet Beslutning om, at den Kirkesangeren ved Præstegjældets Hovedkirke tilkommende Rettighed og Offer af de skattepligtige Medlemmer af Sognemenigheden for Fremtiden skulde opføres i den kommunale Skatteligning for Sognet og inddrives af Kommunekassereren sammen med Kommuneskatten, i fornødent Fald ved Udpantning underet for begge Ydelser.

I Anledning heraf meddeler Departementet, at da Kirkesangerens Rettighed og Offer ikke erlægges efter Ligning, men er faste og bestemte Ydelser, hvormed visse Medlemmer af Sognemenigheden ifølge derom gjældende særskilte Bestemmelser pligter at bidrage til deres Kirkesangers Aflønning, og da endvidere Ordre fra vedkommende Amtmand ansees som en nødvendig Betingelse, for at Fordringer af den omhandlede Art skal kunne inddrives ved Ud-

24 Oktbr. pantning, antages de nævnte Ydelser ikke lovmedholdig at kunne indtages i den almindelige kommunale Skatteligning, saaledes at der i fornødent Fald senere kan afholdes Udpantning for dem under et med og som Dele af Herredsskatten efter de om denne gjældende Regler. Derimod antages der ikke at være noget til Hinder for, at de omhandlede Ydelser inddrives samtidig med Kommuneskatten, om fornødent ved Udpantning, naar denne fremmes paa Grundlag af en paa behørig Maade autoriseret Restanceliste, og de øvrige nødvendige Betingelser for saadan samtidig Indfordring er tilstede. Og da Kirkesangerens Rettighed og Offer i vedkommende Hovedsogn, forsaavidt ikke dersteds gjældende særegne Regler medfører noget andet, formentlig forfalder til Betaling ved Aarets Udgang, saa at der vil være Anledning til at faa Liste over Restancerne for det foregaaende Aar autoriseret til Udpantning i Begyndelsen af det følgende og til derefter at overlevere Listen til Inddrivelse af dens Paalydende samtidig med de kommunale Skatterestancer for det følgende Aar, vil der, bemærker Departementet, formentlig paa denne Maade kunne opnaaes det samme for alle Vedkommende, som ved den af Herredsstyrelsen foreslaaede Ordning. Saafremt det imidlertid ikke findes ønskeligt, at Kirkesangerens Tilkommende paa den antydede Maade indfordres samtidig med Kommuneskatten, bør det, bemærker Departementet, maaske komme under Overveielse, om det ikke vil være hensigtsmæssigt, at den nuværende Kirkesanger i Lighed med, hvad der tildels er skeet paa andre Steder, enes med Sognestyrelsen om, at han i sin Funktionstid skal erholde udbetalt et bestemt Beløb aarlig af Kommunekassen, mod at det overlades til Kommunen for egen Regning at indfordre hans Tilkommende hos de skattepligtige Medlemmer af Sognemenigheden, idet man dog skal tilføie, at Kommunen heller ikke under denne Forudsætning vil have Adgang til at lade de omhandlede Ydelser inddrive ved Udpantning uden efter autoriserede Restancelister, medmindre vedkommende Debitorer giver sit Samtykke dertil.

24 Oktbr. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Amtmanden i Bratsberg Amt, foranlediget ved Skrivelse fra en Forligelseskommission, hvori meddeles, at det flere Gange har hændt, at Debitorer, der i Anledning af Gjæld have været indkaldte for Kommissionen, have ladet møde i samme ved Fuldmægtige, som ifølge de dem meddelte Fuldmagter vare afskaarne Adgangen til at indgaa Forlig, idet de paaklagede Gjældsbeløb af deres Mandanter paastodes at være betalte, „uefterrettelige" eller lignende. Da det næsten stadigen har været de samme Personer, der have gaaet frem paa denne Maade, og disse senerehen ofte have betalt de paaklagede Beløb, har Forligelseskommissionen, der antager, at en saadan Fremgangsmaade alene har tilsigtet at hindre Afsigelse af Kjendelse efter Lov af

8de Mai 1869 § 1, jfr. Lov af 29de Mai 1879, anmodet om Departementets Udtalelse angaaende, hvorvidt det kan antages at stride mod Lovgivningen i saadanne Tilfælde at afgive Kjendelse paa Klagerens Forlangende, som om Indklagede var udebleven fra Kommissionen uden lovligt Forfald. 24 Oktbr.

I Anledning heraf udtaler Departementet, at Spørgsmaalet henhører under Domstolenes Afgjørelse, men at det forøvrigt antager, at der i saadanne Tilfælde ikke er lovlig Adgang til at afsige Kjendelse.

Skrivelse fra Justits-Departementet til Amtmanden i Stavanger Amt, hvori paa Forespørgsel fra en Lensmand angaaende Forstaaelsen af forskjellige Bestemmelser i Straffeprocesloven 5te Kapitel bl. a. meddeles, at i det i § 45 omhandlede Møde ogsaa Aastedsforligelseskommissærer skulle deltage. 24 Oktbr.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det ved gjensidigt Testamente af 27de Marts 1878 og Tillægsbestemmelse af 24de Februar 1887 oprettede „Gerhard Mowinckel og Hustru Charlotte Amalia født Schrams Legat" dels til Bedste for en navngiven Slægtning og for værdige trængende Enker eller ugifte Kvinder i Bergens By eller Stift, dels til Vedligeholdelse af Testatorernes Gravsteder, samt paa den for dette Legat udfærdigede Fundats. 25 Oktbr.

Høieste Resolution, hvorved der i Henhold til Skydsloven af 17de Juni 1869 § 1, sammenholdt med Plakat af 17de Mai 1879, meddeles Approbation paa en af Amtsformandskabet for Nordre Trondhjems Amt under 21de Juni 1889 fattet Beslutning om, at Skydsbetalingen ved en oprettendes fast Station for Landskyds paa Strand i Kolvereids Herred, Namdalens Fogderi, forhøies til 15 Øre pr. km. for hver Hest. 25 Oktbr.

Høieste Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at der i Henhold til Skydslovene af 24de September 1851 § 2 og 17de Juni 1869 § 1, sammenholdte med Skydsloven af 21de Marts 1860 §§ 1 og 2 og Plakat af 17de Mai 1879, meddeles Approbation paa en af Amtsformandskabet for Nordre Trondhjems Amt under 19de Juni 1889 fattet Beslutning om, at der ved Dampskibsanløbsstedet Hylla i Inderøens Herred og Fogderi oprettes fast Skydsstation med et Hestehold af en fast Hest og en Reserveheste, og at Skydsbetalingen ved denne Station forhøies til 15 Øre pr. km. for hver Hest. 25 Oktbr.

Skrivelse fra Justits-Departementet til Amtmanden i Kristians Amt, foranlediget ved Skrivelse fra Byfogden i Lille- 25 Oktbr.

25 Oktbr. hammer hvori han andrager om, at han fra 1 Januar 1890 maa fritages for Bestyrelsen af Lillehammer Hjælpefængsel, da han finder det uforeneligt med den nye Straffeproceslovs Forskrifter angaaende Paagribelse og Fængsling, at han som Dommer efter nævnte Lovs Ikrafttræden tillige er Fængselsbestyrer, — i hvilken Anledning Departementet meddeler, at det ikke kan dele hans Anskuelse i omhandlede Henseende, og at det saaledes ikke finder at burde træffe nogen Forføining i den attraaede Retning.

26 Oktbr. **Kongelig Resolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Kommunebestyrelsen for Skudenes Herred i Stavanger Amt under 24de Mai 1889 fattede Beslutning om Forandring i § 9 i de ved Kongelig Resolution af 8de Oktober 1883 approberede almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet, hvorefter den nævnte Paragraf skal lyde saaledes:

„Tang- og Tarebrænding tillades under saadanne Vindforhold, at Røgen staar fra de beboede Huse, indtil nærmere Erfaring indvindes om, hvorvidt herved Ulemperne af Brændingen kan undgaaes".

26 Oktbr. **Kongelig Resolution***), hvorved den af Risørs Kommunebestyrelse under 12te September og 4de Oktober 1889 i Medfør af Lov af 18de Juni 1884 § 20 fattede Beslutning om, at Smaasalg af Vin, Mjød og Cider fra 1ste Januar 1890 skal være forbudt Andre paa Stedet end dem, der vinde Bevilling paa denne Næring, stadfæstes som gjældende indtil videre.

26 Oktbr. **Kongelig Resolution***), hvorved Kjøbstadspolitilovgivningens almindelige Bestemmelser om Gadeuorden og Roligheds forstyrrelse samt om offentlige til Dans, Kortspil eller anden Lystighed foranstaltede Samlingers Ophør til et bestemt Klokkeslet om Aftenen, der ved Kongelig Resolution af 3die Juli 1886 bleve gjorte gjældende for Nordre Lands Herred, Kristians Amt, for et Tidsrum af 3 Aar, gjøres gjældende for bemeldte Herred indtil videre.

26 Oktbr. **Kongelig Resolution****), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Kommunebestyrelsen for Stange Herred i Hedemarkens Amt under 6te Juni d. A. fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.

---

*) Bekjendtgj. 1ste Novbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 27.
**) Bekjendtgj. 1ste Novbr. i Lovt. 1ste Afd. Nr. 27, hvor Forskrifterne er indtagne.

Kongelig Resolution, hvorved Ibbestads Kommune i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af Kr. 55000 at udstede rentebærende og paa Ihændehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes paa en mindre Sum end Kr. 200, at deres Indfrielse, der skal være paabegyndt senest 2 Aar fra deres Udstedelse og foregaa med et ligestort aarligt Beløb, skal være fuldendt inden Udløbet af 40 Aar fra Udstedelsen, samt endelig at Gjældsbrevene selv skal indeholde Oplysning om Reglerne for deres Indfrielse. 26 Oktbr.

Kongelig Resolution, hvorved Storthingets Beslutning af 25de Juni 1889 angaaende Bevilgning af Kontorholdsgodtgjørelse for Drammens Borgermesterembede samt 1ste Raadmandsembede og Raadstuskriverembedet i Bergen[1]) befales taget tilfølge. 26 Oktbr.

[1]) Se Sth. Prp. No. 34 og Indst. S XXI for 1889. Ved den nævnte Beslutning er der, under Forbehold af Storthingets Revision i 1894, fra 1ste Juli 1889 bevilget de nævnte Embeder følgende Kontorholdsgodtgjørelse af Statskassen istedetfor de dem tidligere tillagte Beløb:

Borgermesteren i Drammen	Kr. 3500,
1ste Raadmand i Bergen	„ 2100,
Raadstuskriveren i Bergen	„ 2000,

dog saaledes, at Bevilgningen for de tvende sidstnævnte Embeder kun bliver gjældende indtil videre.

Kongelig Resolution, hvorved den Aamots Telefonforening ved Kongelig Resolution af 8de Mai 1889 meddelte Tilladelse til indtil 17de Februar 1893 at drive Telefonanlæg mellem Aamots Herred og Stenvikens Jernbanestation i Storelvedalens Herred eller et i dennes Nærhed liggende Sted samt mellem Aamots Herred og Elverums Leir og til dette sidste Anlægs Tilknytning til Elverums Telefonforenings Linier — udvides til paa de i nævnte Resolution satte Betingelser at omfatte Telefonforbindelse mellem Aamots Herred og Sjøligaardene i Ytre Rendalens Herred. 26 Oktbr.

Kongelig Resolution, hvorved der meddeles Trondhjems Kommune Tilladelse til for et Tidsrum af 5 Aar, regnet fra den Kongelige Resolutions Datum, at drive Telefonanlæg mellem Trondhjems By og Strinden og Selbu Fogderi samt Orkedalens og nedre Stjørdalens Herreder under Betingelse af: 26 Oktbr.

a. at Anlægget ikke udstrækkes til Steder, der ligge Orkedalsørens Telegrafstation nærmere end 10 km.
b. at der ikke oprettes Telefonstation paa Eiendomme, hvor der forinden maatte være oprettet Telefonforbindelse med andre Steder, hvor der er Statstelegrafstation, og

26 Oktbr. c. at Kommunen i enhver Henseende retter sig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg, Vedligeholdelse og Drift, som Telegrafstyrelsen maatte foreskrive.

26 Oktbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at Post 6 Litr. a. i de i Henhold til Lov af 6te Marts 1869 ved Kongelig Resolution af 8de Septbr. 1869 fastsatte Regler for Tilvirkning og Stempling af Spillekort gives saadant Tillæg: „Angivelsen til Stempling maa mindst omfatte Indholdet af et helt indført Kolli."

26 Oktbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At Flaa Herred i Guldalen Fogderi, Søndre Trondhjems Amt, overgaar til særskilt Thinglag.
2. At Sommer- eller Høstthinget for Haa Thinglag bliver at afholde inden Thinglagets egne Grændser, medens Vinter- eller Vaarthinget fremdeles som hidtil afholdes underet for Melhus, Flaa og Høilandets Thinglage.
3. At Amtmanden i Søndre Trondhjems Amt bemyndiges til at bestemme, fra hvilken Tid ovennævnte Forandringer skulle træde i Kraft.

26 Oktbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At den ved Kongelig Resolution af 23de December 1882 fastsatte „Anordning af Lodsstationer, Lodsningsdistrikter og Lodsoldermandskaber" forandres derhen, at Svelviks Lodsoldermandskab inddrages, idet Svelviks Station henlægges under Drammens Lodsoldermandskab som 2den Station og gives følgende Lodsdistrikt:

   Stationens Distrikt omfattes af Linier, trukne fra Hernestangen til Sandtangen, derfra over Leina og Nordvestpynten af Langø til Sydpynten af Mølen og derfra til Filtvedt.
2. At Lodsoldermanden i Drammen forpligtes til at overtage den Lodsoldermanden i Svelvik hidtil paahvilende Andel 120 Kroner aarlig af Aflønningen til Lodsformanden i Rødtangen, samt til, om det forlanges, uden forøget Udgift for det Offentlige at holde en Lodsformand i Svelvik.

26 Oktbr. **Kongelig Resolution**, hvorved bl. a. er bestemt, at Navigationsexaminatorposten i Tønsbergs Examensdistrikt fra 1ste Januar 1890 inddrages, idet fra samme Tid Examensstederne Drammen og Tønsberg henlægges henholdsvis til Kristiania og Larviks Examensdistrikter.

26 Oktbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at det seneste ved Kongelig Resolution af 24de Februar 1877 til Afholdelse i Juni eller Juli Maaned anordnede særskilte Maanedsthing for

Hobøl Thinglag, Moss Sorenskriveri, ophæves fra og med Aaret 1890. 26 Oktbr.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 26 Oktbr.

1. At Skjolds Herred i Ryfylke Fogderi, Stavanger Amt, i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 § 60 paa de i Herredsstyrelsens Møde den 17de December 1887 vedtagne Vilkaar deles i to Herreder, Skjolds Herred og Vats Herred, svarende til Sognene af samme Navn.
2. At Amtmanden bemyndiges til at bestemme Tiden for Delingens Ikrafttræden.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 26 Oktbr.

1. At der tilstaaes Udhavnsbetjente, Krydsbetjente og Toldassistenter — Krydsbetjente dog kun paa Reiser udenfor Krydsningstiden — saadan Skyds- og Diætgodtgjørelse, som i Lov af 3die Juni 1874 for Undertoldbetjente bestemt.
2. At der tilstaaes Toldopsynsbetjente af 2den Klasse saadan Skyds- og Diætgodtgjørelse som i samme Lov for Toldrorskarle bestemt[1]).

[1]) Jfr. Cirk. 8 Novbr. 1889.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 26 Oktbr.

For Utsire Annex-Sogn af Torvestads Præstegjeld under Karmsund Provsti i Kristiansands Stift bliver Konfirmation herefter at afholde en Gang hvert Aar ved Sognepræstens sidste Kirkereise til Sognet i Adventstiden.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at Skedsmo Hovedsogns Kommune i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af 80000 Kroner at udstede 4 pCt. rentebærende og paa Ihændehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes paa en mindre Sum end Kr. 200, at deres Indfrielse, der skal være paabegyndt senest 2 Aar fra deres Udstedelse og foregaa med et ligestort aarligt Beløb, skal være fuldendt inden 40 Aar fra Udstedelsen, samt endelig at Gjældsbrevene selv skal indeholde Oplysning om Reglerne for deres Indfrielse. 26 Oktbr.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at Strandebarms Sogns Kommune i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af 15,000 Kroner at udstede rentebærende og paa Ihændehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes paa mindre 26 Oktbr.

26 Oktbr. Sum end Kr. 500, at deres Indfrielse, der skal være paabegyndt senest 2 Aar fra deres Udstedelse og foregaa med et ligestort aarligt Beløb, skal være fuldendt inden Udløbet af 30 Aar fra Udstedelsen, samt endelig, at Gjældsbrevene selv skal indeholde Oplysning om Reglerne for deres Indfrielse.

26 Oktbr. **Kongelig Resolution**, hvorved befales inddraget et Overtoldbetjentembede og en Undertoldbetjentpost i Trondhjems Tolddistrikt.

26 Oktbr. **Cirkulære** fra Indredepartementet, Poststyrelsen, til samtlige Postmestere og Postexpeditører (No. 27 for 1889), hvorved bl. a. meddeles følgende Rettelse i Postreglementet:

a. Kap. VIII §§ 36 og 37 skal fra 1ste November 1889 lyde saaledes:

„§ 36. Postanvisninger udvexles med Storbritannien og Irland overensstemmende med den i Oktober 1889 afsluttede Overenskomst. — — — — — — — — — — — —.

§ 37. Med britisk Indien og forskjellige britiske Kolonier (deriblandt ogsaa Kanada) samt med Bulgarien, Chili, Hollandsk Ostindien, Japan, Nord Borneo, Oranje-Fristaten, Panama, Sarawak, Tanger og Egypten kan der udvexles Postanvisninger gjennem det britiske Postvæsen.“ — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — —

b. Reglementets Kap. VIII § 40 udgaar.
— — — — — — — — — — — — — — — —

26 Oktbr. **Skrivelse** fra Medicinaldirektøren til Amtmanden i Tromsø Amt, hvorved paa Foranledning meddeles, at vedkommende Embedslæge bør raadspørges ved Udsættelse af de for offentlig Regning behandlede Sindssyge, jfr. de i den almindelige Lovsamling indtagne Cirkulærer fra Indre-Departementet og Justits-Departementet til Overøvrighederne henholdsvis af 12te April 1870 og 15de Marts 1887. Det antages derhos at maatte være en Selvfølge, at Distriktslægen gjøres fuldt bekjendt med Vilkaarene for den Forpleining af de Sindssyge, som han har at kontrollere.

28 Oktbr. **Cirkulære** fra Indredepartementet til Amtmændene:

Under 19de Juni d. A. har Storthinget fattet følgende Beslutning:

„Indtil Kr. 200 000 af Statskassens kontante Beholdning kan anvendes:

A. Til Udlaan til Fremme af Havfiskerierne paa følgende Vilkaar:

1. Af Laanene, der skulle benyttes til Anskaffelse og Udrustning af Fartøier, som er skikkede til Havfiske, svares det første Aar hverken Afdrag eller Renter. Efter Udløbet af det første Aar forrentes Laanene med 3 pCt. aarlig og tilbagebetales i Løbet af 10 à 15 Aar med et ligestort Beløb aarlig. 28 Oktbr.
2. Til Sikkerhed for Laanene gives det Offentlige Panteret i vedkommende Fartøi med tilhørende Skibsinventarium samt Assuranceſummen. Paa nybyggede Fiskefartøier kan udlaanes indtil $^3/_4$ — tre Fjerdeparter — og paa ældre Fartøier, der udrustes til Fiskeri, indtil $^2/_3$ — to Tredjedele — af Fartøiets Taxtværdi, dog saaledes, at der for den Del af Laanebeløbet, som overstiger Halvparten af Taxtsummen, maa ved Siden af Panteret i Fartøiet gives anden betryggende Sikkerhed. Paa et enkelt Fartøi gives ikke større Laan end Kr. 15 000. I Taxten over Fartøiet medregnes ikke Fiskeredskaberne.
3. Vedkommende Fartøi holdes for sin Taxtværdi stadig assureret for Søskade samt for Brand i Havn.

B. Til Laan til Fremme af Anskaffelse af til Havfiskeri skikkede nye større Baadtyper mod Garanti af vedkommende Kommune eller anden betryggende Sikkerhed indtil $^2/_3$ af Taxtsummen mod Renter og Tilbagebetaling, som under A 1 bestemt.

C. Til Laan til Fremme af Anlæg for Fiskens Tilvirkning og Forædling paa Betingelse af, at Laanet, forsaavidt ikke derfor stilles betryggende Sikkerhed ved Pant i fast Eiendom, garanteres af vedkommende Kommune. Disse Laan forrentes ligeledes med 3 pCt. p. A. og tilbagebetales seneſt inden 10 Aar med et ligestort Beløb aarlig.

D. Fondets Midler udlaanes efter nærmere Bestemmelse af Kongen eller den, han dertil bemyndiger."

Ved Kongelig Resolution af 8de Juli d. A. er det bestemt, at Departementet for det Indre bemyndiges til at afgive de i Beslutningens Post D omhandlede nærmere Bestemmelser.

I Henhold hertil fastsættes følgende Regler for Udlaan af Fondets Midler:

A. For Udlaan til Anskaffelse og Udrustning af Fartøier, som er skikkede til Havfiske.

a. Andragende om Laan bliver at oversende paa Landet gjennem Fogden og i Byerne gjennem Byfogden til Amtmanden, der — efterat have forelagt Andragendet for Fiskeriinspektøren i Distriktet og for vedkommende Formandskab til Udtalelse — indsender samme til Departementet, ledsaget af sin egen Erklæring.

28 Oktbr.

Andragendet skal indeholde eller vedlægges:

1. Oplysning om Ansøgerens Haandtering, Bopæl og Postadresse samt, hvor flere er Parthavere i vedkommende Fartøi, Opgave over Størrelsen af hver enkelts Anpart. Hvor der er flere Parthavere, bliver derhos en at opgive som korresponderende Reder.
2. Opgave over Størrelsen af det ansøgte Laan.
3. Tiden, inden hvilken Laanet ønskes afbetalt.
4. Opgave over, til hvad Slags Fiske Fartøiet agtes anvendt.
5. Taxtforretning over Fartøiet, optaget af 3 søkyndige med Laansøgeren uforbundne Lagrettesmænd af det i Lov af 28de August 1854 § 18 omhandlede Udvalg. Forsaavidt det er forbundet med særlig Vanskelighed at tilveiebringe saadan Taxtforretning, kan Værdsættelsen ske ved 3 andre Mænd, hvis Kyndighed og Troværdighed samt Habilitet er attesteret af vedkommende Lensmand eller Foged (Byfoged).

   Taxtforretningen skal indeholde Angivelse af, naar, hvor og af hvem Fartøiet er bygget, samt Opgave over dets Drægtighed, Bredde, Længde, Dybgaaende og Bygningsmateriale. Der afgives særskilt Taxt over Rig og Inventarium, forsaavidt dette indgaar i Værdiansættelsen, nemlig: Seil, Ankere, Kjettinger, Baade, Rundholter, Spil samt Fortøinings- og Varpegods. Saafremt Fartøiet ikke er nybygget, skal Taxationsmændene derhos afgive Bevidnelse om, at det er i sødygtig Stand, saavel hvad Skrog som Rig, Seil og Inventarium angaar.

   Udgifterne ved Taxtforretningen er det Offentlige uvedkommende.

   Ved Andragende om Laan til Bygning af nye Fartøier bliver istedetfor Taxtforretning at indsende et af to kyndige Mænd afgivet Overslag over Fartøiets Kostende, indeholdende saadanne Oplysninger som for Taxtforretningen begjært. Hører Mændene ikke til det ovennævnte Udvalg af Lagrettesmænd, medsendes behørig Attestation fra vedkammende Lensmand eller Foged (Byfoged) om deres Kyndighed, Troværdighed og Habilitet. Naar Fartøiet er færdigt, bliver det at taxere med Jagttagelse af de ovenfor opstillede Regler.
6. Forsaavidt Fartøiet er færdigbygget, Bevidnelse fra vedkommende Assuranceselskab om, at Fartøiet med tilhørende Skibsinventar er forsikret for Søskade og for Brand i Havn for dets Taxtværdi, ledsaget af Oplysning om, for hvor lang Tid saadan Forsikring er tegnet.
7. Opgave over, hvad der tilbydes som Sikkerhed ved Siden af Pant i Fartøiet i Tilfælde af, at Laanebeløbet over-

stiger Halvparten af Taxtværdien. Som saadan Sikkerhed 28 Oktbr.
antages — foruden Kommunegaranti — kun Pant i fast Eiendom, Depositum af Værdipapirer samt — under Betingelse af, at det overskydende Beløb tilbagebetales i lige Terminer i et Tidsrum af i det høieste 6 Aar, — Garanti af 3 Selvskyldnerkautionister, hvis Vederhæftighed i Tilfælde maa være attesteret af vedkommende Lensmand eller Foged (Byfoged).

b. Laan tilstaaes kun Fiskere og Sømænd, der selv deltager som interesserede i Bedriften, og fortrinsvis til Fartøier, der udelukkende tilhører Fiskerne selv. Under ellers lige Betingelser gives derhos nye til Fiskefangst specielt indrettede og her i Landet byggede Fartøier Fortrinnet. Paa Fartøier over 8 Aar gamle tilstaaes i Regelen ikke Laan. Heller ikke tilstaaes Laan til Opfyldelse af tidligere Forpligtelser.

c. Tilstaaes Laan til Nybygning, kan der, — naar der stilles betryggende Selvskyldnerkaution eller anden Sikkerhed for Laanets Anvendelse i det tilsigtede Øiemed og for dets Tilbagebetaling i Tilfælde af, at Fartøiet bliver ødelagt, førend det er blevet assureret, — udbetales Forskud paa samme, efterhaanden som Arbeidet skrider frem. Om Arbeidets Fremadskriden maa i Tilfælde indsendes Erklæring fra to Mænd. Det hele Laanebeløb udbetales ikke, førend behørig Taxtforretning m. v. er indkommet til Departementet.

d. I Tilfælde af, at Fartøiet ved Salg eller paa anden Maade skifter Eier, afgives Indberetning herom øieblikkelig til Departementet. Derhos har Laantageren inden hvert Aars Udgang at indsende gjennem Amtmanden til Departementet:
   1. Erklæring fra vedkommende Assuranceselskab om, at Fartøiet er forsikret for det følgende Aar, saaledes som foran under No. 6 omhandlet, og Assurancepræmien for denne Tid betalt.
   2. Erklæring om, hvorvidt Fartøiet er vedligeholdt i god Stand. Saadan Erklæring afgives af to af de Mænd, der har taxeret Fartøiet, eller af 2 andre Mænd, der kunde været benyttede til Afgivelse af den ovenfor omhandlede Taxt. Eieren har naarsomhelst at give det Offentlige Adgang til ved Fiskeriinspektøren eller paa anden Maade at lade Fartøiet undersøge og værdsætte.
   3. Bevidnelse fra to Mænd om, hvorvidt Fartøiet i Aarets Løb har været benyttet til Havfiske.

e. Laanet forfalder til Tilbagebetaling i sin Helhed:
   1. Naar Fartøiet sælges til Udlandet.
   2. Naar Fartøiets Eier forandrer Værnething, uden at han ved Meddelelse til Departementet om Forandringen giver dette Anledning til i betimelig Tid at lade vedkommende

28 Oktbr.

Laanedokument thinglæse ved hans nye Værnething, samt naar Departementet ikke betimelig underrettes om, at Fartøiet har skiftet Eier (foran under Litr. d).

3. Naar Fartøiet gaar over til anden Bedrift.
4. Naar Fartøiet uden gyldig Grund ikke har været benyttet til Fiske i Løbet af et Aar.

Enhver her nævnt Forandring med Hensyn til Fartøiets Bestemmelse eller Benyttelse m. v. anmeldes for Fogden eller Byfogden af Laantageren, som i det under No. 2 nævnte Tilfælde derhos har at udrede Omkostningerne ved fornoden gjentagen Thinglæsning af Laanedokumentet.

5. Naar Renter og Afdrag ikke er erlagt til den bestemte Tid.
6. Naar Fartøiet ikke holdes i forsvarlig Stand eller behørig assureret, saaledes som ovenfor omhandlet under Litr. a No. 6, kfr. Litr. d No. 1.
7. Naar Laanet ikke benyttes efter Bestemmelsen.

f. Det staar enhver Laantager og Kautionist frit for naarsomhelst at tilbagebetale det hele Laanebeløb eller at betale større terminvise Afdrag paa Laanet end ved dets Tilstaaelse betinget. Hvad der saaledes indbetales mere end det pligtige Afdrag, kan af Laantageren kræves betragtet som Afbetaling paa senere forfaldende Afdrag med den Følge altsaa, at i saa Fald kun Differencen — foruden forfaldne Renter — nu kan fordres indbetalt.

g. Afdrag paa Laan, der overstiger Halvparten af Fartøiets Taxtsum, og for hvilke der er stillet Sidepant eller anden Sikkerhed, afskrives forholdsvis saavel paa den Del af Laanebeløbet, hvorfor der kun haves Pant i vedkommende Fartøi, som paa den Del, hvorfor der er stillet ogsaa anden Sikkerhed.

B. For Udlaan til Fremme af Anskaffelse af nye større Baadtyper, skikkede til Havfiske.

a. Andragender om Laan til Anskaffelse af Baade indsendes til Departementet paa samme Maade og ledsages af de samme Oplysninger som ovenfor under A a No. 1—5 foreskrevet med Hensyn til Ansøgninger om Laan til Anskaffelse af Fartøier til Havfiske. Dog bliver ved Værdsættelsen af Baade eller i Tilfælde i det foreløbige Overslag over disses Kostende at medtage kun Skrog, Rig, Seil og Spil. De her omhandlede Andragender maa derhos være ledsagede af Opgave over, hvilken Sikkerhed der tilbydes for det ansøgte Laan. Som saadan antages kun Kommunegaranti samt Pant i fast Eiendom og Depositum af Værdipapirer.

b. Laan tilstaaes kun til Anskaffelse af nybyggede Baade af ny Type, der er skikkede til Havfiske (Bankfiske). Hvorvidt Baadtypen er ny, samt om Baaden kan ansees som skikket til Hav-

fiske (Bankfiske), afgjøres af Fiskeriinspektøren. Laan tilstaaes kun Fiskere og Baadbyggere. Laanet maa ikke benyttes til at opfylde tidligere Forpligtelser. 28 Oktbr.

c. Tilstaaes Laan til Bygning af nye Baade, kan der, naar den for Laanet tilbudte Sikkerhed er tilveiebragt, udbetales Afdrag paa Laanet overensstemmende med, hvad der er foreskrevet foran under A c.

d. Laantageren har inden hvert Aars Udgang at indsende gjennem Amtmanden til Departementet Bevidnelse fra to Mænd om, hvorvidt Baaden i Aarets Løb har været benyttet til Havfiske (Bankfiske).

e. Laanet forfalder til Betaling i sin Helhed i de samme Tilfælde, hvori dette under A e No. 1 og 3—7 er bestemt med Hensyn til Laan til Anskaffelse af Fartøier, — dog saaledes, at Undladelse af at holde Baaden assureret ikke medfører denne Følge.

C. For Udlaan til Fremme af Anlæg for Fiskens Tilvirkning og Forædling.

a. Ogsaa med Hensyn til Ansøgninger om saadanne Laan gjælder de foran under A a No. 1—3 fastsatte Bestemmelser, forsaavidt de har Anvendelse paa de her omhandlede Anlæg, hvorhos vedkommende Laaneandragende maa indeholde Oplysning om, hvad Slags Tilvirkning eller Forædling der agtes drevet i Anlægget, og være ledsaget af Erklæring fra Fiskeriinspektøren om, hvorvidt Anlægget antages at svare til Øiemedet. — Skal der for Laanet gives Pant i vedkommende Anlæg, maa endvidere dette taxeres af 3 kyndige Mænd saaledes som foran under A a No. 5 nærmere foreskrevet, og Taxtforretningen medsendes Andragendet. Er Anlægget forsikret i Landets almindelige Brandforsikringsindretning, kan dog Brandtaxten træde istedetfor den her omhandlede Taxtforretning. Tilbydes for Laanet Pant i anden fast Eiendom end vedkommende Anlæg, opgives dennes Matr.-No. (Gaard-No.), Løbe-No. (Brugs-No.) og Skyld samt tidligere Hæftelser i Eiendommen. Forsaavidt der tilbydes Kommunegaranti for Laanet, vedlægges Andragendet behørig Erklæring herom fra vedkommende Kommunebestyrelse.

b. Saafremt der for Laanet gives Pant i vedkommende Anlæg, skal dette — om dertil er Anledning — forsikres i Landets almindelige Brandforsikringsindretning efter de for saadan Forsikring gjældende Regler.

c. Laanet er strax forfaldent til Tilbagebetaling i sin Helhed:
1. Naar Renter og Afdrag ikke erlægges til fastsat Tid.
2. Naar den Bedrift, hvortil Laanet er bevilget, ophører, og
3. naar Anlægget overdrages til Udlænding.

28 Oktbr. **Skrivelse** fra Indredepartementet til Fiskeriinspektør Landmark:

I Anledning af Deres Skrivelse af 21de ds. meddeler Departementet i Henhold til Lov om Fredning af Ferskvandsfisk af 27de Mai 1887 § 2 og kgl. Resolution af 22de August 1888 herved Hr. Inspektøren en almindelig Tilladelse til nanseet gjældende Fredningsbestemmelser enten selv at foretage eller ved Deres Assistenter at lade foretage Fiskeri i videnskabeligt Øiemed eller for at erhverve Stamfisk til Besættelse af Udklækningsapparater. Tilladelsen gjælder indtil videre og selvfølgelig under enhver Omstændighed kun saalænge, De indehar Stillingen som Fiskeriinspektør.

Deres Assistenter maa altsaa for hvert enkelt Tilfælde meddeles Tilladelse af Dem til at foretage det omhandlede Fiskeri, hvorhos man forudsætter, at Assistenterne paalægges efter endt Fiske at tilstille Dem Opgave over Udbyttet. Man gaar ligeledes ud fra, at der, naar Fangst af Stamfisk til Besættelse af Udklækningsapparater foretages, efter afsluttet Udklækning bliver indsendt til Dem en Redegjørelse for Resultatet af Udklækningen.

Ved Benyttelsen af den her meddelte Tilladelse maa selvfølgelig vedkommende Eieres Fiskeriret respekteres.

28 Oktbr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet til Overlodsen i vestenfjeldske Distrikt, hvori angaaende Lodspengenes Beregning efter Anmærkningerne til Lodslovens Taxttabeller paa Foranledning meddeles, at Taxten er bygget paa den Hovedregel, at Indseilingspengene, Udseilingspengene og Milepengene gjennemgaaende skal stige med et konstant Beløb (efter Sommertaxt med henholdsvis Kr. 1.50, 0.90 og 0.15) hver Gang en Drægtighedsgrænse af et med 50 deleligt Antal Tons overskrides, og at en tilsvarende Beregningsmaade skal gjælde med Hensyn til Fartøiernes Dybgaaende for hver 0.314 Meter.

I Henhold hertil bliver saaledes, bemærker Departementet, exempelvis den sidste Rubrik i Sommertaxten gjældende for Fartøier over 8.164 Meter til og med 8.478 Meter for Drægtigheder over 1500 Tons at fortsætte paa følgende Maade:

	Indseilingspenge.	Udseilingspenge.	Milepenge pr. Met.
	Kr.	Kr.	Kr.
Der betales for Fartøi:			
over 1500 til og med 1550 Tons	88.00	52.80	5.00
— 1550 „ „ „ 1600 —	89.50	53.70	5.00
— 1600 „ „ „ 1650 —	91.00	54.60	5.00

Høieste Resolution, hvorved meddeles Approbation paa de i Generalforsamlinger den 22de Mai 1888 og 31te Mai 1889 vedtagne Forandringer i §§ 2, 6, 11, 13 og 24 i den ved de Høieste Resolutioner af 30te Juli 1869 og 22de Juni 1880 approberede Plan for Avaldsnes Præstegjelds Landdistrikts Brandforsikringsforening, saaledes at Foreningen fremdeles kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder. 29 Oktbr.

Skrivelse fra Kirke-Departementet til Tromsø Stiftsdirektion, foranlediget ved Foreſtilling fra en Skolekommission, hvori der ankedes over, at Stiftsdirektionen havde nægtet at approbere en mod Sognepræstens Stemme fattet Beslutning om, at Læsebog i Landsmaalet tillodes brugt i de Kredse, hvor Læreren og Opsidderne derom blev enige, dog ikke over 2 Timer ugentlig, — i hvilken Anledning Departementet udtaler, at det ikke finder noget at bemærke ved Stiftsdirektionens Behandling af den omhandlede Sag. Den første herhenhørende Bestemmelse i Undervisningsplanen, — at Undervisningen saavidt muligt bør meddeles paa Børnenes eget Talesprog, sees nemlig, bemærker Departementet, at være iagttaget, og skal den dermed sammenhørende Bestemmelse, „at Børnene efterhaanden skal opøves i at forstaa og skriftlig at udtrykke sig i det almindelige Bogsprog" — efterkommes, saa vil der ikke være Anledning til at asse indtil 2 Læsetimer til Landsmaal. Selvfølgelig vil, tilføier Departementet, Sagen stille sig i flere Henseender anderledes ved Gjennemførelsen af den nye Skolelov, navnlig ved den der foreskrevne Forlængelse af Undervisningstiden. 31 Oktbr.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Enkefru Nordmandine Thesen, født Schnitler, ifølge Skrivelse fra hendes Forretningsfører, Overretssagfører i Kristiania H. Ths. Knudtzon, oprettede „Thorvald Schnitlers Legat for Trængende paa Fredrikshald" samt paa de for dette Legat udarbeidede Statuter. 1 Novbr.

Høieste Resolution, hvorved er bestemt: 1 Novbr.

1. At Stadfæstelse meddeles paa den af Vangs[1]) Herredsstyrelse i Møde den 6te Juli 1889 vedtagne Plan for en inden Herredet oprettendes Sparebank.
2. At Samtykke meddeles til, at det ved Kongelig Resolution af 12te November 1850 ophævede Vangs Bygdemagasins Midler anvendes til Grundfond for den nævnte Bank.

[1]) i Valders.

1 Novbr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den af Hornindals Herredsstyrelse i Møde den 28de September 1889 vedtagne Plan for en inden Herredet under Navn af Hornindals Sparebank oprettendes Sparebank.

1 Novbr. **Høieste Resolution**, hvorved den af Forstanderskabet for Mofter Sogns Sparebank i Møder den 28de December 1888 og 26de Oktober 1889 vedtagne nye Plan for Banken stadfæstes som trædende istedetfor Bankens ældre, ved Høieste Resolutioner af 31te Juli 1877 og 20de November 1885 stadfæstede Plan.

1 Novbr. **Høieste Resolution**, hvorved den af Forstanderskabet for Lillesands Sparebank i Møder den 9de Mai 1888 og 2den Oktober 1889 vedtagne nye Plan for Banken stadfæstes som trædende istedetfor Bankens ældre, ved Høieste Resolution af 5te Marts 1872 stadfæstede Plan.

1 Novbr. **Cirkulære** fra Kirkedepartementet til samtlige Skolestyrer paa Landet:

Ved Kongelig Resolution af 26de Juni d. A. er det bestemt:

1. At det nu forsamlede Storthings Beslutning til Lov om Folkeskolen paa Landet naadigst sanktioneres.
2. At ovennævnte Lov naadigst befales sat i Kraft fra 1ste Januar 1890 saaledes, at det ved Loven anordnede Skolestyre fra dette Tidspunkt begynder sin Virksomhed, og at Overtilsynet med Folkeskolen paa Landet fra samme Tid overgaar til Skoledirektørerne.
3. At Kirke- og Undervisningsdepartementet naadigst bemyndiges til forøvrigt at afgive de fornødne Bestemmelser om Lovens Gjennemførelse inden den ved Loven fastsatte Tidsfrist.

Ved Skrivelse til Stiftsdirektionerne af 28de Juni d. A. har Departementet anmodet disse om at træffe de fornødne Forføininger til at iverksætte det ved Resolutionens anden Post givne Paabud.

I Henhold til den ved Resolutionens tredie Post givne Bemyndigelse afgiver Departementet — efter derom at have forhandlet med Landets Skoledirektører — herved under Henvisning til de nedenanførte Bemerkninger ved enkelte af vedkommende §§ følgende Bestemmelser om Lovens Gjennemførelse:

a. Lov af 26de Juni 1889 om Folkeskolen paa Landet bliver at gjennemføre fra 1ste Januar næste Aar med Undtagelse af de under nedenstaaende Litr. b og c omhandlede Bestemmelser, for hvis Ikrafttræden et senere Tidspunkt fastsættes.
b. Fra 1ste Januar 1892 iverksættes Bestemmelserne i: §§ 2 og 3, om Herredets Kredsinddeling.

§ 4, om hver Skoles Inddeling i Klasser. 1 Novbr.
§ 5, om den aarlige, befalede Skoletid (se Bemerkningerne nedenfor).
§ 6, tre første Led, om Undervisningsgjenstandene (se Bemerkningerne nedenfor).
§ 8, om den frivillige Undervisning.
§ 10, om Børns Ret til Optagelse i Folkeskolen (se Bemerkningerne nedenfor).
§ 12, om Skoleplanen.
§ 19, om Ordningen af Lærerposter (se Bemerkningerne nedenfor).
§§ 20, 21 og 22, om Aflønning af Lærere i fuldstændige Lærerposter.
§ 23, sidste Led om, at Kirkesangerindtægter ikke skal bevirke Nedsættelse i den en Lærer tillagte Aflønning.
§ 24, sidste Led om, at ingen Nedsættelse maa finde Sted i en Lærers Aflønning paa Grund af Lærerposten tillagt Jordvei eller Bolig.
§ 25, om Aflønning af Hjælpelærere, Timelærere og vikarierende Lærere.
§ 38, om Statsbidrag til Aflønning af Folkeskolens Lærere.
§ 60, om særskilt Undervisning for Børn, der efter § 10 er udelukkede fra Optagelse i Folkeskolen.

c. Med Hensyn til § 26 fjerde og følgende Led kan Bestemmelse om Ikrafttræden først fattes, naar den i Loven forudsatte Lov om Læreres Uddannelse er vedtaget.

Flerheden af de Bestemmelser, der ifølge Litr. a sættes i Kraft fra 1ste Januar næste Aar, afløser tilsvarende Bestemmelser i den nugjældende Skolelovgivning, og kan uden særskilt Foranstaltning tages til Rettesnor for Folkeskolens Bestyrelses- og Tilsynsmyndigheder under Udøvelsen af de dem tillagte Hverv. Man indskrænker sig derfor ved nærværende Leilighed til, for de herhen hørende Bestemmelsers Vedkommende, at henlede Opmærksomheden paa

§ 53 angaaende Ordningen af et Tilsynsudvalg for hver Skolekreds. Dette Tilsynsudvalg og det af sammes Formand ledede Kredsmøde (§ 54) skal nemlig ifølge Loven udtale sig om mange Spørgsmaal vedkommende Skolens Ordning og Drift, og det maa derfor snarest mulig søges dannet, efterat det nye Skolestyre ved næste Aars Begyndelse er traadt i Virksomhed. Vistnok skal nærmere Bestemmelse om Tilsynsudvalgets Virksomhed indtages i Skoleplanen, der først kan ventes udfærdiget i Løbet af 1891, men Loven omhandler selv saavidt udførlig Udvalgets Forretningsmaade og Forretningsorden, at det ogsaa uden saadanne nærmere Bestemmelser baade vil kunne sammensættes efter Lovens §§ 53 og 54 og foreløbig vil kunne overtage sine Funktioner. Skolestyret vil alt-

1 Novbr. saa strax ved næste Aars Begyndelse have at opnævne et af sine valgte Medlemmer til Formand i Tilsynsudvalget for hver af Herredets Skolekredse; det kan herved blive nødvendigt, at det samme Medlem af Skolestyret overtager Formandsstillingen i flere Tilsynsudvalg. Den valgte Formand vil derefter have at indkalde Kredsmøde i den eller de ham tillagte Skolekredse til Valg af Udvalgets øvrige tre Medlemmer. Indkaldelse til Kredsmødet bør ske paa den hidtil for Kredsmøder sædvanlige Maade eller saaledes, som Skolestyret maatte bestemme, og med Bekjendtgjørelse angaaende det forestaaende Valg.

Fremdeles maa Skolestyret strax træffe Forføining til Optagelse af den i § 56 omhandlede Fortegnelse for hver Skolekreds over alle Børn i den undervisningsberettigede Alder for paa Grundlag af de i samme indeholdte Oplysninger at overtage det i §§ 57—59 omhandlede Tilsyn med de Børns Undervisning, der ikke er optagne i Folkeskolen. Den samme Fortegnelse vil ogsaa være nødvendig under Skolestyrets nedenfor omhandlede Befatning med Omordningen af Herredets Skoler efter den nye Lov.

Endelig skal man blandt de under Litr. a henhørende Bestemmelser henlede Opmærksomheden paa §§ 45 og 46, ifølge hvilke Amtsskolekassene vil faa en større Tilgang af Statsmidler, men tillige en videre Anvendelse, end hidtil har været Tilfældet. Skolestyret bør derfor snarest muligt tage under Overveielse, hvorvidt der foruden Bidrag i de hidtil sædvanlige Øiemed skal søges Bidrag i Henhold til § 46 d, e, f og g ved Amtsformandskabet i næste Aar. Navnlig bemerkes med Hensyn til Litr. e, at § 5 i Lov af 19de Juni 1878 fra 1ste Januar næste Aar vil være sat ud af Kraft, saaledes at derefter Amtsskolekassen vil være den eneste Kilde, hvorfra særlig Understøttelse til enkelte Skolekommuner kan ventes ydet. Da Amtsskolestyret i de fleste Amter endnu ikke er valgt, er det bestemt, at, hvor dette ikke er skeet, Amtsskolekassens Budget for 1890 bliver at forberede af vedkommende Skoledirektør, der altsaa vil have at afæske Herredsstyrelserne de i Anledning af Budgetforslaget fornødne Erklæringer efter § 70.

Iverksættelsen ved Begyndelsen af Aaret 1892 af de under Litr. b omhandlede Bestemmelser i den nye Skolelov vil paakræve forberedende Arbeider fra Skolestyrets Side, i hvilken Henseende man skal gjøre følgende Bemerkninger ved de enkelte §§.

§§ 2 og 3 indeholder Paabud til Skolestyret om at tage Herredets Kredsinddeling under Revision og, forsaavidt den befindes ikke at tilveiebringe en hensigtsmæssig Klasseinddeling, at søge den forbedret; om fornødent, og hvis det ikke er forbundet med for store Vanskeligheder, bør det i § 3 første Led anviste Middel, Oprettelse af særskilte Smaakredse, anvendes. Dette Revisionsarbeide, der maa foretages efter de i § 3 indeholdte Forskrifter, vil ikke kunne tilendebringes, førend Amtsskolestyret er traadt i Virksomhed,

men da det kræver lang Tid, vil maa tilraade, at det paabegyndes 1 Novbr.
uden Ophold, saaledes at de i næstsidste Led af § 3 omhandlede Forhandlinger kan være forelobig afsluttede inden Midten af næste Aar. Man kan da have grundet Haab om at have Kredsreguleringen planlagt inden Høsten 1891, hvilket vil være nødvendigt for Affattelsen af det kommunale Skolebudget for 1892. — For Undervisningens Skyld vilde det være hensigtsmæssigt at lade den nye Kredsregulering træde i Kraft ved et Skoleaars Begyndelse, altsaa fra Høsten 1891, og det maa derfor staa ethvert Skolestyre frit for med Herredsstyrelsens Samtykke at lade dette ske. Men Paabud i denne Henseende har man ikke villet give, da derved kunde opstaa Kollision, fordi Skoleaaret i Regelen ikke falder sammen med det kommunale Regnskabsaar.

§ 4. Samtidig med Kredsinddelingen maa hver enkelt Folkeskoles Klasseinddeling under den nye Ordning være planlagt.

§ 5. Det er Gjennemførelsen af denne §'s Bestemmelser om Udstrækningen af den aarlige Skoletid, der vil forvolde en væsentlig Forøgelse af Skoleudgifterne i en Flerhed af Landets Skolekommuner, og det var Hensynet til dette økonomiske Forhold, der motiverede, at der ved § 84 gaves Henstand i indtil 5 Aar med Lovens fuldstændige Gjennemførelse. I Henhold til den sidstnævnte § og til den foran anførte Kongelige Resolution vil saaledes Departementet, hvor de økonomiske Forhold gjør det ønskeligt, paa Andragende, der bør indsendes gjennem Amtsskolestyret og Overtilsynet, kunne indrømme Henstand indtil 1ste Juli 1894 med Indførelse af den i heromhandlede § 5 foreskrevne aarlige Skoletid. Yderligere Forlængelse af Tidsfristen med indtil fem Aar kan, naar Lovens Gjennemførelse er forbundet med særegne Vanskeligheder, ifølge § 84 andet Led indrømmes af Kongen.

Ogsaa Forhandlingerne om den aarlige Skoletid i hver af Herredets Folkeskoler under den nye Ordning maa være afsluttede inden Midten af Aaret 1891 for at kunne lægges til Grund for Skolebudgettet for 1892.

§ 6. Den i denne § foreskrevne Udvidelse af Folkeskolens Fagkreds forudsætter den i § 5 paabudne Udvidelse af Undervisningstiden, og vil neppe forsvarligen kunne gjennemføres uden denne. Hvor der derfor opnaaes Henstand indtil en vis Frist med at efterkomme Paabudet i § 5, vil man indtil det samme Tidspunkt maatte holde Undervisningen inden den ved den nugjældende Lov af 16de Mai 1860 § 5 foreskrevne Ramme. Hvor derimod saadan Henstand ikke søges eller tilstaaes, maa inden 1ste Januar 1892, da § 6 som før anført som Regel skal gjennemføres, Bestemmelse være truffen med Hensyn til de i §'ens næstsidste Led omhandlede Undervisningsgjenstande, hvis Indførelse i Folkeskolens Fagkreds er gjort afhængig af forhaandenværende Omstændigheder.

§'ens sidste Led angaaende Skolestyrets Ret til at fritage en-

1 Novbr. kelte Skolebørn for Undervisning i enkelte Fag kan gjennemføres uafhængig af Skoletidens og Fagkredsens Udvidelse.

§ 8. Det nye i denne § er væsentlig den satte Begrænsning for Udstrækningen af den til frivillig Undervisning anvendte Skoletid. Da denne Begrænsning, — der dog selvfølgelig kun rammer Adgangen til at kræve Statsbidrag til den dertil medgaaende Lærerløn, — er fastsat i Forhold til de nye Bestemmelser om den lovbefalede Skoletids Udstrækning, bør §'en sættes i Kraft samtidig med § 5.

§ 10. Den Ret, som ved denne § gives Forældre til at faa Børn optagne i Folkeskolen, kan bevirke Forøgelse af Klassernes Antal og derved Trang til forøgede Lærerkræfter. Af økonomiske Hensyn kan derfor §'en ikke paabydes gjennemført førend ved den Termin, da Skolebudgettet kan forlanges opgjort efter den nye Ordning. Men da det i Regelen vil være hensigtsmæssigere at optage Skolebørnene ved Undervisningens Begyndelse om Høsten, henstilles det ved nærværende § ligesom ved §§ 2 og 3 til Skolestyret, i fornødent Fald gjennem Forhandling med Herredsstyrelsen, at faa aabnet Adgang til overensstemmende med §'ens Bestemmelser at faa Børn optagne i Folkeskolen allerede fra Høstskolens Begyndelse i 1891.

Med Hensyn til de i den heromhandlede § under a, b og c omhandlede Børn, der er udelukkede fra Optagelse i Folkeskolen, bemerkes, at Grænsen mellem disse Børn og de i § 7 omhandlede ikke er bestemt optrukken i Loven. Hvor særskilt Undervisning efter § 7 anordnes, vil vistnok flere af de nævnte Børn kunne deltage i denne. Andre af dem, nemlig de, der kan befrygtes i moralsk eller fysisk Henseende at ville skade Medelever, maa undervises særskilt (§ 60). Atter andre vil som abnorme i Henhold i Lov 8de Juni 1881 blive at henvise til Abnormskoler. Det bemerkes i denne Forbindelse, at der efter Forhandlingerne paa Storthinget kan paaregnes offentligt Bidrag til den i § 7 omhandlede Undervisning.

§ 12. Udarbeidelsen af Skoleplanen paahviler efter § 50 Skolestyret, der vistnok betimelig bør paabegynde dette vidtløftige og vanskelige Arbeide, hvis Planen skal være færdig ved det fastsatte Tidspunkt. Forøvrigt vil det her som ved §§ 2, 3 og 10 være hensigtsmæssigt, at Planen haves færdig saa betimeligt, at den kan lægges til Grund for Skolens Drift allerede fra Høstskolens Begyndelse i 1891.

I den Hensigt at lette Skolestyrene under det heromhandlede Arbeide har Departementet under Udarbeidelse en Veiledning ved Affattelse af Skoleplaner, til hvilken Landets Skoledirektører i samlet Møde har leveret et Udkast. Den vil antagelig ved dette Aars Udgang blive tilstillet Skolestyrene i Landdistriktet.

§ 19. Naar man har planlagt Folkeskolens Ordning inden Herredet og altsaa har Oversigt over Antallet af særskilte Skoler,

deres Klasser og aarlige Skoletid, vil det ikke være vanskeligt at 1 Novbr.
udkaste en Plan for Ordningen af de fuldstændige Lærerposter og de fornødne Hjælpelærer- og Timelærerposter. Gjennemførelsen af denne Plan vil imidlertid kunne støde paa Hindringer derved, at Lærere, der tidligere er ansatte, kan modsætte sig Forandringer af de dem tillagte Lærerposter, hvortil de ved sin Ansættelse ikke var forpligtede. Planen bør imidlertid haves færdig og ved indtrædende Ledighed i vedkommende Lærerposter snarest muligt søges gjennemført. Hvor der opnaaes Henstand med Skoletidens Udvidelse efter § 5, vil Lærerposterne fra først af ikke kunne faa det fulde Antal Skoleuger, og der kan saaledes blive Spørgsmaal om fra Begyndelsen af dels at tillægge hver Lærer et mindre Antal Skoleuger, dels at ansætte færre Lærere, end efter den lagte Plan vil kræves, saasnart den forøgede Skoletid bliver gjennemført. Men i saadant Tilfælde maa Lærerne ved Ansættelsen forpligtes til at overtage en af de planlagte Lærerposter, saasnart Lovbudet om Undervisningstiden i fuld Udstrækning træder i Kraft, og fornødent Forbehold i denne Henseende bør ved enhver Læreransættelse tages, indtil Folkeskolen bliver bragt i fast Orden overensstemmende med den nye Lov.

Hjælpe- og Timelærerposter kan i heromhandlede Henseende paa Grund af deres løsere Beskaffenhed ikke volde nogen Vanskelighed.

§§ 20, 21 og 22. Bestemmelse om Lærernes Aflønning og Kostholdsgodtgjørelse efter §§ 20 og 22 kan paa Grund af de Forberedelser, den efter Loven kræver, ikke fattes før ved Amtsformandskaberne i 1891 og vil af Hensyn til Herredernes Budgetter ikke kunne gjennemføres før fra 1ste Januar 1892. De saaledes fattede Bestemmelser vil uden videre blive gjældende for alle Lærere (og Lærerinder), der ansættes efter 1ste Januar næste Aar, om end de af disse, der ansættes inden Udgangen af Aaret 1891, i Begyndelsen af sin Funktionstid aflønnes efter Lønningsreglerne i den nugjældende Skolelovgivning. — Ved Kundgjørelse af ledige Lærerposter i Løbet af Aarene 1890 og 91 bør der gjøres opmerksom herpaa. — Lærere, der er ansatte inden 1ste Januar næste Aar, vil efter § 83 være berettigede til at vælge mellem Aflønning efter den nugjældende Lov eller efter den nye Lovs Forskrifter.

§ 23 sidste Led og

§ 24 sidste Led

indeholder Bestemmelser, der er satte i Forbindelse med den nye Lovs Lønningsregler, og sættes derfor i Kraft samtidig med og i samme Udstrækning som disse. De bliver saaledes ikke at gjøre gjældende ligeoverfor ældre Lærere, forsaavidt de vælger at aflønnes efter de nugjældende Lønningsregler.

§ 38. Statsbidrag efter denne § til Aflønning af Lærere ved den i §§ 5, 7 og 8 omhandlede Undervisning, vil, forsaavidt

1 Novbr. disse Lærere lønnes efter den nye Lovs Lønningsregler, blive udbetalt fra 1ste Januar 1892, medens de Lærere, der i Henhold til § 83 vælger at aflønnes efter de nugjældende Regler (Lov af 31te Mai 1873 og 19de Juni 1878), fremdeles vil være berettigede til at oppebære de i § 4 af sidstnævnte Lov omhandlede Lønsbidrag af Statskassen.

4 Novbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Biskopen i Kristiansands Stift, hvori paa Foranledning meddeles, at Departementet antager, at Bestemmelsen i Lov af 26de Juni 1889 § 40 Litr. a om Valg af Præst i selvstændigt Embede[1]) til Medlem af Skolestyret i en By ikke er til Hinder for, at Biskopen, naar han finder det hensigtsmæssigt, kan vælge en Kateket ind i Skolestyret. Jfr. Bemærkningen Side 190 i Indstillingen af 6te August 1873 fra Byskolelovkommissionen af 1871.

[1]) Jfr. L. 15 Juni 1882 No. 1.

8 Novbr. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At Vaaler Jordemoderdistrikt i Smaalenenes Amt deles i 2 Distrikter, saaledes at hvert af Sognene Vaaler og Svindal skal udgjøre et eget Jordemoderdistrikt.
2. At Approbation i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 §§ 50 og 39 meddeles paa de af Smaalenenes Amtsformandskab og Vaaler Herredsstyrelse henholdsvis under 6te Juni og 2den Oktober 1889 fattede Beslutninger om Bevilgning af den i Anledning af Delingen fornødne Lønning.

8 Novbr. **Instrux** for Stiftsarkivaren i Throndhjem, udfærdiget af Kirkedepartementet.

§ 1. Det er Arkivarens Hovedopgave at blive fuldstændig kjendt i sit Arkiv og gjøre det let tilgjængeligt ved Undersøgelser saavel af administrativ som af videnskabelig Art. Ved Siden af det daglige Arbeide med indkommende Forespørgsler og nye Afleveringer af Arkivalier er det hans Pligt sukcessive at gjennemgaa de forskjellige Dele af Arkivet i det enkelte samt at udarbeide nye og fuldstændige Registraturer over samme. Under denne Gjennemgaaelse vil det være af særlig Vigtighed overalt hvor noget mærkeligt maatte frembyde sig til Oplysning om Institutioner, Stiftelser, faste Eiendomme, bekjendte Familier eller andre Forhold af varigere Interesse og Betydning inden de Dele af Landet, som Stiftsarkivet omfatter, derom at gjøre Optegnelser paa løse Sedler under Henvisning til Kilden. Overhovedet bør det være det stadige Formaal for Stiftsarkivarens Arbeide at erhverve sig saavel af trykte som af arkivaliske Kilder et saadant Kjendskab til Distriktets Forhold i æl-

dre og nyere Tider, at han i paakommende Tilfælde med Lethed kan tilveiebringe de Oplysninger, som Administrationen maatte have Brug for, yde Videnskabsmænd sin Bistand og Veiledning ved historiske Undersøgelser og fremskaffe for Private de Akter og Dokumenter, som de maatte paapege. 8 Novbr.

§ 2. Stiftsarkivets Kontor skal hver Søgnedag være aabent mindst to Timer om Formiddagen. Derhos skal Arkivet i den Del af Aaret, da Arbeide i Kontorværelset kan finde Sted uden Brug af Lys, være tilgjængeligt om Eftermiddagen forsaavidt og i den Udstrækning, som Throndhjems Stiftsdirektion finder det nødvendigt. Bestemmelsen angaaende de Timer paa Dagen, da Arkivet skal være tilgjængeligt, approberes af Stiftsdirektionen og kundgjøres paa den Maade, samme finder hensigtsmæssigt.

§ 3. Stiftsarkivaren staar umiddelbart under Throndhjems Stiftsdirektion, til hvem han i Regelen har at henvende sig i Arkivets Anliggender; dog kan han direkte brevveksle med Rigsarkivet angaaende Oplysninger til eller fra samme. De til Kontorudgifter m. v. fornødne Penge begjærer han gjennem Stiftsdirektionen hos Kirkedepartementet anviste og aflægger aarlig Regnskab derover til Revisionsdepartementet.

§ 4. Stiftsarkivaren fører følgende Embedsbøger:

a) en Journal, hvori Indholdet af ethvert indkommet Brev indtages samt Expeditionsdagen anføres med Henvisning til Kopibogen;
b) en Kopibog, hvori alle fra ham udgaaende Embedsbreve ordret indføres; begge med Register;
c) en Dagbog, hvori indføres mundtlige Forespørgsler og holdes Fortegnelse over dem, som personlig benytte Arkivet, med kort Angivelse af Gjenstanden for deres Undersøgelser;
d) en Hovedregistrant, hvori samtlige i Arkivet indkommende Arkivalier anføres i den Orden, de ere modtagne, og med Henvisninger til de specielle Fortegnelser.

Derhos føres Fortegnelser over Arkivets Bøger og Inventarium.

§ 5. Udlaan af Arkivalier maa ikke finde Sted uden efter Tilladelse fra Kirkedepartementet. Dog kunne Arkivsager, der ere yngre end 1814, efter Begjæring tilstilles de Embedsautoriteter, fra hvem de ere indkomne, til Afbenyttelse for en bestemt kortere Tid, efter hvis Forløb de paasees tilbageleverede.

§ 6. Ved Gjennemgaaelse af Arkivalier fra den nyere Tid har Stiftsarkivaren sin Opmærksomhed henvendt paa, hvorvidt deres Opbevarelse udover en vis Tid kan antages at være nødvendig enten for Administrationen og det praktiske Behov eller i historisk Henseende. Forsaavidt som Rækker af Regnskabsbilag eller andre Sager af ringe Værd antages uden nogen Skade at kunne kasseres, har han derom at henvende sig til vedkommende Embedsautoritet,

8 Novbr. fra hvem Arkivalierne ere indsendte, og efter Forhandling med samme at udarbeide bestemte Regler for Kassationen, som underkastes Rigsarkivets Bedømmelse, hvorefter Sagen forelægges Kirkedepartementet til endelig Afgjørelse.

Ved Kassationer paasees, at Sager, som dertil egne sig, henlægges til en særskilt ordnet Personal- og Lokalsamling.

§ 7. Forandringer i den Orden, som Afleverings-Fortegnelsen eller Registraturerne over Arkivets forskjellige Dele udvise, bør kun med Varsomhed foretages, og da saaledes, at Opstillingen og Registraturerne snarest muligt bringes i Overensstemmelse med hinanden og alle Dele af Arkivet til enhver Tid ere let tilgjængelige.

§ 8. Arkivalier, som Embedsmænd eller andre offentlige Funktionærer inden Distriktet ønske at aflevere, maa ikke modtages, forinden Tilladelse til Afleveringen er erhvervet fra det Regjeringsdepartement, hvorunder vedkommende Embedsmand hører. Samtykke af Kirkedepartementet tiltrænges til Indtagelse af By- og Landkommuners, Verkers og lignende kommunale eller private Arkiver.

Ved Afleveringer af Arkivalier fra offentlige Funktionærer paasees, at der medfølger Fortegnelse in duplo, hvoraf det ene Exemplar tilbagesendes Vedkommende med Paategning om Arkivaliernes Modtagelse i Stiftsarkivet til Efterretning for efterfølgende Funktionærer.

Underretning om enhver Forøgelse af Arkivet afgives strax ved Modtagelsen til Rigsarkivet, og samme tilstilles en Afskrift af Afleveringsfortegnelsen, saasnart Arkivalierne ere bragte i foreløbig Orden i Arkivet, overensstemmende med Fortegnelsen.

§ 9. Stiftsarkivaren gjør Indberetning til Kirkedepartementet, naar han bringer i Erfaring, at noget offentligt Arkiv ved Vanrøgt, Flytning eller paa anden Maade er udsat for Tab eller Undergang. Ligeledes søger han at opspore ophævede Embedsmyndigheders Arkiver og at gjenerhverve Arkivalier, som ere komne ud af det Offentliges Værge. Opdager han under Gjennemgaaelsen af modtagne Arkivalier Mangler, har han at forhøre sig hos Vedkommende, om det Manglende endnu kan bringes tilveie, samt i modsat Fald paa rette Sted i Hovedregistranten antegne Mangelen, og hvad derom er oplyst.

§ 10. Naar Stiftsarkivaren støder paa Arkivalier af mere end sædvanligt Værd, gjør han derom Meddelelse til Rigsarkivet.

§ 11. Stiftsarkivaren har at paase, at der iagttages den yderste Forsigtighed med Lys og Ild, og at Arkivet daglig udluftes, naar Veiret er tørt. Intet Arbeide i Arkivet maa finde Sted, efterat det er blevet mørkt.

§ 12. Stiftsarkivaren har at underkaste sig de Bestemmelser, som maatte blive afgivne angaaende Betaling for de Afskrifter, han fra Arkivet meddeler Private.

§ 13. Arkivets Bud ansættes af Arkivaren med Stiftsdirektionens Approbation. 8 Novbr.

Skrivelse fra Indredepartementet til Amtmanden i Jarlsberg og Larviks Amt, hvori paa Foranledning meddeles, at Departementet med Amtmanden antager, at Lov angaaende Stemmegivning ved offentlige Valg af 14de Mai 1872 § 1 ikke kommer til Anvendelse ved Valg i Fiskeriforeningers Generalforsamlinger, hvori ogsaa Justitsdepartementet, som har forberedt Loven af 1872, paa Foranledning har erklæret sig enigt. Med Hensyn til Spørgsmaalet om Adgangen til ved de nævnte Generalforsamlinger at udøve sin Stemmeret gjennem Fuldmagt finder Departementet saaledes fremdeles at kunne henholde sig til det i den almindelige Lovsamling indtagne Cirkulære af 13de Mai 1867, Post 1 in fine. 8 Novbr.

Cirkulære fra Finantsdepartementet til Toldkamrene, hvorved bl. a. i Forbindelse med Departementets Cirkulære af 15de Februar 1883 meddeles, at der til Toldassistenter for Udførelse af Forretninger udenfor de anordnede Tider bliver at erlægge saadan Godtgjørelse, som i nævnte Cirkulære for Undertoldbetjente bestemt [1]). 8 Novbr.

[1]) Jfr. Res. 26 Oktbr. 1889.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til Overlodsen i vestenfjeldske Distrikt, hvori meddeles, at Departementet er enigt i, at Lodslovens § 44, 5te Passus, er saaledes at forstaa, at et Fartøi, som efter at have udklareret i en norsk Havn og der erlagt Udlodsningsbetaling anløber en anden norsk Havn, hvorfra det uden at toldklarere afgaar til Udlandet, ikke er forpligtet til paa sidstnævnte Sted paany at betale Lodspenge for Udgaaende. (Kfr. Paragrafens 4de Passus). 8 Novbr.

Kongelig Resolution *), hvorved i Henhold til Lov af 17de Juni 1869 om Udvidelse af Lov af 26de Mai 1866, indeholdende adskillige Bestemmelser om Politivæsenet i Kristiania, til at gjælde ogsaa for Rigets øvrige Kjøbstæder samt i Henhold til Lov af 22de Mai 1875 § 4 meddeles Stadfæstelse paa en af Fredrikstads Formænd og Repræsentanter under 4de Oktober 1888 og 23de Mai 1889 fattet Beslutning til Politivedtægter for nævnte Kjøbstad, saalydende: 9 Novbr.

*) Bekjendtgj. 15 Novbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 28.

9 Novbr.

1ſte Kapitel.

Om Jagttagelſe af Orden og Velanſtændighed paa Gaden m. V.

§ 1. Paa offentlig Gade (hvorunder i denne Vedtægt ogſaa er indbefattet Vei, Brygge og Plads, der er aabnet for almindelig Færdſel) maa ikke Opløb eller Sammenſtimlen af Folk finde Sted, hvorved den offentlige Orden kan befrygtes at blive forſtyrret eller Færdſelen hæmmet.

§ 2. Mødende paa Fortoug ſkulle altid vige af tilhøire; dog er den, ſom har Kjørebanen paa den høire Haand, ikke pligtig til at vige ud i Gaden.

§ 3. Naar mange Mennesker ſamles paa offentlig Gade ved Indgangen til Billetudſalg, Forlyſtelsesſteder eller ved andre Anledninger, ſkulle de rette ſig efter Politiets Anvisning til Ordens Overholdelſe.

§ 4. Perſoner, der ere iførte Klæder, ſom beſmitte ved Berøring, maa ikke gaa eller opholde ſig paa offentligt Fortoug.

§ 5. Paa offentlig Gade maa der ikke foregaa Slagsmaal, Skrigen, Raaben, høirøſtet Syngen eller anden larmende, voldſom eller fornærmende Adfærd, hvorved den offentlige Orden forſtyrres eller Forbigaaende eller Omboende forulempes. Dog kan Politiet under ſæregne Omſtændigheder tillade Sang eller Muſik indtil et viſt Klokkeſlet om Aftenen. Omdeling paa offentlig Gade af Aviſer, Skillingsblade eller lignende Sager kan af Politiet forbydes, naar ſaadant befrygtes at ville give Anledning til Uorden.

§ 6. Fortæring af Brændevin, Vin, Øl eller anden berusende Drik maa ikke foregaa paa offentlig Gade og Plads, ikke i Baad eller anden aaben Farkoſt, ei heller paa eller ved Brygge, ſom ikke er aflukket for almindelig Færdſel, og heller ikke paa aaben Mark eller Grund tilhørende Byen; dog kan Politiet gjøre Undtagelſe for enkelt Anledning.

§ 7. Den, der paa offentlig Gade ved ſin Adfærd tydelig giver tilkjende, at han er i beruſet Tilſtand, ſtraffes efter denne Vedtægt, hvorhos han kan ſættes i Fængſel, indtil han bliver ædru.

§ 8. Ingen maa uden fyldeſtgjørende Grunde banke paa Port, Dør eller Vindu, ringe paa Port- eller Dørklokke eller foretage lignende Handlinger, hvorved Beboerne forſtyrres.

§ 9. Det er forbudt uden den Kjørendes Tilladelſe at krybe op paa eller hænge ſig paa Vogne eller andre Kjøretøier under Kjørſelen, eller til ſaadanne at faſtgjøre Haandvogne eller Slæder.

§ 10. I Byen maa Ingen uden ſærſkilt Tilladelſe af Politiet ſkyde med Kanon, Gevær, Piſtol, Salongevær eller lignende Skydevaaben, forſaavidt det ikke ſker under militær Kommando. Paa offentlig Gade eller udover ſamme maa Ingen ſkyde med Bue, Puſterør eller andet ſaadant, eller kaſte Sten, Snebold, Snaus,

Vand eller andet, hvorved Skade kan bevirkes eller de, som færdes 9 Novbr.
paa Gaden, fortrædiges. Uden Politiets Tilladelse maa ikke Krudt, Fyrværkerisager eller andre exploderende Gjenstande afbrændes i Byen eller i dens Havn.

Ved Mineringsarbeide maa tilbørlige Forsigtighedsregler iagttages. — I Byen maa ingensteds optændes Ild uden Politiets Tilladelse.

§ 11. Ingen maa paa offentlig Gade age paa Kjælke, gaa paa Skøiter eller paa Ski, ei heller gjøre eller benytte Skrider (Glidebaner), eller spille Bold, Klink, trille med Tøndebaand, løbe med Drager eller foretage anden Leg eller Spil til Hinder for Færdselen. Politiet kan dog tillade saadant paa enkelte Steder under Jagttagelse af de Forsigtighedsregler, som af det foreskrives.

§ 12. Ingen maa paa offentlig Gade vise sig maskeret eller i en Dragt, der er stridende mod Velanstændighed eller egnet til at fremkalde Forstyrrelse af den offentlige Orden. Ligeledes er det forbudt iøvrigt at vise forargelig eller uanstændig Opførsel paa offentlig Gade. Utugtige Billeder eller Figurer maa ligesaalidt som Bøger eller Blade af usædeligt Indhold paa offentlig Gade falbydes eller i Vinduer eller andetsteds fremstilles til offentlig Skue.

§ 13. Ingen maa i Byens Havn eller Elve, Bække eller Damme paa dens Grund bade sig paa andre end de Steder, som af Politiet dertil anvises.

2det Kapitel.

Om Ordning af den offentlige Færdsel.

§ 14. Uden Politiets Tilladelse maa Ingen, end ikke for kort Tid tage Plads paa offentlig Gade for at udsælge Varer eller drive anden Forretning, og hvor saadan Tilladelse er givet, ikke udenfor det anviste Sted.

I Overensstemmelse hermed maa Bybud, Sjouere eller Andre, der paa offentlig Gade tilbyde Publikum deres Tjeneste, kun have Tilhold paa de af Politiet dertil anviste Steder. De maa ikke opstille sig i Klynger eller paa anden Maade hindre Færdselen, ei heller vise Paatrængenhed. Uden Vedkommendes Samtykke maa Ingen tage Plads paa Trapper, i Porte eller anden Ind- eller Opgang til Huse.

§ 15. Paa offentlig Gade tillades det ikke at standse eller stille sig i Klynger paa saadan Maade, at Færdselen derved hindres eller besværliggjøres. Gaaende bør i Regelen følge Fortougene og ikke gaa i Kjørebanen uden ved Gadeoverskjæringerne. Intet Følge maa optage mere end det halve Fortoug. Ingen maa paa offentligt Fortoug bære, trække eller paa anden Maade føre med sig Gjenstande, der ere til Hinder for Færdselen eller udsætte de Forbigaaende for Skade eller Ulemper, saasom: større Byrder eller

9 Novbr. Kurve, Haandvogne, Kjælker, Trillebør, Dragkjærre, Vandbøtter og lignende. Dog kunne Haandvogne og Slæder med Børn trækkes paa Fortoug, naar det ſker ſaaledes, at Færdſelen derved beſværes ſaa lidet ſom muligt. To eller flere ſaadanne Haandvogne eller Slæder maa ikke trækkes ved Siden af hverandre. Ingen maa gaa med ladede Skydevaaben paa offentlig Gade uden under militær Kommando.

§ 16. Intet, ſom kan være til Hinder for Færdſelen, maa henſættes eller henlægges paa Fortoug eller andet Sted paa offentlig Gade. Dog ſkal, naar ingen anden Plads haves, Af- eller Paalæsning af Varer eller andet kunne ſke paa de nævnte Steder, naar den foretages med ſaa liden Ulempe for Færdſelen ſom muligt, og Intet bliver liggende i længere Tid end høiſt fornødent; under ſidſtnævnte Betingelſe kan Ved, Kul eller anden Brændſel fra Fortoug (ikke fra Kjørebanen) kaſtes ind i paagjældende Eiendom. Deslige Gjenſtande maa aldeles ikke henlægges paa offentlig Gade, der er ſaa trang, at to Vogne ikke med Lethed kunne kjøre forbi hinanden.

Fraſpændte Vogne ſaavelſom Haandvogne maa ikke uden ſærlig Tilladelſe af Politiet henſtaa paa offentlig Gade i længere Tid, end der behøves til deres Af- og Paalæsning.

§ 17. Intet Slags Arbeide, hvorved Færdſelen hemmes eller de Forbigaaende udſættes for Fare eller Ulempe, maa foretages paa offentlig Gade. Dog kan Politiet i enkelte Tilfælde, naar Gaardsplads eller dertil paſſende Rum mangle, tillade Sagning og Hugning af Ved under Betingelſe af, at det ſker med ſtørſt mulig Hurtighed og med mindſt mulig Ulempe for Færdſelen. Paa offentlig Gade maa Tæpper ikke udbankes uden paa de Steder, ſom Politiet maatte ſe ſig i Stand til at anvise, Sengklæder ikke udluftes eller Tøi ophænges til Tørring uden Politiets Tilladelſe. Knusning af Kul tillades ikke paa offentlig Gade.

§ 18. Vinduesmarkiſer ſkulle være forſvarlig befæſtede og anbragte i ſaadan Høide, at deres Underkant i en Afſtand af 1 Meter fra Husvæggen er mindſt 2 Meter over Jorden.

Vinduer, ſom vandre ud og ikke ere høiere over Gaden end 2 Meter, maa ikke holdes aabentſtaaende i Tiden fra Kl. 8 Morgen til Kl. 10 Aften.

§ 19. Paa offentlige Gader maa forſpændte Vogne kun holde paa Steder, hvor de ikke ſtandſe Færdſelen, og ſtedſe ſaalangt til Siden af Kjørebanen ſom muligt. Paa ſtenſat Overgang over ubrolagt Gade eller Vei maa de ikke holde. De maa ikke tage Holdeplads uden paa de dertil af Politiet anviſte Steder.

§ 20. Naar Vogne til Bryllupper, Begravelſer, Baller, Theaterforeſtillinger eller andre Anledninger ſamles i ſtørre Mængde paa offentlig Gade, ſkulle de holde efter Politiets nærmere Anvisning og ved Til- og Frakjørſel følge den af dette betegnede Vei

og Orden. Politiet kan ved ſæregne Leiligheder helt eller tildels forbyde Kjørſel i enkelte Gader. 9 Novbr.

3die Kapitel.

Om Foranſtaltninger til Afværgelſe af Fare under den offentlige Færdſel.

§ 21. Naar der i eller ved offentlig Gade ſkulle foretages Arbeider, der kunne være til Hinder for Færdſelen eller gjøre den uſikker, ſkal Anmeldelſe derom betimelig ſke til Politiet, ſom anordner, i hvilken Udſtrækning og paa hvilken Maade den paagjældende Strækning bliver at holde afſpærret.

Fra Mørket falder paa og indtil det bliver lyſt om Morgenen ſkal der være anbragt Lygter ved Afſpærringen.

§ 22. Ved Opførelſe af nye eller Nedbrydelſe eller Hovedreparationer af ældre Bygninger, ſom ere beliggende ved offentlig Gade, ſkal Eieren, førend Arbeidet paabegyndes, derom gjøre ſkriftlig Anmeldelſe til Politiet, for at dette kan paaſe, at der anbringes Plankeværk eller anden Indhegning, Skjærme for Murhuſes Vedkommende og iøvrigt træffes de Foranſtaltninger, ſom findes nødvendige til Forebyggelſe af Ulemper for de Forbigaaende. Saaſnart Arbeidet er ſaavidt fremſkredet, at Indhegningen ikke længer er nødvendig, ſkal Eieren ſtrax borttage den og ryddiggjøre den indhegnede Plads.

Eieren er anſvarlig for, at Indhegningens Vedbliven ikke nødvendiggjøres ved utilbørlig Forhaling af Byggearbeidet.

Til mindre Reparationer af Bygninger maa uden Politiets Tilladelſe kun benyttes Stiger eller andre flytbare Stilladſer, ſom ikke i længere Tid hindrer Færdſelen.

§ 23. Stilladſer og Løbebroer, ſom anvendes under Bygningsarbeide, ſkulle være af tilſtrækkelig Styrke ſamt paa den udvendige Side forſynede med forſvarligt Bryſtværn og Stilladſerne tillige med mindſt 39 cm. høie Vanger.

Løſe Stiger, der benyttes til Arbeide paa en Bygnings udvendige Side, ſkulle være af fornøden Styrke.

For Overtrædelſe af de i denne § indeholdte Beſtemmelſer ſtraffes den Haandværksmeſter eller Anden, der foreſtaar det paagjældende Arbeides Udførelſe, eller, ſaafremt han ikke opgives af Eieren, denne ſelv.

§ 24. Naar Mur, Plankeværk eller andet ſaadant Hegn findes i ſaa bröſtfældig Tilſtand, at der er Fare for Nedſtyrtning, kan Politiet paalægge Eieren inden en af det faſtſat Friſt at træffe de Foranſtaltninger, der maatte anſees fornødne for at forebygge Ulemper eller Fare for de Forbigaaende.

§ 25. Vinder eller andre Heiſeindretninger, der benyttes udover offentlig Gade eller Brygge eller Del af Havnen, ſkulle

9 Novbr. ſaavelſom deres Tilbehør have fornøden Styrke og maa ikkun behandles af øvede og paalidelige Perſoner.

De bør altid være forſynede med forſvarlig Stoppeindretning.

§ 26. Naar Op- eller Nedheisning af Varer eller Andet, Rensning af Tagrender, Oppudsning af Huſe, Iſtandſættelſe af Tage eller andre mindre betydelige Bygningsarbeider foretages udover eller ud til offentlig Gade, ſkal der til Advarſel for de Forbigaaende udſættes Afviſere af en ſaadan Beſkaffenhed, at de tilſtrækkelig tydeligt angive, at Færdſelen ſammeſteds er forbunden med Fare eller Ulempe. Afviſere maa ikke henſtaa længere end nødvendigt, men ſkulle borttages, ſaaſnart de paagjældende Arbeider ſtandſe.

§ 27. Ingen maa paa offentlig Gade henkaſte Glas, Potteſkaar, Stene, Spiger eller andet, der kan medføre Fare eller Ulempe for Færdſelen. De foran Huslinien anbragte Stoppekraner ſkulle ikke rage op over Fortougets Flade. Naar om Vinteren glat Føre indtræffer, ſkulle Eierne af de til offentlig Gade ſtødende bebyggede Grunde lade Fortouget udenfor beſtrø med Sand eller Aſke. Samme Forpligtelſe paahviler Eier af ubebygget Grund, naar Fortouget er brolagt.

§ 28. Kjælder-Nedgange eller Glugger, ſom fra Bygningslinien ſpringe frem mod offentlig Gade, ſkulle fra Mørket falder paa og indtil det bliver lyſt om Morgenen, holdes lukkede eller overdækkede med Lemmer lige med Fortougets Overflade, medmindre de paa Siderne ere forſvarlig indhegnede.

§ 29. Kjørende og Ridende ere pligtige at iagttage behørig Forſigtighed, hvilket iſær gjælder, naar der kjøres og rides omkring Gadehjørner eller i Gadeoverſkjæringer. Ud og ind af Porte eller andre Udkjørſler fra Gaard, over Torve i Torvtiden ſamt paa andre Steder, hvor mange Mennesker ere ſamlede, maa der kun kjøres og rides i Skridt. Der maa intetſteds kjøres eller rides hurtigere end i raſkt Trav og paa brolagte og ſtærkt befærdede Gader, Veie og Pladſe kun i ſmaat Trav. Laſtvogne uden Fjædre maa paa brolagte Gader, naar de ere belæsſede, kun kjøre i Skridt og uden Belæsning kun i ſmaat Trav.

Ridende maa paa Vinterføre i de mere befærdede Gader ikke ride hurtigere end i Skridt. Kapkjørſel eller Kapridning paa offentlig Gade er forbudt. Ingen maa kjøre eller ride paa Fortoug eller Gangſti.

Ved Velocipedridning i Byens Gader maa der kun rides Promenaderidt, ikke Kapridt eller Parforceridt, ſamt kun i de Gader, ſom af Politiet dertil anviſes.

Hver Maſkine ſkal være forſynet med Klokke, hvorpaa ofte maa ringes, ſærlig naar Gadehjørner paſſeres. Paa Fortougene maa der ikke rides, ligeſaalidt ſom Maſkinerne maa ledes paa Fortouget. Rytterne maa ikke ride ved Siden af hinanden, men kun

enkeltvis og ikke tæt paa hinanden. Naar Velocipederne benyttes, 9 Novbr.
efter at Mørket er indtraadt, skulle de være forsynede med tændt Lygte. Hvis Heste vise sig urolige, naar de møde en Velocipedrytter, skal denne gjøre alt for at berolige Hesten og i fornødent Fald stige af sin Maskine.

§ 30. Kjøreredskab med Læs skal være forsvarligen læsset, saa at det ikke er udsat for Væltning, eller for at det Paalæssede falder af, eller at der iøvrigt ved Kjørselen bevirkes Skade eller Ulempe.

§ 31. Heste, som ere behæftede med smitsomme Sygdomme eller have iøinefaldende ydre Beskadigelser eller ere udsultede eller udslæbte, maa ikke benyttes. Heste, der have vist Tilbøielighed til at bide, skulle være forsynede med Mundkurv.

Løbske eller skye Heste maa ikke udleies.

Politiet kan forbyde Brugen af sløvskoede Heste, naar det er glat.

Sæletøiet maa være fuldstændigt og saaledes beskaffent, at det ikke kan forudsættes at ville beskadige Hesten eller gaa itu.

Paa Vinterføre ere de Kjørende pligtige til at anbringe Bjælder eller Klokker paa sine Heste, saa at man i tilbørlig Afstand kan høre deres Komme.

§ 32. Kjørende og Ridende skulle i Regelen holde sig til den Side af Gade eller Vei, som er paa deres høire Haand. Naar de møde hinanden, skulle de hver især vige af tilhøire.

Tomme Vogne vige med fuldt Spor for belæssede, om Pladsen tillader det. Kjørsel forbi en forankjørende Vogn sker tilvenstre.

§ 33. Ingen maa betro forspændt Kjøretøi eller Hest til Nogen, som er drukken, eller som af andre Grunde maa antages ikke at være istand til at styre Hest. Den, der betror Hest til Nogen, som er yngre end 15 Aar, straffes for de Overtrædelser af Bestemmelserne i dette Kapitel, som af denne maatte begaaes.

§ 34. Ingen maa kjøre eller ride imod eller ind i Troppeafdelinger, Ligtog eller andre Processioner, men enhver skal vige af Veien for samme og, naar Passagen er trang, holde stille saalænge, til Toget er passeret.

Der maa heller ikke kjøres eller rides forbi saadanne Tog, medmindre det kan ske uden Ulempe for de deri Deltagende.

§ 35. Paa offentlig Gade eller i Portrum, Gaarde eller deslige Steder, der have aaben Udkjørsel til offentlig Gade, maa den Kjørende eller Ridende ikke forlade sin Hest uden at sørge for, at der med denne føres forsvarligt Tilsyn, eller at den er forsvarlig bundet paa den af Politiet foreskrevne Maade.

Udenfor de af Politiet anviste Holdepladse maa en Hest, selv om den er bunden, ikke henstaa paa offentlig Gade uden Bevogtning længere end 10 Minutter.

9 Novbr.

4de Kapitel.

Om Forſel af Heſte og andre Kreaturer ſamt om Hunde.

§ 36. Det er forbudt at lade Heſte gaa løſe og at lade andre Kreaturer gaa uden Bevogtning paa Byens offentlige Gader.

Dette Forbud gjælder ogſaa private Eiendomme inden Byterritoriet, forſaavidt disſe ikke ere forſvarligen indgjærdede eller Dyrene ikke ere under tilſtrækkeligt Opſyn eller ere forſvarligen bundne.

§ 37. Naar Kjør, Faar, Gjeder eller Svin drives i Flokke eller enkeltvis, maa dette kun ſke under tilſtrækkeligt Opſyn.

Okſer maa ikke drives, men ſkulle ledes enkeltvis af voxne Mandsperſoner. Dog kan det af Politiet tillades, at Okſer blandt andet Driftefæ drives i Flokke, men kun ad beſtemte Veie eller Gader. Det maa nøie paaſees, at Kreaturer og Heſte under Ledningen eller Drivningen ikke komme udenfor Kjørebanen.

§ 38. Naar Hunde viſe ſig bidſke eller glubſke eller have den Vane at forulempe Menneſker eller Heſte ved at gjø ad dem eller fare imod dem, ſkal Eieren efter Politiets nærmere Beſtemmelſe holde ſaadanne Hunde bundne eller forſynede med forſvarlig Mundkurv. Det ſamme gjælder om Hunde, ſom Politiet af Henſyn til deres Størrelſe eller Race finder at kunne være farlige.

Ingen maa hidſe Hunde paa Nogen eller undlade at holde ſin Hund tilbage, naar den i hans Paaſyn anfalder Nogen. Det er ligeledes forbudt at tirre Hunde eller hidſe dem ſammen paa offentlig Gade.

§ 39. Tiſper maa i Løbetiden holdes inde. Fra Kl. 11 Aften til Kl. 5 Morgen er det forbudt at lade Hunde løbe ude, naar de ikke ledſage Nogen.

Overtrædes foranſtaaende Beſtemmelſe, kan Politiet foranſtalte Hunden optagen og i offentlig Blad fremlyſe den, ſamt hvis ingen Eier inden 6 Døgn indløſer den, lade den ſælge eller dræbe.

§ 40. Ingen maa paa offentlig Gade ride med mere end 1 Haandheſt eller føre mere end 1 Heſt ved Siden af eller efter Vogne eller andet Kjøretøi.

Heller ikke maa Nogen lede eller kjøre flere end 2 løſe eller fraſpændte Heſte ad Gangen. Fraſpændte Heſte maa ikke ſlæbe Drag eller Skjæker efter ſig.

§ 41. Enhver Heſt, der rides, ledes eller kjøres fraſpændt paa offentlig Gade, ſkal være forſynet med Bidſel eller Hovedlag. Naar Heſten ledes eller kjøres, maa det ikke ſke hurtigere end i ſmaat Trav. Det ſamme gjælder, naar der rides med Haandheſt.

5te Kapitel. 9 Novbr.

Om Fredning af offentlige Indretninger m. v.

§ 42. Det er forbudt at flytte eller borttage, ſkjære eller ridſe i, ſkrive, male eller tegne paa eller paa anden Maade beſkadige eller beſudle de til offentlig Nytte eller Prydelſe beſtemte Indretninger eller Gjenſtande, ſaaſom: Springvand, Vandpoſter, Piſſoirer, Gadelygter, Bænke, Indhegninger, Færgebaade og deslige. Det ſamme gjælder den til offentlig Gade ſtødende Del af Hus, Mur, Plankeværk, Port eller andet ſaadant.

§ 43. Ingen maa forſøge at gaa ombord i Dampfærgerne, forinden de ombordværende Perſoner, der ſkulle iland, ere komne oppaa Bryggen, eller at gaa ombord, efterat Dampfærgerne ere begyndte at gaa, ikke heller gaa fra Borde, før Baaden er ſtandſet og Landtoug fæſtet. Enhver maa paa Færgebryggen eller i Færgerne rette ſig efter Opſynets Beſtemmelſe. I Færgeſtedets Venterum maa kun de Perſoner tage Ophold, der vente paa Overfart.

Uorden i Færgebaadene eller i Færgeſtedets Venterum anſees ſom Uorden paa offentligt Sted.

§ 44. Ingen maa uden Veibeſtyrelſens Samtykke opbryde Brolægninger eller foretage nogen Gravning i offentlig Gade eller gjøre nogen anden Forandring ved ſamme.

§ 45. Ingen Uvedkommende maa tænde eller ſlukke de paa offentlig Gade anbragte Lygter eller uden for at ſignaliſere Ildebrand befatte ſig med de offentlige Brandſignalapparater.

§ 46. Ingen maa beſkadige de paa offentlig Gade eller i offentligt Anlæg ſtaaende Træer ved at brække Grene eller Kviſte, afrive eller ſkjære i Barken eller deslige, ei heller optage eller beſkadige de omkring Træerne til deres Beſkyttelſe anbragte Indretninger, ei heller klattre op i Træerne. Det er ogſaa forbudt at afplukke, borttage eller beſkadige de i offentligt Anlæg værende Frugter, Blomſter eller Planter, at henlægge eller henkaſte Urenlighed, Papir eller andet ſaadant i deslige Anlæg eller paa anden Maade beſudle dem. I offentligt Anlæg maa Ingen gaa uden i dertil beſtemte Gange eller tage Sæde udenfor diſſe. Perſoner, der have Opſyn over Børn, anſvare for diſſe.

§ 47. Ingen maa ſidde paa, beſtige, ſtige over eller beſkadige de ved offentlig Gade eller om offentligt Anlæg anbragte Hegn.

§ 48. Paa Kirkegaard maa ingen Legen eller anden med Henſyn til Stedet upaſſende Opførſel finde Sted. Ingen maa paa Kirkegaard trænge ind til de Tider, da Indgangen holdes lukket, eller gaa udenfor afſtukne Gange, ſtige over Indhegninger, beſkadige Træer, Blomſter eller andre Vækſter eller paa nogen Maade beſkadige eller beſudle Gravſteder eller andre paa Kirkegaarden værende Anlæg. Mindre Børn maa ikke komme paa Kirkegaard

9 Novbr. uden i Følge med og under Opsigt af voksne Personer. Det er forbudt at medtage Hunde.

§ 49. De i dette Kapitel indeholdte Bestemmelser gjælde for Tilfælde, der ikke gaa ind under Straffeloven.

6te Kapitel.

Om Opslag af Bekjendtgjørelser og Skilter samt om Udstilling af Varer.

§ 50. Det bestemmes af Magistraten, paa hvilke Steder Opslag af Bekjendtgjørelser fra Øvrigheden eller andre offentlige Myndigheder skal finde Sted. Disse Bekjendtgjørelser anbringes paa Tavler, der anskaffes og vedligeholdes for Kommunens Regning. Bekjendtgjørelser angaaende Theaterforestillinger, Koncerter, Forevisninger og offentlige Forlystelser, til hvilke Vedkommendes Tilladelse haves, kunne ligeledes foregaa ved Opslag, naar den, paa hvis Eiendom Opslaget sker, dertil giver sit Minde.

Dog skal et Exemplar af Bekjendtgjørelsen samtidig med Opslaget tilstilles Politiet. Andre Bekjendtgjørelser er det ikke tilladt at lade offentlig opslaa uden Samtykke baade af vedkommende Huseier og af Politiet; dog undtages derfra Opslag paa en Eiendom om, hvad der vedkommer de deri boende Personers Næringsvei, Bopælforandringer og andre Henvisninger, der knytte sig til Opholdsstedet eller angaa Eiendommen.

§ 51. Lovlig gjorte Opslag er det forbudt at nedrive, besudle eller paa anden Maade at beskadige eller gjøre ulæselige.

§ 52. Skilter eller Gjenstande, der benyttes til eller tjene som Skilt, maa ikke gives et større Fremspring udenfor Gadelinien end 15 cm. og skulle være forsvarligt befæstede. De Skilter, der ikke svare til disse Forskrifter, blive at nedtage inden et Aar efter, at disse Vedtægter ere traadte i Kraft.

§ 53. Handlende eller andre Næringsdrivende maa ikke udhænge eller udstille Varer udenfor deres Udsalgssteder, medmindre det sker i Udhængerskabe, som dog ikke maa gives et større Fremspring udover Gadelinien end 15 cm. For Gjenstande, som paa Grund af deres Beskaffenhed eller Tyngde ikke ere egnede til at udstilles i Skabe, kan Politiet tilstede Undtagelser, naar Gjenstandens Udstillelse ikke medfører Fare eller Ulempe for Færdselen.

7de Kapitel.

Om Torvhandel og Torvenes Brug.

§ 54. Magistrat og Formandskab har, efterat Politimesterens Erklæring er indhentet, til enhver Tid at bestemme, hvilke af Stadens offentlige Pladse kunne benyttes til Torvhandel, hvilken Handel paa ethvert Sted maa drives, og til hvilken Tid den maa finde Sted.

Ingen maa overtræde den saaledes trufne Ordning ved at drive Torvhandel med andre Varer, til andre Tider eller paa andre Steder end tilladt. 9 Novbr.

§ 55. De, der indfinde sig paa Torvene for at falbyde Varer, skulle ordne deres Udsalg paa den Maade, som af Politiet anvises dem, og i det Hele iagttage de af Politiet givne Forskrifter til Ordenens Overholdelse. Den, der skjønt paamindet ikke efterkommer de givne Forskrifter, kan af Politiet bortvises fra Torvet.

§ 56. Torvhandlere maa ikke paa Torvet henkaste bedærvede Varer eller andet Affald.

§ 57. Ingen maa lægge Hindring i Veien for den frie Adgang til Udsalgsstederne eller paa anden Maade forstyrre Handelen.

§ 58. Ingen Sælgere maa med sine Varer, tage Ophold paa Torvet tidligere end 1 Time før den til Handelen bestemte Tid. Ved Torvtidens Udløb — eller for Fisketorvets Vedkommende ved Handelens Afslutning om Aftenen — skulle alle Varer saavelsom: Vogne, Borde, Kurve, Bakker, Baljer eller deslige, der ere benyttede ved Handelen, være fjernede fra Torvet.

§ 59. Efter Ankomsten til Torvet skulle Hestene uopholdelig fraspændes Kjøretøierne og føres bort fra Torvet.

§ 60. I Torvtiden maa Ingen forlade sin Vogn, Kurv eller deslige, uden at enten Varerne ere forsvarligt nedpakkede og beskyttede eller under tilstrækkeligt Opsyn.

§ 61. Adgang til at benytte Torvene uden Afgift tilstedes:

Udenbys Personer til Salg af fra Landet indbragte Skov- eller Haveprodukter, vilde Urter og Bær eller andre derfra indbragte Varer, som ere Frembringelser af Husflid, Jagt, Fiskeri eller Landbonæring, samt

Byens Indvaanere til Salg af egne Husdyr eller disses Afkastning, Frembringelser af egen Husflid eller af egne Eiendomme, Udbytte af egen Jagt eller eget Fiskeri, Fisk, som de selv have røget eller ludet, Brændeved samt vilde Urter og Bær, som de selv have sanket eller ladet sanke.

Vedkommende kan sælge selv, ved sine Folk eller ved en for Tilfældet benyttet Fuldmægtig, men ikke fra mere end en Plads.

Torvsøgende, som ikke paa en Dag faar solgt sine Varer, kunne fremdeles uden Afgift benytte Torvet til deres Salg de paafølgende Torvdage, dog ikke over 4 Dage i det Hele.

§ 62. Paa Fisketorvet tillades kun Forhandling af Fiskevarer i ferst Tilstand. Nedsaltning af Sild eller Fiskevarer maa ikke der finde Sted.

§ 63. Smør, Ost og røget Lax maa ikke paa Torvene udstykkes, men alene sælges i de Dele, hvori de ere bragte tiltorvs.

9 Novbr.

8de Kapitel.

Om den offentlige Renlighed.

§ 64. Enhver, der eier Grund eller Bygning ved brolagt Gade eller Plads, ſom vedligeholdes af Kommunen, er pligtig til at beſørge Gadefeiningen med hvad dertil hører udenfor ſin Eiendom, i Gaderne indtil Midten af Kjørebanen og paa Torv eller Plads indtil 6,5 Meter i Afſtand fra ſin Gaard. Til Gadefeiningen hører ogſaa Rengjøringen af Fortouget ſamt Bortſkaffelſe af det paa Gaden, i Rendeſtenen og paa Fortouget voxende Græs. Naar kun Fortoug er brolagt, paahviler det Hus- og Grundeiere alene at rengjøre dette; det ſamme gjælder Rendeſten. Stenſat Overgang over ubrolagt Gade eller Vei renholdes i dens halve Længde af tilſtødende Hus- eller Grundeiere.

Naar Feining af Gade efter det Foregaaende ikke paahviler Eierne af de tilſtødende Grunde, foranſtaltes og bekoſtes den af Kommunen. Renhold af Gader og Veie, ſom ikke ere overtagne til Vedligeholdelſe af Kommunen, paahviler Eierne af de tilſtødende Grunde.

§ 65. Feining foretages i Regelen 2 Gange om Ugen paa de Dage, ſom af Politiet beſtemmes, og ellers, naar ſæregne Omſtændigheder gjør det nødvendigt, efter ſærligt Paalæg af Politiet.

§ 66. Det ſammenfeiede maa ikke kaſtes i Kjørebanen, men ſkal bortføres umiddelbart efter tilendebragt Feining. Feiningen maa være ſluttet og Bortførelſen foretaget i Sommermaanederne inden Kl. 10 Aften og i den øvrige Tid af Aaret, inden Mørket falder paa. I tørt Veir uden Froſt overſprøites Fortoug og Gade ſaa tilſtrækkelig med Vand, at Feiningen ikke foraarſager Støv.

Med Henſyn til Kloakſlugene maa det paaſees, at der ikke ved Feiningen tilføres dem faſte Urenligheder eller om Vinteren faſt Sne eller Is, og at Riſterne holdes aabne, ſaa at Vandet fra Rendeſtenen har frit Afløb. Naar Huseieren har anbragt Dækſel over Rendeſten ved offentlig Gade, ſkal han ſørge for dens Vedligeholdelſe og paaſe, at den ſlutter nøie og ligger faſt, og derſom den i Tilfælde af Regn, Tøveir eller af anden Aarſag er til Hinder for Vandets frie Løb, ſkal han foranſtalte den optaget og igjen paalagt, ſaaſnart det kan ſke uden at hindre Vandløbet.

§ 67. Naar Sne er falden, ſkal den, hvem Feiningen paahviler, ryddiggjøre Fortoug og Rendeſten for ſamme; ligeledes har han at bortføre Svul af Fortoug og Rendeſten, naar ſaadant af Politiet paabydes, ſamt ved indtræffende Tøveir at holde Rendeſtene og deslige Afløb ophuggede.

§ 68. Sne og Is maa ikke fra Gaardsplads, Tomt eller Have kaſtes ud paa offentlig Gade eller henbringes andetſteds end de dertil anviſte Steder.

§ 69. Politiet kan i Sygdomstilfælde meddele Tilladelſe til 9 Novbr.
midlertidig at belægge med Halm eller afſpærre en ſaa ſtor Strækning af offentlig Gade, ſom efter Omſtændighederne anſees fornøden. Belægningen ſkal fornyes eller borttages, ſaaſnart det af Politiet forlanges.

§ 70. Aadſler, Feieſkarn, Affald fra Huſe eller anden Urenlighed maa ikke kaſtes paa offentlig Gade, i Havnen, i Elve og Bække paa Byens Grund, ei heller i Vaſkerender eller andetſteds, hvorfra disſe Gjenſtande kunne flyde ud i Gaderendeſtenen eller andet offentligt Afløb. Deslige Ting maa heller ikke af nogen Uvedkommende henkaſtes i offentlige eller private Porte eller Gaarde, paa hvilke Steder Uvedkommende ei heller maa lade ſit Vand undtagen i Pisſoir. Halm, Grus og deslige maa ikke henlægges paa andre end dertil anviſte Steder.

§ 71. Ved de offentlige Vandpoſter maa ikke Klæder, Kjøretøier, Kar, Bøtter eller desl. vaſkes eller ſkylles.

Det er ikke tilladt at hente Vand fra Vandpoſterne i Kar paa Vogn eller Slæde udenfor de Steder, der til dette Øiemed til enhver Tid anviſes af Politiet. Fra de øvrige Vandpoſter maa Vand blot hentes af ſaadanne, ſom bære det i Bøtter eller Spand. Forøvrigt har Enhver at rette ſig efter de Beſtemmelſer om Vandhentning og Vand til Brug, ſom Politiet under ſæregne Forholde maatte paabyde.

§ 72. I Sommermaanederne, det er fra 15de Mai til 1ſte Oktober, er det ikke tilladt at kjøre noget Slags Gjødſel i aabne Vogne. I Vintermaanederne, det er fra 1ſte Oktober til 15de Mai, er det tilladt at kjøre tør Heſte- og Kogjødſel i aabne Kaſſer, hvorimod al anden Gjødſel maa kjøres i lukkede Kaſſer. Blød og ſtinkende Gjødſel maa hverken Sommer eller Vinter udtages eller udkjøres uden til den Tid af Døgnet, ſom af Politiet efter Forhandling med Sundhedskommiſſionen beſtemmes. Gjødſellæſſene ſkal kjøres ad korteſte Vei ud af Byen, og det er forbudt under Transporten paa Byens Grund at ſtandſe med dem i kortere eller længere Tid. Hvad i nærværende Paragraf er foreſkrevet om blød og ſtinkende Gjødſel, kommer ogſaa til Anvendelſe paa andre ſtinkende Subſtanſer. Yderligere Indſkrænkning i Tiden for Udkjørſel af Binger kan under ſærlige Omſtændigheder beſtemmes af Sundhedskommiſſionen.

§ 73. Vogne, der benyttes til Kjørſel af Gadeſkarn, Affald fra Huſene eller anden Urenlighed, Sild, Jord, Sand, Stenkul, Kalk, Kalkgrus og lignende, ſkulle være tætte, ſaaledes at Intet ſpildes under Kjørſelen.

9 Novbr.

9de Kapitel.

Om offentlige Beværtningssteder.

§ 74. Enhver, der driver Restauration eller anden offentlig Beværtning med Spise- eller Drikkevarer, skal, saavidt det staar til ham, sørge for, at der i de dertil benyttede Lokaler Intet forefalder, som strider mod Orden og Sømmelighed.

§ 75. Ingen maa paa offentligt Beværtningssted gjøre sig skyldig i voldsom eller støiende Adfærd, hvorved andre Gjæster, Værten eller dennes Familie eller Tjenere fortrædiges eller andre af Husets Beboere eller Omboende forstyrres, ei heller i andre Maader vise en uanstændig eller forargelig Opførsel.

§ 76. Offentlige Beværtnings- og Forlystelsessteder skulle holdes lukkede fra Kl. 10 Aften før Søn- og Helligdage til Kl. 5 Eftermiddag paa disse Dage og ellers fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen, og maa i denne Tid ingen Beværtning finde Sted og ingen Gjæster indlades eller opholde sig paa deslige Steder. Denne Bestemmelse skal ikke være til Hinder for Beværtning af Reisende i Hoteller og Gjestgivergaarde i den nævnte Del af Døgnet. Ligeledes skal det være overladt Politiet saavel ved enkelte Leiligheder at give speciel Tilladelse til at lukke sildigere og aabne tidligere som at meddele lignende almindelig Tilladelse til Beværtningssteder, hvor Beværtningen med Spise eller andet end stærke Drikke skjønnes at være Hovedsagen, og hvor Tilladelsen ikke antages at ville blive misbrugt.

Omvendt kan Politiet i alle Tilfælde, hvor det finder, at vedkommende Værter ikke overholder den tilbørlige Orden, paabyde Lukning Kl. 9 Aften. Politiet kan derhos paabyde Lukning Kl. 9 hver Aften af offentlige Steder, hvor der findes nogen til Forlystelse anbragt Indretning, f. Ex. Keglebane, hvis Benyttelse forurolliger Naboer og Omboende. — Saadan af Politiet meddelt Tilladelse som i denne § nævnt kan til enhver Tid og uden Opsigelse eller Varsel tilbagekaldes. Ved Forskrifterne i denne § gjøres ingen Forandring i de om Tiden for Brændevins Salg samt Udskjænkning af Brændevin, Øl og Vin ifølge Lovgivningen gjældende Bestemmelser.

§ 77. I enhver Bygning, hvor der findes Restauration eller anden offentlig Beværtning, skal Eieren, naar Sundhedskommissionen finder det fornødent, til Afbenyttelse for dem, der søge Beværtningsstedet, anbringe et lukket Pissoir efter Politiets nærmere Anordning. Eieren er pligtig at besørge Pissoiret forsvarligen renholdt, om fornødent ved stadig Overrisling.

10de Kapitel. 9 Novbr.

Om Orden ved offentlige Foreſtillinger og andre Præſtationer ſamt om Afgift til Bykaſſen af visse offentlige Foreſtillinger.

§ 78. Naar Tilladelſe er givet nogen til at gaa omkring og opføre Muſik, forevise Kunſter og Seværdigheder eller andet, maa ſaadant dog ikke uden ſærſkilt Tilladelſe af Politiet ſke paa offentlig Gade. Ligeſom det er en Selvfølge, at enhver Eier eller Leier af Eiendom kan forbyde deslige Perſoner ſammeſteds at udføre de nævnte Præſtationer m. v., ſaaledes ſkal ogſaa i Tilfælde af Sygdom eller af anden gyldig Grund enhver Beboer i Nærheden være berettiget til at forlange, at den, der udfører Muſik eller ſtøiende Præſtationer af nævnte Art, fjerner ſig i tilbørlig Afſtand.

§ 79. Enhver, hvem Tilladelſe til at give dramatiſke Foreſtillinger eller andre offentlige Præſtationer er meddelt, ſkal efterkomme de Regler, ſom Politiet maatte foreſkrive til Ordens Overholdelſe. Han ſkal ſørge for, at de Foreſtillinger, der opføres, og de Præſtationer m. v., der forevises, ikke er af uanſtændigt Indhold. Derſom en Foreſtilling eller Præſtation viſer ſig at være af uſædeligt eller iøvrigt ſtrafbart Indhold, ſaavelſom naar en ſaadan afholdes eller gives uden Tilladelſe, kan Politiet afbryde ſamme, og ere de Tilſtedeværende pligtige til at efterkomme Politiets Anmodning om at begive ſig bort.

§ 80. Ved offentlige Foreſtillinger eller andre Forlyſtelſer ſkulle de Beſøgende iagttage Sømmelighed og Orden og maa ikke ved Støien, Banken, vedholdende Bifaldsyttringer eller Mishagsyttringer eller paa anden Maade hindre eller afbryde Foreſtillingen eller Forlyſtelſen eller forſtyrre andre Deltagere i Nydelſen deraf.

Lydelige Meningsyttringer under eller ved Slutningen af offentlige Foreſtillinger maa ikke vedvare, efterat et 3 Gange gjentaget lydeligt Signal er givet til deres Ophør.

§ 81. 1ſte Juledag, Skjærthorsdag, Langfredag, 1ſte Paaſkedag, Bededag og 1ſte Pintſedag ſamt de diſſe Helligdage forudgaaende Dage er det forbudt at holde offentlig Dans og at give offentlige Foreſtillinger eller Koncerter, Kirkekoncerter undtagne. Ligeledes er det forbudt at holde offentlig Dans eller at give offentlige Foreſtillinger fra Kl. 10 Aften før Søn- og Helligdage til Kl. 5 Eftermiddag paa diſſe.

§ 82. De, der give Foreſtillinger af den i Lov af 22de Mai 1875 § 4 omhandlede Art, have at udrede Afgift til Bykaſſen efter følgende Regler:

a. For Kunſtberidning, Kaploбning, magiſke, ekvilibriſtiſke eller lignende Foreſtillinger erlægges pr. Foreſtilling Kr. 10,00.

9 Novbr. b. For Forevisning af Menagerier, Verdenstheatre, Oplæsninger o. ſ. v. for hver Time Kr. 2,00.

c. For Karuſſelkjørſel pr. Time Kr. 4,00.

§ 83. Afgiften bliver at indbetale paa Politikammeret Foreſtillingsdagens Formiddag til den Tid, der af Politiet nærmere beſtemmes, og bliver der af Vedkommende at opgive Antallet af Foreſtillingerne eller Forevisningstimerne. Beſlutter Vedkommende ſig til at indſtille Foreſtillingen eller Forevisningen, kan han ikke af denne Grund fordre ſig den erlagte Afgift tilbagebetalt. Forſaavidt Vedkommende ſtiller ſaadan Selvſkyldnerkaution, ſom af Politimeſteren anſees betryggende, kan der gives Udſættelſe med Afgiftens Betaling til Dagen efter Foreſtillingens eller Forevisningens Afholdelſe.

§ 84. Enhver, der vil give nogen af de i § 82 omhandlede Foreſtillinger, Forevisninger o. ſ. v., har at ſørge for paſſende Lokale eller Plads, der før Foreſtillingens Afholdelſe maa godkjendes af Politimeſteren, ligeſom denne ogſaa faſtſætter det ſtørſte Antal Tilſkuere, der paa engang kan indtages i Lokalet. Politimeſteren kan forlange, at Vedkommende erhverver Stadsingeniørens Atteſt for Lokalets Forſvarlighed i enhver Henſeende for det angivne Brug, den Belysning, der i ſamme bliver at anvende, Maaden hvorpaa den bliver at placere, Antallet af Udgange, disſes Størrelſe, det ſtørſte Antal Tilſkuere, der paa en Gang bør tilſtedes Adgang m. v.

For Udſtedelſe af en ſaadan Atteſt, der maa være Politikammeret tilſtillet Dagen før Foreſtillingernes Begyndelſe, oppebærer Stadsingeniøren af vedkommende Rekvirent Kr. 5,00.

§ 85. Benyttes der ved Foreſtillingerne eller Forevisningerne ſtøiende Muſik, bliver der at træffe de nødvendige Foranſtaltninger, ſaa de Omboende ikke forulempes.

§ 86. Magiſtrat og Formandſkab kan for hvert enkelt Tilfælde fritage for den i § 82 beſtemte Afgift.

§ 87. Foreſtillinger eller Forevisninger, der gives i velgjørende Øiemed, ere fritagne for Afgift.

11te Kapitel.

Angaaende Afgifter af visſe Næringer (overensſtemmende med Lov af 17de Juni 1869).

§ 88.

A. De, ſom ſøge Erhverv ved Udlaan paa 80 Kr. og derunder mod haandfaaet Pant, eller ved Kjøb af rørligt Gods med Gjenløsningsret, forſaavidt Kjøbeſummen ikke overſtiger den anførte Grændſe, erlægge aarlig . . . . . 120 Kr.

B. De, ſom holde Sangerhus, erlægge aarlig . . . 200 „

C. De, ſom holde offentlig Dans, erlægge:

1. for hvert almindeligt Bal . . . . . fra 15—40 Kr. 9 Novbr.
2. „ „ Koſtumebal . . . . . 60 „
3. „ hver Maſkerade . . . . . 100 „

D. De, hvem der til Udøvelſe af deres Bedrift anvises Plads paa Byens Torve, offentlige Pladſe og Gader:

1. Slagtere og andre Kjødhandlere aarlig . . . 50 „
2. Smør-, Oſt- og andre Fedevarehandlere:
   a. for 14 Dage eller kortere Tidsrum . . . 3 „
   b. maanedlig . . . . . 5 „
   c. for Aaret . . . . . 50 „
3. Andre Handlende aarlig . . . . . fra 5—50 „
4. Vognmænd ere indtil videre fritagne for Afgift.

Erholder nogen af de i denne § omhandlede Næringsdrivende, for hvem Afgiften er beſtemt aarlig, Bevilling meddelt i Aarets Løb, beregnes Afgiften for det hele Aar, hvis Bevillingen udſtedes før 1ſte Juli, men kun for det halve Aar, hvis den udfærdiges ſenere. Magiſtrat og Formandſkab er forøvrigt — enten paa Grund af Vedkommendes Fattigdom, eller fordi det efter Omſtændighederne anſees ønſkeligt midlertidig at opmuntre en given Bedrift — berettiget til at indrømme de foran under D nævnte Næringsdrivende afgiftsfri Plads.

§ 89. Bevilling, ſom de her omhandlede Næringsdrivende ſkulle erhverve af Politiet, meddeles ikke for længere Tid end et Aar ad Gangen, men kan for ſaadant Tidsrum igjen fornyes ved Paategning. Den ſkal derhos indeholde, at Politiet, naar dette finder, at Bevillingen misbruges, ſtrax kan tilbagekalde den, ſamt at den i intet Tilfælde kan overføres paa nogen Anden.

§ 90. Den aarlige Afgift erlægges forſkudsvis i to Terminer, hver Gang med det Halve, den ene Halvdel ved Bevillingens Udfærdigelſe eller Fornyelſe og den anden Halvdel inden Udgangen af paafølgende Juni eller December Maaned. Hvis Afgiften ikke i rette Tid erlægges, bortfalder Bevillingen uden at Vedkommende fritages for Afgiftens Udredelſe. Næringens Ophør formedelſt Dødsfald, Bevillingens Forbrydelſe eller andre Grunde bevirker ingen Tilbagebetaling af eller Fritagelſe for det løbende Halvaars Afgift. Danſeværternes Afgift for de almindelige Baller, hvis Størrelſe indenfor de ovenfor faſtſatte Grændſer af Politimeſteren halvaarlig beſtemmes ſærſkilt for hvert Lokale, erlægges ved hver Maaneds Udgang, forinden noget nyt Bal afholdes. Afgiften af Koſtumeballer og Maſkerader indbetales ved Tilladelſens Meddelelſe. De øvrige Afgifter, ſom ikke ere aarlige, erlægges forſkudsvis for hver Maaned. Samtlige Afgifter indbetales til Politimeſteren og bliver ved Udgangen af hvert Halvaar at tilſtille Kæmneren.

§ 91. De i § 88 Litra A. nævnte Næringsdrivende ſkulle være forpligtede til angaaende de derſteds omhandlede Transaktioner at føre en af Politimeſteren autoriſeret Protokol, hvori ſamtlige

9 Novbr. Laan og Kjøbslutninger indføres i tidsfølgende Orden under Angivelse af Datoen, Laantagerens eller Sælgerens fulde Navn og Bopæl, Laanets eller Kjøbesummens Størrelse, Pantsætningens eller Handelens Gjenstand, de betingede Renter og Laanets Forfaldstid.

§ 92. Bestemmelserne i dette Kapitel komme ikke til Anvendelse paa den herværende Sparebanks Laaneindretning eller lignende, som kunne blive oprettede med offentlig Autorisation.

12te Kapitel.

Forskjellige Bestemmelser.

§ 93. Politiet kan med Samtykke af Magistrat og Formandskab bestemme, være sig for det hele Byterritorium eller kun for Dele af samme, at saadan Bedrift, som ved den Støi, den foraarsager, er egnet til i høi Grad at forulempe de Omboende, saasom Kjedelklinkning, visse Slags Bødkerarbeide og deslige ikke maa øves i Tiden fra Kl. 10 Aften til Kl. 6 Morgen.

§ 94. Det skal være Politiet overladt at forsyne Personer, som paa offentlig Gade eller Brygge søge Erhverv ved i en eller anden Henseende at tilbyde Publikum sin Tjeneste, med Skilt eller andet Mærke til Tegn paa, at de dertil af Politiet ere godkjendte, og med den Følge, at Personer, som uden Berettigelse benytte saadant Mærke, derved forfalde i Straf for Overtrædelse af denne Vedtægt. Politiet har at udfærdige de nærmere Bestemmelser og Regler, der findes fornødne til Ordningen af den i denne Paragraf nævnte Bedrift, dog med den Indskrænkning, at de nødvendige Taxter fastsættes af Magistraten i Forening med Politimesteren.

Overtrædelse af de i Medhold heraf trufne Bestemmelser anses som Overtrædelse af denne Vedtægt.

§ 95. Hus- og Grundeiere ere personlig ansvarlige for Opfyldelsen af alle dem som saadanne ifølge denne Vedtægt paahvilende Pligter og skulle ikke kunne undskylde sig med Forsømmelse fra deres Folks eller Leieres Side. Saafremt imidlertid vedkommende Hus- eller Grundeier har beskikket en i Byen bosat og af Politiet godkjendt Mand, der i alle eller enkelte Eiendommen vedkommende af denne Vedtægts Bestemmelser opstaaede Forholde kan træde i Eierens Sted overfor Politiet og det Offentlige, og som dertil har erklæret sig villig, gaar Ansvaret over paa denne.

Skulde den Mand, der af Politiet er godkjendt, gjentagne Gange gjøre sig skyldig i Forsømmelse, kan Politiet bestemme, at Ansvaret atter gaar over paa Eieren.

§ 96. Naar nogen undlader, hvad der ifølge denne Vedtægt paahviler ham, kan Politiet foranstalte det udført eller træffe fornødne Foranstaltninger til at forhindre, at Forsømmelsen afstedkommer Skade.

Omkostningerne herved bliver ligesom de Omkostninger, der 9 Novbr.
foranlediges ved Foranstaltninger, som af Politiet træffes for at forhindre forberedte eller standse endnu ikke fuldførte Handlinger, der ved Vedtægten ere forbudne, eller for at rydde afveien Ulemper der ere foranledigede ved Brud paa denne Vedtægt, at udrede af den Skyldige.

§ 97. Overtrædelse af nærværende Vedtægts Bestemmelser, der ikke straffes efter Lov af 22de Mai 1875 §§ 3 og 5, blive ifølge Lov, indeholdende adskillige Bestemmelser om Politivæsenet i Kristiania af 26de Mai 1866 § 5, sammenholdt med Lov af 17de Juni 1869 om Udvidelse af Lov af 26de Mai 1866, saafremt Tilfældet ikke gaar ind under noget strengere Straffebud, at anse med Bøder fra to Kroner til otte Hundrede Kroner. Bøderne, der tilfalde Bykassen, indtales efter forgjæves ved Politimesteren skeet Forelæggelse ved Politiret.

§ 98. Nærværende Vedtægt træder i Kraft 3 — tre — Maaneder, efterat den har erholdt Kongelig Stadfæstelse, og naar den er traadt i Kraft, ophæves de ved Kongelig Resolution af 18de December 1869 og 27de Januar 1877 approberede Vedtægter om Afgifter af visse Næringer (overensstemmende med Lov af 17de Juni 1869), ligesom de ved Kongelig Resolution af 15de August 1887 angaaende Torvhandel og Torvenes Brug og angaaende Afgift til Bykassen af visse offentlige Foretillinger.

Kongelig Resolution*), hvorved Stadfæstelse i Medhold 9 Novbr.
af § 5 i Lov indeholdende forskjellige Bestemmelser om Bygningsvæsenet af 19de Mai 1860 meddeles paa de af Kommunebestyrelsen i Moss i Møder den 16de Marts og 30te Oktober 1888 vedtagne Tillægsbestemmelser til de ved Kongelig Resolution af 15de September 1881 approberede skjærpede Byggeforskrifter for nævnte By, saalydende:

§ 1. Anlæg af aabne Smug, Veiter eller private Passager eller Veie maa herefter ikke tilstedes inde i regulerede Kvartaler, ei heller Bebyggelse af Tomter, der alene støder til saadanne Veie og ikke til regulerede Gader, medmindre Tomterne sættes i Forbindelse med de regulerede Gader ved Aabninger af mindst 12,50 m. Bredde, og at Eierne forpligtes til at oparbeide disse, forsaavidt de aabnes for almindelig Færdsel, i samme Stand som Byens øvrige Gader samt til at forsyne dem med Kloaker og Vandledninger m. v.; kfr. § 3 nedenfor.

§ 2. Vedligeholdelse af de med Hjemmel af foranstaaende Paragraf anlagte private Veie eller Gader har Kommunen ikke Ret til at overtage uden efter Overenskomst med Eierne. Disse skal dog, saalænge Kommunen ikke har overtaget Vedligeholdelsen, være

*) Bekjendtgj. 15 Novbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 28.

9 Novbr. forpligtede til, eftersom det af Veibestyrelsen forlanges, at oparbeide Fortoug med tilhørende Rendesten langs den af dem bebyggede Grund (Matrikulnummer). Ønsker en Bygningseier ikke selv at oparbeide Fortouget, skal han være berettiget til at faa Arbeidet udført ved Byens Ingeniørvæsen for sin Regning. Fremsætter han ikke herom Forlangende og heller ikke selv inden den bestemte Tid oparbeider Fortouget, kan Veibestyrelsen lade Arbeidet udføre for hans Regning, dog saaledes at Bekostningen derved for Bygningseieren ikke kommer til at overstige Kr. 6,00 pr. løbende Meter af Grundens Façade. Et saaledes med eller uden Veibestyrelsens Mellemkomst oparbeidet Fortoug bliver fra den Tid, Arbeidet er fuldført og godkjendt, at vedligeholde af Kommunen, selv om den øvrige Gade først senere oparbeides.

§ 3. Med Hensyn til Anlæg af Kloak- og Vandledning i private Gader (§ 1) skal en Bygningseiers Forpligtelse ikke strække sig videre end til at bekoste Rør af 252 m. m. Dimensioner. Finder Kommunebestyrelsen, at Ledningerne bør gives større Dimensioner, har Bygningseieren kun at udrede, hvad der vilde faldt paa ham, om der havde været anbragt Ledninger af ovennævnte Dimensioner.

§ 4. Hvad der i det foregaaende gjælder „Gade", gjælder ogsaa „Plads".

§ 5. I Tilfælde af, at de heromhandlede private Veie eller Gader ikke aabnes for almindelig Færdsel, maa de dog ikke holdes saaledes afstængte eller belemrede, at Adgang for Byens Brandvæsen til nogen Tid vil være vanskelig, endsige umulig.

§ 6. Foranførte Bestemmelser skal ikke være til Hinder for særskilt, med vedkommende Autoriteters Tilladelse selvfølgelig, foretagen f. Ex. villamæssig Bebyggelse inde i et Kvartal med fornøden privat og ved Port afstængt Passage ud til reguleret Gade.

9 Novbr. **Kongelig Resolution***), hvorved Kjøbstadspolitilovgivningens almindelige Bestemmelser om Gadeuorden og Roligheds-forstyrrelse samt om offentlige til Dans, Kortspil eller anden Lystighed foranstaltede Samlingers Ophør til et bestemt Klokkeslet om Aftenen gjøres gjældende for Hvalers Herred, Smaalenenes Amt.

9 Novbr. **Kongelig Resolution***), hvorved i Medhold af Lov angaaende Fredning af Lax og Søørret af 23de Mai 1863 § 3 bestemmes, at den ved Kongelig Resolution af 25de Mai 1858 fastsatte Strækning ved Udløbet af Lougen Elv i Jarlsberg og Larviks Amt, hvori det er forbudt at udstille Sæt-

*) Bekjendtgj. 15 Novbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 28.

tegarn eller lignende Redskaber, udvides saaledes, at den 9 Novbr.
bliver begrændset ved følgende Linier:

1. fra den vestligste Pynt af Stensnæsset paa Elvens eller Fjordens østre Bred til den nordostligste Pynt af Ytre Soverholmen,
2. derfra til den vestligste Pynt af Oterøen,
3. derfra til den nordligste Pynt af Jordeholmen, og
4. derfra til den sydligste Pynt paa Røbjerget eller Hjelteodden paa Fjordens vestre Bred.

Kongelig Resolution*) [1]), hvorved i Medhold af Lov om 9 Novbr.
norsk Statsborgerret m. m. af 21de April 1888 § 9, 3die Punktum, bestemmes:

1. Leie og andre Brugsrettigheder over Grund i Kristiania, Hamars, Kristiansands, Bergens og Trondhjems Stifter samt i Nordlands Amt af Tromsø Stift kan uden særskilt Bevilling erhverves af Personer, der ikke ere norske eller svenske Statsborgere, naar Brugsretten stiftes for en Tid af høist 10 Aar og der ikke er forbeholdt Brugeren Ret til efter Udløbet af de fastsatte Aar at kræve Kontrakten fornyet for kortere eller længere Tid. Dog udfordres særskilt Tilladelse til Erhvervelse af Brugsret over Skov, forsaavidt den bestaar i andet end Ret til Hugst til Gaardsfornødenhed, samt til Erhvervelse af Leie og andre Brugsrettigheder over Fiskevær, Trankogerier, Salterier og andre Anlæg til Fiskeprodukters Tilgodegjørelse.
2. I Tromsø Amt kan de i Post 1 nævnte Personer uden særskilt Bevilling for saadan Tid, som i samme Post nævnt, erhverve Ret til Jagt samt til Fiskeri i Ferskvand.
3. I Finmarkens Amt kan ikke uden særskilt Tilladelse noget Slags Brugsret over Grund erhverves af de i Post 1 nævnte Personer. Dog kan den, som ved ovennævnte Lovs Ikrafttræden havde forpagtet Jord eller Grund inden Amtet, uden særskilt Bevilling fornye Forpagtningen for saadan Tid, som i § 1 nævnt.
4. Foranstaaende Bestemmelser gjælder ogsaa Korporationer, Stiftelser og uansvarlige Selskaber, hvis Bestyrelse har sit Sæde udenfor Norge eller bestaar af andre end norske eller svenske Statsborgere.

[1]) Jfr. Ref. 11 Juni 1888.

---

*) Bekjendtgj. 15 Novbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 28.

9 Novbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At der i Kjøbstaden Haugesund tilades oprettet et nyt Apothek, hvis Beliggenhed nærmere bliver at bestemme af Justitsdepartementet.
2. At der til et praktisk-farmaceutisk Institut i Kristiania bliver af Apothekets Indehaver indtil videre at erlægge en aarlig Afgift af 200 Kroner, der bliver at udrede kvartalsvis og at beregne fra den Dag, Apotheket aabnes til Afbenyttelse.

9 Novbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At der tillades oprettet et Apothek i Ladestedet Florø i Nordre Bergenhus Amt.
2. At der, naar Apotheket i 3 Aar har været i Drift, bliver af Apothekets Indehaver til et praktisk-farmaceutisk Institut i Kristiania at erlægge en aarlig Afgift, hvorom nærmere naadigst Bestemmelse i sin Tid bliver at afgive.

9 Novbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at Dommerforretningerne i Straffesager inden Kjøbstaden Hamar fra 1ste Januar 1890 og indtil videre bliver at udføre af Sorenskriveren i Søndre Hedemarkens Sorenskriveri mod saadan Godtgjørelse til den nuværende Indehaver af dette Embede, som senere maatte blive naadigst bestemt.

9 Novbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At de i Kjøbstaden Risør og Ladestedet Tvedestrand forefaldende Dommerforretninger i Straffesager fra 1ste Januar 1890 indtil videre bliver at udføre henholdsvis af Sorenskriveren i Holts Sorenskriveri og Byfogden i Risør.
2. At Politimesterforretningerne i Kjøbstaden Grimstad og Ladestedet Lillesand fra samme Tid af indtil videre blive at udføre henholdsvis af Lensmanden i Landvig og Fjære og Lensmanden i Vestre Moland.
3. At der tillægges Sorenskriver i Holts Sorenskriveri Wasserfall, Byfoged i Risør Huseby, Lensmand i Landvig og Fjære Ulstrup og Lensmand i Vestre Moland M. Gundersen for Overtagelsen af ovennævnte Forretninger en aarlig Godtgjørelse af henholdsvis Kr. 300 — tre hundrede Kroner —, Kr. 200 — to hundrede Kroner —, Kr. 500 — fem hundrede Kroner og Kr. 450 — fire hundrede og femti Kroner — fra 1ste Januar 1890 at regne.
4. At den Arendals Byfogedembede tillagte Kontorholdsgodtgjørelse fra 1ste Januar 1890 indtil videre forhøies med Kr. 800 — otte Hundrede Kroner — aarlig.
5. At de i Post 3 og 4 nævnte Beløb indtil videre blive at

udrede af de til forskjellige Udgifter foranledigede ved Ikraft- 9 Novbr.
trædelsen af Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 bevilgede Midler.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 9 Novbr.

1. At Politimesterforretningerne i Kjøstaden Haugesund fra 1ste Januar 1890 indtil videre bliver at udføre af Lensmanden i Torvestad, og at denne, forsaavidt det af Justitsdepartementet maatte ansees fornødent, har at tage Bopæl i Kjøbstaden.
2. At Politimesterforretningerne i Ladestedet Egersund ligeledes fra 1ste Januar 1890 indtil videre bliver at udføre af Lensmanden i Egersund.
3. At der for Overtagelsen af de nævnte Forretninger tillægges Lensmand i Torvestad, Nygaard og Lensmand i Egersund, Cand. jur. Hetland hver en aarlig Godtgjørelse af Kr. 800 — otte hundrede Kroner —, der indtil videre bliver at udrede af de til forskjellige Udgifter foranledigede ved Straffeprocesslovens Ikrafttræden bevilgede Midler.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 9 Novbr.

1. At — — — — udnævnes til Stabsdyrlæge i Dyrlægekorpset med Forpligtelse til at udføre Tjeneste som i den gjældende Plan for nævnte Korps for Overdyrlæger bestemt og til forøvrigt at finde sig i de Bestemmelser, som maatte blive afgivne med Hensyn til Embedsvirksomhed, Forretninger og Tjenesteforhold.
2. At — — — — tilpligtes at gjøre Indskud i en muligens ved Lov oprettendes Pensionskasse.
3. At Stabsdyrlægen tillægges Embedsrang i 11te Klasse efter Rangreglementet[1]).

[1]) Ved Res. om Forandringer i Rangreglementet af 14 Decbr. 1889 er han kommen i 8de Klasse.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 9 Novbr.

1. At der tillades oprettet et Apothek i Ladestedet Langesund.
2. At dette Apothek, saalænge Apotheket i Brevik drives af dets nuværende Indehaver, dog ikke udover et Tidsrum af 10 Aar, bliver en Filial af sidstnævnte Apothek paa Betingelse af, at Filialapotheket bringes i anordningsmæssig Stand inden et Aar efter nærværende Resolutions Afgivelse, samt at det bestyres ved en behørig autoriseret examineret Farmaceut.

Kongelig Resolution, hvorved Nes Kommune i Hedemarkens Amt i Medhold af Lov af 23de Mai 1857 bemyndiges til for et Beløb af indtil Kr. 23000 at udstede 4 pCt. 9 Novbr.

9 Novbr. rentebærende og paa Jhændehaveren lydende Gjældsbreve paa Betingelse af, at Gjældsbrevene ikke udstedes paa mindre Sum end Kr. 200, at deres Indfrielse, der skal være paabegyndt senest 2 Aar fra deres Udstedelse og foregaa med et ligestort aarligt Beløb, skal være fuldendt inden Udløbet af 20 Aar fra Udstedelsen, samt endelig, at Gjældsbrevene selv skal indeholde Oplysning om Reglerne for deres Indfrielse.

9 Novbr. **Kongelig Resolution**, hvorved det i Henhold til Lov om offentlige Tjenestemænds Skyds- og Diætgodtgjørelse af 3die Juni 1874 §§ 14 og 21 bestemmes, at der under Reiser, som den i England i Henhold til Storthingets Beslutning af 24de April 1889 ansatte Fiskeriagent foretager i offentlige Anliggender inden nævnte Land, tilstaaes ham — foruden Erstatning for havde Befordringsudgifter — en Diætgodtgjørelse af Kr. 10 pr. Døgn.

9 Novbr. **Kongelig Resolution**, hvorved bl. a. er bestemt, at et Overtoldbetjentembede i Bergens Tolddistrikt befales inddraget.

9 Novbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. Til Medlemmer af Lagmandsretten for 1890 beskikkes:

— — — — — — — — — — — —

2. Justits-Departementet bemyndiges til at bestemme den Erstatning, der maatte tilkomme vedkommende Dommere for Udgifter ved deres Embeders Bestyrelse under Fraværet ved Lagmandsthingene.
3. I særdeles paatrængende Tilfælde, hvor det til Afværgelse af, at Retsmøde spildes, er nødvendigt, bemyndiges Overøvrigheden til for enkelt Sag eller enkelt Session at meddele Beskikkelse som Dommer i Lagmandsretten.

9 Novbr. **Kongelig Resolution**[1]), hvorved bl. a. er bestemt:

1. At de fra Krigsskolens øverste Afdeling udexaminerede Kadetter, der ikke strax kunne opnaa Ansættelse i virkeligt Premierløitnantsnummer, fremtidig blive at udnævne til Sekondløitnanter i Kavaleriet eller i en af Infanteribrigaderne.
2. At de i Punkt 1 omhandlede Sekondløitnanter kun blive at aflønne, naar de indkaldes til Tjeneste.
3. At de ved Kongelig Resolution af 8de December 1888 givne Regler om Adgang for Premierløitnanter af Kavaleriet og In-

[1]) Vedk. Regjeringsforedrag er indtaget i Deptstid. for 1889 No. 47.

fanteriet til Forsættelse til anden Brigade gjøres gjældende ogsaa for Sekondløitnanter, og 9 Novbr.

4. At Sekondløitnanter ved sin Udnævnelse til saadanne ligesom ogsaa ved Forsættelse efter ovenstaaende Punkt 3 fritages for Erlæggelse af Bestallingsgebyr.

Cirkulære fra Kirkedepartementet til Kjøbstædernes Skole- 11 Novbr.
styrer:

Ved Kongelig Resolution af 26de Juni d. A. er det bestemt:

1. At det nu forsamlede Storthings Beslutning til Lov om Folkeskolen i Kjøbstæderne naadigst sanktioneres.
2. At ovennævnte Lov naadigst befales sat i Kraft fra 1ste Januar 1890 saaledes, at det ved Loven anordnede Skolestyre fra dette Tidspunkt begynder sin Virksomhed, og at Overtilsynet med Folkeskolen i Kjøbstæderne fra samme Tid overgaar til Skoledirektørerne.
3. At Kirke- og Undervisningsdepartementet naadigst bemyndiges til forøvrigt at afgive de fornødne Bestemmelser om Lovens Gjennemførelse inden den ved Loven fastsatte Tidsfrist.

Ved Skrivelse til Stiftsdirektionerne af 1ste Juli d. A. har Departementet anmodet disse om at træffe de fornødne Forføininger til at iværksætte det ved Resolutionens anden Post givne Paabud.

I Henhold til den ved Resolutionens tredie Post givne Bemyndigelse afgiver Departementet — efter derom at have forhandlet med Landets Skoledirektører — herved under Henvisning til de nedenanførte Bemærkninger ved enkelte af vedkommende §§ følgende Bestemmelser om Lovens Gjennemførelse:

a. Lov af 26de Juni 1889 om Folkeskolen i Kjøbstæderne bliver at gjennemføre fra 1ste Januar næste Aar med Undtagelse af de under nedenstaaende litr. b og c omhandlede Bestemmelser, for hvis Ikrafttræden et senere Tidspunkt fastsættes.
b. Fra Begyndelsen af Skoleaaret 1892—93 iværksættes Bestemmelserne i:
   §§ 2 og 3, om Folkeskolens Ordning i Afdelinger samt om Undervisningstiden i hver Afdeling.
   § 4, om Undervisningsgjenstandene (de fire første Led).
   § 5, om Skolebørnenes Fordeling i Klasser.
   § 8, om den frivillige Undervisning.
   § 9, om Børns Ret til Optagelse i Folkeskolen.
   § 11, om Skolebørns Ret til Optagelse i Skolens tredie Afdeling.
   § 12, om Skolens Ferier.
   § 13, om Skoleplanen.
   § 15, om Statsbidrag til Aflønning af Folkeskolens Lærere.
   §§ 21 til 27, om Ordningen af Lærerposterne og om deres Aflønning.

11 Novbr. § 53, om særskilt Undervisning for Børn, der efter § 9 er udelukkede fra Optagelse i Folkeskolen.

c. Med Hensyn til § 28 fjerde og følgende Led kan Bestemmelse om Ikrafttræden først fattes, naar den i Loven forudsatte Lov om Læreres Uddannelse er vedtaget.

Flerheden af de Bestemmelser, der ifølge litr. a sættes i Kraft fra 1ste Januar næste Aar, afløser tilsvarende Bestemmelser i den nugjældende Skolelovgivning og kan uden særskilt Foranstaltning tages til Rettesnor for Folkeskolens Bestyrelses- og Tilsynsmyndigheder under Udøvelsen af de dem tillagte Hverv. Man indskrænker sig derfor ved nærværende Leilighed til, for de herhen hørende Bestemmelsers vedkommende, at henlede Opmærksomheden paa de Foranstaltninger, som Skolestyret strax maa træffe for at tilveiebringe de Organer, der ifølge Loven skal medvirke ved Ledelsen af Folkeskolens Virksomhed.

Herhen hører Bestemmelsen i:

§ 37. Med Hensyn til det her paabudne Skoleraad bemærkes, at Skolestyret, hvor Skoleinspektør ikke er ansat, strax i Begyndelsen af 1890 maa opnævne en Lærer til Skoleraadets Formand. Ligeledes maa i de Kjøbstæder, hvor Antallet af Lærere og Lærerinder er over 60, Skolestyret strax fatte Bestemmelse om, hvorvidt Skoleraadet skal dannes af et Udvalg af Lærerpersonalet paa den i Paragrafens 2det Led angivne Maade, hvorefter i Tilfælde Skoleraadets Formand har at sammenkalde og lede de fornødne Valgmøder. Det valgte Skoleraad vil derefter have at træde i Virksomhed overensstemmende med de i §§ 38 og 39 indeholdte Forskrifter. Oprettelse af Lærerraad ved hver Skole er en frivillig Sag, og det beror paa Skolestyrets Bestemmelser, om og naar saadant skal oprettes.

§ 47. Angaaende Ordningen af et Tilsynsudvalg for hver Skole. Dette Tilsynsudvalg skal ifølge Loven udtale sig om flere Spørgsmaal vedkommende Skolens Ordning og Drift, og det maa derfor snarest mulig søges dannet, efterat det nye Skolestyre ved næste Aars Begyndelse er traadt i Virksomhed. Vistnok skal nærmere Bestemmelse om Tilsynsudvalget Virksomhed indtages i Skoleplanen, der først kan ventes udfærdiget i Løbet af 1891; men Loven omhandler selv saavidt udførlig Udvalgets Forretningsmaade og Forretningsorden, at det ogsaa uden saadanne nærmere Bestemmelser foreløbig vil kunne overtage sine Funktioner. Skolestyret vil altsaa strax ved næste Aars Begyndelse have til Medlem af hvert af de Tilsynsudvalg, der efter §'ens første Led skal dannes, at opnævne et af sine af Kommunebestyrelsen valgte og, hvis Skolestyret saa bestemmer, tillige et af sine geistlige Medlemmer. Hvis Skolestyret ikke af sin Midte opnævner noget geistligt Medlem af et Tilsynsudvalg, har det at henvende sig til Biskopen for at faa en Præst opnævnt. Har Skolestyret opnævnt kun et Medlem af Tilsyns-

udvalget, saa er dette Medlem Udvalgets Formand; er to Med- 11 Novbr.
lemmer opnævnte af Skolestyret, har dette at bestemme, hvem af disse der skal være Formand. Formanden vil derpaa for sit Udvalgs vedkommende have at sammenkalde de Forældre, hvis Børn søger vedkommende Skole, til det Møde, der bliver at afholde til Valg for et Aar af de tre i Paragrafens Bogstav c nævnte Medlemmer. Indkaldelsen til dette Møde antages at kunne ske enten ved Bekjendtgjørelse i Stedets Blade eller paa den Maade, som paa Stedet maatte være sædvanligt ved Forældremøder i Skolens Anliggender.

Fremdeles maa Skolestyret strax træffe Forføining til Optagelse af den i § 49 omhandlede Fortegnelse over alle Kjøbstadens Børn i den undervisningsberettigede Alder for paa Grundlag af de i samme indeholdte Oplysninger at overtage det i §§ 50—52 omhandlede Tilsyn med de Børns Undervisning, der ikke er optagne i Folkeskolen.

Iværksættelsen fra Skoleaaret 1892—93 af de under Bogstav b omhandlede Bestemmelser i den nye Lov vil paakræve forberedende Arbeider fra Skolestyrets Side, i hvilken Henseende man skal bemærke:

Paa de fleste Steder begynder Skoleaaret efter Sommerferierne i Slutningen af August Maaned, medens Lovens nye Ordning efter § 73 skal være gjennemført inden 3 Aar fra 1ste Juli d. A., altsaa inden 1ste Juli 1892. Da en ny Skoleordning ikke vel kan indføres uden ved et Skoleaars Begyndelse, vilde en streng Befølgelse af Lovens Bogstav medføre, at den allerede fra August 1891 maatte være iværksat, og en Flerhed af Kjøbstæderne vilde saaledes tabe næsten et helt Aar af den Tid, som ved Loven er indrømmet til Forberedelse af de betydelige Arbeider, som Lovens Gjennemførelse kræver. Man tror derfor, at man er i Overensstemmelse med Lovens Aand, naar man foran har bestemt, at de under Bogstav b nævnte Bestemmelser skal være gjennemførte fra Begyndelsen af Skoleaaret 1892—93.

§ 3 og 4. De fornødne Beslutninger om den daglige Undervisningstid paa Skolens forskjellige Trin maa fattes saa betimeligt i Løbet af næste Aar, at der levnes Skolestyret tilstrækkelig Tid saavel til at træffe Bestemmelse om, i hvilke Klasser indenfor hver Afdeling de i § 4 foreskrevne Gjenstande skal optages i Undervisningen, og til Udarbeidelse af Skoleplan med Timefordelingstabel og Undervisningsplan (§ 13). Beslutningerne om Skolens ydre Ordning efter den nye Lov vil derhos i 1891 blive at lægge til Grund for Udarbeidelsen af Budgettet for 1892 overensstemmende med Lovens Krav.

§ 4 sidste Led angaaende Skolestyrets Ret til at fritage Skolebørn for Undervisning i enkelte Fag kan gjennemføres uafhængig af Skoletidens og Fagkredsens Udvidelse.

11 Novbr. § 8. Da der hidtil ikke har været fastsat noget Maximum af aarlig og daglig Undervisningstid i Byskolerne, har man ved disse ikke skjelnet mellem lovbefalet og frivillig Undervisning. Idet den nye Lov opstiller et saadant Maximum, vil der ogsaa i Byerne kunne blive Brug for frivillig Undervisning, formentlig nærmest som Afløsning af Undervisningen i de nedenfor omhandlede Betalingsskoler. Bestemmelsen i nærværende § sættes saaledes i i Kraft ved den Termin, da Betalingsskolerne maa nedlægges som Led af den almindelige Folkeskole.

§ 9. Den Ret, som ved denne Paragraf gives Forældre til at faa sine Børn optagne i Folkeskolen i en yngre Alder end efter Loven af 12te Juli 1848, kan bevirke nogen Forøgelse i Klassernes Antal og derved forøgede Udgifter til Lærerkræfter, ligesom Bestemmelsen om, at der for Undervisningen ingen Godtgjørelse skal erlægges, medfører, at de i flere Byer med Almueskolen forbundne Betalingsklasser maa ophæves eller sondres ud som særskilte kommunale, udenfor Folkeskolens Organisation staaende Skoler. Af økonomiske Hensyn kan derfor §'en ikke paabydes gjennemført førend ved den Termin, da Skolebudgettet maa opgjøres efter den nye Ordning, ligesom Billighed tilsiger, at der gives de Kjøbstæder, som har de ovenfor nævnte Betalingsklasser i sine Almueskoler, Tid til at afvikle disse eller træffe den Ordning med Hensyn til dem, som Forholdene paa Stedet maatte paakræve.

Med Hensyn til de i den heromhandlede § under a, b og c omhandlede Børn, der er udelukkede fra Optagelse i Folkeskolen, bemærkes, at Grænsen mellem disse Børn og de i §§ 6 og 7 omhandlede ikke er bestemt optrukken i Loven. Hvor særskilt Undervisning efter disse sidste Paragrafer anordnes, vil vistnok flere af de nævnte Børn kunne deltage i denne. Andre af dem, nemlig de, der kan befrygtes i moralsk eller fysisk Henseende at ville skade Medelever, maa undervises særskilt (§ 53). Atter andre vil som abnorme i Henhold til Lov af 8de Juni 1881 blive at henvise til Abnormskoler.

§ 13. For Landsskolens vedkommende agter Departementet at udarbeide og tilstille Skolestyrerne en Veiledning til Affattelse af Skoleplanen. For Kjøbstæderne derimod ansees en saadan Foranstaltning mindre fornøden, da, efter hvad man har bragt i Erfaring, de fleste Kjøbstæder i sine nugjældende Skoleplaner har et Materiale, der let vil kunne tillempes efter Forskrifterne i nærværende §.

§ 15. Statsbidrag efter denne § til Aflønning af Lærerne ved den i §§ 3, 6, 7 og 8 omhandlede Undervisning vil blive udbetalt fra Begyndelsen af Skoleaaret 1892—93.

§§ 21—27. Bestemmelse om de fuldstændige Lærerposters Indretning, deres Aflønning og øvrige Vilkaar maa fattes saa betimelig, at de vedtagne Lønnigsbestemmelser m. v. kan lægges

til Grund ved Udarbeidelsen af Folkeskolens Budgetforslag for 1892. Ved Affattelsen af den i §§ 23 og 24 omhandlede Lønningsvedtægt bør man være opmærksom paa, at det offentlige Bidrag til Lærerlønningerne efter Loven vil tilflyde Bykasserne for gjennem dem at komme Lærerne tilgode. Ved Fastsættelsen af Vedtægtens Lønningssatser bør derfor de hidtil direkte til Lærere ydede Bidrag af Statskassen medberegnes i Lønningsbeløbene. De fattede Bestemmelser vil uden videre blive gjældende for alle Lærere (og Lærerinder), som ansættes efter 1ste Januar 1890, om end de af disse, der ansættes inden Udgangen af Skoleaaret 1891—1892, i Begyndelsen af sin Funktionstid vil blive aflønnede efter de nugjældende Regler. — Ved Kundgjørelse af ledige Poster i Løbet af 1890 og 91 bør der gjøres opmærksom herpaa. — Lærere, der er ansatte før den 1ste Januar 1890, vil efter § 72 være berettigede til at vælge mellem Aflønning efter de nugjældende Bestemmelser eller efter den nye Lovs Forskrifter.

Høieste Resolution, hvorved den af Forstanderskabet for Vaaler[1]) Sparebank i Møde den 23de Oktober 1888 vedtagne nye Plan for Banken stadfæstes som trædende istedetfor Bankens ældre ved Høieste Resolution af 6te Juni 1863 stadfæstede Plan — dog saaledes, at der i Planens § 21 efter Ordene „Lov af 6te Juli 1887 §§ 8 og 9" indskydes „jfr. § 18". 12 Novbr.

[1]) i Solør.

Skrivelse fra Indredepartementet til Amtmanden i Buskeruds Amt, hvori Departementet i Anledning af en Forespørgsel fra en Udskiftningsformand henviser til sin (i Lovsamlingen indtagne) Skrivelse af 18de Juli 1861, hvoreftter en forlangt Udskiftningsforretning antages at kunne tilbagekaldes, for den er inkamineret, mod at Rekvirenten udreder de paadragne Omkostninger. Jfr. Udskiftningskommissionens i 3die Bind af Storthingsforhandlingerne for 1880 som Bilag ved Oth. Prp. No. 7 trykte Indstilling af 10de Marts 1877, hvor der i Motiverne til § 17 i Lov om Udskiftning af 13de Marts 1882, der benytter det samme Udtryk („paabegyndt Forretningen"), som var anvendt i den ældre Udskiftningslovs § 22, er henvist til Departementets ovennævnte Skrivelse. Naar det i § 18 i Loven af 1882 er paalagt Udskiftningsformanden og de opnævnte Mænd til berammet Tid at sammentræde paa Aastedet, er det, bemærker Departementet, selvfølgelig Forudsætningen, at Rekvirenten ikke forinden har i betimelig Tid frafaldt sit Forlangende. 13 Novbr.

Høieste Resolution*), hvorved i Henhold til Lov angaaende Udryddelse af Rovdyr og Fredning af andet Vildt af 22de Juni 15 Novbr.

*) Bekjendtgj. 30te Novbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 29.

15 Novbr. 1863 § 11 bestemmes, at Hare i Smaalenenes Amt indtil videre skal være fredet i Tiden fra 1ste April til 1ste September.

15 Novbr. **Høieste Resolution***), hvorved i Medhold af Lov angaaende Udryddelse af Rovdyr og Fredning af andet Vildt af 22de Juni 1863 § 11 bestemmes, at Fredningstiden for Hare i Vestre Totens Herred, Kristians Amt, indtil videre forlænges til 15de September.

15 Novbr. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At Enebaknæsset af Enebaks Jordemoderdistrikt i Akershus Amt og Baastad Sogn af Trøgstads Jordemoderdistrikt i Smaalenenes Amt oprettes til et eget Jordemoderdistrikt.
2. At Approbation i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 §§ 39 og 50 meddeles paa de af Enebaks og Trøgstads Herredsstyrelser samt Smaalenenes og Akershus Amtsformandskaber henholdsvis under 25de April, 14de Mai og 8de Juni 1888 samt 15de Juni 1889 fattede Beslutninger om Bevilgning af den i Anledning af det nye Jordemoderdistrikts Oprettelse fornødne Lønning.

16 Novbr. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Nordre Bergenhus Amt, hvori Departementet i Anledning af Forespørgsel fra en Sorenskriver om Forstaaelsen af Post 6 i Departementets Rundskrivelse af 26de November 1888, omhandlende endel ved Matrikulloven af 4de Juli 1884 foranledigede Spørgsmaal, meddeler Følgende:

I nævnte Post udtales, at der, naar en tvende Personer i Fællesskab tilhørende Eiendom ved Skyldelingsforretning deles mellem begge Sameiere, for at kunne opføre hver af de fremkomne to Parceller i Kassebogen som et særskilt matrikuleret Brug udkræves Thinglæsning af Overdragelsesdokumenter paa de Andele af Parcellerne, som Vedkommende ikke tidligere selv repræsenterede — og det, hvad enten Fælleseiendommen er delt mellem begge Personer i lige eller ulige Dele.

Den anførte Udtalelse er saaledes at forstaa, at hver af Parterne, forat de enkelte Parceller skulle kunne blive at betragte som særskilt matrikulerede, ved thinglæst Overdragelsesdokument maa have tilhjemlet den anden sin ideelle Anpart i den Del af den tidligere Fælleseiendom, der udelukkende skal tilhøre den Anden. Naar saaledes en A og B i Fællesskab for lige Dele tilhørende Eiendom deles mellem begge, maa, ligegyldigt enten Delingen foregaar i lige

*) Bekjendtgj. 30te Novbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 29.

eller ulige Dele, A's Overdragelsesdokument til B lyde paa den 16 Novbr.
ham — A — ifølge Sameiet tilhørende Halvdel i — d. e. halve Ret i — den Parcel af den hele Eiendom, som nu skal tilhøre B alene, medens omvendt B maa overdrage A sin Halvpart i den A ved Delingen tilfaldende Parcel af den hele Eiendom. Saalænge dette ikke er skeet, er-nemlig Eiendomsretten til de ved Skyldelingsforretningen fremkomne to særskilte Dele af den fælles Eiendom vedblivende paa de samme Hænder (nemlig for begges Vedkommende hos A og B), medens Betingelsen for, at hver Parcel kan blive at betragte som særskilt matrikuleret, efter nævnte Lovs § 4 er den, at Eiendomsretten ved thinglæst Overdragelsesdokument er gaaet over paa forskjellige Hænder.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 18 Novbr.

1. At der fra 1ste Januar 1890 i Finmarkens Amt oprettes følgende midlertidige Embeder:
   a. Vestfinmarkens Politimesterembede, under hvilket henlægges de nu under Altens og Hammerfests Fogedembede og Hammerfest Byfogedembede hørende Politiforretninger, og hvis Indehaver har at tage Bopæl i Hammerfest;
   b. Vardø Fogedembede, omfattende Vardø By og Landdistrikt, under hvilket henlægges samtlige Fogedforretninger inden dette Distrikt (Magistratsforretningerne i Kjøbstaden dog ikke heri indbefattede) samt de nu under Vardø Politimesterembede hørende Forretninger, og hvis Indehaver har at tage Bopæl i Vardø;
   c. Tanen-Varanger Politimesterembede, under hvilket henlægges de nu under Tanen og Varanger Fogedembeder hørende Politiforretninger, og hvis Indehaver har at tage Bopæl i Vadsø.

   Samtlige de nævnte Embedsmænd skulle derhos være forpligtede til — i den Udstrækning, som deres øvrige Embedsforretninger maatte tillade det, — at udføre Aktorater i Meddomsretssager hver inden sit Distrikt.
2. At der paa de førstkommende Storthing forelægges Gagelister opføres for Vestfinmarkens Politimesterembede, Vardø Fogedembede og Tanen-Varanger Politimesterembede som Gage for hvert af Embederne Kr. 4000 — fire tusinde Kroner — aarlig og som Kontorholdsgodtgjørelse under Forbehold af Storthingets Revision henholdsvis Kr. 400 — fire hundrede Kroner —, Kr. 1400 — fjorten hundrede Kroner — og Kr. 400 — fire hundrede Kroner —, alt mod at den for Vardø Politimesterembede bevilgede Gage af Statskassen bortfalder.
3. At de i Post 2 nævnte Beløb indtil videre blive at udrede af de til forskjellige Udgifter i Anledning af Ikrafttrædelsen

18 Novbr. af Lov angaaende Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 bevilgede Midler.

18 Novbr. **Skrivelse** fra Indredepartementet til Kirke-Departementet, hvori paa Foranledning bl. a. udtales, at der ved det i Postloven af 12 Mai 1888 § 37 b benyttede Udtryk offentlige Stiftelser — i Analogi med, hvad der altid har været antaget angaaende den sammesteds benyttede Betegnelse offentlige Indretninger, — forstaaes Stiftelser, som umiddelbart tjene til Opfyldelse af et Statsøiemed. At Stiftelser, som tilhøre Staten eller en Kommune, har Portofrihed, antages — bemærker Departementet — at være en direkte Følge af den det Offentlige og Kommunerne tillagte Portofrihed. Da Loven derimod alene nævner offentlige, men ikke kommunale Stiftelser, medens den ellers skjelner mellem det Offentlige og Kommunerne, maa det heraf være en Følge, at der ikke tilkommer Stiftelser, som ikke tilhøre en Kommune, om de end tjene til Opfyldelse af et kommunalt Øiemed, Portofrihed. Der maa vistnok gaaes ud fra, at Loven ikke uden Hensigt har udeladt Tilføielsen „kommunale" foran „Indretninger og Stiftelser," naar den ellers overalt andetsteds, hvor der tidligere stod alene „offentlige", har tilføiet, „og kommunale."

Efter ovenstaaende finder Departementet ikke at kunne foranledige de Angelske Stiftelsers Funktionærer meddelt Portofrihedsog Attestationsret.

Departementet bemærker imidlertid, at disse og dermed ligestillede Stiftelsers og Indretningers Korrespondance dog er portofri, forsaavidt som den foranlediges ved Statens eller Kommunernes Medvirken og Kontrol, eller den angaar Forføininger, som have umiddelbar Interesse for Staten eller Kommunerne.

18 Novbr. **Skrivelse** fra Indre-Departementet til Amtmanden i Lister og Mandals Amt, hvori paa Foranledning meddeles, at Departementet efter den i Retstidenden No. 37 for 1889 indtagne Høiesteretsdom af 25de Marts s. A. med Politimesteren er enigt i, at en Hotelvært ikke med Hjemmel af den af ham erhvervede almindelige Udskjænkningsrettighed kan udskjænke Øl og Vin til Reisende og Spisegjæster i den Tid, hvori ifølge Kommunebestyrelsens Beslutning saadan Udskjænkning ikke i Almindelighed maa finde Sted. Den Omstændighed, at hans Udskjænkningsret er meddelt ham i Henhold til Lov af 18de Mai 1860 og saaledes er livsvarig, stiller ham, bemærker Departementet, ikke i noget Undtagelsesforhold ligeoverfor dette Udskjænkningsforbud. Departementet er derhos tilbøieligt til at antage, at der ikke er Adgang til at meddele samme Person baade almindelig og indskrænket Udskjænk-

ningsret. Det henviser i saa Henseende til hvad derom er anført i en Indstilling afgivet af en i Kristiania i 1884 nedsat Komite til Behandling af forskjellige Spørgsmaal vedkommende Udskjænkningsvæsenet. 18 Novbr.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det ved forhenværende Sognepræst G. P. Harbitz's Gavebrev af 16de Oktober 1889 oprettede „Fru Mariken Harbitz's Legat" til Bedste for værdige Trængende i Askevolds og Vilnæs Sogne, samt paa de for dette Legat udfærdigede Statuter. 19 Novbr.

Høieste Resolution, hvorved der med Hjemmel i Lov om Postvæsenet af 12te Mai 1888 § 38 tilstaaes nedennævnte offentlige Funktionærer Attestationsret for portofri offentlig og kommunal Korrespondance i vedkommende Bestillings eller Funktions Medfør: 19 Novbr.

Forstandere ved Indretninger under det civile Medicinalvæsen.

Offentlig ansatte Vakcineopsamlere.

Den ved Kanaldirektørens Kontor ansatte Kontorist, efter vedkommende Postanstalt foreviist skriftlig Bemyndigelse fra Kanaldirektøren, hvilken Bemyndigelse maa fornyes ved hvert Kalenderaars Begyndelse.

Regnskabsføreren ved Torpedo-Detachementet paa Oscarsborg.

Lodsformænd.

Høieste Resolution, hvorved Approbation i Henhold til § 3 i Lov om Bygningsvæsenet af 6te September 1845 meddeles paa den af Kjøbstaden Skiens Kommunebestyrelse efter Forslag af Byens Reguleringskommission under 10de Mai 1889 fattede Beslutning angaaende Forandring i den ved Høieste Resolution af 14de Januar 1887 approberede Reguleringsplan for det den 7de og 8de August 1886 afbrændte Strøg med nærmeste Omgivelser i nævnte By, forsaavidt angaar Sløifning af en over Skiens Gasværks Tomt og den gamle Kirkegaard sammesteds projekteret Gade, — paa Betingelse af at Kommunen i thinglæst Erklæring vedtager, at nogen Bebyggelse af den gamle Kirkegaard ikke maa finde Sted uden med Samtykke af vedkommende Regjerings-Departement. 19 Novbr.

Skrivelse fra Justits-Departementet til Amtmanden i Stavanger Amt, hvori Departementet, efter at have erhvervet Indre-Departementets Udtalelse om Spørgsmaalet, paa Foranledning meddeler, at det ikke antager, at der er Noget til Hinder for, at Lensmænd kunne medtages i det i Udskiftningsloven 19 Novbr.

19 Novbr. af 13de Marts 1882 § 13 omhandlede Udvalg, naar de selv Intet har at erindre derimod.

19 Novbr. **Cirkulære** fra Indre-Departementet, Poststyrelsen, til samtlige Postmestere og Postexpeditører (No. 29 for 1889), hvorved bl. a. meddeles følgende Rettelse i Postreglementet:

Kap. III § 23 c erholder følgende Tillæg:

„saavel indenrigs som i Postudvexling med følgende Lande: Argentinske Republik, Belgien, Bulgarien, Canada, Chili, Columbia, Congo, Frankrige, Grækenland, Guatemala, Haiti, Hawaii, Indien (britisk), Italien, Liberia, Luxemburg, Mexiko, Nederlandene, Nederlandske Antiller, Nederlandsk Guyana, Paraguay, Portugal, Portugisiske Kolonier, Rumænien, Schweiz, Siam, Tyskland, Ægypten og Østerrige-Ungarn."

20 Novbr. **Kapitulstaxter for Aaret 1889**

(i Overensstemmelse med N. L. 3—14—15 og Lov af 17de August 1848).

For Kristiania Stift.

Landskyld og Leding:

100	Kilogram Rugmel	Kr.	14.77
100	Kilogram Bygmel eller Malt	„	14.62
100	Kilogram Havremel eller Malt	„	12.14
100	Kilogram Blandmel	„	13.38
1	Hektoliter Landskylds Byg eller Korn, hvor samme ei ydes efter Tyngde eller Vægt	„	7.11
1	Hektoliter Landskylds eller Ledings Havre	„	5.43

Tiende:

1	Hektoliter Hvede, Rug, Thorekorn eller Erter	Kr.	8.50
1	Hektoliter Byg	„	6.74
1	Hektoliter Blandkorn	„	5.67
1	Hektoliter Havre	„	4.65
1	Hektoliter Letbyg	„	3.98
1	Hektoliter Lethavre	„	2.97

Landskyld og Leding efter Middelprisen af de 10 sidste Aars Kapitulstaxter:

100	Kilogram Rugmel	Kr.	18.73
100	Kilogram Bygmel eller Malt	„	17.76
100	Kilogram Havremel eller Malt	„	13.49
100	Kilogram Blandmel eller Malt	„	15.63
1	Hektoliter Landskylds Byg	„	8.63

Tiendekorn efter Middelprisen af de 20 sidste Aars Kapitulstaxter:

1	Hektoliter Hvede, Rug, Thorekorn eller Erter	Kr.	11.87

1	Hektoliter Byg	Kr.	9.07	20 Novbr.
1	Hektoliter Blandkorn	„	6.99	
1	Hektoliter Havre	„	5.54	
1	Hektoliter Letbyg	„	5.08	
1	Hektoliter Lethavre	„	3.34	

For Hamar Stift.

Landskyld og Leding:

100	Kilogram Rugmel	Kr.	16.92
100	Kilogram Bygmel eller Malt	„	18.16
100	Kilogram Havremel eller Malt	„	15.01
100	Kilogram Blandmel eller Malt	„	16.59
1	Hektoliter Landskyldsbyg eller Korn, hvor samme ei ydes efter Tyngde eller Vægt	„	8.82
1	Hektoliter Landskylds- eller Ledingshavre	„	6.73

Tiende:

1	Hektoliter Hvede, Rug, Thorekorn eller Erter	Kr.	9.74
1	Hektoliter Byg	„	8.36
1	Hektoliter Blandkorn	„	6.67
1	Hektoliter Havre	„	5.76
1	Hektoliter Letbyg	„	4.38
1	Hektoliter Lethavre	„	3.60

Landskyld og Leding efter Middelprisen af de 10 sidste Aars Kapitulstaxter:

100	Kilogram Rugmel	Kr.	19.40
100	Kilogram Bygmel eller Malt	„	19.90
100	Kilogram Havremel eller Malt	„	15.59
100	Kilogram Blandmel eller Malt	„	17.75
1	Hektoliter Landskyldsbyg	„	9.66

Tiendekorn efter Middelprisen af de 20 sidste Aars Kapitulstaxter:

1	Hektoliter Hvede, Rug, Thorekorn eller Erter	Kr.	12.21
1	Hektoliter Byg	„	10.15
1	Hektoliter Blandkorn	„	7.89
1	Hektoliter Havre	„	6.56
1	Hektoliter Letbyg	„	5.34
1	Hektoliter Lethavre	„	4.00

For Kristiansands Stift.

1	Hektoliter Byg	Kr.	7.73
1	Hektoliter Havre	„	4.96
1	Hektoliter Havremel	„	6.60
100	Kilogram Byg	„	11.94
100	Kilogram Havre	„	9.58
100	Kilogram Havremel	„	12.74

20 Novbr. Middeltallet af Kapitulstaxterne for de sidste 10 Aar fra 1880 til 1889, begge iberegnede, bliver paa Byg pr. Hektoliter Kr. 9.65, pr. 100 Kilogram Kr. 14.91 samt paa Havre pr. 100 Kilogram Kr. 11.49.

For Bergens Stift.

Hvede	Kr.	13.57
Rug	„	7.81
Byg	„	8.45
Havre	„	4.74
Blandkorn	„	6.20
Malt	„	22.61

Alt pr. Hektoliter.

Hvad Kongens Tiende i Nordhordland angaar, da skal efter den derom gjældende Bestemmelse kun gives for en Hektoliter Kr. 3.45 (Kr. 4.80 pr. Tønde).

Middeltallet af de sidste 20 Aars Kapitulstaxter bliver for Hvede Kr. 16.26, for Rug Kr. 10.62, for Byg Kr. 10.46, for Havre Kr. 5.71, for Blandkorn Kr. 7.64 og for Malt Kr. 21.63, alt pr. Hektoliter.

Middeltallet af de sidste 10 Aars Kapitulstaxter bliver for Hvede Kr. 14.63, for Rug Kr. 10.03, for Byg Kr. 9.87, for Havre Kr. 5.40, for Blandkorn Kr. 7.13 og for Malt Kr. 23.07, alt pr. Hektoliter.

For Trondhjems Stift.

En Hektoliter bedste Rug	Kr.	8.69
En Hektoliter ringere Rug	„	7.55
En Hektoliter Sæde-Byg	„	8.00
En Hektoliter ringere Byg	„	6.31
En Hektoliter bedste Blandkorn	„	6.46
En Hektoliter ringere Blandkorn	„	5.22
En Hektoliter Sæde-Havre	„	5.54
En Hektoliter ringere Havre	„	4.27
Et Kilogram bedste Rugmel	„	0.15
Et Kilogram ringere Rugmel	„	0.13
Et Kilogram bedste Bygmel	„	0.15
Et Kilogram ringere Bygmel	„	0.12
Et Kilogram bedste Havremel	„	0.13
Et Kilogram ringere Havremel	„	0.11
Et Kilogram hvide Erter	„	0.23
Et Kilogram ringere hvide Erter	„	0.20
Et Kilogram graa Erter	„	0.14
Middeltallet af de sidste 10 Aars Kapituls-Taxter paa Sædebyg for 1 Hektoliter	„	9.01

For Tromsø Stift. 20 Novbr.

En Hektoliter bedste Rug	Kr.	9.04
En Hektoliter ringere Rug	„	7.78
En Hektoliter Sædebyg	„	9.04
En Hektoliter ringere Byg	„	7.46
En Hektoliter bedste Blandkorn	„	7.97
En Hektoliter ringere Blandkorn	„	6.13
En Hektoliter Sædehavre	„	7.26
En Hektoliter ringere Havre	„	5.83
En Hektoliter Bygmalt	„	24.05
Ti Kilogram Rugmel	„	1.64
Ti Kilogram Bygmel	„	1.60
Ti Kilogram ringere Bygmel	„	1.41
Ti Kilogram Havremel	„	1.64
Ti Kilogram ringere Havremel	„	1.27
Ti Kilogram hvide Erter	„	2.69
Ti Kilogram ringere Erter	„	2.19
Middeltal af de sidste 10 Aars Kapitulstaxter paa en Hektoliter Sædebyg	„	10.77

Kirkernes Landskyld:

Ti Kilogram Lange	Kr.	2.75
Ti Kilogram Rundfisk	„	2.75
Ti Kilogram Titling	„	2.00
Ti Kilogram stor Rotskjær	„	2.50
Ti Kilogram smaa Rotskjær	„	1.50
Ti Kilogram stor Sei	„	1.10
Ti Kilogram middels Sei	„	0.80
Ti Kilogram smaa Sei	„	0.50
Ti Kilogram Ost i Salten	„	4.89

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Toldkammeret i Kristiania, hvori meddeles, at Departementet er tilbøieligt til at antage, at Kreditoplagsvarer, der ved et Kvartalsefterſyn bevisligen ikke ere blevne paaviste, men ere opbevarede i et andet Rum end de forevиste Kreditoplagsvarer, antages at udgaa af Kreditoplagsbeholdningen, naar det endelige Opgjør for Kvartalet har fundet Sted og den efter samme pligtige Told er betalt. Som Følge heraf vil det Offentlige formentlig ikke senere kunne gjøre nogen Panteret i saadanne Varer gjeldende i Henhold til Toldlovens § 100 d, ligesaalidt som Toldvæsenet kan antages at have Adgang til at sætte sig i Besiddelse af dem overensstemmende med samme Lovsteds Litra a. Derimod antager Departementet, at det Offentliges Ret til Beslaglæggelse af Debitors Kreditoplagsvarer ogsaa gjelder den Del af Varebeholdningen, der er optappet paa Flasker, 21 Novbr.

21 Novbr. idet det specielt bemærker, at Bestemmelsen i Toldlovens § 103 Litra c. ikke antages herfor at være til Hinder.

22 Novbr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Arvingerne efter afdøde Foged Johan Nikolai Bugge ifølge Gavebrev af 12te Januar 1889 oprettede „Foged J. N. Bugges Legat til Bedste for Jordbrugere i Seljord" samt paa de for dette Legat udarbeidede Statuter.

22 Novbr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa de ved Ægtefolkene Ole Evensen Tvedt og Hustru Anne Salvesdatters Testamente af 15de Marts 1876, thinglæst 15de Februar 1881, oprettede Legater til Bedste for fattige, helst forældreløse skolesøgende Børn i Aamli og Gjevedals Sogne samt paa de for disse Legater udfærdigede Statuter.

22 Novbr. **Høieste Resolution**, hvorved den af Forstanderskabet for Vikør Sogns Sparebank i Møde den 26de September 1889 vedtagne nye Plan for Banken, der for Fremtiden skal benævnes Vikør Sparebank, stadfæstes som trædende istedetfor Bankens ældre ved Høieste Resolution af 5te Marts 1878 stadfæstede Plan.

22 Novbr. **Skrivelse** fra Finants-Departementet til Amtmanden i Nordre Trondhjems Amt, hvori paa Foresporgsel fra en Lensmand, om det i Sportellovens § 108 fastsatte Gebyr af ham kan beregnes for Meddelelse af Attester for, at Varer, der udføres fra Norge til Sverige, ere af norsk Tilvirkning, meddeles, at Departementet i Henhold til Udtalelse af Justitsdepartementet, med hvem det har korresponderet om Sagen, antager, at Spørgsmaalet bør besvares bekræftende.

23 Novbr. **Kongelig Resolution***), hvorved i Henhold til Lov af 17de Juni 1869 om Udvidelse af Lov af 26de Mai 1866, indeholdende adskillige Bestemmelser angaaende Politivæsenet i Kristiania, til at gjælde ogsaa for Rigets øvrige Kjøbstæder, meddeles Stadfæstelse paa en af Bergens Formænd og Repræsentanter den 23de August 1889 fattet Beslutning om følgende Tillæg til § 94 i den ved Kongelig Resolution af 16de Februar 1883 stadfæstede Politivedtægt for Bergen:

„Det skal være overladt Politimesteren med Approbation af Magistrat og Formandskab at bestemme, at de Vognmænd, hvem der af Politiet er anvist Plads paa offentlig Gade, skulle — i den Tid, de ere pligtige at fremmøde, og forsaavidt de findes tilstede, — være eneberettigede til at forrette Kjørsel mod Be-

*) Bekjendtgj. 30te Novbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 29.

taling af Varer og Gods fra vedkommende Holdeplads og de offentlige Bryggер og Kaier, som maatte blive henlagte til samme, Alt med de Begrændsninger eller Undtagelser med Hensyn til Sted, Varesort, Varemængde eller i andre Henseender, som paa samme Maade maatte bestemmes." 23 Novbr.

Kongelig Resolution*), hvorved Kjøbstadspolitilovgivningens almindelige Bestemmelser om Gadeuorden og Roligheds forstyrrelse samt om offentlige til Dans, Kortspil eller anden Lystighed foranstaltede Samlingers Ophør til et bestemt Klokkeslet om Aftenen gjøres gjældende for Gaardene Heim og Heimsø Matr.-No. 90 og 91 eller L.-No. 146a, $\frac{157, 158}{e}$, L.-No. 146b, L.-No. 146c, 147b, L.-No. 147a, L.-No. 147c, L.-No. 147d, L.-No. 148a og L.-No. 148b i Hevne Herred, Søndre Trondhjems Amt. 23 Novbr.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 23 Novbr.

1. At Dommerforretningerne i Straffesager inden Kjøbstaden Flekkefjord fra 1ste Januar 1890 og indtil videre bliver at udføre af Sorenskriveren i Lyngdals Sorenskriveri mod saadan Godtgjørelse til den nuværende Sorenskriver, som senere naadigst maatte bestemmes.
2. At Kristiansands Byfogedembedes og Kristiansands By- og Raadstuskriverembedes Kontorholdsgodtgjørelse fra 1ste Januar 1890 forhøies med henholdsvis Kr. 900 — ni Hundrede Kroner — og Kr. 500 — fem Hundrede Kroner —, hvilke Beløb indtil videre bliver at udrede af de til forskjellige Udgifter foranledigede ved Straffeproceslovens Ikrafttræden bevilgede Midler.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 23 Novbr.

1. At Magistrats- og Raadstuskriverforretningerne i Kjøbstaden Fredrikstad fra 1ste Januar 1890 og indtil videre bliver at udføre af Politimesteren sammesteds.
2. At der paa de førstkommende Storthing forelæggendes Gagelister bliver at opføre som aarligt Tillæg til den for Fredrikstads Politimesterembede af Statskassen bevilgede Gage, saalænge de i Post 1 omhandlede Forretninger tilligge Embedet, et Beløb af Kr. 1000 — et Tusinde Kroner — og som aarlig Kontorholdsgodtgjørelse under samme Betingelse samt under Forbehold af Storthingets Revision et Beløb af Kr. 1200 — tolv Hundrede Kroner — mod at der med Sportlerne af de Embedet underlagte Magistrats- og

*) Bekjendtgj. 30te Novbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 29.

23 Novbr. Raadstuskriverforretninger bliver at forholde overensstemmende med Lov om en forandret Lønningsmaade for visse civile Embeder af 14de Mai 1872.

3. At de i Post 2 omhandlede Beløb fra 1ste Januar 1890 og indtil videre bliver at udrede af de til forskjellige Udgifter foranledigede ved Straffeproceslovens Ikrafttræden bevilgede Midler.
4. At Fredrikstads Politimesterembede indtil videre ikke bliver fast at besætte, men at bestyre af en dertil efter aabnet Konkurrance ved naadigst Resolution Konstitueret.

23 Novbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at der fra 1ste Januar 1890 for efternævnte Embeder fastsættes saadant Tillæg til den nu bevilgede Kontorholdsgodtgjørelse:

for Moss Byfogedembede . . . . Kr. 900,
„ Sarpsborg Byfogedembede . . „ 600,
„ Fredrikshalds Byfogedembede . „ 900,

hvilke Beløb indtil videre blive at udrede af de til forskjellige Udgifter foranledigede ved Straffeproceslovens Ikrafttræden bevilgede Midler.

23 Novbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At Politimesterforretningerne i Kjøbstaden Lillehammer fra 1ste Januar 1890 og indtil videre bliver at udføre af Fogden i Søndre Gudbrandsdalens Fogderi.
2. At den Søndre Gudbrandsdalens Fogedembede nu tillagte Kontorholdsgodtgjørelse fra samme Tid forhøies med Kr. 400 — fire Hundrede Kroner — aarlig, der indtil videre bliver at udrede af de til forskjellige Udgifter foranledigede ved Ikrafttrædelsen af Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 bevilgede Midler.

23 Novbr. **Kongelig Resolution**, hvorved der meddeles Voss Telefonkompagni Tilladelse til for et Tidsrum af 5 Aar, regnet fra den Kongelige Resolutions Datum, at drive Telefonanlæg mellem Vossevangen og Gudvangen samt mellemliggende Steder og Vik i Sogn under Betingelse af, at Telefonkompagniet i enhver Henseende retter sig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg, Vedligeholdelse og Drift, som Telegrafstyrelsen maatte foreskrive.

23 Novbr. **Kongelig Resolution**, hvorved der meddeles Arendals Telefonforening Tilladelse til indtil 26de Marts 1893 at drive Telefonanlæg mellem Arendal og Aamlids, Nissedals og Fyresdals Præstegjelde paa Betingelse af:

a. at Telefonstation ikke oprettes paa Eiendomme, hvor der efter anden Koncession maatte være oprettet Telefonforbindelse med andre Steder, hvor der er Statstelegrafstation, eller for de to sidstnævnte Præstegjelds Vedkommende, hvor der af Skien—Telemarkens Telefonselskab maatte agtes oprettet Telefonstation, og 23 Novbr.
b. at Telefonforeningen i enhver Henseende retter sig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg, Vedligeholdelse og Drift, som Telegrafstyrelsen maatte foreskrive.

Kongelig Resolution, hvorved Forsvars-Departementet bemyndiges til at lade afholde Salgsauktion over den for Chefen for 2det Korps af 2den Akershusske Infanteri-Brigade udlagte Chefsgaard Tandberg, Matr.-No. 37, L.-R. 83 i Norderhov Thinglag, samt at Gaarden fra 14de April 1889 at regne overgaar til overtallig. 23 Novbr.

Kongelig Resolution, hvorved Justits-Departementet bemyndiges til at udlaane Kristiania Auktionsfonds Midler til den Rentefod, som til enhver Tid maatte være at opnaa. 23 Novbr.

Kongelig Resolution, hvorved det overensstemmende med de af Kristians og Akershus Amtsformandskaber i Møder henholdsvis den 20de Juni 1885 og 13de Juni 1889 fattede Beslutninger, i Henhold til Lov om Veivæsenet af 15de September 1851 § 2 bestemmes, at de inden Kristians og Akershus Amter beliggende Veistrækninger af Hovedveien over Hurdalsaasen, nemlig i Kristians Amt Veien fra Veikrydset ved Stange i Østre Toten til Amtsgrændsen og i Akershus Amt fra Amtsgrændsen til Strømmen i Hurdalen nedlægges som Hovedvei. 23 Novbr.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 23 Novbr.

1. Til paa det Offentliges Vegne at optræde som Aktorer i de i Straffeprocesslovens § 77 omhandlede Tilfælde og til i Henhold til samme Lovs § 104 at gjøre Tjeneste som offentlige Forsvarere ved Meddoms- og Forhørsretterne, mod Godtgjørelse for hver enkelt Sag efter Rettens Bestemmelse, antages fra 1ste Januar 1890:

— — — — — — — — — — — — — — — —

2. Som offentlige Forsvarere ved Lagmandsretterne antages fra 1ste Januar 1890:

— — — — — — — — — — — — — — — —

3. Justits-Departementet bemyndiges til for Fremtiden at antage

23 Novbr. Aktorer og offentlige Forsvarere i Straffesager ved andre Retter end Høiesteret.

4. For de ved de i Post 3 nævnte Retter antagne Aktorer og offentlige Forsvarere gjælder en gjensidig Opsigelsesfrist af 3 — tre — Maaneder.
5. I Tilfælde af Afgang saavelsom i Tilfælde af Forfald udenfor de i Straffeprocesslovens §§ 77 og 106 omhandlede, har Overøvrigheden, saavidt fornødiges, ved de i Post 3 nævnte Retter midlertidig at antage en anden Aktor eller offentlig Forsvarer i Vedkommendes Sted; saadan Beskikkelse maa dog ikke meddeles for et længere Tidsrum end indtil 3 Maaneder, hvorhos Overøvrigheden for hvert enkelt Tilfælde har derom at afgive Indberetning til Justits-Departementet.

23 Novbr. **Kongelig Resolution**, hvorved Forsvars-Departementet bemyndiges til at lade afholde Salgsauktion over den for Chefen for 3die Korps af 2den Akershusske Infanteri-Brigade udlagte Chefsgaard Sørum, Matr.-No. 10, L.-No. 31 i Hole Thinglag, samt at Gaarden fra 14de April 1889 at regne overgaar til overtallig.

23 Novbr. **Kongelig Resolution**, hvorved Forsvars-Departementet bemyndiges til at lade afholde Salgsauktion over den for Chefen for Eidsbergske Eskadron under Akershusske Kavalerikorps udlagte Chefsgaard Østby, Matr.-No. 22, L.-No. 32 a eller Gaards-No. 22 Brugs-No. 1 i Rakkestad Thinglag, samt at Gaarden, forsaavidt den ikke inden 14de April 1890 maatte være afhændet, fra nævnte Tidspunkt overgaar til overtallig.

23 Novbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at der i Anledning af en paa Amtsformandskabsbeslutning grundet Forestilling fra Amtmanden i Nordre Trondhjems Amt om, at Bestemmelse maa blive afgivet, hvorefter Militære, som ere Ordførere, saavidt gjørligt, som Regel blive at permittere til Deltagelse i Amtsformandskabet, selv om dette falder under Øvelserne, ikke bliver at træffe nogen Forføining til Forandring i den gjældende Regel, hvorefter saadan Permission under Bataillons- (Korps-)samlinger kun gives, naar Vedkommendes Fraværelse ikke antages i mærkelig Grad at ville indvirke skadeligt paa hans egen eller paa Afdelingens militære Uddannelse.

23 Novbr. **Kongelig Resolution**, hvorved det i Henhold til Lov angaaende det beneficerede Gods af 20de August 1821 § 19 bestemmes:

a. Fra 1ste Januar 1889 at regne skal den Domkirkens Sogne-

kald i Stavanger tilliggende uindløste Jordafgift (tilsammen 664.8 Kg. Byg) af Gaarden Skeie i Sands Præstegjeld under Ryfylke Provsti i Kristiansands Stift henlægges til Sands Sognepræstembede. 23 Novbr.

b. Fra samme Tid skal endvidere den St. Johannes Sognekald i Stavanger tilliggende uindløste Jordafgift 95.8 Kg. Byg af Gaarden Helgenes og Landskyld 6 Kroner af Gaarden Tjøstheim i Suledals Præstegjeld under samme Provsti og Stift henlæges til Suledals Sognepræstembede.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt, at det faste Offer, der ved hver af de tre store Høitider ydes Garnisons- og Sognepræsten paa Horten af Underofficerer og Menige af somilitære Korps og Haandværkskorpset samme steds, skal for Fremtiden deles mellem Sognepræsten og den residerende Kapellan paa Horten saaledes, at tre Fjerdedele tilfalder Sognepræsten og en Fjerdedel Kapellanen. 23 Novbr.

Kongelig Resolution[1]), hvorved er bestemt: 23 Novbr.

1. Det Norderhovs Sognepræstembede under Ringerike og Hallingdals Provsti i Kristiania Stift paahvilende aarlige Lønsbidrag, 384 Kroner, til den residerende Kapellan i Norderhovs Præstegjeld forhøies fra 1ste Januar 1890 til 600 Kroner.
2. Norderhovs Sognepræstembede kundgjøres ledigt med Forpligtelse for den vordende Sognepræst til:
   a. enten at udrede indtil 1200 Kroner aarlig som Lønsbidrag til en Tredjepræst i Norderhovs Præstegjeld, eller at finde sig i, at Lunder Annexsogn og Distriktet Ytre Sogndalen af Norderhovs Hovedsogn fraskilles hans Embedsdistrikt,
   b. at overtage Betjeningen af en 5te Kirke i Præstegjeldet mod fornøden Skydsgodtgjørelse af Herredet og
   c. at finde sig i, at nogle Gaarde af Krodsherreds Sogn af Sigdals Præstegjeld henlægges til Norderhovs Præstegjeld.

[1]) Vedk. Regjeringsforedrag er indt. i „Deptstid." for 1890 No. 4 og 5.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt, at en Toldbetjentpost i Kristiansands Tolddistrikt inddrages, mod at der oprettes en ny Toldassistentpost i samme Tolddistrikt med Aflønning overensstemmende med de ved Kongelig Resolution af 21 August 1889 fastsatte Lønningsbestemmelser, hvilken Post 23 Novbr.

23 Novbr. bliver at opføre paa de førstkommende Storthing forelæggendes Gageliſter.

25 Novbr. **Skrivelſe** fra Kirke-Departementet til Skoledirektøren i Hamar Stift (hvormed Stiftsdirektionerne i de øvrige Stifter og samtlige Amtmænd ved Skrivelſer af ſamme Dato er gjorte bekjendte), hvori Departementet, foranlediget ved en Foreſpørgſel angaaende Adgangen til uanſeet Beſtemmelſerne i § 46 af den nye Landsſkolelov endnu en Tid at yde Bidrag af Amtsſkolekaſſerne til høiere Almueſkoler, — meddeler, at det antager, at et Amtsformandſkab, der ønſker for en kortere Tid fremdeles at opretholde en høiere Almueſkole ved Bidrag af Amtsſkolekaſſen, vil kunne bevilge de dertil fornødne Midler ſammen med Bidrag til Fortſættelſesſkoler i Henhold til Lov af 26de Juni 1889 § 46 g., idet man ved de forandrede Lovbeſtemmelſer angaaende Amtsſkolekaſſerne neppe har tilſigtet for Overgangstidens Vedkommende at udelukke ſaadan Lempning af de om Fortſættelſesſkolerne gjældende Beſtemmelſer, ſom dertil udkræves.

26 Novbr. **Høieſte Reſolution**, hvorved er beſtemt:

1. At Tranø Fordemoderdiſtrikt i Tromsø Amt deles i tre Diſtrikter, ſaaledes at hvert af Herrederne Tranø, Dyrø og Sør-Reiſen ſkal udgjøre et eget Fordemoderdiſtrikt.
2. At Approbation i Henhold til Lov om Formandſkaber paa Landet af 14de Januar 1837 §§ 39 og 50, jfr. Lov om Medicinalafgift til Nordlands og Tromsø Amtskommuner af 12te Mai 1866 § 4 meddeles paa de af Sør-Reiſens, Tranø og Dyrø Herredsſtyrelſer henholdsvis under 14de November 1887, 8de Juni og 16de Oktober 1889 og af Tromsø Amtsformandſkab under 14de Juli 1888 fattede Beſlutninger om Bevilgning af de i Anledning af Delingen fornødne Løninger.

27 Novbr. **Skrivelſe** fra Kirke-Departementet til Skoledirektørerne i Kriſtianſands og Bergens Stifter (ved Skrivelſer fra Expeditionschefen for Skolevæſenet af ſ. D. meddelt Skoledirektørerne i de andre Stifter), hvori Departementet i Anledning af indkomne Foreſpørgsler betræffende Valg af ſærſkilt Skoleſtyre, hvor et Herred er delt i flere Skolekommuner, udtaler følgende:

Departementet antager, at, naar et Herred indbefatter flere Skolekommuner (den nye Landsſkolelov § 80), bliver der for hver af diſſe at vælge et ſærſkilt Skoleſtyre, ſammenſat paa den i forannævnte Lovs § 47 beſtemte Maade. Formandſkabets Ordfører bliver ligeſom hidtil ſelvſkrevet Medlem af ſamtlige Herre-

dets Skolestyrer, ligesaa Sognepræsten, hvor residerende Kapellan ikke er ansat; i modsat Fald kan de to Geistlige efter Biskopens Bestemmelse blive Medlem af et eller flere Skolestyrer. 27 Novbr.

De kommunevalgte Medlemmer af Skolestyrene vælges i Henhold til § 80 af vedkommende Afdelinger af Herredsstyrelsen (jfr. Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 § 20).

Eier af Brug, der bekoster egen Folkeskole, antager man bør deltage i Valg af Formand og Næstformand, hvortil han dog ikke antages selv at kunne vælges, medens han forøvrigt overensstemmende med § 47 e kun deltager i Skolestyrets Forhandlinger, naar der behandles Sager, der angaar den af ham bekostede Skole.

Med Hensyn til Bestemmelsen i § 47 c om Valg af en Lærer som Medlem af Skolestyret, antager Departementet, da Loven selv i saa Henseende ingen Undtagelse gjør, at samtlige Indehavere af de i § 19 omhandlede Lærerposter, altsaa ogsaa Hjælpelærere og Timelærere, har Ret til at afgive Stemme ved dette Valg. I de nu forestaaende Valg bør formentlig ogsaa af Skolekommissionen ansatte Lærerinder ved de bestaaende Smaabørnskoler i Lighed med Lærerinder ved den nye Lovs Smaaskoler deltage; derimod ikke Lærere ved de paa flere Steder bestaaende særskilte Haandgjerningsskoler for Gutter (Sløidskoler), der tildels opretholdes ved Statsbidrag af de dertil af Storthinget i de senere Aar særskilt bevilgede Midler.

Valgbar er efter Lovens udtrykkelige Bestemmelse kun Lærer eller Lærerinde i fuldstændig Lærerpost.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Bergens Stiftsdirektion. 28 Novbr.
Til Departementet var indkommet Forespørgsel fra Austevolds Formandskab i Sunds Præstegjeld, om en i Møgsters Sogn boende af Statskirken udtraadt Gaardbruger, der imidlertid ikke havde sluttet sig til noget andet Kirkesamfund, var fritaget for Ydelse af Matrikulskat til Dækkelse af Udgifterne i Anledning af den Gjæld, som Møgsters Sogn havde stiftet for flere Aar tilbage ved Indkjøbet af Sognets gamle Kirke, og i Anledning af den Gjæld, som maatte stiftes til Bestridelse af Omkostningerne ved Opførelse af en ny Sognekirke, om han — for det Tilfælde han befandtes forpligtet til at deltage i Betalingen af den i Anledning af den gamle Kirkes Indkjøb stiftede Gjæld — kunde kræve „en til sin Matrikul svarende Andel af Fisketiendeerstatningen udbetalt", samt endelig om det paahviler Dissentere at deltage i de andre kommunale Skatter, som Fattig- og Skoleskat m. v., hvad enten de udlignes paa Matrikulen eller paa andre lovlige Skattefundamenter.

28 Novbr. Ved Sagens Indsendelse havde Sognepræsten til Sund tillige bedet sig meddelt, hvorledes der skulde forholdes med Hensyn til nævnte Gaardbrugers Ydelser til Præst og Kirkesanger.

I Anledning af disse Forespørgsler meddeler Departementet i Tilslutning til Stiftsdirektionens Udtalelse følgende:

Det antages at følge af Lov om Dissentere af 16de Juli 1845 § 3, sammenholdt med Lov om Landskommunernes Skattevæsen af 15de April 1882 § 28, at Dissentere, saafremt de tilhører en ordnet og anerkjendt Dissentermenighed, kunne kræve — foruden at fritages for de direkte personelle Afgifter til Statskirken og dens Betjente (f. Ex. Stoleleie, Offer, Præstepenge, Høstdags-Arbeide, o. l.) endvidere at blive satte ud af Betragtning ved Udligningen af personlige kommunale Skatter (paa Formue og Indtægt) til kirkelige Formaal (o: Indkjøb og Opførelse af Kirker, Lønsbidrag og Husleiegodtgjørelser til Præster o. l.), hvorimod saadan Fritagelse ikke gjælder for de Afgifter og Byrder til Statskirken og dens Betjente, der hefte paa Eiendomme som saadanne uden Hensyn til Besidder (f. Eks. Tiende), eller for de kommunale Skatters Vedkommende, der til kirkelige Formaal udlignes paa de faste Eiendomme inden Skattekommunen. Derimod staa Dissentere med Hensyn til de kommunale Skatter, der paalægges til andre end kirkelige Formaal, — hvad enten disse Skatter udskrives som Eiendomsskat eller som Skat paa Formue og Indtægt, — i samme Forhold til Kommunen som dennes til Statskirken hørende Skatteborgere.

Hvad imidlertid den i Forespørgslerne omhandlede Gaardbruger angaar, vil han, da det er oplyst, at han ikke har sluttet sig til noget ordnet Dissentersamfund, ikke være berettiget til at kræve den ovenfor nævnte delvise Fritagelse, men maa saavel i Henseende til alle kommunale Skatter, som til Afgifter til Statskirken og dens Betjente blive at behandle ganske som Kommunens øvrige, til Statskirken hørende Medlemmer.

Endelig bemærker Departementet med Hensyn til Spørgsmaalet, om bemeldte Gaardbruger kan kræve sig udbetalt en til sin Gaards Matrikulskyld svarende Andel af Mogsters Kirkes Fisketiendeerstatning, at det ikke indsees, hvorpaa han skulde kunne grunde et saadant Krav. At han heller ikke har nogen Ret til at kræve sig udbetalt Vederlag paa Grund af, at han forinden sin Udtrædelse forholdsvis har bidraget til, hvad der allerede er betalt i Anledning af Erhvervelsen af den gamle Kirke (med tilhørende Fisketiendeerstatning), er selvfølgeligt.

28 Novbr. **Skrivelse** fra Kirke-Departementet til Kristiania Stiftsdirektion, hvori paa Foranledning meddeles, at Departementet er enigt

med Stiftsdirektionen i, at den ved den nye Skolelov Til- 28 Novbr.
synsudvalget tillagte Forpligtelse til at føre stadigt Tilsyn med den enkelte Skole ikke ophæver eller gjør nogen Indskrænkning i Skolestyrets Ret og Pligt til Tilsyn med Kommunens Folkeskole saavel i sin Almindelighed som for den enkelte Skoles Vedkommende. Skolestyrets Stilling i denne Henseende antages at være den samme som Skolekommissionens efter den ældre Lov, alene med den Ændring, at det geistlige Medlems Særstilling efter § 72 i Loven af 1860 er ophørt, medens Præsten efter den nye Lovs § 52 og i den Omstændighed, at ingen Præst sidder i Tilsynsudvalget, har særlig Opfordring til at føre Tilsyn med Kristendomsundervisningen.

Skrivelse fra Justits-Departementet til Amtmanden i Hede- 28 Novbr.
markens Amt, hvori Departementet i Anledning af Andragende fra en Overformynder om at fritages for at vedblive som saadan, efter at han var bleven valgt til Ordfører i Formandskabet, — meddeler, at det antager, at Spørgsmaalet henligger under vedkommende Sorenskrivers og Formandskabs Afgjørelse.

Høieste Resolution *), hvorved i Medhold af Lov om 29 Novbr.
Udryddelse af Rovdyr og Fredning af andet Vildt af 22de Juni 1863 § 11 bestemmes, at det skal være forbudt i Østre Totens Herred i Kristians Amt i et Tidsrum af 5 Aar at anbringe Snarer, Faldstokke eller andre Indretninger til Fangst af de i Loven fredede Vildtsorter.

Høieste Resolution *), hvorved i Medhold af Lov om Ud- 29 Novbr.
ryddelse af Rovdyr og Fredning af andet Vildt af 22de Juni 1863 § 11 bestemmes, at det skal være forbudt i Nedenæs Amt at drive Jagt med Lygte, Fakkel, Skonne og desl. efter de i nævnte Lov fredede Fuglearter.

Høieste Resolution *), hvorved i Henhold til Lov an- 29 Novbr.
gaaende Udryddelse af Rovdyr og Fredning af andet Vildt af 22de Juni 1863 § 11 bestemmes, at Hare i Nordre Trondhjems Amt i et Tidsrum af 5 Aar ikke maa jages eller dræbes fra 1ste Mai til 15de August.

Herved er ingen Forandring gjort i det i Høieste Resolution af 23de Oktober 1883 Post 2 indeholdte Forbud mod i Tiden fra 15de Marts til 15de Oktober i nævnte Amt at benytte Snarer, Faldstokke eller andre Fangstindretninger til Fangst blandt andet af Hare.

*) Bekjendtgj. 30 Novbr. i Lovt. 1ste Afd. No 29.

29 Novbr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det ved Testamente af 4de Januar 1888 oprettede „Jonas Hansen Kjølaas's Legat til Beklædning af Trængende i Halsan Skolekreds under Levanger Herred" samt paa de for dette Legat udfærdigede Statuter.

29 Novbr. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til en Foged, hvori udtales, at det ikke kan anses at være i sin Orden, at der lempes paa de om Skatteindbrivelsen givne Bestemmelser for at skaffe Eiendomsbesiddere Hjemmel paa deres Eiendomme ad en kortere og billigere Vei og med færre Oplysninger om Eiendomsforholdet, end Lovgivningen ellers for lignende Tilfælde kræver. [1])

[1]) Der var i vedk. Tilf. ikke gjort noget Forsøg paa ved Udpantning i Debitors Løsøre at erholde Dækning for Skatterne, men foretaget Indførsel for samme i Eiendommen i Henhold til Debitors Erklæring om ikke at ville betale Skatterne, da han ikke uden Skatteauktion kunde faa Skjøde paa Eiendommen; derhos var Auktion afholdt efter Debitors Begjæring og i Henhold til en Erklæring, hvorved han fraskrev sig den ham „efter Loven tilkommende Løsningsfrist".

30 Novbr. **Skrivelse** fra Kirke-Departementet til Kristiania Stiftsdirektion, hvori Departementet paa Foranledning meddeler, at det anser Lærere og Lærerinder, der ere konstituerede i ledige Poster, stemmeberettigede ved det i den nye Landsskolelov § 47 c foreskrevne Valg, medens de blot vikarierende ikke deltage deri.

3 Decbr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det ved Enkefru Susanne Marie Margarethe Rasch, født Bergs Testamente af 7de Juni 1872 oprettede „Fru Marie Raschs Legat" til Bedste for Testatrix's Børn og en navngiven Datterdatter og senere for værdige og trængende, i Kristiania bosatte Enker efter Embedsmænd, samt paa de for dette Legat udfærdigede Statuter.

3 Decbr. **Skrivelse** fra Kirke-Departementet til Kristiania Stiftsdirektion, hvori Departementet i Anledning af modtagne Forespørgsler angaaende Brugsskolers Stiling efter den nye Skolelov m. v. meddeler:

Et Brug, ved hvilket der er oprettet særskilt Folkeskole, som bekostes af Brugets Eier eller Eiere, antages i enhver Henseende at maatte sidestilles med en Kreds, og de om Herredets Folkeskoler givne Bestemmelser gjælde derfor ogsaa Brugskredsen og Brugsskolen, forsaavidt der ikke i Loven selv er gjort eller Forholdene forøvrigt medfører nogen Undtagelse eller Ændring. Ved enhver Brugsskole skal der altsaa dannes et Tilsynsudvalg sammen-

sat paa den i Lovens § 53 bestemte Maade, hvorfor Brugseieren 3 Decbr.
som selvskrevet Medlem af Skolestyret ikke kan være Udvalgets Formand. Ligeledes har de til Bruget hørende Arbeidere Ret til i Kredsmøde at udtale sig og høres om de Sager vedkommende Skolens Ordning m. v., hvorom saadan Udtalelse i Loven er paabuden. Forældre, som ikke hører til Bruget, men hvis Børn er henviste til Brugsskolen, antages at have samme Adgang til at deltage i Kredsmødet som de øvrige Skolen søgende Børns Forældre.

Udtrykket Husfædre i § 54 andet Led antager man bør fortolkes paa samme Maade som det tilsvarende Udtryk i § 29 i Skoleloven af 1860 har været forstaaet, altsaa om Mænd, som forestaar egen Husstand.

Bestyrelsen af Brugsskoler er henlagt til Skolestyret, dog saa, at Brugets Eier eller i Tilfælde en af disse efter Overenskomst tiltræder Skolestyret, naar Brugsskolens Anliggender forhandles. Med Hensyn til Brugseierens Stilling som Medlem af Skolestyret antager man, at han bør deltage i Valg af Formand og Næstformand, men han antages ikke selv at kunne vælges til disse Stillinger.

Da det af Lovens Forarbeider synes at fremgaa, at det ikke har været tilsigtet at gjøre nogen Forandring i Lov af 16de Mai 1860 § 70, 3die Passus, forsaavidt der hjemles Brugseier Ret til at bemyndige en anden til paa hans Vegne at indtræde i Brugets Skolestyrelse, skulde Departementet trods den ændrede Ordlyd i § 47 e være tilbøieligt til at antage, at Brugseier, som bor udenfor Herredet, fremdeles bør have denne Adgang.

Med Hensyn til Valg af Lærerpersonalets Repræsentant i Skolestyret bemærkes, at samtlige Herredets eller i Tilfælde Skolekommissionens Lærere og Lærerinder, ogsaa Brugsskolers, har Ret til at deltage i Valget. Da dette skal foregaa i Mødet, ledet af Skolestyrets Formand, antages personligt Fremmøde nødvendigt.

Skrivelse fra Kirke-Departementet til Kristiania Stiftsdirek- 3 Decbr.
tion, hvori Departementet i Anledning af Forespørgsel fra Hafslunds Skoles Bestyrelse, om den nye Landsskolelov, navnlig § 42 og § 47, kan bringes i Anvendelse paa nævnte Skole, udtaler, at den som en Legatskole antages at være uafhængig af den om Folkeskolen gjældende Lovgivning, men at den, forsaavidt det i Henhold til § 42 af Herredsstyrelsen og Brugseierne maatte blive bestemt, at Skolen fremdeles skal vedblive som Brugsskole med legeret Kapital, antages at maatte høre under Bestemmelserne i Skoleloven.

Cirkulære fra Indredepartementet, Poststyrelsen, til samtlige 4 Decbr.
Postmestere og Postexpeditører (No. 31 for 1889), hvorved bl. a. meddeles følgende

4 Decbr. Rettelse i Postreglementet:
Kap. XI § 9 skal lyde saaledes:
„Naar der paa Værdiforsendelser klæbes flere Frimærker eller Portomærker, maa disse anbringes med Mellemrum af mindst $^1/_2$ Mærkes Bredde og ikke bøies eller brettes over Omslagets Kanter (kfr. Kap. XVII § 13)"

6 Decbr. **Høieste Resolution**, hvorved det tillades, at der i Sannikedals Præstegjeld under Bamle Provsti i Kristiansands Stift for Fremtiden afholdes Konfirmation paa første Søndag efter Michaeli istedetfor som tidligere om Vaaren.

6 Decbr. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Nedenæs Amt, hvori Departementet, foranlediget ved Andragende fra en Herredsstyrelse om, at der maa meddeles Kommunens Kasserer Bemyndigelse til at afholde Udpantninger for Skatter, der skulle svares til ham, udtaler Følgende:

Efter Departementets Opfatning bør Amtmanden ikke med Hjemmel af § 61 i Lov om Landkommunernes Skattevæsen meddele nogen almindelig Bemyndigelse for et Herreds Kommunekasserer til at foretage Udpantninger, saaledes at Bemyndigelsen i Tilfælde af en Kasserers Afgang uden videre Forføining fra Amtmandens Side gaar over paa hans Eftermand. Bemyndigelsen bør kun gives en bestemt Person for en bestemt Tid eller for hans Funktionstid og efter Prøvelse af hans Kvalifikationer derfor, jfr. Storth. Forh. for 1879 Bind 6, Indstill. O II Side 41—42. Departementet antager derhos med Amtmanden, at Udpantningsretten kun bør overføres til Kommunekasseren, hvor Distriktet og Lensmandens Forretninger ere af saa stort Omfang, at Lensmanden ikke uden bemærkelig Ulempe kan overtage Udpantningen for Herredsskatterne, eller hvor den fungerende Lensmand har givet skjellig Grund til Misnøie, jfr. Storth. Dok. No. 40 for 1875 S. 42—43.

7 Decbr. **Kongelig Resolution***), hvorved Øksendalen Herredsstyrelses Beslutning af 6te Februar 1889, forsaavidt den gaar ud paa, at det skal være tilladt i Øksendalen Herred, Romsdals Amt, at udlægge Selvskud og Bjørneskot, stadfæstes i Henhold til Lov om Selvskud m. v. af 29de Mai 1886 § 1 som gjældende indtil videre, dog ikke for et længere Tidsrum end 5 — fem — Aar.

7 Decbr. **Kongelig Resolution***), hvorved Leikanger Herredsstyrelses Beslutning af 29de Mai 1889 om, at det skal være tilladt at

*) Bekjendtgj. 16 Decbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 30.

udlægge Selvskud for Bjørn i „Bjørnestegen og Mokle- 7 Decbr.
bruholten" i Gaardene Suphammers og Grindes Ud-
mark i Leikanger Herred, Nordre Bergenhus Amt, stad-
fæstes i Henhold til Lov om Selvskud m. v. af 29de Mai 1886
§ 1 som gjældende indtil videre.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 7 Decbr.

1. At Dommerforretningerne i Straffesager i Kjøb-
staden Porsgrund fra 1ste Januar 1890 og indtil videre
bliver at udføre af Byfogden i Brevik og de samme Forret-
ninger i Kjøbstaden Brevik og Ladestedet Langesund af By-
fogden i Porsgrund.
2. At Magistratsforretningerne — derunder Skriverfor-
retningerne for Magistraten — samt de Raadstuskriveren
ifølge Lov om Lagrettesmænd af 28de August 1854 og Lov
om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 paa-
hvilende Forretninger vedkommende Mandtalsvæ-
senet i Kjøbstæderne Skien og Kragerø fra 1ste Januar
1890 og indtil videre overtages af de nævnte Kjøbstæders
Politimestere.
3. At der for Overtagelsen af de i Post 2 nævnte Forretninger
og det dermed forbundne Kontorhold tilstaaes Politimester i
Skien, Bøgh en Godtgjørelse af Kr. 1200 — tolv Hundrede
Kroner — aarlig og Politimester i Kragerø Sibbern en Godt-
gjørelse af Kr. 1000 — et Tusinde Kroner — aarlig.
4. At det senere bliver at afgjøre, hvorvidt der i Anledning af
den retslige Forunderføgelses Henlæggelse til Byfogderne i
Skien og Kragerø bør tilstaaes disse Embedsmænd forøget
Kontorholdsgodtgjørelse.
5. At de i Post 3 nævnte Beløb indtil videre bliver at udrede
af de til forskjellige Udgifter foranledigede ved ovennævnte
Straffeproceslovs Ikrafttræden bevilgede Midler.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 7 Decbr.

1. De ved Lagmandsretterne ansatte Embedsmænd
skal under Retsmøderne bære en Embedsdragt bestaaende
af en Kappe overensstemmende med hosføiet Tegning. Kappen,
der skal række til Ankelledet og have en Vidde af ca. $3\frac{1}{2}$
Meter, forfærdiges af sort Uldstof. For Rigsadvokaten, Dom-
merne og Stadsadvokaterne anbringes rundt Halsen som en
fladt liggende Krave en 15 cm. bred Brem, der fortsættes i
10 cm. Bredde paa Forsiden af Kappen til dennes nederste
Kant. Rundt de vide, aabne Ærmers nederste Kant anbringes
en Brem af 8 cm. Bredde. Retsskriverens Kappe har en
smal nedbrættet Krave og er uden Brem. Krave og Brem

7 Decbr. paa Kappen er for Rigsadvokaten og Dommerne af sort Fløiel, for Stadsadvokaterne af sort Silke.

2. Udenfor Retsmøderne anordnes for Rigsadvokaten den for Amtmænd, for Lagmændene den for Justitiarier ved Stiftsoverretterne, for Statsadvokaterne den for Politimestere udenfor Kristiania og for Retsskriverne, den for kongelige Fuldmægtige bestemte Uniform.
3. Det tillades de til Medlemmer af Lagmandsretterne beskikkede Dommere under Retsmøderne at bære samme Embedsdragt som Lagmanden.

7 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At den Drammens Byfogedembede tillagte Kontorholdsgodtgjørelse fra 1ste Januar 1890 indtil videre forhøies med Kr. 1000 — et tusinde Kroner — aarlig.
2. At Byfoged i Drammen Evensen for Udførelsen af de ham som Forhørsdommer ifølge Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 paaliggende Forretninger fra samme Tid af tilstaaes en aarlig Godtgjørelse af Kr. 600 — sex hundrede Kroner.
3. At de i Post 1 og 2 omhandlede Beløb indtil videre blive at udrede af de til forskjellige Udgifter foranledigede ved førnævnte Lovs Ikrafttræden bevilgede Midler.

7 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At den Tromsø Byfogedembede tillagte Kontorholdsgodtgjørelse fra 1ste Januar 1890 indtil videre forhøies med Kr. 800 — otte hundrede Kroner.
2. At Byfoged i Tromsø Lie, saalænge Magistratsforretningerne forblive henliggende under hans Embede, for Udførelsen af de ham som Forhørsdommer ifølge Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 paaliggende Forretninger fra samme Tid af tilstaaes en aarlig Godtgjørelse af Kr. 600 — sex hundrede Kroner.
3. At de i Post 1 og 2 nævnte Beløb indtil videre blive at udrede af de til forskjellige Udgifter foranledigede ved førnævnte Lovs Ikrafttræden bevilgede Midler.

7 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At Dommerforretningerne i Straffesager inden Kjøbstæderne Holmestrand og Sandefjord fra 1ste Januar 1890 og indtil videre blive at udføre af henholdsvis Sorenskriveren i Nordre Jarlsbergs Sorenskriveri og Sorenskriveren i Larviks Sorenskriveri mod saadan Godtgjørelse, som derfor senere maatte blive naadigst bestemt.

2. At Magistratsforretningerne — derunder Skriverforretningerne for Magistraten — samt de Raadstuskriveren ifølge Lov om Lagrettesmænd af 28de August 1854 og Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 paahvilende Forretninger vedkommende Mandtalsvæsenet i Kjøbstaden Larvik fra 1ste Januar 1890 og indtil videre blive at udføre af Politimesteren i Larvik. 7 Decbr.
3. At Politimesteren i Larvik Middelthon for Overtagelsen af de i Post 2 nævnte Forretninger tilstaaes en aarlig Godtgjørelse af Kr. 1500 — et Tusinde fem Hundrede Kroner, — samt at den for Tønsberg Byfogedembede og for Mellem Jarlsbergs Sorenskriverembede nu fastsatte Kontorholdsgodtgjørelse fra 1ste Januar 1890 og indtil videre forhøies med henholdsvis Kr. 900 — ni Hundrede Kroner — og Kr. 300 — tre Hundrede Kroner.
4. At det senere bliver at afgjøre, hvorvidt der i Anledning af den retslige Forunderføgelses Henlæggelse under Byfogden i Larvik bør tillægges denne Embedsmand forhøiet Kontorholdsgodtgjørelse.
5. At de i Post 3 nævnte Beløb indtil videre blive at udrede af de til forskjellige Udgifter foranledigede ved Ikrafttrædelsen af Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 bevilgede Midler.

Kongelig Resolution, hvorved det i Henhold til Straffe- 7 Decbr.
processloven af 1ste Juni 1887 §§ 77 og 104 bestemmes:

1. Til ved Høiesteret paa det Offentliges Vegne at optræde som Aktorer og at gjøre Tjeneste som offentlige Forsvarere mod Godtgjørelse for hver enkelt Sag efter Rettens Bestemmelse antages fra 1ste Januar 1890: — — — — —
2. For de til at forrette som Aktorer og offentlige Forsvarere ved Høiesteret antagne Advokater gjælder en gjensidig Opsigelsesfrist af 3 Maaneder.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 7 Decbr.

1. At den nuværende Kapellangaard Rommen i Nes Præstegjeld under Øvre Romerike Provsti i Kristiania Stift skal sælges, og at der meddeles Approbation paa det af — — — gjorte Bud paa Eiendommen, 24400 Kr.
2. At der af Kjøbesummen bliver at indbetale i Præstegaardsfondet 5900 Kr., mod at der overensstemmende med Lov af 19de Juni 1882 § 14 udredes af Fondet en aarlig Erstatning til Nes residerende Kapellani af 200 Kr., omsat til Korn paa sædvanlig Maade.
3. At Resten af Kjøbesummen efter Fradrag af det Fornødne

7 Decbr. til Indfrielse af, hvad der staar tilbage af et Embedet i Henhold til Kongelig Resolution af 6te Marts 1875 paahæftet Laan, foreløbig, indtil ny Kapellangaard maatte blive indkjøbt, bliver, at indtage i Oplysningsvæsenets Fond som en Nes residerende Kapellani tilhørende Kapital, hvoraf de aarlige Renter efter Fradrag af Inkassationssalar udbetales Kapellanen.

7 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At der i Kjøbstaden Hamar tillades oprettet et nyt Apothek, hvis Beliggenhed bliver at fastsætte af Justitsdepartementet, og som bliver at aabne efter sammes nærmere Bestemmelse, dog senest 1ste Januar 1892.
2. At der til et praktisk-farmaceutisk Institut i Kristiania bliver af Apothekets Indehaver indtil videre at erlægge en aarlig Afgift af 250 Kr., der bliver at udrede kvartalsvis og at beregne fra den Dag, Apotheket aabnes til Afbenyttelse.

7 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved den Larvik og Omegns Telefonforening ved de Kongelige Resolutioner af 1ste Oktober 1884 og 8de December 1888 meddelte Tilladelse til Drift af Telefonanlæg mellem Larvik og Omegn fornyes for et Tidsrum af 5 Aar, regnet fra den Kongelige Resolutions Datum — under Betingelse af:

a. at der ikke oprettes Telefonstation paa Eiendomme, hvor der forinden maatte være oprettet Telefonforbindelse med andre Steder, hvor der er Statstelegrafstation, og
b. at Telefonforeningen i enhver Henseende retter sig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg, Vedligeholdelse og Drift, som Telegrafstyrelsen maatte foreskrive.

7 Decbr. **Konngelig Resolution**, hvorved den Telegrafassistent H. W. F. Sivertsen ved Kongelig Resolution af 6te Marts 1889 meddelte Tilladelse til Drift af Telefonanlæg mellem Sarpsborg samt Varteigs, Tune, Borge og delvis Skjebergs Herreder, udvides til paa de i nævnte Resolution satte Betingelser at omfatte Rakkestads, Eidsbergs, Hølands og Rødenes Herreder.

10 Decbr. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt:

1. a. At Antallet af de aarlige Gudstjenester i Fedje Sogn i Lindaas Præstegjeld under Nordhordlands Provsti i Bergens Stift fra 1ste Januar 1890 forøges fra 6 til 8 aarlig, hvoraf 3 udføres af Sognepræsten, de øvrige af den residerende Kapellan.
   b. At den nuværende ligelige Fordeling af Gudstjenesterne

mellem Præstegjeldets øvrige 4 Sogne forøvrigt forbliver uforandret. 10 Decbr.

2. At de af Lindaas Herredsstyrelse og Fedje Sogns Formænd og Repræsentanter henholdsvis den 13de Juni og 19de August 1889 fattede Beslutninger angaaende Skyds- og Natteholdsgodtgjørelse i Tilfælde af forøget Antal Gudstjenester for Fedje Sogn stadfæstes i Henhold til § 39 i Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837, forsaavidt Kommunen derved paadrages Udgifter for et længere Tidsrum end 5 Aar.

Høieste Resolution, hvorved der med Hjemmel i Lov om Postvæsenet af 12te Mai 1888 § 38 tilstaaes: 10 Decbr.

1. Medlemmerne af det i Lov om Folkeskolen paa Landet af 26de Juni 1889 §§ 69 og 70 omhandlede Amtsskolestyre samt Amtsinspektøren (jfr. samme Lovs § 70) og
2. Rigsadvokatens Fuldmægtig

Attestationsret for portofri offentlig og kommunal Brevvexling i disse Funktioners Medfør.

Høieste Resolution, hvorved det i Henhold til Skydsloven af 21de Marts 1860 §§ 1 Litr. a og 2 og en af Amtsformandskabet for Akershus Amt under 17de Juni 1886 fattet Beslutning bifaldes, at den faste Station Garsjøen i Hurdalens Herred, Øvre Romerikes Fogderi, nedlægges. 10 Decbr.

Høieste Resolution, hvorved den af Forstanderskabet for Hofs Præstegjelds Sparebank i Møder den 23de Juli 1888 samt 16de Januar og 18de November 1889 vedtagne nye Plan for Hofs Herreds Sparebank stadfæstes som trædende istedetfor Bankens ældre ved Høieste Resolution af 6te Juni 1863 stadfæstede Plan. 10 Decbr.

Skrivelse fra Poststyrelsen til Postmesteren i Tromsø, hvori Departementet paa Foranledning meddeler, at det antager, at Udpantningsforretninger for Klokkerrettigheder kunne af Kirkesangeren fremsendes som portofri Sag til Sorenskriveren til Thinglæsning tilligemed Thinglæsningsgebyret (kfr. den i den almindelige Lovsamling indtagne Skrivelse fra det daværende Marine- og Post-Departement af 22de April 1863). 10 Decbr.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Stiftamtmanden i Bergens Stift, foranlediget ved en Forespørgsel fra Byskriveren i Bergen om, hvorvidt han personlig maa forrette som Protokolfører ved Meddoms- og Forhørsretterne, i hvilken Anledning Departementet udtaler, at det antager, at By- 11 Decbr.

11 Decbr. skriveren har Adgang til, som hidtil, at lade Protokolførselen i Retten udføre ved en af sine Betjente [1])

[1]) Straffeprocesl. §§ 17 og 129. Jfr. Jurykommissionens Indst. Pag. 529 ad § 63.

11 Decbr. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Nordre Throndhjems Amt, der havde begjært Departementets Udtalelse om Lovligheden af en af en Herredsstyrelse fattet Beslutning om ved en eventuel ny Rodeinddeling af nævnte Herreds Veie at inddele de veipligtige Brug i Klasser bl. a. efter Brugenes Beliggenhed i Forhold til den Vei, paa hvilken Vedligeholdsarbeidet skal udføres, og Brugenes Adgang til Fremkomst til denne offentlige Vei.

Departementet bemærker i denne Anledning, at det efter den gjældende Veilovgivnings Bestemmelser maa gaa ud fra, at det som Regel paaligger ethvert Brug inden vedkommende Herred at vedligeholde et efter Brugets Matrikulskyld afpasset Stykke af Herredets Veie, kfr. ogsaa Lov om Matrikulens Revision af 6te Juni 1863 § 38, hvorefter ny Rodeinddeling og ny Omdeling af Veistykkerne inden de enkelte Roder kan foranlediges derved, at Forholdet mellem Eiendommene forrykkes ved den nye Skyldsdeling.

Ifølge Veiloven af 15de September 1851 § 9 andet Punktum er der imidlertid Adgang til ved Siden af det almindelige Grundlag for Veibyrdens Fordeling, Matrikulskylden, at tage Hensyn til andre Omstændigheder (kfr. Storthings-Forhandlinger for 1851, Bind 4, Odelsthings-Proposition Q Pag. 9—10), ligesom Lov af 12te Oktober 1857 § 1 giver Adgang til at lette enkelte afsidesliggende Gaarde Vedligeholdspligten ved fuldstændig Afløsning af Naturalarbeidet, hvorved efter Lovbestemmelsen skal tages tilbørligt Hensyn til de Besværligheder og de Omkostninger, vedkommende Brugere har for at naa hen til og nyde godt af offentlig Vei.

Departementet kan derfor ikke anse det for en ulovhjemlet Fremgangsmaade ved Veibyrdens Fordeling at indføre en Ordning, hvorved for specielle Tilfælde tages Hensyn ogsaa til vedkommende Brugs Beliggenhed i Forhold til vedkommende offentlige Vei og deres Adgang til denne. Derimod maa det med Amtmanden anse det ulovhjemlet paa Grundlag af de sidstnævnte Hensyn for Brugene at opstille en formelig Klasseinddeling, hvilket nemlig strider ligemeget mod Lovens Udtryk og praktiske Hensyns Medfør.

13 Decbr. **Cirkulære** fra Indredepartementet, Poststyrelsen, til samtlige Postmestere og Postexpeditører (No. 32 for 1889), hvorved bl. a. meddeles:

V. Fra 1ste Januar 1890 og indtil videre vil der efter

Departementets Bestemmelse blive underholdt Postaabnerier ved følgende Dampskibsanløbssteder: 13 Decbr.

1. Blakstæter paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Indvikens Herred, Sønd- og Nordfjords Fogderi, Nordre Bergenhus Amt, Bergens Postdistrikt.
2. Flaam paa Dampskibsanløbsstedet Fretheim i Aurlands Herred, Sogns Fogderi, Nordre Bergenhus Amt, Bergens Postdistrikt.
3. Furhavn paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Trondenes Herred, Senjen og Tromsø Fogderi, Tromsø Amt, Tromsø Postdistrikt.
4. Hellandshavn paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Skodje Herred, Søndmørs Fogderi, Romsdals Amt, Aalesunds Postdistrikt.
5. Liabygden paa Dampskibsanløbsstedet Lid i Strandens Herred, Søndmørs Fogderi, Romsdals Amt, Aalesunds Postdistrikt.
6. Sveggesundet paa Dampskibsanløbsstedet Sveggen i Kvernes Herred, Nordmørs Fogderi, Romsdals Amt, Kristiansunds Postdistrikt.

Fra 1ste Januar næste Aar vil Trøgstads Postaabneri i Ullensaker blive benævnt Ullensaker, medens det nuværende Ullensakers Postaabneri fra samme Tid vil blive benævnt Kløften.

Fra samme Dato vil Maristuens Postaabneri indtil videre blive holdt i Virksomhed det hele Aar.

VI. Fra 1ste Januar 1890 ville følgende for Tiden under Bergens Postkontor sorterende Postaabnerier blive henlagte under Haugesunds Postexpedition: Førde i Søndhordland, Lyngholmen, Mølstrevaagnes, Sveen, Tjernagel, Trovaag, Valestrand og Vikebygd.

Fra samme Tid henlægges tillige Bigsnes Postaabneri fra Stavangers Postkontor til Haugesunds Postexpedition.

Kongelig Resolution *), hvorved er bestemt: 14 Decbr.

Til de Lagmandsthinge i Kristiania og Bergen, der forudsættes at ville have en Varighed af over 3 Dage, bliver der at udtrække 2 Sæt Lagrettemænd, mellem hvilke Lagmanden fordeler Tjenesten under Jagttagelse af, at det først udtrukne Sæt saavidt muligt kaldes til Tjenestegjøring den første Halvdel af den paaregnede Thingtid og det sidst udtrukne under Resten af Thinget indtil dettes Slutning.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 14 Decbr.

1. At der ved Kavaleriet, saavidt Adgang haves, skal være ansat indtil 6 Sekondløitnanter, der, forsaavidt de til

*) Bekjendtgj. 16 Decbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 30.

14 Decbr. Gjennemførelsen af en saadan Ordning fornødne Midler haves til Raadighed, skulle gjennemgaa Vaabenøvelserne og Rideskolen ved nævnte Vaaben samt efter Tur med Premierløitnanterne forrette som Lærere i Rekrutskolerne.

2. At de i Punkt 1 omhandlede Sekondløitnanter skulle til Ansættelse i Premierløitnantsposter i Kavaleriet have Fortrinsret fremfor enhver i anden Vaabenart ansat Officer, uanseet dennes ældre Officersanciennetet.

14 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved bl. a. er bestemt, at Mos Politimesterembede indtil videre bliver at bestyre af en dertil efter aabnet Konkurrance ved naadigst Resolution Konstitueret.

14 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved meddeles Bifald til efterstaaende Forslag til

Regler

for Udbetaling af den Vidner og Sagkyndige efter Straffeproceslovens §§ 485—490 tilkommende Godtgjørelse.

A. Ved Lagmandsretterne.

§ 1. Naar Vidner, der antages forskudsberettigede, indstevnes, sendes Stevningen til vedkommende Byfoged eller Lensmand med Begjæring om af offentlige Midler at udrede de til Reisegodtgjørelse for Vidnerne fornødne Forskud. Tilligemed Stevningen oversendes for hvert Vidne en efter vedfoiede Schema indrettet Blanket, der, med Hensyn til Afstandene fra Vidnets Bolig til Retssstedet og den Vidnet for Hjemreisen tilkommende Skydsgodtgjørelse udfyldes af Afsenderen, men med Hensyn til Dags- og Nattegodtgjørelsen af Byfogden eller Lensmanden. Forsaavidt Vidnet bor paa Landet, opgiver Afsenderen dog kun Afstandene fra den nærmeste Station eller det nærmeste Stoppested udenfor Lensmandsdistriktet, medens Afstanden fra Vidnets Bolig til nævnte Station eller Stoppested og den Vidnet for denne Veilængde tilkommende Skydsgodtgjørelse besørges paaført af Lensmanden. Medfølger der ikke Stevningen nogen Blanket for vedkommende Vidne, bliver Blanket at udfærdige og — saavidt gjørlig — helt at udfylde af Byfogden eller Lensmanden.

§ 2. I Blanketten beregnes Skydsgodtgjørelsen altid efter 5te Klasse. Antages der ikke at være Anledning for Vidnet til at erholde Befordring sammen med nogen Anden, eller antages Vidnet af andre Grunde at være nødsaget til at benytte kostbarere Befordring, bliver i Blanketten efter Schemaets Udvisende af Byfogden eller Lensmanden at tillægge Forskjellen mellem Skydsgodtgjørelse efter 4de og 5te Klasse.

De Omſtændigheder, der antages at begrunde den høiere Skyds- 14 Decbr.
godtgjørelſe, anføres i Blanketten.

Kommer Straffeproceslovens § 489 til Anvendelſe, tilføies den for vedkommende Vidne udfærdigede Blanket Bemærkning herom, hvorhos Vidnets Tilkommende ifølge Blanketten tillægges det ſom Reiſegodtgjørelſe for Ledſageren fornødne Beløb.

§ 3. Ved Stevningens Forkyndelſe gjøres Vidnet, forſaavidt det har en Vei af over 10 Kilometer til Retsſtedet eller befinder ſig i det i Straffeproceslovens § 486, 2det Led nævnte Tilfælde, opmærkſom paa, at det, om fornødent, kan erholde Forſkud paa Reiſegodtgjørelſen ved umiddelbart før Reiſens Tiltrædelſe at henvende ſig til henholdsvis Byfogden eller Lensmanden. Bor Vidnet i nogen Afſtand fra Lensmanden og dets Vei til Retsſtedet ikke fører forbi Lensmandens Bolig, ſkal Lensmanden, om det forlanges, eller anſees nødvendigt, efter Omſtændighederne enten ſtrax udbetale Forſkudet til Vidnet eller deponere det hos en nærboende paalidelig Mand, hos hvem Vidnet ved Afreiſen kan hæve Beløbet. Træffes ikke Vidnet perſonlig, kan Udbetaling ſke til den, for hvem Stevningen forkyndes, ſaafremt dette antages betryggende. I modſat Fald paategnes det efterladte Exemplar af Stevningen Meddelelſe om, hvor Beløbet kan hæves.

§ 4. Forſkudet ſættes altid til en rund Sum afpaſſet efter det Beløb, Blanketten udviſer ſom Vidnets Tilkommende for Henreiſen til Retsſtedet.

For Modtagelſen af Forſkudet meddeler Vidnet eller den, til hvem paa dets Vegne Forſkudet udbetales, Kvittering paa Blanketten. Lensmanden bogfører den ſkeede Udbetaling under Angivelſe af Vidnets Navn ſamt hvilken Retsſag og hvilket Retsmøde Stevnemaalet gjælder, i Mellemregning med Fogden. Er der til et Vidne ikke udbetalt Forſkud, paaføres den paagjældende Blanket Oplyſning om Grunden hertil. Er Modtageren kun Depoſitar, anmærkes dette.

§ 5. Samtlige Blanketter ſendes under Adreſſe Retsſtedet til Retsſkriveren ved vedkommende Lagmandsret ſaa betimelig, at de kan paaregnes at være fremkomne til Retsſtedet ved Thingets Begyndelſe. Skulde noget Vidne efter Blanketternes Afſendelſe indfinde ſig og erholde Forſkud, bliver dets Kvittering for Forſkudet øieblikkelig at efterſende til Retsſkriveren under Adreſſe ſom nævnt.

Naar Lensmanden kommer til Kundſkab om, hvorvidt et Forſkud, der er bleven deponeret hos en anden, af Vidnet er bleven hævet eller efter den forudſatte Tid for Vidnets Afreiſe beror uhævet, har han, forſaavidt han ikke allerede har kunnet give Blanketten Paategning i ſaa Henſeende, herom uopholdelig at meddele Retsſkriveren Underretning.

§ 6. Er en Lensmand ikke anbetroet offentlige Oppebørſler, træffer vedkommende Foged Foranſtaltning til, at han ved Henven-

14 Decbr. delse til den, hvem Oppebørslerne er betroet, til enhver Tid mod Forevisning af de oversendte Blanketter kan erholde de Midler, der udfordres til Udbetaling af de efter samme pligtige Forskud. Forinden Blanketternes Oversendelse til Retsskriveren har Lensmanden atter at forevise dem for Oppebørselsbetjenten samt at tilbagebetale, hvad der efter Blanketternes Udvisende er tilovers af det modtagne Beløb.

§ 7. Er Stevningen udtaget af Tiltalte selv eller af Forsvarer, som ikke er beskikket, maa Forskud af offentlige Midler ikke udbetales, medmindre der af Statsadvokaten er givet Stevningen Paategning om, at det fornødne til Dækkelse af Forskudene er deponeret hos ham.

§ 8. Vidnernes samlede Reisegodtgjørelse beregnes paa Retsstedet af Retsskriveren, der samtidig udbetaler Vidnerne deres Nettotilkommende for Reisen. Udviser vedkommende Blanket, at Forskud til et Vidne er bleven deponeret hos en Anden, bliver Forskudet at fratrække i Vidnets Godtgjørelse, selv om Vidnet ikke har hævet Forskudet. Vidnerne kan paa Retsstedet erholde passende Forskud udbetalt af Retsskriveren til Bestridelse af Udgifterne ved deres Ophold paa Stedet.

Beregningen af Vidnernes Tilkommende sker, hvis Vidnerne har erholdt Forskud til Henreisen, paa den fra Byfogden eller Lensmanden modtagne Blanket, men ellers paa en efter samme Schema udfyldt Blanket.

Blanketten tjener som Bilag ved Retsskriverens Regnskab.

Til Dækkelse af de heromhandlede Udgifter hæver Retsskriveren forud for hvert Thing efter skriftlig Begjæring forsynet med Lagmandens Anbefaling — i Kristiania efter Anvisning fra Finantsdepartementet — hos nærmeste Oppebørselsbetjent et saa stort Beløb, som han antager at tiltrænge. Efter Thingets Afslutning remitteres, hvad der af Beløbet ikke er medgaaet. Om hvad der er hævet og hvormeget deraf er tilbagebetalt, meddeler Retsskriveren Finantsdepartementet direkte Underretning. Ligeledes meddeler Retsskriveren vedkommende Fogder en Opgave over de af Lensmændene i deres Distrikter gjorte Forskud.

§ 9. Retsskriveren fører Kassejournal, hvori indtages de Beløb, han forskudsvis hæver hos vedkommende Oppebørselsbetjent, de til Vidnerne gjorte Udtællinger samt hvad han som ubenyttet tilbagebetaler Oppebørselsbetjenten. Derhos fører han over samtlige Udbetalinger en Protokol, der er indrettet med Rubrikker efter nedenstaaende Schema:

Udbetaling til Vidner og Sagkyndige m. fl. i Anledning af Fremmøde ved Lagmandsthinget for ..... Lagsogn i ..... den ..... og følgende Dage: 14 Decbr.

Dato.	Sag mod.	Til hvem udbetalt.	Lensmandsdistrikt.	Beløb.	Bilag No. ...

Saavel Kassejournalen som Udbetalingsprotokollen skal være autoriseret af Lagmanden.

§ 10. Skydsgodtgjørelsen beregnes af Retsskriveren efter 4de Klasse, naar Vidnet opgiver, at det har været (er) nødsaget til at benytte særskilt Befordring, og det ikke vides, at dette ikke er Tilfældet, eller at der Intet er i Veien for, at Vidnet har kunnet (vil kunne) erholde Befordring sammen med nogen Anden.

Kræver et Vidne større Reisegodtgjørelse, end Retsskriveren finder, at der tilkommer det, forelægges paa Forlangende Sagen for Lagmanden eller en af de bisiddende Dommere, der i dette Øiemed hver Dag bør være tilstede paa Kontoret, før det lukkes.

§ 11. Gjør et Vidne Fordring paa saadan Godtgjørelse, som omhandles i § 487, 2det Led, eller § 488, maa Kravet betimelig anmeldes for Retsskriveren, der nedtegner det tilligemed de indhentede eller meddelte Oplysninger og dernæst forelægger Sagen for Retten til Afgjørelse.

§ 12. Ved Slutningen af hvert Retsmøde forelægger Retsskriveren for Lagmanden en Opgave over de under Retsmødet fremmødte Vidner, med Angivelse af, naar de er hjemforløvet, og af de Beløb, der af Retten maatte være dem tilkjendt i Henhold til § 487, 2det Led, og § 488.

Opgavens Rigtighed attesteres af Lagmanden og medfølger som Bilag Retsskriverens Regnskab.

§ 13. Godtgjørelse, der ei er hævet paa Retsstedet, kan, naar Krav derom fremkommer inden 6 Maaneder efter Mødets Afholdelse, erholdes ved Henvendelse til Retsskriveren, der anviser Reg-

14 Decbr. ningen til Udbetaling af Oppebørselsbetjenten paa det Sted, hvor Vidnet bor.

§ 14. Hvad ovenfor er foreskrevet angaaende Vidner, finder tilsvarende Anvendelse paa de Sagkyndige, der tilkommer Godtgjørelse efter Straffeprocesslovens § 485, 2det Led.

§ 15. Retsskriveren har inden en Maaned efter hvert Aars Slutning gjennem Lagmanden til Revisionsdepartementet at indsende den i Aarets Løb førte Udbetalingsprotokol med tilhørende Bilag samt Udskrift af Kassejournalen.

Angaaende Regnskabsrevisionen fastsættes:

Lagmandens eller den bisiddende Dommers Afgjørelse i Henhold til § 10 er bindende for det Offentlige og ikke Gjenstand for Overprøvelse.

Det samme gjælder Retsskriverens Afgjørelse med Hensyn til, efter hvilken Klasse Skydsgodtgjørelse bliver at udbetale, ligesaavelsom angaaende Tilstedeværelsen af de i § 486, 2det Led, og § 489 nævnte Omstændigheder.

§ 16. Som Godtgjørelse for det med Regnskabsholdet og Udbetalingen forbundne Arbeide og Ansvar og til Bestridelse af de derved paaførte Omkostninger nyder Retsskriveren 6 pCt. af det samlede Beløb, der i Lagmandsretssager udbetales Vidner og ikke fast beskikkede Sagkyndige.

B. Ved andre Retter.

§ 17. De i §§ 1—7, begge inklusive, givne Regler gjælder ogsaa for disse Retter, dog med følgende Ændringer:

i § 3: Vidnet gjøres ikke opmærksom paa, at der tilkommer det Forskud, medmindre det enten bor udenfor det Thinglag eller den By, hvor Retsmødet holdes, og 20 Km. eller derover fra Retsstedet, eller det befinder sig i det i Straffeprocesslovens § 486, 2det Led, nævnte Tilfælde.

i § 5: Blanketterne sendes tilbage til Stevningsudstederen.

i § 7: Paategning af en Foged, Politimester eller Lensmand er tilstrækkelig.

§ 18. Ved Blankettens Gjenmodtagelse beregner Stevningsudstederen Vidnets Tilkommende for saavel Frem- som Tilbagereisen, hvorefter Beregningen ved Retsmødet gjennemgaaes med Vidnet samt suppleres, forsaavidt Vidnet efter da fremkomne Oplysninger eller i Henhold til Rettens Kjendelse maatte have noget yderligere Krav, kfr. § 487, 488, 2det Pasus, eller 489.

§ 19. Efterat være forsynet med Dommerens Attestation om Vidnets Fremmøde og om Rigtigheden af de Vidnet muligens af Retten tilkjendte Beløb bliver Blankettens Paalydende af den, ved

hvem Indstevningen har fundet Sted, eller — i fornødent Fald 14 Decbr.
— under enhver Omstændighed af Dommeren at udbetale Vidnet.

§ 20. Over de Beløb, en Sagfører eller Dommer saaledes har udbetalt, har han at aflægge Regnskab, ledsaget med de nødvendige Bilag, til Distriktets Foged, Byfoged eller Skattefoged, der, forsaavidt Beregningen findes rigtig, refunderer ham det Udlagte. Derhos meddeler han vedkommende fremmede Fogder saadan Opgave, som i § 8 i. f. nævnt. Kan Dommeren ei bestride Forskuddene af egen Kasse, kan han paa Forhaand fordre sig udbetalt af vedkommende Foged, Byfoged eller Skattefoged det fornødne Beløb. Det Samme gjælder Sagføreren, naar hans Begjæring anbefales af Dommeren. Opgjør over de saaledes modtagne Forstrækninger maa finde Sted idetmindste ved hvert Fjerdingsaars Udgang.

Fra .....

Vidne (Navn) ..... fra N. N. By eller Lensmandsdistrikt, indstevnt at møde ved Lagmandsthinget i .....

den ..... 18.... i Sag mod .....

Veilængden fra Vidnets Bolig til Retsstedet og herfor tilkommende Godtgjørelse:

Fra hvilket Sted til hvilket Sted.	Veilængder.	Befordringens Art og Skydsstationens Beskaffenhed.	Skydsgodtgjørelse efter 5te Klasse.	Tillæg for 4de Klasse, naar saadan Skyds er benyttet.	Anmærkninger.
Exempel: Af Assenderen paaføres:					
Fra Skjæggestad til Lillehammer . . .	59 Km.	Landsk. fast St. m. Till.	à 13 Øre = Kr. 7,67	à 4 Øre = Kr. 2,36	Naar Tillæg for 4de Kl. beregnes, anføres her Grunden.
„ Lillehammer til Eidsvold	12 Mil	Dampskib.	à 47 „ = „ 5,64	0 „	
„ Eidsvold til Kristiania	68 Km.	Jernbane.	à 6 „ = „ 4,08	0 „	
Af Lensmanden paaføres:					
Fra Bopæl Lien til Skjæggestad . . .	10 Km.	Landsk., fast St. med Tillæg.	à 13 „ = „ 1,30	à 4 Øre = Kr. 0,40	
			Sum Kr. 18,69		
			Tillæg for 4de Klasse „ 2,76		
			Godtgjørelse for 2 Dage à Kr. 1,20 „ 2,40		
			Do. „ 1 Nætter à „ 0,80 „ 0,80		
			Tilsammen Kr. 24,65		

Udbetalt Forskud Kr. 25,00.

Modtaget .....

..... den ..... 18...

Stevnevidne. Tilkaldt Vidne.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 14 Decbr.

1. At Dommerforretningerne i Straffesager inden Kjøbstaden Molde fra 1ste Januar 1890 og indtil videre bliver at udføre af Sorenskriveren i Romsdals Sorenskriveri.
2. At Magistratsforretningerne, — derunder Skriverforretningerne for Magistraten — samt de Raadstuskriverens ifølge Lov om Lagrettesmænd af 28de August 1854 og Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 paahvilende Forretninger vedkommende Mandtalsvæsenet i Kjøbstaden Kristiansund fra 1ste Januar 1890 og indtil videre bliver at udføre af Politimesteren i Kristiansund.
3. At Politimester i Kristiansund Jrgens for Overtagelsen af de i Post 2 nævnte Forretninger tilstaaes en aarlig Godtgjørelse af Kr. 1000 — et Tusinde Kroner.
4. At det senere bliver at afgjøre, hvorvidt der i Anledning af den retslige Forundersøgelses Henlæggelse under Byfogden i Kristiansund bør tillægges denne Embedsmand forøget Kontorholdsgodtgjørelse.
5. At den for Aalesunds Byfogedembede nu fastsatte Kontorholdsgodtgjørelse fra 1ste Januar 1890 og indtil videre forhøies med Kr. 600 — sex Hundrede Kroner — aarlig.
6. At de i Post 3 og 5 nævnte Beløb indtil videre blive at udrede af de til forskjellige Udgifter foranledigede ved Ikrafttrædelsen af Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 bevilgede Midler.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 14 Decbr.

1. At Stavanger Byfogedembede fra 1ste Januar 1890 bliver at dele i tre Embeder, nemlig:
   a. Et Byfogedembede, hvorunder henlægges de civile og kriminelle Dommerforretninger, Byskriver- og Notarialforretningerne samt Fogedforretningerne med Undtagelse af Udpantninger for de offentlige Oppebørsler.
   b. Et Borgermesterembede, omfattende Magistrats- og Raadstuskriverforretningerne, hvorhos til dette Embede henlægges den Politimesteren nu tilliggende Bestyrelse af Fattigvæsenet.
   c. Et Skifteforvalterembede, hvorunder henlægges Skifteforvalter- og Skifteskriverforretningerne, Auktionsforvaltningen, de offentlige Oppebørsler samt Udpantningerne for disse.
2. At der paa de førstkommende Storthing forelæggendes Gagelister bliver at opføre:
   a. for Stavanger Byfogedembede som fast Gage af Stats-

14 Decbr. kassen Kr. 5500 — fem Tusinde fem Hundrede Kroner — og som Kontorholdsgodtgjørelse under Forbehold af Storthingets Revision Kr. 3800 — tre Tusinde otte Hundrede Kroner;

b. for Stavanger Borgermesterembede som fast Gage af Statskassen Kr. 4500 — fire Tusinde fem Hundrede Kroner —, hvorhos vedkommende Embedsmand oppebærer de ved Embedet faldende Sportler, og som Kontorholdsgodtgjørelse under Forbehold af Storthingets Revision Kr. 1800 — et Tusinde otte Hundrede Kroner;

c. for Stavanger Skifteforvalterembede som fast Gage af Statskassen Kr. 5000 — fem Tusinde Kroner — og som Kontorholdsgodtgjørelse under Forbehold af Storthingets Revision Kr. 1700 — et Tusinde syv Hundrede Kroner, —

alt mod at den for Stavanger Byfogedembede nu bestemte Gage og Kontorholdsgodtgjørelse af Statskassen og det af Stavanger Kommune hidtil ydede Lønsbidrag til dette Embede fremtidig bortfalder.

3. At de heromhandlede Embeder indtil videre ikke bliver fast at besætte, men at bestyre ved dertil af Overøvrigheden med Justits-Departementets Approbation Konstituerede.

14 Decbr. **Kongelig Resolution***), hvorved er bestemt:

1. At det ved Kongelig Resolution af 5te Januar 1855 oprettede Politimesterembede i Kongsberg fra 1ste Januar 1890 ophæves, og at de Embedet tilliggende Forretninger, Ledelsen af Sølvværkets Grubepoliti herunder indbefattet, fra samme Tid henlægges under Kongsberg Byfogedembede.
2. At der for Overtagelsen af Grubepolitiets Ledelse indtil videre tilstaaes Byfogden en aarlig Godtgjørelse af Kr. 800 — otte Hundrede Kroner — af Sølvværkets Kasse mod tilsvarende Afdrag i den for Byfogedembedet af Statskassen nu bevilgede Gage Kr. 4800, saalænge denne Godtgjørelse tilligger Embedet.
3. At Dommerforretningerne i Straffesager inden Kjøbstaden Kongsberg fra 1ste Januar 1890 og indtil videre bliver at udføre af Sorenskriveren i Numedal og Sandsvær Sorenskriveri.
4. — — — — — — — — — — — — — — — — —
5. At Sorenskriver i Numedal og Sandsvær Gjertz for Overtagelse af de under Post 3 nævnte Forretninger tilstaaes en aarlig Godtgjørelse af Kr. 1000 — et Tusinde Kroner —, hvilket Beløb indtil videre bliver at udrede af de til forskjellige

*) Vedk. Regjeringsforedrag er indtaget i Deptstid. for 1890 No. 3 og 4.

Udgifter, foranledigede ved Ikrafttrædelsen af Lov om Retter- 14 Decbr.
gangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 bevilgede Midler.

Kongelig Resolution, hvorved det tillades, at den gamle 14 Decbr.
Kirke i Naustdals Sogn af Førde Præstegjeld under Sondfjord Provsti i Bergens Stift nedtages, og at der paa dens Tomt opføres en ny Kirke af Træ — — — — —.

Kongelig Resolution angaaende Forandringer i 14 Decbr.
Rangreglementet.

Den Norske Regjering havde indstillet:

1. At 5te og 6te, 7de og 8de, 9de og 10de, 11te og 12te, 14de og 15de samt 16de og 17de Klasse i i det Kongelige Rangreglement af 26de Juli 1820 slaaes sammen henholdsvis til een Rangklasse saaledes at

5te og 6te	Rangklasse	herefter	bliver	5te Klasse
7de og 8de	Do.	—	—	6te —
9de og 10de	Do.	—	—	7de —
11te og 12te	Do.	—	—	8de —
13de	Do.	—	—	9de —
14de og 15de	Do.	—	—	10de —
16de og 17de	Do.	—	—	11te —
18de	Do.	—	—	12te —

2. at Rigsadvokaten tillægges Embedsrang efter 3die, Lagmændene efter 5te, Statsadvokaterne efter 6te og Retsskriverne ved Lagmandsretterne efter 10de Rangklasse.
3. at Borgermesteren i Kristiania tillægges Embedsrang efter 4de Rangklasse, Byfogder udenfor Stiftsstæderne og Sorenskrivere efter 7de Rangklasse, samt residerende Kapellaner udenfor Stiftsstæderne og Trediepræsten i Kristiania efter 9de Rangklasse.
4. at Rangen indbyrdes mellem de Embedsmænd, der tidligere har staaet i forskjellige Rangklasser, men nu ere blevne henførte til samme Rangklasse, bestemmes efter Datoen for deres Udnævnelse til vedkommende Embeder.

Denne Indstilling blev af H. M. Kongen bifaldt med det Tillæg:

At der i Rangreglementets § 1 efter Ordet „Excellence" indtages Ordene „og efter dem Statsraaderne", samt at Ordet „Statsraader" udgaar i Rangklasse No. 1.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 14 Decbr.

1. For hvert Lagdømme anskaffes en fælles, af Lagmanden

14 Decbr. autoriseret Domsbog, hvori indføres samtlige ved Lagdømmets Lagmandsretter afsagte Domme i tidsfølgende Orden. Ved Siden heraf føres et lagsognevis affattet Navneregister.

2. Over Forhandlingerne ved Lagmandsretterne føres særskilt Retsbog for hver enkelt Sag.
3. Justits-Departementet bemyndiges til at udfærdige Schemata for Retsbogernes Førelse ved Lagmands- og Meddomsretterne.

16 Decbr. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Toldkamret i Fredrikshald, hvori paa Foranledning meddeles, at der ved Toldbehandlingen af et fra Sverige indført Parti Dele til Lamper antages rettelig at være bleven opkrævet Indførselstold af Fødder og Hængestel, der ifølge vedkommende Produktionsbevis ere støbte i Udlandet og i Sverige alene ere galvaniserede og delvis lakerede.

17 Decbr. **Høieste Resolution**, hvorved den af Forstanderskabet for Aasnes Præstegjelds Sparebank i Møde den 2den November 1889 vedtagne nye Plan for Aasnes Sparebank stadfæstes som trædende istedetfor Bankens ældre ved Høieste Resolution af 6te Juni 1863 stadfæstede Plan.

17 Decbr. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Amtmanden i Søndre Trondhjems Amt, hvori paa Foranledning af, at Amtmanden havde meddelt en Sorenskrivers uexaminerede Betjent Bemyndigelse til for Aastedssessionernes Vedkommende at administrere en Del Skyldsætningsforretninger over forhen uskyldsatte Sætre (jfr. Lov 28de Mai 1845), udtaler, at Meddelelsen af saadan Autorisation ikke kan ansees tilstedelig uden i Nødsfald, hvor det maatte vise sig ugjørligt at faa Forretningen administreret af en Mand med de for Dommere foreskrevne Egenskaber.

18 Decbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Bergens Biskop, foranlediget ved Forespørgsel om, hvorvidt der tilkom Boet efter en den 11te August 1889 afdød Sognepræst nogen Del af det Offer, som var indkommet ved den af den senere forrettende Sognepræst, vedkommende Stiftskapellan, under 29de September og 6te Oktober s. A. afholdte Konfirmation i Præstegjeldet.

I Anledning heraf udtaler Departementet, at det er enigt i den af Provsten og Biskopen fremholdte Betragtning, at Konfirmandofferet maa ansees som Betaling ikke alene for selve Konfirmationshandlingens Udførelse, men ogsaa for Konfirmandernes Forberedelse, og at derfor ialfald Billighed taler for, at en Del af det her omhandlede Offer tilfalder den afdøde Sognepræsts Bo,

da Sognepræsten — efter hvad der anføres — har undervist 18 Decbr.
Konfirmanderne i den største Del af Tidsrummet fra deres Ind-
skrivning i Slutningen af April til de første Dage af August.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, efter hvilket For-
hold Konfirmandofferet bør deles, kunde det, bemærker
Departementet, ligge nærmest at lade Delingen foregaa i Forhold
til den Tid, hvori hver af Præsterne har udført Konfirmandfor-
beredelsen. Departementet er imidlertid enigt med Biskopen i, at
den af Præsterne, der har havt Ansvaret ved den endelige Ud-
tagelse af Konfirmanderne, og som har forrettet Konfirmationshand-
lingen samt derhos havt Arbeidet med Indførselen i Kirkebogen,
maa siges at have baaret en forholdsvis tungere Del af det hele
Arbeide. I Betragtning heraf tror Departementet, at i nærværende
Tilfælde Konfirmandofferets Deling i to lige Dele mellem den
afdøde Sognepræsts Bo og Stiftskapellanen vil være det efter Om-
stændighederne rimeligste Resultat.

Departementet tilføier, at det gaar ud fra, at det ikke ved
Erlæggelsen af det omhandlede Konfirmandoffer (der — som be-
kjendt — er en ganske frivillig Ydelse) er blevet udtrykkelig til-
kjendegivet, at Offeret udelukkende var bestemt for Stiftskapellanen
personlig.

Skrivelse fra Finants-Departementet til Amtmanden i Akers- 18 Decbr.
hus Amt, hvori Departementet i Anledning af en indkommen Fore-
spørgsel om, hvorvidt der antages at være Adgang til
at ilægge formuende Elever ved Landbrugsskoler og
lignende Anstalter Skat i den Kommune, hvor de op-
holder sig som Elever, — udtaler, at der efter Departe-
mentets Mening ikke kan gives nogen almindelig Besvarelse af det
omhandlede Spørgsmaal, men at dette maa afgjøres efter de for-
haandenværende Omstændigheder i hvert enkelt Tilfælde. Navnlig
antages der i denne Henseende at burde lægges Vægt paa, hvor-
vidt Opholdet ved Skolen er beregnet paa at være af kortere eller
af længere Varighed, og hvorvidt Vedkommende, da han for at
optages paa Skolen forlod sin Hjemstedskommune, havde og frem-
deles har til Hensigt efter endt Skoletid atter at vende tilbage til
denne, eller ikke.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Kri- 18 Decbr.
stians Amt, hvori Departementet i Anledning af Meningsforskjel
mellem en Sorenskriver og en Foged om, hvilken Plads et
efter Trykningen af den nye Matrikul nyskyldlagt
Brug bør have i vedkommende Herreds Matrikul, —
udtaler, at Afgjørelsen heraf maa bero paa de konkrete Omstæn-
digheder, saaledes at der navnlig hvor Bruget er ubetydeligt og

18 Decbr. dets Beliggenhed synes naturligen at anvise det Plads under et allerede existerende Gaards-No., Intet antages at være til Hinder for, at der forholdes overensstemmende hermed. I modsat Fald bør Bruget derimod antagelig helst opføres som et eget Gaards-No. i Fortsættelse af Herredets Gaards-No.-Række, uanseet til hvilket Sogn Bruget hører.

20 Decbr. **Høieste Resolution***), hvorved i Henhold til Lov angaaende Udryddelse af Rovdyr og Fredning af andet Vildt af 22de Juni 1863 § 11 fastsættes for Herrederne Norderhov, Hole, Sigdal, Modum, Lier, Røken, Sandsver, Flesberg samt øvre og nedre Eker i Buskeruds Amt indtil videre, dog ikke for et længere Tidsrum end 5 Aar fra 1ste Januar 1890 at regne, følgende Fredningsbestemmelser for eftersnævnte Vildtsorter:

1. Hare maa ikke fanges eller dræbes fra Begyndelsen af April til Udgangen af August.
2. Tiur og Aarhane maa ikke fanges eller dræbes fra og med 16de Marts til og med 10de Mai samt fra og med 1ste Juni til og med 31te August.
3. Røi, Aarhøne og Hjerpe maa ikke fanges eller dræbes fra og med 16de Marts til og med 31te August.
4. Fredningstiden for Rype udvides til Udgangen af August.
5. Snarer, Faldstokke og lignende Fangstindretninger med Undtagelse af Snarer til Rypefangst maa ikke benyttes inden de nævnte Herreder.

20 Decbr. **Høieste Resolution**, hvorved i Henhold til Straffeproceslovens § 369, 2det Led, bestemmes:

1. Forsaavidt angaar følgende Sorenskriverier, sc.: Nordre Gudbrandsdalen, Øvre Telemarkens østfjeldske, Øvre Telemarkens vestfjeldske, Karmsund og Hesby, Ryfylke, Ytre Sogn, Søndfjord, Nordfjord, Søndre Søndmør, Nordre Søndmør, Romsdal, Nordmør, Fosen, Namdalen, Søndre Helgeland, Nordre Helgeland, Salten, Lofoten, Vesteraalen, Senjen, Tromsø, Alten, Hammerfest og Tanen, skal Lodtrækning til Meddomsretterne alene foregaa mellem Domsmændene i det Herred, hvor Retsstedet ligger, og det af de tilstødende Herreder, der har letteste Adkomst til Retsstedet; har flere af de tilstødende Herreder nogenlunde lige let Adkomst til Retsstedet, medtages Domsmændene i samtlige disse Herreder ved Lodtrækningen.
2. Forsaavidt angaar følgende Herreder: Trysfil i Søndre Østerdalens Sorenskriveri, Kvikne i Nordre

*) Bekjendtgj. 24de Decbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 31.

Østerdalens Do., Valle i Sætersdalens Do., Aaseral i Mandals Do., Røldal i Hardanger og Voss Do., maa ved Lodtrækningen til Retsmøder i disse Herreder ikke medtages Domsmænd fra andre fremmede Herreder end de tilstødende og i umiddelbar Veiforbindelse med dem staaende, ligesom der heller ikke fra disse Herreder maa medtages Domsmænd til Retsmøder i andre fremmede Herreder end de angivne. 20 Decbr.

3. Det paalægges Justits-Departementet, naar nogen Erfaring om den i foranstaaende Poster bestemte Ordning er vundet, at indkomme med Forslag til endelig Bestemmelse om, i hvilken Udstrækning og paa hvilken Maade Bestemmelsen i Straffeproceslovens § 369, 2det Led, bør bringes i Anvendelse.

Høieste Resolution, hvorved Approbation i Medhold af § 40 i Lov om Formandskaber i Kjøbstæderne af 14de Januar 1837 meddeles paa den af Kristiania Kommunebestyrelse under 28de November 1889 fattede Beslutning om Indkjøb af Frognersæteren med Skove og af Skarpsno, forsaavidt Kommunen derved paaføres Udgifter for et længere Tidsrum end 5 Aar. 20 Decbr.

Høieste Resolution, hvorved Styrelsen for Statens Jernbaner bemyndiges til paa de norske Statsbaners Vegne fra 1ste Januar 1890 at indtræde i ny Samtrafikordning med Jernbaner i Sverige paa Grundlag af Styrelsens Forslag i Skrivelse af 9de Oktober 1889. 20 Decbr.

Høieste Resolution, hvorved Approbation i Henhold til Lov af 17de Juni 1885 meddeles paa de af Brunlanes Herredsstyrelse i Møder den 1ste August og 17de Oktober 1889 vedtagne Beslutninger om, at ved Udligning af Herredsskatter inden Herredet §§ 25 og 26 i Lov af 15de April 1882 om Bykommunernes Skattevæsen skal anvendes istedetfor §§ 33 og 34 i Lov af 15de April 1882 om Landkommunernes Skattevæsen. 20 Decbr.

Cirkulære fra Kirkedepartementet, hvorved meddeles, at Renten for Udlaan til Kommuner af Oplysningsvæsenets Fonds Midler indtil videre er fastsat til 4 af 100 aarlig. For ældre Laan med høiere Rente gjælder Nedsættelsen fra forstkommende Rentetermin at regne, saaledes at Renterne ved denne Termin blive at betale med den hidtilværende høiere Procent. 20 Decbr.

Skrivelse fra Finants-Departementet til Amtmanden i Nordre Trondhjems Amt, hvori paa Foranledning udtales, at der efter De- 20 Decbr.

20 Decbr. partementets Mening maa være Adgang til at beskatte den Folkeskolens Lærere tilstaaede Kostholdsgodtgjørelse som udgjørende en Del af deres Lønning.

21 Decbr. **Kongelig Resolution** *) hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Kommunebestyrelsen for Balsfjordens Herred i Tromsø Amt under 26de Oktober 1889 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.

21 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved der meddeles Namdalens Telefonforening Tilladelse til for et Tidsrum af 5 Aar, regnet fra den Kongelige Resolutions Datum, at drive Telefonanlæg mellem Ladestedet Namsos og Herrederne Overhallen og Grong under Betingelse af:

a. at At Telefonstation ikke oprettes paa Eiendomme, hvor der forinden maatte være oprettet Telefonforbindelse med andre Steder, hvor der er Statstelegrafstation, og
b. at Telefonforeningen i enhver Henseende retter sig efter de Regler for Telefonledningers Anlæg, Vedligeholdelse og Drift, som Telegrafstyrelsen maatte foreskrive.

21 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved den Lensmændene ved de Kongelige Resolutioner af 29de December 1881 og 8de Januar 1887 paalagte Forpligtelse til efter Henvendelse fra de militære Chefer at bekjendtgjøre Ordres, der angaa Indkaldelse til Vaabenøvelser af udskrevne Mandskaber af Infanteriet og dets Træn, — udvides til at gjælde Indkaldelse af samtlige Troppearters udskrevne Mandskaber saavel til Vaabenøvelser som i Mobiliserings- og Krigstilfælde.

21 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At det i Høieste Resolution af 10de September 1889 omhandlede Kapel for Langangen Distrikt af Eidanger Præstegjæld under Skiens Provsti i Kristiansands Stift tillades opført paa en Tomt af Kristofer Kokkervolds Grund i Langangen — — —.
2. — — — — — — — — — — — — — — — — —.
3. At der fra den Tid, Kapellet tages i Brug, bliver at afholde Gudstjeneste i samme af Sognepræsten i Eidanger en

*) Bekjendtgj. 24 Decbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 31, hvor Forskrifterne er indtagne.

Gang hver Maaned efter Kristiansands Biskops nærmere Bestemmelse samt paa anden Dag af de tre store Høitider. 21 Decbr.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt, at Stadslæge i Fredrikshald Zimmer fra 1ste Januar 1890 fritages for at være Ordfører i Byens Sundhedskommission og at Ordførerhvervet fra nævnte Tidspunkt og indtil videre overdrages Distriktslægen i Hvalers Lægedistrikt. 21 Decbr.

Kongelig Resolution, hvorved Approbation i Henhold til § 3 i Lov om Bygningsvæsenet af 6te September 1845 meddeles paa den af Kjøbstaden Skiens Kommunebestyrelse efter Forslag af Reguleringskommissionen i Møde den 22de November 1889 fattede Beslutning angaaende Regulering af tidligere uregulerede Dele af nævnte Bys Territorium. 21 Decbr.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at Gebyret for indenlandske Telegrammer og Andel af Gebyret for udenlandske Telegrammer, der fra 1ste Januar 1890 befordres enten paa Norsk Hovedjernbanes og en eller flere af Statsjernbanernes Telegraflinier eller udelukkende paa Statsjernbanernes Linier, udelt tilfalder Afsendelsesstationen, medens Ombringelsespenge for Telegram tilfalder Adressestationen. 21 Decbr.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 21 Decbr.

Det skal ikke være en Underdommer tilladt at overdrage Administrationen af Meddomsretten i Straffesager til autoriseret Fuldmægtig, medmindre hanved lovligt Forfald er hindret fra selv at beklæde Retten, eller særegne Omstændigheder enkelt Gang maatte gjøre det ønskeligt, at Rettens Administration overlades Fuldmægtigen. I deslige Tilfælde har han, saavidt det lader sig gjøre, paa Forhaand at indhente Øvrighedens Bestemmelse. I ethvert Tilfælde, hvor Meddomsretten administreres af Fuldmægtigen, skal der tilføies Retsbogen nærmere Forklaring angaaende Foranledningen hertil, hvorhos der, forsaavidt Overøvrighedens Bemyndigelse ikke forud har været indhentet, af Dommeren uopholdelig skal afgives Indberetning til Overøvrigheden.

Skrivelse fra Finants-Departementet til Amtmanden i Stavanger Amt, hvori paa Foresporgsel om, hvorvidt der er noget til Hinder for, at en Person, der af vedkommende Auktionskjøber har faaet overdraget en ved Auktion solgt Eiendom og igjen har overdraget en mindre Parcel af samme til en anden, erholder Hjemmel for sig og den sidste Kjøber — henholdsvis paa den gjenværende Del af Hovedeiendommen og paa den udskilte Parcel — i eet Auktions- 21 Decbr.

21 Decbr. skjøde, udfærdiget paa Stempelpapir beregnet efter den høieste for den samlede Eiendom givne Kjøbesum, — udtales, at Departementet ikke anser Vedkommende berettiget til at kræve dette, og at saa ikke bør ske. Derimod er der efter Departementets Mening Intet til Hinder for, at der til Vedkommende udstedes to Auktionsskjøder, et paa den gjenværende Del af Hovedeiendommen og et paa den afhændede Parcel, hvert Skjøde udfærdiget paa Stempelpapir beregnet efter den Andel af den høieste for den samlede Eiendom givne Kjøbesum, der efter en opgjort og i Skjødet indtagen Forklaring falder paa vedkommende Eiendom, dog saaledes, at Stempelafgiften af Skjødet paa Parcellen bliver at beregne efter den virkelig erlagte Kjøbesum, saafremt denne maatte være større end den ovennævnte Andel (kfr. Departementets i den almindelige Lovsamling indtagne Skrivelser af 21de Marts 1870 og 2den December 1872).

21 Decbr. **Skrivelse** fra Medicinaldirektøren til Amtmanden i Hedemarkens Amt, hvorved i Anledning af Forespørgsel fra en Distriktslæge, angaaende hvorvidt epidemiske Syge, som for egen Regning behandles af en Privatlæge, kunne ansees berettigede til efter sin Læges Recept at faa udleveret fra Apotheket for det Offenliges Regning de fornødne Desinficientia, meddeles, at det ikke antages, at en Privatlæge er berettiget til uden vedkommende Sundhedskommissions Samtykke for offentlig Regning at rekvirere Desinfektionsmidler til de Patienter, som for egen Regning behandles af ham for epidemisk Sygdom. Forøvrigt henviser Direktøren til sin i „Norsk Medicinallovgivning" indtagne Skrivelse til Romsdals Amt af 16de Februar 1883.

23 Decbr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det i Testamente af 21de September 1874 oprettede „Genremaler, Professor Adolph Tidemands og Hustrus Legat" til Bedste for nogle i Testamentet nævnte Slægtninge og efter disses Død for unge Mennesker af norsk Nationalitet, der røbe Anlæg for bildende Kunst, helst Malerkunsten, samt paa de for dette Legat udfærdigede Statuter.

23 Decbr. **Høieste Resolution**, hvorved bifaldes efterstaaende Forslag til

Instrux

angaaende Stevnevidners og Politiets Tjenestemænds Pligter med Hensyn til Forkyndelse i Straffesager.

A. Vedkommende baade By og Land.

§ 1. I Mangel af anden Overenskomst udføres Forkyndelserne af Stevnevidnerne efter Tur. Herfra sker dog Undtagelse,

naar det er nødvendigt, for at en Forkyndelse skal kunne finde Sted i betimelig Tid. 23 Decbr.

§ 2. Stevnevidne eller Politijeneſtemand, ſom modtager et Skrift til Forkyndelſe, bør ſtrax give det Exemplar af Skriftet, ſom han ſkal beholde tilbage efter Forkyndelſen, en Paategning om, naar han modtog det.

§ 3. Forkyndelſen bør ſke ſnareſt muligt, efterat Skriftet er modtaget; hvis den er forlangt af det Offentlige, og Skriftet er forſynet med Paategning „Haſter", bør den udføres forud for andre almindelige Forretninger. I ethvert Fald ſkal, hvis der hengaar mere end 4 Dage mellem Modtagelſen af en Stevning og Forkyndelſen, Grunden hertil angives i Forkyndelſesbevidnelſen. Er Forkyndelſen foretaget paa Søn- eller Helligdag eller udenfor almindelig Dagstid (jfr. Straffeproceslovens § 148), bliver ogſaa Grunden hertil at angive.

§ 4. Ved Forkyndelſe af Stevninger for Perſoner, der tilkommer Reiſegodtgjørelſe, bliver de ved kgl. Reſolution af 14de December 1889 faſtſatte Regler at befølge (ſe Reglernes §§ 3, 4, 7, 14, 17).

Er der medgivet Stevnevidnet eller Politijeneſtemanden Penge til Reiſeforſkud til den Perſon, der ſkal indſtevnes, har han med Hensyn til Udbetalingen af Forſkudet at rette ſig efter den ham af Byfogden eller Lensmanden givne Forſkrift.

§ 5. 1. Naar et Forelæg forkyndes, bør Sigtede, om han træffes, altid tilſpørges om, hvorvidt han vedtager det. Vedtages Forelægget, ſkal Vedtagelſen nedtegnes og oplæſes for Sigtede ſamt, om muligt, medunderſkrives af denne og af det tilkaldte Vidne. Vedtagelſen tegnes paa ſelve Forelægget, forſaavidt dette uden Vanſkelighed kan ſke.

2. Naar en fældende Dom forkyndes for Tiltalte, bliver han altid at afæſke Erklæring om, hvorvidt han vedtager Dommen. Hvis han ikke vedtager Dommen, tilkjendegives det ham derhos, at han i Tilfælde inden 14 Dage har for Paatalemyndigheden eller Underdommeren eller, hvis han er fængſlet, Fængſlets Vagtmeſter, at erklære Anke eller begjære fornyet Behandling ved høiere Ret ſamt at han hos diſſe ſaavelſom hos ſin Forſvarer, om han har havt nogen, kan forlange Biſtand ved Erklæringens Affattelſe, ligeſom han hos Forſvareren kan kræve Raad om, hvorvidt Anke bør erklæres eller fornyet Behandling begjæres.

3. Naar Paatalemyndighedens Erklæring om Anke forkyndes for Tiltalte, ſkal det tilkjendegives ham, at Sagen vil blive foretaget, ſaaſnart dertil er Anledning, uden nogen yderligere Underretning til ham.

§ 6. Naar Nogen modtager et forkyndt Skrift for en Anden eller, ſkjønt pligtig dertil, nægter at modtage Skriftet, gjøres

23 Decbr. han bekjendt med det dermed forbundne Ansvar efter Straffeprocesslovens § 151.

§ 7. Den Bevidnelse, som i Henhold til Straffeprocesslovens § 150 2det Led udfærdiges, skal indeholde Oplysning om:

1. for hvem, hvor og naar Forkyndelsen er skeet,
2. at der til den Person, for hvem Forkyndelsen er skeet, er overgivet, eller i Tilfælde (jfr. Straffeprocesslovens § 150 første Led sidste Punktum) efterladt et Exemplar af det forkyndte Skrift,
3. alt det, hvorpaa Lovligheden af den befulgte Fremgangsmaade iøvrigt beror, saasom navnlig, naar Forkyndelsen er skeet for en Anden end Vedkommende personlig:
   a) at Vedkommende ikke har været at træffe,
   b) at den Person, for hvem Forkyndelsen er skeet, er voxen samt enten staar i saadant Forhold til Vedkommende eller Forkyndelsesstedet som i Straffeprocesslovens § 149 1ste og andet Led omhandlet eller har erklæret sig villig til at besørge Forkyndelsen bragt til Vedkommendes Kundskab, og
   c) — hvis Vedkommende ikke har Bopæl eller stadigt Arbeidssted i Riget — at saa er Tilfældet, og at Forkyndelsesstedet er hans midlertidige Opholdssted,
4. hvad der forøvrigt er bragt i Erfaring eller, hvad Modtageren har udtalt, forsaavidt det kan være af Betydning ved Bedømmelsen af Forkyndelsens Gyldighed eller af Spørgsmaalet om, hvorvidt Skriftet kan antages betimelig at ville komme Vedkommende selv i Hænde, f. Ex. at Vedkommende er bortreist, hvor han nu opholder sig, naar han ventes tilbage, at han søger at holde sig skjult o. s. v., og at i de i § 5 omhandlede Tilfælde det er iagttaget, som der er foreskrevet.

§ 8. Den i forrige § omhandlede Bevidnelse saavelsom den i Straffeprocesslovens § 150 1ste Led omhandlede Paategning skal undertegnes baade af Stevnevidnet eller Politifuldmægtigen og af det tilkaldte Vidne.

§ 9. Efter skeet Forkyndelse bliver det Exemplar af det forkyndte Skrift, som Stevnevidnet eller Politifuldmægtigen har beholdt tilbage, snareste muligt at oversende til den, der har begjært Forkyndelsen, eller den, han maatte have opgivet. Har Forkyndelsen ikke kunnet udføres, bliver samtlige Exemplarer af Skriftet at tilbagesende den, der har begjært Forkyndelsen.

I sidstnævnte Tilfælde skal den udfærdigede Bevidnelse om, at Forkyndelsen ikke har kunnet udføres, indeholde Oplysning om de Skridt, som har været foretaget i Hensigt at udføre Forkyndelsen, og om Omstændigheder, som det maatte være af Interesse at kjende til Bedømmelse af, hvorledes man bør gaa frem for at faa Forkyndelsen udført.

B. Særskilt vedkommende Landet.

23 Decbr.

§ 10. Som Vidne ved Forkyndelsen bør fortrinsvis tilkaldes Nogen, som opholder sig paa eller i Nærheden af det Sted, hvor Forkyndelsen skal foregaa. Kan det paa Forhaand ikke med Sikkerhed paaregnes, at der paa eller i Nærheden af Stedet, vil findes nogen, som kan gjøre Tjeneste som Vidne, bør der modtages et Vidne fra det nærmest beliggende Sted, hvor et saadant Vidne kan faaes. I dette Tilfælde kan der tillægges det tilkaldte Vidne Skydsgodtgjørelse efter Regulativets 5te Klasse, forsaavidt den reiste Veilængde fra Vidnets Bopæl til Forkyndelsesstedet udgjør mindst 3 Kilometer. Er det i enkelt Tilfælde ikke muligt at faa Nogen til at forrette som Vidne uden personlig Godtgjørelse, kan der tilstaaes Betaling, som dog ikke lettelig maa overstige 25 Øre, hvis Vidnet opholder sig paa eller i Nærheden af Forkyndelsesstedet, og 50 Øre, hvis det tages andetsteds fra.

Har Vidnet erholdt Betaling, skal det herfor meddele Kvittering. Denne indsendes med Stevnevidnets eller Polititjenestemandens Regning, hvorhos i Regningen gjøres Rede for de Omstændigheder, der har gjort Betaling nødvendig. Er der i Regningen opført Skydsgodtgjørelse til Vidnet, oplyses ligeledes Aarsagen dertil.

Anhang.

1. Uddrag af Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 (Straffeprocesloven), forsaavidt angaar nedenstaaende Paragrafer:

§ 146. Hvor Loven foreskriver, at Noget skal forkyndes, besørges Forkyndelsen ved et Stevnevidne eller en af Politiets Tjenestemænd under Tilkaldelse af et Vidne.

Den, som enten selv er Part i Sagen eller fornærmet ved Forbrydelsen eller gift med eller i op- eller nedstigende Linie eller i første Sidelinie saa nær som Søskende beslægtet eller besvogret med Sigtede eller Fornærmede, kan ikke besørge Forkyndelsen eller benyttes som Vidne ved denne.

§ 147. Det, som skal forkyndes, udfærdiges i to eller, om fornødiges, flere Exemplarer.

§ 148. Forkyndelsen skal, saavidt muligt, iværksættes for Vedkommende personlig, ordentligvis paa Bopæl eller stadigt Arbeidssted. En Forkyndelse for Vedkommende personlig er gyldig, hvor som helst han træffes. Forkyndelsen bør ikke uden Nødvendighed ske paa Søn- eller Helligdag eller udenfor almindelig Dagstid.

Skriftet skal paa Forlangende oplæses for Vedkommende.

§ 149. Træffes ikke Vedkommende paa Bopæl eller stadigt Arbeidssted, kan Forkyndelsen dog ske til voxne Personer af samme

23 Decbr. Husstand eller til nogen anden der stadig tilstedeværende voxen Person.

Har Vedkommende ikke nogen Bopæl eller noget stadigt Arbeidssted i Riget, kan den ske i hans midlertidige Opholdssted til voxne Personer af hans Husstand eller til den, hos hvem han bor, eller nogen til dennes Husstand hørende voxen Person.

Til anden voxen Person kan den ske, naar ingen af de Nævnte forefindes, og han erklærer sig villig til at besørge den.

§ 150. Det ene Exemplar af det forkyndte Skrift overgives den, for hvem Forkyndelsen sker, med underskreven Paategning om, for hvem, naar og hvor den er skeet. Nægtes Modtagelsen, efterlades Skriftet.

Om Forkyndelsen udfærdiges desuden enten paa det andet Exemplar eller særskilt en Bevidnelse, der foruden den ovennævnte Paategning tillige indeholder Oplysning om alt det, hvorpaa Lovligheden af den befulgte Fremgangsmaade beror, samt hvad der forøvrigt er bragt i Erfaring, eller hvad Modtageren har udtalt, forsaavidt det kan være af Betydning ved Bedømmelsen af Forkyndelsens Gyldighed, eller af Spørgsmaalet om, hvorvidt Skriftet kan antages betimelig at ville komme Vedkommende selv i Hænde.

§ 151. Nægter Nogen af de i § 149, 1ste og 2det Led nævnte Personer at modtage Forkyndelsen, eller forsømmer Nogen, hvor det kan gjøres uden Udgift eller særdeles Besvær, at overlevere Vedkommende det forkyndte Skrift, kan han ved Kjendelse under Sagen eller efter særskilt Tiltale ilægges en Bod fra to indtil firti Kroner samt tilpligtes helt eller delvis at tilsvare de ved hans Vægring eller Undladelse voldte Omkostninger.

§ 152. Stevnevidner og Politiets Tjenestemænd har ved Udførelsen af Forkyndelsen ikke blot at handle efter de givne Paalæg, men ogsaa selv efter Evne at søge alle fornødne Underretninger og i fornødent Fald at træffe særlige Forføininger til, at Forkyndelsen kan blive Vedkommende betimelig bekjendt. Hvor Ophold derved kan undgaaes, pligter de at udføre Forkyndelser ogsaa udenfor sit Distrikt.

De nærmere Regler angaaende Stevnevidnernes og Politiets Tjenestemænds Pligter med Hensyn til Forkyndelse i Straffesager gives af Kongen.

§ 290 1ste Punktum. Vedtagelsen, der ogsaa kan modtages af den der besørger Forelæggets Forkyndelse, eller af Lensmanden, skal nedtegnes og oplæses for Sigtede og medunderskrives, om muligt, af denne og af et tilkaldt Vidne.

§ 365 1ste og 2det Punktum. Er Tiltalte ikke tilstede, skal en fældende Dom uden Ophold forkyndes ham med Tilkjendegivende om, inden hvilken Tid og paa hvilken Maade Anke maa begjæres. Ved Forkyndelsen bliver Tiltalte saavidt muligt at afæske Erklæring, om han vedtager Dommen.

§ 382 sidste Punktum. Ved Ankens Forkyndelse skal der 23 Decbr.
tilkjendegives Tiltalte, at Sagen vil blive foretaget, saasnart dertil er Anledning, uden nogen yderligere Underretning til ham.

§ 383. Tiltaltes Erklæring om Anke maa ske inden fjorten Dage efter Dommens Affigelse, eller om han ikke herved er tilstede, efter dens Forkyndelse.

Sker den ikke ved Domsaffigelsen, fremsættes den enten skriftlig eller mundtlig for Paatalemyndigheden eller mundtlig for Underdommeren eller, om Tiltalte er fængslet, for Fængslets Vagtmester.

Den skriftlige Ankeerklæring maa være medundertegnet af Forsvareren eller af en Sagfører. Den mundtlige Erklæring opsættes paa Stedet skriftlig og undertegnes af Modtageren og Tiltalte eller et tilkaldt Vidne og oversendes i Tilfælde uden Ophold til Paatalemyndigheden.

Ved Modtagelsen af Ankeerklæring skal der meddeles Tiltalte saadant Tilkjendegivende, som omhandles i § 382 sidste Led.

§ 384. En Anke, der ikke er erklæret inden den bestemte Frists Udløb, kan ikke antages, medmindre den Ankende sandsynliggjør, at den Kjendsgjerning, der begrunder Anken, først senere er bleven ham bekjendt, eller at han af andre Grunde, der ikke er ham tilregnelige, har oversiddet Fristen. I ethvert Fald maa han erklære sin Anke inden fjorten Dage, efterat de Omstændigheder, som har fremkaldt Oversiddelsen, er fjernede.

§ 385. Inden samme Frist og paa samme Maade, som ovenfor bestemt, maa den Ankende angive, om det er Sagsbehandlingen eller Dommens Indhold, han angriber. I første Tilfælde anføres de Omstændigheder, hvorpaa Angrebet støttes, i sidste maa han opgive, om han alene klager over Strafudmaalingen, eller om han ogsaa er misfornøiet med Lovens Anvendelse, eller med Bevisbedømmelsen angaaende Omstændigheder, der ligger udenfor Skyldspørgsmaalet. Er flere Forbrydelser paadømt i samme Dom, maa det angives, med Hensyn til hvilke af disse Lovens Anvendelse paastaaes at være feilagtig.

§ 386. Forsvareren skal paa Forlangende af Tiltalte bistaa ham med Raad om, hvorvidt Anke bør erklæres.

Saavel Forsvareren som den offentlige Tjenestemand, til hvem Tiltalte i Henhold til § 383 henvender sig, skal yde ham al fornøden Bistand ved Erklæringens Affattelse og Begrundelse.

§ 402. Hvad der i §§ 382—386 samt §§ 391 og 399 er foreskrevet med Hensyn til Anke, finder tilsvarende Anvendelse med Hensyn til Begjæring om fornyet Behandling ved høiere Ret, forsaavidt intet Modsat er bestemt.

2. Uddrag af de ved Kgl. Resol. af 14de December 1889 fastsatte Regler for Udbetaling af den Vidner og Sagkyndige efter Straffeproceslovens §§ 485

23 Decbr. —490 tilkommende Godtgjørelse, forsaavidt angaar nedenstaaende Paragrafer:

A. Ved Lagmandsretterne.

§ 3. Ved Stevningens Forkyndelse gjøres Vidnet, forsaavidt det har en Vei af over 10 Kilometer til Retsstedet eller befinder sig i det i Straffeprocesslovens § 486, 2det Led, nævnte Tilfælde, opmærksom paa, at det, om fornødent, kan erholde Forskud paa Reisegodtgjørelsen ved umiddelbart før Reisens Tiltrædelse at henvende sig til henholdsvis Byfogden eller Lensmanden. Bor Vidnet i nogen Afstand fra Lensmanden og dets Vei til Retsstedet ikke fører forbi Lensmandens Bolig, skal Lensmanden, om det forlanges, eller anseés nødvendigt, efter Omstændighederne enten straks udbetale Forskudet til Vidnet eller deponere det hos en nærboende paalidelig Mand, hos hvem Vidnet ved Afreisen kan hæve Beløbet. Træffes ikke Vidnet personlig, kan Udbetaling ske til den, for hvem Stevningen forkyndes, saafremt dette antages betryggende. I modsat Fald paategnes det efterladte Exemplar af Stevningen Meddelelse om, hvor Beløbet kan hæves.

§ 4. Forskudet sættes altid til en rund Sum afpasset efter det Beløb, Blanketten udviser som Vidnets Tilkommende for Henreisen til Retsstedet.

For Modtagelsen af Forskudet meddeler Vidnet eller den, til hvem paa dets Vegne Forskudet udbetales, Kvittering paa Blanketten. Lensmanden bogfører den skeede Udbetaling under Angivelse af Vidnets Navn samt hvilken Retssag og hvilket Retsmøde Stevnemaalet gjælder, i Mellemregning med Fogden. Er der til et Vidne ikke udbetalt Forskud, paaføres den paagjældende Blanket Oplysning om Grunden hertil. Er Modtageren kun Depositar, anmærkes dette.

§ 7. Er Stevningen udtaget af Tiltalte selv eller af Forsvarer, som ikke er beskikket, maa Forskud af offentlige Midler ikke udbetales, medmindre der af Stadsadvokaten er givet Stevningen Paategning om, at det fornødne til Dækkelse af Forskudene er deponeret hos ham.

§ 14. Hvad ovenfor er foreskrevet angaaende Vidner, finder tilsvarende Anvendelse paa de Sagkyndige, der tilkommer Godtgjørelse efter Straffeprocesslovens § 485, 2det Led.

B. Ved andre Retter.

§ 17. De i §§ 1—7, begge inklusive, givne Regler, gjælder ogsaa for disse Retter, dog med følgende Ændringer:

i § 3: Vidnet gjøres ikke opmærksom paa, at der tilkommer det Forskud, medmindre det enten bor udenfor det Thinglag eller den By, hvor Retsmødet holdes, og 20 km. eller

derover fra Retsstedet, eller det befinder sig i det i Straffe- 23 Decbr.
processlovens § 486, 2det Led, nævnte Tilfælde.

i § 5: Blanketterne sendes tilbage til Stevningsudstederen.

i § 7: Paategning af en Foged, Politimester eller Lensmand er tilstrækkelig.

Skrivelse fra Justits-Departementet til Amtmanden i Hede- 24 Decbr.
markens Amt, hvori Departementet i Anledning af Andragende fra en Sorenskriver meddeler, at det ikke vil kunne foranledige ham tilstaaet den ansøgte Godtgjørelse for Embedsbreves Befordring til og fra Postanstalten. Det har nemlig, bemærker Departementet, stedse været fasthold som ufravigelig Regel, at saadan særlig Godtgjørelse ikke tilstaaes Embedsmænd, der er aflønnede med fast Gage og Kontorholdsgodtgjørelse af Statskassen, idet det ved Bestemmelsen af Kontorholdsgodtgjørelsens Størrelse har været udtrykkelig forudsat, at samme ogsaa skulde indeholde Vederlag for det heromhandlede Slags Udgifter, se Storth. Prop. No. 39 for 1883 Pag. 7, Storth. Prop. No. 35 for 1889 Pag. 11, Indst. S No. VI. for 1884 Pag. 8 og Indst. S No. XXI for 1889 Pag. 8.

Cirkulære fra Indredepartementet, Poststyrelsen, til samtlige 24 Decbr.
Postmestere og Postexpeditører (No. 33 for 1889), hvorved bl. a. meddeles følgende Rettelser i Postreglementet:

Kap. XIV § 4 Litr. b skal herefter lyde saaledes:

b. Private, rekommanderede Forsendelser og Værdibreve:

Under Farten mellem Anløbsstederne kunne dette Slags Postsager indleveres af Skibets Passagerer og Besætning. Derimod modtages saadanne Postsager ikke ved Anløbsstederne undtagen i Ruterne nordenfor Trondhjem, hvor de kunne indleveres indtil 1 Time før den for Skibet bestemte Afgangstid, naar Skibet henligger saalænge paa Stedet.

Istedetfor Kap. XIV § 4 Litra f indsæt,es:

f. Frimærker og Brevkort:

Disse sælges under Skibenes Henliggen ved Anløbsstederne kun indtil 1/4 Time før Afgangen.

g. De under b, c, d og f omhandlede Forretninger kunne ikke forlanges udførte mellem Kl. 9 Aften og 7 Morgen, ligesom Postmanden i intet Tilfælde er forpligtet til at være ombord til disse Forretningers Udførelse tidligere end 2 Timer før den bestemte Afgangstid.

Cirkulære fra Departementet for de offentlige Arbeider til 28 Decbr.
de civile Overøvrigheder:.

Ifølge Lov af 19de August 1845 § 14 har de i samme Lovs § 12 (sammenholdt med Lov af 23de Juni 1854 § 2) om-

28 Decbr. handlede Taxtforretninger i Anledning af Brandskader været indsendte gjennem Hr. . . . . som Indehaver af Paatalemyndigheden. Da denne Myndighed fra 1ste Januar næste Aar efter Bestemmelsen i Lov af 1ste Juli 1887 om Rettergangsmaaden i Straffesager, dens § 88, jfr. § 72, er gaaet over til Rigsadvokaten og Statsadvokaterne, skal man bede Taxationsbestyrerne inden Deres Embedsdistrikt anmodede om fremtidig at indsende de nævnte Taxtforretninger gjennem vedkommende Politimyndighed til Statsadvokaten.

28 Decbr. **Cirkulære** fra Revisionsdepartementet til de civile Øvrigheder:

Da der ved Lov af 1ste Juli 1887 om Rettergangsmaaden i Straffager er gjort saa indgribende Forandringer i Jurisdiktionsinddelingen, Refusionspligten m. m., at de hidtil gjældende Bestemmelser om Delinkventregnskabernes Aflæggelse dels ikke passe, dels kunne give Anledning til Tvivl med Hensyn til de nye Forhold, som indtræde fra 1ste Januar 1890, har man fundet i saa Henseende at burde give delvis nye Bestemmelser.

Til Jagttagelse ved Aflæggelsen af Regnskabet for Terminen 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 og følgende Regnskabsaar skulde man meddele Følgende:

Med Hensyn til Anvisningen bemærkes, at samtlige Udgifter vedkommende Lovovertrædelsers Undersøgelse og Paatale m. v. samt i beneficerede Sager fremtidig som hidtil blive at anvise af de civile Overøvrigheder paa Midlerne hos de under dem sorterende Oppebørselsbetjente, ved hvis Bistand Regnskabsaflægget foregaar. Kun forsaavidt angaar den Vidner, deres Ledsagere og Sagkyndige efter Lov af 1ste Juli 1887 §§ 486—490 tilkommende Godtgjørelse, blive de særskilte Regler at følge, der hidrøre fra den desangaaende faldne kongelige Resolution af 14de December 1889.

Angaaende Spørgsmaalet om, af hvilken Overøvrighed Anvisningen bør foretages, og af hvilken Oppebørselsbetjents Midler Udbetaling skal ske, har man troet det hensigtsmæssigt at anse som Hovedregel, at Regningerne blive at anvise af den Overøvrighed og paa den Oppebørselsbetjent, inden hvis Jurisdiktion Regningsudstederen har sin Bopæl, uden Hensyn til, hvor Sagen verserer, Undersøgelserne foregaar eller Afgjørelsen finder Sted.

Herfra sker dog efternævnte Undtagelser.

1. Amtmanden i Akershus Amt maa betragtes som Vedkommende Amtmand for Lagmanden og Retsskriveren i Eidsivathings Lagdomme samt Statsadvokaten i Akershus Lagsogn, og Amtmanden i søndre Bergenhus Amt for Statsadvokaten i Bergenhus Lagsogn.

2. Udgifter i Anledning af Angjældendes Ophold og Forpleining i Straf- eller Varetægtsfængsel (deri indbefattet Sygeudgifter, Understøttelse i Uformuenhedstilfælde med Klæder eller Penge

ved Løsladelsen samt Undervisning i Fængslerne og Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventarieklæder og Fangejern ved Transport) anvises af den Overøvrighed og paa den Oppebørselsbetjent, inden hvis Jurisdiktion Fængslet er beliggende. 28 Decbr.

3. Regninger over Straf- og Varetægtsfangers Forpleining samt Salærer i Krigsretssager, der ikke berøres af Loven af 1ste Juli 1887, blive som tidligere et anvise efter særskilt Regning for hver Sag eller hver Angjældende af den Overøvrighed og paa den Oppebørselsbetjent, inden hvis Jurisdiktion vedkommende Brigade, som har at paatale eller fatte Bestemmelse angaaende den militære Forseelse, har sit Sæde.

4. Den faste aarlige eller maanedlige Godtgjørelse for Tilsyn med Fanger ombord i Dampskibe anvises af de samme Overøvrigheder og paa de samme Oppebørselsbetjente som tidligere.

5. Salærer til Sagførere, Sætteembeds- og Bestillingsmænd blive at anvise: a. for de Sagers Vedkommende, hvori Paatalen er reist ved Lagmandsret, af den Overøvrighed og paa den Oppebørselsbetjent, inden hvis Embedsdistrikt retslig Forundersøgelse er aabnet. b. For de øvrige Sagers Vedkommende forholdes som tidligere, kfr. Justitsdepartementets Skrivelse af 13de August 1838.

Salærer ved Thingsvidner og overordnet Ret anvises paa samme Sted, hvor Salærer for Underretsbehandlingen anvises, for at alle Salærer i samme Sag kunne komme til Udgift i det samme Delinkventregnskab.

Med Hensyn til Regnskabsaflæggelsen bemærkes:

De tidligere Beregninger A, B, C samt Hovedregnskab bibeholdes. Udgifter i beneficerede Sager, der ikke berøres af den nye Lov, posteres og konteres særskilt for sig i Beregning B eller C efter de nugjældende Bestemmelser. For de øvrige Udgifters Vedkommende foregaar Posteringen saaledes, at i Beregning A føres strax til Udgift samtlige Regningsbeløb, der ikke ere Gjenstand for Refusion efter visse bestemte Regninger (til Ex. Udgifter i Anledning Romning — Loven af 16de Juni 1883, § 2 Litr. a. —), og som derhos ikke tiltrænge nogen nærmere regnskabsmæssig Legitimation udenfor de i selve Regningerne meddelte Oplysninger og Attester. Regningerne opføres i kronologisk Orden efter Anvisningsdatoerne, dog saaledes at samtlige Regninger fra en og samme Regningsudsteder følge efter hverandre paa samme Sted i Beregningen.

De Udgifter, som blive at opføre i Beregning A, ville hovedsagelig bestaa i Reiseudgifter, Udgifter ved Ophold i Fængsler (dog med de nedenanførte under Beregning B indtagne Begrændsninger), Udgifter til Lokale, Expresser, Telegrammer, Vidner, Lagrettestilsigelse, Vagtholdsgodtgjørelse til Dampskibe, Undervisning i Fængsler, en Del faste Lønninger, t. Ex. til Læger og for geistlig Omsorg m. m.

I Beregning A skal saaledes posteres alle de Udgifter, der ikke særskilt omhandles under Beregning B eller C nedenfor.

28 Decbr. I Beregning B føres til Udgift Regninger, der ere Gjenstand for særskilt Refusion eller som tiltrænge Fremlæggelse af særskilte Legitimationer eller som man for Kontrollens Skyld har fundet det hensigtsmæssigst at gruppere efter enkelt Sag og Person. Af saadanne Udgifter maa først og fremst nævnes Salærer til Sagførere, Sætteembeds- og Sættebestillingsmænd. Herover indgives særskilt Regning for hver enkelt Sag. Forsaavidt der bliver Tale om Refusion af særskilte Regninger, blive ogsaa disse at opføre i Beregning B ledsaget enten af Uformuenhedsattest eller af Refusionsopgjør og Gjenpart af muligens afholdte Exekutions- og Auktionsforretninger, forsaavidt ikke fuld Refusion finder Sted. Det refunderede Beløb bliver at opføre i Refusionsrubriken. Forøvrigt vil der formentlig fremtidig sjelden blive Tale om Refusion af bestemte Regninger, idet alle Slags Erstatninger efter Tankegangen i Lov af 1ste Juli 1887 formentlig ville blive ansatte i runde Summer og saaledes ville blive optagne paa Erstatningsberegningen Litr. D, hvorom særskilt Bestemmelse indtages nedenfor. I Krigsretssager blive tillige Udgifter ved Straf- og Varetægtsfængsel at postere i Beregning B paa samme Maade som hidtil, ligesaa ogsaa Udgifter ved Personers Ophold i Tvangsarbeids- og Redningsanstalter, deri indbefattet Sygeudgifter. Ligeledes optages ogsaa i Beregning B de Erstatninger, som blive at udbetale af Delinkventfondet sc: Lov af 1ste Juli 1887, §§ 455, 457 andet Punktum (kfr. § 94), 466 og 469 (§ 466 dog mod Regres efter § 471, sidste Punktum).

Erstatningen bliver at udbetale til Vedkommende mod Kvittering uden særskilt Anvisning af den Oppebørselsbetjent, inden hvis Jurisdiktion den Erstatningsberettigede har sin Bopæl. Til Legitimation medbringer den Erstatningsberettigede en af Retsskriveren efter vedkommende Retsprotokol udfærdiget bekræftet Extraktudskrift, forsaavidt den tilkjendte Erstatning angaar, forsynet med Attest fra vedkommende Retsformand om sammes Rigtighed. Beløbet kan foreløbig udbetales af Retsskriveren, der igjen søger Refusion hos vedkommende Oppebørselsbetjent, som har at optage Regningen med fornoden Legitimation i sit Regnskab.

Sagerne opføres i alfabetisk Orden efter Angjældendes eller, hvor der er flere Angjældende, efter Hovedangjældendes Navne og bilægges Gjenparter af Konklusionerne af vedkommende Domme, Kjendelser, eller i Tilfælde af anden Afgjørelse (Vedtagelse, Retsforlig m. m.) da Afskrift heraf.

Forsaavidt Sagen er afgjort ved underordnet Rets Dom, maa det attesteres, at videre Paaanke ikke har fundet Sted.

I Forskudsberegningen C, der bliver at aflægge som før, opføres de samme Udgifter, som omhandles i Beregning B, men som ikke ved Regnskabets Afslutning kunne føres til endelig Udgift, enten fordi Sagerne ere endelig afgjorte eller fordi Refusionsspørgsmaalet ikke er bragt paa det Rene.

En Sag bør snarest muligt overføres til Beregning B, for at Revision af Udgifterne kan finde Sted. 28 Decbr.

Regnskabsføren maa derfor ved hver Sag i Beregning C nøiagtig anføre, af hvilken Grund Sagen henstaar i Forskudsberegningen. Naar — som det oftere hænder — Sagen henstaar, fordi Angjældende ikke er at finde, bør Sagen, forsaavidt der ikke i en nogenlunde nær beregnelig Fremtid er Haab om at faa fat paa Angjældende, overføres til Beregning B under Fremlæggelse af Regningerne og de forhaandenværende Legitimationer, deriblandt ogsaa Oplysning, om Angjældende vides at have efterladt Midler til mulig Dækkelse af Omkostningerne.

I Hovedregnskabet, der forøvrigt affattes som før, optages samtlige Delinkventfondet i Regnskabsaaret tilkjendte Erstatninger, forsaavidt de tilkjendes med runde Summer (altsaa ikke efter bestemte Regninger), saaledes at hver Regnskabsbetjent i sit Regnskab indtager og aflægger Rede og Rigtighed for de Erstatningsbeløb, som skulle søges berigtigede inden hans Jurisdiktion. Idet man med Hensyn til de forskjellige Slags Erstatninger henviser til Love af 16de Juni 1883, § 1 og 1ste Juli 1887, §§ 151, 175 og 189, 198, 247, 412, 451 og 452, 456, 457 sidste Passus, bemærkes, at Erstatningen maa blive at inddrive overensstemmende med de almindelige processuelle Regler. Regnskaberne bilægges en af Regnskabsføreren forfattet Beregning Litr. D, hvori foruden Restancerne fra forrige Aars Regnskab opføres alle i Regnskabsaaret tilkjendte Erstatninger. Denne Beregning vedlægges til Legitimation Fortegnelser, der tilstilles Regnskabsførerne fra vedkommende Retsskrivere, affattede særskilt for hvert vedkommende Delinkventregnskab. Fortegnelsen, der maa affattes tydelig, saaledes at det anføres, efter hvilken Afgjørelse og Lovparagraf m. m. Erstatningen er bestemt, bliver derhos at forsyne med Attest fra Rettens Formand om, at samme stemmer med Retsprotokollen, og at intet Beløb, udenfor hvad Fortegnelsen udviser, er tilkjendt vedkommende Delinkventfond.

Med Posteringen forholdes som tidligere ved Fortegnelsen over for Overretsreferater tilkjendte Erstatninger, saaledes nemlig, at den samlede Sum af de vedkommende Delinkventfond i Regnskabsaaret tilkjendte Erstatninger føres til Indtægt som en egen Post paa Indtægtssiden i Hovedregnskabet, medens den Del, der er uerholdelig, føres som en egen Post paa Udgiftssiden og Resten, der beror paa nærmere regnskabsmæssig Legitimation, som en egen Post under Beholdningen. De Beløb, der føres til endelig Udgift, maa legitimeres med Uformuenhedsattest eller de retslige Afgjørelser, hvorefter Erstatningen bortfalder. Forsaavidt ikke fuld Refusion finder Sted, bliver i Tilfælde af, at der er afholdt Exekutions- eller Auktionsforretninger, at fremlægge Gjenparter af saadanne Forretninger tilligemed Refusionsopgjør.

For Kontrollens Skyld skulde man endvidere gjennem Over-

28 Decbr. øvrigheden bede indsendt direkte til Revisionsdepartementet inden Udgangen af September Maaned en almindelig Fortegnelse affattet af vedkommende Retsskriver over samtlige Delinkventfondet efter vedkommende Retsprotokol tilkjendte Erstatningsbeløb, uden Hensyn til, hvilken enkelt Regnskabsbetjent hvert Beløb især vedkommer. Ogsaa disse almindelige Fortegnelser blive at forsyne med de samme Attester som fordret med Hensyn til de specielle Fortegnelser for hvert enkelt Delinkventfond.

Regnskaberne blive at forsyne med Vedtagelsespaategning fra vedkommende Overøvrighed, forsaavidt intet er at bemærke ved Posteringen eller Uformuenhedslegitimationerne, ligesom ogsaa med Attest om, at de fremlagte Regninger i Beregning C, der skal tilbagesendes Regnskabsførerne, ere anviste med og kvitterede for de i Beregningen anførte Beløb. Det maa navnlig paasees, at i Beregning A ikke opføres noget Beløb, som er Gjenstand for Refusion eller hvorfor trænges nærmere regnskabsmæssig Legitimation, eller som efter foranstaaende Regler skulle posteres i Beregning B eller C.

Regnskaberne blive at indsende inden hvert Aars 15de September til Overøvrighederne, som igjen have at indsende samme til Revisionsdepartementet inden September Maaneds Udgang. Disse Frister ville paasees strengt overholdte af Hensyn til de Extrakter, der skulle afgives til de administrative Departementer til Afbenyttelse ved Budgettets og Statsregnskabets Affattelse.

Med Hensyn til de andet Halvaar 1889 vedkommende Udgifter samt Udgifter i Sager, der ere iretteførte før 1ste Januar 1890, forholdes efter de nugjældende Bestemmelser, der ogsaa blive at befølge, forsaavidt de ikke ere ophævede eller modificerede i nærværende Rundskrivelse.

I Forbindelse hermed skulde man med Hensyn til Regningernes Affattelse, Attestation og Legitimation — næst at henvise til de i Cirkulæret af 6te November 1883 desangaaende indtagne Bestemmelser — bede iagttaget Følgende:

Rigsadvokaten, Lagmændene, Statsadvokaterne, Dommerne og Fogderne attestere selv sine Regningers Rigtighed.

For de øvrige Funktionærers Vedkommende attesteres Veilængderne som nu af vedkommende Foged og Forretningernes Udførelse af den Funktionær, der har givet Ordren.

For Lagrettemændenes Vedkommende attesteres Mødet af vedkommende Retsskriver og Retsskrivernes og Sagførernes Regninger ligesaa af Rettens Formand.

Fængselsregninger attesteres af Fængselsbestyrelsen. Regningerne maa derhos indeholde nøiagtige Oplysninger om, efter hvis Ordre og Tiden, naar Angjældende er indsat og løsladt, samt forsaavidt Straffanger angaar, efter hvilken Dom, Dekret m. m. Exekutionen er foregaaet.

Regninger over Anskaffelse samt Supplering af Inventarie-

klæder til Fængslerne maa ledsages af en Fortegnelse over samtlige 28 Decbr.
for Delinkventfondets Vedkommende anskaffede Inventarieklæder, affattet for Regnskabsaaret saaledes, at Af- og Tilgang tydelig kan sees. Saadan Fortegnelse, der maa forsynes med Fængselsbestyrelsens Attest, bliver at vedlægge de Delinkventregnskaber, hvorunder vedkommende Fængselsudgifter henhøre, for hvert Regnskabsaar uden Hensyn til, om nye Anskaffelser eller Suppleringer have fundet Sted.

Regninger over Transport af Personer til Tvangsarbeidsanstalt i Henhold til Politidekret maa indeholde Oplysning om, efter hvilken Paragraf i Fattigloven Indsættelsen har fundet Sted, samt af hvilken Politimyndighed Dekretet er udstedt.

Naar der i Anledning af en Angjældendes Transport eller ved Losladelsen af Fængslet ydes Understøttelse i Klæder eller Penge, maa Regningen indeholde fornøden Legitimation for Angjældendes Uformuenhed, samt efter hvilken Veilængde Understøttelsen ved Hjemreisen er tilstaaet. Kfr. Fængselsreglementet af 22de Januar 1885, § 28, Litr. d og e, hvoraf fremgaar, at Understøttelse alene skal ydes i Trangstilfælde og derhos i Regelen ikke til Fanger, der bo nær Fængslet.

Regninger over Udgifter, om hvis Størrelse ingen Lovbestemmelse haves, til Exempel kemiske Undersøgelser, udlovet Belønning for en Forbrydelses Opdagelse, Anskaffelse af Fangejern m. m., maa, forinden Anvisning finder Sted, indsendes til Approbation af vedkommende administrative Departement — (Justitsdepartementet).

De i Beregning A opførendes Regninger over Udgifter i Anledning af Angjældendes Rømning under Transport eller fra Fængsel samt Udgifter ved Paagribelse og Tilbagetransport bør forsynes med Overøvrighedens Attest — forinden Anvisning finder Sted — om, at der ikke har været Grund eller Anledning til at gjøre Ansvar gjældende mod nogen for de ved Undvigelsen forvoldte Omkostninger.

Hvis der, som nu sædvanlig, indgives Regninger for et længere Tidsrum ad Gangen (kvartalsvis), blive alle Udgifter, der efter sin Art høre hjemme i Beregning A, at indtage i samme Regning i kronologisk Orden. En Dommer opfører saaledes baade Reiseudgifter, Udgifter ved Expresse, Telegrammer, til Lokale m. m. i samme Regning.

En Lensmand indtager f. Ex. i sin Kvartalsregning Udgifter baade ved Forkyndelser, Undersøgelser, Transporter m. m., — en Læge opfører i sin Regning baade Reisendgifter og Salær efter Sportellovens § 203 m. m.

Nogen Fordeling af Udgifter paa de forskjellige Delinkventfond eller paa de forskjellige Forretninger under samme Reise er ufornøden, da Anvisningen kan udfærdiges underet paa nærmeste Delinkventfond, hvor Regningsudstederen hører hjemme. Dog er det

28 Decbr. en Selvfølge, at Fordeling maa foretages, naar der samtidig udføres Delinkventfondet uvedkommende Forretninger, som have at bære sin Andel af Udgifterne. Kfr. Skrivelse af 7de November 1881 i Lovtidenden, hvoraf ogsaa følger, at Delinkventfondet under ingen Omstændighed kan belastes med større Udgifter, end om særskilt Reise var foretaget alene for de offentlige Sagers Skyld.

Hvis der indgives Kvartalsregninger fra vedkommende Fængsler, indtages i samme Regning Udgifterne vedkommende samtlige Fanger i kronologisk Orden, dog saaledes, at der af statistiske Hensyn indgives Regninger særskilt for Straf- og for Varetægtsfanger.

Regninger over til syge Fanger i Distrikts- eller Hjælpefængsel leveret Medicin blive, før de anvises til Udbetaling, at paaføre vedkommende Fængselsbestyrelses samt Medicinalrevisionens Attest om Rigtigheden, idet bemærkes, at Regningerne altid maa bilægges de udstedte Recepter.

Forøvrigt maa alle Regninger indeholde de for Revisionen og Kontrollens Skyld nødvendige Oplysninger — navnlig maa Angjældendes Navn og Sagens Gjenstand tydelig betegnes. Forsaavidt Regningerne høre hjemme i Beregning A, maa Regningsudstedernes Bopæl (Præstegjeld eller By) opgives.

Da det oftere har hændt, at Udgifter urettelig ere anviste paa Delinkventfondet, skulde man henstille til Overøvrigheden, forinden Anvisning finder Sted, at have nøie Indseende med, at Delinkventfondet kun belastes med Udgifter, som vedkomme samme; navnlig skal man gjøre opmærksom paa, at Udgifter ved præventive Foranstaltninger, saasom Politiopsyn ved Auktioner m. m. for at afværge Uordener ikke vedkomme Delinkventfondet, der kun overtager Udgifter ved begaaede Lovovertrædelsers Undersøgelse og Paatale m. m. Heller ikke maa paa Delinkventfondet anvises Udgifter, der rettelig vedkomme Fattigvæsenet til Exempel ved Forpleining m. m. af Børn, der medfølge Forældre i Fængslet alene paa Grund af sin spæde Alder, fordi de ikke kunne undvære Forældrenes Forsorg.

Forøvrigt henvises til nedenstaaende Schemaer.

Litr. A.

Beregning

over

de af . . . . . Amtmand anviste og af Fogden (Byfogden, Skattefogden) i . . . . . Fogderi (By) udbetalte Omkostninger ved Lovovertrædelsers Undersøgelse og Paatale m. v., forsaavidt særskilte Legitimationsbilage ikke skulle fremlægges, eller for hvilke Refusion ikke bliver at søge

for

Regnskabsaaret . . . . . .

Naar anvist.	Regningsudsteder.	Regningens Nr.	Udgifternes Art.	Anvisningens Beløb.	Samlet Sum.	Anmærkning.
				Kr.	Kr.	
4/5 90.	Lagmand N. N.	1	Skyds og Diæt.	346,50		
28/6 90.	— —	2	Do. Do.	220,30		
					566,80	
2/4 90.	Sorenskriver N. N.	3	Do. m. m.	560,28		
24/6 90.	— —	4	Do. Do.	640,25		
					1 200,53	
2/5 90.	Foged N. N.	5	Do. Do.		10,40	
20/3 90.	Statsadvokat N. N.	6	Do. Do.	340,26		
28/4 90.	— —	7	Do. Do.	560,70		
					900,96	
24/3 90.	Retsskriver N. N.	8	Do. Do.	114,12		
2/6 90.	— —	9	Do. Do.	97,14		
					211,26	
25/3 90.	Sagfører N. N.	10	Do. Do.	44,16		
26/6 90.	— —	11	Do. Do.	30,48		
					74,64	
12/2 90.	Lagrettemænd N. N.	12	Do. Do.		14,12	
5/4 90.	Domsmand N. N.	13	Do. Do.		8,25	
10/4 90.	Lensmand N. N.	14	Do. Do.	215,48		
28/6 90.	— —	15	Do. Do.	194,20		
28/6 90.	— —	16	Varetægtsarrest.	18,40		
					428,08	

3/4 90.	Vagtmester N. N.	17	Varetægtsarrest.	150,80	
3/4 90.	— —	18	Strafarrest.	230,40	
					381,20
2/3 90.	Læge N. N.	19	Salær, Skyds og Diæt		28,30
5/4 90.	Lærer N. N.	20	Undervisning.		45,00
3/4 90.	Retstolk N. N.	21	Skyds, Diæt og Tolkeløn.		22,74
4/6 90.	Kontorist N. N.	22	Retsvidnegebyr.		12,80
3/2 90.	N. N.	23	Lokale.		9,60
5/6 90.	Styrmand N. N.	24	Tilsyn med Fanger.		36,00
8/6 90.	Restauratør N. N.	25	Forpleining af Transportfange.		7,20
	Politibetjent N. N.	26	Tilsigelse af Lagrette.		40,00
	Foged N. N.	27	Godtgjørelse som Vidne.		7,50
2/6 90.	Apotheker N. N.	28	Medicin.		12,28
	Sagfører N. N.	29	fast Lønning.		1 200,00
30/6 90.	Læge N. N.	30	Løn for Tilsyn med syge Fanger i Distriktsfængslet.		100,00
30/6 90.	Præsten N. N.	31	Løn for geistlig Betjening i Distriktsfængslet.		100,00
					5 417,66

som er ført til Udgift i Regnskabet.

. . . . . Foged-, (Byfoged-, Skattefoged-) Kontor.

(Underskrift)

Litr. B.

Beregning

over

de af . . . . . Amtmand anviste og af Fogden (Byfogden, Skattefogden) i . . . . . Fogderi (By) udbetalte Omkostninger ved Lovovertrædelsers Undersøgelse og Paatale m. v. forsaavidt Omkostningerne skulle legitimeres ved Fremlæggelse af særskilte Legitimationsbilage eller refunderes i Henhold til særskilte Regninger, samt i beneficerede Sager, forsaavidt enten fuld Refusion er erholdt, eller der er tilveiebragt Legitimation for, at den i det Hele eller for en Del ikke er at erholde.

for

Regnskabsaaret . . . . . .

Sagens Løbe-Nr.	Den eller de Angjældendes Navne.	Sagens Gjenstand.	Regningens Nr.	Regningsudsteder.
	a. i offentlige Sager.			
1	Andreas Olsen.	Tyveri.	1	Sagfører N. N.
			2	— —
2	Bernt Hansen.	Overfald.	3	— —
			4	— —
			5	— —
			6	Advokat N. N.
3	Fredrik Johannesen.	Bedrageri.	7	Sagfører N. N.
			8	— —
			9	— —
			10	Advokat N. N.
4	Gustav Olsen.	Betleri. Drikkesyge	11	N. N. Tvangsarbeidsanstalt.
5	Hans Pedersen.	og Drukkenskab.	12	N. N. Do.
6	Karl Kristensen.	Militær Forseelse.	13	Auditør N. N.
			14	N. N. Bataillon.
7	Marcus Nilsen.	Tyveri.	15	Opdragelsesanst. N. N.
			16	Do. —
8	Ole Hansen. Mons Nilsen.	Bedrageri.		Mons Nilsen.
	b. i beneficerede Sager:			
9	N. N. ktr. N. N.		17	Sagfører N. N.
			18	— —
			19	Lensmand N. N.
10	N. N. ktr. N. N.		20	Sagfører N. N.
			21	Sagfører N. N.
			22	Lensmand N. N.

. . . . . Foged- (Byfoged-,

Udgifternes Art.	Anvisningens Beløb.	Samlet Beløb	Anmærkninger.	Refusionsrubrik.
	Kr.	Kr.		Kr.
Salær	30,00		Gjenpart af upaaanket Meddomsretsdom under Litr. a.	
Do.	25,00	55,00		
Do.	20,00		Gjenpart af Meddomsrets, Lagmandsrets og Høiesterets Domskonklusioner Litr. b.	
Do.	16,00			
Do.	30,00			
Do.	70,00	136,00		
Sættedommersalær	150,00		Gjenpart af Meddomsrets og Høiesterets-Domskonklusioner under Litr. c.	
Salær.	50,00			
Do.	45,00		Af Sagfører N. N. refunderet efter HRD. nedsat Salær.	10,00
Do.	60,00	305,00		
Forpleining.		48,36	Gjenpart af Domskonklusionen under Litr. d.	
Do.		42,67	Politidekret under Litr. e.	
Salær.	40,90			
Strafforpleining.	10,40	50,40	Gjenpart af upaaanket Krigsretsdom under Litr. f.	
1ste Kvartal 1890.	50,00			
2det Kvartal 1890.	50,00	100,00	Kfr. Sag Nr. 8 B 1888—89.	
Erstatning efter Dom.		45,00	Gjenpart af upaaanket Lagmandsretsdom under Litr. g.	
		782,43		10,00
Herfra de refunderede.		10,00		
til Rest		772,43		
Skyds og Diæt.	14,50		Beneficium processus gratuiti 4/3 1889. Domskonklusionen, hvorefter Omkostningerne skulle udredes af Statskassen under Nr. 18. Dommen ikke paaanket.	
Salær.	50,00			
Forkyndelse.	3,20	67,70		
Skyds og Diæt.	143,50		Beneficium paupertatis 2/4 1887. Domskonklusion, hvorefter er refunderet i Regning Nr. 21.	150,00
Salær.	200,00			
Forkyndelse.	14,40	357,90		
		425,60		150,00
Herfra de refunderede.		150,00		
Rekapitulation:		275,60		
a. i offentlige Sager.		772,43		
b. i beneficerede —		275,60		
Tilsammen		1 048,03	som er ført til Udgift i Regnskabet.	

Skattefoged-) Kontor.

(Underskrift).

Bereg=
over
de af . . . . . Amtmand anviste og af Fogden (Byfogden, Skattefogden) Undersøgelse og Paatale m. v. samt i beneficerede Sager, hvilke endnu bero for

Sagens Løbe=Nr.	Den eller de Angjældendes Navn.	Sagens Gjenstand.	Regningens Nr.	Naar anvist	Regningsudsteder.
	a) i offentlige Sager.				
1	Anders Andersen .	Tyveri.	1	17/5 90.	Sagfører N. N.
			2	25/5 90.	— —
2	Karl Martinsen . .	Militær Forbrydelse.	3	16/10 89.	Auditør N. N.
			4	15/3 90.	Advokat N. N.
			5	12/6 90.	N. N. Bataillon.
	b) i beneficerede Sager.				
3	N. N. ktr. N. N.		6	15/4 88.	Sagfører N. N.
			7	18/7 88.	— —
			8	20/9 88.	— —
			9	22/4 88.	Lensmand N. N.
4	N. N. ktr. N. N.		10	12/6 89.	Sagfører N. N.
			11	15/9 89.	— —
			12	8/6 89.	Lensmand N. N.
5	N. N. ktr. N. N.		13	15/2 90.	Sagfører N. N.
			14	8/2 90.	Lensmand N. N.
					Rekapitula=
					a) i offentlige Sager
					b) i beneficerede

. . . . . Foged= (Byfoged=,

Litr. C.

ning

i . . . . . Fogderi (By) udbetalte Omkostninger ved Lovovertrædelsers paa nærmere regnskabsmæssig Legitimation eller Refusion. Regnskabsaaret. . . . . .

Anvisningens Beløb.	Samlet Beløb.	Hvad der er til Hinder for, at Beløbene ikke kunne endelig udgiftsføres, eller hvad der er foretaget til Beløbenes Refusion.
Kr.	Kr.	
50,00		
40,00		
	90,00	Sagen ikke endelig paadømt.
50,00		
70,00		Omkostningerne staa under Inddrivelse.
14,60		
	134,60	
	224,60	
34,40		
35,60		Sagen staar for Høiesteret.
100,00		
6,40		
	176,40	
8,80		Ved upaaanket Underretsdom af 1ste September 1889
50,00		er Indstævnte tilpligtet at betale i Procesomkost-
3,20		ninger Kr. 50,00, der staa under Inddrivelse.
	62,00	
19,40		Sagen endnu ikke paadømt.
3,20		
	22,60	
	261,00	
tion.		
. . . . .	224,60	
Sager . .	261,00	
	485,60	som i Regnskabet er opført under Beholdningen.

Skattefoged-) Kontor.

(Underskrift).

Litr. D.

Beregning

over de Delinkventfondet i . . . . . Fogderi (By) tilkjendte Erstatningsbeløb ifølge Lov af 3die Juni 1883 § 1 og 1ste Juli 1887 §§ 151, 175 og 189, 198, 247, 412, 451 og 452, 456 og 457 sidste Passus, forsaavidt angaar de i Regnskabsaaret . . . . . uberigtigede og de i Regnskabsaaret . . . . . (det indeværende Regnskabsaar) tilkjendte Erstatninger.

Angjældendes Navne.	Efter hvilken Dom eller Kjendelse.	Tilkjendte Erstatningsbeløb.	Uberigtigede Erstatningsbeløb.	Uerholdelige Erstatningsbeløb.	Anmærkning.
		Kr.	Kr.	Kr.	
a. Uberigtigede fra forrige Regnskab:					
N. N.		50.00	50,00	—	Anmeldt i Angjældendes Bo, der endnu ikke er sluttet.
N. N.		50,00	—	50,00	Bilag Litr. h Uformuenhedsatteſt.
N. N.		30,00	—	—	
		130,00			
b. tilkjendt i Regnskabsaaret:					
N. N.	4/2 90	50,00	—	50,00	Bilag Litr. i Uformuenhedsatteſt.
N. N.	8/4 90	30,00	30,00	—	Henstaar under Inddrivelse hos Lensmand N. N.
N. N.	9/4 90	60,00	—	60,00	Bilag Litr. k Høiesteretsdomskonklusion, hvorefter Erstatningbortfalder.
		140,00	80,00	160,00	

. . . . . Foged- (Byfoged-, Skattefoged-) Kontor.

(Underskrift.)

Regnskab

over

Anvendelsen af modtagne Forskud til Bestridelse af Udgifter ved Lovovertrædelsers Undersøgelse og Paatale m. v. samt i beneficerede Sager i . . . . . Fogderi (By)

for

Regnskabsaaret . . . . .

Indtægt.

1.	Beholdning fra forrige Regnskab.		
	a) Forskudte Omkostninger efter Beregning C.		
	1. i offentlige Sager . . .	Kr. 220,00	
	2. i beneficerede Sager. . .	„ 346,40	
		566,40	
	b) Uberigtigede Erstatningsbeløb	130,00	
	c) Kontanter	336,78	
			1033,18
2.	Modtaget fra Zahlkassen den 14de Februar 1890.	4 000,00	
	den 25de Juni 1890.	4 000,00	
			8 000,00
3.	Erstatninger tilkjendte Delinkventfondet efter Lov af 1ste Juli 1887 efter Beregning Litr. D. . . .		140,00
4.	Decisionsansvar efter Antegnelserne fra forrige Regnskab efter 1ste Post		5,60
	„ 3die „		9,00
			14,60
			Kr. 9 187,78

. . . . . Foged- (Byfoged-,

Nærværende Regnskab vedtages og vides ved samme intet at regning Litr. C. opførte Beløb ere anviste og modtagne af ved-

. . . . . Amt (Stift)

Udgift.

1.	Anviste Omkostninger efter Beregning A .	Kr.	5 417,66
2.	— — „ — B		
	1. i offentlige Sager	772,43	
	2. i beneficerede Sager	275,60	
			1 048,03
3.	Uerholdelige Erstatningsbeløb efter Beregning Litr. D med vedlagte Uformuenhedsattester.		160,00
4.	Decisionsgodtgjørelse efter Antegnelserne for forrige Regnskab 2den Post	4,00	
5.	Beholdning:		
	a) Forskudte Omkostninger efter Beregning Litr. C.		
	1. i offentlige Sager . . . . . Kr.	224,60	
	2. i beneficerede Sager . . . . „	261,00	
			485,60
	b) Restancer af Erstatningsbeløb efter Beregning Litr. D.	80,00	
	c) Kontanter	1 992,49	
			2 558,09
		Kr.	9 187,78

Skattefoged-) Kontor den . . . . .

(Underskrift).

erindre, idet bemærkes, at man har forvisset sig om, at de i Bekommende Regningsudstedere.

den . . . . .

(Underskrift).

28 Decbr. **Foreløbig Instrux** angaaende Paatalemyndighedens Ordning, udfærdiget af Rigsadvokaten.

Kap. I.

Den indbyrdes Begrændsning af de enkelte Tjenestemænds Forretningskreds i stedlig Henseende.

§ 1. Naar Tiltale skal reises eller Hovedforhandling finde Sted i en Sag, tilligger dette den Paatalemyndighedens Tjenestemand, som er beskikket for vedkommende Domstols Retskreds. Er der beskikket Forskjellige for forskjellige Dele af Retskredsen, tilligger det, hvis Sagen anlægges ved noget i Straffeprocesslovens § 136 omhandlet Værnething, den Tjenestemand, som er beskikket for den Del af Retskredsen, hvortil Sagen i Henhold til denne Paragraf er knyttet, men i andre Tilfælde den Tjenestemand, som er beskikket for det Sted, hvor Retten holdes, eller om dette Sted ligger udenfor Retskredsen, den Tjenestemand, som er beskikket for det omliggende Distrikt.

Saaledes henhører f. Ex. alle Sager, som anlægges for Lagmandsretten i Bergenhus Lagsogn, under Statsadvokaten for dette Lagsogn. Sager, som anlægges for Lagmandsretten i Tromsø Lagsogn, bliver at udføre af Statsadvokaten for Senjen, hvis Værnethinget er begrundet i, at Forbrydelsen er begaaet inden Senjen Sorenskriveri eller i, at Angjældende bor der, men i alle andre Tilfælde af Statsadvokaten for Tromsø.

§ 2. Kan en Sag efter Loven anlægges i forskjellige Retskredse, foretages den i den Retskreds, hvis Paatalemyndighed først har faaet Befatning med Sagen, hvis denne finder, at Sagen bør anlægges der. Antager han, at den bør foretages paa et andet Sted, og der herom opstaar Uenighed mellem vedkommende Tjenestemænd, afgjøres Spørgsmaalet, hvis de er Polititjenestemænd inden samme Statsadvokatkreds, af vedkommende Statsadvokat og ellers i alle Tilfælde af Rigsadvokaten.

Efter samme Regler afgjøres det, hvorvidt Forfølgning af flere Forbrydelser eller mod flere Personer i Henhold til Straffeprocesslovens § 133 skal forenes i en Sag, samt hvor den saaledes forenede Forfølgning skal finde Sted.

§ 3. Efterforskningen, Sagens Forberedelse og Dommens Fuldbyrdelse henhører under Paatalemyndigheden i den Retskreds, hvor Sagen efter §§ 1 og 2 hører hjemme, og vedkommende Tjenestemænd er berettigede til ogsaa i enhver anden Kreds at foretage eller hos Domstolene begjære foretaget Rettergangsskridt i Anledning af samme.

Hvor der er Fare ved Ophold, kan enhver Paatalemyndighed foretage Efterforskningshandlinger samt Skridt til Sikrelse af Sagens Fremme eller Dommens Fuldbyrdelse, saasom Paagribelse, Beslag, Ransagning, saavel udenfor som inden sin Kreds.

De forskjellige Steders Paatalemyndigheder er pligtige til paa

Forlangende at yde hverandre Bistand. De kan, hvor det for Sagens Tarv ansees ønskeligt, umiddelbart henvende sig til den i Tilfælde rette Vedkommende uden at behøve at gaa gjennem den Overordnede. 28 Decbr.

Kap. II.

Efterforskning og Forundersøgelse i Justitssager.

§ 4. Efterforskning af Forbrydelser foretaaes som hidtil af Politiet, forsaavidt ikke vedkommende Statsadvokat i Tilfælde bestemmer noget modsat.

Politiet er ligeledes berettiget til at give de i Straffeprocesslovens § 265 omhandlede Meddelelser, forsaavidt det dertil finder Grund.

Politiet modtager Anmeldelser af Forbrydelser i Overensstemmelse med Straffeprocesslovens § 262, og Anmeldelser, som maatte indkomme til Statsadvokaterne, kan disse uden videre oversende vedkommende Politimyndighed.

§ 5. I følgende Tilfælde skal Politiet forelægge Sagen for Statsadvokaten, ledsaget af sin Udtalelse:

1. naar det antages, at der med Grund er Spørgsmaal om at reise Tiltale eller (forsaavidt § 90 ikke kommer til Anvendelse) aabne retslig Forundersøgelse, og at Sagen er moden til Afgjørelse af disse Spørgsmaal;

2. naar der under Efterforskningen er foretaget Beslag, Ransagning, Paagribelse, retslig Afhørelse af Vidner eller retslig Granskningsforretning;

3. naar det antages, at der ikke foreligger tilstrækkeligt Bevis til at indlede eller fortsætte en Efterforskning, og den angivelige Fornærmede begjærer Spørgsmaalet herom forelagt Statsadvokaten;

4. naar det antages, at Forfølgning bør undlades eller indstilles i Henhold til Straffeprocesslovens § 85.

§ 6. Antages Tiltale at burde reises uden retslig Forundersøgelse, bør, hvor dertil er Adgang, retslig Afhørelse af Sigtede begjæres under Efterforskningen, navnlig for at bringe paa det Rene, hvorvidt han tilstaar. Efter Omstændighederne bør herunder tillige hans Erklæring indhentes om, hvorvidt han, saafremt Sagen skal behandles ved Lagmandsret, begjærer retslig Forundersøgelse.

I samme Tilfælde bør ligeledes som Regel retslig Afhørelse af vigtigere Vidner finde Sted.

§ 7. Hvorvidt der udenfor det i § 6 omhandlede Tilfælde bør foretages retslig Afhørelse af Sigtede eller Vidner m. v. under Efterforskningen, afhænger, forsaavidt intet modsat er bestemt (se Straffeprocesslovens §§ 211, 235 og 236 samt nedenstaaende § 29) af en nærmere Bedømmelse af det enkelte Tilfælde.

28 Decbr. § 8. De under den retslige Forunderſøgelſe paabudte Meddelelſer til Paatalemyndigheden (Straffeproceslovens §§ 277 og 280) gives vedkommende Statsadvokat, ſom har begjæret Forunderſøgelſen, medmindre denne har anderledes beſtemt.

§ 9. Finder Statsadvokaten eller Politiet, at der bør afgives Møde paa Paatalemyndighedens Vegne ved noget Rettergangsſkridt, ſom foretages under Efterforſkning eller retslig Forunderſøgelſe, ſkal ſom Regel vedkommende Tjeneſtemand møde enten ſelv eller ved en af ſine Underordnede.

Til en af de ifølge Straffeproceslovens § 77 beſtikkede Aktorer kan det overdrages at møde, naar Retten holdes udenfor den Retskreds, hvor Sagen hører hjemme, og nogen af de ovennævnte Tjeneſtemænd ikke uden uforholdsmæssig Bekostning eller Tidsſpilde kan møde.

§ 10. De i Straffeproceslovens § 287 omhandlede Forelæg i Juſtitsſager kan udfærdiges af Politiet, der ligeledes træffer Beſtemmelſe om Fuldbyrdelſen paa ſamme Maade ſom nedenfor for Politiſager beſtemt.

Kap. III.

Om Juſtitsſager, der behandles ved Meddomsret, og hvori Aktor beſtikkes.

§ 11. Er Sagen af den Beſkaffenhed, at der ikke er Adgang til at begjære den indbragt for Lagmandsret, opnævner Statsadvokaten i Forbindelſe med Udfærdigelſen af Tiltalebeſlutningen en Aktor til at udføre Sagen og overſender ham derefter Tiltalebeſlutningen tilligemed Sagens øvrige Dokumenter. Forſaavidt ikke Statsadvokaten har fundet Grund til i større eller mindre Udſtrækning ſelv at overtage Sagens Forberedelſe, paahviler det Aktor at foretage alt, hvad der efter Straffeproceslovens Kap. 26, jfr. Kap. 24 og 25, henhører under Paatalemyndigheden.

Har Tiltalte Adgang til efter Straffeproceslovens § 22 at fremſætte Begjæring om Lagmandsretsbehandling, kan Statsadvokaten, hvor han finder det henſigtsmæssigt, ſende Tiltalebeſlutningen umiddelbart til Forkyndelſe for Tiltalte og vente, indtil den i Straffeproceslovens § 367 3die Led ſatte Friſt maa antages udløbet, inden yderligere foretages. Derefter forholdes ſom oven anført, dog ſaaledes, at Underretningen om, hvem der er beſtikket til Forſvarer, gives Tiltalte gjennem en Meddelelſe (Straffeproceslovens § 157).

§ 12. Finder den for Sagen beſtikkede Aktor, at der i Henhold til Straffeproceslovens § 296 bør foranſtaltes Bevisoptagelſe udenfor den Retskreds, for hvilken han er antaget, og at der ved ſamme bør afgives Møde fra Paatalemyndighedens Side, kan han enten ſelv møde eller overſende det i den Anledning Fornødne til nogen af de Aktorer, der er antagne for den Retskreds, hvor Be-

visoptagelsen skal finde Sted, med Anmodning om at foranstalte 28 Decbr.
samme. Hvorvidt den ene eller den anden Fremgangsmaade skal vælges, afhænger af, hvad der under tilbørlig Hensyn til Sagens Tarv medfører mindst Udgift for det Offentlige.

§. 13. Den Udskrift af Sagen, som efter Straffeproceslovens § 376 skal meddeles Paatalemyndigheden, naar ingen paa dens Vegne har været tilstede ved Domsaffigelsen, tilstilles, hvor det kan lede til Tidsbesparelse, umiddelbart Statsadvokaten. Er Aktor tilstede ved Domsaffigelsen, skal han begjære en saadan Udskrift umiddelbart tilstillet Statsadvokaten, medmindre Sagen er afgjort overensstemmende med Tiltalebeslutningen og den idømte Straf ikke væsentlig afviger fra Paastanden, i hvilket Tilfælde det er tilstrækkeligt at tilstille ham en Udskrift af Dommen.

I ethvert Tilfælde afgiver Aktor uden Ophold Meddelelse til Statsadvokaten om Sagens Udfald ledsaget af Udtalelse om, hvorvidt der er Foie til fra det Offentliges Side at benytte noget Retsmiddel.

De samme Regler kommer til Anvendelse, hvor Sagen helt eller delvis er afvist.

Kap. IV.

Om Anke, fornyet Behandling ved Lagmandsret m. v. i Justitssager.

§ 14. Spørgsmaal om Anke eller Begjæring om fornyet Behandling ved Lagmandsret i Sag, i hvilken Tiltalen er reist af Rigsadvokaten, afgjøres af denne.

Forøvrigt træffes saadanne Afgjørelser som Regel af vedkommende Statsadvokat. Dog bør denne, hvor ikke Tiltalte er helt frifunden, forelægge Sagen for Rigsadvokaten til Afgjørelse, saafremt han antager, at der bør blive Spørgsmaal om at anke af processuelle Grunde, og Rigsadvokatens Afgjørelse kan oppebies uden Fare for, at Ankefristen oversiddes.

§ 15. I ethvert Tilfælde, hvor Sagen af Paatalemyndigheden skal indsendes til Forelæggelse for Høiesteret eller dennes Kjæremaalsudvalg, oversendes den til Rigsadvokaten ledsaget af de Udtalelser, hvortil findes Foranledning.

§ 16. Er en Sag eller en selvstændig Del af den afvist, gjælder om Kjæremaal, hvad i § 14 om Anke er bestemt. Ellers kan Kjæremaal altid besluttes af den, som udfører Sagen.

Om ethvert Kjæremaal, hvori Paatalemyndigheden er Part, gives der Rigsadvokaten uopholdelig Meddelelse.

§ 17. Beslutning om at begjære Gjenoptagelse fattes altid af Rigsadvokaten.

Kap. V.

Om Fuldbyrdelsen af Domme i Justitssager.

§ 18. Bestemmelsen om Dommens Fuldbyrdelse træffes, for-

28 Decbr. saavidt den vedkommer det Offentlige, og intet modsat er bestemt (jfr. § 10), regelmæssig af Statsadvokaten og iværksættes i de i Straffeproceslovens § 479 1ste Led omhandlede Tilfælde gjennem vedkommende Politimyndighed og i de i samme Paragrafs 2det Led nævnte Tilfælde gjennem vedkommende Fogedret.

§ 19. Naar Bødedomme indsendes til Statsadvokaten til Bestemmelse om Fuldbyrdelsen, bør de, saavidt muligt, ledsages af Atteſt angaaende de i Straffelovens Kap. 2, § 26 omhandlede Omstændigheder.

Tilsigelse, hvorved Tiltalte i Henhold til Straffeproceslovens § 480, sidste Led, opfordres til at fremmøde til Afsoning af Bødestraf, skal lyde paa enten saadant Fremmøde eller Erlobets Indbetaling.

§ 20. Statsadvokaten har at angive, hvorvidt Straffeproceslovens § 475 1ste og 2det Led bliver at anvende, men kan overlade Beregningens Udførelse til Politiet.

§ 21. Iværksættelsen af en Fuldbyrdelsesordre udsættes, indtil Statsadvokatens nærmere Bestemmelse er indhentet, naar der opstaar Spørgsmaal om en Udsættelses- eller Omvandlingsgrund, der ikke har foreligget for Statsadvokaten, og Spørgsmaalet ikke findes utvivlsomt at burde besvares benægtende.

§ 22. Begjærer Domfældte i noget i Straffeproceslovens § 481 omhandlet Tilfælde et Tvistepunkt forelagt Retten, foranstaltes dette efter Omstændighederne af Statsadvokaten eller af Politiet. Begjæringen har opsættende Virkning.

Det i Straffeproceslovens § 482 omhandlede Spørgsmaal kan vedkommende Politimyndighed altid selv indbringe for Retten.

Kap. VI.

Om Forfølgning af Politiforseelser.

§ 23. I Politisager udfærdiges Forelæg og Tiltalebeslutning af Politiet.

Forelæg, som efter Straffeproceslovens § 289 udfærdiges af særlige Myndigheder, kan umiddelbart tilstilles Politiet til Iværksættelse.

§ 24. Finder Politiaktor, at der bør optages Bevis udenfor hans Kreds, og han anser det nødvendigt, at der afgives Møde paa Paatalemyndighedens Vegne, kan han enten selv møde ved Bevisoptagelsen, eller oversende det fornødne til Stedets Politiaktor med Anmodning om at iværksætte samme.

§ 25. Er Tiltalen i Sagen reist af Rigsadvokaten eller af en Statsadvokat, gjælder med Hensyn til Anke, hvad i § 14 er bestemt.

I andre Tilfælde bliver Reglerne om Anke i § 14 at anvende med den Ændring, at vedkommende Politimyndighed træder i Statsadvokatens Sted.

§ 26. Finder vedkommende Politimyndighed, at der i en 28 Decbr.
Politisag bør begjæres fornyet Behandling ved Lagmandsret, oversender den Sagen til Statsadvokatens Afgjørelse. Dog bør den, hvor Fristen ellers befrygtes at ville blive oversiddet, eller hvor den afsagte Dom lyder paa ren Frifindelse, selv afgive Erklæring om Sagens fornyede Behandling, og derefter oversende den til Statsadvokaten, ledsaget af sin Udtalelse om Grunden til Begjæringen.

§ 27. §§ 15, 16 og 17 finder ogsaa i Politisager Anvendelse.

§ 28. Med Hensyn til Straffens Fuldbyrdelse kommer med nedennævnte Afændringer Reglerne i Kapitel V til Anvendelse.

Politiet kan selv træffe Bestemmelse om Fuldbyrdelsen, forsaavidt angaar Inddrivelse af Formuesstraf, Erstatnings- og Omkostningsansvar. Det kan med Angjældendes Samtykke lade Afsoning af Bødestraf iværksættes uden at afvente Konverteringsordren.

Kap. VII

Enkelte særlige Bestemmelser.

§ 29. I Tilfælde af Ildebrand bør Efterforskning angaaende dens Aarsag uden Ophold finde Sted, og hvor det ikke er uantageligt, at Ildens Opkomst eller Udbredelse kan skyldes en efter Straffelovens Kap. 23 §§ 1—3, 11, 20, 21 eller 22 strafbar Handling, bør der begjæres retslig Afhørelse af Personer, der antages herom at kunne give Oplysning.

Er Gjenstanden forsikret i den almindelige Brandforsikringsindretning, indsendes i Tilfælde, hvor de fremkomne Oplysninger ikke findes at give Anledning til yderligere Foranstaltning, forinden endelig Beslutning herom fattes, Sagens Dokumenter til dennes Bestyrelse. Besluttes retslig Forunderøgelse eller Tiltale reist, gives der den ligeledes Underretning herom, hvorhos Sagens Akter, naar det antages af Interesse eller begjæres, ogsaa da bliver at indsende, forsaavidt det kan ske, uden at derved voldes betænkeligt Ophold.

§ 30. Opstaar Spørgsmaal om offentlig Forfølgning i Henhold til Straffelovens Kap. 17 § 5, sidste Led, eller Kap. 27 § 4, første Led, indsendes Sagen til Rigsadvokatens Afgjørelse. Imidlertid forholdes efter Straffeprocesslovens § 265, sidste Led.

§ 31. Ansøgning om Benaadning indsendes gjennem Paatalemyndigheden, som, hvor dertil findes Grund, bør ledsage den med sin Udtalelse.

§ 32. Andragende om Tjenesteledighed og Anmeldelse af Forfald fra Statsadvokaterne indsendes til Justitsdepartementet gjennem Rigsadvokaten.

Kap. VIII.

Om Statsadvokaternes Protokoller.

§ 33. Statsadvokaterne skal føre følgende Protokoller:

28 Decbr. 1. Journal.
2. Kopibog.
3. Bøde- og Konverteringsprotokol, hvori indføres alle Bøder, der af Statsadvokaten beordres inddrevne eller konverterede til Fængsel.
4. Justitsprotokol, hvori indtages alt, hvad der foretages angaaende strafbare Handlinger, hvis Undersøgelse og Paatale henhører under Statsadvokatens Embedskreds, og hvormed han har Befatning, forsaavidt denne ikke blot bestaar i, hvad der bliver at anføre i Bøde- og Konverteringsprotokollen. Hver enkelt Sag gives sit Folium i Protokollen, saaat man paa et Sted kan se alt, som er foretaget i Sagen.

Med Hensyn til Kriminalfortegnelse vil der senere blive truffet Bestemmelse.

31 Decbr. **Kongelig Resolution**, given paa Kommandovei, hvorved approberes en ny Skydeinstrux for Marinen.

31 Decbr. **Skrivelse** fra Justits-Departementet til Amtmanden i Buskeruds Amt, hvori angaaende Forstaaelsen af § 6 i Lov indeholdende Forandring i de om smaa Gjældsfordringers Inddrivelse gjældende Bestemmelser, af 29de Juni 1888, paa Foranledning meddeles, at Departementet antager, at Fordringshaveren alene kan beregne den i Lovparagrafen omhandlede Godtgjørelse, forsaavidt han selv eller ved Fuldmægtig afgiver særskilt Møde ved Exekutionsforretningen, og at han — uanseet om han udebliver eller møder — er uberettiget til at beregne nogen Godtgjørelse for Rekvisitionens Udfærdigelse.[1])

[1]) Jfr. Skr. 13 Septbr. 1883.

1888

8 Marts. **Kongelig Resolution**, given paa Kommandovei, hvorved approberes efterstaaende

Uniforms-Reglement

for Marinens Officerer og civilmilitære Embedsmænd og Funktionærer.

I. Uniformsgjenstande.

A. For Marinens Høistbefalende.

Naar Chefen for Forsvarsdepartementet paa Hans Majestæt Kongens Vegne fører Kommandoen over Marinen, bærer han i denne Egenskab den for Admiraler reglementerede Uniform.

B. For Admiralspersoner.

1. Hat, trekantet, af sort Filt, høire Side 13 à 16, venstre 15 à 18 Centimeter høi, foran og bag 12 à 14 cm. lang; kantet rundt omkring med 4,5 cm. brede Guldgaloner; sort Plumage;

Krampe af 3 cm. bred Guldgalon, fæstet forneden med en Uniformsknap af Mellemsort; under Krampen Nationalkokarden; Dusker af Guldbuljonger af samme Sort som paa Epauletterne. 8 Marts.

2. Kjole af mørkeblaat Klæde med sort eller mørkeblaat For; staaende Krave, noget høiere bag end fortil, dobbelte Slag, 2 Rader store Uniformsknapper; i Livet bagtil to Knapper; paa Skjøderne horizontale Lommeklaffer med 3 Spidser og 3 Knapper; vertikale Lommeklaffer med 1 Knap ved den nederste Ende og 1 nederst paa Skjødet; paa Kraven, Ærmeopslagene og de horizontale Lommeklaffer Guldbroderi (efter Tegning), Epauletstropper (efter Tegning).
3. Benklæder af mørkeblaat Klæde eller Kasimir med en 4,5 cm. bred Guldgalon (Model) langs den ydre Søm.
4. Benklæder af mørkeblaat Klæde eller Kasimir, af hvidt Kasimir eller Lærred.
5. Vest af mørkeblaat Klæde eller Kasimir eller hvid Piket; nedliggende Krave, en Rad smaa Uniformsknapper.
6. Halstørklæde af sort Silke.
7. Epauletter. Matten skal bestaa af en glat Guldgalon, paa hvis yderste, stoppede Deel anbringes et Anker med Krone, broderet i Sølv, Kronen vendende indad. — Langs denne Dels Kant ligge tæt til hinanden tre Guldbuljonger, af hvilke den midterste er den tykkeste; de to andre have samme Tykkelse. De nedhængende Guldbuljonger skulle være 7,5 cm. lange. Ved Epaulethalsens indre Kant anbringes en Ankerknap. (Forøvrigt henvises til Tegning eller Model).
8. Sabel (efter Tegning); Sabelens hele Længde kan være fra 86 til 94 cm.
9. Felttegn af Guldbuljonger og mørkeblaa Silke.
10. Gehæng af Guld og mørkeblaa Silke (efter Model).
11. Gehæng af sort Silke, forøvrigt som det foregaaende.
12. Handsker, hvide eller lysegule.
13. Vaabenkjole af mørkeblaat Klæde med sort For; opstaaende Krave, hvorom en Guldgalon af 4,5 cm. Bredde (efter Model); dobbelt Knapperad; Skjøderne fortil med afrundede Hjørner; Ærmeopslagene med 3 blinde Knaphul og Knapper; vertikale Lommeklaffer bagtil med 3 Knapper. Gradbetegnelse i Kravens Hjørner.
14. Uniformsfrakke af mørkeblaat Klæde med sort For; liggende kortskaaren Krave; dobbelte Slag med 2 Rader store Uniformsknapper; i Livet bagtil 2 Knapper. Gradbetegnelse paa Ærmerne omtrent 9 cm. fra neden.
15. Kappe af mørkeblaat Klæde, skaaren i Form af saakaldet Paletot, men saa vid, at den kan bruges over Epauletter; dobbelte Slag og 2 Rader store Uniformsknapper; bred liggende Krave med Klaf, der kan knappes med to smaa Uni-

8 Marts. formsknapper, naar Kraven er opslaaet; i Ryggen to Stropper for Kappens Sammentrækning bagtil, den ene med to store Uniformsknapper, den anden med tilsvarende Knaphuller; mørkeblaat eller sort For eller Pelsværk; Gradbetegnelse paa Ærmerne omtrent 9 cm. fra neden.

16. Hue af mørkeblaat Klæde (efter Model); omkring Hovedbaandet en Guldgalon af 4,5 cm. Bredde (efter Model); fortil paa Hovedbaandet er broderet i Guld et Anker med Krone omgivet af en ovenstil aaben Egekrands (efter Model). En liden Uniformsknap paa hver Side til deri at fæste en Hagerem af Guldtresse.

17. Gradbetegnelse:

a. Paa Epauletterne og Vaabenkjolen:
For Kontreadmiral — en Solvstjerne.
" Viceadmiral — to Do.
" Admiral — tre Do.

b. Paa Uniformsfrakke og Kappe:
Rundt begge Ærmerne en Guldgalon af 4.5 cm. Bredde og dannende et Øie opover Ærmet paa dets Overkant; derhos
for Kontreadmiral — en broderet Solvstjerne indeni Øiet;
for Viceadmiral — en broderet Solvstjerne paa hver Side af Øiet og
for Admiral — en broderet Solvstjerne indeni Øiet og en paa hver Side.
Anmærkning. Alle Uniformsknapper efter Tegning.

C. For Marinens øvrige Officerer af den aktive Etat, for Lægeetaten, Direktøren og Verksmesteren ved de mekaniske Verksteder, Skibsbygningsinspektøren, Skibsbygmesteren og Arsenalforvalteren.

1. Hat, trekantet, af sort Filt, høire Side 13 à 16, venstre 15 à 18 cm. høi, foran og bag 12 à 14 cm. lang; kantet rundt omkring med 4,5 cm. brede, vatrede sorte Silkebaand; Krampe af 3 cm. bred Guldgalon, fæstet forneden med en Uniformsknap af Mellemsort; under Krampen Nationalkokarden, samt paa hver Side af Krampen et Tverbaand af samme Sort som det om Kanten; Dusker af Guldbuljonger af samme Sort som paa Epauletterne.

2. Kjole af mørkeblaat Klæde med sort eller mørkeblaat For; liggende kortskaaren Krave, 2 Rader store Uniformsknapper; i Livet bagtil 2 Knapper. Epauletstropper af 1,4 cm. bred Guldgalon (efter Tegning). For Lægeetaten Krave af sort Fløiel. For Direktøren og Verksmesteren ved de mekaniske Verksteder, Skibsbygningsinspektøren og Skibsbygmesteren Krave og Opslag af sort Fløiel. Gradbetegnelse paa Ærmerne omtrent 9 cm. fra neden.

3. Benklæder af mørkeblaat Klæde med Guldgalon af 3 cm. Bredde (Model) langs Ydersømmen. Bæres ikke af Sekondløitnanter. 8 Marts.
4. Benklæder af mørkeblaat Klæde eller Kasimir, af hvidt Kasimir eller Lærred.
5. Vest af mørkeblaat Klæde eller Kasimir eller af hvid Piket; nedliggende Krave; en Rad smaa Uniformsknapper.
6. Halstørklæde af sort Silke.
7. Epauletter. Matten skal være en glat Guldgalon og for alle Grader 17 à 18 cm. lang. Paa dens yderste, stoppede Del anbringes et Anker med Krone af Sølv, Kronen vendt indad, derhos for Arsenalforvalteren en Bombe af Sølv over Kronen. Langs denne Dels Kant ligge tæt til hinanden tre Guldbuljonger, af hvilke den midterste er den tykkeste; de to andre have samme Tykkelse. Af disse Guldbuljonger er der to forskjellige Modeller: en for Kommandører, Kommandørkapteiner, Overlægen, Værksteds-Direktøren og Skibsbygnings-Inspektøren; og en for Kapteiner, Løitnanter, de øvrige Læger, Værksmesteren, Skibsbygmesteren og Arsenalforvalteren. Af de nedhængende Guldbuljonger, der for alle Grader skulle være omtrent 8 cm. lange, er der tre forskjellige Tykkelser, en for Kommandører (den tykkeste); en Mellemsort for Kommandørkapteinen, Overlægen, Værksteds-Direktøren og Skibsbygnings-Inspektøren; og den tyndeste Buljong for Kapteiner, Løitnanter, de øvrige Læger, Værksmesteren, Skibsbygmesteren og Arsenalforvalteren. Ved Epaulethalsens indre Kant anbringes en Ankerknap. (Forøvrigt henvises til Tegning eller Model.)
8. Sabel (efter Tegning); den hele Længde 86 à 94 cm.
9. Gehæng af Guld og mørkeblaa Silke (efter Model). Bæres ikke af Sekondløitnanter.
10. Felttegn af Guldbuljonger og mørkeblaa Silke.
11. Gehæng af sort Silke, forøvrigt som Paradegehænget.
12. Handsker, hvide eller lysegule.
13. Uniformsfrakke af mørkeblaat Klæde med sort For, liggende kortskaaren Krave, dobbelte Slag med 2 Rader store Uniformsknapper; i Livet bagtil 2 Knapper. For Lægeetaten Krave af sort Fløiel. For Værkstedsdirektøren, Værksmesteren, Skibsbygningsinspektøren og Skibsbygmesteren Krave og Ærmeopslag af sort Fløiel. Gradbetegnelse paa Ærmerne omtrent 9 cm. fra neden.
14. Kappe som under Lit. B. bestemt.
15. Hue (Model) af mørkeblaat Klæde; omkring Hovedbaandet et bredt, sort, riflet Silkebaand; fortil paa dette er broderet i Guld et Anker med Krone omgivet af en oventil aaben Egekrands (Model). En liden Uniformsknap paa hver Side til deri at fæste en Hagerem af Guldtresse. For Lægeetaten skal

8 Marts. Baandet være af sort Fløiel og oventil kantet med en rød Pasfepoil.

16. Gradbetegnelse paa Kjole, Uniformsfrakke og Kappe.

For Sekondløitnant. En Guldgalon af 1 cm. Bredde, dannende et Øie opover paa Ærmets Overkant (Model).

" Premierløitnant. En Guldgalon som for Sekondløitnant anført og derhos en anden Guldgalon af 1 cm. Bredde anbragt nedenfor samme.

" Kaptein. To Guldgaloner som for Premierløitnant anført og derhos en tredie Guldgalon af 1 cm. Bredde anbragt nedenfor dem.

" Kommandørkaptein af 2den Klasse. En Guldgalon som for Sekondløitnant anført og derhos en anden Guldgalon af 2 cm. Bredde anbragt nedenfor samme.

" Kommandørkaptein af 1ste Klasse. To Guldgaloner som for Premierløitnant anført og derhos en tredie Guldgalon af 2 cm. Bredde anbragt nedenfor dem.

" Kommandør. Tre Guldgaloner som for Kaptein anført og derhos en fjerde Guldgalon af 2 cm. Bredde anbragt nedenfor dem.

" Underlæger og Marinelæger af 2den Klasse. Som for Premierløitnanter, men Øiet paa den øverste Galon bortfalder, og en rød Pasfepoil anbringes langs Galonens Overkant (Model).

" Korpslæger og Marinelæger af 1ste Klasse. Som for Kapteiner, men Øiet paa den øverste Galon bortfalder, og en rød Pasfepoil anbringes langs Galonens Overkant.

" Overlægen. Som for Kommandørkapteiner af 2den Klasse, men Øiet paa den øverste Galon bortfalder, og en rød Pasfepoil anbringes langs Galonens Overkant.

" Direktøren for de mekaniske Verksteder og Skibsbygningsinspektøren. Som for Kommandørkapteiner af 2den Klasse, men Øiet paa den øverste Galon bortfalder.

" Skibsbygmesteren og Verksmesteren. Som for Premierløitnanter, men Øiet paa den øverste Galon bortfalder.

" Arsenalforvalteren. Som for Sekondløitnanter, men Øiet paa Galonen bortfalder.

Anmærkning. Alle Uniformsknapper efter Tegning.
Afstanden mellem Galonerne skal være 0,6 cm.

D. For Officerer i Reservestaten.

Samme Uniformsgjenstande, som under C. for Marinens Sekondløitnanter foreskrevet med efternævnte Afvigelser:

1. Hat. Den forreste Halvbredde af Krampen skal dannes af en 3 cm. bred Galon af Sølv.
2. Hue. Ankeret med Kronen over paa Hovedbaandet skal være broderet i Sølv.
3. Tjenestegraden betegnes paa samme Maade som under C.

foreskrevet, kun med den Forskjel, at Galonerne istedetfor at 8 Marts.
være helt af Guld skal være til den halve Bredde af Guld og til den halve Bredde af Sølv, og anbragt saaledes, at sidstnævnte Kant vender udad paa Diet.

4. Reserveofficerer ere ikke pligtige at anlægge de under C. 2, 7 og 14 angivne Uniformsgjenstande.

E. Tilladte Uniformsgjenstande for alle foran nævnte.

1. Yderfrakke eller Pijæk, mørkeblaa, af Klæde eller andet tykt Tøi; liggende Krave, dobbelt Rad store Uniformsknapper; Gradbetegnelse paa Ærmerne omtrent 9 cm. fra neden.
2. Sørøie, mørkeblaa, af Klæde eller andet Tøi. Knapper og Gradbetegnelse som paa Yderfrakken.
3. Rundtrøie, mørkeblaa, af Klæde eller andet Tøi; kortskaaren, liggende Krave; 2 Rader Uniformsknapper; Gradbetegnelse som paa Yderfrakken.
4. Sort Vorbugstræk paa Huen.
5. Hvidt Overtræk paa Huen.
6. Regnfrak, Regnhat, Søstøvler og andre Regnklæder.

F. For Skibssekretærer og Proviantsforvaltere, Styrmænd og Proviantsskrivere, som ønske at anlægge Uniform.

For Skibssekretærer og Proviantsforvaltere.

1. Trekantet Hat, som for civile Embedsmænd reglementeret.
2. Kjole af mørkeblaat Klæde med dobbelt Knapning og Officersknapper, nedliggende Krave, paa hvis forreste Del er anbragt en 13 à 16 cm. lang, dobbelt Guldtresse (efter Model).
3. Benklæder af blaat eller hvidt Tøi.
4. Vest af blaat Klæde eller hvid Piket, med Ankerknapper.
5. Halstørklæde af sort Silke.
6. Kaarde som for civile Embedsmænd og med civilt Felttegn.
7. Handsker, hvide eller lysegule.
8. Hue som for Officererne af den aktive Etat bestemt.
9. Uniformsfrakke af mørkeblaat Klæde, med dobbelt Knapning og Officersknapper; nedliggende Krave med Distinktioner som paa Kjolen.
10. Kappe med nedliggende Krave og Ankerknapper.
11. Pijæk, Sørøie og Rundtrøie som for Officerer, men uden Gradbetegnelse. Paa Rundtrøien Distinktioner som paa Kjolen.

For Styrmænd og Proviantsskrivere.

1. Kjole, Frakke eller Trøie, af mørkeblaat Klæde, med dobbelt Knapning, nedliggende Krave og Ankerknapper.
2. Benklæder af blaat eller hvidt Tøi.
3. Vest af blaat Klæde eller hvidt Tøi, med Ankerknapper.
4. Halstørklæde af sort Silke.
5. Hue af blaat Klæde, med Nationalkokarden.

Tillades ogsaa at bære:

8 Marts. Pijæk eller Søtrøie med Ankerknapper.

G. Civile Læger, der tjenstgjøre paa Krigsfartøierne som Skibslæger eller Underskibslæger, kunne anlægge Uniform som for Marinelæger af 2den Klasse bestemt.

II. Benyttelse af Uniformsgjenstandene.

A. Til Paradeuniform hører:
Hat.
Kjole.
Epauletter.
Vest, hvid.
Halstørklæde.
Benklæder. For Admiraler blaa med Guldgaloner, for øvrige Officerer blaa med Guldgaloner, eller hvide.
Sabel med Felttegn — for de i Litra F nævnte Funktionærer.
Kaarde med civilt Felttegn.
Gehæng af Guld og mørkeblaa Silke.
Handsker.
Paradeuniform benyttes:
Ved Foretræde hos H. M. Kongen eller andre Kongelige Personer.
Ved Besøg paa Fartøi, Orlogsværft eller i Garnison af H. M. Kongen eller andre Kongelige Personer.
Ved Inspektion af Marinens Høistbefalende.
Ved alle officielle Anledninger, naar der tilsiges „I Galla".
Ved Indbydelse til det Kongelige Hof, ved Bryllup, Barnedaab og Begravelse, for det Tilfælde at Uniform benyttes.

B. Til Liden Paradeuniform hører:

a. For Admiralspersoner:
Hat, Vaabenkjole og Benklæder med Guldgaloner eller
Hue, Vaabenkjole og blaa Benklæder med eller uden Guldgaloner eller hvide Benklæder.
Vest, blaa eller hvid.
Halstørklæde.
Sabel med Felttegn.
Gehæng af sort Silke.
Handsker.

b. For Marinens øvrige Officerer af den aktive Etat, for Lægeetaten, Direktøren og Verksmesteren ved de mekaniske Verksteder, Skibsbygningsinspektøren, Skibsbygmesteren og Arsenalforvalteren:
Hat.
Kjole.
Epauletter.
Vest, blaa eller hvid.
Halstørklæde.

8 Marts.

Benklæder, blaa eller hvide.
Sabel med Felttegn, — for de i Litra F nævnte Funktionærer.
Kaarde med civilt Felttegn.
Gehæng af sort Silke.
Handsker.

c. For Officerer af Reserveetaten, som ikke har anlagt Kjole og Epauletter:

De samme Uniformsgjenstande, som henhøre til Dagliguniform, kun at Hat bæres istedetfor Hue.

Udenfor Tjenesten kan Liden Paradeuniform bæres uden Sabel og med Hue istedetfor Hat, naar undtages paa somilitære Stationer og Garnisonssteder, hvor H. M. Kongen er tilstede.

Liden Paradeuniform benyttes:
Ved officielle Visiter i og udenfor Riget.
Ved alle officielle Anledninger, naar der tilsiges „I Uniform".
Ved Inspektion, naar denne foretages af nogen anden end Marinens Høistbefalende.
I Retssessioner af Rettens Medlemmer, medmindre Parade- eller Dagliguniform for Tilfældet er befalet.

C. Til Dagliguniform hører:
Hue.
Frakke.
Vest, blaa eller hvid.
Halstørklæde.
Benklæder, blaa eller hvide.
Sabel med Felttegn.
Gehæng af sort Silke.
Handsker.

Udenfor Tjenesten og med vedkommende Befalhavendes Tilladelse under Tjenstgjøring, kan Dagliguniform bæres uden Sabel og Gehæng, ligesom Yderfrakke, Sotroie eller Rundtroie kan bæres istedetfor Frakke, undtagen paa somilitære Stationer og Garnisonssteder, hvor H. M. Kongen er tilstede. Vagthavende Officer paa Fartøi til Ankers i Havn eller paa Red, hvor Kommunikation med Land er tilladt, eller hvor andre Orlogsskibe ere nærværende, skal dog altid bære Frakke i den Tid af Døgnet, da Flaget i Henhold til Rutinen er heist.

Dagliguniform benyttes:
Ved alle de i Tjenestereglementet paabudte Meldinger, samt ved al militær Tjenstgjøring, som ei foran er nævnt, naar ikke anden Uniform for Tilfældet er befalet.

D. Almindelige Bestemmelser.

1. Kjolen, Vaabenkjolen og Frakken bæres med mindst de 3

8 Marts.

nederste Knapper tilknappede. Udenfor Tjeneſten kan dog Vaabenkjolen og Kjolen bæres uknappede til liden Paradeuniform, ligesom ogsaa Frakken kan bæres uknappet til Dagliguniform, naar Sabel ikke bæres.

2. Gehænget bæres til Paradeuniform udenpaa Kjolen, til Liden Paradeuniform under Vaabenkjolen og Kjolen, og til Dagliguniform udenpaa Frakken.
3. Over Halstørklædet skal altid hvid Krave være synlig.
4. Officerer, der ere tilstede ved Inspektion eller Mønstring, uden der at have nogen tjenstlig Funktion, skulle være iførte samme Uniform som de ved Inspektionen eller Mønstringen tjenstgjørende Officerer.
5. Under Reise og Ophold udenfor de forenede Riger i private eller andre Marinen uvedkommende Anliggender maa militær Uniform eller nogen enkelt til denne hørende Gjenstand ikke bæres uden i Henhold til Befaling eller til særskilt, paa indgivet underdanigst Andragende erholdt Tilladelse.
6. Reserveofficerer, som ikke ere indkaldte til Tjeneste, kunne her i Landet bære Uniform, men ikke enkelte Dele af samme sammen med civile Klæder. Derimod have de ikke Tilladelse til at bære Uniform udenfor Riget.

Anhang.

Alterbog

for den norske Kirke,

indført som gjældende fra 1ste December 1889 ved Kgl. Anordning af 14de Februar s. A.[1]) (indtaget foran Side 19).

Første Afdeling.

Om Gudstjenesten.

I.

Høimesse-Gudstjenesten.

A. Den fuldstændigere Form.

Naar Høimesse-Gudstjeneste skal holdes, ringes der først tre Gange med Kirkens Klokker, sidste Gang ved Tjenestens Begyndelse. Paa de store Høitidsdage kimes der mellem første og anden, og anden og tredie Ringning; Aftenen i Forveien ringes og kimes der en Time.

Naar der er ringet sammen, gaar Præsten for Alteret, medens der paa Orgelet (hvor saadant haves) spilles et kort Præludium. Derefter begynder Gudstjenesten med følgende:

1. Indgangsbøn, som læses af Klokkeren (Kirkesangeren) i Kordøren, medens Præsten knæler paa Bedeskammelen ved Alteret:

Herre! Jeg er kommen ind i dette Dit hellige Hus for at høre, hvad Du, Gud Fader, min Skaber, Du Herre Jesus, min Frelser, Du værdige Helligaand, i Liv og Død min Trøstermand, vil tale til mig. Herre! Oplad nu saaledes ved Din Helligaand for Jesu Kristi Skyld mit Hjerte, at jeg af Dit Ord kan lære at sørge over mine Synder, at tro i Liv og Død paa Jesus og forbedre mig hver Dag i et helligt Liv og Levnet. Det høre og bønhøre Du ved Jesus Kristus! Amen.

2. Kort Indgangssalme, hvis Indhold, særlig paa de større Høitider, bestemmes af Kirkeaarets Tider. For Exempel paa Julefestdagene: „Fra Himlen høit jeg kommer her" (de 5 første Vers), eller: „Et Barn er født i Bethlehem". Paa Paaskefestdagene: „Kristi stod op af døde", eller

[1]) Vedk. Regjeringsforedrag er indtaget i Deptstid. for 1889 No. 35—46 og 49—52. Jfr. Cirk. 21 Oktbr. 1889.

de 2 første Vers af: „Som den gyldne Sol frembryder". Paa Pintsefesdagene: „Aand over Aander, kom ned fra det høie".

Paa sædvanlige Søndage kan Salmen enten vælges efter Kirkeaaret eller være en almindelig Bedesalme.

3 a. Syndsbekjendelse. Presten vender sig mod Menigheden og siger:

Lader os bøie os for Gud og bekjende vore Synder!

Derefter knæler han paa Bedeskammelen og siger:

Enten:

Jeg arme, syndige Menneske bekjender for Dig, hellige, almægtige Gud, min Skaber og Gjenløser, at jeg ikke alene har syndet mod dig i Tanker, Ord og Gjerninger, men ogsaa er undfangen og født i Synd, saa at jeg for Dig, retfærdige Gud, er ganske og aldeles straffskyldig og fordømmelig. Derfor henflyr jeg til Din store Barmhjertighed og beder for Jesu Kristi Skyld: Gud, vær mig Synder naadig!

Eller:

Hellige Gud, himmelske Fader! Se i Naade til mig arme, syndige Menneske, som har krænket Dig med Tanker, Ord og Gjerninger og kjender den onde Lyst i mit Hjerte. For Jesu Kristi Skyld, hav Langmodighed med mig og forlad mig alle mine Synder og giv mig at frygte og elske Dig alene! Herre, miskunde Dig over mig! Amen.

3 b. Kyrie. Menigheden synger Litaniets 1ste eller 2det Vers. Enten: „Kyrie eleison, Gud Fader, miskunde Dig! Kriste eleison, Kriste miskunde Dig! Kyrie eleison, Herre Helligaand, miskunde Dig!" Eller: „Herre Gud Fader i Himmelen, miskunde Dig over os! Herre Jesus, Verdens Frelsere, miskunde Dig over os! Herre Gud Helligaand, sand Trøstermand, miskunde Dig over os!" (Hver Menighed synger Litaniets Vers efter sin Salmebog).

4. Gloria. Presten reiser sig og synger*) vendt mod Alteret:

Ære være Gud i det høieste!

Menigheden fortsætter:

Og Fred paa Jorden, i Menneskene en Velbehagelighed!

Paa de tre store Høitider synger Menigheden derefter Salmen: „Alene est Gud i Himmerig".

I Fastetiden kan Gloria bortfalde.

5. Kollekt. Presten vender sig mod Menigheden og synger:

Herren være med eder!

Menigheden svarer:

Og med din Aand!

Presten: Lader os alle bede!

Derefter vender han sig mod Alteret og synger Dagens Kollekt**).

Menigheden: Amen.

6. Epistel. Presten vender sig mod Menigheden og siger: Denne

*) Anmerkning. Dersom Presten enten ikke eller kun maadelig kan synge, bør han paa dette og de øvrige tilsvarende Steder i Gudstjenesten heller simpelthen fremsige Ordene.

**) Anmerkning. Falder Hellig tre Kongers Dag paa en Søndag, benyttes forstnævnte Dags Kollekt og Texter.

hellige Epistel (Lektie) skriver o. s. v., hvorefter Aarets Epistel (Lektie) for Dagen læses.

Ved Epistelens Læsning reiser Menigheden sig.

7. Kort Salme eller Salmevers, der svarer til Epistelen, eller er af lovprisende Indhold f. Ex.: „Nu lover Herrens Navn", eller: „Gladelig vil vi Halleluja kvæde".

8. Evangelium. Presten vender sig mod Menigheden og siger: Dette hellige Evangelium skriver o. s. v., hvorefter han læser Dagens gamle Evangelium.

Ved Evangeliets Læsning reiser Menigheden sig og forbliver staaende, indtil Trosbekjendelsen er fremsagt.

Menigheden synger, efter at Evangeliet læst:

Pris og Ære være Dig, Herre! Eller: Gud være lovet for sit glade Budskab!

I de Aar, da der prædikes over de gamle Texter, kan Læsningen af Evangeliet fra Alteret og Menighedens Svar (altsaa hele Nr. 8) bortfalde.

9. Trosbekjendelse. Presten siger:

Lader os bekjende vor hellige Tro!

Derefter vender han sig mod Alteret og fremsiger den apostoliske Trosbekjendelse:*)

Jeg tror paa Gud Fader, Almægtigste, Himmelens og Jordens Skaber.

Jeg tror paa Jesus Kristus, Guds enbaarne Søn, vor Herre, som blev undfangen af den Helligaand, født af Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begraven, nedfor til Helvede, opstod tredie Dag fra de døde, opfor til Himmels, sidder hos Guds, den almægtige Faders, høire Haand, hvorfra han skal igjenkomme for at dømme levende og døde.

Jeg tror paa den Helligaand, en hellig almindelig Kirke, de helliges Samfund, Syndernes Forladelse, Kjødets Opstandelse og det evige Liv.

Menigheden synger: Amen.

Præst og Menighed kan ogsaa tilsammen lydelig fremsige Trosbekjendelsen.

10. Høimessesalme.

11 a. Prædiken. Presten gaar paa Prædikestolen og indleder Prædikenen med Bøn uden Fadervor.

Paa de tre store Høitider og paa Kristi Himmelfartsdag synges, førend Texten oplæses, et til Høitiden passende Salmevers, saasom i Julen: „Et lidet Barn saa lystelig", eller: „Os er idag en Frelser født"; i Paasken: „Han er opstanden, store Bud"; i Pintsen: „O Lue fra Guds Kjærlighed"; paa Kristi Himmelfartsdag: „Det er fuldbragt, den faldne Jord".

Derefter læses Dagens Text, og der prædikes over denne. Prædikenen slutter med det lille Gloria:

Ære være Faderen og Sønnen og den Helligaand, som var og er og bliver een sand Gud fra Evighed og til Evighed! Amen.

---

*) Anmerkning. Foruden den her anførte Form er det ogsaa tilladt at bruge en anden af de i de autoriserede Læreboger indeholdte Redaktioner, eller den ældre Alterbogs Redaktion (jfr. Kgl. Resolution af 25de Oktober 1870 Post 2).

11 b. Den almindelige Kirkebøn sker derefter paa en af følgende Maader.

Enten:

Evige, barmhjertige Gud, vi bede Dig i vor Herres Jesu Navn:

Se naadig til Din kristne Kirke, bevar den og hellige den i Din Sandhed. Lad Dit Ord forkyndes purt og rent og Dine Sakramenter rettelig forvaltes. Giv Din Kirke retskafne Tjenere, som baade lære vel og leve vel. Uddriv Arbeidere i Din Høst og oplad Troens Dør for alle Hedninger og for Israels Folk. Tænk i Barmhjertighed paa Din Kirkes Fiender og giv dem Omvendelse til Livet.

Hold Din skjermende Haand over vort Folk og Fædreland og vore Landsmænd i det fjerne og paa Havet. Lad det gode lykkes iblandt os og forhindre alle onde Raad og alle ugudelige Idrætter. Bevar og velsign vor Konge, vor Dronning, vor Kronprins og Kronprinsesse og det hele kongelige Hus, [det nu forsamlede Storthing]*), Kongens Raad og al vor Øvrighed. Giv dem Visdoms og Herrens Frygts Aand til sit høie Kald, at vi maa leve et roligt og stille Liv i al Gudfrygtighed og Ærbarhed!

Vær, o Gud, efter Din Forjættelse Enkers Forsvar og faderløses Fader. Giv alle syge og sorgfulde Lindring og Trøst, kom naadig de anfægtede til Hjælp og dem, som ere i Dødsens Nød. Vær deres Styrke, som lide Trængsel for Jesu Navns Skyld! Giv et fredsommeligt og lykkeligt Samliv, godt og tjenligt Veir, retsindige og kristelige Raad til al vor Gjerning!

Særlig befale vi denne Din dyrekjøbte Menighed til Din Varetægt. Hold Forargelser borte fra os og foren os i Din hellige Kjærlighed. Lad de smaa, som døbes i dit Navn, opvoxe i Din Frygt. [Giv de unge, som skulle bekræftes i sin Daabspagt, Hjerter til at forsage og tro]**). Giv dine Nadverdgjæster Fred og evigt Liv ved Dit Bord!

Forbarm dig, o Gud, over alle Mennesker efter Din store Kjærlighed i Kristus Jesus, vor Herre. Og naar vor Time kommer, forund os salig at bortdø fra denne Verden og paa den yderste Dag at opstaa til Din Herlighed! Amen.

Eller:

Evige, almægtige Gud! Vi takke Dig og prise Dit hellige Navn, thi Du er god, og din Miskundhed varer evindelig. Du har skabt os og opholder os, Du har forløst os og helliggjør os, Du giver vort Legeme Brød og Sjælen Frelse og Saligheds, Du borttager vore Synders Byrde og trøster os i al vor Sorg og

*) Anmerkning. Ordene: „det nu forsamlede Storthing" medtages i den Tid, Storthinget er samlet.

**) Anmerkning. De i denne Parenthes indeholdte Ord medtages i den Tid, da der inden Menigheden foregaar Konfirmand-Forberedelse.

giver langt overflødigere, end hvad vi bede eller forstaa. Dig være Ære i Menigheden i Evighed!

O Herre Gud, vi ere ringere end al den Miskundhed og Trofasthed, Du har bevist imod os. Vi have syndet imod Dig og været ulydige mod Dine Bud og ikke æret Dit Navn i Verden. Men vi bede Dig for Jesu Kristi, vor eneste Midlers Skyld, at Du vil forlade os alle vore Synder og rense os fra al Uretfærdighed og give os Din Helligaand, at vi kunne vandre for Dit Ansigt i Helligheed og Retfærdighed alle vort Livs Dage!

Se, o Gud, i Naade til Din kristne Kirke, gjør den enig og stærk, opvæk dens sovende, for dens adspredte tilbage, samle ind til den Hedningernes Fylde og Israels Rest. Ophold med Din almægtige Haand al Øvrighed paa Jorden og sæt den til en Velsignelse for Folkene. Tag i Din naadige Varetægt vort kjære Fædreland og vore Landsmænd allevegne, vor Konge, vor Dronning, vor Kronprins og Kronprinsesse og det hele kongelige Hus, [det nu forsamlede Storthing]*), Kongens Raad og alle, som har Myndighed fra Dig iblandt os. Velsign den hellige Ægtestand, giv en kristelig Børnetugt, regjer vore Skoler med Din Aand**). Lad Din Velsignelse rigelig komme over Markens Grøde, over al ærlig Næring, over al ædel Aandens Idræt. Mæt alle fattige og hungrige med dagligt Brød og glæd alle glade Givere. Trøst og hjælp alle Enker og faderløse, alle syge og sorgfulde, alle, som stride med Dødsens Nød. Miskunde Dig, Herre, over alle Mennesker!

Vi love og prise Dit hellige Navn og takke Dig for alle Dine Tjenere, som i Din Tro og Din Frygt have forladt dette Liv og nu nyde Himmerigets Glæde, og vi bede Dig ydmygelig, at Du vil forunde os med dem at leve i Herren og dø i Herren, at vi og med dem kunne naa til Livets Opstandelse! Amen.***)

Derefter følger Bøn for syge af Menigheden, for hvem Kirkens Forbøn er begjæret, og Bøn for dem, for hvem der lyses til Ægteskab****), indledet omtrent saaledes: „I vore Bønner ville vi fremdeles indeslutte disse, for hvem der lyses til Ægteskab, nemlig (tredie, anden, første) Gang for o. s. v., hvorefter Forbønnen for dem følger.

Endelig samles den hele Kirkebøn i Fadervor:

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor

*) Anmerkning. [ ] Saalænge Storthinget er samlet.

**) Anmerkning. Under Konfirmand-Forberedelsen kan her indtages Bønnen for Konfirmanderne Side 14: „Giv de unge, som skulle bekræftes i sin Daabspagt, Hjerter til at forsage og tro".

***) Anmerkning. I Stedet for Kirkebønnen kan paa Fastesøndagene og paa Langfredag bruges Litaniet. Se herom nærmere Forskrift i Anhanget om Litaniet.

****) Anmerkning. Paa de tre store Høitider sker Lysning alene paa anden Dag.

Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed. Amen.

Det er derefter Stedet for mulige Kundgjørelser af rent kirkelig Art (f. Ex.: Underretning om foreſtaaende Konfirmation, Anbefaling af Gaver til Miſſionen, til fattige eller til andre velgjørende Diemed), hvorpaa den hele Handling fra Prædikeſtolen ſlutter med det apoſtoliſke Ønſke:

Vor Herres Jeſu Kriſti Naade og Guds Kjærlighed og den Helligaands Samfund være med eder alle! Amen.

12. Salme efter Prædikenen.

Derefter følger Barnedaab, hvor ikke denne Handling er eller efter Andragende fra Menigheden med vedkommende Biſkops Samtykke bliver henlagt til en anden Tid. Daabshandlingen indledes og ſluttes med paſſende Salmevers.

Derpaa ſker Ungdommens Katekiſation, hvor ſaadan finder Sted. Denne indledes og ſluttes med paſſende Salmevers.

13. Salmevers før Nadverden, hvorunder Præſten gaar for Alteret.

Eller — hvor Menigheden ønſker det — den oldkirkelige Lovprisning før Nadverden (Præfation) i følgende Form:

Præſten vender ſig mod Meningheden og ſynger:

Herren være med eder!

Menigheden reiſer ſig og ſvarer:

Og med din Aand!

Præſten: Opløfter eders Hjerter til Herren!

Menigheden: Vi opløfte vore Hjerter til Herren.

Præſten: Lader os takke Herren, vor Gud!

Menigheden: Det er værdigt og ret.

Præſten vender ſig derefter mod Alteret og ſynger:

I Sandhed, værdigt og ret er det, at vi altid og allevegne priſe Dig, hellige Herre, almægtige Fader, evige Gud, ved Jeſus Kriſtus, vor Herre, ved hvem Englene lovſynge Din Majeſtæt og de hellige Serafer med ſamſtemmig Jubel priſe Dit Navn. Med dem ville ogſaa vi forene vore Røſter og tilbedende ſige:

Menigheden fortſætter:

Hellig, hellig, hellig er den Herre Zebaoth; al Jorden er fuld af hans Ære.

Hoſianna i det høieſte!

Velſignet være den, ſom kommer i Herrens Navn!

Hoſianna i det høieſte!

14. Nadverdformaning. Præſten vender ſig mod Menigheden og ſiger:

Kjæreſte Kriſti Venner! For at I ret og værdig kunne modtage det høiværdige Sakramente, bør I lægge eder vel paa Sinde, hvad det er, I her ſkulle tro og gjøre. Af diſſe Kriſti Ord: „Dette er Mit Legeme, ſom gives for eder“, „Dette er Mit Blod, ſom udgydes for eder til Syndernes Forladelſe“, ſkulle I tro, at Jeſus Kriſtus er ſelv tilſtede med ſit Legeme og Blod i Sakramentet, ſom Ordet lyder. Dernæſt ſkulle I ogſaa tro af Kriſti Ord: „Til Syndernes Forladelſe“, at Jeſus Kriſtus ſkjænker

eder Sit Legeme og Blod til Stadfæstelse paa alle eders Synders Forladelse. Endelig skulle I ogsaa gjøre efter Kristi Befaling, der Han saa byder eder sigende: „Tager dette hen og æder det", „Drikker alle deraf" og „Dette gjører til Min Ihukommelse". Naar I saa tro disse Kristi Ord og gjøre efter denne Hans Befaling, da ere I ret prøvede og kunne værdig æde Kristi Legeme og drikke Hans Blod til eders Synders Forladelse. Saa skulle I ogsaa tilsammen takke den almægtige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader, for saa stor en Gave og elske hverandre af et rent Hjerte og med hele den hellige Kirke have Trøst og Glæde i den Herre Kristus. Dertil give eder Gud Fader sin Naade ved den samme Jesus Kristus, vor Herre! Amen.

Derefter siger Presten:

Lader os alle bede!

Nadverdgjæsterne knæle, forsaavidt de saa Rum paa Knæfaldet. De øvrige Nadverdgjæster og Menigheden reiser sig og forblive staaende, medens Fadervor og Indstiftelsesordene synges.

15. Fadervor. Presten vender sig mod Alteret og synger:

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed.

Menigheden: Amen.

16. Indstiftelsesordene. Presten synger:

Vor Herre Jesus Kristus, i den Nat, da Han blev forraadt, tog Han Brødet*), takkede og brød det, gav Sine Disciple og sagde: Tager dette hen og æder det! Dette er Mit Legeme, som gives for eder. Dette gjører til Min Ihukommelse!

Ligesaa tog Han og Kalken**) efter Aftensmaaltidet, takkede, gav dem og sagde: Drikker alle deraf! Denne er det nye Testamentes Kalk i Mit Blod, som udgydes for eder til Syndernes Forladelse. Dette gjører, saa ofte som I det drikke, til Min Ihukommelse!

17. Uddelingen. Presten uddeler Brødet til Nadverdgjæsterne, begyndende fra høire, idet han siger til hver især:

Dette er Jesu sande Legeme.

Derefter rækker han Kalken paa samme Maade, sigende til hver især:

Dette er Jesu sande Blod.

Under Uddelingen synger Menigheden Salmen: „O Guds Lam uskyldig" eller en anden Nadverdsalme.

Efter Uddelingen henvender Presten til Nadverdgjæsterne (for hvert Knæfald) dette Ønske:

*) Anmerkning. Her iagttages, at Presten, naar han nævner de Ord: „tog han Brødet", tager Disken med Brødet og holder den i Haanden, indtil første Del af Indstiftelsesordene er sunget.

**) Herfra holder Presten sin Haand paa Kalken, indtil Indstiftelsesordene slutte.

Den korsfæstede og opstandne Kristus Jesus, som nu har skjænket eder Sit hellige Legeme og Blod, hvormed Han har gjort Fyldest for alle eders Synder, Han styrke og opholde eder derved i en sand Tro til det evige Liv! Fred være med eder! Amen.

18. Takkesalme for Nadverden.

19. Takkekollekt for Nadverden. Presten vender sig mod Menigheden og synger:

Lader os takke og bede!

Derefter vender han sig mod Alteret og synger:

Vi takke dig, Herre, almægtige, evige Gud, at Du har vederkvæget os med disse Dine salige Gaver. Nu bede vi Din Barmhjertighed, at Du ved samme Dine Gaver vil styrke vor Tro paa Dig og gjøre Kjærligheden brændende mellem os selv indbyrdes, for Din Søns, Jesu Kristi, vor Herres, Skyld!

Menigheden: Amen.

20. Herrens Velsignelse. Presten vender sig mod Menigheden og synger:

Herren være med eder!

Menigheden: Og med din Aand!

Presten: Herren velsigne dig og bevare dig! Herren lade Sit Ansigt lyse over dig og være dig naadig! Herren løfte sit Aasyn paa dig og give dig Fred!

Menigheden, som staaende modtager Velsignelsen:

Amen.

21. Slutningssalme.

22. Udgangsbøn, som læses af Klokkeren (Kirkesangeren) i Kordøren, medens Presten knæler paa Bedeskammelen:

Herre! Jeg takker Dig af mit ganske Hjerte, at Du nu har lært mig, hvad Du vil, at jeg skal gjøre. Hjælp mig nu, min Gud, ved Din Helligaand for Jesu Kristi Skyld, at jeg maa bevare Dit Ord i et rent Hjerte, deraf i Troen styrkes, i et helligt Levnet forbedres, og have Trøst deraf i Liv og Død! Amen i Jesu Navn.

Til denne Udgangsbøn kan, hvor Menigheden ønsker det, føies Fadervor. I saa Fald slutter Udgangsbønnen med „Amen", og Fadervor med „Amen i Jesu Navn".

Naar der ikke er Kommunion, bortfalder foranstaaende Numere 13 til og med 18; No. 19 flg. slutter sig da umiddelbart til No. 12, kun at der i Stedet for Nadverdkollekten bruges følgende

Kollekt for Ordet:

O Herre Gud, himmelske Fader! Vi takke Dig for denne Din faderlige Velgjerning, at Du af Din store Naade og Barmhjertighed har givet os Dit hellige og salige Ord, ved hvilket Du ogsaa her hos os forsamler Din kristne Kirke. Vi bede Dig ydmygelig: Giv os Din Helligaand, at vi med taknemmelige Hjerter maatte tage det til os og skikke os derefter, og altid voxe og fremmes i den kristelige Tro, Haab og Kjærlighed, og saa endelig

blive salige ved Din elskelige Søn, Jesus Kristus, vor Herre, som med Dig lever og regjerer i Helligaands Enighed, een sand Gud fra Evighed og til Evighed!

Menigheden: Amen.

I Fastetiden og paa Langfredag bruges i Stedet for Kollekten for Ordet følgende

Fastekollekt:

Vi takke Dig, Gud Fader, at Du har givet os Din enbaarne Søn, Jesus Kristus, for at alle de, som tro paa Ham, ikke skulle fortabes, men have det evige Liv. Vi takke Dig, Jesus Kristus, at Du paa Dit hellige Legeme har baaret alle vore Synder og med Dit Blod udslettet alle vore Overtrædelser. Vi takke Dig, Du værdige Helligaand, at Du har givet os i vore Hjerter denne Tro, at vi intet andet vide til Salighed end den korsfæstede Jesus Kristus. Giv os, o Gud, Din Naade, at vi fuldkommelig tro, at alle vore Synder ere os for Jesu Kristi Lidelses og Døds Skyld forladte, og oplys os saaledes med Din gode Helligaand, at vi daglig ved Jesu Døds Kraft afstaa fra nogen Synd, og aldrig slippe Jesus af vore Hjerter, indtil vi se Ham klarlig i det evige Liv! Det bede vi alle i vor Herres Jesu Navn.

Menigheden: Amen.

B. Den kortere Form.

Naar Høimesse-Gudstjeneste skal holdes, ringes der først tre Gange med Kirkens Klokker, sidste Gang ved Tjenestens Begyndelse. Paa de store Høitidsdage kimes der mellem første og anden, og anden og tredie Ringning; Aftenen i Forveien ringes og kimes der en Time.

Naar der er ringet sammen, gaar Presten for Alteret, medens der paa Orgelet (hvor saadant haves) spilles et kort Præludium. Derefter begynder Gudstjenesten med følgende

1. Indgangsbøn, som læses af Klokkeren (Kirkesangeren) i Kordøren, medens Presten knæler paa Bedeskammelen ved Alteret:

Herre! Jeg er kommen ind i dette Dit hellige Hus for at høre, hvad Du, Gud Fader, min Skaber, Du Herre Jesus, min Frelser, Du værdige Helligaand, i Liv og Død min Trøstermand, vil tale til mig. Herre! Oplad nu saaledes ved Din Helligaand for Jesu Kristi Skyld mit Hjerte, at jeg af Dit Ord kan lære at sørge over mine Synder, at tro i Liv og Død paa Jesus og forbedre mig hver Dag i et helligt Liv og Levnet. Det høre og bønhøre Du ved Jesus Kristus! Amen.

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed. Amen.

2. Indgangssalme. Her kan ogsaa bruges to Salmer, særlig en Kyrie-Salme med efterfølgende Lovprisnings-Salme f. Ex.: „Alene ſt Gud i Himmerig".

3. Kollekt: Præſten vender ſig mod Menigheden og ſynger:*)

Herren være med eder!

Menigheden ſvarer:

Og med din Aand!

Præſten: Lader os alle bede!

Derefter vender han ſig mod Alteret og ſynger Dagens Kollekt**).

Menigheden: Amen.

4. Epiſtel. Præſten vender ſig mod Menigheden og ſiger: Denne hellige Epiſtel (Lektie) ſkriver o. ſ. v., hvorefter Aarets Epiſtel (Lektie) for Dagen læſes.

Ved Epiſtelens Læsning reiſer Menigheden ſig.

Paa de tre ſtore Høitider ſynges der efter Epiſtelen en kort Salme. Derpaa vender Præſten ſig mod Menigheden og ſiger: „Dette hellige Evangelium ſkriver" o. ſ. v. Menigheden ſynger: „Gud være lovet for ſit glade Budſkab"!

Derefter læſer Præſten Dagens gamle Evangelium. Ved dettes Læsning reiſer Menigheden ſig.

Menigheden ſynger en Trosbekjendelſes-Salme.

Den ſamme Fremgangsmaade kan — hvor Menigheden ønſker det — ogſaa benyttes paa andre Søn- og Helligdage, dog ſaaledes, at i de Aar, da der prædikes over de gamle Texter, kan — udenfor de ſtore Høitider — Salmen efter Epiſtelen og Læsningen af Evangeliet bortfalde.

5. Høimesſesalme.

6 a. Prædiken. Præſten gaar paa Prædikeſtolen og indleder Prædikenen med Bøn, der ſlutter med Fadervor.

Paa de tre ſtore Høitider og paa Kriſti Himmelfartsdag ſynges, førend Texten oplæſes, et til Høitiden paſſende Salmevers, ſaaſom i Julen: „Et lidet Barn ſaa lyſtelig," eller: „Os er idag en Frelſer fød"; i Paaſken: „Han er opſtanden, ſtore Bud"; i Pintſen: „O Lue fra Guds Kjærlighed"; paa Kriſti Himmelfartsdag: „Det er fuldbragt, den faldne Jord".

Derefter læſes Dagens Text, og der prædikes over denne. Prædikenen ſlutter med det lille Gloria:

Ære være Faderen og Sønnen og den Helligaand, ſom var og er og bliver een ſand Gud fra Evighed og til Evighed! Amen.

6 b. Den almindelige Kirkebøn ſker derefter paa en af følgende Maader.

Enten:

Evige, barmhjertige Gud, vi bede Dig i vor Herres Jeſu Navn:

Se naadig til Din kriſtne Kirke, bevar den og hellige den i Din Sandhed. Lad Dit Ord forkyndes purt og rent og Dine Sakramenter rettelig forvaltes. Giv Din Kirke retſkafne Tjenere, ſom baade lære vel og leve vel. Uddriv Arbeidere i Din Høſt og oplad Troens Dør for alle Hedninger og for Iſraels Folk.

*) Anmerkning. Derſom Præſten enten ikke eller kun maadelig kan ſynge, bør han paa dette og de øvrige tilſvarende Steder i Gudstjeneſten heller ſimpelthen fremſige Ordene.

**) Anmerkning. Falder Hellig tre Kongers Dag paa en Søndag, benyttes førſtnævnte Dags Kollekt og Texter.

Tænk i Barmhjertighed paa Din Kirkes Fiender og giv dem Omvendelse til Livet!

Hold Din skjærmende Haand over vort Folk og Fædreland og vore Landsmænd i det fjerne og paa Havet. Lad det gode lykkes iblandt os og forhindre alle onde Raad og alle ugudelige Idrætter. Bevar og velsign vor Konge, vor Dronning, vor Kronprins og Kronprinsesse og det hele kongelige Hus, [det nu forsamlede Storthing]*), Kongens Raad og al vor Øvrighed. Giv dem Visdoms og Herrens Frygts Aand til sit høie Kald, at vi maa leve et roligt og stille Liv i al Gudfrygtighed og Ærbarhed!

Vær, o Gud, efter din Forjættelse Enkers Forsvar og faderløses Fader. Giv alle syge og sorgfulde Lindring og Trøst, kom naadig de anfægtede til Hjælp og dem, som ere i Dødsens Nød. Vær deres Styrke, som lide Trængsel for Jesu Navns Skyld! Giv et fredsommeligt og lykkeligt Samliv, godt og tjenligt Veir, retsindige og kristelige Raad til al vor Gjerning!

Særlig befale vi denne Din dyrekjøbte Menighed til Din Varetægt. Hold Forargelser borte fra os og foren os i Din hellige Kjærlighed. Lad de smaa, som døbes i Dit Navn, opvoxe i Din Frygt. [Giv de unge, som skulle bekræftes i sin Daabspagt, Hjerter til at forsage og tro]**). Giv Dine Nadverdgjæster Fred og evigt Liv ved Dit Bord!

Forbarm dig, o Gud, over alle Mennesker efter Din store Kjærlighed i Kristus Jesus, vor Herre. Og naar vor Time kommer, forund os salig at bortdø fra denne Verden og paa den yderste Dag at opstaa til Din Herlighed! Amen.

Eller:

Evige, almægtige Gud! Vi takke Dig og prise Dit hellige Navn, thi Du er god, og Din Miskundhed varer evindelig. Du har skabt os og opholder os, Du har forløst os og helliggjør os, Du giver vort Legeme Brød og Sjælen Frelse og Salighed, Du borttager vore Synders Byrde og trøster os i al vor Sorg og giver langt overflødigere, end hvad vi bede eller forstaa. Dig være Ære i Menigheden i Evighed!

O Herre Gud, vi ere ringere end al den Miskundhed og Trofasthed, Du har bevist imod os. Vi have syndet imod Dig og været ulydige mod Dine Bud og ikke æret Dit Navn i Verden. Men vi bede Dig for Jesu Kristi, vor eneste Midlers Skyld, at Du vil forlade os alle vore Synder og rense os fra al Uretfærdighed og give os Din Helligaand, at vi kunne vandre for Dit Ansigt i Helligheden og Retfærdighed alle vort Livs Dage!

Se, o Gud, i Naade til Din kristne Kirke, gjør den enig og

*) Anmerkning. Ordene: „det nu forsamlede Storthing" medtages i den Tid, Storthinget er samlet.

**) Anmerkning. De i denne Parenthes indeholdte Ord medtages i den Tid, da der inden Menigheden foregaar Konfirmand-Forberedelse.

stærk, opvæk dens sovende, for dens adspredte tilbage, samle ind til den Hedningernes Fylde og Israels Rest. Ophold med Din almægtige Haand al Øvrighed paa Jorden og sæt den til en Velsignelse for Folkene. Tag i Din naadige Varetægt vort kjære Fædreland og vore Landsmænd allevegne, vor Konge, vor Dronning, vor Kronprins og Kronprinsesse og det hele kongelige Hus, [det nu forsamlede Storthing]*), Kongens Raad og alle, som har Myndighed fra Dig iblandt os. Velsign den hellige Ægtestand, giv en kristelig Børnetugt, regjer vore Skoler med Din Aand**). Lad Din Velsignelse rigelig komme over Markens Grøde, over al ærlig Næring, over al ædel Aandens Idræt. Mæt alle fattige og hungrige med dagligt Brød og glæd alle glade Givere. Trøst og hjælp alle Enker og faderløse, alle syge og sorgfulde, alle, som stride med Dødsens Nød. Miskunde Dig, Herre, over alle Mennesker!

Vi love og prise Dit hellige Navn og takke Dig for alle Dine Tjenere, som i Din Tro og Din Frygt have forladt dette Liv og nu nyde Himmeriges Glæde, og vi bede Dig ydmygelig, at Du vil forunde os med dem at leve i Herren og dø i Herren, at vi og med dem kunne naa til Livets Opstandelse! Amen.

Derefter følger Bøn for syge af Menigheden, for hvem Kirkens Forbøn er begjæret, og Bøn for dem, for hvem der lyses til Ægteskab***), indledet omtrent saaledes: „I vore Bønner ville vi fremdeles indeslutte disse, for hvem der lyses til Ægteskab, nemlig (tredie, anden, første) Gang for o. s. v., hvorefter Forbønnen for dem følger.

Endelig samles den hele Kirkebøn i Fadervor:

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed. Amen.

Det er derefter Stedet for mulige Kundgjørelser af rent kirkelig Art (f. Ex. Underretning om forestaaende Konfirmation, Anbefaling af Gaver til Missionen, til fattige eller til andre velgjørende Øiemed).

Derpaa siger Presten:

Modtager Herrens Velsignelse!

Herren velsigne dig og bevare dig! Herren lade Sit Ansigt lyse over dig og være dig naadig! Herren løfte Sit Aasyn paa dig og give dig Fred! Amen.

7. Salme efter Prædikenen.

Derefter følger Barnedaab, hvor ikke denne Handling er eller efter Andragende fra Menigheden med vedkommende Biskops Samtykke bliver

*) Anmerkning. [ ] Saalænge Storthinget er samlet.

**) Anmerkning. Under Konfirmand-Forberedelsen kan her indtages Bønnen for Konfirmanderne Side 31: „Giv de unge, som skulle bekræftes i sin Daabspagt, Hjerter til at forsage og tro".

***) Anmerkning. Paa de tre store Høitider sker Lysning alene paa anden Dag.

henlagt til en anden Tid. Daabshandlingen indledes og sluttes med passende Salmevers.

Derpaa sker Ungdommens Katekisation, hvor saadan finder Sted. Denne indledes og sluttes med passende Salmevers.

8. Salmevers før Nadverden, hvorunder Presten gaar for Alteret.

9. Nadverdformaning. Presten vender sig mod Menigheden og siger:

Kjæreste Kristi Venner! For at I ret og værdig kunne modtage det høiværdige Sakramente, bør I lægge eder vel paa Sinde, hvad det er, I her skulle tro og gjøre. Af disse Kristi Ord: „Dette er Mit Legeme, som gives for eder", „Dette er Mit Blod, som ydgydes for eder til Syndernes Forladelse", skulle I tro, at Jesus Kristus er selv tilstede med Sit Legeme og Blod i Sakramentet, som Ordet lyder. Dernæst skulle I ogsaa tro af Kristi Ord: „Til Syndernes Forladelse", at Jesus Kristus skjænker eder Sit Legeme og Blod til Stadfæstelse paa alle eders Synders Forladelse. Endelig skulle I ogsaa gjøre efter Kristi Befaling, der Han saa byder eder sigende: „Tager dette hen og æder det", „Drikker alle deraf" og „Dette gjører til Min Ihukommelse". Naar I saa tro disse Kristi Ord og gjøre efter denne Hans Befaling, da ere I ret prøvede og kunne værdig æde Kristi Legeme og drikke Hans Blod til eders Synders Forladelse. Saa skulle I ogsaa tilsammen takke den almægtige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader, for saa stor en Gave og elske hverandre af et rent Hjerte og med hele den hellige Kirke have Trøst og Glæde i den Herre Kristus. Dertil give eder Gud Fader sin Naade ved den samme Jesus Kristus, vor Herre! Amen.

Derefter siger Presten:

Lader os alle bede!

Nadverdgjæsterne knæle, forsaavidt de faa Rum paa Knæfaldet. De øvrige Nadverdgjæster og Menigheden reise sig og forblive staaende, medens Fadervor og Indstiftelsesordene synges.

10. Fadervor. Presten vender sig mod Alteret og synger:

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke ud i Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed.

Menigheden: Amen.

11. Indstiftelsesordene: Presten synger:

Vor Herre Jesus Kristus, i den Nat, da Han blev forraadt, tog Han Brødet*), takkede og brød det, gav Sine Disciple og sagde: Tager dette hen og æder det! Dette er Mit Legeme, som gives for eder. Dette gjører til Min Ihukommelse!

*) Anmerkning. Her iagttages, at Presten, naar han nævner de Ord: „tog Han Brødet", tager Disken med Brødet og holder den i Haanden, indtil første Del af Indstiftelsesordene er sunget.

Ligesaa tog Han og Kalken*) efter Aftensmaaltidet, takkede, gav dem og sagde: Drikker alle deraf! Denne er det nye Testamentes Kalk i Mit Blod, som ydgydes for eder til Syndernes Forladelse. Dette gjører, saa ofte som I det drikke, til Min Ihukommelse!

12. Uddelingen. Presten uddeler Brødet til Nadverdgjæsterne, begyndende fra høire, idet han siger til hver især:

Dette er Jesu sande Legeme.

Derefter rækker han Kalken paa samme Maade, sigende til hver især:

Dette er Jesu sande Blod.

Under Uddelingen synger Menigheden Salmen: „O Guds Lam ustyldig" eller en anden Nadverdsalme.

Efter Uddelingen henvender Presten til Nadverdgjæsterne (for hvert Knæfald) dette Ønske:

Den korsfæstede og opstandne Kristus Jesus, som nu har skjænket eder Sit hellige Legeme og Blod, hvormed Han har gjort Fyldest for alle eders Synder, Han styrke og opholde eder derved i en sand Tro til det evige Liv! Fred være med eder! Amen.

13. Takkesalme for Nadverden.

14. Takkekollekt for Nadverden. Presten vender sig mod Menigheden og synger:

Lader os takke og bede!

Derefter vender han sig mod Alteret og synger:

Vi takke Dig, Herre, almægtige, evige Gud, at Du har vederkvæget os med disse Dine salige Gaver. Nu bede vi Din Barmhjertighed, at Du ved samme Dine Gaver vil styrke vor Tro paa Dig og gjøre Kjærligheden brændende mellem os selv indbyrdes, for Din Søns, Jesu Kristi, vor Herres, Skyld!

Menigheden: Amen.

15. Herrens Velsignelse. Presten vender sig mod Menigheden og synger:

Herren være med eder!

Menigheden: Og med din Aand!

Presten: Herren velsigne dig og bevare dig! Herren lade Sit Ansigt lyse over dig og være dig naadig! Herren løfte Sit Aasyn paa dig og give dig Fred!

Menigheden, som staaende modtager Velsignelsen:

Amen.

16. Slutningssalme.

17. Udgangsbøn. Klokkeren (Kirkesangeren) læser i Kordøren, medens Presten knæler paa Bedeskammelen:

Herre! Jeg takker Dig af mit ganske Hjerte, at Du nu har lært mig, hvad Du vil, at jeg skal gjøre. Hjælp mig nu, min Gud, ved Din Helligaand for Jesu Kristi Skyld, at jeg maa bevare Dit Ord i et rent Hjerte, deraf i Troen styrkes, i et helligt Levnet forbedres, og have Trøst deraf i Liv og Død! Amen.

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa

*) Herfra holder Presten sin Haand paa Kalken, indtil Indstiftelsesordene slutte.

og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed. Amen i Jesu Navn.

Naar der ikke er Kommunion, bortfalder foranstaaende Numere 8 til og med 13; isaafald slutter No. 14 flg. sig umiddelbart til No. 7, kun at der i Stedet for Nadverdkollekten bruges følgende

Kollekt for Ordet:

O Herre Gud, himmelske Fader! Vi takke Dig for denne Din faderlige Velgjerning, at Du af Din store Naade og Barmhjertighed har givet os Dit hellige og salige Ord, ved hvilket Du ogsaa her hos os forsamler Din kristne Kirke. Vi bede Dig ydmygelig: Giv os Din Helligaand, at vi med taknemmelige Hjerter maatte tage det til os og skikke os derefter, og altid voxe og forfremmes i den kristelige Tro, Haab og Kjærlighed, og saa endelig blive salige ved Din elskelige Søn, Jesus Kristus, vor Herre, som med Dig lever og regjerer i Helligaands Enighed, een sand Gud fra Evighed og til Evighed!

Menigheden: Amen.

I Fastetiden og paa Langfredag bruges i Stedet for Kollekten for Ordet følgende

Fastekollekt:

Vi takke Dig, Gud Fader, at Du har givet os Din enbaarne Søn, Jesus Kristus, for at alle de, som tro paa Ham, ikke skulle fortabes, men have det evige Liv. Vi takke Dig, Jesus Kristus, at Du paa Dit hellige Legeme har baaret alle vore Synder og med Dit Blod udslettet alle vore Overtrædelser. Vi takke Dig, Du værdige Helligaand, at Du har givet os i vore Hjerter denne Tro, at vi intet andet vide til Salighed end den korsfæstede Jesus Kristus. Giv os, o Gud, Din Naade, at vi fuldkommelig tro, at alle vore Synder ere os for Jesu Kristi Lidelses og Døds Skyld forladte, og oplys os saaledes med Din gode Helligaand, at vi daglig ved Jesu Døds Kraft afstaa fra nogen Synd, og aldrig slippe Jesus af vore Hjerter, indtil vi se Ham klarlig i det evige Liv! Det bede vi alle i vor Herres Jesu Navn.

Menigheden: Amen.

C. Langfredags-Gudstjeneste.

Paa Langfredag bortfalder al Altertjeneste før Prædikenen. Efter Indgangsbønnen (under hvilken Presten som sedvanlig knæler paa Bedeskammelen) synges en eller to Salmer, hvoreefter Presten gaar paa Prædikestolen og indleder Prædikenen med Bøn paa sedvanlig Maade.

I det Kirkeaar, hvori de ældre Texter bruges, læser han efter Bønnen Johannes Evangelium, Kap. 18.1—Kap. 19.30 (incl.); i det Kirkeaar, da første nye Textrække bruges, læses Matthæus Evangelium Kap. 26.30—

Kap. 27.50 (incl.); i det Kirkeaar, da anden nye Textrække bruges, læses Lukas Evangelium Kap. 22.39—Kap. 23.46 (incl.). Texternes Læsning indledes med følgende Ord:

Lader os høre vor Herres Jesu Kristi Lidelses-Historie saaledes, som vi læse den hos Evangelisten Johannes (Matthæus, Lukas).

Efter Prædikenen fortsættes Gudstjenesten som sedvanlig i Fastetiden.

D. Bededags-Gudstjeneste.

Efter den sedvanlige Indgangsbøn og Indgangssalme fortsættes med Kollekt, Lektie og Høimessesalme, hvorefter Presten gaar paa Prædikestolen. Hvor den fuldstændigere Form for Høimesse-Gudstjenesten bruges, bortfalder altsaa paa Bededag Syndsbekjendelsen, Kyrie, Gloria, Epistelsalmen, Evangeliets Læsning fra Alteret og Trosbekjendelsen.

Efter Prædikenen læser Presten i Stedet for den almindelige Kirkebøn følgende

Bededagsbøn:

Evige, almægtige Gud, barmhjertige, milde Fader! Vi fattige Syndere træde nu for Dit Aasyn og prise af vort hele Hjerte Din overflødige Godhed, som Du Tid efter Tid, Aar efter Aar saa faderlig har vist os indtil denne Dag. Du har af uforskyldt Naade og Miskundhed givet os Dit hellige og saliggjørende Ord, hvormed Du endnu saa rigelig mætter vore hungrige Sjele som med det rette himmelske Brød. Du har desuden overflødig velsignet os med timelige Goder og naadig friet os og dette vort kjære Fædreland fra megen Nød og Trængsel, som ellers vilde være kommen over os. For alt dette, og for alt, hvad Du ellers af faderlig Godhed har gjort imod os, være Du, vor Gud, og Dit hellige Navn velsignet og høilovet til evig Tid!

Herre! Dine Gjerninger ere store; vi tale om dem, endog vi ikke kunne tælle dem; vi forkynde Dine Velgjerninger og glæde os, at Du saa vel hjælper os. Men ak, hvad ere vi, o Gud, at Du saa naadig tænker paa os, og hvad ere vore Gjerninger, at Du agter os saa høit? Vi maa bekjende og bitterlig klage, at vi ere aldeles uværdige til al Din Naade, vi, som saa ofte have taget den forfængelig og ikke have ladet os lede til en alvorlig og sand Omvendelse. Thi vi have syndet, Herre, vi have syndet og handlet ugudelig. Vi have været gjenstridige, vi have overtraadt Dine Bud og ere vegne af fra Dine Veie. Herre, Dig hører Retfærdigheden til, men os vort Ansigts Blusel. Vore Synder ligge tungt paa os, vore Synder trykke os, vore Synder raabe op til Himmelen, og vi skamme os ved at opløfte vore Ansigter; thi vore Synder ere blevne mange over vore Hoveder, og vor Skyld er stor indtil Himmelen. Vel have vi ofte teet os sorgfulde over Synden med Bøn og Paakaldelse, med Suk og Klage; men hvilke Omvendelsens Frugter har Du siden fundet hos os? Vi rose os af Troen; men Kjærligheden, uden hvilken vor Tro kun er at agte

for en død Tro, vide vi desværre lidet af hos os. Vi kalde os Kristne; men hvor svag og elendig er ikke vor Kristendom, skjæmmet som den er af slemme Synder og Overtrædelser, hvorved vi volde, at Dit hellige Navn bliver spottet blandt Menneskene. Ve os, ve os, at vi have saa syndet! Du, Herre, har fundet vore Misgjerninger, og vi maa med Rette bekjende, at vi have vel fortjent ikke alene Dine Hjemsøgelser her i Tiden, men ogsaa det, som er det værste, Døden og den evige Fordømmelse. Men for Dit Navns Skyld, Herre, straf os ikke i Din Vrede og tugt os ikke i Din Harme. Vær os naadig og miskunde Dig over os. Thi vi vide, at Din Miskundhed har ingen Ende, og vi fortrøste os paa den Ed, Du svor os, at Du ikke vil nogen Synders Død, men at han skal omvende sig og leve. Derfor lade vi nu vor ydmyge Bøn komme frem for Dit Ansigt og raabe af et angerfuldt Hjerte i Troen: Fader, vi have syndet imod Dig og ere ikke værd at kaldes Dine Børn; forlad, forlad, o milde Fader, alle vore Synder for Din enbaarne Søns Jesu Kristi Skyld! Se hen til Hans Lydighed og tilregn os ikke vor Ulydighed. Lad Hans Forsoning komme os til gode og giv os, som ere Hans Gjenløste, at vi alle maa faa vore Synders Forladelse for Hans Lidelses og Døds Skyld!

Se, o Gud, i Naade til Din kristne Kirke, bevar den og hellige den i Din Sandhed. Lad Dit Ord forkyndes purt og rent og Dine Sakramenter rettelig forvaltes. Giv Din Kirke retskafne Tjenere, som baade lære vel og leve vel. Uddriv Arbeidere i Din Høst og oplad Troens Dør for alle Hedninger og for Israels Folk. Tænk i Barmhjertighed paa Din Kirkes Fiender og giv dem Omvendelse til Livet!

Hold Din skjermende Haand over vort Folk og Fædreland og vore Landsmænd i det fjerne og paa Havet. Lad det gode lykkes iblandt os og forhindre alle onde Raad og alle ugudelige Idrætter. Bevar og velsign vor Konge, vor Dronning, vor Kronprins og Kronprinsesse og det hele kongelige Hus, [det nu forsamlede Storthing]*), Kongens Raad og al vor Øvrighed. Giv dem Visdoms og Herrens Frygts Aand til sit høie Kald, at vi maa leve et roligt og stille Liv i al Gudfrygtighed og Ærbarhed!

Afvend i Naade fra os alle velfortjente Plager, Krig og Dyrtid, Storm og Uveir, Ilds Nød og Vands Vaade, Farsot og anden Ulykke. Giv Fred og Lykke i vort Land og lad Din Ære fremdeles bo iblandt os, at Trofasthed og Sandhed maa møde hverandre, Retfærdighed og Fred kysse hverandre. Velsign enhver i hans Stand og hans Embede; velsign vore Byer og vore Bygder, vore Hjem og vort Arbeide. Landets Frugt og Livs Frugt være velsignet hos os, Herre. Trøst alle dem, som lide Trængsel for Jesu Navns Skyld. Herre, frels Dit Folk og velsign dem,

*) Anmerkning. Saalænge Storthinget er samlet.

som ere Din Arv og Eiendom. Vær Du selv de syges Læge, de nødlidendes Hjælper, de bedrøvedes Husvaler, de fattiges Forsørger, Enkers Forsvar og de faderløses Fader. Trøst alle trøstesløse, hjælp alle hjælpeløse og miskunde Dig over os allesammen!

O Gud, vær os arme Syndere naadig. Forlad os alle vore Synder for Jesu Kristi, for Jesu Kristi Skyld. Giv os Din Naade, at vi alvorlig maa angre vore Synder, stadig tro paa vor Frelser Jesus Kristus og altid bære Omvendelsens værdige Frugter, og giv os, naar vor Time kommer, en glad og salig Afsked fra denne Verden. Hjælp os, vor Gud og Fader, at vi aldrig mere henfalde i syndig Sikkerhed og forsømme Naadens Tid, men altid vaage og bede og med en frimodig Aand og i et glad Haab vente paa vor Herres- og Frelsers Jesu Kristi herlige Tilkommelse. Herre, Du treenige Gud, Fader, Søn og Helligaand, hellige Herre Gud, hellige stærke Gud, hellige barmhjertige Frelsermand, Du evige Gud, hør vor Bøn og merk vor Begjæring! Miskunde Dig over os nu og altid! Amen, Amen.

Derefter slutter Presten Handlingen fra Prædikestolen paa sedvanlig Maade.

Efter Prædikenen synges Litaniet enten fuldstændig (se den anordnede Koralbog) eller saaledes som i Anhanget anført. Under Litaniet knæler Presten paa Alterfoden foran Alteret.

Efter Litaniet bruges følgende Slutnings-Kollekt:

Almægtige, evige Gud! Du, som har lovet Dine Børn, at om deres Synder end ere røde som Blod, skulle de dog blive hvide som Sneen, og ville de lyde Dig, skulle de nyde Landets Gode, vi bede Dig, naadige Fader, forlad os for Jesu Kristi Skyld alle vore Synder, og giv os Din Helligaand, at vi kunne afstaa fra det onde og gjøre det gode. Lad ikke Din retfærdige Vrede komme over os, men frels os fra vore Fiender og fra allehaande Nød og Fare, og giv os at nyde Dine Gaver og Velgjerninger Dig til Lov og Ære, ved Din kjære Søn Jesus Kristus, vor Herre! Amen.

Derefter fortsættes som sedvanlig ved Høimesse-Gudstjenesten.

II.

De øvrige Gudstjenester.

A. Ottesang.

Ottesang holdes paa de store Høitiders første Dag i de Menigheder, hvor den hidtil har været brugt, og til det Klokkeslet, der hidtil paa hvert Sted har været sædvanligt.

Ottesangen forrettes som en almindelig Høimesse-Gudstjeneste paa de store Høitider, dog uden Sakrament-Forvaltning.

B. Aftensang.

Naar der er ringet med Kirkens Klokker, gaar Presten for Alteret, medens der paa Orgelet (hvor saadan haves) spilles et kort Præludium. Derefter begynder Gudstjenesten med:

1. Indgangsbøn af Klokkeren (Kirkesangeren) uden eller med Fadervor, eftersom den ene eller anden Form for Høimesse-Gudstjenesten bruges. Under Indgangsbønnen knæler Præsten paa Bedeskammelen ved Alteret.
2. Salmesang.
3. Prædiken og Kirkebøn.

Der prædikes over Dagens Epistel (Lektie)*). For øvrigt foregaar Handlingen fra Prædikestolen efter den Form, som paa hvert Sted er gjældende for Høimesse-Gudstjenesten.

4. Salme.
5. Kollekt for Ordet, i Fastetiden og paa Langfredag den forordnede Fastekollekt.
6. Herrens Velsignelse.
7. Slutningssalme.
8. Udgangsbøn af Klokkeren (Kirkesangeren) uden eller med Fadervor, eftersom den ene eller anden Form for Høimesse-Gudstjenesten bruges.

Paa Langfredag prædikes der til Aftensang over følgende Texter: I det Kirkeaar, hvori de ældre Texter bruges, Johannes Evangelium Kapitel 19, 31—42; i det Kirkeaar, da første nye Textrække bruges, Matthæus Evangelium Kapitel 27, 51—66, og i det Kirkeaar, da anden nye Textrække bruges, Lukas Evangelium Kapitel 23, 47—56.

Paa Bededag benyttes ved Aftensang Bededagsbønnen og Litaniet, som for denne Dags Høimesse-Gudstjeneste bestemt. Dog kan ogsaa det ene eller det andet af disse Stykker bortfalde. Hvis det er Bededagsbønnen, som bortfalder, slutter Handlingen fra Prædikestolen alene med Fadervor og Velsignelsen. Der bruges samme Kollekt som ved denne Dags Høimesse-Gudstjeneste.

C. Tolvprædiken paa Bededag.

Hvor Tolvprædiken bruges, forrettes den saaledes, som for Aftensangs-Gudstjeneste paa Bededag bestemt. Der prædikes over den for Tolvprædiken paa Bededag anordnede Text. I Stedet for den almindelige Kollekt paa Bededag kan ogsaa benyttes følgende

Kollekt om Fred:

Almægtige, evige Gud! Du, som er Kilden til al aandelig og timelig Fred, vi bede Dig ydmygelig, at Du af Din Godhed vil give os den sande Fred, som Verden ikke kan give, at vi maa leve efter dine Bud i Din Frygt og frelses fra alle vore Fiender, ved Din kjære Søn, Jesus Kristus, vor Herre! Amen.

D. Fasteprædiken.

Fasteprædiken forrettes paa samme Maade som Aftensangs-Gudstjeneste i Fastetiden, dog kan den almindelige Kirkebøn bortfalde. Præsten prædiker enten over den af de fire Evangelier samlede Lidelses-Historie eller over en af ham selv valgt Fastetext.

Saadan Tjeneste holdes helst Onsdag eller Fredag og efter Forholdene Formiddag eller Eftermiddag.

---

*) Anmerkning. Falder Hellig tre Kongers Dag paa en Søndag, benyttes førstnævnte Dags Epistel (Lektie).

E. Nadverd-Gudstjeneste paa Hverdage.

Naar saadan holdes, gaaes frem paa følgende Maade:

1. Salme, 2. Skriftetale, 3. Skriftebøn, 4. Afløsning, 5. Salme, 6. Salme før Nadverden, hvorpaa fortsættes efter den for Nadverd-Forvaltningen i Høimesse-Gudstjenesten bestemte Form. Handlingen slutter med Salmen efter Velsignelsen.

Begjæres Barnedaab eller anden kirkelig Forretning udført i Forbindelse med saadan Nadverd-Gudstjeneste bliver den at forrette efter Nadverd-Gudstjenestens Slutning.

F. Slutnings-Kollekter ved forskjellige Leiligheder.

For Hedningerne.

Herre Gud, himmelske Fader! Du, som vil, at alle Mennesker skulle blive salige og komme til Sandheds Erkjendelse, vi bede Dig, udsend Dine Vidner til Jordens Ender og lad dem forkynde Din Frelse for alle dem, som sidde i Mørke og Dødens Skygge, at vore Brødre af Hedningerne maa prise Dit Navn og vandre med os i Dit Lys, ved Jesus Kristus, Din kjære Søn, vor Herre! Amen.

For Israel.

Retfærdige og barmhjertige Gud! Du, som har ladet Dine strenge Domme komme over Israel og har adspredt Dit udvalgte Folk allevegne paa Jorden for dets Vantros Skyld, vi bede Dig, tag Dækket bort fra Dit Folks Øine, at de med Tro maa se op til Ham, i hvem de have stunget, og opnaa Forjættelserne til Fædrene, ved Jesus Kristus, Din kjære Søn, vor Herre! Amen.

For den indre Mission.

Barmhjertige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader! Du, som ikke vil nogen Synders Død, men at han skal omvende sig og leve, vi bede Dig, se i Naade til Din Kristenheds Nød, opsøg det fortabte, før det fordrevne tilbage, forbind det sønderbrudte og styrk det svage, til Pris og Ære for Dit hellige Navn, ved Din kjære Søn, Jesus Kristus, vor Herre! Amen.

Overalt, hvor ikke noget særskilt er foreskrevet, bliver der ved Gudstjenesterne saavel som ved de kirkelige Handlinger at forholde som hidtil brugeligt, saasom med Hensyn til Messeklædernes Iførelse, Tiden for Ofring paa Alteret m. v.

Anhang.

Om Litaniet.

Litaniet kan helt igjennem synges som Vexelsang mellem Præst og Menighed eller mellem to Kor (se den anordnede Koralbog).

Ogsaa følgende Form kan benyttes:

Menigheden synger:

Kyrie eleison! Gud Fader, miskunde Dig! Kriste eleison! Kriste, miskunde Dig! Kyrie eleison! Herre Helligaand, miskunde Dig!

Herre Gud Fader i Himmelen, miskunde Dig over os! Herre Jesus, Verdens Frelsere, miskunde Dig over os! Herre Gud Helligaand, sand Trøstermand, miskunde Dig over os!

Vær os barmhjertig, spar os, kjære Herre Gud! Vær os barmhjertig, hjælp os, kjære Herre Gud!

Præsten siger (vendt mod Alteret):

Af alle Synder,
Fra al Vildfarelse,
Fra alt det, som ondt er,

Menigheden synger:

Fri os, kjære Herre Gud!

Præsten:

Fra en uforvarende, ond og braad Død,
Fra Pest, Hunger og Dyrtid,
Fra Krig og Blodstyrtning,
Fra Oprør og Tvedragt,
Fra utimeligt Veirlig,
Fra den evige Død,

Menigheden:

Fri os, kjære Herre Gud!

Præsten:

For Din hellige Fødsels Skyld,
For Din blodige Sved,
For Din Pine og Død,
For Din hellige Fordefærd,
For Din hellige Opstandelse og Himmelfart,

Menigheden:

Hjælp os, kjære Herre Gud!

Præsten:

I vor sidste Time,
Paa den yderste Dommedag,

Menigheden:

Hjælp os, kjære Herre Gud!

Præsten:

Vi arme Syndere gjøre vor Bøn til Dig:
Styr og regjer Din hellige, kristne Kirke!
Hold Kirkens Tjenere ved Dit salige Ord og i et helligt Levnet!
Forhindre alt Kjætteri og Vildfarelse,
Og før dem paa den rette Vei, som ere forførte,
Og lad Djævelen og alle Kristendommens Fiender snarlig trædes under vore Fødder!
Giv alle dem Din Aand og Kraft, som høre Dit Ord!
Trøst alle dem, som ere bedrøvede og ræddе!

Menigheden:

Hør os, kjære Herre Gud!

Præsten:

Giv Konger og Fyrster Fred og Endrægtighed!
Giv vor naadige Herre og Konge Fred og et lykkeligt Regimente!

Giv vort Raad og Menighed Velsignelse og Beskjærmelse!
Menigheden:
Hør os, kjære Herre Gud!
Præsten:
Frels alle dem, som ere i Nød og Fare!
Forsørge alle dem, som ere hjælpeløse!
Miskunde Dig over alle Mennesker!
Forlad alle vore Fiender, og hjælp dem til at omvende sig!
Giv Frugt paa Jorden, og bevare den!
O Herre Gud, hør os naadig!
Menigheden:
Hør os, kjære Herre Gud!
Præsten:
O Jesus Kristus, Guds Søn!
Menigheden:
Hør os, kjære Herre Gud!
Menigheden:
O Du Guds Lam, som bar Verdens Synder, miskunde Dig over os! O Du Guds Lam, som bar Verdens Synder, miskunde Dig over os! O Du Guds Lam, som bar Verdens Synder, forlene os Din Fred! Kyrie eleison! Gud, miskunde Dig over os!

Vi have syndet med vore Forfædre, vi have mishandlet og havt os ugudelig. O Herre, handle ikke med os efter vore Synder, og betal os ikke efter vore Misgjerninger! O Herre, hør vor Bøn, og lad vor Røst komme for Dig! Amen.

Litaniet kan — foruden paa Bededag — ogsaa bruges paa Fastesøndagene og paa Langfredag. Bruges Litaniet paa disse Dage, bortfalder den almindelige Kirkebøn fra Prædikestolen, dog saaledes, at Bønnen for syge af Menigheden og for dem, der skulle indgaa Ægteskab, samt Fadervor fremdeles bedes fra Prædikestolen. Paa de nævnte Dage bortfalder endvidere, hvor den fuldstændigere Form for Høimesse-Gudstjenesten benyttes, af Litaniet det Led, som før er sunget efter Syndsbekjendelsen, ligeledes — hvilken Form af Gudstjenesten der end benyttes — de sidste, Bededagen særlig tilhørende Led („Vi have syndet med vore Forfædre" o. s. v.), saaledes at der sluttes med: „O Du Guds Lam, som bar Verdens Synder, forlene os Din Fred! Kyrie eleison! Gud, miskunde Dig over os! Amen".

Paa Bededag knæler Præsten paa Alterfoden, medens Litaniet udføres; paa de øvrige, foran nævnte Dage staar han for Alteret.

Anden Afdeling.

De kirkelige Handlinger.

A. Børns Daab i Kirken.

Efter at det indledende Salmevers er sunget, siger Præsten:
Er Barnet hjemmedøbt?
Er Barnet ikke hjemmedøbt, fortsættes saaledes:
Kjære Kristne!
Efterdi Synden er kommen ind i Verden ved eet Menneske,

og Døden ved Synden, og Døden trængte igjennem til alle Mennesker, idet de syndede alle, saa er Fordømmelsen kommen over alle Mennesker ved det ene Menneskes Fald. Derfor ere vi ogsaa alle af Naturen Vredens Børn, og os fattes Guds Ære. Men ligesom de mange ere blevne Syndere ved det ene Menneskes Ulydighed, saa skulle og de mange vorde retfærdige ved den Enes, Jesu Kristi Lydighed. Thi ligesom Synden har hersket i Døden, saa skal og Naaden herske ved Retfærdighed til et evigt Liv ved Jesus Kristus, vor Herre, som blev given hen for vore Overtrædelser og opreist for vor Retfærdiggjørelse.

Men for at vi skulle faa Ret og Adgang til denne Guds Naade, har vor Herre Kristus indsat den hellige Daab, Gjenfødelsens og Fornyelsens Bad, som sker ved den Helligaand. Thi Daaben er ikke Renselse fra Kjødets Urenhed, men en god Samvittigheds Pakt med Gud ved Jesu Kristi Opstandelse. For at altsaa dette Barn (disse Børn), som er undfanget (ere undfangede) i Synd og født (fødte) i Misgjerning, maa se Guds Rige, i hvilket vor Herre Jesus selv har sagt, at ingen kan komme ind, uden han fødes paany af Vand og Aand, saa ville vi nu i vor Herres Jesu Navn optage det (dem) ved den hellige Daab i Hans troende Kirke, at det (de) som Lem (Lemmer) paa Hans Legeme maa faa Del i Hans Salighed.

Lader os høre Guds Ord og Befaling om den hellige Daab.

Vor Herre Jesus Kristus siger hos Matthæus i det 28de Kapitel:

Mig er given al Magt i Himmelen og paa Jorden. Gaar derfor hen og gjører alle Folk til Disciple, idet I døbe dem i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn og lære dem at holde alt det, Jeg har befalet eder! Og se, Jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende.

Korsets Betegnelse.

Modtag det hellige Korses Tegn baade paa din Pande og paa dit Bryst til et Vidnesbyrd, at du skal tro paa den korsfæstede Herre Jesus Kristus.

Lader os alle bede!

Almægtige, evige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader! Vi raabe til Dig over dette Barn (disse Børn), som beder om Din Daabs Gave til Gjenfødelse og evigt Liv. Herre, tag imod ham (hende, dem)! Og som Du har sagt: Beder, saa skal eder gives! Leder, saa skulle I finde! Banker paa, saa skal der lukkes op for eder! saa giv nu denne (disse), som beder, Dine Gaver, og luk op Døren for ham (hende, dem), som banker, at han (hun, de) kan faa den evige Velsignelse i dette himmelske Bad og arve Dit Rige, som Du har lovet og tilsagt os alle ved vor Herre Jesus Kristus!

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Lader os høre det hellige Evangelium, som Markus skriver:

Og de førte smaa Børn til Jesus, for at Han skulde røre

ved dem; men Disciplene truede dem, som bar dem frem. Men da Jesus saa det, blev Han vred og sagde til dem: Lader de smaa Børn komme til Mig og forhindrer dem ikke! Thi Guds Rige hører saadanne til. Sandelig siger Jeg eder: Hvo, der ikke annammer Guds Rige som et lidet Barn, skal ingenlunde komme ind i det. Og Han tog dem i Favn og lagde Hænderne paa dem og velsignede dem.

Saa ville vi til samme Velsignelse hjælpe ogsaa dette lille Barn (disse smaa Børn) med vor andægtige Bøn til Gud:

Her sker Haandspaalæggelse paa Barnets Hoved (Børnenes Hoveder).

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn; Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed.

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Herpaa trædes nærmere hen til Fonten med Barnet eller med hvert Barn især, om der er flere.

Præsten siger:

Gud bevare din Indgang og Udgang fra nu og til evig Tid.

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Der spørges efter Barnets Navn.

Præsten: N. Forsager du Djævelen og alle hans Gjerninger og alt hans Væsen?

Den, som bærer Barnet: Ja.

Præsten: Tror Du paa Gud Fader, Almægtigste, Himmelens og Jordens Skaber? Ja.

Tror du paa Jesus Kristus, Guds enbaarne Søn, vor Herre, som blev undfangen af den Helligaand, født af Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begraven, nedfor til Helvede, opstod tredie Dag fra de døde, opfor til Himmels, sidder hos Guds, den almægtige Faders, høire Haand, hvorfra Han skal igjenkomme for at dømme levende og døde? Ja.

Tror du paa den Helligaand, en hellig almindelig Kirke, de helliges Samfund, Syndernes Forladelse, Kjødets Opstandelse og det evige Liv?*) Ja.

Vil du døbes paa denne Tro? Ja.

Præsten øser med sin Hand tre Gange Vand paa Barnets Hoved og siger:

N. Jeg døber dig i Faderens, og Sønnens, og den Helligaands Navn.

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Nu sættes Kristen-Huen paa Barnets Hoved, og Præsten siger med Haandspaalæggelse:

*) Anmerkning. Foruden den her anførte Form er det ogsaa tilladt at bruge en anden af de i de autoriserede Læreboger indeholdte Redaktioner eller den ældre Alterbogs Redaktion (jfr. Kgl. Resolution af 25de Oktober 1870, Post 2).

Den almægtige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader, som nu har gjenfødt dig ved Vand og den Helligaand og har forladt dig alle dine Synder, Han styrke dig med Sin Naade til det evige Liv!

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Præsten: Fred være med dig!

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.*)

Efter at Barnet (Børnene) saaledes er døbt, siger Præsten:

Lovet være Gud og vor Herres Jesu Kristi Fader, som efter Sin store Barmhjertighed har gjenfødt os til et levende Haab ved Jesu Kristi Opstandelse fra de døde!

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Præsten til Fadderne:

I kjære Kristne, som have været Faddere til dette Barn (disse Børn), I skulle være Vidner, at det (de) er døbt (ere døbte) i den hellige Treenigheds Navn. Saa skulle I ogsaa komme det (dem) i Hu for Gud i eders Bønner, og om saa sker, at Forældrene dø, førend det (de) kommer til Skjels Alder, da lade det (dem) oplære i den kristne Barnelærdom, om I ere der tilstede, at det (de) maa, naar det (de) voxer op, blive ved Kristus, ligesom det (de) nu ved Daaben er indpodet (ere indpodede) i Ham.

Fred være med eder!

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Hvis Daaben forrettes udenfor den almindelige Gudstjeneste, lyser Præsten i Stedet for dette Fredsønske Herrens Velsignelse, hvorhos Handlingen ogsaa da, ligesom naar den foretages under Gudstjenesten, indledes og sluttes med passende Salmevers.

B. Hjemmedaab.

Naar et Barn for Sygdoms eller Svagheds Skyld eller af anden gyldig Grund døbes hjemme i Huset, begyndes der med følgende Bøn:

O Herre Jesus Kristus! Dette Barn bringe vi Dig efter Dit eget Ord og bede Dig, at Du vil tage imod det og lade det blive en Kristen! Amen.

Eller kortere:

O Herre Jesus! tag imod dette Barn!

Derpaa øses der tre Gange Vand paa Barnets Hoved med disse Ord:

N. (Barnets Navn). Jeg døber dig i Faderens, og Sønnens, og den Helligaands Navn. Amen.

Efter Daaben:

Den almægtige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader, som nu har gjenfødt dig ved Vand og den Helligaand og har forladt dig alle dine Synder, han styrke dig med Sin Naade til det evige Liv!

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor

*) Anmerkning. Fremstilles samtidig ogsaa hjemmedøbte Børn, fortsættes der saaledes som paa Side 544 foreskrevet for Hjemmedaabs Stadfæstelse i Kirken; se Slutningsbestemmelsen Side 546.

Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed. Amen.

Hvis det er Præsten, som forretter Hjemmedaaben, kan han, om Tid er, gaa frem paa samme Maade som ved Daaben i Kirken, idet han dog, foruden Tiltalen til Fadderne, ogsaa udelader Daabsformaningen og begynder med Ordene: „Lader os høre Guds Ord og Befaling om den hellige Daab" o. s. v., ligesom han kan indlede Handlingen med fri Bøn.

C. Hjemmedaabs Stadfæstelse i Kirken.

Præsten: Er Barnet hjemmedøbt? Ja.

Hvem har døbt Barnet?

Er det døbt med Vand? Ja.

Er det døbt i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn? Ja.

Gud bevare din Indgang og Udgang fra nu og til evig Tid!

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Der spørges efter Barnets Navn.

Præsten: N. Forsager du Djævelen og alle hans Gjerninger og alt hans Væsen?

Den, som bærer Barnet: Ja.

Præsten: Tror du paa Gud Fader, Almægtigste, Himmelens og Jordens Skaber? Ja.

Tror du paa Jesus Kristus, Guds enbaarne Søn, vor Herre, som blev undfangen af den Helligaand, født af Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begraven, nedfor til Helvede, opstod tredie Dag fra de døde, opfor til Himmels, sidder hos Guds, den almægtige Faders høire Haand, hvorfra han skal igjenkomme for at dømme levende og døde? Ja.

Tror du paa den Helligaand, en hellig almindelig Kirke, de helliges Samfund, Syndernes Forladelse, Kjødets Opstandelse og det evige Liv?*) Ja.

Kjære Kristne! Efterdi dette Barn tilforn er døbt med Vand i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn, saa ville vi ingenlunde døbe det igjen, men takke vor Herre og Gud, som har taget det til Naade ved Jesus Kristus, og her i Guds Hus stadfæste og vidne, at det har faaet den rette kristne Daab efter Guds Ord og Befaling og har den Helligaand med Syndsforladelse til et evigt Liv.

Guds Ord og Befaling er, hvad vor Herre Kristus siger hos Matthæus i det 28de Kapitel:

Mig er given al Magt i Himmelen og paa Jorden. Gaar derfor hen og gjører alle Folk til Disciple, idet I døbe dem i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn og lære dem at holde

*) Anmerkning. Om Troesbekjendelsens Form gjælder, hvad der er foreskrevet i Anmerkningen paa Side 542.

alt det, Jeg har befalet eder! Og se, Jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende.

Lader os fremdeles høre det hellige Evangelium, som Markus skriver:

Og de førte smaa Børn til Jesus, for at Han skulde røre ved dem; men Disciplene truede dem, som bar dem frem. Men da Jesus saa det, blev Han vred og sagde til dem: Lader de smaa Børn komme til Mig og forhindrer dem ikke! Thi Guds Rige hører saadanne til. Sandelig siger Jeg eder: Hvo, der ikke annammer Guds Rige som et lidet Barn, skal ingenlunde komme ind i det. Og han tog dem i Favn og lagde Hænderne paa dem og velsignede dem.

Saa ville vi nu med andægtig Bøn begjære, at dette Barn altid maa blive hos Herren og eie Hans Velsignelse.

Her sker Haandspaalæggelse paa Barnets Hoved (Børnenes Hoveder).

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed.

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Presten med Haandspaalæggelse:

Den almægtige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader, som har gjenfødt dig ved Vand og den Helligaand og har forladt dig alle dine Synder, Han styrke dig med Sin Naade til det evige Liv!

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Presten: Fred være med dig!

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Presten: Lovet være Gud og vor Herres Jesu Kristi Fader, som efter Sin store Barmhjertighed har gjenfødt os til et levende Haab ved Jesu Kristi Opstandelse fra de døde!

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Presten til Fadderne: I kjære Kristne, som have været Faddere til dette Barn (disse Børn), I skulle være Vidner, at det (de) er dobt (ere dobte) i den hellige Treenigheds Navn. Saa skulle I ogsaa komme det (dem) i Hu for Gud i eders Bønner, og om saa sker, at Forældrene dø, førend det (de) kommer til Skjels Alder, da lade det (dem) oplære i den kristne Barnelærdom, om I ere der tilstede, at det (de) maa, naar det (de) voxer op, blive ved Kristus, ligesom det (de) nu ved Daaben er indpodet (ere indpodede) i Ham.

Fred være med eder!

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Hvis Handlingen forrettes udenfor den almindelige Gudstjeneste, lyses i Stedet for dette Fredsønske Herrens Velsignelse.

Naar flere Børn fremstilles sammen til Hjemmedaabs Stadfæstelse,

gjøres der først for hvert enkelt Barns Vedkommende de foreskrevne Spørgsmaal om Hjemmedaabens Udførelse og om Forsagelse og Tro. De øvrige Stykker oplæses derefter kun en Gang over alle Børn (med Forandring af „dette Barn" til „disse Børn") med Undtagelse af Ordene: „Den almægtige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader" o. s. v., der med Haandspaalæggelse fremsiges over hvert enkelt Barn for sig.

Naar hjemmedøbte Børn fremstilles til Hjemmedaabs Stadfæstelse sammen med Børn, som skulle døbes, handles der først med de udøbte Børn paa den for dem foreskrevne Maade til og med: „Fred være med dig! Amen". Dernæst handles der med de hjemmedøbte Børn som i dette Afsnit foreskrevet; dog kan de to Stykker: „Guds Ord og Befaling er" o. s. v. og: „Lader os fremdeles høre det hellige Evangelium" o. s. v. til og med: „eie Hans Velsignelse" udelades. Fælles for alle Børn bliver tilsidst Lovprisningen: „Lovet være Gud og vor Herres Jesu Kristi Fader" o. s. v. og Tiltalen til Fadderne.

D. Voxne Menneskers Daab.

Begjærer udøbt voxen ved Daaben at optages i vort Kirkesamfund, skal vedkommende Præst derom gjøre Anmeldelse med nærmere Oplysning til Biskopen, om denne maatte have noget at bestemme eller meddele til Veiledning i Sagen.

Præsten skal nøie prøve vedkommendes Kundskab og Bekjendelse og efter Omstændighederne meddele ham den Undervisning og aandelige Veiledning, han maatte trænge for at blive skikket til at modtage den hellige Daab til Velsignelse.

Paa Daabsdagen faar Baptizanden Plads i en af de øverste Kirkestole op imod Koret. Forrettes Daaben paa en Søn- eller Helligdag, nævnes han fra Prædikestolen med Bøn om, at Gud nu vil velsigne ham.

Daabshandlingen begynder derefter med Afsyngelse af Salmen: „Nu bede vi den Helligaand" eller en anden passende Salme. Naar Salmen er til Ende, træder Præsten frem i Kordøren og holder over et passende Skriftord en kort Tale om Daaben og dens Velsignelse, idet han tillige særlig fremholder, hvorledes Baptizanden ved Guds naadige Førelse er kommen til en indstændig Begjæring efter at blive delagtiggjort i den hellige Daab for derved at blive et Guds Barn og Lem af hans hellige Kirke. Efter at Baptizanden derefter er traadt frem paa Kirkegulvet, spørger Præsten ham:

N. N. Er det fremdeles din Begjæring nu at blive døbt med den kristne Daab?

Hertil svarer Baptizanden med lydelig Røst: Ja.

Videre siger Præsten:

Forinden vi opfylde hans Begjæring og ved Daaben optage ham i den hellige Kirke, ville vi her for Menighedens Aasyn lade ham gjøre Rede for sin Tro.

Præsten overhører ham derefter i de vigtigste Stykker af den kristne Barnelærdom, idet han derunder særlig giver ham Leilighed til at stadfæste Sandheden imod de Vildfarelser, han tilforn maatte have bekjendt sig til.

Naar Overhøringen er til Ende, siger Præsten:

Efterdi denne Mand (Kvinde), som er voxet op uden Daab, ved Guds Naade er kommen til Oplysning om Sandheden efter Guds Ord og vor Kirkes gode Bekjendelse og selv begjærer at blive døbt, saa ville vi nu i vor Herres Jesu Navn optage ham (hende) ved den hellige Daab i Hans troende Kirke, og bede, at Gud Selv ved Sin Helligaand vil virke i ham (hende) en levende

Tro og stadig Omvendelse, at denne vor Gjerning maa lykkes til Guds Ære og hans (hendes) Sjels evige Salighed.

Lader os høre Guds Ord og Befaling om den hellige Daab.

Vor Herre Jesus Kristus siger hos Matthæus i det 28de Kapitel:

Mig er given al Magt i Himmelen og paa Jorden. Gaar derfor hen og gjører alle Folk til Disciple, idet I døbe dem i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn og lære dem at holde alt det, Jeg har befalet eder! Og se, Jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende.

Korsets Betegnelse.

Modtag det hellige Korses Tegn baade paa din Pande og paa dit Bryst til et Vidnesbyrd, at du skal tro paa den korskæstede Herre Jesus Kristus.

Lader os alle bede!

Almægtige, evige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader! Vi raabe til Dig over denne din Tjener (Tjenerinde), som beder om Din Daabs Gave til Gjenfødelse og evigt Liv. Herre, tag imod ham (hende)! Og som Du har sagt: Beder, saa skal eder gives! Leder, saa skulle I finde! Banker paa, saa skal der lukkes op for eder! saa giv nu denne, som beder, Dine Gaver, og luk op Døren for ham (hende), som banker, at han (hun) kan faa den evige Velsignelse i dette himmelske Bad og arve Dit Rige, som Du har lovet og tilsagt os alle ved vor Herre Jesus Kristus.

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Her sker Haandspaalæggelse paa Baptizandens Hoved, idet denne knæler paa en Bedeskammel.

Presten: Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed.

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Presten og Baptizanden tilligemed Fadderne træde saa op til Dobefonten, hvorefter Presten begynder:

Gud bevare din Indgang og Udgang fra nu og til evig Tid!

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Der spørges efter Baptizandens Navn. I Daaben gives der ham et nyt Navn, hvis han ikke ønsker at beholde det gamle.

Presten: N. Forsager du Djævelen og alle hans Gjerninger og alt hans Væsen?

Baptizanden: Ja.

Presten: Tror du paa Gud Fader, Almægtigste, Himmelens og Jordens Skaber? Ja.

Tror du paa Jesus Kristus, Guds enbaarne Søn, vor Herre, som blev undfangen af den Helligaand, født af Jomfru Maria,

pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begraven, nedfor til Helvede, opstod tredie Dag fra de døde, opfor til Himmels, sidder hos Guds, den almægtige Faders, høire Haand, hvorfra Han skal igjenkomme for at dømme levende og døde? Ja.

Tror du paa den Helligaand, en hellig almindelig Kirke, de helliges Samfund, Syndernes Forladelse, Kjødets Opstandelse og og det evige Liv?*) Ja.

Vil du døbes paa denne Tro? Ja.

Præsten øser med sin Haand tre Gange Vand paa Baptizandens Hoved og siger:

N. Jeg døber dig i Faderens, og Sønnens, og den Helligaands Navn.

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Præsten med Haandspaalæggelse, idet Baptizanden knæler:

Den almægtige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader, som nu har gjenfødt dig ved Vand og den Helligaand og har forladt dig alle dine Synder, Han styrke dig med Sin Naade til det evige Liv!

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Præsten: Fred være med dig!

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Naar Daaben saaledes er udført, siger Præsten:

Lovet være Gud og vor Herres Jesu Kristi Fader, som efter Sin store Barmhjertighed har gjenfødt os til et levende Haab ved Jesu Kristi Opstandelse fra de døde!

Og efterdi nu ogsaa du, kjære N. N., ved den hellige Daab er optaget i Pagten med Gud og er blevet Hans kjære Barn, saa skal du ogsaa stadig komme i Hu, hvad du idag har tilsagt Herren din Gud, og lade det være dit rette Alvor herefter at stride Troens gode Strid og tjene Herren i Sandhed af et rent Hjerte. Dertil give Gud dig Sin Aand og Naade for vor Herres Jesu Kristi Skyld!

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Præsten til Fadderne:

I kjære Kristne, som have været Faddere ved N. N.'s Daab, I skulle være Vidner, at han (hun) er døbt i den hellige Treenigheds Navn. Saa skulle I ogsaa komme ham (hende) i Hu for Gud i eders Bønner, omgaaes ham (hende) i broderlig Kjærlighed og, saavidt det staar til eder, bære Omsorg for, at han (hun) altid maa blive ved Kristus, ligesom han (hun) nu ved Daaben er indpodet i Ham.

Fred være med eder!

Fadderne og Kirkesangeren: Amen.

Hvis Daaben forrettes udenfor den almindelige Gudstjeneste, lyses i Stedet for dette Fredsønske Herrens Velsignelse.

Daabshandlingen sluttes med Afsyngelsen af en passende Salme.

---

*) Anmerkning: Om Trosbekjendelsens Form gjælder, hvad der er foreskrevet i Anmerkningen Side 542.

E. Konfirmation.

Paa den til Konfirmationshandlingen bestemte Dag skulle Konfirmanderne før Gudstjenestens Begyndelse indtage de for dem bestemte Pladse i Kirken.

Naar Salmen efter Prædikenen er sunget, eller — om Prædiken paa Grund af Konfirmandernes Antal udlades — naar Trosbekjendelsen er læst, eller — hvor den kortere Form for Gudstjenesten benyttes — naar Salmen efter Epistelen er sunget, synges første Vers af Salmen: „I Jesu Navn skal al vor Gjerning ske" eller et andet Salmevers, f. Ex.: „Lad denne Dag, o Herre Gud", hvorefter Presten træder frem i Kordøren og indleder den hele Handling med en Tale over et passende Skriftord.

Derefter forrettes Overhøring saaledes, at Konfirmanderne faa Anledning til at gjøre Rede for de vigtigste Stykker af den kristne Tro efter vor Kirkes Barnelærdom. Til hver Konfirmand stilles i det mindste et Spørgsmaal. Overhøringen maa ikke medtage saa lang Tid, at de unges og Menighedens Deltagelse for Handlingen derved svækkes. Presten slutter Overhøringen med Bøn.

Presten gaar derefter for Alteret, Konfirmanderne tage saavidt muligt Plads omkring Alterringen, og de to første Vers af Salmen: „Jeg er frelst og dyrekjøbt" eller en anden Salme afsynges, hvorpaa Presten vender sig mod Konfirmanderne og siger:

Kjære Konfirmander! Paa den kristne Tro ere I døbte, i den kristne Tro ere I oplærte. Gud gjøre ved Sin Helligaand denne Tro levende i eders Hjerter, at I med ydmyg Oprigtighed nu maa kunne bekjende den for Gud og Menigheden!

Konfirmanderne lægge sig paa Knæ paa Alterfoden, og Presten spørger derefter hver enkelt med Navns Nævnelse:

N. N. Forsager du Djævelen og alle hans Gjerninger og alt hans Væsen?

Konfirmanden: Ja.

Tror du paa Gud Fader, Søn og Helligaand? Ja.

Vil du ved Guds Naade blive i denne din Daabs Pagt indtil din salige Ende? Ja.

Naar disse Spørgsmaal ere besvarede, siger Presten:

Saa giv mig din Haand derpaa!

Hvorefter han under Haandspaalæggelse beder:

Den treenige Gud, som har taget dig til sit Barn i den hellige Daab og gjort dig til en Arving til det evige Liv, Han opholde dig i denne din Daabs Naade indtil din sidste Stund! Han give dig Bestandighed i din Tro, din Sjæl til Salighed! Amen.

Efter hvert Knæfald siger Presten til de konfirmerede:

Fred være med eder!

Naar der saaledes er handlet med samtlige Konfirmander, kan der synges en Salme, hvorefter Presten, staaende enten foran Alteret eller i Kordøren, holder en fri Tale og slutter den med følgende Bøn:*)

Almægtige, miskundelige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader! Du, som ved Din Helligaand begynder og fuldfører den gode

*) Anmerkning. Staar Presten foran Alteret, indledes Bønnen med: „Lader os alle bede!" og læses, efter at Presten har vendt sig mod Alteret. Efter Fadervor lyses Velsignelsen paa samme Maade som ved den sedvanlige Høimesse-Gudstjeneste.

Gjerning i os, vi takke Dig, at Du har gjenfødt disse unge i den hellige Daab og har oplyst dem ved Dit Ord, saa de nu kunne bekjende Din Naade i Kristus. Vi bede Dig, fuldfør den gode Gjerning, som Du har begyndt i dem, og lær dem stedse bedre at kjende den Frelse, Du har beredt os i Din enbaarne Søn. De ere svage, styrk Du dem med Din Kraft. De skulle gaa gjennem en farlig Verden, led Du dem efter Dit Raad. De ville komme i mange Slags Fristelser, hjælp Du dem at kjæmpe og seire. Trøst dem i al Nød og Anfægtelse med Din Helligaands Trøst, og giv dem at vaage og bede og flittig tage Næring af Dit Ord og den hellige Nadverd, saa de i Aandens Helliggjørelse maa med alle Dine troende elske og for al Verden i Ord og Gjerning bekjende Dig med Din Søn og Helligaand! Amen.

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det Onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed! Amen.

Derefter siger Præsten:

Modtager Herrens Velsignelse!

Herren velsigne dig og bevare dig! Herren lade Sit Ansigt lyse over dig og være dig naadig! Herren løfte Sit Aasyn paa dig og give dig Fred! Amen.

Handlingen slutter med en Salme og den almindelige Udgangsbøn.

Hvor det er eller bliver bestemt*), at Overhøringen skal foretages under en Høimesse- eller Aftensangs-Gudstjeneste paa en Søndag før Konfirmationsdagen, forrettes den efter Salmen efter Prædikenen, indledes med et Salmevers og en Tiltale og sluttes med en Bøn af Præsten og en kort Salme, hvorefter den sedvanlige Kollekt følger og Gudstjenesten fortsættes indtil Enden. Forrettes Overhøringen ved Aftensang, kan Prædikenen med den efterfølgende Salme bortfalde.

F. Det almindelige Skriftemaal.

Handlingen begynder med Salmesang, hvorunder Præsten gaar for Alteret. Naar Salmen er til Ende, holder Præsten en Tale til de skriftende over et passende Skriftord.

Efter Skriftetalen siger han:

Lader os bekjende vore Synder for Gud og bede!

Derefter oplæser han en af følgende Skriftebønner (efter eget Valg):

I.

Herre Jesus, min Frelser! Du, som i Dit hellige Ord har tilsagt alle bodfærdige Syndere Din Naade og Miskundhed, jeg

---

*) Anmerkning. Beslutning herom fattes ved Afstemning af Menighedens Husfædre paa den Maade, og efter de nærmere Forskrifter, som indeholdes i kgl. Resolution af 11te Oktober 1873 angaaende Ombytte af Kirkesalmebog.

arme, elendige Menneske kommer nu med en besværet Samvittighed til Dig og bekjender for Dig mine Synder, som ere flere, end at de kunne tælles, og beder Dig ydmygelig: Kjære Herre Jesus, afløs mig af alle mine Synder og tænk aldrig mere paa dem i Evighed, to min syndige Sjæl med Dit hellige Blod og lad mig finde Naade for Dit Ansigt. Og som jeg nu i Dit hellige Navn, ved Din Tjeners Haand, vil lade mig afløse af alle mine Synder, saa beder jeg Dig, min Herre og Frelser: vær Selv med Din Tjeners Ord og stadfæst det ved Din Helligaand i mit Hjerte, og lad det ske med mig, at min Samvittighed renses og min Sjæl trøstes og styrkes ved Din Naade. Dette giv mig, Herre Jesus, min Frelser, for Dit dyrebare Blods Skyld! Amen.

II.

O Herre, hellige Gud! Se i Naade til mig og hav Barmhjertighed med mig. Thi jeg maa bekjende for Dit Ansigt, at jeg har syndet mangfoldig mod Dig, baade i Gjerning, hvormed jeg ogsaa for Mennesker har beskjæmmet Dit hellige Navn, og endnu mere ved indre medfødt Blindhed, ved Vantro, Tvivl, Forsagthed, Utaalmodighed, Egenkjærlighed, uren Lyst, Misundelse og andet saadant ugudeligt Væsen, som Du, Herre Gud, ser hos mig langt bedre, end jeg selv formaar. O Herre, jeg angrer mine Synder, og det gjør mig hjertelig ondt, at jeg saaledes har overtraadt Dine Bud og bedrøvet Din gode Helligaand og besmittet min Samvittighed. Men jeg tror, at Jesus Kristus, sand Gud og Mand, er saaret ogsaa for mine Overtrædelser og knust for mine Misgjerninger, at Straffen laa paa Ham, for at jeg skulde have Fred, og at der er Lægedom for mig i Hans Saar. For Jesu Skyld, spar mig og straf mig ikke, som jeg har fortjent. For Jesu Skyld, forlad mig alle mine Synder. Lad mig høre Ordet fra Dig om alle mine Synders naadige Forladelse, og lad mig tro det og have det i mit Hjerte til evig Trøst. Forny en stadig Aand inden i mig og skriv dine Bud i mit Hjerte, at jeg ikke mere skal synde imod Dig, men tjene Dig efter mit Hjertes Begjæring i Helligheid og Retfærdighed alle mit Livs Dage. Herre, forbarm Dig over mig! Amen.

III.

O Herre Gud, min Frelses Gud! Jeg raaber til Dig fra det dybe: Forlad, forlad mig alle mine Synder! Thi Din Aand minder mig og mit Hjerte anklager mig, og jeg maa sige med Anger og Skam: Jeg har syndet mod Dig, min Gud, og er ikke værd at kaldes Dit Barn. Jeg skulde elske Dig af ganske Hjerte, Sjæl og Sind, men Du har fundet mere hos mig af skammelig Vantro og Ulydighed og Tragten efter egen Ære, som Du hader. Jeg skulde elske min Næste som mig selv, men jeg har været lun-

ken i Kjærligheden og mangen Gang heller krænket og skadet min Broder, som er forløst med Kristi dyrebare Blod. Herre, vil Du gaa i Rette med mig, kan jeg ikke svare eet til tusinde, vil Du tage vare paa Overtrædelser, hvo kan da bestaa?

Men jeg ved mig ingen anden at gaa hen til uden til Dig, min Frelses Gud. Jeg kommer, fordi jeg har hørt Dit salige Evangelium, og beder Dig: Forbarm Dig over mig. Kom ikke mine Synder i Hu, men Din Barmhjertighed i Kristus. Jeg er fuld af Synd og Urenhed, men Han har baaret alle mine Synder, jeg er skyldig til Straf og Dom, men Han har lidt Straffen, og Dommen er gaaet over Ham. Lad Hans Fortjeneste komme mig til gode, ifør mig arme Synder Hans Retfærdighed, sig til mig for Hans Skyld: Vær frimodig, dine Synder ere dig forladte. Og styrk min Sjæl ved Din Helligaand, at jeg kan tro Ordet, som jeg hører, og gjemme det i mit Hjerte som Dit Ord til mig og have Trøst og Fred deraf og evindelig prise Dig, fordi Du er meget rund til at tilgive dem, som omvende sig til Dig.

O Herre Gud, tilgiv mig mine mange Synder, at jeg kan elske Dig meget og føre al min Vandel i Kjærlighed. Giv mig efter mit Hjertes Forsæt og Begjæring at afdø fra alt syndigt Væsen og vandre for Dit Ansigt i Renhed og Retfærdighed. Hjælp mig mod den Synd, som er mig værst, og giv mig en øm Samvittighed i alle Ting, thi jeg ved, at hos Dig er Forladelse, for at Du maa frygtes. O Herre, opliv min Sjæl, og gjør mig hellig og stærk og glad. Tag fra mig alt, som skiller mig fra Jesu søde Forening i Sakramentet, og lad mig arme, uværdige Synder blive i Ham og Han i mig til et evigt Liv. Herre, forbarm Dig over mig! Amen!

IV.

Jeg arme Synder bekjender for Dig, o Gud, at jeg ikke alene er undfanget og født i Synd, men ogsaa hele min Livstid mange Gange og i mange Maader har fortørnet Dig, min Herre og min Gud, med Tanker, Ord og Gjerninger, saa at Du med al Ret kunde forskyde og fordømme mig til evig Tid. Dette gjør mig ondt af mit ganske Hjerte, og jeg gruer og forskrækkes for Din strenge Retfærdighed og den evige Død, og jeg finder Synden at være min største Fiende, som jeg bør hade i alle Maader, saa længe jeg lever. Og efterdi Du, miskundelige Gud, endnu giver mig Tid og Rum til at komme Dit faderlige Hjerte i Hu, efter hvad Du har lovet i Dit Naadens Ord, saa henflyr jeg nu til Din store Barmhjertighed og beder Dig kjæreste Fader: For Jesu Kristi, Din enbaarne Søns og min Broders Skyld, som er død for mine Synder og opstanden til min Retfærdighed, tilgiv mig alle mine Synder ved Troen, som skjænkes mig i inderste Hjerte og forøges ved den Helligaand.

For end mere at styrke denne min Tro agter jeg nu at

modtage min Herres Jesu Kristi Legeme og Blod i Sakramentet og beder derfor, kjære Herre Gud, at Du ved Din Tjener vil tilsige mig alle mine Synders Forladelse. Jeg fattige Synder vil ogsaa gjerne tilgive alle, som har gjort mig imod, og daglig mere og mere lægge Vind paa sand Gudfrygtighed. Hertil hjælp mig, o Gud, i vor Herres Jesu Navn! Amen.

V.

Kjære Herre Gud! Jeg er et armt, syndigt Menneske og har mange Gange krænket Dig med Tanker, Ord og Gjerninger og er uden Undskyldning. Men jeg tror paa Din enbaarne Søn, Jesus Kristus, som har lidt Døden for at frelse mig, og beder Dig for hans Skyld: Forlad, forlad mig alle mine Synder! Og giv mig Din Helligaand, at jeg kan tro Syndsforladelsens Ord, og efter mit Hjertes Forsæt og Begjæring fly al Synd, og lade Din hellige og salige Vilje raade i alle Ting. Herre, miskunde Dig over mig! Amen.

Efter Skriftebønnens Oplæsning siger Presten til de skriftende:
Siger alle hertil af Hjertet Amen!
De skriftende svare:
Amen.

Presten: Træder da frem for Herrens Alter og modtager paa saadan eders Bekjendelse Tilsigelsen af alle eders Synders Forladelse!

Naar de skriftende derpaa knæle om Alteret, siger Presten:

Paa Guds og mit hellige Embedes Vegne (og derefter med Haandspaalæggelse til enhver især) tilsiger jeg dig alle dine Synders naadige Forladelse i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn.

Derefter siger han for hvert Knæfald til de afløste:

Han, som har begyndt den gode Gjerning i eder, Han fuldføre den indtil Jesu Kristi Dag. Fred være med eder! Amen.

Handlingen slutter med Salmesang.

Som Undtagelse fra den gjældende Regel om Alterens Sakramentes Forbindelse med Skriftemaal og Afløsning tillades det de Nadverdgjæster, som maatte ønske det og i betimelig Tid personlig fremsætte Begjæring derom hos Presten, at modtage Sakramentet uden forudgaaende Skriftemaal og Afløsning. Det forudsættes, at ogsaa disse Nadverdgjæster ere tilstede ved Skriftetalen.

Skulde det Tilfælde indtræffe, at samtlige Nadverdgjæster have begjæret at modtage Sakramentet uden forudgaaende Afløsning, bortfalder Skriftetalen og Skriftebønnen, og Presten holder i Stedet derfor en Tale til Nadverdgjæsterne over et passende Skriftord.

G. Nadverden hos syge.

Naar Presten i Enrum, hvis det er fornødent, har talt med den syge, holder han først en kort Skriftetale. Derefter siger han:

Lader os bekjende vore Synder for Gud og bede!

Kjære Herre Gud! Jeg er et armt, syndigt Menneske og har mange Gange krænket Dig med Tanker, Ord og Gjerninger og er uden Undskyldning. Men jeg tror paa Din enbaarne Søn, Jesus Kristus, som har lidt Døden for at frelse mig, og beder Dig for Hans Skyld: Forlad, forlad mig alle mine Synder! Og giv mig Din Helligaand, at jeg kan tro Syndsforladelsens Ord, og efter mit Hjertes Forsæt og Begjæring fly al Synd, og lade Din hellige og salige Vilje raade i alle Ting. Herre, miskunde Dig over mig! Amen.*)

Er Dette dit Hjertes Bekjendelse?

Den skriftende: Ja.

Presten: Paa Guds og mit hellige Embedes Vegne tilsiger jeg dig alle dine Synders naadige Forladelse i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn. Amen.

Han, som har begyndt den gode Gjerning i dig, Han fuldføre den indtil Jesu Kristi Dag! Amen.

Efter Skriftemaalet begynder Presten Nadverdhandlingen paa følgende Maade:

Kjære Kristne! Efterdi vor Herre Jesus Kristus selv siger, at hvor to eller tre ere forsamlede i hans Navn, der er Han midt iblandt dem, og hvad de bede om i Hans Navn, skulle de visselig faa, saa ere vi nu paa dette Hans Ord her forsamlede med hverandre for at række denne vor syge**) Medkristen (med disse hans (hendes) kjære) Herrens hellige Legeme og Blod, og bede nu for ham (hende, dem) i Jesu Navn: Herre vor Gud og Fader, vederkvæg ham (hende, dem) med Dine salige Gaver og styrk ham (hende, dem) i Jesu Kristi Lidelses og Opstandelses Samfund til et evigt Liv! Amen.

Derefter siger han:

Kjæreste Kristi Ven (Venner)! For at du***) ret og værdig kan modtage det høiværdige Sakramente, bør du lægge dig vel paa Sinde, hvad det er, du her skal tro og gjøre. Af disse Kristi Ord: „Dette er Mit Legeme, som gives for eder", „Dette er Mit Blod, som udgydes for eder til Syndernes Forladelse", skal du tro, at Jesus Kristus er Selv tilstede med Sit Legeme og Blod i Sakramentet, som Ordet lyder. Dernæst skal du ogsaa tro af Kristi Ord: „Til Syndernes Forladelse", at Jesus Kristus skjænker dig Sit Legeme og Blod til Stadfæstelse paa alle dine Synders Forladelse. Endelig skal du ogsaa gjøre efter Kristi Befaling, der

*) Anmerkning. Presten kan ogsaa benytte en anden af de anordnede Skriftebønner.

**) Anmerkning. Ordet „syge" kan udelades, naar Nadverden rækkes gamle og svagelige i deres Hjem.

***) Anmerkning. Skal Nadveren uddeles til flere, benyttes selvfølgelig overalt Flertalsformen.

han saa byder os sigende: „Tager dette hen og æder det", „Drikker alle deraf" og „Dette gjører til Min Ihukommelse." Naar du saa tror disse Kristi Ord og gjør efter denne hans Befaling, da er du ret prøvet og kan værdig æde Kristi Legeme og drikke Hans Blod til dine Synders Forladelse. Saa skal du ogsaa takke den almægtige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader, for saa stor en Gave og elske din Næste af et rent Hjerte og med hele den hellige Kirke have Trøst og Glæde i den Herre Kristus. Dertil give dig Gud Fader Sin Naade ved den samme Jesus Kristus, vor Herre! Amen.

Lader os alle bede!

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed. Amen.

Vor Herre Jesus Kristus, i den Nat, da Han blev forraadt, tog han Brødet*), takkede og brød det, gav Sine Disciple og sagde: Tager dette hen og æder det! Dette er Mit Legeme, som gives for eder. Dette gjører til Min Ihukommelse!

Ligesaa tog Han og Kalken**) efter Aftensmaaltidet, takkede, gav dem og sagde: Drikker alle deraf! Denne er det nye Testamentes Kalk i Mit Blod, som udgydes for eder til Syndernes Forladelse. Dette gjører, saa ofte som I det drikke, til min Ihukommelse!

Idet Præsten rækker Brødet, siger han:

Dette Jesu sande Legeme, som er givet i Døden for dig og alle dine Synder, det styrke og opholde dig i en sand Tro til det evige Liv!

Idet Præsten rækker Kalken, siger han:

Dette Jesu sande Blod, som er udøst paa Korset til dine Synders Forladelse, det styrke og opholde dig i Troen til det evige Liv!

(Uddelingen kan ogsaa — særlig om der er flere at meddele — ske med de samme Ord, som ved Nadverden i Kirken:

Dette er Jesu sande Legeme,

Dette er Jesu sande Blod, —

og med det efterfølgende Ønske:

Den korsfæstede og opstandne Kristus Jesus, som nu har skjænket eder (dig) Sit hellige Legeme og Blod, hvormed Han har

*) Anmerkning. Her iagttages, at Præsten, naar han nævner de Ord: „tog Han Brødet", tager Disken med Brødet og holder den i Haanden, indtil første Del af Indstiftelsesordene er læst.

**) Anmerkning. Herfra holder Præsten sin Haand paa Kalken, indtil Indstiftelsesordene slutte.

gjort Fyldest for alle eders (dine) Synder, Han styrke og opholde eder (dig) derved i en sand Tro til det evige Liv! Fred være med eder (dig)! Amen.)

Lader os takke og bede!

Vi takke Dig, Herre, almægtige, evige Gud, at Du har vederkvæget os med disse Dine salige Gaver. Nu bede vi Din Barmhjertighed, at Du ved samme Dine Gaver vil styrke vor Tro paa Dig og gjøre Kjærligheden brændende mellem os selv indbyrdes, for Din Søns, Jesu Kristi, vor Herres, Skyld! Amen.

Modtag (modtager) Herrens Velsignelse!

Herren velsigne dig og bevare dig! Herren lade Sit Ansigt lyse over dig og være dig naadig! Herren løfte sit Aasyn paa dig og give dig Fred! Amen.

Baade Skriftemaals- og Nadverdhandlingen kan indledes og sluttes med passende Salmesang.

Presten bør sørge for, at der ligger en ren Dug paa det Bord, hvorfra Nadverden rækkes, ligesom ogsaa de to brændende Lys, hvor de haves, høre med til Handlingens Høitidelighed.

Eftersom den syges Tilstand kræver det, kan begge Handlinger forkortes. Dog bibeholdes for Skriftemaalets Vedkommende Skriftebekjendelsen og Afløsningen, ligesom for Nadverdhandlingens Vedkommende Fadervor og Indstiftelsesordene gaa foran Uddelingen.

De syge, der ikke mere ere ved fuld Bevidsthed, skal Presten ikke meddele Afløsning eller Nadverd, men med de tilstedeværende hjertelig bede Gud for dem, at Han vil miskunde Sig over dem og være dem en naadig Gud for Jesu Kristi Skyld.

H. Brudevielse.

Handlingen begynder med Salmesang, hvorunder Presten gaar for Alteret. Naar Salmen er til Ende, træder Brudeparret frem for Alterringen, og Presten holder en kort Tale over et passende Skriftord. Derefter siger han:

Saa tilspørger jeg dig, N. N. (Brudgommens fulde Navn uden Titel), for Guds Aasyn og i denne kristne Forsamlings Nærværelse:

Vil du have N. N. (Brudens fulde Navn), som hos dig staar, til din Ægtehustru? Ja.

Vil du leve med hende efter Guds hellige Ord, elske og ære hende, og i gode og onde Dage blive fast hos hende, indtil Døden skiller eder ad? Ja.

Ligesaa tilspørger jeg dig, N. N. (Bruden):

Vil du have N. N., som hos dig staar, til din Ægtehusbond? Ja.

Vil du leve med ham efter Guds hellige Ord, elske og ære ham, og i gode og onde Dage blive fast hos ham, indtil Døden skiller eder ad? Ja.

Saa giver hverandre Haanden derpaa!

Presten lægger sin Haand paa Brudeparrets sammenlagte Hænder.

Eftersom I have tilsagt hverandre at ville leve sammen i

den hellige Ægtestand og nu aabenbart bekjendt dette for Gud og denne kristne Forsamling og givet hverandre Haanden derpaa, saa forkynder jeg eder rette Ægtefolk at være baade for Gud og Mennesker, i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn. Amen.

Hvad Gud har sammenføiet, skal intet Menneske adskille.

Da I nu have givet eder i Ægteskab sammen i Guds Navn, saa hører først af Guds Ord, hvorledes Han Selv har indstiftet denne Stand.

Saa staar der skrevet i første Mosebogs andet Kapitel:

Og Gud Herren sagde: Det er ikke godt, at Mennesket er ene; Jeg vil gjøre ham en Medhjælp, som er hans Lige. Og Gud Herren lod en dyb Søvn falde paa Mennesket, og han sov; og Han tog et af hans Ribben og lukkede med Kjød i Stedet derfor. Og Gud Herren byggede af det Ribben, som Han havde taget af Mennesket, en Kvinde og ledede hende til Mennesket. Da sagde Mennesket: Denne er endelig Ben af mine Ben og Kjød af mit Kjød; denne skal kaldes Mandinde, thi af Manden er denne taget. Derfor skal Manden forlade sin Fader og sin Moder og blive fast hos sin Hustru, og de skulle være eet Kjød.

Hører dernæst af Guds Ord, hvorledes I skulle leve med hverandre i denne Stand.

Saa skriver Apostelen Paulus til Efesierne:

I Mænd! elsker eders Hustruer, ligesom og Kristus elskede Menigheden og hengav sig Selv for den, for at Han kunde hellige den. Saaledes ere Mændene skyldige at elske sine Hustruer som sine egne Legemer; hvo, der elsker sin Hustru, elsker sig selv. Thi ingen har nogensinde hadet sit eget Kjød, men enhver føder og vederkvæger det, ligesom Herren Menigheden.

I Kvinder! Være eders egne Mænd underdanige, som Herren! Thi Manden er Kvindens Hoved, ligesom og Kristus er Menighedens Hoved, og Han er Sit Legemes Saliggjører.

Og Apostelen Peter skriver om Hustruerne: Deres Prydelse skal være Hjertets skjulte Menneske i en sagtmodig og stille Aands uforkrænkelige Væsen, hvilket er meget kosteligt for Gud.

Men til Mændene siger han: I Mænd skulle leve med eders Hustruer som med den svagere Del med Forstand og bevise dem Ære, da ogsaa de ere Medarvinger til Livets Naadegave, for at eders Bønner ikke skulle forhindres.

Hører fremdeles om den Trængsel, som Gud har lagt paa denne Stand.

Saa sagde Gud til Kvinden:

Med Smerte skal du føde Børn, og til din Mand skal din Attraa være, og han skal herske over dig.

Og Gud sagde til Manden:

I dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød, indtil du vender tilbage til Jorden, thi af den er du tagen; thi Støv er du, og til Støv skal du vende tilbage.

Endelig være det eders Trøst, at denne eders Stand er velbehagelig for Gud og af Ham velsignet.

Thi saa staar der skrevet i første Mosebogs første Kapitel:

Og Gud skabte Mennesket i Sit Billede, i Guds Billede skabte Han det; Mand og Kvinde skabte Han dem. Og Gud velsignede dem, og Gud sagde til dem: Værer frugtbare og mangfoldige og opfylder Jorden og gjører den eder underdanig. Og Gud saa alt det, Han havde gjort, og se, det var saare godt.

Og at dette eders Ægteskab kan blive til Guds Ære og og eders sande Velfærd, saa ville vi nu af Hjertet anraabe Gud om Velsignelse over eder i vore Bønner.

Brudeparret knæler, og Præsten siger, idet han lægger Haanden først paa Brudgommens, saa paa Brudens Hoved:

Lader os alle bede!

Herre Gud, himmelske Fader! Du, som har skabt Mand og Kvinde og bestemt dem til Ægteskab og deri betegnet Din kjære Søns Jesu Kristi underfulde Forening med Sin Brud, den hellige Kirke, (NB.) vi bede Din store Barmhjertighed, at Du ikke vil lade denne Din Indstiftelse og Ordning fordærves hos os, men naadig bevare den ved Din elskelige Søn, Jesus Kristus, vor Herre! Amen.

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! (NB.) Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed. Amen.

Derefter træder Præsten lidt tilbage og siger:

Fred være med eder! Amen.

Brudeparret gaar til sine Pladse, hvorefter et Salmevers kan afsynges. Præsten synger (i Tilfælde læser) fra Alteret følgende Kollekt:*)

Lader os alle bede!

Almægtige, evige Gud, himmelske Fader! Du, som selv har skikket det saa, at Mand og Kvinde skulle være eet Kjød, og har stadfæstet denne Forening med Din guddommelige Velsignelse, vi bede Dig for Din store Barmhjertigheds Skyld, at Du giver denne Brudgom med sin Brud Naade, Lykke og Salighed baade til Liv og Sjæl. Giv dem at tjene Dig trolig, og at leve med hverandre

*) Anmerkning. Kollekten kan, hvor det har været brugeligt, udelades. Ifaafald slutter Velsignelsen sig umiddelbart til Fadervor, idet der i Stedet for Ordene: „Fred være med eder! Amen" siges: Modtager Herrens Velsignelse!

i en samdrægtig Kjærlighed, og altid at gjøre efter Dit hellige Bud og Befaling, saa at de paa den yderste Dag maa findes at være rette Kristne og Dine kjære Børn med Din Søn, Jesus Kristus, som med Dig lever og regjerer i Helligaands Enighed, een sand Gud fra Evighed og til Evighed!

Forsamlingen: Amen.

Præsten: Herren være med eder!

Forsamlingen: Og med din Aand!

Præsten: Herren velsigne dig og bevare dig! Herren lade Sit Ansigt lyse over dig og være dig naadig! Herren løfte Sit Aasyn paa dig og give dig Fred!

Forsamlingen: Amen.

Handlingen slutter med Salmesang.

Naar flere Brudepar ægtevies paa samme Tid, henvendes først til hvert enkelt Brudepar de foreskrevne Spørgsmaal tilligemed Vielsesordene: Eftersom I have tilsagt hverandre o. s. v. De følgende Skriftstykker og Bønner læses derefter kun een Gang, idet i Slutningskollekten Ordene: „Denne Brudgom med sin Brud" forandres til: „disse Brudefolk".

I. Velsignelse af borgerlig stiftet Ægteskab.

Handlingen begynder med Salmesang, hvorunder Præsten gaar for Alteret. Naar Salmen er til Ende, træde Ægtefolkene frem for Alterringen, og Præsten holder en kort Tale over et passende Skriftord. Derefter siger han:

Eftersom I have begjæret Kirkens Velsignelse over eders Ægteskab, saa hører først af Guds Ord, hvorledes Han Selv har indstiftet denne Stand.

Saa staar der skrevet i første Mosebogs andet Kapitel:

Og Gud Herren sagde: Det er ikke godt, at Mennesket er ene; Jeg vil gjøre ham en Medhjælp, som er hans Lige. Og Gud Herren lod en dyb Søvn falde paa Mennesket, og han sov; og han tog et af hans Ribben og lukkede med Kjød i Stedet derfor. Og Gud Herren byggede af det Ribben, som Han havde taget af Mennesket, en Kvinde og ledede hende til Mennesket. Da sagde Mennesket: Denne er endelig Ben af mine Ben og Kjød af mit Kjød; denne skal kaldes Mandinde; thi af Manden er denne taget. Derfor skal Manden forlade sin Fader og sin Moder og blive fast hos sin Hustru, og de skulle være eet Kjød.

Derfor siger ogsaa vor Herre Jesus Kristus hos Matthæus i det 19de Kapitel: Hvad Gud har sammenføiet, skal et Menneske ikke adskille.

Hører dernæst af Guds Ord, hvorledes I skulle leve med hverandre i denne Stand.

Saa skriver Apostelen Paulus til Efesierne:

I Mænd! Elsker eders Hustruer, ligesom og Kristus elskede Menigheden og hengav sig Selv for den, for at Han kunde hellige den. Saaledes ere Mændene skyldige at elske sine Hustruer som

sine egne Legemer; hvo, der elsker sin Hustru, elsker sig selv. Thi ingen har nogensinde hadet sit eget Kjød, men enhver føder og vederkvæger det, ligesom Herren Menigheden.

I Kvinder! Værer eders egne Mænd underdanige, som Herren! Thi Manden er Kvindens Hoved, ligesom og Kristus er Menighedens Hoved, og Han er Sit Legemes Saliggjører.

Og Apostelen Peter skriver om Hustruerne: Deres Prydelse skal være Hjertets skjulte Menneske i en sagtmodig og stille Aands uforkrænkelige Væsen, hvilket er meget kosteligt for Gud.

Men til Mændene siger han: I Mænd skulle leve med eders Hustruer som med den svagere Del med Forstand og bevise dem Ære, da ogsaa de ere Medarvinger til Livets Naadegave, for at eders Bønner ikke skulle forhindres.

Hører fremdeles om den Trængsel, som Gud har lagt paa denne Stand.

Saa sagde Gud til Kvinden:

Med Smerte skal du føde Børn, og til din Mand skal din Attraa være, og han skal herske over dig.

Og Gud sagde til Manden:

I dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød, indtil du vender tilbage til Jorden, thi af den er du tagen; thi Støv er du, og til Støv skal du vende tilbage.

Endelig være det eders Trøst, at denne eders Stand er velbehagelig for Gud og af Ham velsignet.

Thi saa staar der skrevet i første Mosebogs første Kapitel:

Og Gud skabte Mennesket i Sit Billede, i Guds Billede skabte Han det; Mand og Kvinde skabte Han dem. Og Gud velsignede dem, og Gud sagde til dem: Værer frugtbare og mangfoldige og opfylder Jorden og gjører den eder underdanig. Og Gud saa alt det, Han havde gjort, og se, det var saare godt.

Præsten træder nærmere hen til Ægtefolkene og siger:

Saa tilspørger jeg dig, N. N. (Mandens fulde Navn uden Titel), for Guds Aasyn og i denne kristne Forsamlings Nærværelse:

Vil du i dit Ægteskab med N. N. (Hustruens fulde Navn) leve med hende efter Guds hellige Ord, elske og ære hende, og i gode og onde Dage blive fast hos hende, indtil Døden skiller eder ad? Ja.

Ligesaa tilspørger jeg dig, N. N. (Hustruen):

Vil du i dit Ægteskab med N. N. leve med ham efter Guds hellige Ord, elske og ære ham, og i gode og onde Dage blive fast hos ham, indtil Døden skiller eder ad? Ja.

Ægtefolkene knæle.

Eftersom I nu for Gud og denne kristne Forsamling have bekjendt, at I ville leve med hverandre efter Guds Ord, saa velsigner jeg som Kirkens Tjener eders Ægteskab i

Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn. Amen.

Præsten siger derefter med Haandspaalæggelse:

Lader os alle bede!

Herre Gud, himmelske Fader! Du, som har skabt Mand og Kvinde og bestemt dem til Ægteskab og deri betegnet Din kjære Søns Jesu Kristi underfulde Forening med Sin Brud, den hellige Kirke, (NB.) vi bede Din store Barmhjertighed, at Du ikke vil lade denne Din Indstiftelse og Ordning fordærves hos os, men naadig bevare den ved Din elskelige Søn, Jesus Kristus, vor Herre! Amen.

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! (NB.) Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed. Amen.

Derefter træder Præsten lidt tilbage og siger:

Fred være med eder! Amen.

Ægtefolkene gaa til sine Pladse, hvorefter et Salmevers kan afsynges. Præsten synger (i Tilfælde læser) fra Alteret følgende Kollekt:*)

Lader os alle bede!

Almægtige, evige Gud, himmelske Fader! Du, som Selv har skikket det saa, at Mand og Kvinde skulle være eet Kjød, og har stadfæstet denne Forening med Din guddommelige Velsignelse, vi bede Dig for Din store Barmhjertigheds Skyld, at du giver disse Ægtefolk Naade, Lykke og Salighed baade til Liv og Sjæl. Giv dem at tjene Dig trolig, og at leve med hverandre i en samdrægtig Kjærlighed, og altid at gjøre efter Dit hellige Bud og Befaling, saa at de paa den yderste Dag maa findes at være rette Kristne og Dine kjære Børn med Din Søn, Jesus Kristus, som med Dig lever og regjerer i Helligaands Enighed, een sand Gud fra Evighed og til Evighed!

Forsamlingen: Amen.

Præsten: Herren være med eder!

Forsamlingen: Og med din Aand!

Præsten: Herren velsigne dig og bevare dig! Herren lade Sit Ansigt lyse over dig og være dig naadig! Herren løfte Sit Aasyn paa dig og give dig Fred!

Forsamlingen: Amen.

Handlingen slutter med Salmesang.

---

*) Anmerkning. Hvis Kollekten udelades, slutter Velsignelsen sig umiddelbart til Fadervor, idet der i Stedet for Ordene: „Fred være med eder! Amen" siges: Modtager Herrens Velsignelse!

K. Mødres Kirkegang.

Ægtehustru, som skal indledes, møder med sit Følge i betimelig Tid før Gudstjenesten i Kirkens Vaabenhus eller Sakristi. Der kommer Præsten til hende enten før Indgangsbønnen eller under en af Salmerne før Prædikenen.

I en kort Tale minder han hende først om at takke Gud, som naadig har hjulpet hende i hendes Trængsel og givet hende Glæde over, at et Menneske er født til Verden, og end mere over, at Gud har beredt for hendes Barn Gjenfødelsens Bad, at det skal se hans Rige. Dernæst formaner han hende til at vise sin Taknemlighed i Gjerning ved at opdrage sit Barn i Herrens sande Frygt og i alle Stykker at foregaa det med et godt og kristeligt Exempel.

Naar han har endt sin Tale, siger han:

Gaa ind med Fred i Guds Menighed og tak Herren din Gud, som har gjort vel imod dig. Han styrke dig fremdeles til Sjæl og Legeme og lade din Indgang nu og altid være velsignet for Hans Aasyn! Amen.

Siden gaar hun med sit Følge ind i Kirken til sin Plads. Med Hensyn til Offring forholdes som hidtil paa hvert Sted brugeligt.

Er Barnet dødt, maaske uden Daab, bør Præsten lempe sin Tale derefter og minde den bedrøvede Moder om Jobs Taksigelse: Herren gav, Herren tog, Herrens Navn være lovet! og om Kristi Ord Matth. 18, 14 og 19, 14: Det er ikke eders Faders Vilje, som er i Himlene, at een af disse smaa skal fortabes. Thi Himmeriges Rige hører saadanne til.

L. Begravelse.

A. Den fuldstændigere Form for Jordfæstelsen:

Salmesang.

Præsten: I Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn. Amen.

Vor Herre Jesus Kristus siger: Den Time kommer, da alle de i Gravene skulle høre Guds Søns Røst, og de skulle gaa frem, de, som have gjort godt, til Livets Opstandelse, men de, som have gjort ondt, til Dommens Opstandelse.

Derefter kaster han tre Gange Jord paa og siger

første Gang: Af Jord er du kommen,

anden Gang: Til Jord skal du blive,

tredie Gang: Af Jorden skal du igjen opstaa.

Lovet være Gud og vor Herres Jesu Kristi Fader, som efter Sin store Barmhjertighed har gjenfødt os til et levende Haab ved Jesu Kristi Opstandelse fra de døde! Amen.

Eller i Stedet for denne Lovprisning:

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed. Amen.

Fred være med eder! Amen.

Eller i Stedet for dette Fredsønske Herrens Velsignelse:

Herren velsigne dig og bevare dig! Herren lade Sit Ansigt lyse over dig og være dig naadig! Herren løfte Sit Aasyn paa dig og give dig Fred! Amen.

Salmesang.

B. Hvor Omstændighederne gjøre en kortere Form ønskelig, kan Jordfæstelsen foregaa saaledes:

Salmesang.

Derefter kaster Præsten tre Gange Jord paa og siger
første Gang: Af Jord er du kommen,
anden Gang: Til Jord skal du blive,
tredie Gang: Af Jorden skal du igjen opstaa.

Salmesang.

Til foranstaaende Former for Jordfæstelsen kan der efter Omstændighederne i Kirke, Gravkapel eller Hus eller ogsaa ved Graven føies en fri Tale over et passende Skriftord. Hvis Talen holdes ved Graven, træder den ind efter Ordene: I Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn (A), eller efter den første Salme (B); i Kirke, Gravkapel eller Hus begyndes og sluttes der med Salmesang.

Eller der kan gaaes frem paa følgende Maade:

1. Lader os bede!

Af det dybe kalder jeg paa Dig, Herre! Herre, hør paa min Røst, lad Dine Øren merke paa mine ydmyge Begjæringers Røst! Dersom Du, Herre, vil gjemme paa Misgjerninger, Herre, hvo kan da bestaa? Thi hos Dig er Forladelsen, for at Du maa frygtes. Jeg bier efter Herren, min Sjæl bier, og jeg venter paa Hans Ord. Min Sjæl venter paa Herren mere end Vægtere paa Morgenen, Vægtere paa Morgenen. Vent, Israel, paa Herren; thi hos Herren er Miskundheden, og megen Forløsning er hos Ham. Og Han skal forløse Israel fra alle dets Misgjerninger. (Davids 130te Salme).

I Stedet for denne Salme kan der ogsaa holdes en kort fri Bøn.

2. Skriftlæsning.

Kjære Kristne! Lader os høre, hvad den hellige Skrift vidner om dette Livs Forkrænkelighed, om Døden og Dommen.

Før Bjergene bleve til, og Du frembragte Jorden og Jorderiget, ja fra Evighed til Evighed er Du Gud. Du bød Menneskет vende tilbage til Støv og sagde: Vender tilbage, I Menneskens Børn! Thi tusinde Aar ere i Dine Øine som den Dag igaar, naar den farer hen, og som en Nattevagt. Du skyller dem bort, og de blive som en Søvn; om Morgenen forgaa de som Græsset, om Morgenen blomstrer det og forgaar, om Aftenen skjærer man det af, og det hentørres. At tælle vore Dage, det lære Du os, for at vi maa faa Visdom i Hjertet! (Salme 90, 2—6, 12).

Og fremdeles staar der skrevet:

Synden kom ind i Verden formedelst eet Menneske, og Døden

formedelst Synden, og saaledes trængte Døden igjennem til alle Mennesker, idet de syndede alle. (Rom. 5, 12).

Og det er Menneskene bestikket een Gang at dø, men derefter Dommen. (Hebr. 9, 27).

Lader os dernæst høre om den Aarvaagenhed og gudelige Beredelse, som Herren begjærer at finde hos os.

Lader I eders Lænder være ombundne og eders Lys brændende! Og værer I ligesom de Mennesker, der vente sin Herre, naar han vil bryde op fra Brylluppet, for at de, naar han kommer og banker paa, strax kunne lukke op for ham! Salige ere de Tjenere, som Herren finder vaagne, naar han kommer. Sandelig siger Jeg eder: Han skal binde op om sig og sætte dem tilbords og gaa frem og tjene dem. Værer da ogsaa I beredte! Thi Menneskens Søn kommer i den Time, som I ikke mene. (Luk. 12, 35—37, 40.)

Lader os endelig høre det salige Ord om Opstandelse og evigt Liv ved vor Herre Kristus.

Jesus siger: Jeg er Opstandelsen og Livet; hvo, som tror paa Mig, om han end dør, skal han dog leve, og hver den, som lever og tror paa Mig, skal ikke dø evindelig. (Joh. 11, 25—26).

Og Herrens Apostel vidner:

Det bør dette forkrænkelige at iføres Uforkrænkelighed og dette dødelige at iføres Udødelighed. Men naar dette forkrænkelige er iført Uforkrænkelighed og dette dødelige iført Udødelighed, da opfyldes det Ord, som er skrevet: Døden er opslugt til Seier. Død! Hvor er din Braad? Helvede! Hvor er din Seier? Men Gud være Tak, som giver os Seier ved vor Herre Jesus Kristus! (1 Kor. 15, 53—55, 57).

3. En af de efterfølgende Kollekter med Fadervor.

Lader os alle bede!

Barmhjertige, evige Gud! Du, som ved Din Søns Død har borttaget fra os den evige Døds Dom og helliget Dine troendes Grave til at være trygge Hvilesteder, hjælp os flittig at betænke vor sidste Afskedstime, og ved en sand Bod og Tro daglig at afdø fra al Synd og fra alt det forkrænkelige Væsen i Verden, og med alle de hellige naa til de dødes salige Opstandelse! Ved Jesus Kristus, Din kjære Søn, vor Herre. Amen.

Evige, miskundelige Gud, himmelske Fader! Du, som i Din Søn Jesus Kristus har skjænket os en fuld Trøst imod Døden, vi bede Dig, styr og regjer os ved Din Helligaand, at vi ikke lade os vende bort fra Dig ved nogen Trængsel eller Anfægtelse, men leve i Din Frygt, fare herfra i Din Fred, hvile i Graven under Din Varetægt og opstaa af Graven i Din Kraft til et evigt Liv, ved Jesus Kristus, Din kjære Søn, vor Herre! Amen.

Almægtige, evige Gud! Du, som for Syndens Skyld lader Menneskene dø og blive til Jord igjen, lær os at tælle vore Dage,

at vi kunne faa Visdom i Hjertet. Giv os en sand Tro paa Din enbaarne Søn, Jesus Kristus, som er given hen for vore Overtrædelser og opreist for vor Retfærdiggjørelse og lever i al Evighed. Hjælp os ved Din Naade daglig at afdø fra Synden og leve efter Din hellige Vilje, at vi, naar vor Dødstime kommer, kunne være kristelig beredte og i Fred fare herfra. Tag da vor Sjæl til Dig og lad vore Legemer paa den yderste Dag opstaa af sine Grave til et evigt Liv! Ved Jesus Kristus, vor Herre. Amen.

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed. Amen.

Hvis denne Form benyttes ved Graven, træder den ind efter Ordene: I Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn (A), eller efter den første Salme (B); i Kirke, Gravkapel eller Hus begyndes og sluttes der med Salmesang.

Holdes ogsaa her en kort fri Tale, er dens Plads ved Skriftlæsningens Ende.

Ved Børns Begravelse kan Nr. 2 og 3 (Skriftlæsning og Kollekt) lyde saaledes:

Lader os høre det hellige Evangelium, som Markus skriver:

Og de førte smaa Børn til Jesus, for at Han skulde røre ved dem; men Disciplene truede dem, som bare dem frem. Men da Jesus saa det, blev Han vred og sagde til dem: Lader de smaa Børn komme til Mig og forhindrer dem ikke! Thi Guds Rige hører saadanne til. Sandelig siger Jeg eder: Hvo, der ikke annammer Guds Rige som et lidet Barn, skal ingenlunde komme ind i det. Og Han tog dem i Favn og lagde Hænderne paa dem og velsignede dem.

Lader os alle bede!

O Herre Gud, himmelske Fader! Du, som engang har gjort dette Barn til Dit Barn i den hellige Daab og efter en kort Trængsel har taget det hjem til Dig, vi takke Dig for Din faderlige Miskundhed og prise Dit Navn for den Trøst imod Døden, som Du har skjænket os i Kristus, og bede Dig ydmygelig: Giv os Din Helligaand, at vi af ganske Hjerte kunne omvende os til Dig og blive som Børn og efter en liden Stunds Bedrøvelse samles med hverandre i den evige Glæde, ved Din kjære Søn, Jesus Kristus, vor Herre! Amen.

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed. Amen.

Udøbte Børn jordfæstes efter den kortere Form (B). Det samme gjælder, naar dødfødte Børn ønskes jordfæstede.

M. Prestevielse.

Naar en Kandidat er udnævnt til Præst, skal han snarest muligt indvies til det hellige Embede. Indvielsen forrettes i Almindelighed af Biskopen i det Stift, hvor Kandidaten er ansat. Dog kan den ogsaa med vedkommende Biskops Samtykke udføres af en anden af Rigets Biskoper, som dertil maatte være villig.

Prestevielse holdes i Almindelighed enten Søndag, Onsdag eller Fredag i den Kirke, som Biskopen bestemmer. Det skal forud kundgjøres for Menigheden, at en saadan hellig Handling skal foretages. Provsten tilsiger de Præster, som Biskopen opnævner, til at bistaa ved Indvielsen.

Paa Ordinationsdagen møder Ordinanden (eller Ordinanderne), iført Præsteklæder, i Sakristiet og føres der Messeskjorte.

Naar Præstevielse skal forrettes, holdes Gudstjenesten altid som Høimessetjeneste efter den fuldstændigere Form. En af Præsterne forretter for Alteret, og de andre Præster tilligemed Ordinanden tage Plads paa begge Sider af samme. Er det Søndag Formiddag, bruges Dagens Kollekt, Epistel og Evangelium, men ellers følgende Kollekt paa 13de og Epistel paa 12te Søndag efter Trefoldighed samt Evangeliet Joh. 20, 21—23.

Kollekt.

Herre Gud, himmelske Fader! Vi takke Dig af vort Hjertes Grund, at Du har ladet os leve i denne salige Tid, da vi kunne høre Dit hellige Evangelium og kjende Din faderlige Vilje og se Din Søn, Kristus Jesus. Vi bede Din store Barmhjertighed, at Du naadig vil lade os beholde Dit hellige Ords Lys og saa regjere vore Hjerter ved Din Helligaand, at vi aldrig falde fra Dit Ord, men blive fast derved og endelig blive salige, ved den samme Din elskelige Søn, Jesus Kristus, vor Herre, som med Dig lever og regjerer i Helligaands Enighed, een sand Gud fra Evighed og til Evighed! Amen.

Denne hellige Epistel skriver Apostelen Paulus:

Men en saadan Tillid have vi til Gud ved Kristus, ikke, at vi af os selv ere dygtige til at tænke noget, som af os selv, men vor Dygtighed er af Gud, som og gjorde os dygtige til at være den nye Pakts Tjenere, ikke Bogstavens, men Aandens; thi Bogstaven ihjelslaar, men Aanden levendegjør. Men dersom Dødens Tjeneste, som med Bogstaver var indgraven i Stene, skede i Herlighed, saa at Israels Børn ikke kunde betragte Moses's Ansigt formedelst hans Ansigts Herlighed, som dog skulde forsvinde, hvorfor skulde da ikke Aandens Tjeneste end mere være i Herlighed? Thi dersom Fordømmelsens Tjeneste var i Herlighed, er meget mere Retfærdighedens Tjeneste overvættes i Herlighed.

Dette hellige Evangelium skriver Evangelisten Johannes:

Da sagde Jesus atter til dem: Fred være med eder! Ligesom Faderen har udsendt Mig, saa sender og Jeg eder. Og der Han sagde dette, aandede Han paa dem og sagde til dem: An-

nammer den Helligaand! Dersom I forlade nogen deres Synder, ere de dem forladte; dersom I beholde nogen deres Synder, ere de dem beholdne.

Naar Trosbekjendelsen er læst, synges en kort Salme, hvorunder Biskopen gaar for Alteret, iført Messeskjorte og Korkaabe. Naar Salmen er til Ende, træder den residerende Kapellan ved Kirken, eller hvis der ikke er nogen saadan, eller han har Forfald, en anden Præst, som Biskopen bestemmer, frem i Kordøren og indleder den foreskaaende Indvielse saaledes:

Kjære Menighed!

Guds Ord paaminder os, at vi skulle skjønne paa dem, som arbeide iblandt os og ere vore Forstandere i Herren, bede for dem og agte dem høit i Kjærlighed for deres Gjernings Skyld. En ny Arbeider i Menigheden (Nye Arbeidere i Menigheden) fremstilles idag for os. Kandidat i Theologien N. N. (Navn og tidligere Stilling) er kaldet til (Embedet nævnes) og skal nu indvies til det hellige Præsteembede. Lader os modtage ham i Kjærlighed og bære ham frem for Gud i vore Bønner.

(Biskopen knæler paa Bedeskammelen og Ordinanden med Præsterne paa Alterfoden).

Herre Jesus Kristus! Du, som har givet Din Menighed Apostler, Profeter, Evangelister, Hyrder og Lærere til de helliges fuldkomne Beredelse, til Tjenestens Gjerning, til Dit Legemes Opbyggelse, vi takke Dig for denne Din Miskundhed og prise Dit hellige Navn, at Du ikke har seet hen til vor Synd og Utroskab, men indtil denne Dag naadig opholdt hos os Dit hellige Ord og Dine høiværdige Sakramenter. Vi bede Dig, forbarm Dig over os, og giv os Din Helligaand, at Han maa oplyse og veilede os, trøste og styrke os, og lad den hellige Handling, vi idag skulle foretage, blive til Dit Navns Ære, til Dit Riges Fremme og denne Din Tjener (disse Dine Tjenere) til Velsignelse, saa vi alle maa opbygges paa Dig, Du vor Frelses Klippe, som ikke rygges evindelig! Amen.

Naar Bønnen er til Ende, reiser Biskopen sig. Ligesaa Præsterne. Biskopen synger (i Tilfælde læser) vendt mod Alteret:

Kom, Hellige Aand, Herre Gud!

(Landstads Salmebog Nr. 429).

Menigheden fortsætter:

Gyd Dine Naadegaver ud,
I Sjæl og Hjerte os dem send,
Og Kjærlighedens Ild optænd!
O Herre, ved Din Glød saa klar
Til Troen ind Du samlet har
Al Verdens Folk og Slægter mange
Og Tungemaal med Takkesange!
Halleluja, Halleluja!

Biskopen synger:

Udsend Din Aand, o Herre,
Og der skabes Dig Tjenere!

Koret og Menigheden:
Og Du gjør alle Ting nye. Amen.
Biskopen synger:
Herren være med eder!
Menigheden: Og med din Aand!
Biskopen: Lader os alle bede!
(Præsterne knæle paa Alterfoden omkring Ordinanden).

Herre Gud, himmelske Fader! Du, som ved Din Helligaand oplyser og trøster alle troendes Hjerter, giv os ved denne Din Aand at veiledes til al Sandhed og altid at glædes i Hans hellige Trøst, ved vor Herre Jesus Kristus, Din Søn, som med Dig lever og regjerer i Helligaands Enighed, een sand Gud fra Evighed og til Evighed!

Menigheden: Amen.

Præsterne og Ordinanden reise sig og indtage sine Pladse som før. Biskopen vender sig mod Menigheden og siger:

Lader os høre Vidnesbyrd af Guds Ord om det hellige Embede.

Provsten reiser sig og læser:

Saa skrives hos Evangelisten Matthæus i det 28de Kapitels 18de til 20de Vers:

Og Jesus traadte frem, talte til dem og sagde: Mig er given al Magt i Himmelen og paa Jorden. Gaar derfor hen og gjører alle Folk til Disciple, idet I døbe dem i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn og lære dem at holde alt det, Jeg har befalet eder! Og se, Jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende.

Derefter synges Salmen Nr. 209, det 1ste og 2det Vers.

Den første af Præsterne (d. e. den første efter Embedsordenen) læser derpaa:

Saa skrives i Apostlernes Gjerninger i det 20de Kapitels 17de og følgende Vers:

Men fra Milet sendte Paulus Bud til Efesus og kaldte Menighedens Ældste til sig. Men da de kom til ham, sagde han til dem: I vide, hvorledes jeg fra den første Dag af, jeg kom til Asien, har været hos eder den hele Tid igjennem, at jeg har tjent Herren med al Ydmyghed og under mange Taarer og Fristelser, som ere mig vederfarne ved Jødernes Efterstræbelser, hvorledes jeg ikke har tilbageholdt noget af det, som er nyttigt, at jeg jo forkyndte eder det, og lærte eder offentlig og i Husene, idet jeg vidnede baade for Jøder og Grækere om Omvendelsen til Gud og Troen paa vor Herre Jesus Kristus. — Thi jeg har ikke undladt at forkynde eder alt Guds Raad. Saa giver da Agt paa eder selv og paa den hele Hjord, i hvilken den Helligaand har sat eder som Opsynsmænd for at vogte Guds Menighed, som Han har erhvervet Sig med Sit eget Blod. — Og nu, Brødre, anbefaler jeg eder til Gud og Hans Naades Ord, som er mægtigt til at opbygge eder og give eder Arv blandt alle de helligede.

Derefter synges Salmen Nr. 209, det 3die og 4de Vers.

Den anden af Presterne læser:

Saa skriver Apostelen Paulus i sit 2det Brev til Korinthierne, det 5te Kapitels 17de til 21de Vers:

Dersom nogen er i Kristus, er han en ny Skabning; det gamle er forbiganget, se, alt er blevet nyt. Men alt dette er af Gud, som har forligt os med Sig Selv ved Jesus Kristus og givet os Forligelsens Tjeneste; thi Gud forligte i Kristus Verden med Sig Selv, idet Han ikke tilregnede dem deres Overtrædelser og har oprettet Forligelsens Ord iblandt os. Saa ere vi da Sendebud i Kristi Sted, ligesom Gud formaner gjennem os; vi bede i Kristi Sted: Lader eder forlige med Gud! Thi den, som ikke vidste af Synd, har Han gjort til Synd for os, for at vi skulle i Ham vorde retfærdige for Gud.

Derefter synges Salmen Nr. 209, det 5te og 6te Vers.

Den tredie Præst læser:

Saa skriver Apostelen Peter i sit 1ste Brevs 5te Kapitel, det 1ste til 4de Vers:

De Ældste blandt eder formaner jeg som Medældste og Vidne til Kristi Lidelser, som den, der og har Del i den Herlighed, der skal aabenbares: Vogter den Guds Hjord, som er iblandt eder, og haver Tilsyn med den, ikke af Tvang, men frivillig, ikke for slet Vindings Skyld, men af villigt Hjerte, ikke som de, der ville herske over Menighederne, men som de, der blive Mønstre for Hjorden! Og naar da Overhyrden aabenbares, skulle I faa Ærens uforvisnelige Krans.

Derefter synges det sidste Vers af Salmen Nr. 209, hvorunder Ordinanden tager Plads paa en Stol, som hensættes foran Alterfoden. Naar Sangen er til Ende, siger Biskopen:

Det Guds Ord, som jeg paa denne din Indvielsesdag særlig vil lægge dig paa Hjerte, skriver o. s. v. Han oplæser derpaa den Text, han har valgt for Indvielsestalen, og som han nu nærmere forklarer og anvender. Naar Talen er endt, knæler Ordinanden paa Alterfoden, Presterne reise sig, og Biskopen tiltaler Ordinanden saaledes:

Saa byder og tilholder jeg dig, at du forkynder Guds Ord rent og ret, som det findes i de profetiske og apostoliske Skrifter og læres i vor Kirkes Bekjendelse,

at du forvalter de tvende høiværdige Sakramenter efter Kristi egen Indstiftelse,

at du trolig formaner dine Tilhørere til en sand Omvendelse og et helligt Liv i Kjærlighed til Gud og Næsten,

og at du ogsaa selv af Hjertet lægger Vind paa at leve efter Guds Ord, saa du kan tjene Herren i Sandhed som en ret Hyrde for den Guds Hjord, som er dig betroet.

Lover du mig for den alvidende Guds Aasyn, at du med Troskab vil fuldkomme alt dette af den Naade, Gud Selv vil give dig?

Ordinanden med lydelig Røst: Ja.

Biskopen: Saa giv mig din Haand derpaa!

Ordinanden reiser sig og giver Haanden først til Biskopen og siden til Presterne efter disses Orden fra høire til venstre og knæler saa igjen.

Biskopen siger derpaa:

Saa overgiver jeg dig nu i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn det hellige Presteembede med Magt og Myndighed til som en ret Guds og Jesu Kristi Tjener at forkynde Guds Ord baade aabenbart og i Løndom, at forvalte de høiværdige Sakramenter efter Kristi Indstiftelse, at binde Synden paa de gjenstridige og løse den paa de bodfærdige og ellers at udføre alt, som hører til dette dit hellige Kald efter Guds Ord og vor Kirkes Orden.

Lader os alle bede!

Biskopen lægger sin Haand paa Ordinandens Hoved. Presterne træde til og lægge ogsaa sine Hænder paa ham. Hvis der er flere Ordinander, fordele Presterne sig om dem, eftersom Antallet tilsiger, og Biskopen flytter sin Haand fra den ene til den anden under Bønnen.

Evige, miskundelige Gud! Du har Selv ved Din enbaarne Søn lært os, at Høsten er stor, men Arbeiderne faa, og at vi skulle bede Dig at uddrive Arbeidere i Din Høst. Hør da vor Bøn ogsaa for ham, som vi idag indvie til at være Din Tjener i Menigheden. Herre, bevar ham i Dit Navn og hellige ham i Din Sandhed. Styrk ham i Troen og i Kjærligheden til Dig, og send ham Din Aand med Tjenestens Gaver, at han kan blive en ret Arbeider i Din Høst. Giv ham, at han med Frimodighed og Troskab maa forkynde Dit Ord, retlede, trøste og reffe med al Sagtmodighed og Visdom, og i alle Ting skikke sig som en god Husholder over Din mangehaande Naade. Vær selv med ham i al Strid og Trængsel, og gjør ham taalmodig og ydmyg af Hjertet, at din Kraft maa kjendes i hans Skrøbelighed. Giv Frugt af hans Gjerning efter Din Viljes Velbehag, og lad ham, naar Arbeidsdagen er til Ende, komme ind med Glæde for Dit Aasyn og tage Arv med alle Dine hellige i den evige Salighed. Hør os for Jesu Kristi Skyld! Amen.

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed.

Siger alle hertil af Hjertet Amen!

Presterne svare: Amen.

Biskopen: I Jesu Navn, Amen.

Derefter synges 1ste Vers af Salmen: Nu bede vi den Helligaand. Under Sangen knæler Biskopen i stille Bøn paa Bedeskammelen og Presterne tilligemed Ordinaten paa Alterfoden. Biskopen og Ordinaten gaa derefter ind i Sakristiet, hvor sidstnævnte afføres Messeskjorten.

Naar Indvielsen saaledes er endt, synges Høimessesalmen, hvorefter den nyordinerede prædiker. Er der flere Ordinander, bestemmer Biskopen, hvilken af dem der skal prædike. Salmen før og efter Prædikenen vælges

af Prædikanten. Hvis Indvielsen foregaar paa en Hverdag, bestemmer Biskopen den Text, hvorover Ordinanden skal prædike. Saafremt Ordinanden har begjæret at gaa til Alters, skal der holdes Kommunion, selv om ingen anden har meldt sig dertil.

Naar Gudstjenesten er til Ende, aflægger den nyordinerede i Sakristiet den anordnede Præsteed.

Hvis der er flere Ordinander, ændres Ritualet derefter.

N. Biskopvielse.

Biskopen i Kristiania Stift indvies af den af Kirkens Biskoper, som Kongen i ethvert Tilfælde bestemmer. Kirkens øvrige Biskoper indvies af Biskopen i Kristiania Stift.

Indvielsen foregaar i Vor Frelsers Kirke i Kristiania i Overvær af Stiftsprovsten og fem Sognepræster paa en Søndag eller anden Helligdag, som den norske Regjering bestemmer dertil.

Saasnart Udnævnelsen er meddelt Ordinator, og Indvielsesdagen er bestemt, har han at anmode Ordinanden om betimelig at indsinde sig og indlevere til ham en kort Beretning om sit Levnetsløb.

Ordinator tilsiger Stiftsprovsten og de Sognepræster, som skulle bistaa ved Handlingen.

Opholder nogen af de kongelige Personer sig paa den Tid i Kristiania, anholde Ordinator og Ordinand personlig om høistsammes Nærværelse ved Indvielsen.

Til at overvære Indvielsen indbydes Medlemmerne af den norske Regjering og de overordnede Autoriteter i Staden.

Paa Indvielsesdagen møde Biskoperne og Præsterne før Gudstjenestens Begyndelse i Kirkens Sakristi, hvor de første iføres Messeskjorter og Korkaaber, de sidste Messeskjorter.

Naar Tjenesten skal begynde, tage Biskoperne Plads i Koret foran Alteret og Præsterne til begge Sider af dem.

Gudstjenesten forrettes som sedvanlig, indtil Trosbekjendelsen er læst for Alteret, hvorefter der synges en kort Salme, ved hvis Slutning Ordinator træder op for Alteret, og Stiftsprovsten gaar paa Prædikestolen og indleder den forestaaende Indvielse saaledes:

Kjære Menighed!

Guds Ord paaminder os, at vi skulle skjønne paa dem, som arbeide iblandt os og ere vore Forstandere i Herren, bede for dem og agte dem høit i Kjærlighed for deres Gjernings Skyld. En ny Kirkens Tilsynsmand fremstilles idag for os. N. N. er kaldet til Biskop i N. N. Stift og skal nu indvies til den hellige Tjeneste. Lader os modtage ham i Kjærlighed og bære ham frem for Gud i vore Bønner.

Hvorledes han hidtil er ført af Gud, har han selv meddelt paa følgende Maade.

Ordinandens Levnetsløb oplæses. Derefter siger Stiftsprovsten:

Lader os alle bede!

(Ordinator knæler paa Bedeskammelen og Ordinanden med Præsterne paa Alterfoden).

Herre Jesus Kristus! Du, som har givet Din Menighed Apostler, Profeter, Evangelister, Hyrder og Lærere til de helliges fuldkomne Beredelse, til Tjenestens Gjerning, til Dit Legemes Opbyggelse, vi takke Dig for denne Din Miskundhed og prise Dit

hellige Navn, at Du ikke har seet hen til vor Synd og Utroskab, men indtil denne Dag naadig opholdt hos os Dit hellige Ord og Dine høiværdige Sakramenter. Vi bede Dig, forbarm Dig over os, og giv os Din Helligaand, at han maa oplyse og veilede os, trøste og styrke os, og lad den hellige Handling, vi idag skulle foretage, blive til Dit Navns Ære, til Dit Riges Fremme og denne Din Tjener til Velsignelse, saa vi alle maa opbygges paa Dig, Du vor Frelses Klippe, som ikke rygges evindelig! Amen.

Naar Bønnen er til Ende, reiser Ordinator sig. Ligesaa Presterne. Ordinator synger (i Tilfælde læser) vendt mod Alteret:

Kom, hellige Aand, Herre Gud!

(Landstads Salmebog Nr. 429).

Menigheden fortsætter:

Gyd Dine Naadegaver ud,
I Sjæl og Hjerte os dem send,
Og Kjærlighedens Ild optænd!
O Herre, ved Din Glød saa klar
Til Troen ind Du samlet har
Al Verdens Folk og Slægter mange
Og Tungemaal med Takkesange!
Halleluja, Halleluja!

Ordinator synger:

Udsend Din Aand, o Herre,
Og der skabes Dig Tjenere!

Koret og Menigheden:

Og Du gjør alle Ting nye. Amen.

Ordinator synger:

Herren være med eder!

Menigheden: Og med din Aand!

Ordinator: Lader os alle bede!

(Presterne knæle paa Alterfoden omkring Ordinanden).

Herre Gud, himmelske Fader! Du, som ved Din Helligaand oplyser og trøster alle troendes Hjerter, giv os ved denne Din Aand at veiledes til al Sandhed og altid at glædes i Hans hellige Trøst ved vor Herre Jesus Kristus, Din Søn, som med Dig lever og regjerer i Helligaands Enighed, een sand Gud fra Evighed og til Evighed!

Menigheden: Amen.

Ordinanden og Presterne reise sig og indtage sine tidligere Pladse. Ordinator vender sig mod Menigheden og siger:

Lader os høre Vidnesbyrd af Guds Ord om det hellige Embede.

Første Præst (d. e. den første efter Embedsordenen) reiser sig og læser:

Saa skrives hos Evangelisten Matthæus i det 28de Kapitels 18de til 20de Vers:

Og Jesus traadte frem, talte til dem og sagde: Mig er given al Magt i Himmelen og paa Jorden. Gaar derfor hen og gjører alle Folk til Disciple, idet I døbe dem i Faderens og

Sønnens og den Helligaands Navn og lære dem at holde alt det, Jeg har befalet eder! Og se, Jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende.

Derefter synges Salmen Nr. 420 i Landstads Salmebog, 1ste og 2det Vers.

Anden Præst læser:

Saa skrives i Brevet til Titus det 1ste Kapitel, 7de til 9de Vers:

Det bør en Biskop at være ustraffelig som en Guds Husholder, ikke egenkjærlig, ikke vredagtig, ikke hengiven til Vin, ikke til at slaa, ikke til slet Vinding, men gjæstfri, elskende det gode, sindig, retfærdig, hellig, afholdende, holdende fast ved det troværdige Ord efter Undervisningen, for at han kan være dygtig til baade at formane ved den sunde Lære og at overbevise dem, som sige imod.

Derefter synges Salmen Nr. 420, 3die og 4de Vers.

Tredie Præst læser:

Saa skrives hos Evangelisten Johannes i det 21de Kapitels 15de til 17de Vers:

Da de nu havde holdt Maaltid, siger Jesus til Simon Peter: Simon, Jonas's Søn, elsker du Mig mere end disse? Han siger til Ham: Ja, Herre! Du ved, at jeg elsker Dig. Han siger til ham: Røgt Mine Lam! Han siger atter anden Gang til ham: Simon, Jonas's Søn, elsker du Mig? Han siger til Ham: Ja, Herre! Du ved, at jeg elsker Dig. Han siger til ham: Vogt Mine Faar! Han siger tredie Gang til ham: Simon, Jonas's Søn, elsker du Mig? Peter blev bedrøvet over, at Han tredie Gang sagde til ham: Elsker du Mig? Og han sagde til Ham: Herre! Du ved alle Ting; Du ved, at jeg elsker Dig. Jesus siger til ham: Røgt Mine Faar!

Derefter synges Salmen Nr. 420, 5te og 6te Vers.

Fjerde Præst læser:

Saa skrives i Apostlernes Gjerninger i det 20de Kapitels 28de til 32te Vers:

Saa giver da Agt paa eder selv og paa den hele Hjord, i hvilken den Helligaand har sat eder som Opsynsmænd for at vogte Guds Menighed, som Han har erhvervet sig med Sit eget Blod! Thi jeg ved dette, at der efter min Bortgang skulle komme svare Ulve ind iblandt eder, som ikke skulle spare Hjorden, og af eder selv skulle Mænd opstaa, som skulle tale forvendte Ting for at drage Disciplene efter sig. Derfor vaager og kommer i Hu, at at jeg i tre Aar, Nat og Dag, ikke har afladet at paaminde enhver af eder med Taarer! Og nu, Brødre, anbefaler jeg eder til Gud og Hans Naades Ord, som er mægtigt til at opbygge eder og give eder Arv blandt alle de helligede.

Derefter synges Salmen Nr. 420, 7de og 8de Vers.

Femte Præst læser:

Saa skriver Apostelen Peter i sit første Brev, det 5te Kapitels 1ste til 4de Vers:

De Ældste blandt eder formaner jeg som Medældste og Vidne til Kristi Lidelser, som den, der og har Del i den Herlighed, der skal aabenbares: Vogter den Guds Hjord, som er iblandt eder, og haver Tilsyn med den, ikke af Tvang men frivillig, ikke for slet Vindings Skyld, men af villigt Hjerte, ikke som de, der ville herske over Menighederne, men som de, der blive Mønstre for Hjorden! Og naar da Overhyrden aabenbares, skulle I faa Ærens uforvisnelige Krans.

Derefter synges Salmen Nr. 420, 9de og 10de Vers.

Under Afsyngelsen af det sidste Vers tager Ordinanden Plads paa en Stol, som hensættes foran Alterfoden. Naar Sangen er til Ende, siger Ordinator:

Det Guds Ord, som jeg paa denne din Indvielsesdag særlig vil lægge dig paa Hjerte, skriver o. s. v.

Han oplæser derefter den af ham valgte Text og holder sin Tale over den.

Derefter afsynger Koret Davids 121de Salme:

Jeg opløfter mine Øine til Bjergene; hvorfra skal min Hjælp komme? Min Hjælp kommer fra Herren, Himmelens og Jordens Skaber. Han skal ingenlunde lade din Fod vakle, din Vogter skal ingenlunde slumre. Se, Han slumrer ikke og sover ikke, den Israels Vogter. Herren er din Vogter, Herren er din Skygge ved din høire Haand. Om Dagen skal Solen ikke stikke dig, ei heller Maanen om Natten. Herren skal bevare dig fra alt ondt, Han skal bevare din Sjæl. Herren skal bevare din Udgang og din Indgang fra nu og indtil evig Tid.

Ordinator træder nærmere hen til Ordinanden, som reiser sig, og siger:

Du har hørt, Broder, Guds Ord om Embedets Indstiftelse, dets Krav og dets Forjættelser, hvor stort dette Embede er, og hvor velbehageligt det er for Gud, og hvor vigtigt for hans Kirke paa Jorden. Naar Herren nu fremdeles*) betror dig dette hellige Embede og derhos sætter dig til at øve en Biskops Tjeneste, kræver Han af dig, at du skal være ædru og aarvaagen i dit Kald og give vel Agt paa dig selv og den hele dig betroede Hjord, føde Herrens Menighed med Ordets Brød, vandre ustraffelig for Hans Aasyn som en sand Herrens Tjener, holde fast ved den sunde Lære efter vor Kirkes gode Bekjendelse og i alle Ting med Troskab forrette dit Embede Guds hellige Navn til Lov og Ære og Hans Menighed til Opbyggelse paa den Grundvold, som er lagt, vor Herre Jesus Kristus. Skulde du saa maatte lide for Guds Ords Skyld, naar Verden forsmaar den rene Lære og tager sig Lærere efter sin egen Lyst, da skal det være dig til Trøst og Frimodighed, at din Tjeneste er af Gud, og at den Herre Kristus har lovet, at

*) Anmerkning. Ordet: „fremdeles" udelades, naar Ordinanden ikke før har været Præst.

Han Selv vil være med Sine alle Dage, og at Helvedes Porte ikke skulle faa Overhaand over Hans Kirke.

Lover du mig da for den alvidende Guds Aasyn, at du med Troskab vil fuldkomme alt, som her paalægges dig af den Naade, Gud Selv vil give Dig?

Ordinanden med lydelig Røst: Ja.

Ordinator: Saa giv mig din Haand derpaa!

Ordinanden knæler og Ordinator siger:

Saa overgiver jeg dig i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn det hellige Bispeembede med den Ret og Myndighed, som tilkommer en Biskop efter Guds Ord og vor Kirkes Orden.

Lader os alle bede!

Ordinator, Stiftsprovsten og de tjenende Præster lægge sine Hænder paa Ordinandens Hoved.

Almægtige, miskundelige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader! Se i Naade til denne Din Tjener. Giv ham Din Helligaand, at han rettelig maa føre Embedet til Dit Navns Ære. Styrk ham til at blive fast ved dit rene Ord og rettelig prædike Din Søns, vor Herres Jesu Kristi Evangelium. Fyld ham med aarvaagen Kjærlighed, at han med Troskab maa føre Tilsyn med Menighederne, med Visdom lede og trøste de bekymrede Samvittigheder, med Sagtmodighed undervise, paaminde og straffe, og i Tale, i Omgjængelse, i Kjærlighed, i Aand, i Tro, i Kydskhed være et Exempel for dem, som tro, at det hellige Evangelium maa blive hos os rent og ret, og vi faa det evige Liv som Frugt deraf ved den samme Din Søn, vor Herre Jesus Kristus! Amen.

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed.

Siger alle hertil af Hjertet Amen!

Præsterne svare: Amen.

Ordinator: I Jesu Navn, Amen.

Derefter synges 1ste Vers af Salmen: „Nu bede vi den Helligaand". Under Sangen knæler Ordinator paa Bedeskammelen og Ordinaten tilligemed Præsterne paa Alterfoden.

Naar Salmevers et er sunget, gaar Ordinator med den ordinerede Biskop og Præsterne ind i Sakristiet, hvor Korkaaberne og Messeklæderne aflægges.

Imidlertid synger Menigheden Hoimessesalmen.

Under Prædikenen, som den ordinerede Biskop forretter i muligste Korthed, sidde de Geistlige paa de dem anviste Pladse.

Efter Prædikenen fortsættes Gudstjenesten paa sedvanlig Maade. Kommunion forrettes, hvis nogen af Biskoperne har meldt sig dertil. I Kommunionen kunne foruden de, der høre til Menigheden, ogsaa Præsterne deltage.

Under Slutningskollekten knæle Biskoperne paa Alterfoden.

Skriftemaalet forrettes Dagen forud af Stiftsprovsten.

Salmen før og efter Prædikenen vælges af Ordinanden, de øvrige Salmer af Ordinator.

Naar flere Biskoper ordineres paa en Gang, anvendes de givne Forskrifter med fornødent Hensyn derpaa. Ordinanderne tage da Plads og ordineres, dersom deres Kaldelse er af samme Dag, efter den Orden, deres hidtil havte Embede tilsiger, eller, naar disse var af lige Art, efter deres Embedsalder, dog saa, at den, der har en akademisk Doktorværdighed i Theologien, stedse uden noget andet Hensyn tager Plads foran den, der ikke har denne Værdighed. Den første i Ordenen prædiker paa Indvielsesdagen.

Ordinator har med Stiftsprovstens Bistand at paase, at det foreskrevne Ceremoniel bliver hensigtsmæssig iagttaget, og at alle vedkommende udrette, hvad der paaligger dem.

O. Præsters Indsættelse.

Naar nogen tiltræder Præsteembede — enten som udnævt eller fast konstitueret — skal han efter Biskopens Foranstaltning indsættes i Embedet af vedkommende Provst. Dette gjælder dog ikke for Stiftskapellaner.

Indsættelsen foregaar i Almindelighed under Høimesse-Gudstjenesten i Præstegjældets Hovedkirke paa den Søn- eller Helligdag, som Provsten bestemmer.

Naar Præsteindsættelse skal foregaa, benyttes som Indgangssalme: „I Jesu Navn skal al vor Gjerning ske". Derefter træder Provsten med den Præst, som skal indsættes, begge iførte Præstedragt, frem i Kordøren, og Provsten oplæser for Menigheden den nye Præsts Kaldsbrev og Kollats og holder over et passende Skriftord en kort Tale, hvori han anbefaler ham til Menighedens Agtelse og Kjærlighed. Efter Talen synges Salmen: „Vor Præst, som os skal lære", eller en anden passende Salme. Gudstjenesten fortsættes derefter paa sædvanlig Maade. Den nye Præst bør i Almindelighed forrette saavel Altertjenesten som Prædikenen.

Naar Omstændighederne medføre, at den nye Præst maa indsætte sig selv, gaaes frem paa samme Maade, dog saaledes, at han da selv oplæser sit Kaldsbrev og Kollats og anbefaler sig til Menigheden i en kort Tale. Ligedan indsætter han sig selv i Annexer. Personelkapellaner kunne dog indsættes af vedkommende Sognepræst saavel i Annexer som — naar Provsten har Forfald — ogsaa i Hovedsognet.

P. Medhjælperes Indsættelse.

Medhjælperes Indsættelse foregaar i vedkommende Sogns Kirke under Høimesse-Gudstjenesten paa den Søn- eller Helligdag, som Sognepræsten bestemmer.

Naar Salmen efter Prædikenen er til Ende, træder Sognepræsten med den Medhjælper, som skal indsættes, frem i Kordøren. Sognepræsten oplæser den nye Medhjælpers Beskikkelse og anbefaler ham til Menigheden i en kort Tale over et passende Skriftord.

Gudstjenesten fortsættes derefter som sædvanlig.

R. Kirkers Indvielse*).

Til at deltage i Indvielsen tilsiger Biskopen Provsten og alle øvrige Præster i Provstiet. Ere disse sidste færre end fem, eller ere saa mange ved gyldigt Forfald hindrede fra at møde, at dette Antal foruden Provsten ei kan tilveiebringes, tilkalder Biskopen de manglende fra nærmeste Provsti eller Provstier. I hele Provstiet skal der den foregaaende Søndag fra Prædikestolen bedes om, at Gud vil velsigne den forestaaende hellige Handling og lade det nye Kirkehus tjene hans hellige Navn til Ære og Hans Rige til Opbyggelse. Aftenen forud ringes en Time fra den Kirke, der skal indvies.

*) Anmerkning. Ogsaa restaureret Kirke skal indvies, naar Ombygningen er saa indgribende, at Koret opføres fra nyt.

Naar der ringes sammen paa den Dag, som af Biskopen er bestemt til Indvielsen, gaar han med Provsten og Præsterne og den forsamlede Menighed i Processión fra det nærliggende Forsamlingssted til Kirken. Præsterne bære de hellige Kar og de Bøger, som skulle ligge paa Alteret i den nye Kirke, og anbringe dem ved Fremkomsten paa deres Pladse i Kirken. Præstegjældets Medhjælpere bistaa med at paase Orden og Ro overholdt saavel før som under Gudstjenesten.

Efter Indtrædelsen i Kirken bliver Biskopen i Sakristiet iført Messeskjorte og Korkaabe og træder frem for Alteret. Medbringes ikke Korkaabe, føres han for Alteret Messehagelen. Provsten og Præsterne føres sine Messeskjorter og tage Sæde ved begge Sider af Alteret paa dertil hensatte Stole. Saa ofte Bøn holdes, knæler Biskopen paa Bedeskammelen ved Alteret og Provsten og Præsterne paa Alterfoden.

Gudstjenesten begynder med, at den næstyngste Kapellan eller Sognepræst i Kordøren fremsiger følgende Bøn (med Fadervor, hvor den kortere Form for Høimesse-Gudstjenesten benyttes).

O Herre, evige, miskundelige Gud! Vi takke Dig for denne Din faderlige Godhed, at Du har givet os at bygge dette Hus, som nu skal indvies til Din Ære. Vi bede Dig, styrk os ved Din Helligaand i Troen paa Din enbaarne Søn, Jesus Kristus, og samle vore Hjerter om Dit hellige Ord og foren os i andægtig Bøn, at dette Hus nu rettelig kan indvies ved os, og giv af Din Naade, at det altid maa blive et helligt Sted, hvorfra Din evige Velsignelse gaar ud til denne Din Menighed, med Trøst og Hjælp i Liv og Død! Vi bede Dig i Jesu Navn. Amen.

Naar Salmen: „I Jesu Navn skal al vor Gjerning ske" er affunden, træder Provsten frem i Kordøren og nævner i faa Ord Anledningen til den høitidsfulde Sammenkomst og opfordrer Menigheden til Deltagelse i Handlingen. Derefter synges en Salme (f. Ex. „I Kristne, som bekjende"), hvorpaa Biskopen forretter Altertjenesten med Syndsbekjendelse, Kyrie og Gloria, hvor den fuldstændigere Form for Høimesse-Gudstjenesten benyttes, og synger (i Tilfælde læser) den for første Søndag efter Paaske forordnede Kollekt (med sædvanlig Indledning):

Herre Gud, himmelske Fader! Vi takke Dig for Din usigelige Naade, at Du ved Din Søn, os til Trøst og Syndernes Forladelse, har indsat det hellige Evangelium og de høiværdige Sakramenter. Vi bede Dig, giv os Din Helligaand, at vi af Hjertet kunne tro Dit Ord og ved de hellige Sakramenter Dag for Dag styrke vor Tro, indtil vi endelig blive salige ved Jesus Kristus, Din Søn, vor Herre, som med Dig lever og regjerer i Helligaands Enighed, een sand Gud fra Evighed og til Evighed! Amen.

Benyttes den kortere Form for Høimesse-Gudstjenesten, følger Kollekten umiddelbart efter Salmen.

Naar første Vers af Salmen: „Kirken den er et gammelt Hus" eller: „Hvor stor er dog den Glæde" er sunget, reiser Stedets Sognepræst sig og læser:

Saa skrives i 1ste Kongernes Bog, det 8de Kapitel:

Og Salomo stod foran Herrens Alter ligefor hele Israels Menighed og udbredte sine Hænder mod Himmelen. Og han sagde: Herre, Israels Gud! Der er ingen Gud som Du, i Himlene heroven eller paa Jorden herneden, Du, som bevarer Pakten og Miskundheden mod Dine Tjenere, som vandre for Dit Ansigt af

sit ganske Hjerte, Du, som har holdt Din Tjener, David, min Fader, det, Du havde talt til ham; Du talte det med Din Mund, og med Din Haand har Du opfyldt det, som det sees paa denne Dag. Og nu, Herre, Israels Gud! Hold Din Tjener David, min Fader, det, Du har talt til ham og sagt: Der skal ikke fattes dig en Mand for Mit Ansigt, som skal sidde paa Israels Throne, naar kun Dine Børn tage vare paa sin Vei, saa de vandre for Mit Ansigt, ligesom du har vandret for Mit Ansigt. Og nu, Israels Gud, lad dog Dine Ord vorde Sandhed, som Du har talt til Din Tjener David, min Fader. Skulde Gud virkelig bo paa Jorden? Se, Himlene og Himlenes Himle rumme Dig ikke; hvor meget mindre da dette Hus, som jeg har bygget! Men Du vil dog vende Dig til Din Tjeners Bøn og til hans ydmyge Begjæring, Herre, min Gud, for at høre paa det Raab og den Bøn, som Din Tjener beder for Dit Ansigt idag, saa Dine Øine maa være opladte og vendte mod dette Hus Nat og Dag, mod det Sted, hvorom Du har sagt: Mit Navn skal være der, — for at høre paa den Bøn, som Din Tjener beder, vendt mod dette Sted; og Du vil høre paa Din Tjeners og Dit Folks, Israels, ydmyge Begjæring, som de bede, vendte mod dette Sted, og Du vil høre den paa det Sted, hvor Du bor, i Himmelen; Du vil høre og forlade.

Og han stod og velsignede hele Israels Menighed med høi Røst og sagde: Lovet være Herren, som har givet Sit Folk Israel Ro efter alt det, Han har talt; ikke eet Ord er blevet til intet af alle Hans gode Ord, som Han har talt ved Moses, sin Tjener. Herren, vor Gud, være med os, som Han har været med vore Fædre; Han forlade os ikke og forkaste os ikke, men føie vort Hjerte til Sig, saa vi vandre paa alle Hans Veie og holde Hans Bud og Hans Forskrifter og Hans Love, som Han har budet vore Fædre. Og disse mine Ord, som jeg ydmygelig har bedet for Herrens Ansigt, være nær hos Herren vor Gud, Dag og Nat, saa Han skaffer Sin Tjener Ret og Sit Folk Israel Ret, som hver Dag monne kræve det, for at alle Jordens Folk maa erkjende, at Herren, Han er Gud, og ingen ydermere, og eders Hjerte maa være helt med Herren, vor Gud, saa I vandre i Hans Love og holde Hans Bud, som paa denne Dag.

Derefter synges 2det Vers af den Salme, hvormed Skriftlæsningen er indledet.

Den anden af Præsterne*) læser:

Saa skrives i den 84de Salme:

Hvor elskelige ere Dine Boliger, Herre Zebaoth! Min Sjæl længes, ja vansmægter af Længsel efter Herrens Forgaarde; mit Hjerte og mit Kjød raabe med Fryd til den levende Gud. Spurven har jo fundet sig et Hus, og Svalen en Rede, hvor den har

*) Anmerkning. Præsterne læser efter Embedsordenen.

lagt sine Unger, — Dine Altere, Herre Zebaoth, min Konge og min Gud! Salige ere de, som bo i Dit Hus; de skulle stadig love Dig. Sela. Saligt er det Menneske, hvis Styrke er i Dig, de, hvis Hu staar til de banede Veie. Naar de vandre gjennem Taaredalen, gjøre de den til en Kildevang, og tidligt Regn hyller den i Velsignelse. De gaa frem fra Kraft til Kraft, de træde frem for Gud paa Zion. Herre, Gud Zebaoth, hør min Bøn! Vend Øret til, o Jakobs Gud! Sela. Gud, vort Skjold, se til og sku Din salvedes Ansigt! Thi een Dag i Dine Forgaarde er bedre end ellers tusinde; jeg vil heller staa ved Dørtærskelen i min Guds Hus end bo i Ugudeligheds Telte. Thi den Herre Gud er Sol og Skjold, Herren giver Naade og Ære; Han nægter ikke dem noget godt, som vandre i Ustraffelighed. Herre Zebaoth, saligt er det Menneske, som forlader sig paa Dig.

Derefter synges 3die Vers af samme Salme.

Den tredie Præst læser:

Saa skrives i den 100de Salme:

Raaber med Fryd for Herren, al Jorden! Tjener Herren med Glæde, kommer for Hans Ansigt med Jubel! Erkjender, at Herren er Gud! Han har skabt os, og ikke vi selv, til Sit Folk og til den Hjord, Han føder. Gaar ind i Hans Porte med Pris, i Hans Forgaarde med Lov, priser Ham, lover Hans Navn! Thi Herren er god; Hans Miskundhed varer til evig Tid og Hans Trofasthed fra Slægt til Slægt.

Derefter synges 4de Vers af samme Salme.

Den fjerde Præst læser:

Saa skrives i Brevet til Hebræerne, det 10de Kapitel:

Efterdi vi da, Brødre, ved Jesu Blod have Frimodighed til at gaa ind i Helligdommen, hvortil Han har indviet os en ny og levende Vei gjennem Forhænget, det er, Hans Kjød, og efterdi vi have en stor Præst over Guds Hus, saa lader os træde frem med et sanddru Hjerte, i Troens fulde Forvisning, ved Bestænkelsen rensede i Hjerterne fra en ond Samvittighed og aftvættede paa Legemet med rent Vand! Lader os holde fast ved Haabets urokkelige Bekjendelse, — thi Han er trofast, som har givet Forjættelsen, — og lader os give Agt paa hverandre, saa vi opmuntre hverandre til Kjærlighed og gode Gjerninger, og ikke forlade vor egen Forsamling, som nogle have for Skik, men formane hverandre, og det saa meget des mere, som I se, at Dagen nærmer sig! Thi synde vi med Vilje efter at have annammet Sandhedens Erkjendelse, er der ikke Offer mere tilbage for Synden, men en frygtelig Forventning om Dommen og en brændende Nidkjærhed, som skal fortære de gjenstridige.

Derefter synges 5te Vers af samme Salme.

Den femte Præst læser:

Saa skrives hos Evangelisten Johannes i det 17de Kapitel:

Dette talte Jesus, og Han opløftede Sine Øine til Himme-

len og sagde: Fader! Timen er kommen; herliggjør Din Søn, for at ogsaa Din Søn kan herliggjøre Dig, ligesom Du har givet Ham Magt over alt Kjød, for at Han maa give alle dem, som Du har givet Ham, et evigt Liv! Men dette er det evige Liv, at de kjende Dig, den eneste sande Gud, og den, Du udsendte, Jesus Kristus. Jeg har herliggjort Dig paa Jorden; Jeg har fuldkommet den Gjerning, som Du har givet Mig at gjøre. Og nu — herliggjør Mig Du, Fader, hos Dig Selv med den Herlighed, som Jeg havde hos Dig, før Verden var! Jeg har aabenbaret Dit Navn for de Mennesker, som Du har givet Mig af Verden; de vare Dine, og Du har givet Mig dem, og de have bevaret Dit Ord. Nu vide de, at alt det, som Du har givet Mig, er af Dig. Thi de Ord, som Du har givet Mig, har Jeg givet dem, og de have annammet dem og erkjendt i Sandhed, at Jeg er udgangen fra Dig, og de have troet, at Du har udsendt Mig. Jeg beder for dem; Jeg beder ikke for Verden, men for dem, som Du har givet Mig; thi de ere Dine. Og alt, hvad Mit er, det er Dit, og hvad Dit er, det er Mit; og Jeg er herliggjort i dem. Og Jeg er ikke mere i Verden, men disse ere i Verden, og Jeg kommer til Dig. Hellige Fader! Bevar dem, som Du har givet Mig, i Dit Navn, for at de maa være et, ligesom Vi! Da Jeg var hos dem i Verden, bevarede Jeg dem i Dit Navn; dem, som Du har givet Mig, har Jeg vogtet, og ingen af dem er gaaen fortabt, uden det Fortabelsens Barn, for at Skriften skulde fuldkommes. Men nu kommer Jeg til Dig, og dette taler Jeg i Verden, for at de skulle have Min Glæde fuldkommen i sig. Jeg har givet dem Dit Ord, og Verden har hadet dem, fordi de ikke ere af Verden, ligesom Jeg ikke er af Verden. Jeg beder ikke, at at Du skal tage dem ud af Verden, men at Du skal bevare dem fra det onde. De ere ikke af Verden, ligesom Jeg ikke er af Verden. Hellige dem i Din Sandhed! Dit Ord er Sandhed. Ligesom Du har sendt Mig til Verden, saa har og jeg sendt dem til Verden. Og jeg helliger Mig Selv for dem, for at ogsaa de skulle være helligede i Sandhed. Men Jeg beder ikke for disse alene, men ogsaa for dem, som ved deres Ord skulle tro paa Mig, at de alle maa være et, ligesom Du, Fader, i Mig, og Jeg i Dig, at ogsaa de maa være et i Os, for at Verden maa tro, at Du har udsendt Mig. Og Jeg har givet dem den Herlighed, som Du har givet Mig, for at de skulle være et, ligesom Vi ere et, Jeg i dem, og Du i Mig, for at de skulle være fuldkommede til et, og at Verden skal kjende, at Du har udsendt Mig og har elsket dem, ligesom Du har elsket Mig. Fader! Jeg vil, at, hvor Jeg er, skulle ogsaa de, som Du har givet Mig, være hos Mig, for at de maa se Min Herlighed, som Du har givet Mig; thi Du har elsket Mig, førend Verdens Grundvold blev lagt. Retfærdige Fader! Verden har ikke kjendt Dig, men Jeg har kjendt Dig, og disse have

erkjendt, at Du har udsendt Mig. Og Jeg har kundgjort dem Dit Navn og vil kundgjøre dem det, for at den Kjærlighed, hvormed Du har elsket Mig, skal være i dem, og Jeg i dem.

Derefter synges 6te Vers af samme Salme.

Tilsidst læser Provsten:

Saa skrives i Johannes's Aabenbaring, det 21de Kapitel:

Og jeg, Johannes, saa den hellige Stad, det nye Jerusalem, stige ned af Himmelen fra Gud, beredt som en Brud, der er smykket for sin Brudgom. Og jeg hørte en høi Røst fra Himmelen, som sagde: Se, Guds Paulun er hos Menneskene, og Han skal bo hos dem, og de skulle være Hans Folk, og Gud Selv skal være med dem og være deres Gud. Og Gud skal aftørre hver Taare af deres Øine, og Døden skal ikke være mere, ei heller Sorg, ei heller Skrig, ei heller Pine skal være mere; thi de første Ting ere vegne bort. Og Han, som sad paa Thronen, sagde: Se, Jeg gjør alle Ting nye. Og han siger til mig: Skriv! Thi disse Ord ere trofaste og sande. Og han sagde til mig: Det er skeet. Jeg er Alfa og Omega, Begyndelsen og Enden. Jeg vil give den tørstige af Livsens Vands Kilde uforskyldt.

Derefter synges 7de (gjentages 6te) Vers af samme Salme.

Er der foruden Provsten og de to Præster, der holde Indgangs- og Udgangsbønnen, færre end fem Præster nærværende, tager den næstyngste og i fornødent Fald ogsaa den yngste Præst Del i Oplæsningen af Striftstykkerne.

Naar Skriftlæsningen er til Ende, fremsiger Biskopen den apostolske Trosbekjendelse saaledes:

Lader os bekjende vor hellige Tro!

Jeg tror paa Gud Fader, Almægtigste, Himmelens og Jordens Skaber.

Jeg tror paa Jesus Kristus, Guds enbaarne Søn, vor Herre, som blev undfangen af den Helligaand, født af Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begraven, nedfor til Helvede, opstod tredie Dag fra de døde, opfor til Himmels, sidder hos Guds, den almægtige Faders, høire Haand, hvorfra Han skal igjenkomme for at dømme levende og døde.

Jeg tror paa den Helligaand, en hellig almindelig Kirke, de helliges Samfund, Syndernes Forladelse, Kjødets Opstandelse og det evige Liv.

Menigheden synger: Amen.

Efter en kort Salme, som bestemmes af Biskopen, gaar han paa Prædikestolen og prædiker over en selvvalgt Text. Naar han har endt sin Prædiken, siger han:

Kjære Kristne! Efterdi alle Ting helliges ved Guds Ord og Bøn, saa lader os nu ogsaa bede med hverandre og sige i Jesu Navn:

Herre Gud, himmelske Fader! Vi takke Dig, at Du ved Din Helligaand allevegne forsamler Din kristne Kirke og af levende Stene opbygger Dig et aandeligt Tempel paa den ene Hovedhjørnesten, som er Jesus Kristus. Vi bede Din store Barmhjer-

tighed: Se naadig til Din Kirke i vort Fædreland og opbyg den i Jesu Tro, og lad Din Aands Gjerning til Saliggjørelse lykkes ogsaa i denne Menighed og i dette Hus, som nu indvies til Din Ære. Udræk i Miskundhed Din almægtige Haand over dette Hus og hold altid langt borte fra det alt, som er vanhelligt og urent. Velsign her Dit Ords Forkyndelse og lad det uforfalsket og i Aands og Krafts Bevisning lyde fra denne Prædikestol. Lad her Din Daabs Naade blive vore Børn til Del, mæt os her med Din Søns hellige Legeme og Blod. Gjør dette Hus til et Bedehus for Dit Folk og lad Dit Øre være aabent for al Bøn og ydmyg Begjæring, al Taksigelse og Lovprisning, som herfra opstiger til Dig. Send altid trofaste Hyrder og Lærere til dette Sted og giv dem Frugt af sin Tjeneste, og opvæk ved Din Helligaand vore Hjerter, at vi, naar Klokkerne kalde os til Dit Hus, gjerne komme for at høre Din Naades Evangelium. O Herre Gud, giv Dit Ord Fremgang iblandt os, lad det følge os ind i vore Hjem, i al vor Gjerning og paa alle vore Veie. Velsign vort Folk og Land, vor Konge og hans Hus, al vor Øvrighed. Trøst og hjælp alle sorgfulde, stridende og døende Mennesker. Og naar vi engang stedes til Hvile ude paa Kirkegaarden, da hold Din Haand over Støvet og giv os en salig Opstandelse paa den yderste Dag og forund os at bo hos Dig i Din evige Stad, det ny Jerusalem, hvor der intet Tempel er mere, thi Du er dens Tempel, Herre, almægtige Gud, og Lammet. Hør vor Bøn, for Dit Navns Skyld, ved Jesus Kristus, vor Herre! Amen.

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed. Amen.

Derefter siger han:

Saa erklærer jeg denne Kirke med alt, hvad den tilhører, at være indviet og helliget til Guds Ære og Hans Menigheds Opbyggelse i Troen paa Jesus Kristus. [Ligesaa erklærer jeg Kirkegaarden derude at være indviet og helliget til et Hvilested for de hensovedes Legemer]*). I Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn. Amen.

Fred være med dette Hus og med alle dem, som gaa ind deri! [Fred over de dødes Hvilested]*)! Amen.

Handlingen fra Prædikestolen slutter enten med det apostoliske Velsignelsesønske eller med Herrens Velsignelse, efter den Form for Høimesse-Gudstjenesten, som benyttes i Menigheden.

Som Salme efter Prædikenen bruges: „Her ei ties, her indvies" eller

*) Anmerkning. De i Parenthes indskudte Ord medtages, naar ny Kirkegaard indvies sammen med Kirken.

en anden passende Salme. Dernæst synger Biskopen Kollekten for Ordet og lyser Herrens Velsignelse over Forsamlingen paa sedvanlig Maade.

Til Slutning synges Salmen: „Gud Helligaand, i Tro os lær" eller en anden passende Salme, og den yngste Kapellan eller Sognepræst fremsiger i Kordøren følgende Bøn (i Tilfælde med Fadervor):

Vi takke Dig, Herre, og prise Din evige Miskundhed, at Du har været os en Bolig fra Slægt til Slægt og givet os med vore Fædre at kjende Din Naade i Kristus og være til Huse hos Dig i vor Udlændigheds Tid her paa Jorden. Vi bede Dig ydmygelig: Se ikke hen til vore Synder og tag ikke Din Naade fra os, men bliv hos os efter Din Trofasthed og vær ogsaa den trygge Bolig for de Slægter, som skulle komme. Lad Din Gjerning aabenbares for Dine Tjenere og Din Herlighed over deres Børn. Din Liflighed være over os, Herre vor Gud, og lyse for os i Din hellige Kirke indtil vor Herres Jesu Kristi Dag! Amen i Jesu Navn, Amen.

8. Kirkegaardes Indvielse.

Kirkegaard, der er anlagt ved nybygget Kirke, indvies ikke ved særskilt Handling, men dens Indvielse sker sammen med Kirkehusets. Ligger den nye Kirkegaard i længere Afstand fra den Kirke, som skal indvies, eller er ny Kirkegaard anlagt ved allerede indviet Kirke, eller udvides en ældre Kirkegaard, skal Kirkegaarden (det Kirkegaarden tillagte Stykke) indvies af Provsten eller efter hans Bemyndigelse af Sognepræsten med Guds Ord og Bøn. Indvielsen bør helst ske umiddelbart foran den første Begravelse paa Kirkegaarden og Dagen om muligt kundgjøres fra Prædikestolen Søndagen forud.

Efter en passende Salme, som f. Ex. „Her mødes alle Veie", oplæser den forrettende Provst eller Sognepræst et eller flere Skriftord, der handler om Døden og Opstandelsen, som Salme 103, 15—18, Jes. 26, 19, 20, Joh. 5, 24—29, 1 Kor. 15, 16—26, 1 Kor. 15, 35, 36, 42—44, Aab. 14, 13. Derefter holder han en Tale enten over det (et af de) oplæste Skriftord eller over en selvvalgt Text. Naar han har endt sin Tale, siger han:

Kjære Kristne! Efterdi alle Ting helliges ved Guds Ord og Bøn, saa lader os nu ogsaa bede med hverandre og sige i Jesu Navn:

O Herre, evige og almægtige Gud! Dig overgive vi dette Sted, hvor vore døde skulle hvile, til Du kalder dem op af deres Grave. Tag Du det i Din Varetægt og vogt det for al Vanhelligelse og giv, at Sæden, som saaes i Forkrænkelighed, maa opstaa i Uforkrænkelighed.

Herre, himmelske Fader, Du raader over Liv og Død, og Du har bestemt vore Dages Maal. Naar Du kalder dem fra os, som Du har givet os, og vi her stede dem til Jorde, saa styrk os i Troen, at vi ved deres Grave ydmygt haabe paa Dig, som gav og som tog. Herre Jesus Kristus, trofaste Frelser, som for os gik gjennem Død og Grav, bliv hos os i Dødsens Nød; Du, som er Opstandelsen og Livet, opvæk os til det evige Liv; Du, som er Din Menigheds Hoved og Saliggjører, giv os at samles med Dig og alle Dine i Din Faders Hus. Herre Helligaand, Du høieste Trøster, fyld Du med Din guddommelige Trøst alle Hjerter, som her

sørge, opvæk de aandelig døde, drag os alle til Dig og giv os at have vor Skat i Himmelen.

Hellige Herre Gud, hellige stærke Gud, hellige barmhjertige Frelsermand, Du evige Gud, lad os ei omkomme i den haarde Dødsens Nød. Lad os ikke falde fra den rette Troens Trøst. Herre miskunde Dig! Amen.

Fader vor, Du, som er i Himlene! Helliget vorde Dit Navn! Komme Dit Rige! Ske Din Vilje, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse! Men frels os fra det onde! Thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed. Amen.

Derefter siger han:

Saa erklærer jeg dette Sted at være indviet og helliget til et Hvilested for de hensovedes Legemer. I Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn. Amen.

Herren lade Sin Fred være over dette de dødes Sted til Opstandelsens store Dag! Amen.

Derefter forrettes Jordfæstelsen.

Er der ingen Jordfæstelse at forrette, slutter Indvielseshandlingen med Herrens Velsignelse og Afsyngelsen af en passende Salme, som f. Ex.: „Salig er de døde, hine".

Anhang.

Den ved Geistliges Ordination anordnede Ed skal ifølge kongelig Resolution af 25de Oktober 1870 aflægges i følgende Ordlyd:

„Jeg N. N. lover og vidner for Guds Aasyn,

at jeg vil med Troskab forkynde den guddommelige Lære, som indeholdes i de profetiske og apostoliske Skrifter og den norske lutherske Kirkes symbolske Bøger;

at jeg vil med Sømmelighed forvalte de hellige Sakramenter efter Kristi Indstiftelse og de for den norske lutherske Kirke gjældende Forskrifter;

at jeg vil saavel i min Embedsfærd som i min øvrige Vandel beflitte mig paa at føre et Liv, der er en Guds Ords Tjener værdigt.

Dette alt lover jeg saa sandt at opfylde, som jeg i Sandhed og af Hjertet ønsker, at Gud vil hjælpe mig med sit hellige Evangelium."

Tillæg

til og Forandringer i Fortegnelsen over Postanstalter.

(Se Aargangen 1886, Side 772, Aargangen 1887, Side 607 og Aargangen 1888, Side 452.)

Postaabnerier.	Herred.	Fogderi.	Amt.	Postdistrikt.
Aamdals Værk . . .	Mo	Øvre-Telemarken . .	Bratsberg	Skien.
Aasenfjorden	Aasen . . .	Stjør- og Værdal . .	Nordre Trondhjem . .	Trondhjem.
Austafjord	Vikten . . .	Namdalen	Nordre Trondhjem . .	Namsos.
Bjoneroen	Gran	Hadeland og Land . .	Kristians	Hønefos.
Blaksæter (fra 1ste Jan. 1890)	Indviken . . .	Sønd- og Nordfjord .	Nordre Bergenhus . .	Bergen.
Bodø Bypost	. . . . .	. . . . .	Nordland	
Bolkesjø	Gransherred .	Øvre Telemarken . .	Bratsberg	Kongsberg.
Bøfjorden	Stangvik . . .	Nordmøre	Romsdal	Kristiansund N.
Dirdal	Fossan . . .	Ryfylke	Stavanger	Stavanger.
Drammens Bypost	. . . . .	. . . . .	Buskerud	
Drevsjø	Øvre Rendalen .	Nordre Østerdalen . .	Hedemarken	Hamar.
Dønnes	Dønnes . . .	Nordre Helgeland . .	Nordland	Bodø.
Eikisdalen	Nesset . . .	Romsdal	Romsdal	Molde.
Elden	Beitstaden . .	Inderøen	Nordre Trondhjem . .	Stenkjær.
Elgaaen	Tolgen . . .	Nordre Østerdalen . .	Hedemarken	Hamar.
Feltpostkontor No. 1*)				

*) Underholdes paa Gardermoen under hvert Aars Vaabenøvelser.

Postaabnerier.	Herred.	Fogderi.	Amt.	Postdistrikt.
Fiksdal	Vestnes . . .	Romsdal	Romsdal	Molde.
Flaam (fra 1ste Januar 1890)	Aurland . . .	Sogn	Nordre Bergenhus . .	Bergen.
Flokenes	Vevring . . .	Sønd- og Nordfjord .	Nordre Bergenhus . .	Bergen.
Furhavn (fra 1ste Januar 1890)	Trondenes . .	Senjen og Tromsø . .	Tromsø	Tromsø.
Gravberget	Vaaler . . .	Solør	Hedemarken	Kongsvinger.
Grændse—Jakobselv . .	Sydvaranger .	Varanger	Finmarken	Vadsø.
Hell	Nedre Stjørdalen	Stjør- og Værdal . .	Nordre Trondhjem . .	Trondhjem.
Hellandshavn (fra 1ste Januar 1890) . . .	Skodje . . .	Sondmøre	Romsdal	Aalesund.
Hemmestad	Kvæfjord . . .	Senjen og Tromsø . .	Tromsø	Tromsø.
Hop	Fane	Nordhordland . . .	Søndre Bergenhus . .	Bergen.
Hortens Bypost	. . . . .	. . . . .	Jarlsberg og Larvik .	
Indfjorden	Indfjorden . .	Romsdal	Romsdal	Molde.
Jøsenfjorden	Hjelmeland . .	Ryfylke	Stavanger	Stavanger.
Karstenøen	Vikten . . .	Namdalen	Nordre Trondhjem . .	Namsos.
Kjækan	Kvænangen . .	Senjen og Tromsø . .	Tromsø	Tromsø.
Kongsvingers Bypost	. . . . .	. . . . .	Hedemarken	
Kongsvold	Opdal . . .	Orkedalen	Søndre Trondhjem . .	Trondhjem.
Kristiania G. (Underpostkontor).				

Kroken	Lyster	Sogn	Nordre Bergenhus	Bergen.
Liabygden (fra 1ste Jan. 1890)	Stranden	Søndmøre	Romsdal	Aalesund.
Maristuen	Borgund	Sogn	Nordre Bergenhus	Bergen.
Natviken	Aardal	Sogn	Nordre Bergenhus	Bergen.
Nes i Bjugn	Bjugn	Fosen	Søndre Trondhjem	Trondhjem.
Norvik i Romsdalen	Eid	Romsdal	Romsdal	Molde.
Oltesvik	Høle	Ryfylke	Stavanger	Stavanger.
Ose i Sætersdalen	Bygland	Sætersdalen	Nedenes	Kristiansand S.
Reinli	Søndre Aurdal	Valdres	Kristians	Hønefos.
Røros Bypost			Søndre Trondhjem	
Salsnes	Fosnes	Namdalen	Nordre Trondhjem	Namsos.
Sandefjords Bypost			Jarlsberg og Larvik	
Selbustranden	Selbu	Strinden og Selbu	Søndre Trondhjem	Trondhjem.
Skjærkollen	Hvalen	Idde og Marker	Smaalenene	Fredrikstad.
Slinde	Sogndal	Sogn	Nordre Bergenhus	Bergen.
Snekkenes	Rakkestad	Rakkestad	Smaalenene	Sarpsborg.
Snilfjorden	Hevne	Fosen	Søndre Trondhjem	Trondhjem.
Spjærøen	Hvalen	Idde og Marker	Smaalenene	Fredrikstad.
Strømsjøen	Bø	Lofoten og Vesteraalen	Nordland	Svolvær.
Sveggesundet (fra 1ste Januar 1890)	Kvernes	Nordmør	Romsdal	Kristiansund N.
Tresfjorden	Vestnes	Romsdal	Romsdal	Molde.
Tromø i Nedenes	Tromø	Nedenes	Nedenes	Arendal.
Trædal	Ladvik	Sogn	Nordre Bergenhus	Bergen.
Tumsjø	Lierne	Namdalen	Nordre Trondhjem	Namsos.

Postaabnerier.	Herred.	Fogderi.	Amt.	Postdistrikt.
Tussø	Hillesø . . .	Senjen og Tromsø . .	Tromsø	Tromsø.
Undrumsdal	Vaale . . .	Jarlsberg	Jarlsberg og Larvik .	Horten.
Vagsviken	Orkog . . .	Søndmør	Romsdal	Aalesund.
Vallevik	Ulvik	Hardanger og Voss .	Søndre Bergenhus . .	Bergen.
Vassen	Tjømø . . .	Jarlsberg	Jarlsberg og Larvik .	Tønsberg.
Veum	Fyresdal . .	Øvre Telemarken . .	Bratsberg	Skien.
Viesletten	Overhallen . .	Namdalen	Nordre Trondhjem . .	Namsos.
Overbygden	Maalselven . .	Senjen og Tromsø . .	Tromsø	Tromsø.

Følgende Postaabnerier ere overgaaede fra Bergens til Haugesunds Postdistrikt:
Førde i Søndhordland, Lyngholmen, Mølstrevaagnes, Sveen, Tjernagel, Trovaag, Valestrand og Vikebygd.
Roldals Postaabneri er gaaet over fra Bergens til Stavangers Postdistrikt og Vigsnes fra Stavangers til Haugesunds.

Navneforandring:

Eldens Postaabneri til Namdalseidet.
Hvalvernes — „ Kirkeøen.
Salbergs — „ Hylla.
Sørsands — „ Sand i Senjen.
Nessets — „ Eidsvaag.
Trøgstads — „ Ullensaker.
Ullensakers — „ Kløften.

Hopens og Utne Postaabnerier holdes i Virksomhed det hele Aar, istedetfor, som i Fortegnelsen angivet, under Fiskerierne.

Syltefjords Postaabneri holdes i Virksomhed i Tidsrummet 1ste April til Udgangen af September.

Buruds Postaabneri ligger i øvre Ekers istedetfor, som i Fortegnelsen angivet, i Ekers Herred.

Bæverfjords — — i Stangviks — — — — i Halse Herred.

Dillings, Haabols, Hanko Bads, Laurkullens, Onsø, Raade, Rygge, Sannesunds, Svendals, Tomters og Vaalers (Smaalenene) Postaabnerier ligge i Moss istedetfor, som i Fortegnelsen angivet, i Moss og Tune Fogderi samt Sørebøvaags Postaabneri i Sogns istedetfor i Sønd- og Nordfjords Fogderi.

Fortegnelse
over Norges Stats- og Jernbane-Telegraf- og Telefon-Stationer.

Aabogen[1] . . . . F.
Aadalsbrug[7] . . F.
Aaklungen[4] . . . F.
Aalesund . . . . C.
Aamot[3] . . . . . F.
Aarnæs[1] . . . . F.
Aas[9] . . . . . F.
Aasta[7] . . . . . F.

Alten . . . . . L.
Arendal . . . . N./2.
Asf[3] . . . . . JT.
Asker[2] . . . . . F.
Askim[9] . . . . . F.
Atna[7] . . . . . F.
Augedal[4] . . . . F.

Auma[7] . . . . . F.
Aure . . . . . L.

Baadsfjord . . HL.
Balstad . . . . . L./HC.
Barkaker[4] . . JT.
Barkald[7] . . . . F.
Batalden . . . HL.

Bejan . . . . . L.
Berg[9] . . . . . F.
Bergen . . . . . N./2.
Berlevaag . . . L./HC.
Besaker . . . . . L.
Birkedalen[4] . . . F.
Bjørgen[6] . . . . F.

Blakjer[1] . . . . F.
Bodø . . . . . C.
Borgevær . . HL.[1])
Borre[3] . . . . JT.
Boroen . . . . . L.
Brandesund . HL.[1])
Bredevangen . . T.
Brettesnæs . . . L.

[1]) Telegrafstationer, som udenfor Fisketiden holdes i Virksomhed som Statstelefonstationer: Borgevær (Formidlingsstation Balstad), Brandesund (Lervik), Honningvaag (Gjesvær), Kiberg (Vadsø), Langenæs (Sommerø), Skroven (Brettesnæs) og Utsire (Kopervik).

Brevik . . . . . C.
Bryn[1] . . . . . F.
Brønø . . . . . C.
Burud[3] . . . . JT.
Bygdø[2] . . . . . F.
Bækkelaget[9] . . . F.
Bø . . . . . L.
Bøhn[1] . . . . . F.

Christiania . . . N. 2.
Christiansand . . C.
Christiansund . . C.

Dal[1] . . . . . F.
Dale[11] . . . . . F.
Darbo[3] . . . . . F.
Dilling[9] . . . . F.
Domaas . . . . C.
Drammen . . . . C.
Drøbak . . . . . C.

Eidanger[4] . . . F.
Eide . . . . . L.*)

*) Aaben i Sommermaanederne.

Eidet[6] . . . . . F.
Eidsberg[9] . . . F.
Eidsfjorden . . HL.
Eidskog[1] . . . . F.
Eidsvold[1] . . . F.
Ekersund . . . . C.
Elverum[7] . . . . F.
Espen[7] . . . . . F.
Espevær . . . HL.
Evanger[11] . . . F.

Fagernæs . . . . T.
Farsund . . . . C.
Fetsund[1] . . . . F.
Flaavær . . . . L. HC.
Flekkefjord . . . C.
Floren[5] . . . . . F.
Florø . . . . . L. HC.
Fossegaarden . . T.
Fredrikshald . . C.
Fredrikstad . . . C.
Fredriksværn . . L.
Frydenlund . . . T.
Færder . . . . . S.
Førde . . . . . L.
Galleberg[3] . . . F.
Garnæs[11] . . . . F.
Gautestad[9] . . . F.
Gibostad . . . . L.
Gjesvær . . . . L.
Gjethus[3] . . . . F.
Gjøvik . . . . . L.
Greaker[9] . . . . F.
Grimstad . . . . C.
Grorud[1] . . . . F.
Grøtø . . . . . L.
Gudaa[5] . . . . . F.

Haga[1] . . . . . F.
Hamar . . . . . C.
Hammerfest . . . C.
Hanestad[7] . . . . F.
Harstad . . . . . L.
Haugesund . . . C.
Havningberg . HL.
Havnvik . . . . L.
Havøsund . . . . L.
Heen[3] . . . . . F.
Heggedal[2] . . . F.
Hegre[5] . . . . . F.
Heimdal[6] . . . . F.
Hell[5] . . . . . F.
Hemnæs . . . . L.
Henningsvær . . L. HC.
Hinna[8] . . . . . F.
Hjellum[7] . . . . F.
Holmen . . . . . T.
Holmestrand . . C.
Holtaalen[6] . . . F.
Hommelvik[5] . . . F.
Honningvaag HL.[1])
Hopen . . . . HL.
Horten . . . . . C.
Hougsund[3] . . . F.
Hvalstad[2] . . . F.
Høllen . . . . . L.
Hønefos[3] . . . . F.
Hørsand[7] . . . . F.
Høvik[2] . . . . . F.

Ise[9] . . . . . F.

Jensvold[6] . . . F.
Joberg[4] . . . JT.

Kabelvaag . . . L. HC.
Kallevaag . . HL.
Kiberg . . . HL.[1])
Kinn . . . . . HL.
Kirkestuen . . . T.
Kistrand . . . . C.
Kjeø . . . . . L.
Klep[8] . . . . . F.
Kløften[1] . . . . F.
Kongsberg[3] . . . F.
Kongsvinger[1] . . F.
Kopervik . . . . L.
Koppang[7] . . . . F.
Kornsø[10] . . . . F.
Korsnæs . . . . L.
Kraakstad[9] . . . F.
Kragerø . . . . C.
Krekling[3] . . . JT.
Krøderen[3] . . . F.
Kulleseid . . . HL.

Langenæs . . HL.[1])
Langesund . . . C.
Langlete[6] . . . . F.
Laurvik . . . . . C.
Leirdalsøren . . L.
Ler[6] . . . . . F.
Lersund[1] . . . . F.
Lervik . . . . . L.

Levanger	L.
Lian[9]	F.
Lier[2]	F.
Liland	L.
Lilleelvedal[7]	F.
Lillehammer	C.
Lillesand	C.
Lillestrøm[1]	F.
Listad	T.
Lundemo[6]	F.
Lyngen	L.
Lyngør	L.
Lysaker[2]	F.
Lødingen	N. 2/3 F.
Løiten[7]	F.
Maalsnæs	L.
Magerø	L.
Magnor[1]	F.
Malvik[5]	F.
Mandal	C.
Melhus[6]	F.
Meraker[5]	F.
Minne[7]	F.
Mjøndalen[3]	F.
Mo	L.
Molde	C.
Moldøen	L.
Mosjøen	C.
Moss	C.
Mysen[9]	F.
Nakkerud[3]	JT.
Namsos	C.
Nestun[11]	F.
Nordfjordeide	L.
Nykirke[3]	JT.
Nærbø[8]	F.
Nærøsund	L.
Odnæs	L.
Ogne[8]	F.
Onsø[9]	F.
Ophus[7]	F.
Oppegaard[9]	F.
Ormheim	L.*)
Os[6]	F.
Ottestad[7]	F.
Oxø	S.
Porsgrund	C.
Præstebakke[10]	F.
Raade[9]	F.
Raastad[4]	JT.
Randsfjord[3]	F.
Rakkestad[9]	F.
Rauheim[5]	F.
Rasten[7]	F.
Reine	HL.
Reitan[6]	F.
Reitstøen[6]	F.
Rena[7]	F.
Risør	C.
Rognæs[6]	F.
Rygge[9]	F.
Røken[2]	F.
Røros[6]	F.
Røvær	HL.
Sande[3]	F.
Sandefjord	C.
Sander[1]	F.
Sandnæs[8]	F.
Sandshavn	HL.
Sandtorv	L.
Sandviken[2]	F.
Sannesjund[9]	F.
Sannnæssjøen	L.
Sarpsborg	L.
Selsøvik	L.
Sem[4]	F.
Sigstadvolden	T.
Singsaas[6]	F.
Skarnæs[1]	F.
Skauger[3]	F.
Ski[9]	F.
Skien	C.
Skjeberg[9]	F.
Skjervø	L.
Skjærdalen[3]	F.
Skjærhalden	HL.[2])
Skollenborg[3]	F.
Skonevik	L.
Skopum[3]	F.
Skotselven[3]	F.
Skroven	HL.[1])
Skudesnæs	L.
Slitu[9]	F.
Snarum[3]	F.
Soggendal	L.
Sommerø	L.
Soner[9]	F.

*) Aaben i Sommermaanederne.

[1]) Telegrafstationer, som udenfor Fisketiden holdes i Virksomhed som Statstelefonstationer: Borgevær (Formidlingsstation Balstad), Brandesund (Lervik), Honningvaag (Gjesvær), Kiberg (Vadsø), Langenæs (Sommerø), Skroven (Brettesnæs) og Utsire (Kopervik).

[2]) Telegrafstation, som udenfor Fisketiden holdes i Virksomhed som privat Telefonstation; for Telefonering af Telegrammer over Fredrikstad erlægges 50 Øre uanseet Ordantallet.

Soon . . . . . L.
Sortland . . . . L.
Spydeberg[9] . . . F.
Stai[7] . . . . . F.
Stamsund . . . L./HC.
Stange[7] . . . . F.
Stavanger . . . N./2.
Stenkjær . . . . L.
Stenviken[7] . . . F.
Stokke[4] . . . . . F.
Stokmarknæs . . L.
Storlien[5] . . . F.*)

*) Storlien ligger paa svensk Grund, men norsk Taxt kan benyttes, naar Telegrammet sendes over Merakerbanen.

Strommen[1] . . . F.
Støren[6] . . . . F.
Sund . . . . . HL.
Svelvik . . . . . L.
Svinør . . . . . L.
Svolvær . . . . L./HC.
Syltefjord . . HL.
Sæterstøen[1] . . F.
Søholt . . . . . L.
Sørvaagen . . . L.

Sotorpmoen . . T.

Tangen[7] . . . . F.
Tansø . . . . HL.
Thime[8] . . . . . F.
Trondhjem . . . N./2.
Tistedalen[10] . . . F.
Tjose[4] . . . . . F.
Tjødling[4] . . . . F.
Tjømø . . . . . L.
Tolgen[6] . . . . . F.
Tomter[9] . . . . F.
Tonsaasen . . . L.
Tranø . . . . . L.

Tromsø . . . . C.
Trøgstad[1] . . . F.
Tvedestrand . . C.
Tyvold[6] . . . . F.
Tønsberg . . . . C.
Tønset[7] . . . . . F.

Ulvin[7] . . . . . F.
Ure . . . . . HL.
Utne . . . . . L.
Utsire . . . . HL.[1])

Vaalebro . . . . T.
Vadsø . . . . . C.
Vaksdal[11] . . . . F.
Vallersund . . . L.
Vardø . . . . . C.
Veblungsnæs . . L.
Vestby[9] . . . . . F.
Vestfossen[3] . . . F.
Vikersund[3] . . . F.
Viksnæs . . . . L.
Volden . . . . . L.
Vossevangen[11] . F.

Ørkedalsøren . . L.
Ørsvaag . . . HL.
Øxna[7] . . . . . F.

[1]) Telegrafstationer, som udenfor Fiskefiden holdes i Virksomhed som Statstelefonstationer: Borgevær (Formidlingsstation Balstad), Brandesund (Lervik), Honningvaag (Gjesvær), Kiberg (Vadsø), Langenæs (Sommerø), Skroven (Brettesnæs) og Utsire (Kopervik).

Private Telefonstationer:

Telefonering af Telegrammer over Tønsberg gratis.

Aasgaardstrand,	—	—	„	Skien	25	Øre	uanseet Ordantallet.
Akershaug,	—	—	„	Skien	25	„	— —
Bolkesjø,	—	—	„	Stokmarknæs	50	„	— —
Ekern,	—	—	„	Fredrikshald	50	„	— —
Gravningsundet,							

	Telefonering	af Telegrammer	over					
Gvarv,				Skien	25	Øre	uanseet	Ordantallet.
Hadsel,	—	—	„	Stokmarknæs	50	„	—	—
Hankø (i Badetiden),	—	—	„	Fredrikstad	50	„	—	—
Herten,	—	—	„	Sannæssøen	50	„	—	—
Hitterdal,	—	—	„	Skien	25	„	—	—
Juxe,	—	—	„	Skien	25	„	—	—
Kjelvik,	—	—	„	Honningvaag	50	„	—	—
Lekang,	—	—	„	Stokmarknæs	50	„	—	—
Melbo,	—	—	„	Stokmarknæs	50	„	—	—
Nykſund (fra 1ſte Decbr. til 30te Juni),	—	—	„	Langenæs	50	„	—	—
Nymoen,	—	—	„	Skien	25	„	—	—
Rabben,	—	—	„	Stokmarknæs	50	„	—	—
Sandnæs,	—	—	„	Sannæssøen	50	„	—	—
Skjærhalden (udenfor Fiſketiden),	—	—	„	Fredrikſtad	50	„	—	—
Sponviken,	—	—	„	Fredrikhald	50	„	—	—
Stamnæsviken,	—	—	„	Sannæssøen	50	„	—	—
Søvik,	—	—	„	Sannæssøen	50	„	—	—
Søvikmo,	—	—	„	Sannæssøen	50	„	—	—
Tananger,	—	—	„	Stavanger	50	„	—	—
Tinoſet,	—	—	„	Skien	25	„	—	—
Tomlevolden,	—	—	„	Odnæs	50	„	—	—
Ulefos,	—	—	„	Skien	25	„	—	—
Vallø,	—	—	„	Tønsberg	gratis.			

Tegnforklaring:

1. Jernbane-Telegrafstation ved Hoved- og Kongsvinger-Banerne med **Christiania** som Udgangspunkt.
2. Do. „ Vestbanerne (Christiania—Drammen) med **Christiania** som Do.
3. Do. „ Vestbanerne (Drammen—Kongsberg—Kroderen—Randsfjord og Drammen—Skopum—Borre) med **Drammen** som Do.
4. Do. „ Vestbanerne (Skopum—Skien) med **Skien** som Do.
5. Do. „ Merakerbanen med **Trondhjem** som Do.
6. Do. „ Nordbanerne med **Trondhjem** som Do.
7. Do. „ Do. med **Hamar** som Do.
8. Do. „ Jæderbanen med **Ekersund** som Do.
9. Do. „ Smaalensbanerne med **Christiania** som Do.
10. Do. „ Fredrikshald—Sunnanå-Banen med **Fredrikshald** som Do.
11. Do. „ Vossebanen med **Bergen** som Do.

N./2. Stationer med fuld Dagtjeneste samt Nattjeneste til Midnat.
C. — „ fuld Dagtjeneste.
L. — „ indskrænket Dagtjeneste.
L./HC. — „ fuld Dagtjeneste om Vinteren og indskrænket den øvrige Del af Aaret.

HL. Stationer med indskrænket Dagtjeneste, blot aabne om Vinteren.
S. Semaforstationer.
F. Jernbane-Telegrafstationer.
T. Stats-Telefonstationer.
JT. Jernbane-Telefonstationer.

Alfabetisk Register

til

Norsk Lovtidende, 2den Afdeling

for

1889.

Oversigt

over Registrets Afdelinger.

Arv og Skifte, Umyndige og Værger.
Assurancevæsen.
Auktioner.
Bank- og Pengevæsen, Gjældsbreve.
Brand- og Bygningsvæsen, den almindelige Brandkasse.
Brændevin, Øl m. m.
Boger, Literatur, Kunst m. m.
Fattigvæsen, offentlige Stiftelser og Legater.
Fiskeri og Jagt.
Forbrydelser, Straffe og Strafanstalter.
Handel, Haandværk, Fabriker, Bergværker.
Jurisdiktions- og Grændseforandringer, Delinger, Navneforandringer for Distrikter.
Kirker og Kirkegaarde.
Kjøb- og Ladesteder.
Kommune- og Valgvæsen.
Kongen og Kongehuset.
Landvæsen.
Love og Grundlovsbestemmelser.
Medicinal- og Sundhedsvæsen.
Militærvæsen, Værnepligt.
Pensionsvæsen, Pensions- og Enkekasser.
Politivæsen.
Post- og Telegrafvæsen.
Regjeringen, Embeds-, Bestillings- og Ombudsmænd i Almindelighed.
Religion, Gudstjeneste, Geistlighed.

Retten.
Skatter og Afgifter.
Skole- og Undervisningsvæsen.
Skovvæsen, Almenninger, Flødning, Kanalvæsen
Sparebanker.
Sportelvæsen.
Stempelvæsen.
Storthinget, Stemmeret.
Sverige.
Søvæsen, Havne-, Lods-, Fyr- og Redningsvæsen.
Toldvæsen, Ind- og Udførsel.
Traktater, Forhold til Udlandet, Konsulatvæsen.
Veivæsen, Jernbaner, Skyds.
Ægteskab, Forældre og Børn.

Arv og Skifte, Umyndige og Værger.

1889			Side
30 Jan.	Skr.	ang. et Spørgsmaal vedk. en i et Bo anmeldt Fordring .	9
19 Febr.	Skr.	ang. Udstrækningen af Overformynderiets Pligt til at tilveiebringe Afkald	26
30 Marts	Skr.	om Beregning af Skifteomkostninger af en Kapital, der i et forlængst sluttet Bo var afsat til Rentenydelse for en Legatar, men efter dennes Død oversendt Skifteretten til Udlodning	100
17 August	Skr.	om, hvorvidt der i visse Tilfælde paa Skifte skal afsættes det fornødne til Dækkelse af Underholdningsbidrag til uægte Børn	304
24 Septbr.	Skr.	ang. Formen for og Stempelpapir til Hjemmelsbrev paa fast Eiendom, udlagt til Ægtefælle paa Skifte .	339
7 Oktbr.	Skr.	ang. Sportler til Statskassen af en Enkemands og hans før afdøde Hustrus Fællesbo, som, efterat Registreringsforretning var afholdt, var extraderet til Enkemandens og Arvingernes frie Raadighed . . .	350
14 —	Skr.	om Eftergivelse af Sportler til Statskassen for paabegyndt Skiftebehandling i en Enkemands og afdøde Hustrus Fællesbo, som Enkemanden havde forlangt extraderet	368
21 —	Skr.	ang. Beregningen af Sportler i et Bo, hvis Formue var under 400 Kr. og som, efterat der var afholdt Registrering samt udstedt Arveindkaldelse, skulde extraderes Arvingerne til Behandling efter Lov af 27de Marts 1869	374
28 Novbr.	Skr.	ang. Myndigheden til at fritage en Overformynder for dette Ombud	449

Assurancevæsen.

1889			Side
25 Jan.	Res.	om Forandring i Planen for Sundalens Brandforsikringsindretning	5
16 Febr.	Res.	om Love for Brandforsikringsselskabet „Skjold“ . .	23
22 Marts	Res.	om Statuter for Værdalens Kreaturforsikringsforening	93
5 April	Res.	om Forandring i Planen for Ulviks Herreds Brandforsikringsselskab	106

1889			Side
20 April	Res.	om Forandringer i Lovene for „den første norske Assuranceforening“	123
8 Mai	Res.	om Statuter for en Hesteassuranceforening i Indviken	144
28 Juni	Res.	om ny Lov for „den lundeske Begravelseskasse“ paa Kongsberg	231
3 Septbr.	Res.	om Plan for Urskougs Brandassuranceforening	317
17 —	Res.	om Planer for Soknedalens Brandassuranceforeninger for Huse og for Løsøre	331
20 —	Res.	om Plan for Follo Løsørebrandassuranceforening	332
4 Oktbr.	Res.	om Statuter for Heste- og Kvægassuranceselskabet i Kristiania	347
8 —	Res.	om Plan for Sigdals gjensidige Brandforsikringsforening	352
29 —	Res.	om Forandring i Planen for Avaldsnes Præstegjelds Landdistrikts Brandforsikringsforening	393

Auktioner.

1889			
9 Oktbr.	Skr.	ang. Bekjendtgjørelsen af Skatteauktionsplakater vedk. en Flerhed af faste Eiendomme	353
21 Decbr.	Skr.	om, hvorvidt en Person, der af vedkommende Auktionskjøber har faaet overdraget en Eiendom og igjen har overdraget en Parcel af samme til en anden, kan erholde Hjemmel for sig og den sidste Kjøber i eet Auktionskjøde	475

Bank- og Pengevæsen, Gjældsbreve.

1889			
12 Jan.	Res.	om Bemyndigelse for Østre Totens Kommune til at udstede Gjældsbreve	3
12 —	Res.	om Do. for Aas Herred	3
12 —	Res.	om Do. for Urskougs Herred	3
16 Febr.	Res.	om Do. for Voss Herredsstyrelse	22
16 —	Res.	om Do. for Bærums Kommune	22
23 —	Res.	om Do. for Vefsens Herred	29
23 —	Res.	om Do. for Hadsels Herred	29
23 Marts	Res.	ang. Gagen for Myntmesterembedet	96
13 April	Skr.	ang. Forstaaelsen af Res. af 8de Decbr. 1888 om Rentefoden for Laan mod haandfaaet Pant	122
24 —	Res.	om Tillæg (vedk. Kristiania Folkebank) til Vedtægt ang. Afgift af visse Næringer i Kristiania	125
8 Mai	Res.	om Bemyndigelse for Nordre Lands Kommune til at udstede Gjældsbreve	143
8 —	Res.	om Do. for Barbu Kommune	143
8 —	Res.	ang. Lønnen for Bestyrerne ved Hypothekbankens Laanekontor i Tromsø	143

1889				Side
8	Mai	Res.	om Bemyndigelse for Melhus Kommune til at udstede Gjældsbreve	143
25	—	Res.	om Do. for Ladestedet Egersund	157
22	Juni	Res.	om Do. for Vestre Totens Herred	186
22	—	Res.	om Do. for Hamar Kommune	186
22	—	Res.	om Do. for Rygge Kommune	187
26	—	Lov	indeholdende Forandring i Lov om Hypothekbanken af 28de Juni 1887	225
29	—	Lov	indeholdende Tillæg til Lov af 24de Juli 1827 ang. Oprettelse af et Reservefond for Norges Bank	251
7	Septbr.	Cirk.	om Forhøielse af Kursen for Indkjøb af uopsigelige Statsobligationer	317
30	—	Res.	om Bemyndigelse til Udstedelse af Gjældsbreve for Mo Kommune i Nordre Helgeland	343
30	—	Res.	om Do. for Egersunds Herred	344
30	—	Res.	om Do. for Attraa Sogn i Tinns Herred	344
26	Oktbr.	Res.	om Do. for Ibbestads Kommune	383
26	—	Res.	om Do. for Skedsmo Hovedsogns Kommune	385
26	—	Res.	om Do. for Strandebarms Sogns Kommune	385
9	Novbr.	Res.	om Do. for Næs Kommune paa Hedemarken	425
23	—	Res.	om Renten for Udlaan af Kristiania Auktionsfonds Midler	443
20	Decbr.	Cirk.	ang. Renten for Udlaan til Kommuner af Oplysningsvæsenets Fonds Midler	473

Brand- og Bygningsvæsen, den almindelige Brandkasse.

1889				
11	Febr.	Res.	om Nedsættelse af Brandkontingenten for Kristiania	18
11		Res.	om Do. for Skien	18
11	—	Res.	om Do. for Larvik	18
28	Marts	Res.	om Forlængelse af en Gade i Vardø	98
5	April	Res.	om en Regulering i Stavanger	106
13	—	Res.	om Nedsættelse af Brandkontingenten i Øster-Risør	114
20	—	Res.	om en Regulering paa Horten	123
8	Mai	Res.	om Bygningslovgivningens Anvendelse i store og lille Damsgaards m. v. Brandkommissionsdistrikt i Askøens Herred	138
1	Juni	Res.	om Oprettelse af en Brandkommission for Andenæs Vær m. v. i Dverbergs Herred	164
4	—	Res.	om nyt Reglement med Taxt for Feiervæsenet paa Hamar	165
13	—	Res.	om Regulering i Porsgrund	178
22	—	Res.	om Oprettelse til en særskilt Bygningskommune af tvende Strækninger ved Randselven i Jevnaker Herred	185
25	—	Cirk.	om Indberetninger ang. Trykket i Byernes Vandledninger m. m.	188

1889			Side
29 Juni	Skr.	ang. Fremgangsmaaden ved Indførsel for Brandkontingent i vedk. faste Eiendom	254
29 —	Cirk.	om Indhentelse af forsk. Oplysninger ang. Byernes Vandværker	254
2 Juli	Res.	om Oprettelse af en Brandkommission for endel Brugsdistrikter i Borge Thinglag i Smaalenene	255
15 —	Res.	om Regulering af et afbrændt Strøg i store og lille Damsgaards m. v. Brandkommissionsdistrikt i Askøens Herred	287
30 Aug.	Res.	om en Regulering i Fredrikshald	314
6 Septbr.	Res.	om Forandring i Reguleringsplanen for Hamar	317
24 —	Res.	om Tillægsbestemmelser til Bygningslovgivningen, forsaavidt Trondhjem betræffer	334
24 —	Res.	om Udvidelse af store og lille Damsgaards m. v. Brandkommissionsdistrikt i Askøens Herred m. m.	334
22 Oktbr.	Res.	om Regulering i Aalesund	377
9 Novbr.	Res.	om skjærpede Byggeforskrifter for Moss	421
19 —	Res.	om Forandring i Reguleringsplanen for Skien	435
21 Decbr.	Res.	om Regulering af tidligere uregulerede Dele af Skien	475
28 —	Cirk.	ang. Indsendelsen af Taxtforretninger i Anledning af Brandskader	483

Brændevin, Øl m. m.

1889			
31 Jan.	Skr.	om, hvorvidt Bevilling til indskrænket Udskjænkningsret kunde meddeles Stationsmesteren ved en Jernbanestation	10
26 Febr.	Skr.	ang. Regnskaber for Brændevinsafgift	34
2 Marts	Res.	om Beregning af Brændevinsafgift efter Veining	40
21 —		Bekjendtgjørelse ang. Redskaber til Veining af Brændevin	91
26 —	Skr.	ang. en Herredsstyrelses Ret til at ilægge Afgift for en uden Bevilling dreven Ølhandel	97
4 April	Res.	om Lønningsregulativ m. v. for Kontrolpersonalet	105
23 —	Skr.	om, hvilket af flere Herreder, der danne eet Fattigdistrikt, Øl- og Vinafgiften paa Landet skal tilfalde	124
10 Mai	Skr.	ang. Kontrol med Anvendelsen af denatureret Spiritus	146
18 —	Res.	om Vedtægter for Stenkjær Samlag for Brændevinshandel m. m.	151
6 Juni	Res.	ang. Smaasalg af Øl m. v. i Stavanger	172
7 —	Res.	om Stadfæstelse som fremdeles gjældende af Vedtægter for Kristiania Samlag for Brændevinshandel m. v.	174
18 —	Skr.	ang. Forstaaelsen af nogle Bestemmelser i Ølloven af 18de Juni 1884	179
28 —	Res.	om Vedtægter for Mandals Samlag for Brændevinshandel m. m.	232

1889			Side
28 Juni	Res.	om Vedtægter for Vardø Samlag for Brændevinshandel m. m.	232
29 —	Kundgj.	ang. Afgifter af Malt- og Brændevinstilvirkning	251
4 Juli	Cirk.	ang. Overførelse af Brændevin fra et Oplag til et andet	270
4 —	Skr.	indeholdende nærmere Regler om samme Gjenstand	271
4 —	Cirk.	vedk. Denaturering af Spiritus	272
12 —	Res.	om Vedtægter for Ladestedet Sogndals Samlag for Brændevinshandel m. v.	284
12 —	Res.	om Do. for Mosjøens Do.	284
30 Septbr.	Res.	om Smaasalg af Øl i Lillesand	342
4 Oktbr.	Res.	ang. Maximum af Afgiften for Udskjænkning af Øl m. m. i Florø	346
4 —	Res.	om nye Vedtægter for Stavanger Samlag for Brændevinshandel m. m.	346
8 —	Res.	om Vedtægter for Tvedestrands Samlag for Brændevinshandel	352
11 —	Res.	om Do. for Lillesands Samlag for Brændevinshandel m. m.	355
23 —	Cirk.	ang. Bestemmelsen af Mængden af norsk Brændevin, hvoraf den erlagte Afgift ønskes tilbagebetalt ved Udførsel til Udlandet	379
26 —	Res.	om Smaasalg af Vin m. m. i Risør	382
18 Novbr.	Skr.	om, hvorvidt en Hotelvært med Hjemmel af den af ham erhvervede almindelige Udskjænkningsret kan udskjænke Øl og Vin til Reisende og Spisegjæster i den Tid, hvori efter Kommunebestyrelsens Beslutning saadan Udskjænkning ikke i Almindelighed maa finde Sted, samt om, hvorvidt der kan meddeles samme Person baade almindelig og indskrænket Udskjænkningsret	434

Bøger, Literatur, Kunst m. m.

1889			
8 Mai	Res.	om Bevilgning til kunstneriske Formaal (derunder som Note om de bildende Kunstneres officielle Repræsentation og Reglement for Statens aarlige Kunstudstillinger).	139
12 Oktbr.	Skr.,	hvorved approberes en specificeret Undervisningsplan for Kunst- og Haandværksskolen i Kristiania	365

Fattigvæsen, offentlige Stiftelser og Legater.

1889			
4 Jan.	Res.	om Stadfæstelse paa Legatet „Froken Emilie Schusters Gave"	1

1889				Side
4	Jan.	Skr.	vedk. Spørgsmaalet om Henlæggelse af Bestyrelsen af Hortens Fattigvæsen under Magistraten	1
4	—	Skr.	ang. Adgang til at udfærdige Opfostringsresolution mod en Person, der opholdt sig i Finland	2
8	—	Res.	om Stadfæstelse paa Frøken P. M. Juells Legat .	2
30	—	Res.	om Do. paa „Christian Lorck Schives og Hustrues Legat for Kunstnere“	8
14	Febr.	Res.	om Do. paa Stiftelsen „Johnsruds Gave“ . . .	20
14	—	Res.	om Do. paa Skibsreder Chr. Knudsens og Hustrus Legater	20
16	—	Res.	om Do. paa J. J. Offstads Legat til Børsens Skolevæsen	23
27	—	Cirk.	ang. Regnskabsaflæggelsen ved offentlige Stiftelser .	36
9	Marts	Skr.	ang. Udstrækningen af Forældres Forpligtelse til at forsørge sine Børn	87
19	—	Res.	om Forandring i Lovene for „Understøttelsesfondet for trængende Haandværkere og deres Efterladte“ i Fredrikshald	90
2	April	Res.	om Stadfæstelse paa „Thor Ødegaardens Legat“ .	102
14	Mai	Res.	om Do. paa Kjøbmand Schaanning og Hustrus Stiftelse	147
13	Juni	Res.	om Forandring i Bestemmelserne for Legatet „Erik Heldes Minde“	178
3	Juli	Res.	om, at Hoens Brugs Fattigdistrikt henlægges til Øvre Ekers Fattigdistrikt	269
12	—	Res.	om Statuter for et af Kristiansands Borgerkorpses Midler dannet Fond	286
23	Aug.	Res.	om Stadfæstelse paa „Emilie Gustava Mohn født Neumanns Legat“	312
3	Septbr.	Res.	om Do. paa „Student Tønnes Gjendems Legat“ .	316
5	—	Res.	om Do. paa et af Snedkermester H. A. Ruud oprettet Legat	317
17	Oktbr.	Skr.	ang. Fordelingen af Lægdshold inden et Fattigdistrikt	370
18	—	Res.	om Stadfæstelse paa Kjøbmand J. H. Langes Legat	371
25	—	Res.	om Do. paa G. Mohwinckels og Hustrus Legat . .	381
1	Novbr.	Res.	om Do. paa „Thorvald Schnitlers Legat for Trængende paa Fredrikshald“	393
19	—	Res.	om Do. paa „Fru Mariken Harbitz's Legat“ . . .	435
22	—	Res.	om Do. paa Foged Bugges Legat	440
22	—	Res.	om Do. paa de af O. E. Tvedt og Hustru stiftede Legater	440
29	—	Res.	om Do. paa J. H. Kjølaas's Legat	450
3	Decbr.	Res.	om Do. paa „Fru Marie Raschs Legat“	450
23	—	Res.	om Do. paa „Genremaler Professor Adolph Tidemands og Hustrus Legat“	476

1889 Side

Fiskeri og Jagt.

8	Marts	Res.	om Dannelse af en Forening til Ansættelse af fælles Opsyn med Laxefiskerierne i Sogndalselven i Stavanger Amt	86
8	—	Res.	om Do. af en Do. for Vefsen- og Skjærvenelven i Nordlands Amt	86
8	—	Res.	om Antallet af Opsynsmænd inden Verbyelvens Fiskeriforening i Smaalenenes Amt m. v.	86
20	—	Res.	om Forandring i Bestemmelserne om Fredning af Lax og Søørret i Romsdals Amt	90
22	—	Res.	om forandrede Fiskeriregler for Lilleelvedalens Herred	92
22	—	Res.	om Forbud mod Brugen af visse Slags Fiskeredskaber i Bo Herred i Bratsbergs Amt	92
22	—	Res.	om Fiskeriregler for Borsens Herred	93
23	—	Res.	om Indskrænkning i Brug af Vad paa Kysten af Bamle Herred	94
5	April	Res.	ang. Fredningstiden for Hare samt om Forbud mod visse Fangstindretninger i Bratsbergs Amt	105
5	—	Res.	ang. Fredningstiden for Elgsdyr i Vaage og Fron	105
5	—	Res.	om Fredning af Elgsdyr i Nedenæs Amt	106
5	—	Res.	om Do. i Søndre Trondhjems Amt	106
30	—	Res.	om Dannelse af en Forening til Ansættelse af fælles Opsyn med Laxefiskerierne i en Del af Rydsaaen i Nordre Helgeland	136
14	Mai	Res.	om Forandring i Statuterne for Stenkjærelvens og Figgaelvens Fiskeriforening i Nordre Throndhjems Amt	147
25	—	Res.	om Regler for Fiskeriet i Sande	155
29	—	Skr.	om, hvorvidt Tilladelse efter Loven om norsk Statsborgerret m. m. udkræves til Leie af Fiskeret	163
6	Juni	Res.	om Forbud mod Brugen af Flydegarn ved Udløbet af Sandvikselven	172
21	—	Res.	om Fredning af Edderfugl i Smaalenenes Amt	184
28	—	Res.	om Forbud mod Brug af visse Fiskeredskaber i Ørstenelven i Ørstens Herred	231
29	—	Lov	indeholdende Forandring i Lov ang. Udryddelse af Rovdyr og Fredning af andet Vildt af 22de Juni 1863	251
12	Juli	Res.	om Fredning af Edderfugl i en Del af Romsdals Amt	283
5	Aug.	Res.	om Forbud mod Brugen af visse Fiskeredskaber ved Udløbet af Surnaelv, Nordmør	295
9	—	Res.	om Dannelse af en Forening til fælles Opsyn med Laxefiskerierne i Mandalselvens Distrikt	301
21	—	Res.	om Regler for Fiskeri efter Saltvandsfisk i Larviks Bykommune m. v.	306

1889			Side
27	Aug.	Res. ang. Fredningstiden for Lax i Saude Herred, Stavanger Amt	313
9	Septbr.	Res. ang. Grændsen for den Havstrækning udenfor Kysten af Romsdals Amt, paa hvilken Fiskeriet er Landets egen Befolkning udelukkende forbeholdt	318
10	—	Res. om Fredning af Hjort paa Otteroen i Fosnes Herred	328
23	—	Skr. ang. Anvendelsen af § 2 i Lov ang. Fredning af Hummer af 17 Juni 1879	333
4	Oktbr.	Instrux for en Fiskeriagent i Udlandet	348
8	—	Res. ang. Fiskeriet i Krøderens Vasdrag	351
8	—	Res. om Forandring i Bestemmelserne ang. Forbud mod Brug af visse Fiskeredskaber i Fjord- og Kyststrækninger inden Larviks Fogderi	351
8	—	Res. om Forbud mod Brug af visse Fiskeredskaber i Saude Herred i Bratsberg Amt	351
8	—	Res. om Forbud mod Brug af Aalenøter i Høvaags Herred	352
18	—	Res. ang. Fredning af Hummer i Stavanger Amt	370
28	—	Cirk. om Regler for Udlaan af de til Fremme af Havfiskerierne m. m. bevilgede Midler	386
28	—	Skr. om Tilladelse for Inspektøren for Ferskvandsfiskerierne til at foretage Fiskeri i videnskabeligt Øiemed m. v.	392
8	Novbr.	Skr. ang. Valg i Fiskeriforeningers Generalforsamlinger	403
9	—	Res. om Udvidelse af den Strækning ved Udløbet af Lougen Elv i Jarlsberg og Larviks Amt, hvori det er forbudt at benytte visse Fiskeredskaber	422
9	—	Res. om Diætgodtgjørelse for den i England ansatte Fiskeriagent	426
15	—	Res. om Fredning af Hare i Smaalenenes Amt	431
15	—	Res. ang. Fredningstiden for Hare i Vestre Totens Herred	432
29	—	Res. om Forbud mod visse Indretninger til Fangst af fredede Vildtsorter i Østre Totens Herred	449
29	—	Res. om Forbud mod visse Slags Jagt efter fredede Fuglearter i Nedenæs Amt	449
29	—	Res. om Fredning af Hare i Nordre Trondhjems Amt	449
7	Decbr.	Res. om Tilladelse til at udlægge Selvskud og Bjørnestok i Øksendalens Herred	452
7	—	Res. om Do. til at udlægge Selvskud for Bjørn i en Del af Leikanger Herred	452
20	—	Res. om Fredning af forskjellige Vildtsorter i endel Herreder i Buskeruds Amt	472

Forbrydelser, Straffe og Strafanstalter.

1889			
30	Marts	Cirk. ang. Indsættelse i Bodsfængslet	99

1889			Side
29 Juni	Lov	indeholdende Forandring i Lov angaaende Forbrydelser af 20de Aug. 1842	233
9 Septbr.	Res.	om Reglement for Fangebehandlingen i Bodsfængslet	319
25 Oktbr.	Skr.	om, hvorvidt det er foreneligt med den nye Straffeproceslov, at en Byfoged er Fængselsbestyrer	381
23 Novbr.	Res.	ang. Aktorer og Forsvarere i Straffesager ved andre Retter end Høiesteret	443
7 Decbr.	Res.	ang. Aktorer og Forsvarere ved Høiesteret	455
14 —	Res.	om Regler for Udbetaling af den Vidner og Sagkyndige efter Straffeprocesslovens §§ 485—490 tilkommende Godtgjørelse	460
23 —	Res.	om Instrux ang. Stevnevidners og Politiets Tjenestemænds Pligter med Hensyn til Forkyndelse i Straffesager	476
28 —	Cirk.	indeholdende Bestemmelser ang. Delinkventregnskabernes Aflæggelse	484
28 —	Foreløbig	Instrux ang. Paatalemyndighedens Ordning	504

Handel, Haandværk, Fabriker, Bergværker.

1889			
21 Febr.	Skr.	om, hvorvidt en gift Kvinde kan erhverve Handelsret efter Loven af 26de Mai 1866 § 2	27
7 Marts	Skr.	ang. Myndigheden til at indgive Anmeldelse om et Medlems Udtrædelse af et Firma	85
16 Mai	Skr.	ang. et Spørgsmaal om Anmeldelsespligt efter Firmaloven	150
6 Juli	Skr.	ang. Adgangen til Registrering af et Firma	273
12 Oktbr.	Skr.,	hvorved approberes en specificeret Undervisningsplan for Kunst- og Haandværksskolen i Kristiania	365
12 —	Skr.	om, hvorvidt der kan kræves Gebyr for Opsigelse af Handelsbrev paa Landet	368

Jurisdiktions- og Grændseforandringer, Delinger, Navneforandringer for Distrikter.

1889			
30 Jan.	Res.	om Oprettelse af et eget, Flekkerø, Jordemoderdistrikt	8
11 Febr.	Res.	om Deling af Nissedals Do.	17
16 —	Res.	om Deling af Harams Herred	22
13 April	Res.	om Henlæggelse af nogle Eiendomme fra Skjervø til Nord-Reisens Sogn og Herred	122
25 Mai	Res.	om Oprettelse af Eina Sogn under Vestre Totens Præstegjeld	160
6 Juni	Lov	ang. Ordning af Skolevæsenet og kirkelige Anliggender i det til Buskeruds og Bratsbergs Amter hørende Distrikt Jondalen	170

1889			Side
6 Juni	Res.	om, at Markabygdens Kapeldistrikt i Alstahaugs Hovedsogn af Skogns Præstegjeld skal overgaa til et eget Annexsogn	173
6 —	Res.	om Forandring i Lagsognsinddelingen	174
12 Juli	Res.	om Deling af Børsens Herred	284
5 Aug.	Res.,	hvorved endel Gaarde i Tingvold henlægges til Nessets Præstegjeld m. v.	299
9 Septbr.	Res.	om Deling af Nessets Herred	318
24 —	Res.	om Oprettelse af Sandstads Annex til Hitterens Præstegjeld	336
11 Oktbr.	Res.	om Oprettelse af „Eikefjords Jordemoderdistrikt" af en Del af Kinns Do.	354
15 —	Res.	om Omregulering af Veo og Vestnes Jordemoderdistrikter	368
15 —	Res.	om Do. af Buds Do.	369
26 —	Res.	om, at Flaa Herred skal udgjøre et særskilt Thinglag	384
26 —	Res.	om Inddragning af Svelviks Lodsoldermandskab	384
26 —	Res.	om Inddragning af Navigationsexaminatorposten i Tønsbergs Examensdistrikt	384
26 —	Res.	om Deling af Skjolds Herred	385
8 Novbr.	Res.	om Deling af Vaaler Jordemoderdistrikt i Smaalenene	400
15 —	Res.	om Oprettelse af et eget Jordemoderdistrikt af Dele af Enebaks og Trogstads Jordemoderdistrikter	432
26 —	Res.	om Deling af Tromø Jordemoderdistrikt	446
14 Decbr.	Res.	om Deling af Stavanger Byfogedembede	467

Kirker og Kirkegaarde.

1889			
4 Jan.	Res.	om Anlæg af en ny Kirkegaard i Eggedals Annex til Sigdals Præstegjeld	1
5 —	Skr.	om, at en privat Kirkeeier ikke har Ret til at hugge i Kirkens Skove uden efter Udvisning	2
28 —	Res.	om Overdragelse til Menigheden af en Anpart i Flaa Kirke	8
11 Febr.	Res.	om Benyttelse af et Bedehus i Lillestrømmen som Kapel for Skedsmo Præstegjeld	17
22 —	Skr.	ang. en Stiftsdirektions Myndighed til at tillade Flytning af nogle i en Kirke bisatte Lig	27
23 —	Res.	om Opførelse af en ny Hovedkirke i Tanen Præstegjeld m. m.	28
23 —	Res.	om Anlæg af en Begravelsesplads i Giljedalen i Fossans Annex til Høgsfjords Præstegjeld	29
2 Marts	Res.	om Tilladelse for Handelsmand J. C. Moe til at indrette et privat Gravsted paa Gaarden Kløven i Trano Præstegjeld	40

1889			Side
6	Marts	Res. om Opførelse af en ny Kirke for Melhus Præstegjelds Hovedsogn	41
29	—	Skr. ang. Adgangen til Hugst i en Kirkes Skov	98
2	April	Res. om Anlæg af en Begravelsesplads for Distriktet Eidsfjorden i Bruviks Præstegjeld	101
4	—	Res. om Opførelse af nye Kirker for Austevolds og Mogsters Sogne af Sunds Præstegjeld	104
13	—	Res. om Opførelse af en ny Kirke i Mangers Præstegjelds Hovedsogn	114
13	—	Res. om Flytning af Hovedkirken i Ytterøens Præstegjeld	120
24	—	Res. om Opførelse af en ny Kirke i Bore Annexsogn til Kleps Præstegjeld	125
8	Mai	Skr. om, hvorvidt der udfordres Kgl. Tilladelse til Indløsning af en Kirkes løse Landskyld, m. m.	145
25	—	Res. ang. den Kirkerne i Orlandets og Bjugns Præstegjelde tilliggende Fisketiendeerstatning	157
25	—	Res. om Ombygning af Hovedkirken i Storelvedalens Præstegjeld	159
25	—	Res. om Opførelse af en Kirke for Distriktet Einarstranden i Vestre Toten m. m.	160
6	Juni	Skr. ang. Myndigheden til at approbere Forslag om Forandringer i Kirkebygningers Anordning*)	160
13	—	Res. om Anlæg af en Begravelsesplads i Haalands Præstegjeld	177
22	—	Res. om Benyttelse af Kirkerne til kirkelige Møder	186
28	—	Res. om Anlæg af en Hjælpekirkegaard for Forresfjordens Distrikt i Avaldsnes Præstegjeld	231
26	Juli	Res. om Deling af en Mangers Kirke tilhørende, til Klokkergaard udlagt Eiendom	292
5	Aug.	Res. om Afholdelse af Gudstjenester i den gamle Kirke i Glemmingе Præstegjeld	295
9	—	Res. om Anlæg af en Begravelsesplads for et Distrikt i Ofotens Præstegjeld	300
16	—	Res. om Do. af en Do. for et Distrikt i Kinns Præstegjeld	302
21	—	Res. om Opførelse af en Kapelkirke paa Øen Skaalvær i Tjøtto Præstegjeld	311
21	—	Res. om Nedtagelse af den gamle og Opførelse af en ny Hovedkirke i Fets Præstegjeld	312
10	Septbr.	Res. om Vedligeholdelse af Kapellet i Langangen i Eidanger	328
10	—	Skr. ang. den endel Kirker i Kristiansands Stift under Navn af „Bispeenkepension" paahvilende Afgift	328
24	—	Res. om Ombygning af Hovedkirken i Orkedalens Præstegjeld	337
30	—	Res. om Opførelse af en ny Kirke i Skien	342

*) Indtaget som Note til Res. 25 Mai.

1889			Side
14 Decbr.	Res.	om Nedtagelse af den gamle og Opførelse af en ny Kirke i Naustdals Sogn af Førde Præstegjeld . .	469
21 —	Res.	om Stedet for Kapellet i Langangens Distrikt af Eidanger Præstegjeld m. m.	474

Kjøb- og Ladesteder.

1889			
29 Jan.	Res.	om Ansættelse af en Underfoged i Kragerø . . .	8
6 Marts	Res.	om Kristiania Kommunes Overtagelse af „Studenterlundens" Vedligeholdelse	43
24 Mai	Res.	ang. Kristiania Kommunes Overtagelse af „Tryvandshøiden"	155
20 Decbr.	Res.	ang. Kristiania Kommunes Indkjøb af Frognersæteren m. m.	473

Kommune- og Valgvæsen.

1889			
31 Jan.	Skr.	ang. et Spørgsmaal om Habilitet for Medlemmer af en Kommunebestyrelse	10
31 —	Skr.	ang. Herbergegodtgjørelse for Medlemmerne af en Ligningskommission m. fl.	10
31 —	Skr.	om, at det er Magistraten alene, der har at beramme Tiden for Afholdelse af Valg paa Formænd og Repræsentanter i Byerne	12
16 Febr.	Skr.	ang. et Spørgsmaal om Gyldigheden af et Valg til Repræsentant	23
16 —	Skr.	ang. Besættelse af en Lensmandsbestilling	23
7 Mai	Skr.	om, hvorvidt der under en Ordførers Fravær som Storthingsmand burde foretages Valg paa en midlertidig Ordfører	138
18 Juni	Skr.	om, hvorledes der skal forholdes i Tilfælde af Stemmelighed ved Valg paa 3 gode Mænd til at komme i Betragtning ved Valg til Forligelseskommissær . .	179
26 —	Lov	indeholdende Forandring i Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Jan. 1837	225
8 Juli	Res.	om Antallet af Repræsentanter i Fredriksværn . .	273
13 Aug.	Skr.	ang. Forstaaelsen af Lov af 26de Juni 1889 om Forandring i Formandskabsloven	301
17 —	Skr.	ang. Valgbarhed til kommunale Ombud	304
12 Septbr.	Skr.	om, hvorvidt en Person kunde fungere som Repræsentant for et af Sognene i et Herred, efterat han var tilflyttet et andet	330
14 Oktbr.	Skr.	ang. Forstaaelsen af Formandskabslovens § 5 . . .	368
23 Novbr.	Res.	om, hvorvidt der under militære Øvelser kan gives Militære, som er Ordførere, Permission til Deltagelse i Amtsformandskaber	444

1889 Side

Kongen og Kongehuset

20 April Kgl. Meddelelse om Prinds Eriks Fødsel 123
23 — Kgl. Meddelelse om Prindsesse Eugenies Død 123

Landvæsen.

1889
25 Febr. Forholdsregler m. H. t. ondartet Klovsyge hos Faar . . 32
4 April Res. om Indskrænkning i Adgangen til at slippe Hingste m. v. paa Beite i en for Dier og Faaberg Herreder i Kristians Amt og Ringsaker Herred i Hedemarkens Amt fælles Havnestrækning 103
5 April Skr. ang. et Spørgsmaal vedk. Overudskiftninger . . . 106
24 — Cirk. ang. Underretning til Finantsdepartementet om Brugs Sammenføining 134
25 Mai Res. om Indskrænkning i Adgangen til at slippe Hingste m. v. paa Beite i nogle for Ringebu og Solliens Herreder i Kristians Amt og Storelvedalens Herred i Hedemarkens Amt fælles Havnegange 156
2 Juli Cirk. om, hvorvidt en Parcel kan udskilles fra Brug, som er sammenføiede alene i Kassebogen, uden at det kan oplyses, til hvilket af de sammenføiede Brug den henhører 268
10 — Cirk. ang. Brugs Betegnelse i Panteregistrene m. v. . . 274
12 — Res. om lovligt Gjærde i Tune Herred 283
23 Oktbr. Instrux for Stipendiaten til Undersøgelse af Forholdene for Export af Landbrugsprodukter til Udlandet . . . 378
13 Novbr. Skr. om Adgangen til at tilbagekalde en forlangt Udskiftningsforretning 431
19 — Skr. om, hvorvidt Lensmænd kan medtages i det i Udskiftningslovens § 13 omhandlede Udvalg 435

Love og Grundlovsbestemmelser.

1889
6 Juni Lov ang. Ordning af Skolevæsenet og kirkelige Anliggender i det til Buskeruds og Bratsbergs Amter hørende Distrikt Jondalen 170
6 — Lov indeholdende Forandring i og Tillæg til Lov af 29de April 1871 om Forandring i Kvaksalverlovgivningen 171
26 — Lov om Folkeskolen paa Landet 189
26 — Lov om Folkeskolen i Kjøbstæderne 209
26 — Lov indeholdende Forandring i Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Jan. 1837 225
26 — Lov indeholdende Forandring i Lov om Hypothekbanken af 28de Juni 1887 225

1889		Side
26 Juni	Lov om Maskinister paa Dampfartøier af Handelsmarinen	225
28 —	Grundlovsbestemmelse ang. Forandring i Grundlovens §§ 21 og 51	230
29 —	Lov indeholdende Forandring i Lov angaaende Forbrydelser af 20de Aug. 1842	233
29 —	Lov indeholdende Forandring i Lov angaaende Udryddelse af Rovdyr og Fredning af andet Vildt af 22de Juni 1863	251
29 —	Lov indeholdende Tillæg til Lov af 24de Juli 1827 angaaende Oprettelse af et Reservefond for Norges Bank	251

Medicinal- og Sundhedsvæsen.

1889		
18 Jan.	Res. om Forhøielse af Godtgjørelsen for Udførelse af Ordførerhvervet i Fredrikstads Sundhedskommission	4
18 —	Res. om Do. for Do. i Breviks og Stathelles Do.	4
26 —	Skr. ang. Udgifterne ved Transport af fattige Sindssyge til private eller kommunale Sindssygeasyler	6
31 —	Skr. ang. en Distriktslæges Krav paa Honorar for at tilse fattige Syge	9
5 Febr.	Skr. ang. Udgifterne ved Anskaffelse af animalsk Vaccine	14
6 —	Skr. ang. en ved en Fabrik ansat Læges Ret til Skyds- og Diætgodtgjørelse for Reiser til epidemiske Syge ved Fabriken	14
11 —	Res. om Sundhedsforskrifter for Skei Herred	17
11 —	Res. ang. Posten som Ordfører i Skedsmo Sundhedkommission	18
20 Febr.	Skr. om, hvorvidt det almindelige Politi er forpligtet til at paase Overholdelsen af Sundhedsforskrifter	26
23 —	Res. om Tillæg til Sundhedsforskrifterne for Lekanger Herred	28
23 Marts	Res. om Do. for Hisø Herred	95
1 April	Skr. om Forpligtelse for en Distriktslæge til at underrette Fogden om Møder i Sundhedskommissionen	101
4 —	Res. om Sundhedsforskrifter for Hjartdals Herred	102
4 —	Res. om Do. for Aamots Herred	102
4 —	Res. om Ophævelse af den kombinerede Inspektør-, Kasserer- og Regnskabsførerpost ved Reknæs Pleiestiftelse m. m.	103
13 —	Res. om Sundhedsforskrifter for Bamle Herred	113
13 —	Res. om Do. for Hollens Herred	114
13 —	Res. om Sanitetsofficerers Tjenstgjøring og Ansættelse	115
24 —	Res. om Sundhedsforskrifter for Seljord Herred	124
24 —	Res. om Do. for Evanger Herred	124
29 —	Skr. om, hvorvidt en som Fattiglæge fungerende Privatlæge kunde beregne Diæt for Reiser til fattige epidemiske Syge	135

1889			Side
8	Mai	Res. om Sundhedsforskrifter for Tinn Herred	138
8	—	Res. om Forhandling af Vaselin	138
25	—	Res. om Forpligtelse for Distriktslægen i Hiteren	161
6	Juni	Lov indeholdende Forandring i og Tillæg til Lov af 29de April 1871 om Forandring i Kvaksalverlovgivningen	171
6	—	Res. om Sundhedsforskrifter for Bjarkø Herred	172
8	Juli	Res. om Forandring i Sundhedsforskrifter for Haugesund	273
7	Aug.	Skr. ang. private Lægers Berettigelse til Skydsgodtgjørelse af Statskassen for Reiser til epidemiske Syge	300
9	Septbr.	Res. om Sundhedsforskrifter for Hovind Herred	318
27	—	Cirk. om Forsigtighed ved Opbevaring og Salg af Karbolsyre	341
30	—	Res. om Sundhedsforskrifter for Trondenæs Herred	342
30	—	Res. om Do. for Gransherreds Herred	342
30	—	Res. om Do. for Kviteseids Herred	342
15	Oktbr.	Skr. ang. Tilsyn med Sindssyge, der holdes under Bevogtning i deres Hjem e. l.	369
15	—	Skr. ang. Indberetning om Overtagelse og Fratrædelse af Apotheker	369
26	—	Res. om Forandring i Sundhedsforskrifter for Skudenes Herred	382
26	—	Res. om Sundhedsforskrifter for Stange Herred	382
26	—	Skr. om, at vedkommende Embedslæge bør raadspørges ved Udsættelse af de for offentlig Regning behandlede Sindssyge	386
9	Novbr.	Res. om Oprettelse af et nyt Apothek i Haugesund	424
9	—	Res. om Do. af et Do. i Florø	424
9	—	Res. om Oprettelse af et Apothek i Langesund	425
7	Decbr.	Res. om Do. af et nyt Do. paa Hamar	456
21	—	Res. om Sundhedsforskrifter for Balsfjordens Herred	474
21	—	Res. om Fritagelse for Stadslægen i Fredrikshald for at være Ordfører i Byens Sundhedskommission	475
21	—	Skr. om, hvorvidt epidemiske Syge, som for egen Regning behandles af Privatlæge, er berettigede til for det Offentliges Regning at faa udleveret fra Apothek de fornødne Desinfektionsmidler	476

Militærvæsen, Værnepligt.

1889			
28	Jan.	Res. om Afgjørelse af Andragender fra Armeens- værnepligtige Underbefalingsmænd om Tilladelse til at udvandre	7
2	Febr.	Res. ang. Kavaleriets Ritmesteres Stilling m. v.	12
16	—	Skr. ang. Betalingen for Kost til Militære, der udholder Arrest	23

1889			Side
23 Febr.	Res.	ang. Underfelttøimesterposten ved Artilleriet	29
23 —	Res.	ang. Artilleriets Kapteiners Stilling m. v.	30
27 —	Res.	ang. endel Bestemmelser i et nyt Reglement for Landtjenesten i Marinen	36
27 —	Res.	om nye Betegnelser for de forskjellige Klasser af Marinens Maskinister	36
2 Marts	Res.	om en midlertidig Ordning m. H. t. Rulleførselen ved Landværbningen	40
2 —	Res.	ang. Beregningen af Bestallingsgebyret for Premierløitnanter i Infanteriet	41
2 —	Res.	vedk. Auditørembedet ved Karljohansværns Værft	41
6 —	Res.	om nyt Reglement for Landtjenesten ved Marinen	43
23 —	Res.	ang. Størrelsen af den Kaution, der skal stilles af Krigshospitalskassens Kasserer	95
23 —	Res.	om Regulativ for Aflønning af Officerer m. fl. ved Søetaten under Tjenstgjøring tilsøs	95
23 —	Res.	om Forandring i Planen for sømilitære Korps	95
23 —	Res.	om Forandring i Planen for Uddannelse og Tilgang af Søofficerer	96
4 April	Res.	ang. Assistenten ved Skars Krudtværk	104
13 —	Res.	om Forandring i Reglementet for Udskrivning til Landværbningen	114
13 —	Res.	ang. Sanitetsofficerers Tjenstgjøring og Ansættelse	115
13 —	Res.	ang. Kvartergodtgjørelsen	119
13 —	Res.	ang. Hesteholdsgodtgjørelsen	119
13 —	Res.	om Regulativ for Armeens Aflønning under Tjenstgjøring	120
13 —	Res.	ang. Lønningsreglement for Marinens faste Mandskaber m. m.	122
24 —	Res.	ang. Regler for Antagelse af Mandskaber ved Garden m. m.	132
24 —	Res.	ang. Udskrivningen til Trænet	134
8 Mai	Res.	om Salg af den for Korpsmajorembedet ved Throndhjemske ridende Jægerkorps udlagte Chefsgaard Østborg	142
8 —	Res.	om Indeholdelse af Bidrag til den norske Militærekviperingsforening hos dens Medlemmer inden Marinen	142
20 —	Res.	om Forandring i Reglementet for Søtjenesten ved Marinen	152
25 —	Res.	om Nedlæggelse af Garnisonsauditørposten i Fredrikstads Fæstning	157
25 —	Res.	om Statuter for en Understøttelseskasse for Underklasserne af Infanteriet i Kristiansands Garnison	158
25 —	Res.	ang. Intendanturens Organisation	158

1889			Side
25 Mai	Res.	ang. Embedsrangen for Generalauditøren og Generalkrigskommissæren	159
25 —	Res.	om Ordningen af Armeens Dyrlægekorps	162
22 Juni	Res.	om Inddragning af Posten som Distriktsingeniør for Kristiansand og Kristiansandske Brigades Distrikt	187
22 —	Res.	om Gjennemførelse af Sanitetsvæsenets Ordning	187
11 Juli	Res.	om Uniformsreglement for Underofficerer og Menige af Marinens sømilitære Korps og Haandværkskorps	277
27 Aug.	Res.	om Formular for den i Reglement for Landtjenesten ved Marinen § 116, 2det Led omhandlede Forsikring	314
24 Septbr.	Res.	om Statuter for 1ste og 2den Akershusske Brigaders Skoleafdelingers Hjælpekasser	338
9 Novbr.	Res.	vedk. Stabsdyrlægeposten	425
9 —	Res.	om Udnævnelse til Sekondløitnanter af de fra Krigsskolens øverste Afdeling udexaminerede Kadetter	426
23 —	Res.	om Salg af Chefsgaarden Tandberg i Norderhovs Thinglag	443
23 —	Res.	om Salg af Chefsgaarden Sørum i Hole Thinglag	444
23 —	Res.	om Salg af Chefsgaarden Østby i Rakkestad Thinglag	444
23 —	Res.	om, hvorvidt der under militære Øvelser kan gives Militære, som er Ordførere, Permission til Deltagelse i Amtsformandskaber	444
14 Decbr.	Res.	om Ansættelse af Sekondløitnanter ved Kavaleriet	459
21 —	Res.	om Udvidelse af Lensmænds Forpligtelse til at bekjendtgjøre Ordres angaaende Indkaldelse til Vaabenøvelser	474
31 —	Res.	om ny Skydeinstrux for Marinen	510
1888			
8 Marts	Res.	om Uniformsreglement for Marinens Officerer og civilmilitære Embedsmænd og Funktionærer	510

Pensionsvæsen, Pensions- og Enkekasser.

1889			
28 Jan.	Res.	ang. Størrelsen af den Pension, som det paaligger Infanterikapteiner at sikre sine eventuelle Enker	7
25 Mai	Res.	om Statuter for en Understøttelseskasse for Underklasserne af Infanteriet i Kristiansands Garnison	158

Politivæsen.

1889			
18 Jan.	Res.	om Kjøbstadspolitilovgivningens Anvendelse i Vestby Præstegjelds Landsogn	4
20 Febr.	Skr.	om, hvorvidt det almindelige Politi er forpligtet til at paase Overholdelsen af Sundhedsforskrifter	26

1889				Side
23	Marts	Reſ.	om Kjøbſtadspolitilovgivningens Anvendelſe i Balsfjordens Herred	94
13	April	Reſ.	ang. Arendals Politimeſterembede	120
8	Mai	Reſ.	om Kjøbſtadspolitilovgivningens Anvendelſe i Søvde Herred, Stavanger Amt	139
25	—	Reſ.	om Politivedtægt ang. Kjøring og Ridning i Kragerø	156
22	Juni	Reſ.	om Kjøbſtadspolitilovgivningens Anvendelſe i Aamli Hovedſogn af Aamli Herred	185
3	Juli	Reſ.	om, at 4de Politifuldmægtigembede i Kriſtiania ſkal beſtyres af en Konſtitueret	269
30	Septbr.	Reſ.	om, at 7de Politifuldmægtigembede i Kriſtiania bliver at beſtyre af en Konſtitueret	343
26	Oktbr.	Reſ.	om Kjøbſtadspolitilovgivningens Anvendelſe i Nordre Lands Herred	382
9	Novbr.	Reſ.	om Politivedtægter for Fredrikſtad	403
9	—	Reſ.	om Kjøbſtadspolitilovgivningens Anvendelſe i Hvalers Herred	422
9	—	Reſ.	ang. Politimeſterforretningerne i Grimſtad og Lillesand m. m.	424
9	—	Reſ.	ang. Do. i Haugeſund og Egerſund	425
18	—	Reſ.	om Oprettelſe ſom midlertidige af Veſtfinmarkens og Tanen—Varanger Politimeſterembeder m. m.	433
23	—	Reſ.	om Tillæg til Politivedtægt for Bergen	440
23	—	Reſ.	om Kjøbſtadspolitilovgivningens Anvendelſe for nogle Gaarde i Hevne Herred	441
23	—	Reſ.	om Gagetillæg og Kontorholdsgodtgjørelſe for Politimeſteren i Fredrikſtad m. m.	441
23	—	Reſ.	ang. Politimeſterforretningerne paa Lillehammer m. m.	442
14	Decbr.	Reſ.	om, at Moſs Politimeſterembede ſkal beſtyres af en Konſtitueret	460
14	—	Reſ.	om Ophævelſe af Politimeſterembedet paa Kongsberg m. m.	468

Poſt- og Telegrafvæſen.

1889				
18	Jan.	Skr.	om Forandring i den Art. IV i Expeditionsreglementet til Hovedkonventionen om Verdenspoſtforeningen vedføiede Tabel	5
28	—	Reſ.	om forandret Anvendelſe af nogle Telegrafiſtlønninger	7
28	—	Cirk.	om Poſtbefordring mellem Brækkebygdens og Jensvolds Poſtaabnerier	8
4	Febr.	Skr.	om, hvorvidt Sogneſelſkabers Korreſpondance er portofri	14
11	—	Reſ.	om Antagelſe og Afſkedigelſe af Fuldmægtige og Betjente ved Bergens Poſtkontor	18

1889			Side
11 Febr.	Res.	om Telefonanlæg mellem Solums Herred og Skien samt Porsgrund	18
12 —	Skr.	om, hvorvidt Brevvexling mellem Forpleiere af Fattige eller Sindssyge og offentlige eller kommunale Autoriteter er portofri	19
14 —	Res.	om fornyet Tilladelse til Telefondrift mellem Fredrikshald og Omegn	21
14 —	Skr.	om, hvem der med Hensyn til Portofrihedsattestationsret skal anses som „Fogedfuldmægtig“	21
6 Marts	Res.	om Bemyndigelse for Indredepartementet til at træffe Overenskomst med den britiske Poststyrelse om Forhøielse af Maximumsbeløbet for Erstatning for en bortkommen eller beskadiget Postpakke	41
6 —	Res.	om Telefonanlæg mellem Fredrikstad og Omegn	42
6 —	Res.	om Do. mellem Sarpsborg og Omegn	42
6 —	Res.	om Forbindelse mellem en privat Telefonledning fra Porsgrund til Langesund og Porsgrunds Telefonforenings Centralstation	42
6 —	Res.	om Do. mellem nogle private Telefonledninger og Skiens Telefonforenings Ledning mellem Fossum i Gjerpen og Skien	42
6 —	Skr.	om, hvorvidt et Brugs Fattigvæsens Brevvexling er portofri	83
11 —	Skr.	om, hvorvidt offentlige Protokoller i Anledning af deres Autorisation kunne sendes portofrit	88
14 —	Skr.	om Forandring i Art XXXII, 1° i Expeditionsreglementet til den universelle Postkonvention	88
16 —	Cirk.	om Underholdelse af endel Postaabnerier m. m.	89
23 —	Res.	om Telefonanlæg mellem Moss og Omegn	96
23 —	Res.	om Do. mellem Hamar og Omegn	97
26 —	Skr.	ang. forskjellige Spørgsmaal om Portofrihed	97
29 —	Skr.	om Forandring i Art. IV i Expeditionsreglementet til den almindelige Postkonvention	98
1 April	Skr.	om, hvorvidt Kontrabøger kan sendes under Korsbaand som Trykſager	101
12 —	Cirk.	om Forandring i Postreglementets Kap. VII, § 42 samt om Underholdelse af nogle Postaabnerier	113
13 —	Res.	om Telefonanlæg ved Stavanger	121
22 Marts / 23 April	Skr.	ang. Forandring i Expeditionsreglement for Udvexling af Postforsendelser mellem Norge og Sverige	123
24 April	Res.	ang. Lønninger og Lønstillæg for endel Postfunktionærer	126
24 —	Res.	om Telefonanlæg mellem Skien og Telemarken	132
25 —	Skr.	om, hvorvidt Attester, vedrørende Ansøgninger om Lærerposter, kan tilbagesendes portofrit	134

1889				Side
25	April	Skr.	om, at to Overformynderier ikke kan korrespondere portofrit om, hvormeget der henstaar paa en Umyndigs Konto i en Sparebank	135
25	—	Skr.	om, at en Forespørgsel fra en Fattiglæge til Medicinaldirektøren om, hvorvidt han kunde beregne sig Konsulationsgebyr af fremmede Kommuners Fattige, ikke kunde sendes portofrit	135
29	—	Cirk.	om Underholdelse af et Feltpostkontor paa Gardermoen m. m.	135
3	Mai	Res.	om Portofrihedsattestationsret for endel Funktionærer.	137
8	—	Res.	om Telefonanlæg mellem Aamot og Storelvedalen	143
8	—	Res.	ang. Telegrafvæsenets Indtægter og Udgifter	144
8	—	Res.	ang. Postvæsenets Indtægter og Udgifter m. m.	144
20	—	Cirk.	om Tillæg til den internationale Postanvisnings-Overenskomst Art. 2 og om Forandring i Art. X i Expeditionsreglementet til nævnte Overenskomst	152
25	—	Res.	om Telefonanlæg mellem Horten og Omegn	161
20	Juni	Cirk.	om Underholdelse af endel Postaabnerier m. m.	180
22	—	Res.	om Skyds- og Diætgodtgjørelse for Telegrafmestere	186
29	—	Skr.	ang. Portofrihed af Korrespondance om Vexling af Penge i Almenhedens Interesse	255
3	Juli	Res.	om Telefonanlæg mellem Bergen og Os Præstegjeld	269
3	—	Res.	om Do. mellem Kragerø og Omegn	269
3	—	Res.	om Do. mellem Odnæs i Søndre og Thomlevolden i Nordre Land	269
3	—	Res.	om Underholdelse af nogle Postaabnerier	270
8	—	Res.	om Telefonanlæg mellem Trysil og Elverum	273
9	—	Skr.	om, at et fransk Selskab har tiltraadt den internationale Telegrafkonvention	274
15	—	Skr.	om Forandring i Art. XXXII, 5° i Expeditionsreglementet til den internationale Postkonvention	287
21	—	Skr.	om Tillæg til Art. II bis § 3 i Expeditionsreglementet til den internationale Overenskomst om Udvexling af Postanvisninger	288
23	—	Cirk.	om Underholdelse af et Postaabneri paa Dampskibsanløbsstedet Lunden i Sogndals Herred	289
29	—	Cirk.	om Forandring i Postreglementets Kap. VIII § 9, 4de Passus m. m.	292
5	Aug.	Res.	om Telefonanlæg mellem Kristiania og Moss m. fl. Steder	295
19	—	Skr.	om Forandring i Art. XVII i Expeditionsreglementet til den internationale Postkonvention	305
21	—	Res.	om Bemyndigelse for Indredepartementet til at afslutte Overenskomst med den britiske Poststyrelse angaaende Udvexling af Postanvisninger m. m.	312
23	—	Cirk.	vedk. forskjellige Postforsendelser til enkelte fremmede Lande	313

1889				Side
31	Aug.	Skr.	om Tunis's Tiltrædelse af den internationale Konvention om Beskyttelse af undersøiske Telegrafkabler . .	314
17	Septbr.	Skr.	om Forandring i Art. 5 § 5 i den internationale Postpakkekonvention	331
21	—	Skr.	om, at den internationale Konvention om Udvexling af Postpakker er traadt i Kraft for Urugnays Vedkommende	332
24	—	Res.	om Telefonanlæg mellem Drammen, Kongsberg og Randsfjord	337
25	—	Cirk.	ang. Forandringer i Postreglementet m. m. . . .	339
5	Oktbr.	Cirk.	ang. Forsendelse af flydende Sager m. m. til Montenegro	350
14/17	—		Konvention ang. Udvexling af Postanvisninger mellem Norge og Storbritannien og Irland	355
21	—	Skr.	om, at den Argentinske Republik tiltræder den internationale Konvention om Udvexling af Værdibreve .	371
21	—	Cirk.	ang. Tillæg til Postreglementet, Tillæg til og Rettelser i Fortegnelsen over norske Postanstalter samt ang. Postvæsenets Ansvarspligt for Værdiforsendelser. . . .	375
26	—	Res.	om Telefonanlæg mellem Aamots Herred og Sjøligaardene i Ytre Rendalen	383
26	—	Res.	om Do. mellem Trondhjem og Omegn	383
26	—	Cirk.	om Forandring i Postreglementet.	386
18	Novbr.	Skr.	ang. Forstaaelsen af Udtrykket „offentlige Stiftelser" i Postlovens § 37 b	434
19	—	Res.	om Portofrihedsattestationsret for forskjellige offentlige Funktionærer	435
19	—	Cirk.	om en Rettelse i Postreglementet.	436
23	—	Res.	om Telefonanlæg mellem Vossevangen og Gudvangen og Vik i Sogn	442
23	—	Res	om Do. mellem Arendal og Aamli m. fl. Præstegjeld	442
4	Decbr.	Cirk.	om en Rettelse i Postreglementet.	451
7	—	Res.	om fornyet Tilladelse til Drift af Telefonanlæg mellem Larvik og Omegn	456
7	—	Res.	om udvidet Do. til Do. mellem Sarpsborg og Omegn	456
10	—	Res.	om Portofrihedsattestationsret for Medlemmer af Amtsskolestyrer og Amtsinspektører samt for Rigsadvokatens Fuldmægtig	457
10	—	Skr.	om, hvorvidt Udpantningsforretninger for Klokkerrettigheder kan fremsendes til Thinglæsning som portofri Sag.	457
13	—	Cirk.	om Underholdelse af endel Postaabnerier m. m. . .	458
21	—	Res.	om Telefonanlæg mellem Namsos og Omegn . . .	474
21	—	Res.	ang. Fordelingen af Gebyrerne m. m. for Telegrammer i visse Tilfælde.	475

1889 Side
24 Decbr. Cirk. ang. Rettelser i Postreglementet 483
Fortegnelse over Postanstalter. 585
Do. over Telegraf- og Telefonstationer. 589

Regjeringen, Embeds-, Bestillings- og Ombudsmænd i Almindelighed.

1889.
29 Jan. Skr. ang. Expeditionsmaaden for Erklæringer forlangte af Departementerne 8
16 Febr. Skr. ang. Besættelse af en Lensmandsbestilling 23
13 April Res. ang. Gagen for Sekretæren ved Kongsberg Sølvværk 114
13 — Res. ang. Do. for Stiftsarkivaren i Trondhjem . . . 120
30 — Cirk. om Indsendelse af Arkivsager til Stiftsarkivet i Trondhjem 136
30 — Cirk. om Do. af Do. til Stiftsarkivet i Bergen 137
25 Mai Res. om Lønninger til Lensmændene i Dieftad, Hisø, Barbu og Tromø samt i Langesund 161
31 — Skr. indeholdende Veiledning for en Sorenskriver ved Udarbeidelse af nye Real-Panteregistre for bymæssig bebyggede Strøg 163
5 Juni Skr. ang. Overholdelse af Paabudet om ordlydende Indførelse i Pantebogerne af Exekutions- og andre Fogedforretninger samt Skiftehjemmelsbreve 170
8 Juli Res. ang. Stempelpapirforvalterens Kontorholdsgodtgjørelse 274
12 — Res. om Kontorholdsgodtgjørelse for Stiftamtmænd og Amtmænd 283
12 — Res. om Do. for Fogderne 285
18 — Skr. om, hvorvidt en Lensmand til Indhentelse af Oplysninger i Anledning af Udarbeidelsen af det i Straffeproceslovens § 41 omhandlede Mandtal kan foretage Reiser paa offentlig Bekostning 288
5 Aug. Res. om, at Justitiariusembedet ved Trondhjems Stiftsoverret skal bestyres af en Konstitueret 296
5 — Res. om Kontorholdsgodtgjørelse for Sorenskrivere og Byfogder m. fl. 296
14 Septbr. Skr. ang. den Legitimation, en Foged kan fordre ved Udbetaling af paa Fogedkassen anviste Beløb 331
24 — Skr. om, hvorvidt Bestemmelserne om Aabodsansvar er gjældende for en inden en Bys Grændser liggende Embedsbolig 339
30 — Res. ang. Skifteskriverforretningerne i Trondhjem m. m. 342
30 — Res. ang. Kontorholdsgodtgjørelsen for Byfriveren i Bergen m. m. 343
8 Oktbr. Skr. om, hvorvidt en Sorenskriver kan være Voldgiftsmand 353
26 — Res. om Kontorholdsgodtgjørelse for Drammens Borgermesterembede samt 1ste Raadmandsembede og Raadstuskriverembedet i Bergen 383

1889				Side
8	Novbr.	Instrux	for Stiftsarkivaren i Trondhjem	400
9	—	Res.	om Kontorholdsgodtgjørelsen for Arendals Byfogedembede m. m.	424
18	—	Res.	om Oprettelse som midlertidigt af Vardø Fogedembede m. m.	433
23	—	Res.	om Forhøielse af Kontorholdsgodtgjørelsen for Byfogedembedet og By- og Raadstuskriverembedet i Kristiansand m. m.	441
23	—	Res.	ang. Magistrats- og Raadstuskriverforretningerne i Fredrikstad m. m.	441
23	—	Res.	om Tillæg til Kontorholdsgodtgjørelsen for Moss, Sarpsborgs og Fredrikshalds Byfogedembeder	442
23	—	Res.	om Forhøielse af Do. for Søndre Gudbrandsdalens Fogedembede m. m.	442
28	—	Skr.	ang. Myndigheden til at fritage en Overformynder for dette Ombud	449
7	Decbr.	Res.	ang. Magistratsforretningerne i Skien og Kragerø m. m.	453
7	—	Res.	om Forhøielse af Kontorholdsgodtgjørelsen for Drammens Byfogedembede m. m.	454
7	—	Res.	om Do. for Tromsø Do. m. m.	454
7	—	Res.	ang. Magistratsforretningerne i Larvik m. m.	454
14	—	Res.	ang. Magistratsforretningerne i Kristiansund, om forhøiet Kontorholdsgodtgjørelse for Byfogden i Aalesund m. m.	467
14	—	Res.	om Forandringer i Rangreglementet	469
17	—	Skr.	om, hvorvidt en Sorenskrivers uexaminerede Betjent kan meddeles Autorisation til at administrere Skyldsætningsforretninger	470
21	—	Res.	om Udvidelse af Lensmændenes Forpligtelse til at bekjendtgjøre Ordres ang. Indkaldelse til Vaabenøvelser	474
24	—	Skr.	om, hvorvidt der kan tilstaaes en Embedsmand Godtgjørelse for Embedsbreves Befordring til og fra Postanstalten	483

Religion, Gudstjeneste, Geistlighed.

1889.				
31	Jan.	Skr.	ang. det Tidspunkt, hvorfra Naadensaaret skal regnes	9
11	Febr.	Res.	ang. Gudstjenesterne i Bodø	17
14	—	Kgl.	Anordning om Indførelse af en ny Alterbog	19
15	—	Skr.	om, hvorvidt det er lovhjemlet, at Nadverhandlingen forrettes for Hjemmesegudstjenesten	21
28	—	Skr.	om, hvorvidt en Person, der har udholdt Strafarbeide for Tyvsforbrydelse, kan anerkjendes som Præst eller Forstander for en Dissentermenighed	37
2	Marts	Res.	om Forhøielse af den den residerende Kapellan i Vestby tillagte Løn af Sognepræstembedet	40

1889			Side
4 April	Res.	om Indkjøb af Embedsgaard for den residerende Kapellan i Sunds Præstegjeld	104
24 —	Res.	om Forandringer i Lønsbidrag til Præster af det Nordlandske Kirke- og Skolefond	125
8 Mai	Res.	om Lønsbidrag og Husleiegodtgjørelse til en residerende Kapellan i Kinn	142
16 —	Skr.	ang. Myndigheden til at afskedige en Medhjælper	148
25 —	Res.	om Salg af Enkesædegaarden i Øvre Stjørdalen	157
25 —	Res.	om Forpligtelse for vordende Indehavere af geistlige Embeder i Tromsø Stift	160
1 Juni	Skr.	ang. Inventarium til en Klokkergaard	164
4 —	Skr.	ang. Forstaaelsen af Loven af 29de Juni 1888 om Forandring i Dissenterloven	167
6 —	Lov	ang. Ordning af Skolevæsenet og kirkelige Anliggender i Jondalen	170
21 —	Res.	ang. Gudstjenesterne i Vestre Molands Præstegjeld	184
21 —	Res.	om Afskaffelse af de af Kirkesangeren ved Hvalers Hovedkirke oppebaarne Indtegningspenge af Nadvergjæster	185
22 —	Skr.	ang. Kirkesangeres Ret til Betaling i visse Tilfælde	187
26 Juli	Res.	om Deling af den Mangers Kirke tilhørende, til Klokkergaard udlagde Eiendom „Indre Morken“	292
5 Aug.	Res.	om Afholdelse af Gudstjenester i den gamle Kirke i Glemminge Præstegjeld	295
21 —	Res.	om Gudstjenester i Skaanland Kapel i Trondenes Præstegjeld m. m.	311
30 —	Res.	om Løn m. m. for Organisten i Kragerø	314
31 —	Skr.	om, hvorvidt Spedalske kunne gives Adgang til at kommunicere sammen med andre Kommunikanter	315
31 —	Skr.	om forskjellige Spørgsmaal angaaende Forstaaelsen af Dissenterloven	316
9 Septbr.	Res.	om Henlæggelse af den løse Landskyld af nogle Gaarde fra Indre til Ytre Holmedals Sognepræstembede	328
20 —	Skr.	ang. Udgifterne ved Ringning med Kirkeklokkerne ved kongelige Personers Død	332
2 Oktbr.	Skr.	om, hvorvidt en forhenværende Præst i Amerika, der senere har taget praktisk theologisk Examen ved vort Universitet, kan udføre kirkelige Forretninger her i Landet	344
18 —	Res.	ang. Gudstjenesterne i Koperviks Præstegjeld	371
21 —	Cirk.	i Anledning af Indførelsen af den nye Alterbog	371
24 —	Skr.	om, hvorvidt den en Kirkesanger tilkommende Rettighed og Offer kan opføres i den kommunale Skatteligning og inddrives sammen med Kommuneskatten	379
26 —	Res.	ang. Konfirmationerne i Utsire Annex til Torvestads Præstegjeld	385

1889 Side
20 Novbr. Kapitulstaxter for 1889 436
23 — Res. om Henlæggelse af nogle Domkirkens og St. Johannes Sognekald i Stavanger tilliggende Jordafgifter m. m. til resp. Sands og Suledals Sognepræstembeder . . 444
23 — Res. om Anvendelsen af det faste Offer, som af Underofficerer og Menige af det somilitære Korps og Haandværkskorpset ydes Garnisons- og Sognepræsten paa Horten 445
23 — Res. om Forhøielse af det Norderhovs Sognepræstembede paahvilende Lønsbidrag til den residerende Kapellan m. m. 445
28 — Skr. ang. Dissenteres Forpligtelse til at deltage i Udgifter til kirkelige Formaal m. m. 447
6 Decbr. Res. ang. Konfirmationerne i Sannikedals Præstegjeld . . 452
7 — Res. om Salg af Kapellangaarden i Næs Præstegjeld, Øvre Romerike 455
10 — Res. ang. Gudstjenesterne i Fedje Sogn af Lindaas Præstegjeld 456
18 — Skr. ang. Delingen af et Konfirmationsoffer mellem en afdød Sognepræsts Bo og hans Eftermand 470
21 — Res. ang. Gudstjenesterne i Kapellet for Langangen Distrikt af Eidanger Præstegjeld. 474
Alterbog for den norske Kirke 519

Retten.

1889.
16 Jan. Skr. om, hvorvidt der er Adgang til at tilstaa underordnede Jernbanefunktionærer fri Sagførsel til Anlæg af Injuriesager 3
14 Febr. Res. om Maanedsthinge for Bakke og Siredalens Thinglage 20
13 April Res. ang. Thingene i Hadeland og Lands Fogderi. . . 120
16 Mai Cirk. ang. Valg paa Lagrettemænd og Domsmænd . . 148
6 Juni Res. om Gager m. m. for Embedsmænd ved Lagmandsretterne. 172
6 — Res. om Bemyndigelse for Justitsdepartementet til i 1889 at udføre de Lagmændene ifølge Straffeprocesslovens § 42 paahvilende Forretninger 173
21 — Skr. ang. Udgifterne til Protokoller, hvori Mandtal over Lagrettemænd og Domsmænd samt over Valgbare til disse Ombud skal indføres 185
26 — Skr. ang. Forstaaelsen af Straffeprocesslovens § 45 . . . 230
2 Juli Skr. ang. de i § 41 i Straffeprocesloven omhandlede Mandtal 268

1889				Side
17	Juli	Skr.	om, hvorledes der skal forholdes med det i Straffeprocesslovens § 41 omhandlede Mandtal, naar et Herred henhører under to Lensmandsdistrikter eller et Lensmandsdistrikt bestaar af flere Herreder	288
30	—	Res.	ang. Tid og Sted for Lagmandsthingenes Afholdelse.	293
10	Aug.	Skr.	om Oprettelse af de i Straffeprocesslovens § 47 No. 2 omhandlede Udvalg af sokyndige Lagrettemænd og Domsmænd	301
15	—	Skr.	ang. Forstaaelsen af Straffeprocesslovens §§ 45 og 46	302
26	—	Skr.	ang. det i Straffeprocesslovens § 47 No. 2 omhandlede Udvalg af Sokyndige	313
11	Septbr.	Skr.	ang. den i Straffeprocesslovens § 45 omhandlede Forsamlings Kompetence til at rette Feil i Mandtallet, hvorover Anke ikke tidligere er fremsat	329
11	—	Skr.	ang. Omkostningerne ved Bekjendtgjørelse om Udlæggelse af Lagrettesmandtallet	329
24	—	Res.	ang. Dommerforretningerne i Straffesager i Drøbak .	337
24	—	Res.	ang. Do. i Røros Sorenskriveri	337
30	—	Res.	om Oprettelse af et Kriminaldommerembede for Trondhjem samt om Skifteskriverforretningerne sammesteds .	342
30	—	Res.	om Oprettelse af et Do. for Bergen m. m. . . .	343
4	Oktbr.	Skr.	ang. Forstaaelsen af Straffeprocesslovens §§ 45 og 46 .	348
5	—	Skr.	ang. Fremgangsmaaden ved Valg paa Lagrettemænd og Domsmænd	349
11	—	Res.	ang. Tiden for Afholdelse paa Lagmandsthing . .	353
24	—	Skr.	om, hvorvidt en Forligelseskommission kan afsige Kjendelse i visse Tilfælde	380
24	—	Skr.	om, hvorvidt Aastedsforligelseskommisfærer skal deltage i det i Straffeprocesslovens § 45 omhandlede Møde .	381
26	—	Res.	om Ophævelse af det særskilte Maanedsthing for Hobøl Thinglag	384
9	Novbr.	Res.	ang. Dommerforretningerne i Straffesager i Hamar .	424
9	—	Res.	ang. Do. i Risør og Tvedestrand m. m.	424
9	—	Res.	om Erstatning til Medlemmer af Lagmandsretten for Udgifterne ved deres Embeders Bestyrelse under Fraværet ved Lagmandsthingene m. m.	426
23	—	Res.	ang. Dommerforretningerne i Straffesager i Flekkefjord m. m.	441
23	—	Res.	om Aktorer og Forsvarere i Straffesager ved andre Retter end Høiesteret	443
7	Decbr.	Res.	ang. Dommerforretningerne i Straffesager i Porsgrund, Brevik og Langesund m. m.	453
7	—	Res.	om Embedsdragt for de ved Lagmandsretterne ansatte Embedsmænd	453
7	—	Res.	ang. Dommerforretningerne i Straffesager i Holmestrand og Sandefjord m. m.	454

1889			Side
7	Decbr.	Reſ.	ang. Aktorer og Forſvarere ved Høiesteret 455
11	—	Skr.	om, hvorvidt en Byſkriver perſonlig maa forrette ſom Protokolfører ved Meddoms- og Forhørsretterne . . 457
14	—	Reſ.	ang. Udtrækningen af Lagrettemænd til Lagmandsthinge i Kriſtiania og Bergen 459
14	—	Reſ.	ang. Dommerforretningerne i Straffeſager i Molde m. m. 467
14	—	Reſ.	ang. Do. i Kongsberg m. m. 468
14	—	Reſ.	ang. Protokoller ved Lagmands- og Meddomsretterne 469
20	—	Reſ.	om Indſkrænkning af Omraadet for Lodtrækningen til Meddomsretterne i endel Sorenſkriverier og Herreder 472
21	—	Reſ.	om, hvorvidt en Underdommer kan overdrage Administrationen af Meddomsretten i Straffeſager til en autoriſeret Fuldmægtig 475

Skatter og Afgifter.

1889.			
28	Jan.	Reſ.	ang. Forholdsregler til Overholdelſe af Beſtemmelſerne ang. Afgiften af Hunde i Bergen 6
8	Febr.	Skr.	ang. Betingelſerne for Behandling af en Klage over for lav Anſættelſe af andre Skattepligtige 15
2	Marts	Reſ.	om Skattevedtægter for Kopervik 37
9	—	Reſ.	om Udſlettelſe af Matrikulen af nogle Eiendomme i Landvig Herred 87
8	Mai	Reſ.	om Do. af en Eiendom i Trondenes Herred . . . 145
3	Juni	Skr.	om, hvorvidt en Ligningskommiſſion er forpligtet til ſærſkilt at taxere flere en Udenbygdsboende tilhørende faſte Eiendomme 164
5	—	Reſ.	om Forandringer i Toldtarifen. 167
7	—	Skr.	ang. Stedet for Beſkatning af Umyndiges Midler. . 175
13	—	Reſ.	om Skattevedtægter og Forandring i Ligningsregler for Drøbak 175
26	—	Kundgj.	ang. Toldafgifter fra 1ſte Juli 1889 189
26	—	Kundgj.	ang. forſk. mindre Skatter og Afgifter 228
28	—	Reſ.	om Udſlettelſe af Matrikulen af tvende Brug i Landvik Herred. 232
29	—	Kundgj.	ang. Afgifter af Malt- og Brændevinstilvirkning . 251
29	—	Kundgj.	ang. Afgift til Statskaſſen af Stempelpapir og Stempelmærker 253
2	Juli	Cirk.	om, hvorvidt en Parcel kan udſkilles fra Brug, ſom ere ſammenføiede alene i Kaſſebogen, uden at det kan oplyſes, til hvilket af de ſammenføiede Brug den henhører 268
11	—	Cirk.	om den nye Skylds Indførelſe i Dokumenter . . . 282
24	Septbr.	Reſ.	om Skattevedtægter for Ladeſtedet Soggendal . . . 335
16	Novbr.	Skr.	ang. Forſtaaelſen af Poſt 6 i Cirk. af 4de Juli 1888 omhandlende endel ved Matrikulloven af 4de Juli 1884 foranledigede Spørgsmaal 432

1889			Side
29 Novbr.	Skr.	om, at der ikke bør lempes paa de om Skatteindbrivelsen givne Bestemmelser for at skaffe Eiendomsbesidere Hjemmel paa deres Eiendomme	450
6 Decbr.	Skr.	om, hvorvidt der kan meddeles en Kommunekasserer Bemyndigelse til at afholde Udpantninger for Skatter	452
18 —	Skr.	om, hvorvidt der er Adgang til at ilægge Elever ved Landbrugsskoler og lignende Anstalter Skat i den Kommune, hvor de opholder sig som saadanne	471
18 —	Skr.	om, hvilken Plads et efter Trykningen af den nye Matrikul nyskyldlagt Brug bør have i vedkommende Herreds Matrikul	471
20 —	Res.	om Anvendelse af §§ 25 og 26 i Byskatteloven i Brunlanes Herred	473
20 —	Skr.	om, hvorvidt der er Adgang til at beskatte den Folkeskolens Lærere tilstaaede Kostholdsgodtgjørelse	473

Skole- og Undervisningsvæsen.

1889			
7 Jan.	Skr.	om Forandring i Planen for den tekniske Skole i Karljohansværn	2
4 Febr.	Res.	om Fritagelse for Velfjordens Herred for at anskaffe Familiebolig med Jordvei til en af dens Lærere	14
23 —	Res.	om Examensret for nogle private Middelskoler	28
6 Marts	Res.	om Tillæg til Reglementet for medicinsk Embedsexamen	41
7 —	Cirk.	ang. Tillæg til „nærmere Bestemmelser om Lærerindeprøver af høiere Grad“	83
8 —	Skr.	om, hvorvidt tunghørte Børn er at betragte som abnorme	86
8 —	Skr.	vedk. Ikrafttræden af Loven om abnorme Børns Undervisning	86
11 —	Skr.	ang. Frikvarter ved Almueskoler paa Landet	87
19 —	Skr.	ang. Forstaaelsen af Skolelovens § 9	90
22 —	Res.	om Examensret for Vestre Fredrikstads Pigeskole	93
22 —	Res.	om Do. for „Oslo Latin og Realskole“	93
4 April	Res.	om Adgang til at fritage Betjente ved Universitetets Samlinger for Forbudet mod at drive Handel med Gjenstande af samme Art som de, der henhøre til vedkommende Samling	104
6 —	Res.	om Examensret for Namsos kommunale Middelskole	107
30 —	Res.	om Do. for Cand. Gjør som Bestyrer af „Gjertsens Skole“	136
14 Mai	Skr.	ang. Udgifterne ved Opførelse af Fjøsbygning paa Lærerjord	147
14 —	Skr.	ang. Undervisningssproget i Skolerne	147
4 Juni	Cirk.	ang. Beregningen af Moderationen i Skolepenge for	

1889			Side
		Brødre, der samtidig er Elever af en offentlig høiere Almenskole	165
6	Juni	Lov ang. Ordning af Skolevæsenet og kirkelige Anliggender i Jondalen	170
6	—	Res. ang. Skolepengene ved Bergens Kathedralskole	174
26	—	Lov om Folkeskolen paa Landet	189
26	—	Res. om Ikrafttræden af ovennævnte Lov	209
26	—	Lov om Folkeskolen i Kjøbstæderne	209
26	—	Res. om Ikrafttræden af ovennævnte Lov	224
26	—	Skr. om, at Dissentere ikke kan optages som Elever ved Seminarierne	230
29	—	Skr. angaaende Udgifterne til Anskaffelse af Skolesager til fattige Børn	254
12	Juli	Res. om personligt Lønstillæg til F. Nansen som Konservator ved Universitetets zootomiske Museum	283
6	Aug.	Res. om Examensret for Frøken S. Lindstroms Pigeskole i Bergen	299
8	—	Skr. om, hvorvidt en ansættendes Lærer og Kirkesanger kan tilpligtes uden særskilt Godtgjørelse at udføre Rengjøring af Skolelokaler	300
14	—	Skr. om, hvorvidt en Husflidslærer kan opnaa Statsbidrag	302
19	—	Skr. ang. Varigheden af en Persons Ophold paa en Abnormskole	305
21	—	Res. om Adgang for Elever af det private Latingymnasium paa Hamar til at deltage i enkelte Undervisningstimer ved det offentlige Realgymnasium	312
31	—	Skr. ang. Ydelse af Brænde til en Skole	314
4	Septbr.	Skr. om, hvorvidt de geistlige Medlemmer af Skolestyret er forpligtede til at modtage Valg som Formand	317
9	—	Res. ang. Præsternes Deltagelse i Skolestyret i Skolekommuner, der omfatter flere Herreder	319
13	—	Res. om Examensret for Fru Griegs Pigeskole i Bergen	330
16	—	Skr. ang. en Lærers Forpligtelse til af den af ham brugte matrikulerede Lærerjord at svare de paa Matrikulen udlignede Afgifter og Byrder	331
5	Oktbr.	Skr. om, at Sløidundervisning ikke kan gjøres obligatorisk ved de høiere offentlige Almenskoler	349
9	—	Skr. om, hvorvidt en under en Brugsskole hørende Brugsarbeider kan være Medlem af Skolestyret i vedkommende Skolekommune	353
12	—	Skr., hvorved approberes en specificeret Undervisningsplan for Kunst- og Haandværksskolen i Kristiania	365
17	—	Skr. om, hvem der har at afgjøre, hvorvidt det af Lærerne i Folkeskolen benyttede Sprog er Barnets Talesprog	370
22	—	Skr. om, hvorvidt Skolestyret er forpligtet til at overtage Bestyrelsen af og Tilsynet med de kommunale Middel-	

1889			Side
		skoler med Statsbidrag	377
31	Oktbr.	Skr. i Anledning af en Anke over, at en Stiftsdirektion havde nægtet at approbere en Skolekommissions Beslutning om Brug af en Læsebog i Landsmaalet . .	393
1	Novbr.	Cirk. indeholdende Bestemmelser om Gjennemførelse af Loven om Folkeskolen paa Landet	394
4	—	Skr. om, hvorvidt en Kateket af Biskopen kan vælges ind i Skolestyret	400
11	—	Cirk. indeholdende Bestemmelser om Gjennemførelse af Loven om Folkeskolen i Kjøbstæderne	427
25	—	Skr. ang. Adgang til uanseet Bestemmelserne i § 46 i den nye Landsskolelov endnu en Tid at yde Bidrag af Amtsskolekasserne til høiere Almueskoler . . .	446
27	—	Skr. ang. Valg af særskilt Skolestyre, hvor et Herred er delt i flere Skolekommuner	446
28	—	Skr. ang. Skolestyrets Tilsynspligt	448
30	—	Skr. om, hvorvidt konstituerede Lærere og Lærerinder er stemmeberettigede ved det i Landskolelovens § 47 c foreskrevne Valg	450
3	Decbr.	Skr. ang. Brugsskolers Stilling efter den nye Skolelov .	450
3	—	Skr. om, hvorvidt den nye Skolelov kan bringes i Anvendelse paa Hafslunds Skole	451
20	—	Skr. om, hvorvidt der er Adgang til at beskatte den Folkeskolens Lærere tilstaaede Kostholdsgodtgjørelse . . .	473

Skovvæsen, Almenninger, Flødning, Kanalvæsen.

1889			
27	Febr.	Brugsregler for Grimsdalens Statsalmenning	36
4	Marts	Brugsregler for Stange Bygdealmenning	41
9	—	Brugsregler for Holters Almenning i Nannestad. . . .	87
9	April	Res. ang. Taxter for Benyttelse af Kanalværkerne i det Fredrikshaldske Vasdrag.	108
18	Mai	Brugsregler for Totens Bygdealmenningslod No. 5 . .	151
24	—	Res. om Regler for Fællesflødning i Skjerkevasdraget i Nedenæs Amt	153
4	Juni	Res. om Tillægsbestemmelser til Reglement for Færdsel og Flødning i den kanaliserede Del af det Fredrikshaldske Vasdrag	165
26	Juli	Res. om Regler for Fællesflødningen samt om Reglement for Behandlingen af Krabas- og Bundtømmer i Gjerstad Vasdrag, Nedenes Amt	289

Sparebanker.

1889			
31	Jan.	Skr. ang. Lovligheden af Valg af Kasserer ved en Sparebank	10

1889			Side
23 Marts	Res.	om, at Skudesnæs Præstegjelds Kornmagasin ophæves og dets Midler tillægges Skudesnæs Sparebanks Grundfond	96
4 April	Skr.	om, hvorvidt en Herredsstyrelse, der fungerer som Forstanderskab for en Sparebank, ogsaa er pligtig til at modtage Valg til Direktion, m. m.	105
8 Mai	Res.	om Deling af Grue Sparebank	144
8 —	Res.	om Forandring i Planen for Skiens Do.	145
10 —	Res.	om Plan for Mangers Do. m. m.	146
10 —	Skr.	ang. Forstaaelsen af Sparebankl ovens § 2, a, første Punktum	147
16 —	Skr.	ang. Lovmæssigheden af en Beslutning af en Sparebankstyrelse	150
18 —	Skr.	ang. Forstaaelsen af Sparebanklovens § 7	151
2 Juli	Skr.	ang. Eftersyn af en Sparebanks Penge og Dokumenter	268
30 —	Res.	om Plan for Arendals Totalafholdsforenings Sparekasse	294
16 Aug.	Res.	om ny Plan for Tromsø Sparebank	303
17 —	Cirk.	til Indskjærpelse af Pligten til Kontrol med Ægtheden af Underskrifter paa Vexelobligationer til Sparebanker	304
26 Septbr.	Skr.	ang. Udstrækningen af de Forstanderudvalget efter Sparebankloven paahvilende Pligter	340
4 Oktbr.	Res.	om ny Plan for Loms og Skiakers Sparebank m. m.	347
4 —	Res.	om Plan for Sparbu Arbeidersparebank	348
8 —	Res.	om ny Plan for Vaage Sparebank	352
11 —	Res.	om Do. for Birkenes Sogns Sparebank	355
22 —	Res.	om Plan for en Sparebank i Rendalen	377
22 —	Res.	om ny Plan for Egersunds Landsogns Sparebank	377
1 Novbr.	Res.	om Plan for en Sparebank i Vang i Valders	393
1 —	Res.	om Do. for Hornindals Sparebank	394
1 —	Res.	om ny Plan for Moster Sogns Sparebank	394
1 —	Res.	om Do. for Lillesands Sparebank	394
12 —	Res.	om Do. for Vaaler Sparebank i Solør	451
22 —	Res.	om Do. for Vikør Sogns Sparebank	440
10 Decbr.	Res.	om Do. for Hofs Herreds Sparebank	457
17 —	Res.	om Do. for Aasnes Sparebank	470

Sportelvæsen.

1889			
18 Jan.	Skr.	ang. Beregningen af Skifteslæret i et Bo	5
18 Febr.	Skr.	om, hvorvidt en Sorenskriver i Anledning af Skatteauktioner kan beregne den i Sportellovens § 94 fastsatte Betaling for Opnævnelse af Mænd	24
22 Marts	Skr.	om, hvorvidt der tilkommer en Lensmand Godtgjørelse for Læsning fra Kirkebakken af en Bekjendtgjørelse om Belønning for Opdagelse af en Forbrydelse	94

1889			Side
29 Marts	Skr.	ang. Gebyret for Kontinuations- m. fl. Stevninger ved Overretterne	99
6 April	Skr.	om, hvorvidt der maa beregnes Gebyr for Thinglæsning af Udpantningsforretninger, hvorved der for Skatter er givet Udlæg i fast Eiendom	108
12 Septbr.	Skr.	om, hvad der kan beregnes for Afgivelse af de i Cirkulære af 16 April 1885 omhandlede Erklæringer	330
23 —	Skr.	ang. Beregning af Anmærkningsgebyr ved Thinglæsning af et Skjøde	333
5 Oktbr.	Skr.	ang. Thinglæsningsgebyr m. m. for en Erklæring om Frafaldelse ligeoverfor et Konkursbo af Ret efter et Skjøde	350
7 —	Skr.	ang. Sportler til Statskassen af en Enkemands og hans før afdøde Hustrus Fællesbo, som, efterat Registreringsforretning var afholdt, var forlangt extraderet til Enkemandens og Arvingernes frie Raadighed	350
12 —	Skr.	om, hvorvidt der kan kræves Gebyr for Opsigelse af Handelsbrev paa Landet	368
14 —	Skr.	om Eftergivelse af Sportler til Statskassen for paabegyndt Skiftebehandling i en Embedsmands og afdøde Hustrus Fællesbo, som Enkemanden havde forlangt extraderet	368
21 —	Skr.	ang. Beregningen af Sportler i et Bo, hvis Formue var under 400 Kr. og som, efterat der var afholdt Registrering samt udstedt Arveindkaldelse, skulde extraderes Arvingerne til Behandling efter Lov af 27 Marts 1869	374
22 Novbr.	Skr.	om, hvorvidt det i Sportellovens § 108 fastsatte Gebyr kan beregnes af en Lensmand for Attester for, at Varer, der udføres til Sverige, er af norsk Tilvirkning	440

Stempelvæsen.

1889			
14 Febr.	Skr.	ang. Tilstedeligheden af direkte Skjødning til Trediemand	21
29 Juni	Kundgj.	ang. Afgift til Statskassen af Stempelpapir og Stempelmærker	253
24 Septbr.	Skr.	ang. Formen for og Stempelpapir til Hjemmelsbrev paa fast Eiendom, udlagt til Ægtefælle paa Skifte	339
1 Oktbr.	Skr.	om, at Indvaanere af Finmarkens Amt er fritagne for Stempelafgift af Dokumenter, der af dem fremlægges ved Retter udenfor Amtet	344
5 —	Skr.	ang. Stempelafgift m. m. for en Erklæring om Frafaldelse ligeoverfor et Konkursbo af Ret efter et Skjøde	350
26 —	Res.	om Tillæg til Reglerne for Tilvirkning og Stempling af Spillekort	384

1889 Side

Storthinget, Stemmeret.

1889

28 Juni. Grundlovsbestemmelse ang. Forandring i Grundlovens §§ 21 og 51 230

Sverige.

1889

16 Janr. Cirk. om Bemyndigelse for Toldkontorerne til at undlade at opkræve Afgift til Havnefondet af Fiskevarer ved deres landværts Udførsel til Sverige. 3

18 Febr. Skr. om, at Præster ifølge Mellemrigsloven kan udfærdige Attest om en Vares norske Tilvirkning 25

22 Marts Cirk. om Oprettelse af en Toldstation ved Jäddede i Jemtland*) 102

1 April Skr. ang. Forstaaelsen af Mellemrigslovens § 4 . . . 101

2 — Cirk. om Oprettelse af en Toldstation ved Väng i Vermland 102

22 Marts / 23 April Skrr. ang. Forandring i Expeditionsreglementet for Udveksling af Postforsendelser mellem Norge og Sverige . 123

31 Aug. Skr. om Oprettelse af nogle Toldstationer i Vermland . 316

16 Decbr. Skr. ang. et Spørgsmaal vedk. Anvendelsen af Mellemrigsloven 470

20 — Ref. om ny Samtrafikordning for Statsjernbanerne med Jernbaner i Sverige 473

Søvæsen, Havne-, Lods-, Fyr- og Redningsvæsen.

1889

19 Janr. Skr. om, hvorvidt Skipperen bliver at medregne ved Betalingen for Mønstring 5

28 — Ref. om Forandring i Planen for Vardø Sømandsskole . 7

11 Febr. Skr. ang. Forstaaelsen af Mønstringslovens § 5 . . . 18

18 — Skr. ang. et Spørgsmaal om Betaling af Havnefogedpenge 24

18 — Skr. ang. et Do. 25

22 — Skr. ang. Forstaaelsen af Mønstringsloven 27

2 Marts Ref. om Plan for Hammerfest Sømandsskole. 41

13 April Ref. ang. Lønninger ved Fyrvæsenet 121

23 — Telegram om, hvorvidt Overlodsen skal fratræde Havnekommissionen ved Afgivelse af Erklæring angaaende Besættelse af Havnefogedposter 124

9 Mai Skr. ang. Forstaaelsen af § 5, sidste Passus, i Mønstringsloven 145

26 Juni Lov om Maskinister paa Dampfartøier af Handelsmarinen 225

2 Oktbr. Skr. ang. Forstaaelsen af Lodslovens § 46 346

19 — Skr. ang. Forstaaelsen af § 10 i Mønstringsloven . . . 371

26 — Ref. om Inddragelse af Svelviks Lodsoldermandskab . . 384

*) I Noten til Cirk. af 2 April.

1889
26 Oktbr. Res. om Inddragelse af Navigationsexaminatorposten i Tønsbergs Examensdistrikt 384
28 — Skr. ang. Lodspengenes Beregning efter Anmærkningerne til Lodslovens Taxttabeller 392
8 Novbr. Skr. ang. Forstaaelsen af Lodslovens § 44, 5te Passus . 403

Toldvæsen, Ind- og Udførsel.

1889
16 Jan. Cirk. om Bemyndigelse for Toldkontorerne til at undlade at opkræve Afgift til Havnefondet af Fiskevarer ved deres landværts Udførsel til Sverige 3
18 Febr. Skr. om, at Præster ifølge Mellemrigsloven kan udfærdige Attest om en Vares norske Tilvirkning 25
6 Marts Res. om Inddragelse af nogle Poster ved Toldvæsenet . . 43
22 — Cirk. om Oprettelse af en Toldstation ved Jäddede i Jemtland*) 102
1 April Skr. ang. Forstaaelsen af Mellemrigslovens § 4 . . . 101
2 — Cirk. om Oprettelse af en Toldstation ved Väng i Vermland 102
4 — Plakat om Ophævelse af Forbudet mod Indførsel af Hornkvæg fra Holland 102
5 Juni Res. om Forandringer i Toldtarifen 167
26 — Kundgi. ang. Toldafgifter fra 1 Juli 1889 189
9 Juli Skr. ang. Fristen for Betaling af Indførselstold efter afholdt Kreditoplagseftersyn 274
3 Aug. Cirk. ang. Fordringerne for Ansættelse i Postetaten . . 294
21 — Res. om Plan for Rigets Toldværk m. m. 306
31 — Skr. om Oprettelse af nogle Toldstationer i Vermland . 316
18 Septbr. Skr. vedk. Toldexpeditionen af udskibet Hummer. . . . 332
2 Oktbr. Skr. om Tilbagebetaling af Indførselstold ved Udførsel til Udlandet af Gardintøier 345
26 — Res. om Skyds- og Diætgodtgjørelse for forskjellige Toldfunktionærer 385
26 — Res. om Inddragning af et Overtoldbetjentembede og en Undertoldbetjentpost i Trondhjems Tolddistrikt . . . 386
8 Novbr. Cirk. ang. Godtgjørelse til Toldassistenter for Udførelse af Forretninger udenfor de anordnede Tider 403
9 — Res. om Inddragning af et Overtoldbetjentembede i Bergens Tolddistrikt 426
21 — Skr. om, at Kreditoplagsvarer, der ved et Kvartalseftersyn ikke er paaviste, udgaar af Beholdningen m. m. . . 439
23 — Res. om Inddragning af en Toldbetjentpost i Kristiansands Tolddistrikt 445
16 Decbr. Skr. ang. et Spørgsmaal vedk. Anvendelsen af Mellemrigsloven 470

*) I Noten til Cirk. af 2 April.

1889 Side

Traktater, Forhold til Udlandet, Konsulatvæsen.

1889

18 Janr. Skr. om Forandring i den Art. IV i Expeditionsreglementet til Hovedkonventionen om Verdenspostforeningen vedføiede Tabel 5

19 Febr. Skr. om, hvorvidt et udenlandsk Selskab til Leie af et Kobberværk behøvede den i § 9 i Loven om norsk Statsborgerret omhandlede Tilladelse 26

14 Marts Skr. om Forandring i Art. XXXII, 1° i Expeditionsreglementet til den universelle Postkonvention 88

29 — Res. om Oprettelse af et Konsulat i Freetown 98

29 — Res. om Inddragelse af Konsulatet i Pernambuco . . . 98

29 — Skr. om Forandring i Art. IV i Expeditionsreglementet til den almindelige Postkonvention 98

20 Mai Cirk. om Tillæg til den internationale Postanvisningsoverenskomst Art. 2 og om Forandring i Art. X i Expeditionsreglementet til samme 152

29 — Skr. om, hvorvidt Tilladelse efter Loven om norsk Statsborgerret m. m. udkræves til Leie af Fiskeret . . . 163

2 Juli Konvention med Rusland om Arv 255

15 — Skr. om Forandring i Art. XXXII, 5° i Expeditionsreglementet til den internationale Postkonvention . . . 287

21 — Skr. om Tillæg til Art. II bis § 3 i Expeditionsreglementet til den internationale Overenskomst om Udvexling af Postanvisninger 288

19 Aug. Skr. om Forandring i Art. XVII i Expeditionsreglementet til den internationale Postkonvention 305

21 — Res. om Bemyndigelse for Indredepartementet til at afslutte Overenskomst med den britiske Poststyrelse ang. Udvexling af Postanvisninger m. m. 312

31 Aug. Skr. om Tunis's Tiltrædelse af den internationale Konvention om Beskyttelse af undersøiske Telegrafkabler . . 314

9 Septbr. Res. ang. Grændsen for den Havstrækning udenfor Kysten af Romsdals Amt, paa hvilken Fiskeriet er Landets egen Befolkning udelukkende forbeholdt 318

17 — Skr. om Forandring i Art. 5, § 5 i den internationale Konvention om Udvexling af Postpakker 331

21 — Skr. om, at ovennævnte Konvention er traadt i Kraft for Uruguays Vedkommende 332

27 — Res. om Forhøielse af det til Kontorudgifter ved Generalkonsulatet i Havre anviste Beløb 341

27 — Res. om Forandring i § 107 i Kgl. Forordning af 4 Novbr. 1886 ang. Konsulatvæsenet 341

12/17 Oktbr. Konvention ang. Udvexling af Postanvisninger mellem Norge og Storbritannien og Irland 355

21 — Skr. om, at den Argentinske Republik tiltræder den inter-

1889 Side

nationale Konvention om Udveksling af Værdibreve . 371
9 Novbr. Res. ang. Udlændingers Erhvervelse af Brugsrettigheder over Grund 423

Veivæsen, Jernbaner, Skyds.

1889
12 Jan. Res. om Ophør af Kombinationen af Stillingerne som Direktør for Trafikafdelingen i Styrelsen for Statens Jernbaner og som Overbestyrer ved Hovedjernbanen . 2
11 Febr. Plakat ang. Refusion for Udgifter til Veivæsenet. . . . 15
20 — Skr. ang. et Spørgsmaal om Skydsgodtgjørelse 27
14 Marts Skr. om, hvorvidt en Mand, der eier flere særskilte Gaardsbrug, pligter at svare Skydsgodtgjørelse til Sognepræsten af hvert enkelt af disse 88
19 — Res. om Forhøielse af Skydsbetalingen ved den faste Station Hillestad i Hafslo Herred 90
28 — Res. ang. Skydsbetalingen ved nogle faste Stationer i Tanens Fogderi 97
12 April Res. ang. Hesteholdet ved den faste Station paa Førde i Sveens Herred 112
10 Mai Res. om Ophævelse af endel Bestemmelser om Forhøielse af Skydsbetalingen ved faste Stationer i Gudbrandsdalen 146
24 — Res. om Ophævelse af nogle Resolutioner om Forøgelse for Skydsbetalingens Vedkommende af Veilængderne mellem nogle Stationer i Bamle og Sannikedal m. v. 155
6 Juni Res. ang. Budgetopgjør for de i Drift værende Statsjernbaner 174
17 — Skr. ang. et Spørgsmaal om Beregning af Skydsgodsgjørelse. 178
18 — Res. ang. Skydsbetalingen ved den faste Station Lindsheim i Skiaker Herred. 179
2 Juli Res. om Nedlæggelse af Tilsigelsesskiftet Moen i Frænens Herred 255
24 — Res. om Nedlæggelse af Tilsigelsesskiftet Korshavn i Lyngdals Herred 289
6 Aug. Res. om forhøiet Skydsbetaling ved to faste Stationer, der agtes oprettede i Tydalen 299
7 — Skr. ang. private Lægers Berettigelse til Skydsgodtgjørelse af Statskassen for Reiser til epidemiske Syge . . . 300
23 — Res. om Nedlæggelse af Tilsigelsesskiftet Fondevik i Gulens Herred 313
23 — Res. om Forhøielse af Skydsbetalingen ved en Søskydsstation paa Surendalsøren i Surendalens Herred. . 313
9 Septbr. Res. om Klassifikationen af en Vei fra Fredrikstad til Rolfsøsund Bro 318

1889			Side
4	Oktbr.	Res. om Nedlæggelse af to Tilsigelsesskifter i Laviks Herred	347
4	—	Res. om Forhøielse af Skydsbetalingen ved to faste Stationer i Surendalens Herred	347
25	—	Res. om Forhøielse af Skydsbetalingen ved en fast Station paa Strand i Kolvereids Herred	381
25	—	Res. om Oprettelse af en fast Station ved „Hylla" i Inderoens Herred	381
23	Novbr.	Res. om Nedlæggelse som Hovedvei af Veien over Hurdalsaasen	443
10	Decbr.	Res. om Nedlæggelse af den faste Station Garsjøen i Hurdalens Herred	457
11	—	Skr. om, hvorvidt der er Adgang til ved Rodeinddeling af Veie at fordele de veipligtige Brug i Klasser bl. a. efter Brugenes Beliggenhed i Forhold til vedkommende Vei	458
20	—	Res. om ny Samtrafikordning for Statsjernbanerne med Jernbaner i Sverige	473

Ægteskab, Forældre og Børn.

1889			
31	Jan.	Skr. om, hvorvidt i et Tilfælde Vielse kunde finde Sted	9
9	Marts	Skr. ang Udstrækningen af Forældres Forpligtelse til at forsørge sine Børn	87
16	Aug.	Skr. ang. Gyldigheden af et i Udlandet indgaaet Ægteskab	303
17	—	Skr. om, hvorvidt der i visse Tilfælde paa Skifte skal afsættes det fornødne til Dækkelse af Underholdningsbidrag til uægte Børn	304

Rettelser og Tillæg.

a. vedkommende Aargangen 1885:

Side 351, 4de Linie ovenfra, staar „Tagene" istedetfor „Fagene".

b. vedkommende Aargangen 1888:

Side 218, i Slutningen af Skattekundgjørelsen, er der udeladt:
„Saa ville Vi herved naadigst befale denne Beslutning bragt i Udøvelse."
— 433 er den der indtagne Skrivelse fra Justitsdepartementet dateret 20 Decbr. istedetfor 21 Decbr.

c. vedkommende Aargangen 1889:

Side 22, 8de Linie ovenfra, staar „skal henstille" istedetfor „henstiller".
— 173 tilføies i Noten til Res. 6 Juni:
„Ved de nævnte Beslutninger er der bevilget:
a. følgende aarlige Gager:

1 Rigsadvokat	Kr.	8 000,00
at regne fra 1ste Juli 1889.		
6 Lagmænd, nemlig 1 i Borgarthings Lagdømme Kr. 8 000,00, de 5 øvrige lovbestemte hver Kr. 7 000,00. =	„	43 000,00
at regne fra 1ste Oktober 1889.		
13 Statsadvokater, 6 a Kr. 5 000,00 og 7 a Kr. 4 500,00, hvoraf 2 a Kr. 4 500,00 indtil af Storthinget anderledes bestemmes . . . . . =	„	61 500,00
at regne fra 1ste November 1889.		
6 Retsskrivere a Kr. 2 000,00	„	12 000,00
at regne fra 1ste Januar 1890.		

b. indtil videre følgende aarlige Kontorholdsgodtgjørelser:

for Rigsadvokaten	„	4 000,00
at regne fra 1ste Juli 1889.		
for 13 Statsadvokater tilsammen	„	20 000,00
efter Kongens nærmere Fordeling og fra 1ste Novbr. 1889 at regne.		
for 6 Retsskrivere tilsammen	„	6 000,00
efter Kongens nærmere Fordeling og fra 1ste Januar 1890 at regne."		

Side 204, 15de Linie ovenfra, staar „de" istedetfor „det".
— 249, 4de Linie nedenfra, i Note 1, staar „1797" istedetfor „1799".
— 297—299 staar i Kolumnetitelen „Fogder" istedetfor „Byfogder."

Depotbiblioteket
h070 32 413

Norsk

Lovtidende

1889